

ΑΡΧΗ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2011

ΑΘΗΝΑ 2012

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2011

ΑΘΗΝΑ 2012

**ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	11
1.1.	ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ	12
1.2.	ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ	12
1.3.	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	13
1.4.	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	15
1.5.	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	16
2.	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	19
3.	ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	37
3.1.	ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ	38
	3.1.1. Έλεγχος του εθνικού τμήματος του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν και του Εθνικού Καταλόγου Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών	38
	3.1.2. Αστυνομική, Δικαστική, Διακρατική Συνεργασία	40
3.2.	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	41
	3.2.1. Πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα	41
	3.2.2. Διαβίβαση στοιχείων μεταξύ υπηρεσιών	43
	3.2.3. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων από τη Δημόσια Διοίκηση	44
	3.2.4. Γενική απογραφή πληθυσμού-κατοικιών και κτιρίων	47
	3.2.5. Φορολογικά	48
	3.2.6. Δήμοι	53
	3.2.7. Παιδεία και έρευνα	53
	3.2.8. Πρόταση Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διοικητική συνεργασία μέσω συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (Κανονισμός IMI)	55
	3.2.9. Έλεγχος και ανανέωση αδειάς στην Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες	57
	3.2.10. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση	57
3.3.	ΥΓΕΙΑ	58
	3.3.1. Υποχρεώσεις υπευθύνων επεξεργασίας - Περιστατικά παραβίασης δεδομένων	58
	3.3.2. Αποδέκτες δεδομένων υγείας/στοιχείων ιατρικού φακέλου	59
	3.3.3. Διοικητικοί έλεγχοι νοσοκομείων και κλινικών	64
3.4.	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	65
	3.4.1. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από ασφαλιστικά ταμεία - Περιστατικό παραβίασης δεδομένων	65
	3.4.2. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από ΟΑΕΔ	65
	3.4.3. Ηλεκτρονική συνταγογράφηση	68
	3.4.3.1. Άδεια συστήματος ηλεκτρονικής συνταγογράφησης	68
	3.4.3.2. Έλεγχος Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης	69
	3.4.3.3. Πιλοτική εφαρμογή στην Ελλάδα του ευρωπαϊκού προγράμματος eSOS	70

3.5.	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	71
3.6.	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	71
	3.6.1. Πρόσβαση κληρονόμων σε στοιχεία τραπεζικών λογαριασμών τεθνεώτων	71
	3.6.2. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας αιτήσεων εξωδικαστικού συμβιβασμού από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. - Απόφαση 50/2011	72
	3.6.3. Διοικητικός έλεγχος στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. - Απόφαση 51/2011	73
	3.6.4. Εταιρίες ενημέρωσης οφειλετών - Απόφαση 49/2011	75
	3.6.5. Συμβολή της Αρχής για τα προτεινόμενα μέτρα διαχείρισης του χρέους πελατών των προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας	77
	3.6.6. Αναδημοσίευση προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο	78
	3.6.7. Υπηρεσία χαρτογράφησης πόλεων και πλοήγησης Google Maps - Απόφαση 53/2011	79
	3.6.8. Περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων	80
3.7.	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	80
	3.7.1. Μη ζητηθείσα ηλεκτρονική επικοινωνία, εκτός της τηλεφωνικής	80
	3.7.2. Οδηγία 2/2011 για την ηλεκτρονική συγκατάθεση στο πλαίσιο του άρθρου 11 του Ν. 3471/2006.....	82
	3.7.3. Τηλεφωνικές κλήσεις με ανθρώπινη παρέμβαση - Μητρώο του άρθρου 11 παρ. 2 του Ν. 3471/2006	83
	3.7.4. Απόρριψη κλήσεων με απόκρυψη	85
	3.7.5. Συλλογή δικαιολογητικών	86
	3.7.6. Διαρροή προσωπικών δεδομένων μέσω διαδικτυακής υπηρεσίας διαχείρισης λογαριασμού	86
	3.7.7. Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2009/136/ΕΚ - Τροποποίηση Ν. 3471/2006	86
	3.7.8. Συμβολή της Αρχής στη δημόσια διαβούλευση επί σχεδίου Κανονισμού της Α.Δ.Α.Ε. για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών	89
3.8.	ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	90
	3.8.1. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας	90
	3.8.1.1. Πρόσβαση σε στοιχεία εργαζομένων	90
	3.8.1.2. Επεξεργασία δεδομένων στο πλαίσιο εύρεσης εργασίας	93
	3.8.1.3. Υποβολή εργαζομένων σε ιατρικές εξετάσεις	93
	3.8.1.4. Παρακολούθηση εργαζομένων	94
	3.8.1.5. Πρόσβαση σε υπηρεσιακού φακέλους στο πλαίσιο ειδικών διαδικασιών	95
	3.8.1.6. Πρόσβαση σε στοιχεία συνυποψηφίων	96
	3.8.2. Επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από σωματεία	97
3.9.	ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	99
	3.9.1. Έντυπος Τύπος	99
	3.9.2. Τηλεοπτικοί σταθμοί	99
3.10.	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	102
	3.10.1. Συστήματα βιντεοεπιτήρησης	108
	3.10.2. Χορήγηση άδειας για δικαστική χρήση, κατόπιν απόφασης δικαστηρίου που για να λάβει υπόψη το αποδεικτικό μέσο απαιτούσε άδεια της Αρχής	108

4. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ	111
4.1. ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 29 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 95/46/ΕΚ	112
4.2. ΚΟΙΝΗ ΑΡΧΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΕΝΓΚΕΝ	120
4.3. ΚΟΙΝΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ	123
4.4. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ	128
4.5. ΚΟΙΝΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ	131
4.5.1. Ομάδα Συντονισμού Εποπτείας του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών	132
4.6. ΟΜΑΔΑ ΕΛΕΓΧΟΥ EURODAC	133
4.7. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΟΔΟΣ	135
4.8. ΕΑΡΙΝΗ ΣΥΝΟΔΟΣ	137
4.9. ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ (WPPJ)	138
4.10. ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (CASE HANDLING WORKSHOP)	140
4.11. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΡΓΟ ΤΗΣ Ε.Ε. ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΗΣ ΚΡΟΑΤΙΑΣ	141
5. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	143
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	157
ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ - ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΝ - ΟΔΗΓΙΩΝ	
Αποφάσεις	159
Απόφαση 22/2011	160
Καταγγελία για παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από εφημερίδα.	
Απόφαση 47/2011	164
Ανεπίτρεπτη η διαβίβαση από τον ΟΑΕΔ σε τρίτους, πληροφοριών για την εγγραφή εργαζομένων στα μητρώα του ΟΑΕΔ.	
Απόφαση 50/2011	167
Νομιμότητα τήρησης από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. στοιχείων αιτήσεων εξωδικαστικού συμβιβασμού του Ν.3869/2010.	
Απόφαση 52/2011	172
Προϋποθέσεις για τη νόμιμη διεξαγωγή της γενικής απογραφής πληθυσμού-κατοικιών, κτιρίων κατά το έτος 2011.	
Απόφαση 53/2011	183
Λήψη και επεξεργασία φωτογραφιών δρόμων ελληνικών περιοχών για την υπηρεσία google maps.	

Απόφαση 54/2011	188
Για τη δημοσιοποίηση στο διαδίκτυο στοιχείων φορολογικών παραβατών απαιτείται ρητή νομοθετική πρόβλεψη.	
Απόφαση 60/2011	191
Παραβίαση προσωπικών δεδομένων από οργανισμό υγείας.	
Απόφαση 66/2011	193
Καταχώρηση από το Υπουργείο Οικονομικών σε σχετικό μητρώο στοιχείων ομογενών αλβανικής υπηκοότητας με ελληνικούς και λατινικούς χαρακτήρες.	
Απόφαση 75/2011	197
Πρόσβαση σε στοιχεία συνυποψηφίου.	
Απόφαση 113/2011	200
Άδεια διαβίβασης ευαίσθητων δεδομένων σε τρίτο για δικαστική χρήση.	
Απόφαση 150/2011	206
Απόρριψη προσφυγής αλλοδαπού για διαγραφή από το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν και τον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών.	
Απόφαση 167/2011	208
Πρόσβαση ερευνήτριας στα αρχεία του Δημοτικού Βρεφοκομείου Αθηνών.	
Γνωμοδοτήσεις	211
Γνωμοδότηση 1/2011	212
Δημοσιοποίηση στο διαδίκτυο φορολογικών δεδομένων.	
Γνωμοδότηση 2/2011	225
Δημοσιοποίηση από Δικηγορικούς Συλλόγους πειθαρχικών ποινών δικηγόρων.	
Γνωμοδότηση 3/2011	231
Διαβίβαση προσωπικών δεδομένων μελών Δικηγορικού Συλλόγου σε τρίτους για δικαστική χρήση.	
Γνωμοδότηση 4/2011	238
Δημοσιοποίηση στο διαδίκτυο στοιχείων οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο.	
Γνωμοδότηση 7/2011	247
Ανάρτηση στο διαδίκτυο των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης πολιτικών προσώπων.	
Οδηγίες	255
Οδηγία 1/2011	256
Χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών.	

Οδηγία 2/2011	270
Ηλεκτρονική συγκατάθεση στο πλαίσιο του άρθρου 11 του ν. 3471/2006.	
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	281
ΝΟΜΟΙ	
Ν. 3917/2011 (ΦΕΚ 22 Α/2011)	282
«Διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημόσιων δικτύων επικοινωνιών, χρήση συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους και συναφείς διατάξεις».	
Ν. 3994/2011 (ΦΕΚ 165 Α/2011)	290
«Εξορθολογισμός και βελτίωση στην απονομή της πολιτικής δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις».	
- Άρθρο 71 (προσθήκη δευτέρου εδαφίου στην παράγραφο 6 του άρθρου 14 του Ν. 3917/2011)	
Ν. 4055/2012 (ΦΕΚ 51 Α/2012)	292
«Δίκαιη δίκη και εύλογη διάρκεια αυτής».	
- Άρθρα 61, 110 και 112 (για τις Ανεξάρτητες Αρχές)	
ΑΠΟΦΑΣΗ	301
Γ/ΕΞ/3082/2011 (ΦΕΚ 989 Β/2011)	
«Τροποποίηση Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα».	

Οι ετήσιες εκθέσεις αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Αρχής

www.dpa.gr

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη ανεξάρτητη Αρχή και έχει ως αποστολή της την εποπτεία της εφαρμογής του Ν. 2472/1997 και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά. Εξυπηρετείται από δική της Γραμματεία και έχει δικό της προϋπολογισμό.

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, σύμφωνα με το άρθρο 19 του Ν. 2472/1997, ασκεί μια σειρά αρμοδιοτήτων, οι οποίες μπορούν να διακριθούν σε δύο μεγάλες κατηγορίες, τις ρυθμιστικές εν ευρεία έννοια και τις ελεγκτικές.

Ρυθμιστικές αρμοδιότητες

Η Αρχή εκδίδει οδηγίες προς το σκοπό ενιαίας εφαρμογής των ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κανονιστικές πράξεις για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων, καλεί και επικουρεί τα επαγγελματικά σωματεία και τις λοιπές ενώσεις φυσικών ή νομικών προσώπων που διατηρούν αρχεία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας. Εξετάζει αιτήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας, με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας και απευθύνει συστάσεις και υποδείξεις στους υπευθύνους επεξεργασίας. Συνεργάζεται με τις Αρχές άλλων κρατών μελών της Ε.Ε. στο πλαίσιο διαφόρων επιτροπών και ομάδων εργασίας, από τις οποίες σπουδαιότερη είναι η ομάδα εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Τέλος, η Αρχή γνωμοδοτεί για κάθε νομοθετική ή κανονιστική ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Ελεγκτικές αρμοδιότητες

Η Αρχή εξετάζει προσφυγές, καταγγελίες, αντιρρήσεις και παράπονα των υποκειμένων των δεδομένων σχετικά με την εφαρμογή του νόμου και την προστασία των δικαιωμάτων τους. Διενεργεί αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας διοικητικούς ελέγχους, στο πλαίσιο των οποίων, ελέγχονται η τεχνολογική υποδομή και άλλα, αυτοματοποιημένα ή μη, μέσα που υποστηρίζουν την επεξεργασία των δεδομένων. Εξετάζει τις γνωστοποιήσεις που υποβάλλονται και χορηγεί τις άδειες που προβλέπονται, δηλαδή άδειες ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου ευαίσθητων δεδομένων, διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός Ε.Ε. και διασύνδεσης αρχείων στις περιπτώσεις ευαίσθητων δεδομένων ή χρήσης ενιαίου κωδικού. Εξετάζει αιτήσεις για πρόσβαση σε δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα που περιέχουν προσωπικά δεδομένα τρίτων. Αποφαίνεται επί αιτήσεων διαγραφής από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και τον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (ΕΚΑΝΑ).

1.2. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Πρόεδρος και μέλη της Αρχής κατά το έτος 2011, και συγκεκριμένα κατά ένα μέρος αυτού (βλ. ανάλυση παρακάτω), διετέλεσαν οι κάτωθι:

Χρίστος Γεραρής, Επίτιμος Πρόεδρος του ΣΤΕ, **Πρόεδρος**, με **αναπληρωτή** του τον **Χρήστο Παλνοκώστα**, Επίτιμο Αρεοπαγίτη.

Τακτικά και αναπληρωματικά μέλη:

Ανδρέας Πομπόρτσας, Καθηγητής Πανεπιστημίου, με **αναπληρώτριά** του τη **Γραμματή Πάντζιου**, Καθηγήτρια ΤΕΙ.

Λεωνίδας Κοτσαλής, Καθηγητής Πανεπιστημίου, με αναπληρωτή του τον **Δημήτριο Λιάππη**, Επίκουρο Καθηγητή Πανεπιστημίου.

Αγάπιος Παπανεοφύτου, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου.

Αναστάσιος Πράσσο, Επίτιμος Αρεοπαγίτης, με αναπληρωτή του τον **Πέτρο Τσαντίλα**, Δικηγόρο, Διδάκτορα Νομικής.

Αναστάσιος-Ιωάννης Μεταξάς, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου, με αναπληρωτή του τον **Γρηγόριο Λαζαράκο**, Δικηγόρο, Διδάκτορα Νομικής.

Αντώνιος Ρουπακιώτης, Δικηγόρος, τέως Πρόεδρος Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, με αναπληρώτριά του την **Πηνελόπη Φουντεδάκη**, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου.

Στις **9 Μαΐου 2011** και στις **29 Ιουνίου 2011** συντελέστηκαν οι παραιτήσεις που υποβλήθηκαν αντιστοίχως από τον Πρόεδρο Χρίστο Γεραρή και τον Αναπληρωτή Πρόεδρο Χρήστο Παλποκώστα.

Μετά τις ανωτέρω παραιτήσεις και τη λήξη της θητείας ορισμένων εκ των μελών, με την υπ' αριθμ. 2919/28.07.2011 (ΦΕΚ ΥΟΔΔ/255/09.08.2011) απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η παρούσα σύνθεση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έχει ως ακολούθως:

Πέτρος Χριστόφορος, Επίτιμος Σύμβουλος της Επικρατείας, **Πρόεδρος**, με αναπληρωτή του τον **Γεώργιο Μπατζαλέξη**, Επίτιμο Αρεοπαγίτη.

Τακτικά και αναπληρωματικά μέλη:

Λεωνίδας Κοτσαλής, Καθηγητής Πανεπιστημίου, με αναπληρωτή του τον **Σπυρίδωνα Βλαχόπουλο**, Επίκουρο Καθηγητή Πανεπιστημίου.

Αναστάσιος Πράσσο, Επίτιμος Αρεοπαγίτης, με αναπληρωτή του τον **Πέτρο Τσαντίλα**, Δικηγόρο, Διδάκτορα Νομικής.

Αναστάσιος-Ιωάννης Μεταξάς, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου, με αναπληρωτή του τον **Γρηγόριο Λαζαράκο**, Δικηγόρο, Διδάκτορα Νομικής.

Αντώνιος Ρουπακιώτης, Δικηγόρος, τέως Πρόεδρος Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, με αναπληρωτή του τον **Κωνσταντίνο Χριστοδούλου**, Επίκουρο Καθηγητή Πανεπιστημίου.

Δημήτριος Μπριόλας, Επίτιμος Σύμβουλος της Επικρατείας, με αναπληρωτή του τον **Χαράλαμπο Ανθόπουλο**, Επίκουρο Καθηγητή Πανεπιστημίου.

Γραμματή Πάντζιου, Καθηγήτρια ΤΕΙ, με αναπληρωτή της τον **Αντώνιο Συμβώνη**, Καθηγητή Πολυτεχνείου.

1.3. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Η Αρχή, σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 20 του ιδρυτικού της νόμου 2472/97, εξυπηρετείται από Γραμματεία, η οποία λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης, και αποτελείται από τρία Τμήματα: **1. Το Τμήμα Ελεγκτών**, **2. Το Τμήμα Επικοινωνίας και 3. Το Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων**.

Σε εφαρμογή του άρθρου πέμπτου του Ν. 3839/2010, η Αρχή προέβη το Μάιο 2011 στην επιλογή προϊσταμένων για τα Τμήματα Ελεγκτών, Επικοινωνίας και Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων της Γραμματείας της Αρχής.

1. Τμήμα Ελεγκτών

Έχει αρμοδιότητες καθοριστικού χαρακτήρα για την εκπλήρωση της αποστολής της Αρχής. Ενδεικτικά, στο τμήμα αυτό ανήκει η διενέργεια διοικητικών ελέγχων σε κάθε αρχείο, η προπαρασκευή της έκδοσης κανονιστικών πράξεων για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων, η σύνταξη σχεδίων οδηγιών με σκοπό την ενιαία εφαρμογή της προστατευτικής νομοθεσίας για το άτομο, η εξέταση προσφυγών και

καταγγελιών, η προπαρασκευή εισηγήσεων και η απάντηση σε ερωτήματα πολιτών και υπευθύνων επεξεργασίας. Ακόμη, το Τμήμα Ελεγκτών ασχολείται με τη σύνταξη της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων της Αρχής και αφιερώνει σημαντικό χρόνο στην εξέταση αιτήσεων και τη διαδικασία χορήγησης αδειών τήρησης και επεξεργασίας αρχείων προσωπικών δεδομένων. Επίσης, οι ελεγκτές υποβοηθούν κατηγορίες υπευθύνων επεξεργασίας στην κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας και υποστηρίζουν την ενημέρωσή τους σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων με εισηγήσεις σε συνέδρια και ημερίδες. Εκπροσωπούν την Αρχή σε όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς επίσης και σε διεθνείς ομάδες εργασίας και συνέδρια. Τέλος, στις αρμοδιότητες του τμήματος υπάγεται η προετοιμασία φακέλων, η εκπόνηση μελετών, η υποβολή εισηγήσεων και η εν γένει συνδρομή της Αρχής κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

Το τμήμα στελεχώνεται από ειδικούς επιστήμονες του κλάδου των επιστημών νομικής και πληροφορικής, μετά τη μετατροπή των οργανικών θέσεων του επιστημονικού προσωπικού κατηγορίας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης του κλάδου ελεγκτών σε θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, σύμφωνα με τον Ν. 4055/2012. Οι οργανικές του θέσεις ανέρχονται πλέον σε είκοσι έξι (26), μετά την παραίτηση μιας (1) νομικής ελέγκτριας τον Ιούλιο του 2011. Ο αριθμός των υπηρετούντων νομικών ελεγκτών ανέρχεται σε δέκα πέντε (15) και των υπηρετούντων πληροφορικών ελεγκτών σε έντεκα (11), συμπεριλαμβανομένου του διευθυντή της Γραμματείας της Αρχής, ο οποίος σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία προέρχεται υποχρεωτικά από το Τμήμα Ελεγκτών. Εξ αυτών, πέντε (5) ελέγκτριες απουσίαζαν κατά ένα μέρος του έτους με άδειες κηρύσεως και άδειες άνευ αποδοχών για ανατροφή ανήλικου τέκνου και μία (1) με άδεια για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Επίσης, μια (1) πληροφορικός ελέγκτρια τελεί σε απόσπαση σε θέση εθνικού εμπειρογνώμονα στον Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων.

Ακόμη, στο πλαίσιο βελτίωσης της λειτουργίας της Αρχής και αναβάθμισης της ποιότητας του έργου της, το Τμήμα Ελεγκτών λειτουργεί από το Νοέμβριο 2008, κατόπιν απόφασης του Προέδρου της Αρχής, απύπως σε τέσσερα (4) γραφεία με τα ακόλουθα θεματικά αντικείμενα:

Α΄ γραφείο: δημόσια διοίκηση, εθνική άμυνα, δικωτικές αρχές και δημόσια τάξη, αυτοδιοίκηση, κρατική δράση γενικά.

Β΄ γραφείο: υγεία, κοινωνική και ιδιωτική σφάλιση, εργασιακές σχέσεις στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, λοιπά θέματα.

Γ΄ γραφείο: ιδιωτική οικονομία, χρηματοπιστωτικά, ηλεκτρονικές επικοινωνίες (πλην ανεπιθύμητων), μέσα μαζικής επικοινωνίας.

Δ΄ γραφείο: έλεγχος πληροφοριακών και τηλεπικοινωνιακών συστημάτων, κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, ανεπιθύμητες ηλεκτρονικές επικοινωνίες, παρακολούθηση και εκπόνηση μελετών στα αντικείμενα των τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών και της ασφάλειας δεδομένων, συμβολή στην ανάπτυξη των υπολογιστικών και επικοινωνιακών συστημάτων της Αρχής.

2. Τμήμα Επικοινωνίας

Το Τμήμα Επικοινωνίας στελεχώνεται από επιστήμονες του κλάδου της επικοινωνίας, της μετάφρασης, και των κοινωνικών επιστημών. Στις αρμοδιότητές του ανήκει η συνδρομή της Αρχής στην άσκηση της επικοινωνιακής πολιτικής της, η μέριμνα των δημοσίων σχέσεων και της επικοινωνίας της με άλλες δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς, ιδιώτες και υπηρεσίες του εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων των αρμοδίων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και η διοργάνωση ενημερωτικών και επιστημονικών ημερίδων, σεμιναρίων και συνεδρίων για θέματα σχετικά με το αντικείμενο της

Αρχής. Επίσης, στις αρμοδιότητες του τμήματος υπάγεται η κατάρτιση ενημερωτικών φυλλαδίων, καταχωρίσεων στον Τύπο καθώς και ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών μηνυμάτων για την Αρχή, τις αρμοδιότητες και το έργο της, η μετάφραση κειμένων, η παρακολούθηση των ΜΜΕ για θέματα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, η τήρηση της βιβλιοθήκης της Αρχής, η επιμέλεια της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων και η μέριμνα για την έκδοση και δημοσιοποίησή της.

Οι οργανικές θέσεις του Τμήματος είναι πέντε (5), συμπεριλαμβανομένης της θέσης της προϊσταμένης αυτού. Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους 2011 υπηρέτησαν τέσσερις (4) υπάλληλοι, ενώ μία (1) υπάλληλος υπηρέτησε κατά το ήμισυ αυτού λόγω κύσεως και εκπαιδευτικής άδειας.

3. Το Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων

Το Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων αποτελείται από προσωπικό με γνώσεις δημόσιας διοίκησης και οικονομικών επιστημών. Οι υπάλληλοι του τμήματος είναι επιφορτισμένοι με τη γραμματειακή υποστήριξη της Αρχής (ηλεκτρονική τήρηση πρωτοκόλλου, τήρηση πρακτικών συνεδριάσεων, δακτυλογράφηση κειμένων, ταξινόμηση και διαρκής ενημέρωση κάθε αναγκαίου αρχείου και διαχείριση θεμάτων προσωπικού). Στα καθήκοντα του τμήματος υπάγεται, επίσης, η κατάρτιση και η μέριμνα για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Αρχής, η διαχείριση των οικονομικών υποθέσεων της (μισθοδοσία, διαχείριση δαπανών, έκδοση εντολών πληρωμής, προμήθεια υλικών), η μηχανοργάνωση των υπηρεσιών και η διαχείριση της υπολογιστικής και δικτυακής υποδομής.

Οι οργανικές θέσεις ανέρχονται σε δεκαέξι (16), συμπεριλαμβανομένης της θέσης της προϊσταμένης αυτού, και υπηρετούν ενεργά δεκαέξι (16), μετά την ολοκλήρωση της πλήρωσης μιας (1) οργανικής θέσης ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού και την ανάληψη από την υπάλληλο των καθηκόντων της τον Ιανουάριο 2011, και την παραίτηση τον Ιούνιο 2011 μιας υπαλλήλου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού. Ακόμα, στο τμήμα εξακολουθεί να υπηρετεί με απόσπαση μία υπάλληλος ΔΕ.

1.4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ως ανεξάρτητη δημόσια Αρχή, έχει δικό της προϋπολογισμό, ο οποίος εγγράφεται υπό ίδιο φορέα στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 3051/2002, που αφορά «Συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες Αρχές, τροποποίηση και συμπλήρωση του συστήματος προσλήψεων στο δημόσιο τομέα και συναφείς ρυθμίσεις», τον προϋπολογισμό της Αρχής εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών ο Πρόεδρός της, ο οποίος σύμφωνα και με τις κείμενες διατάξεις είναι και ο διατάκτης των δαπανών της.

Κατά το οικονομικό έτος 2011 ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός της Αρχής ανήλθε στο ποσό των δύο εκατομμυρίων τριακοσίων τριάντα εννέα χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ (2.339.500€), μειωμένος κατά περίπου 20% σε σύγκριση με αυτόν του προηγούμενου έτους και να σημειωθεί ότι είναι ο πρώτος προϋπολογισμός του οποίου οι πιστώσεις κατά μείζονες κατηγορίες ορίστηκαν εκ των προτέρων από τη Διεύθυνση 20^η Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, και την κατανομή κατά ΚΑΕ την πραγματοποίησε η υπηρεσία, σύμφωνα με τις ανάγκες της.

Ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός της υπηρεσίας για το έτος 2012 ανέρχεται στο ποσό των δύο εκατομμυρίων τριακοσίων δέκα πέντε χιλιάδων πεντακοσίων πενήντα ευρώ (2.315.550 €).

1.5. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Κατά το χρονικό διάστημα σύνταξης της παρούσας ετήσιας έκθεσης ψηφίστηκε από τη Βουλή των Ελλήνων ο Νόμος 4055/2012, στον οποίο περιλαμβάνονται και διατάξεις που αφορούν γενικά τις συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες Αρχές και ειδικά την Αρχή Προστασίας Δεδομένων. Με τις διατάξεις αυτές ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, θέματα λειτουργίας των Αρχών, προβλέπεται προηγούμενη εισήγηση της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας προς τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής των Ελλήνων για την επιλογή των προέδρων και μελών τους για εξαετή θητεία χωρίς ανανέωση και διευρύνεται η πλήρης και αποκλειστική απασχόληση και στον Αναπληρωτή Πρόεδρο ή Αντιπρόεδρο κάθε ανεξάρτητης Αρχής, με δυνατότητα περαιτέρω διεύρυνσης του καθεστώτος αυτού απασχόλησης και σε μέλη κάθε Αρχής, με σχετική πρόβλεψη στην ειδική νομοθεσία που τη διέπει. Επίσης, προβλέπεται το ίδιο καθεστώς απασχόλησης για το επιστημονικό προσωπικό όλων των Αρχών που εκτελεί την κύρια αποστολή τους, καθώς και η μετατροπή των οργανικών θέσεων του επιστημονικού προσωπικού της Αρχής Προστασίας Δεδομένων κατηγορίας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης του κλάδου ελεγκτών σε θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, και κατ' αυτόν τον τρόπο αίρεται η δυσμενής μισθολογική διάκρισή τους σε σύγκριση με το αντίστοιχο επιστημονικό προσωπικό των άλλων Αρχών.

Στην ετήσια έκθεση 2010 είχαν αναφερθεί ορισμένες ρυθμίσεις, οι οποίες θα μπορούσαν να επιλύσουν ως ένα βαθμό το ιδιαίτερος σοβαρό πρόβλημα της ελλιπούς στελέχωσης που διακρίνει την Αρχή από ιδρύσεώς της, και συγκεκριμένα η υπ' αριθ. 2/63286/0021/06-10-2010 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών (Β' 1666), με την οποία είχε εγκριθεί η σταδιακή, καταμετρημένη σε τρία έτη, αύξηση των οργανικών θέσεων της Γραμματείας της κατά είκοσι πέντε, καθώς και η τροποποίηση του άρθρου 20 του νόμου 2472/1997, η οποία επήλθε με το άρθρο 15 παρ. 4 του νόμου 3917/2011 και η οποία προβλέπει την κατά παρέκκλιση της ισχύουσας νομοθεσίας απόσπαση στην Αρχή μέχρι δέκα υπαλλήλων κατηγορίας ΠΕ από δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, Ο.Τ.Α. και νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, με σκοπό την εξειδίκευσή τους στα θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Ωστόσο, καμία από τις ανωτέρω ρυθμίσεις δεν ήταν δυνατόν να εφαρμοστεί, όπως άλλωστε είχαμε πιθανολογήσει λόγω των δυσμενών δημοσιονομικών συνθηκών της χώρας σε συνδυασμό και με την πολιτική «μία πρόσληψη για κάθε 5 αποχωρήσεις».

Έτσι, το σοβαρό λειτουργικό πρόβλημα της Αρχής που προκαλείται από τον μεγάλο όγκο υποθέσεων, σε συνδυασμό με την ελλιπή στελέχωση, εξακολουθεί να υφίσταται. Για παράδειγμα, το 2011 οι εισερχόμενες υποθέσεις προσφυγών/καταγγελιών αυξήθηκαν κατά περίπου 20% και ερωτημάτων κατά περίπου 15% σε σύγκριση με αυτές του έτους 2010, αντίστοιχα. Όπως είχε επισημανθεί και σε ετήσιες εκθέσεις περασμένων ετών, στο συνολικό όγκο εργασίας περιλαμβάνονται, πέραν των ατομικών προσφυγών, καταγγελιών, ερωτημάτων, γνωστοποιήσεων και αιτήσεων χορήγησης αδειών, και ο διοικητικός έλεγχος στις υποδομές πληροφορικής και επικοινωνιών των υπευθύνων επεξεργασίας, η εκπροσώπηση της χώρας σε διάφορα ευρωπαϊκά και διεθνή όργανα, η γνωμοδότηση επί σχεδίων νόμων που σχετίζονται με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και η ενημέρωση των υπευθύνων επεξεργασίας του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και των πολιτών σε σχετικά θέματα. Το πρόβλημα της αδυναμίας διαχείρισης του μεγάλου όγκου υποθέσεων θα οξυνθεί περαιτέρω όχι μόνο λόγω της συνεχούς αύξησης των ατομικών προσφυγών και ερωτημάτων αλλά και λόγω νέων υποχρεώσεων της Αρχής που αναμένεται να προστεθούν στις ήδη υφιστάμενες, όπως της εποπτείας της

επεξεργασίας δεδομένων που προβλέπεται στον νόμο 4054/2012 «Κύρωση της διεθνούς σύμβασης για την ίδρυση του Κέντρου Επιβολής του Νόμου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη – Southeast European Law Enforcement Center (SELEC)» και της εμπάθυνας της συνεργασίας και της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των Αρχών προστασίας δεδομένων των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εντός αυστηρών χρονικών προθεσμιών, που προβλέπεται στον προτεινόμενο Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων σε αντικατάσταση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ) και την προτεινόμενη Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (σε αντικατάσταση της Απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου).

Με δεδομένη τη συνεχή αύξηση του όγκου εργασίας που καλείται να επιτελέσει και, από την άλλη πλευρά, την αδυναμία αύξησης του προσωπικού της, η Αρχή, για την αποτελεσματικότερη λειτουργία της, υπό τις δεδομένες συνθήκες, θα πρέπει να εστιάσει έτι περαιτέρω την προσοχή της στην προληπτική δράση με την έγκαιρη παρέμβασή της σε σπουδαίους τομείς επεξεργασίας γενικότερου ενδιαφέροντος, όπως αυτόν της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, των τεχνολογιών ταυτοποίησης, της κατηγοριοποίησης και παρακολούθησης χρηστών των υπηρεσιών διαδικτύου και των εφαρμογών που βασίζονται στις κινητές επικοινωνίες. Πρέπει επίσης να επικεντρωθεί στην πραγματοποίηση διοικητικών ελέγχων για την αποτίμηση του βαθμού ασφάλειας και προστασίας προσωπικών δεδομένων στις υπολογιστικές και δικτυακές υποδομές υπευθύνων επεξεργασίας και την εκπόνηση ειδικών μελετών για τη φιλική στην προστασία δεδομένων χρήση νέων τεχνολογιών και υπηρεσιών, στην ενημέρωση και υποστήριξη υπευθύνων επεξεργασίας όσον αφορά την κατάρτιση πλαισίων προστασίας δεδομένων και κωδίκων δεοντολογίας και στην ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων και ιδίως των ανηλίκων για την ασφαλή χρήση των διαδικτυακών υπηρεσιών.

Η ιδιαίτερα κρίσιμη οικονομική συγκυρία που διέρχεται η χώρα οδηγεί, όπως προαναφέρθηκε, σε σοβαρή επιδείνωση του προβλήματος στελέχωσης. Επίσης, λόγω και της συνεχούς μείωσης των πιστώσεων για λειτουργικές δαπάνες, όπως μετακίνησης, προμήθειας επιστημονικών συγγραμμάτων, συνδρομών πρόσβασης σε ηλεκτρονικές βάσεις επιστημονικού βιβλιογραφικού υλικού, εκπαίδευσης, προμήθειας εξοπλισμού κ.ά., προκαλούνται δυσχέρειες ανταπόκρισης στις ευρωπαϊκές και διεθνείς συνεργασίες της Αρχής, στην ενημέρωση του επιστημονικού της προσωπικού και στη συντήρηση και βελτίωση της υπολογιστικής και δικτυακής της υποδομής, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής υποδομής υποστήριξης του ελεγκτικού της έργου. Για την άμβλυση των δυσχερειών αυτών, η Αρχή επιδιώκει την κατά το δυνατόν δραστική μείωση άλλων δαπανών, όπως των μισθωμάτων και της προμήθειας χαρτιού, γραφικών ειδών και τηλεφωνίας.

Όπως έχει επισημανθεί και στις ετήσιες εκθέσεις περασμένων ετών, πρέπει να αναληφθεί νομοθετική πρωτοβουλία για τη ρύθμιση των ακόλουθων θεμάτων:

α) Τροποποίηση του ιδρυτικού νόμου της Α.Π.Δ.Π.Χ. υπό το φώς της σχεδόν δεκαπενταετούς εφαρμογής του, λαμβάνοντας υπόψη και τον προτεινόμενο Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που προαναφέρθηκε. Ενδεικτικά αναφέρονται η σαφέστερη και αποδοτικότερη κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ του συλλογικού οργάνου, του Προέδρου και της Γραμματείας, ο καθορισμός στόχων και ο προ-

γραμματισμός των εργασιών της σε ετήσια ή διετή βάση, η κατάργηση ή τροποποίηση διατάξεων που δημιουργούν χωρίς αποχρώντα λόγο γραφειοκρατική επιβάρυνση (π.χ. γνωστοποίηση αρχείου), η υποχρέωση ορισμού υπευθύνου προστασίας προσωπικών δεδομένων σε μεγάλες μονάδες του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, η επίλυση παραπόνων σε πρώτο βαθμό από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, τα αρχεία ΜΜΕ, η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για ερευνητικούς σκοπούς, τα ευαίσθητα δεδομένα και οι νέες τεχνολογίες.

β) Νομοθετική και όχι διοικητική (βλ. άρθρο 14 Ν. 3448/2006) κωδικοποίηση των διατάξεων για την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα που περιλαμβάνουν προσωπικά δεδομένα τρίτων προσώπων. Το θέμα ρυθμίζεται σε διάφορα νομοθετήματα (άρθρο 5 Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, άρθρα 5 και 7 Ν. 2472/1997, άρθρο 25 Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων, ειδικές διατάξεις νόμων). Χρειάζεται νομοθετική εναρμόνιση ώστε να μειωθεί σημαντικά ο μεγάλος αριθμός ερωτημάτων από δημόσιες υπηρεσίες, οι οποίες συχνά διστάζουν ή και δυστροπούν να εφαρμόσουν ευθέως το νόμο και να ακολουθήσουν τη «νομολογία» της Αρχής.

γ) Ο προϋπολογισμός των συνταγματικά κατοχυρωμένων ανεξάρτητων Αρχών πρέπει να ενταχθεί στον προϋπολογισμό της Βουλής. Τούτο αποτελεί κοινό αίτημα των πέντε Αρχών για την ενίσχυση της ανεξαρτησίας τους και την αποτελεσματικότερη εκτέλεση των εργασιών διαχείρισης.

2. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

2. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Το έτος 2011, διεκπεραιώθηκαν συνολικά 2.098 υποθέσεις προσφυγών/καταγγελιών, ερωτημάτων, γνωστοποιήσεων και αιτήσεων χορήγησης άδειας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων ή διαβίβασης σε χώρες εκτός Ε.Ε. Σε 168 περιπτώσεις η εξέταση των υποθέσεων ολοκληρώθηκε με την έκδοση απόφασης από την Ολομέλεια ή το Τμήμα. Επίσης, το 2011, η Αρχή εξέδωσε 7 γνωμοδοτήσεις και 2 οδηγίες.

Ειδικότερα, η Αρχή εξέτασε 385 προσφυγές/καταγγελίες και 1.011 ερωτήματα υπευθύνων επεξεργασίας ή πολιτών σχετικά με τη νομιμότητα συγκεκριμένης επεξεργασίας ή τον τρόπο εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας. Ερεύνησε 702 γνωστοποιήσεις αρχείων και επεξεργασιών, από τις οποίες οι 414 αφορούσαν στην εγκατάσταση και λειτουργία κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης και οι 70 σε αιτήσεις διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός Ε.Ε. Χορήγησε ή ανανέωσε 63 άδειες τήρησης αρχείων ευαίσθητων δεδομένων, διασύνδεσης αρχείων και διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός Ε.Ε. Περαιτέρω η Αρχή ασχολήθηκε με 40 υποθέσεις πρόσβασης και αντίρρησης σχετικά με το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν.

Πραγματοποιήθηκαν συνολικά 7 διοικητικοί έλεγχοι αρχείων και επεξεργασιών σε 5 υπευθύνους επεξεργασίας. Εξ αυτών οι 3 έλεγχοι αφορούσαν τα ηλεκτρονικά συστήματα του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων «ηλεκτρονική υπηρεσία έκδοσης ειδικού δελτίου εισιτηρίου», «e-School» και «e-DataCenter», με σκοπό την αποτίμηση του βαθμού συμμόρφωσης με τις προϋποθέσεις του Ν. 2472/97 και ιδίως την αξιολόγηση των οργανωτικών και τεχνικών μέτρων ασφάλειας που εφαρμόζονται. Ένας έλεγχος αφορούσε την Εθνική Μονάδα Eurodac και αποτελούσε μέρος σχετικής έρευνας από την Ομάδα Ελέγχου Eurodac σε περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. ενότητα 4.6). Επίσης, ελέγχθηκαν η πληροφορική υποδομή της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Ενέργειες και το σύστημα «Ηλεκτρονική Συνταγογράφηση» της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στο πλαίσιο ανανέωσης αδειών επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων (βλ. ενότητα 3.2.9 και 3.4.3.2, αντίστοιχα). Ένα περιστατικό διαρροής δεδομένων οδήγησε στην πραγματοποίηση ειδικού ελέγχου στη SONY Music Entertainment (βλ. ενότητα 3.6.8). Τέλος, η Αρχή συνέδραμε την Υποδιεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Ελληνικής Αστυνομίας κατά τον έλεγχο συστήματος βιντεοεπιτήρησης ιδιωτικής εταιρείας.

Σε 20 από τις αποφάσεις της Αρχής επιβάλλονται κυρώσεις σε υπευθύνους επεξεργασίας. Σε 18 περιπτώσεις επιβλήθηκε η κύρωση της προειδοποίησης, κυρίως για συμμόρφωση με τις συστάσεις των Πορισμάτων, μετά από τακτικό έλεγχο που πραγματοποιήθηκε, και σε 3 περιπτώσεις επιβλήθηκε πρόστιμο, το ύψος του οποίου κυμάνθηκε από 3.000 έως 10.000 ευρώ. (Διευκρινίζεται ότι σε 1 από τις αποφάσεις της Αρχής επιβλήθηκε η κύρωση της προειδοποίησης και χρηματικό πρόστιμο.) Συνολικά, επιβλήθηκαν πρόστιμα ύψους 27.000 ευρώ. Η Αρχή επέβαλε τις κυρώσεις για παραβίαση των διατάξεων που αναφέρονται στις προϋποθέσεις επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, την ενημέρωση και το δικαίωμα πρόσβασης και αντίρρησης των υποκειμένων, το απόρρητο και την ασφάλεια των δεδομένων, αλλά και διατάξεων σχετικά με τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών (Οδηγία 1122/2000, όπως αντικαταστάθηκε από την Οδηγία 1/2011). Οι ανωτέρω αποφάσεις της Αρχής κατηγοριοποιούνται στους κύριους θεματικούς τομείς ως εξής: 1 στη δημόσια διοίκηση, 13 στην υγεία, 1 στην ασφάλιση, 1 στο χρηματοπιστωτικό τομέα, 2 στην ιδιωτική οικονομία και 2 στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

Το έτος 2011 προσβλήθηκε μία (1) απόφαση της Αρχής στο Συμβούλιο της Επικρατείας, χωρίς ακόμη να έχει εκδοθεί η σχετική απόφαση. Από την άλλη πλευρά, το Συμβούλιο Επικρατείας συζήτησε τριάντα οκτώ (38) αιτήσεις ακυρώσεως αποφάσεων της Αρχής προηγούμενων ετών, εκ των οποίων για μία (1) εκδόθηκε απόφαση, η οποία δέχεται την αίτηση ακυρώσεως λόγω κακής σύνθεσης της Αρχής. Για το λόγο αυτό, η Αρχή με τις υπ' αριθ. 73/2011, 119/2011 και 120/2011 Αποφάσεις της ανακάλεσε, λόγω μη νόμιμης σύνθεσης της Αρχής (συμμετοχή του ελεγκτή ως εισηγητή) κατά τις σχετικές συνεδριάσεις, πενήντα μία (51) αποφάσεις της, οι οποίες είχαν προσβληθεί στο Συμβούλιο Επικρατείας με αντίστοιχες αιτήσεις ακυρώσεως, και οι σχετικές υποθέσεις έχουν αρχίσει από το Νοέμβριο του 2011 να συζητούνται εκ νέου στην Ολομέλεια της Αρχής με νόμιμη σύνθεση. Για τις αποφάσεις αυτές, οι οποίες ανακλήθηκαν, θα ακολουθήσει κατάργηση της δίκης στο Συμβούλιο Επικρατείας για τις σχετικές εκκρεμείς αιτήσεις ακυρώσεως. Ήδη για δύο (2) αιτήσεις ακυρώσεως αποφάσεων της Αρχής προηγούμενων ετών εκδόθηκε απόφαση κατάργησης της δίκης λόγω της ανακλήσεως των προσβληθεισών αποφάσεων από την Αρχή και για επτά (7) εκκρεμείς αιτήσεις ακυρώσεως έχουν υποβληθεί παραιτήσεις από το δικόγραφο λόγω ανακλήσεως των σχετικών αποφάσεων της Αρχής.

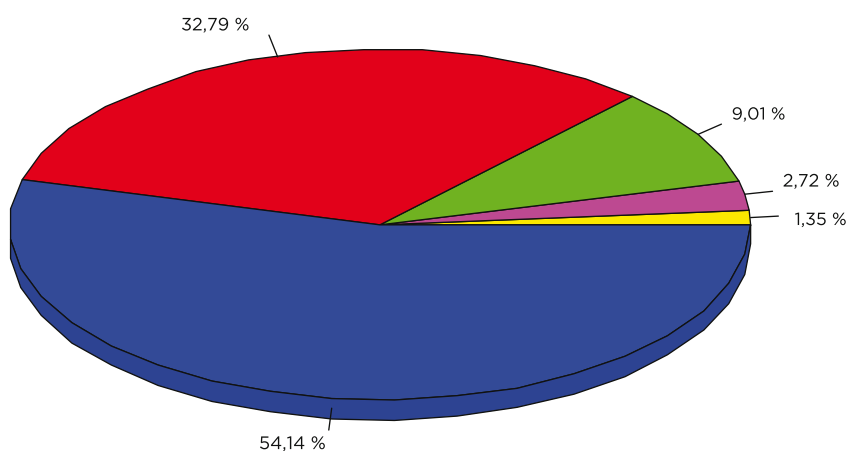
Στην ενότητα αυτή ακολουθούν στατιστικά στοιχεία, τα οποία αναφέρονται στα εισερχόμενα έγγραφα, την κατηγοριοποίηση και τον τρόπο υποβολής τους και την ανάλυση των εισερχόμενων, διεκπεραιωμένων και εκκρεμών υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων σε θεματικούς τομείς καθώς και συγκριτικοί πίνακες των εισερχόμενων και εξερχόμενων εγγράφων, υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων, των αποφάσεων της Αρχής και των αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο του άρθρου 13 για το διάστημα 2000-2011. Επίσης, περιέχονται ειδικότερα στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό των εισερχόμενων και των διεκπεραιωμένων το έτος 2011 αιτήσεων που σχετίζονται με καταχωρίσεις αλλοδαπών στο Πληροφοριακό Σύστημα Σένγκεν και για τη χώρα προέλευσης των αιτούντων. Τέλος, περιλαμβάνονται και στοιχεία σχετικά με την κατηγοριοποίηση των σημαντικών γνωστοποιήσεων που υποβλήθηκαν το έτος 2011 και των αδειών που χορηγήθηκαν από την Αρχή, σύμφωνα με τον κλάδο δραστηριότητας του υπεύθυνου επεξεργασίας, καθώς και συγκριτικά στοιχεία για το διάστημα 1999-2011.

Στα ακόλουθα στατιστικά στοιχεία δεν περιλαμβάνονται οι προαναφερόμενες 7 γνωμοδοτήσεις και οι 2 οδηγίες που εξέδωσε η Αρχή το 2011, τα κείμενα των οποίων παρουσιάζονται στο Παράρτημα.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

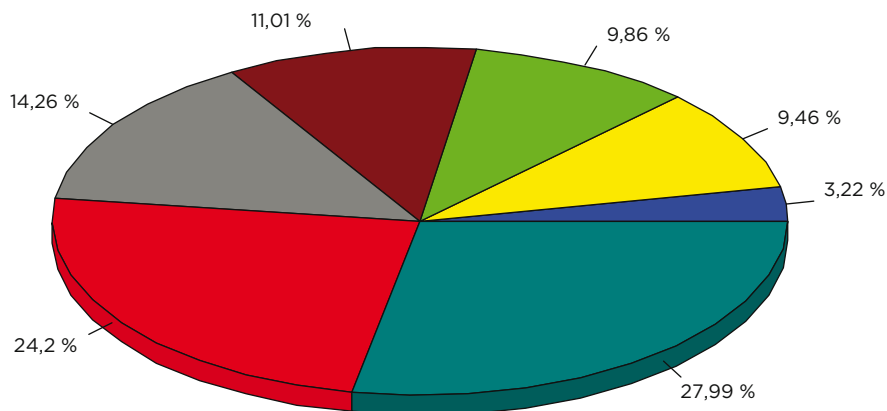
Εισερχόμενα Έγγραφα

	Προσφυγές / Ερωτήματα / Αιτήσεις	2557
	Γνωστοποιήσεις Τήρησης Αρχείων	703
	Απόρρητα Εισερχόμενα	105
	Λοιπά Εισερχόμενα	4222
	Λοιπά Απόρρητα Εισερχόμενα	212
Σύνολο		7799

Τρόπος υποβολής

	Ταχυδρομείο	769
	Courier	251
	Συστημένα	738
	Ιδιοχείρως	1887
	Δικτυακή πύλη	859
	E-mail	2183
	FAX	1112
Σύνολο		7779

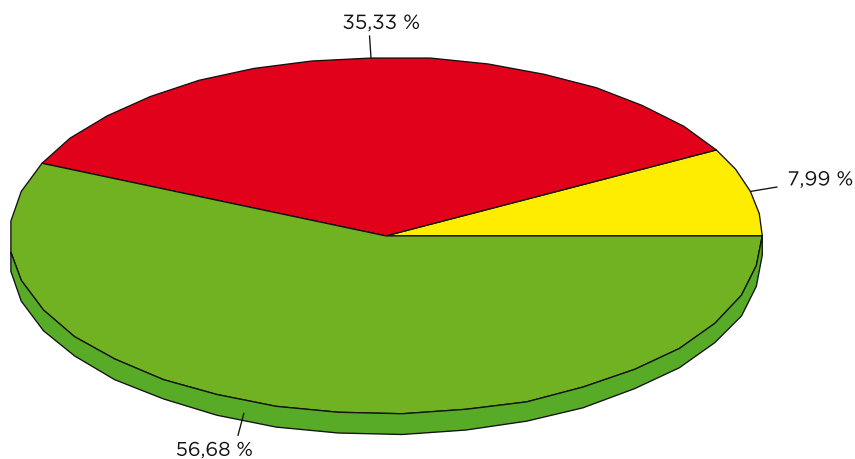

Κατηγοριοποίηση εισερχομένων εγγράφων επί προσφυγών/καταγγελιών, ερωτημάτων και αιτήσεων καταχώρησης στη λίστα του άρθρου 13

	Προσφυγές / Καταγγελίες	1021
	Ερωτήματα	1638
	Αιτήσεις καταχώρησης σε λίστα άρθρου 13	231
Σύνολο		2890

Παρατηρήσεις:

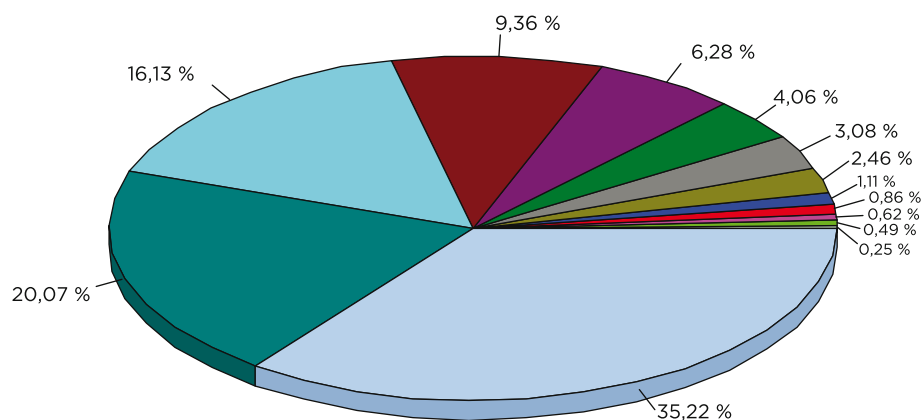
1. Στο παραπάνω σύνολο Προσφυγών/Καταγγελιών προσμετρώνται και οι απόρρητες προσφυγές/καταγγελίες.
2. Ο αριθμός των εισερχομένων κατά κατηγορία εγγράφων δεν συμπίπτει με τον αριθμό των υποθέσεων που εμφανίζονται στους επόμενους πίνακες, διότι ορισμένα έγγραφα αφορούν την ίδια υπόθεση.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ/ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

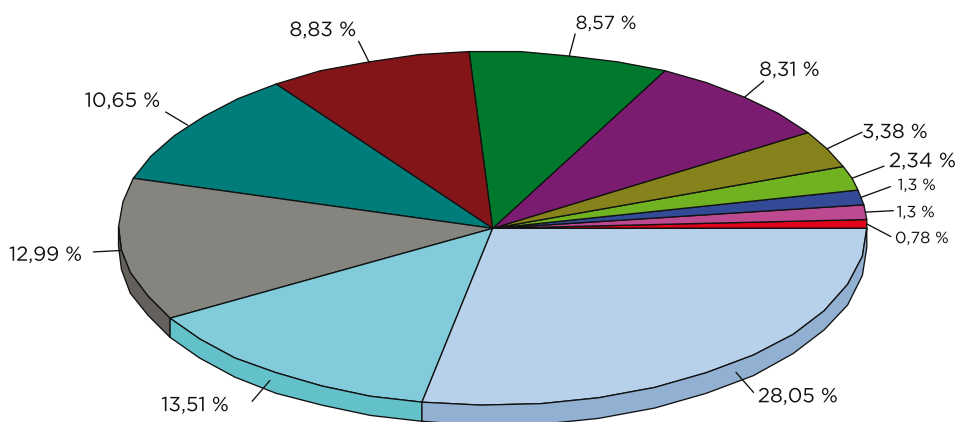
Εισερχόμενες υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών το 2011

	Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	76
	Τομέας Εθνικής Άμυνας	2
	Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	33
	Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	4
	Τομέας Υγείας	20
	Τομέας Ασφάλισης	9
	Παιδεία και Έρευνα	5
	Χρηματοπιστωτικός Τομέας	51
	Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	163
	Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	131
	Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	25
	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	7
	Λοιπά	286
	Σύνολο	812

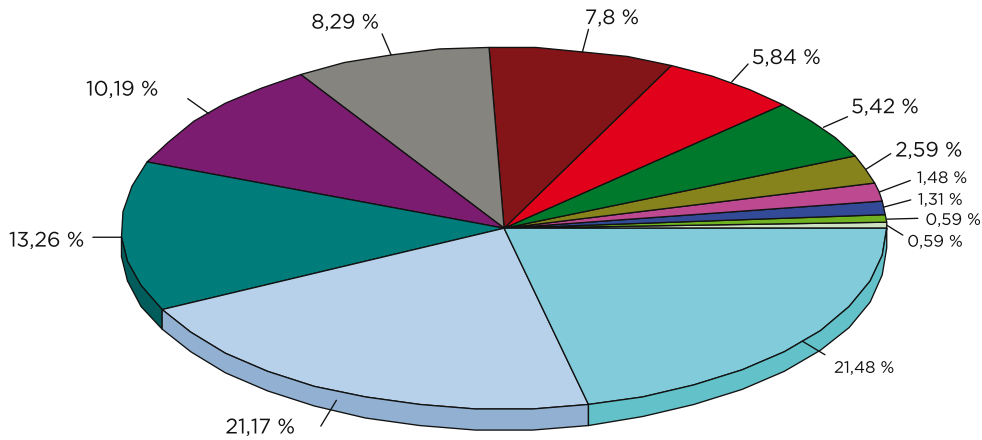
Διεκπεραιωμένες υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών το 2011

	Τομέας Διοικητικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	34
	Τομέας Εθνικής Άμυνας	0
	Δημόσια Διοίκηση-Αυτοδιοίκηση/Κρατική δράση	33
	Φορολογικός Τομέας-Υπουργείο Οικονομίας/Οικονομικών	9
	Τομέας Υγείας	13
	Τομέας Ασφάλισης	5
	Παιδεία και Έρευνα	5
	Χρηματοπιστωτικός Τομέας	32
	Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	41
	Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	52
	Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	50
	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	3
	Λοιπά	108
	Σύνολο	385

Εκκρεμείς υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών την 31/12/2011

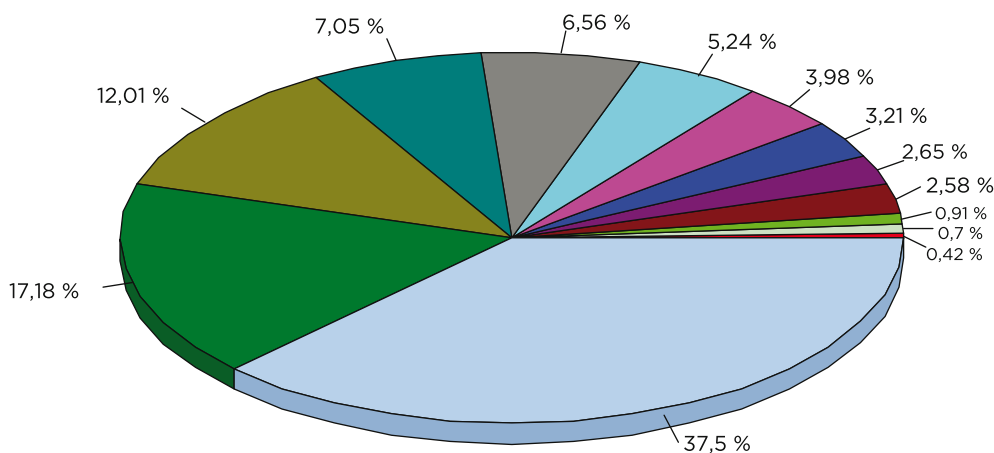
	Τομέας Διοικητικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	226
	Τομέας Εθνικής Άμυνας	17
	Δημόσια Διοίκηση-Αυτοδιοίκηση/Κρατική δράση	157
	Φορολογικός Τομέας-Υπουργείο Οικονομίας/Οικονομικών	17
	Τομέας Υγείας	75
	Τομέας Ασφάλισης	38
	Παιδεία και Έρευνα	43
	Χρηματοπιστωτικός Τομέας	295
	Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	384
	Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	622
	Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	240
	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	169
	Λοιπά	613
	Σύνολο	2896

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

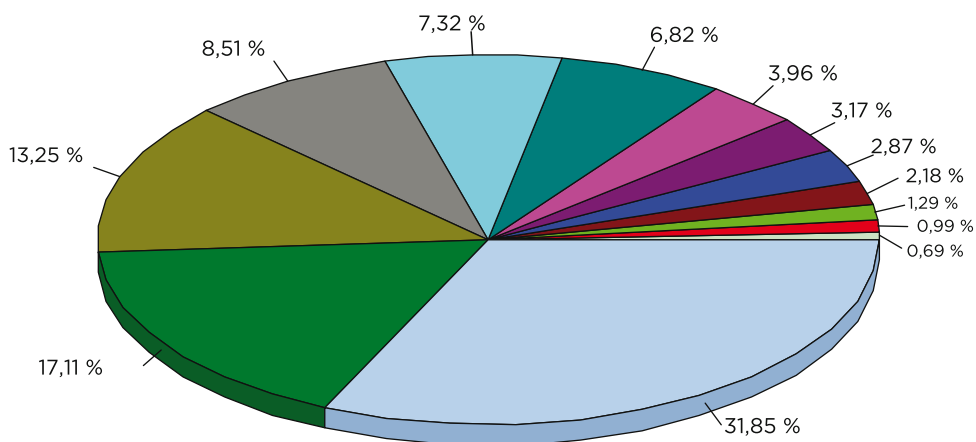
Εισερχόμενες υποθέσεις Ερωτημάτων το 2011

	Τομέας Διοικητικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	37
	Τομέας Εθνικής Άμυνας	10
	Δημόσια Διοίκηση-Αυτοδιοίκηση/Κρατική δράση	246
	Φορολογικός Τομέας-Υπουργείο Οικονομίας/Οικονομικών	13
	Τομέας Υγείας	172
	Τομέας Ασφάλισης	46
	Παιδεία και Έρευνα	57
	Χρηματοπιστωτικός Τομέας	38
	Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	101
	Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	75
	Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	94
	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	6
	Λοιπά	537
Σύνολο		1432

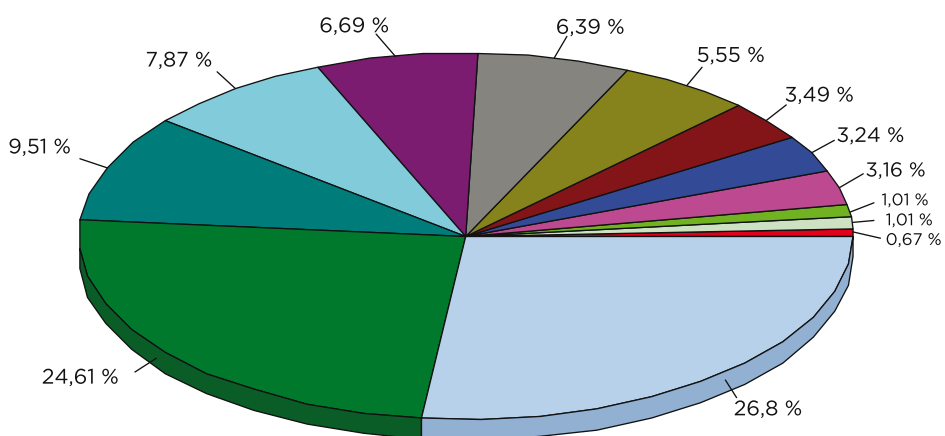
Διεκπεραιωμένες υποθέσεις Ερωτημάτων το 2011

	Τομέας Διοικητικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	22
	Τομέας Εθνικής Άμυνας	7
	Δημόσια Διοίκηση-Αυτοδιοίκηση/Κρατική δράση	173
	Φορολογικός Τομέας-Υπουργείο Οικονομίας/Οικονομικών	13
	Τομέας Υγείας	134
	Τομέας Ασφάλισης	29
	Παιδεία και Έρευνα	40
	Χρηματοπιστωτικός Τομέας	32
	Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	69
	Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	74
	Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	86
	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	10
	Λοιπά	322
	Σύνολο	1011

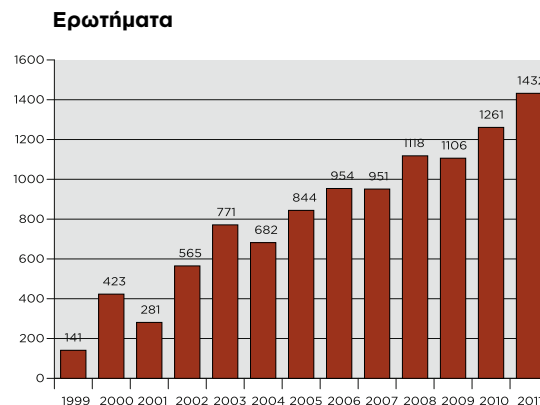
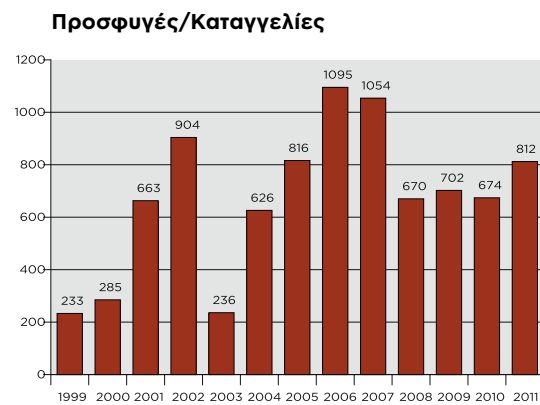
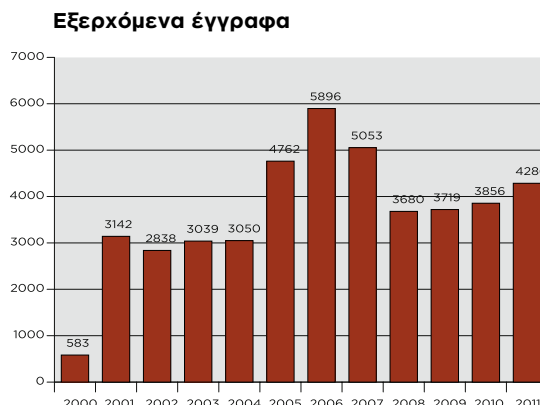
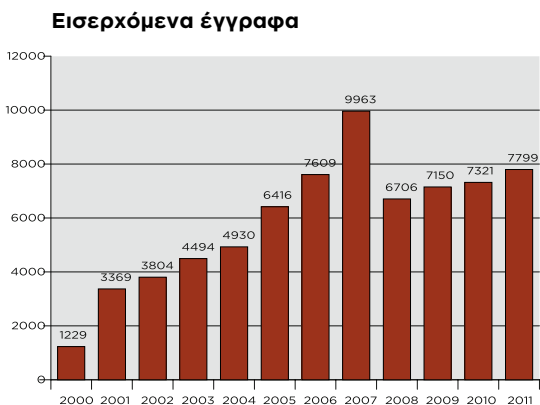
Εκκρεμείς υποθέσεις Ερωτημάτων την 31/12/2011

	Τομέας Διοικητικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	83
	Τομέας Εθνικής Άμυνας	24
	Δημόσια Διοίκηση-Αυτοδιοίκηση/Κρατική δράση	585
	Φορολογικός Τομέας-Υπουργείο Οικονομίας/Οικονομικών	24
	Τομέας Υγείας	132
	Τομέας Ασφάλισης	77
	Παιδεία και Έρευνα	75
	Χρηματοπιστωτικός Τομέας	159
	Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	226
	Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	187
	Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	152
	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	16
	Λοιπά	637
	Σύνολο	2377

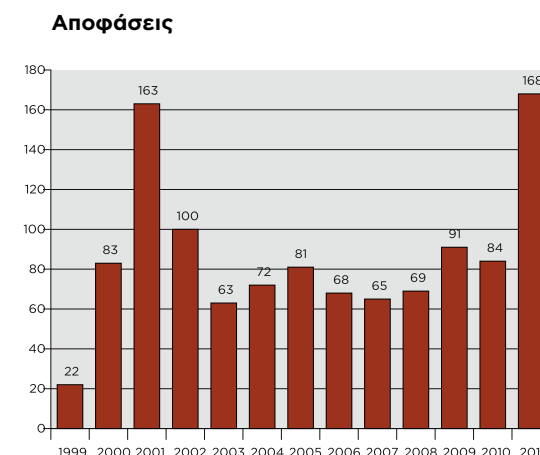

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα ακόλουθα διαγράμματα απεικονίζουν τους ετήσιους αριθμούς των εισερχόμενων και εξερχόμενων εγγράφων, των υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων, των αποφάσεων της Αρχής και των αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο του άρθρου 13 για το διάστημα 2000-2011.

Παρατήρηση: Από το 2008, τα στατιστικά στοιχεία των προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων αντλούνται από το νέο Πληροφοριακό Σύστημα της Αρχής το οποίο επιτρέπει την καταχώριση των εισερχομένων εγγράφων κατά υποθέσεις.

ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ

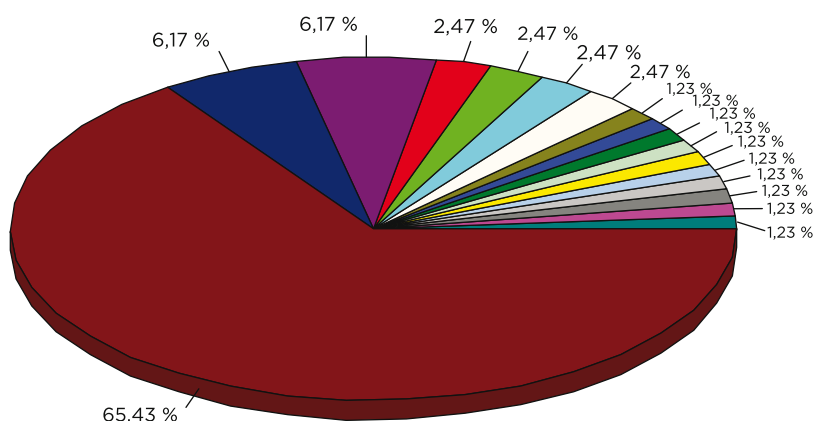
Αιτήσεις διαγραφής από το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν το 2011

Κατατεθείσες αιτήσεις	81
Αιτήσεις που διεκπεραιώθηκαν	40

Αιτήσεις ανά χώρα προέλευσης

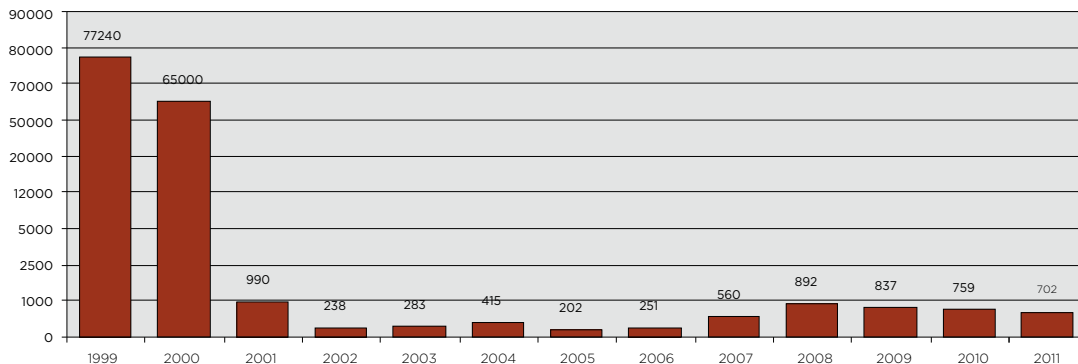
Αλβανία	53
Αρμενία	1
Γεωργία	1
Ινδία	2
Ιράν	1
Κόσοβο *	1
Μαρόκο	1
Μολδαβία	5
Μπανγκλαντές	1
Ουκρανία	2
Πακιστάν	1
Π.Γ.Δ.Μ.	2
Ρουμανία	1
Ρωσία	5
Σερβία	1
Σενεγάλη	1
Τουρκία	2
Σύνολο	81

* 1 αιτών κατείχε ταξιδιωτικά έγγραφα της μη αναγνωρισμένης «Δημοκρατίας του Κοσσυφοπεδίου»

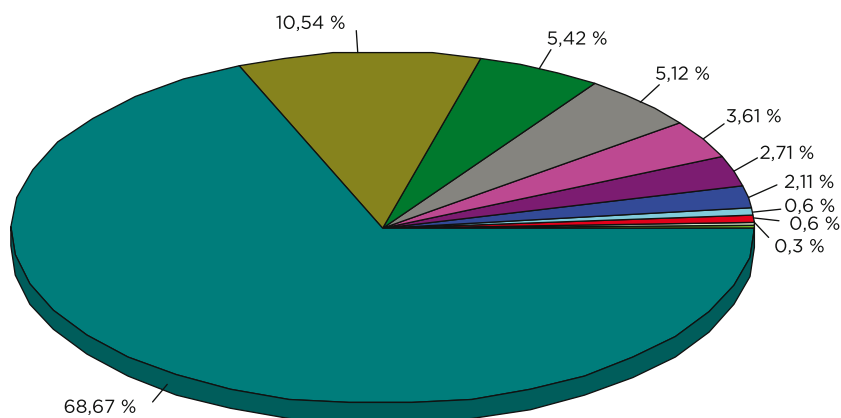
ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΔΕΙΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧΕΙΩΝ

Γνωστοποιήσεις 1999-2011

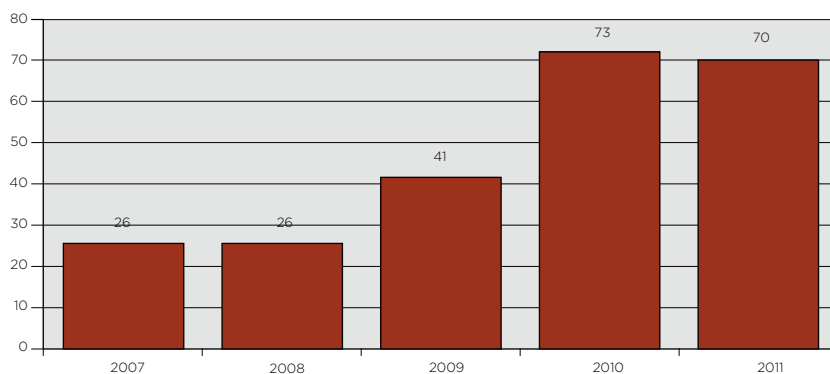

Κατηγοριοποίηση νέων γνωστοποιήσεων τήρησης αρχείου κατά το 2011

	Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	0
	Τομέας Εθνικής Άμυνας	1
	Δημόσια Διοίκηση-Αυτοδιοίκηση/Κρατική δράση	18
	Φορολογικός Τομέας-Υπουργείο Οικονομίας/Οικονομικών	1
	Τομέας Υγείας	35
	Τομέας Ασφάλισης	7
	Παιδεία και Έρευνα	12
	Χρηματοπιστωτικός Τομέας	9
	Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	228
	Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	2
	Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	17
	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	2
	Λοιπά	0
	Σύνολο	332

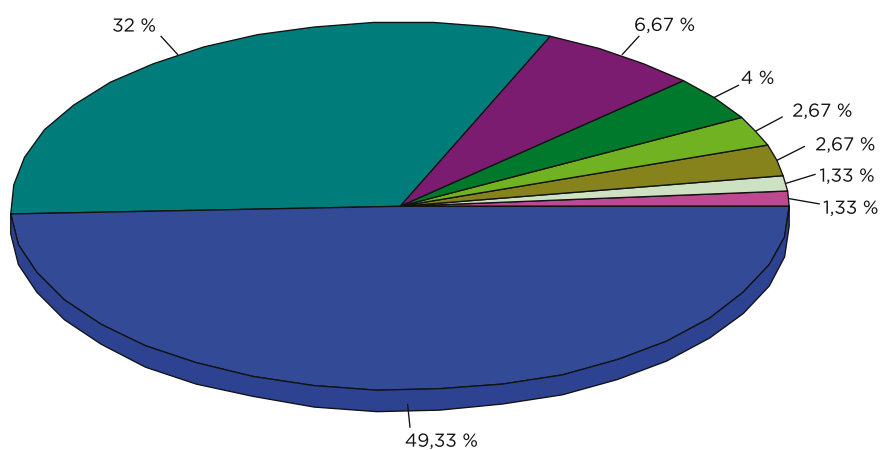

Γνωστοποιήσεις διαβίβασης σε χώρα εκτός Ε.Ε. 2007-2010

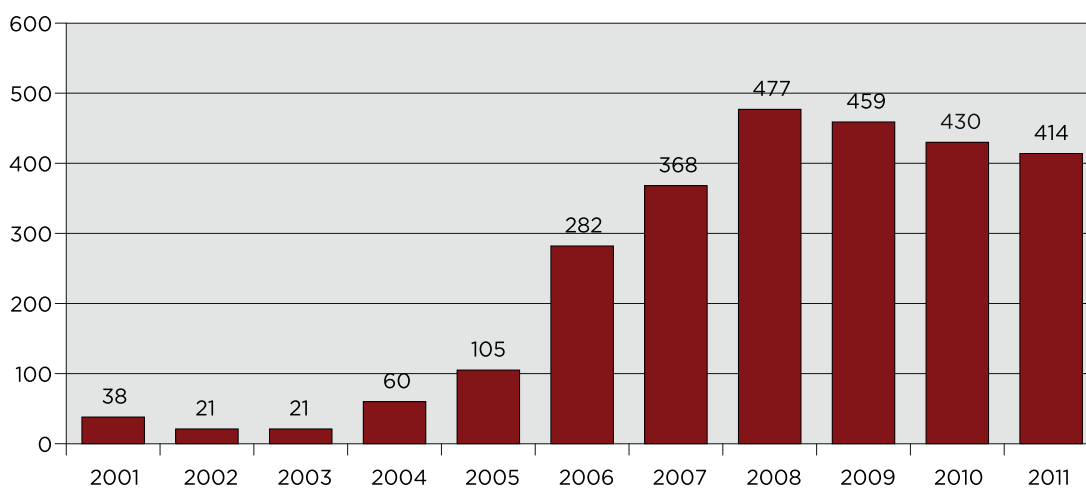

Κατηγοριοποίηση αδειών που χορηγήθηκαν το 2011

	Ασφαλιστικές εταιρείες	0
	Διαβίβαση Δεδομένων σε χώρες εκτός Ε.Ε.	1
	Ερευνητικά κέντρα - Ερευνητές	3
	Εταιρείες Ερευνών	2
	Κοινωνικές Υπηρεσίες Ιδιωτικού Τομέα	2
	Νοσοκομεία - Ιατρικά Κέντρα - Κέντρα Περιθαλψής	37
	Φαρμακευτικές	1
	Δημόσιος Τομέας - Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης	5
	Ανανεώσεις αδειών	24
	Σύνολο	75

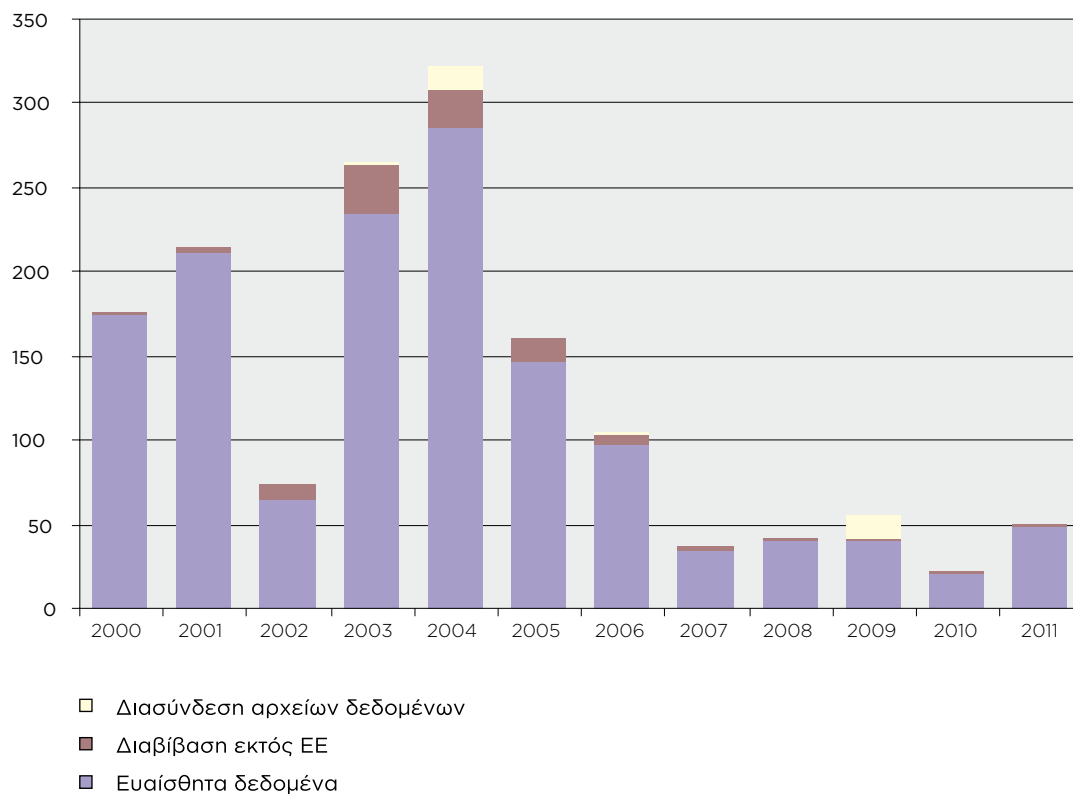

Εξέλιξη γνωστοποιήσεων συστημάτων βιντοεπιτήρησης 2001-2011

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΕΤΗΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΝΕΩΝ ΑΔΕΙΩΝ

Έτος	Ευαίσθητα δεδομένα	Διαβίβαση δεδομένων εκτός ΕΕ	Διασύνδεση αρχείων δεδομένων	Σύνολο
2000	174	2	-	176
2001	212	3	-	215
2002	64	10	-	74
2003	234	30	1	265
2004	286	22	15	323
2005	146	14	-	160
2006	97	7	1	105
2007	34	3	-	37
2008	40	2	-	42
2009	40	1	15	56
2010	22	2	0	24
2011	50	1	0	51

Παρατήρηση: στον ανωτέρω πίνακα, σε σύγκριση με τους αντίστοιχους πίνακες περασμένων ετών, δεν εμφανίζονται πλέον οι άδειες παράτασης χρόνου τήρησης δεδομένων σχετικά με κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, αφού καταρχάς δεν προβλέπεται η δυνατότητα χορήγησης σχετικής άδειας από τη νέα Οδηγία 1/2011.

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

3. ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

3.1. ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ

3.1.1. Έλεγχος του εθνικού τμήματος του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν και του Εθνικού Καταλόγου Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών

Η Συμφωνία Σένγκεν του 1985 και η Σύμβαση Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν (στο εξής και ΣΕΣΣ), η οποία τέθηκε σε εφαρμογή το 1995, οδήγησαν στην κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα των κρατών που την είχαν υπογράψει, καθώς και στη δημιουργία ενιαίων εξωτερικών συνόρων, στα οποία οι έλεγχοι εισόδου στο «χώρο Σένγκεν» πραγματοποιούνται με βάση τις ίδιες διαδικασίες. Με την ίδια Σύμβαση καθιερώθηκαν κοινοί κανόνες για την έκδοση θεωρήσεων, την παροχή ασύλου και τον έλεγχο στα εξωτερικά σύνορα, ώστε να είναι εφικτή η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων στο εσωτερικό του «χώρου Σένγκεν» χωρίς παράλληλα να διαταράσσεται η δημόσια ασφάλεια. Το σημαντικότερο από τα αποκαλούμενα «αντισταθμιστικά» μέτρα στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων αποτελεί η δημιουργία και λειτουργία ενός κοινού συστήματος πληροφοριών, του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν [(Schengen Information System - SIS) στο εξής και ΣΠΣ], το οποίο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της βελτίωσης της συνεργασίας μεταξύ των αστυνομικών και δικαστικών αρχών. Το ΣΠΣ είναι μια βάση δεδομένων που επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές των κρατών Σένγκεν την ανταλλαγή δεδομένων αναφορικά με ορισμένες κατηγορίες προσώπων και πραγμάτων. Ειδικότερα στο ΣΠΣ καταχωρούνται πληροφορίες σχετικά με πρόσωπα που καταζητούνται από τις δικαστικές αρχές, ανεπιθύμητους αλλοδαπούς, πρόσωπα που έχουν εξαφανισθεί καθώς και πρόσωπα τα οποία τίθενται υπό διακριτική παρακολούθηση. Ως εγγύηση των δικαιωμάτων των πολιτών, η ΣΕΣΣ προβλέπει, μεταξύ άλλων, τη λειτουργία μιας ανεξάρτητης Αρχής Ελέγχου σε κάθε συμβαλλόμενο κράτος, η οποία είναι αρμόδια να εξετάζει αν από την επεξεργασία θίγονται τα δικαιώματα των ενδιαφερόμενων προσώπων (άρθρο 114 ΣΕΣΣ). Στην Ελλάδα η αρμοδιότητα αυτή έχει ανατεθεί με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. ιε' του Ν. 2472/1997 στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Παράλληλα, με βάση τη νομοθεσία για την είσοδο και διαμονή αλλοδαπών στην Ελλάδα (άρθρο 82 του Ν. 3386/2005), τηρείται και ο Εθνικός Κατάλογος Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (στο εξής και ΕΚΑΝΑ). Τα κριτήρια και η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής αλλοδαπών από τον κατάλογο αυτόν καθορίζονται με την υπ' αριθ. 4000/4/32 - ιβ'/4.9.2006 (ΦΕΚ Β' 1353/14.9.2006) κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης. Η Αρχή είναι αρμόδια να ελέγχει, στο πλαίσιο εξέτασης των αντιρρήσεων των υποκειμένων των δεδομένων - άρθρο 13 του Ν. 2472/1997, και τη νομιμότητα των καταχωρίσεων στον ΕΚΑΝΑ.

Στην Αρχή υποβάλλεται κάθε έτος ένας ικανός αριθμός προσφυγών αλλοδαπών, οι οποίοι αιτούνται τη διαγραφή τους από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και από τον ΕΚΑΝΑ (98 προσφυγές το 2006, 84 προσφυγές το 2007, 79 προσφυγές το 2008, 90 προσφυγές το 2009, 83 προσφυγές το 2010 και 81 προσφυγές το 2011). Αντικείμενο όλων των προσφυγών αποτελεί η διαγραφή καταχωρίσεων που έλαβαν χώρα βάσει του άρθρου 96 της ΣΕΣΣ. Για το λόγο αυτό το έτος 2010 η Αρχή, μετά από διαβούλευση με το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, εξέδωσε τη Γνωμοδότηση 3/2010, η οποία, ερμηνεύοντας τις σχετικές διατάξεις, κατέληξε στα παρακάτω συμπεράσματα:

α) η καταχώριση αλλοδαπού τρίτης χώρας στον κατάλογο ΕΚΑΝΑ δεν συνεπάγεται αυτοδικαίως την εγγραφή στο ΣΠΣ,

β) η καταχώριση στο ΣΠΣ γίνεται εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 96 της ΣΕΣΣ,

γ) δικαστική ή διοικητική απέλαση κατ' εφαρμογήν της εθνικής νομοθεσίας για την είσοδο και διαμονή υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια δικαιολογεί την καταχώριση του αλλοδαπού και στους δύο καταλόγους (ΕΚΑΝΑ και ΣΠΣ),

δ) καταδίκη αλλοδαπού από εθνικό δικαστήριο σε αδίκημα, για το οποίο προβλέπεται ποινή τουλάχιστον ενός (1) έτους, συνιστά λόγο εγγραφής στο ΣΠΣ,

ε) αποχρώσες ενδείξεις για διάπραξη ή προπαρασκευαστικές ενέργειες αξιόποινης πράξης, για την οποία προβλέπεται ποινή τουλάχιστον ενός (1) έτους, δικαιολογούν την εγγραφή στο ΣΠΣ, εφόσον η πράξη αξιολογείται ότι συνιστά απειλή της δημόσιας τάξης και ασφάλειας,

στ) διοικητική απέλαση για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 76 παρ. 1 στοιχ. α' του Ν. 3386/2005 καθώς και για το λόγο ότι η παρουσία ενός αλλοδαπού κρίνεται αιτιολογημένα ως επικίνδυνη για τη δημόσια τάξη ή την ασφάλεια της χώρας δικαιολογεί την εγγραφή του αλλοδαπού στον ΕΚΑΝΑ,

ζ) η διάταξη του άρθρου 48 παρ. 1 του Ν. 3772/2009, που αντικατέστησε την περίπτωση γ' της παρ. 1 του άρθρου 76 του Ν. 3386/2005, στο μέτρο που ορίζει ότι αλλοδαπός είναι επικίνδυνος για τη δημόσια ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη για το γεγονός και μόνο ότι σε βάρος του ασκήθηκε ποινική δίωξη για αδίκημα τιμωρούμενο με ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον τριών (3) μηνών, είναι αντισυνταγματική ως προσκρούουσα στο δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας (άρθρο 5 παρ. 1 Σ) και στην αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 Σ),

η) ο αλλοδαπός διαγράφεται από το ΣΠΣ, αν παρέλθει τριετία από την καταχώριση και δεν εκδοθεί αιτιολογημένη απόφαση για την αναγκαιότητα διατήρησης της καταχώρισης.

Με βάση τη Γνωμοδότηση αυτή η Αρχή το έτος 2011 εξέτασε σε σχηματισμό Τμήματος τριάντα προσφυγές αλλοδαπών για τη διαγραφή τους από το ΣΠΣ και τον ΕΚΑΝΑ. Δεκαεννέα προσφυγές έγιναν δεκτές και με αντίστοιχες αποφάσεις της Αρχής διατάχθηκε η διαγραφή των αλλοδαπών από τα παραπάνω συστήματα (Αποφάσεις 4/2011, 12/2011, 14/2011, 16/2011, 17/2011, 25/2011, 30/2011, 68/2011, 71/2011, 95/2011, 96/2011, 97/2011, 98/2011, 99/2011, 100/2011, 101/2011, 104/2011, 105/2011 και 106/2011), ενώ οκτώ απορρίφθηκαν και οι καταχωρίσεις κρίθηκαν νόμιμες (Αποφάσεις 6/2011, 7/2011, 31/2011, 32/2011, 62/2011, 63/2011, 103/2011 και 149/2011). Απορρίφθηκε επίσης μία αίτηση θεραπείας κατά απορριπτικής απόφασης της Αρχής (29/2011). Δύο προσφυγές παραπέμφθηκαν για κρίση στην Ολομέλεια της Αρχής, καθώς κατά τη συζήτησή τους στο Τμήμα προέκυψαν διαφωνίες ως προς την ερμηνεία του άρθρου 96 παρ. 2 της ΣΕΣΣ σε περίπτωση συρροής αξιόποινων πράξεων, θέμα το οποίο δεν είχε επιλυθεί με τη με αριθμό 3/2010 Γνωμοδότηση της Αρχής.

Ειδικότερα, σε δεκαεπτά περιπτώσεις (Αποφάσεις 14/2011, 16/2011, 17/2011, 25/2011, 30/2011, 68/2011, 71/2011, 95/2011, 96/2011, 97/2011, 98/2011, 99/2011, 100/2011, 101/2011, 104/2011, 105/2011 και 106/2011) η Αρχή έκρινε ότι η αξιόποινη πράξη της πλαστογραφίας (άρθρο 216 ΠΚ), της πλαστογραφίας πιστοποιητικών (άρθρο 217 παρ. 1 ΠΚ) και της υφαρπαγής ψευδούς βεβαίωσης (άρθρο 220 ΠΚ) δεν συνιστούν «σοβαρές αξιόποινες πράξεις» κατά την έννοια του άρθρου 96 παρ. 2 στοιχ. β' της ΣΕΣΣ, καθώς δεν επισύρουν ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους (αλλά ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών, 10 ημερών έως ενός έτους και τριών μηνών έως δύο ετών αντίστοιχα) και ως εκ τούτου αποχρώσες ενδείξεις για την τέλεση των εν λόγω πράξεων δεν μπορούν να θεμελιώσουν την καταχώριση στο ΣΠΣ και στον ΕΚΑΝΑ. Σε δύο περιπτώσεις η Αρχή

έκρινε ότι ακόμα και η καταδίκη αλλοδαπού για το αδίκημα της πλαστογραφίας πιστοποιητικού και της υφαρπαγής ψευδούς βεβαίωσης (άρθρο 217 παρ. 1 και 220 ΠΚ - Απόφαση 4/2011) ή για τις πράξεις των άρθρων 94 και 12 του Ν. 2696/1999-Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Απόφαση 12/2011) δεν μπορεί να θεμελιώσει την καταχώρισή του στους παραπάνω καταλόγους, καθώς οι συγκεκριμένες αξιόποινες πράξεις δεν επισύρουν ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους και ως εκ τούτου δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 96 παρ. 2 στοιχ. α' της ΣΕΣΣ. Τέλος, όπως και παραπάνω αναφέρθηκε, σε οκτώ περιπτώσεις οι προσφυγές των αλλοδαπών απορρίφθηκαν. Σε τέσσερις περιπτώσεις (Αποφάσεις, 6/2011, 32/2011, 63/2011 και 149/2011) κρίθηκε ότι η δικαστική απέλαση για λόγους παράνομης εισόδου και διαμονής στη χώρα δικαιολογεί την καταχώριση αλλοδαπού στο ΣΠΣ σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 96 παρ. 3 της ΣΕΣΣ. Το ίδιο κρίθηκε ότι ισχύει και σε τέσσερις περιπτώσεις (Αποφάσεις 7/2011, 31/2011, 62/2011 και 103/2011) διοικητικής απέλασης αλλοδαπού για παράβαση του νόμου σχετικά με την είσοδο και διαμονή υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια.

3.1.2. Αστυνομική, Δικαστική, Διακρατική Συνεργασία

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ζήτησε τις παρατηρήσεις της Αρχής σχετικά με την πρόταση Οδηγίας του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη χρήση δεδομένων φακέλου επιβατών (PNR) με σκοπό την πρόληψη, ανίχνευση, έρευνα και δίωξη των αδικημάτων της τρομοκρατίας και του σοβαρού εγκλήματος.

Η Αρχή, αφού επεσήμανε ότι η υιοθέτηση ενός ευρωπαϊκού συστήματος PNR θέτει ζητήματα συμβατότητας της Οδηγίας με διατάξεις υπέρτερης τυπικής ισχύος, όπως τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και την προστασία των προσωπικών δεδομένων, το άρθρο 16 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ε. Ένωσης και το άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), προέβη σε παρατηρήσεις στα κατ' ιδίαν άρθρα της πρότασης Οδηγίας, οι οποίες σχετίζονται με τη μη τήρηση της αρχής της αναλογικότητας και την έλλειψη προβλεψιμότητας των ρυθμίσεων της πρότασης Οδηγίας (όπως οι παραπάνω έννοιες έχουν διαπλασθεί από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

Ειδικότερα η Αρχή επεσήμανε ότι:

- α) Η υιοθέτηση ενός ευρωπαϊκού συστήματος PNR, που θα έχει ως αποτέλεσμα την επεξεργασία δεδομένων εκατομμυρίων μη ύποπτων επιβατών, δεν αποδεικνύεται επαρκώς ότι είναι αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού της καταπολέμησης της τρομοκρατίας και του σοβαρού (εν μέρει διασυνοριακού) εγκλήματος. Συνεπώς, δεν αποδεικνύεται εάν τηρείται η αρχή της αναλογικότητας. Αντίθετα, θα έπρεπε πρώτα να διερευνηθεί η δυνατότητα τήρησης των ελάχιστων δεδομένων, λαμβάνοντας υπόψη και την αξιολόγηση των μηχανισμών συλλογής πληροφοριών που είναι ήδη σε ισχύ, πριν τη δημιουργία νέων.
- β) Η αρχή της αναλογικότητας αλλά και η απαίτηση της προβλεψιμότητας δεν τηρείται σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους τα δεδομένα PNR προβλέπεται να υπόκεινται σε επεξεργασία.
- γ) Η διάταξη της πρότασης Οδηγίας, η οποία προβλέπει ότι η αξιολόγηση των επιβατών θα γίνεται βάσει κριτηρίων που θα εξελίσσονται συνεχώς ή/και μέσω σύγκρισης των δεδομένων PNR με σχετικές βάσεις δεδομένων, που δεν προβλέπονται αποκλειστικά,

δεν τηρεί την αρχή της αναλογικότητας και την απαίτηση περί προβλεψιμότητας της διάταξης.

δ) Ζήτημα αναλογικότητας θέτει και η διάταξη, κατά την οποία τα δεδομένα PNR τηρούνται για 30 ημέρες στη Μονάδα Στοιχείων Επιβατών, ενώ στη συνέχεια τηρούνται κωδικοποιημένα για μια επιπλέον περίοδο πέντε ετών. Αντίθετα, η ανωνυμοποίηση των δεδομένων των μη ύποπτων επιβατών μετά την πάροδο των 30 ημερών και η μετέπειτα χρήση τους μόνο για το σκοπό της ανάπτυξης των κριτηρίων αξιολόγησης των δεδομένων PNR θα μπορούσε να θεωρηθεί σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας.

ε) Ο κατάλογος δεδομένων PNR, τα οποία τυγχάνουν επεξεργασίας, είναι ο ίδιος με εκείνον που περιλαμβάνεται στη συμφωνία Ε.Ε.-Η.Π.Α. Εκφράζονται επιφυλάξεις ως προς την αναγκαιότητα επεξεργασίας του συνόλου αυτών των στοιχείων και προτείνεται ο περιορισμός τους.

στ) Το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων πρέπει να ενισχυθεί, ώστε να είναι αντίστοιχο με αυτό που προβλέπεται στην Οδηγία 95/46/ΕΚ.

3.2. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

3.2.1. Πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα

Η Αρχή δέχεται κάθε χρόνο πλήθος ερωτημάτων από δημόσιες υπηρεσίες σχετικά με τη νομιμότητα χορήγησης σε διοικούμενους δημόσιων εγγράφων/πληροφοριών που περιέχουν/αφορούν σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τρίτων προσώπων. Στα σχετικά απαντητικά/γνωμοδοτικά της έγγραφα η Αρχή, προβαίνοντας σε συνδυαστική εφαρμογή του Ν. 2472/1997 και του άρθρου 5 ΚΔΔιαδ, έχει κρίνει ότι η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, όπως είναι και η ανακοίνωση δεδομένων κάποιου προσώπου σε τρίτους μέσω της πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα, επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, εάν είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπευθύνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από το νόμο. Τέτοια υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας είναι και το προβλεπόμενο στο άρθρο 5 ΚΔΔιαδ δικαίωμα πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα («διοικητικά» κατά το άρθρο 5 παρ. 1 και «ιδιωτικά» που φυλάσσονται από δημόσιες αρχές κατά το άρθρο 5 παρ. 2), όταν τα έγγραφα αυτά δεν αναφέρονται στην ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου και δεν παραβιάζεται απόρρητο προβλεπόμενο από ειδικές διατάξεις (άρθρο 5 παρ. 3). Ως διοικητικά έγγραφα θεωρεί η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη της τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και όσα έγγραφα δεν προέρχονται μεν από δημόσιες υπηρεσίες, αλλά χρησιμοποιήθηκαν ή ελήφθησαν υπόψη για τον καθορισμό της διοικητικής δράσης ή τη διαμόρφωση γνώμης ή κρίσης διοικητικού οργάνου.

Ως προς την έννοια της «ιδιωτικής ή οικογενειακής ζωής» του άρθρου 5 παρ. 3 ΚΔ Διαδ, μάλιστα, η Αρχή έχει κρίνει ότι αυτή δεν ταυτίζεται αλλά είναι στενότερη της έννοιας των προσωπικών δεδομένων, αντιπαράτασσεται στη «δημόσια ζωή» και αφορά μια γενικά παραδεκτή, σύμφωνα με τις κοινωνικές αντιλήψεις, «σφαίρα του απορρήτου» του ατόμου. Στην περίπτωση που στα δημόσια έγγραφα περιέχονται προσωπικά δεδομένα τρίτων προσώπων, τα οποία σχετίζονται με την ιδιωτική ή οικογενειακή τους ζωή και είναι ευαίσθητα δεδομένα, δηλαδή εκείνα που αφορούν στη φυλετική ή εθνική προέλευση, στα πολιτικά φρονήματα, στις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, στη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, στην υγεία, στην κοινωνική πρόνοια, στην ερωτική ζωή και στα σχετικά με ποινικές δίωξεις ή καταδίκες, απαιτείται έκδοση προηγούμενης άδειας της Αρχής σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν. 2472/1997.

Στην περίπτωση, αντίθετα, που στα δημόσια έγγραφα περιέχονται προσωπικά δεδομένα τρίτων προσώπων, τα οποία σχετίζονται με την ιδιωτική ή οικογενειακή τους ζωή, χωρίς όμως να είναι ευαίσθητα δεδομένα, εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997, σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται η χορήγησή τους σε τρίτο χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, όταν η χορήγηση τους είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο τρίτος και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέρχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα, και ταυτόχρονα δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών.

Σε υπόθεση στην οποία κλήθηκε να γνωμοδοτήσει η Αρχή, δημότες επικαλέστηκαν το εύλογο ενδιαφέρον τους για τα κοινά πράγματα της κοινότητάς τους και ζήτησαν πρόσβαση σε απόφαση του γενικού γραμματέα της περιφέρειας, η οποία έθετε σε αργία τον δήμαρχο του δήμου στον οποίον υπάγονταν. Η εν λόγω απόφαση, η οποία στο αιτιολογικό της περιλάμβανε και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, δεν εφαρμόστηκε ποτέ γιατί ο δήμαρχος υπέβαλε την παραίτησή του πριν του επιδοθεί η απόφαση του γενικού γραμματέα της περιφέρειας (η απόφαση περί θέσης του δημάρχου σε αργία θα ίσχυε από της επιδόσεώς της). Η Αρχή έκρινε ότι το εύλογο ενδιαφέρον των δημοτών δεν μπορούσε να αποτελέσει αιτιολογική βάση για να τους δοθεί άδεια να έχουν πρόσβαση στα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα που περιέχονταν στο συγκεκριμένο έγγραφο (δεν υπάρχει σχετική αιτιολογική βάση στο άρθρο 7 του Ν. 2472/1997), μπορούσε, όμως, να δικαιολογήσει την πρόσβασή τους στο διατακτικό της συγκεκριμένης απόφασης, το οποίο δεν περιλάμβανε προσωπικά δεδομένα. Στην προκειμένη περίπτωση επιλέχθηκε η χορήγηση της πληροφορίας αντί του αιτούμενου εγγράφου προκειμένου να επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή ικανοποίηση των δύο συγκρουόμενων δικαιωμάτων, της προστασίας των προσωπικών δεδομένων και της πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα/πληροφορίες (Γ/ΕΞ/7392/8.11.2011).

Η Αρχή και αυτό το έτος αντιμετώπισε πληθώρα αιτημάτων σχετικά με την πρόσβαση του καταγγέλλοντος πειθαρχικό παράπτωμα αστυνομικού υπαλλήλου στο φάκελο της διενεργηθείσας σε βάρος του αστυνομικού Προφορικής/Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης. Η Αρχή, εφαρμόζοντας τη σχετική Απόφαση 57/2009, κρίνει παγίως πως επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων η χορήγηση του πορίσματος διοικητικής εξέτασης στον καταγγέλλοντα πειθαρχικό παράπτωμα. Ωστόσο, για τη χορήγηση των συνοδευόντων το πόρισμα στοιχείων απαιτείται η συνδρομή υπέρτερου έννομου συμφέροντος, το οποίο πρέπει να επικαλείται και να αποδεικνύει ο αιτών (Απόφαση 94/2011). Η δε χορήγηση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων που τυχόν περιέχονται στη δικογραφία της ΠΔΕ/ΕΔΕ, είναι νόμιμη μόνο μετά από άδεια της Αρχής και εφόσον τα έγγραφα που περιέχουν ευαίσθητα δεδομένα είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση, ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου.

Επίσης, η Αρχή, με την Απόφαση 15/2011, έκρινε ότι οι αστυνομικοί, σε βάρος των οποίων διεξήχθη ένορκη διοικητική εξέταση, έχουν δικαίωμα να λάβουν γνώση του πορίσματος της διοικητικής εξέτασης, ακόμα και εάν σε αυτή περιλαμβάνονται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα (δεδομένα υγείας) του καταγγέλλοντος, σύμφωνα με το άρθρο 12 και το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997.

3.2.2. Διαβίβαση στοιχείων μεταξύ υπηρεσιών

Πολλές από τις υποθέσεις που απασχόλησαν την Αρχή αφορούν αιτήματα υπηρεσιών του ευρύτερου δημόσιου τομέα για πρόσβαση σε προσωπικά δεδομένα που τηρούνται σε άλλες δημόσιες υπηρεσίες. Στις περιπτώσεις αυτές η Αρχή εξετάζει κατά πόσο πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 4 (συνάφεια, προσφορότητα, αναλογικότητα της επεξεργασίας), του άρθρου 5 (για την επεξεργασία των απλών προσωπικών δεδομένων) και του άρθρου 7 του Ν. 2472/1997 (για την επεξεργασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων). Συγκεκριμένα, η Αρχή ελέγχει εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την κατ' εξαίρεση επεξεργασία των δεδομένων χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων και εάν οι υπηρεσίες δύνανται να διαβιβάσουν τα αιτούμενα στοιχεία νομίμως. Επιπλέον, εξετάζεται εάν τηρείται η υποχρέωση του άρθρου 11 παρ. 3 του νόμου για την ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων σχετικά με τη διαβίβαση/επεξεργασία των δεδομένων του.

Σε ερώτημα που υποβλήθηκε από το Αθηνναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων σχετικά με τη νομιμότητα διαβίβασης στοιχείων (ονοματεπώνυμο, νομική φύση της απασχόλησης, συμμετοχή σε ενώσεις συντακτών, τυχόν απασχόληση σε κάθε είδους ΜΜΕ και ύψος κάθε μορφής αμοιβών) των προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες Τύπου και δημοσίων σχέσεων στη Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης του Υπουργείου Εσωτερικών, στην οποία έχουν μεταβιβαστεί οι αρμοδιότητες του Υπουργείου Τύπου και ΜΜΕ, η Αρχή απάντησε ότι η εν λόγω χορήγηση δεν κωλύεται από τον Ν. 2472/1997, εφόσον το πρακτορείο απολαμβάνει κρατικών προνομίων ή επιχορηγήσεων και, άρα, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΠΔ 60/1997, το οποίο προβλέπει ρητά τη σχετική υποβολή στοιχείων (Γ/ΕΞ/2139-1/30.5.2011).

Αντίστοιχα, κατά την εξέταση ερωτήματος της Βουλής σχετικά με τη νομιμότητα χορήγησης στοιχείων που περιέχονται στις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης πολιτικών προσώπων στο Σ.Δ.Ο.Ε. (Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος), η Αρχή έκρινε ότι η παροχή στοιχείων στο Σ.Δ.Ο.Ε. εμπίπτει στη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997, αφού η διαβίβαση των αιτούμενων στοιχείων προκύπτει από υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από τον νόμο. Σύμφωνα με το άρθρο 30 του Ν. 3296/2004 και άρθρο 2 παρ. 1, 2, 3 του ΠΔ 85/2005, το Σ.Δ.Ο.Ε. έχει διάφορες αρμοδιότητες σχετικά με την αποκάλυψη και καταπολέμηση του οικονομικού εγκλήματος και στο πλαίσιο αυτό έχει πρόσβαση και δικαιούται να λαμβάνει οποιαδήποτε πληροφορία ή στοιχείο που αφορά ή σχετίζεται με την άσκηση του έργου και της αποστολής του, μη υποκείμενο, μάλιστα, σε περιορισμούς διατάξεων περί απορρήτου (Γ/ΕΞ/2801-1/26.4.2011).

Σε συναφή υπόθεση, το Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών («Λαϊκό») ζήτησε από την Αρχή να γνωμοδοτήσει σχετικά με το εάν αντίκειται στο Ν. 2472/1997 η χορήγηση από το ίδιο το νοσοκομείο προς το Σ.Δ.Ο.Ε. στοιχείων ασθενών και βεβαιώσεων εξόδων νοσηλείας για συγκεκριμένες κλινικές μελέτες που έλαβαν χώρα στο εν λόγω νοσοκομείο. Η Αρχή έκρινε ότι η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα (άρθρο 7 Ν. 2472/1997) που είχε χορηγήσει η Αρχή προς το συγκεκριμένο νοσοκομείο επιτρέπει τη διαβίβαση δεδομένων εφόσον αυτή προβλέπεται από διάταξη νόμου συνάδουσα με το Ν. 2472/1997 και ότι τέτοιος νόμος είναι ο Ν. 3296/2004 καθώς και το ΠΔ 85/2005 που προβλέπουν τα σχετικά με τη σύσταση του Σ.Δ.Ο.Ε. (Γ/ΕΞ/1115-1/22.3.2011).

Με την ίδια συλλογιστική απάντησε η Αρχή σε ερώτημα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων σχετικά με τη χορήγηση προσωπικών δεδομένων (στοιχεία των μελών του πρυτανικού συμβουλίου, του νομίμου εκπροσώπου του συμβουλίου καθώς και των μισθωτών/

εκμισθωτών ακινήτων που έχει στην κυριότητά του ή που μισθώνει αντίστοιχα) στον Αντιπρόεδρο της Κυβέρνησης. Η Αρχή έκρινε ότι η διαβίβαση των αιτούμενων στοιχείων δεν αντίκειται στο Ν. 2472/1997, εφόσον είναι αναγκαία για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της σχετικής Διυπουργικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής, όπως αυτές περιγράφονται στη με αριθ. Υ169/13.1.2010 απόφαση του Πρωθυπουργού (Γ/ΕΞ/6601-1/8.11.2011).

Το Ελληνικό Ινστιτούτο Διεθνούς και Αλλοδαπού Δικαίου έθεσε υπόψη της Αρχής σχέδιο Διεθνούς Σύμβασης σχετικά με την ηλεκτρονική ανταλλαγή εγγράφων (ληξιαρχικών πράξεων, κ.λπ.), που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και ζήτησε τη γνώμη της Αρχής, ως προς το εάν είναι συμβατή με την Οδηγία 95/46/ΕΚ η συμμετοχή σε αυτή χωρών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης (όπως Τουρκία ή Μεξικό). Η Αρχή απάντησε ότι η ύπαρξη απόφασης της Επιτροπής σχετικά με το ότι μια τρίτη χώρα εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας των προσωπικών δεδομένων συνιστά μία μόνο από τις δυνατότητες διαπίστωσης του ικανοποιητικού επιπέδου προστασίας και ότι, περαιτέρω, κάθε κράτος μέλος μπορεί να κρίνει ad hoc αν μια τρίτη χώρα παρέχει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας σταθμίζοντας τη φύση των προς διαβίβαση δεδομένων, το σκοπό και τη διάρκεια της επεξεργασίας τους καθώς και τους ισχύοντες στην τρίτη χώρα κανόνες δικαίου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Κατά συνέπεια, η Αρχή γνωμοδότησε ότι δεν θα έπρεπε να αποκλειστούν εξ ορισμού από τη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ανταλλαγής εγγράφων όλες οι τρίτες χώρες για τις οποίες δεν υπάρχει σχετική απόφαση της Επιτροπής περί της εκ μέρους τους εξασφάλισης ικανοποιητικού επιπέδου προστασίας των προσωπικών δεδομένων, αλλά θα μπορούσε να ελεγχθεί κατά πόσο μια τρίτη χώρα διαθέτει εθνικές διατάξεις, σύμφωνες με τις θεμελιώδεις αρχές προστασίας δεδομένων, όπως αυτές προκύπτουν από τη Σύμβαση 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης. Κατά την κρίση για τη συνδρομή των ουσιαστικών προϋποθέσεων μπορεί να συνεκτιμηθεί, χωρίς να αποτελεί τυπική προϋπόθεση, το γεγονός ότι ένα τρίτο κράτος έχει κυρώσει τη Σύμβαση 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης, το πρόσθετο Πρωτόκολλο αυτής και έχει θεσπίσει εθνικούς κανόνες για την εφαρμογή της (Γ/ΕΞ/626/25.1.2011).

3.2.3. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων από τη Δημόσια Διοίκηση

Στο πλαίσιο της ανωτέρω θεματικής, την Αρχή απασχόλησε η νομιμότητα της δημοσιοποίησης από δικηγορικούς συλλόγους, ως υπεύθυνοι επεξεργασίας, πειθαρχικών ποινών δικηγόρων κατά τους ορισμούς του άρθρου 79 του Κώδικα περί Δικηγόρων (ν.δ. 3026/1954).

Με τη Γνωμοδότηση 2/2011 η Αρχή έκρινε ότι η δημοσιοποίηση σε νομικό περιοδικό περιλήψεων των αποφάσεων των πειθαρχικών συμβουλίων των δικηγορικών συλλόγων, οι οποίες επιβάλλουν την κύρωση είτε της οριστικής παύσης είτε της προσωρινής παύσης ενός τουλάχιστον μηνός, επιτρέπεται να διενεργηθεί μόνο μετά από μερική ανωνυμοποίησή τους. Μετά την απάλειψη, δηλαδή, εκείνων των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προσδιορίζουν την ταυτότητα των υποκειμένων τους, πλην των δεδομένων εκείνων που αναφέρονται σε πρόσωπα τα οποία παρίστανται είτε ως μέλη των οικείων πειθαρχικών συμβουλίων των δικηγορικών συλλόγων είτε ως πληρεξούσιοι δικηγόροι. Και τούτο προκειμένου η επεξεργασία που προβλέπεται από τη σχετική διάταξη του Κώδικα περί Δικηγόρων να συνάδει προς κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος, όπως τα άρθρα 9Α, 25 παρ. 1 του Συντάγματος και 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να είναι σύμφωνη δηλαδή με τη θεμελιώδη αρχή της αναλογικότητας.

Περαιτέρω, όσον αφορά τη διαβίβαση των ανωτέρω αποφάσεων των πειθαρχικών συμβουλίων των δικηγορικών συλλόγων στους εισαγγελείς των δικαστηρίων και στους γραμματείς των διοικητικών δικαστηρίων, στα οποία υπηρετεί ο τιμωρηθείς δικηγόρος, προκειμένου οι κυρώσεις αυτές να ανακοινωθούν στα οικεία δικαστήρια, η Αρχή έκρινε ότι η εν λόγω επεξεργασία συνάδει με τις προαναφερθείσες διατάξεις υπέρτερης τυπικής ισχύος. Το ίδιο έκρινε και ως προς τη δημοσιοποίηση που λαμβάνει χώρα μέσω της τοιχοκόλλησης των αποφάσεων εκείνων που επιβάλλουν την κύρωση της οριστικής παύσης στα γραφεία των δικηγορικών συλλόγων, όχι όμως και στις αίθουσες των δικαστηρίων και στο γραφείο του γραμματέα της οικείας Εισαγγελίας Πλημμελειοδικών, καθώς εκεί υπάρχει πρόσβαση οποιουδήποτε πολίτη. Κατά μείζονα λόγο, έκρινε ότι δεν συνάδει προς τους προαναφερόμενους κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος η τοιχοκόλληση στα γραφεία των δικηγορικών συλλόγων, στις αίθουσες των δικαστηρίων και στο γραφείο του γραμματέα της οικείας Εισαγγελίας Πλημμελειοδικών, των αποφάσεων εκείνων που επιβάλλουν την κύρωση της προσωρινής παύσης.

Η Αρχή, επίσης, με τη Γνωμοδότηση 3/2011 έκρινε ότι είναι σύμφωνη με τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' Ν. 2472/1997 η διαβίβαση εγγράφων σχετικών με τις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου αλλά και της έκτακτης γενικής συνέλευσης του Δικηγορικού Συλλόγου της πόλης Χ στους αιτούντες τρίτους δικαστικούς λειτουργούς, καθώς η εν λόγω διαβίβαση είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση των δικαιωμάτων και έννομων συμφερόντων των τελευταίων ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων ή πειθαρχικών οργάνων. Περαιτέρω, η Αρχή έκρινε ότι ενόψει των αποδιδόμενων στους δύο δικαστικούς λειτουργούς αιτιάσεων, δεν παραβιάζεται η αρχή της αναλογικότητας με τη διαβίβαση των επίμαχων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων τους-μελών του Δικηγορικού Συλλόγου της πόλης Χ, για την επιδίωξη του προβαλλόμενου σκοπού επεξεργασίας. Το ζήτημα κατά πόσο είναι παραδεκτή και κατ' ουσία βάσιμη η αγωγή ή η έγκληση, που προτίθενται να ασκήσουν οι τρίτοι δικαστικοί λειτουργοί, θα κριθεί από τα αρμόδια δικαστήρια και δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Αρχής, εφόσον η οποιαδήποτε δικαστική ενέργεια δεν παρίσταται ως προδήλως νόμω αβάσιμη.

Εκτός από τις ανωτέρω υποθέσεις που αφορούσαν στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από δικηγορικούς συλλόγους, την Αρχή απασχόλησαν και άλλα θέματα σχετικά με τις προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων από τη Δημόσια Διοίκηση.

Σε αίτημα που υποβλήθηκε από τη Διεύθυνση Μόνιμου Στρατιωτικού Προσωπικού για χορήγηση άδειας προκειμένου να επιτραπεί η πρόσβαση του διενεργούντος Ένορκη Διοικητική Εξέταση στο φάκελο υγιεινής κατάστασης του ατόμου στο οποίο αφορούσε η συγκεκριμένη ΕΔΕ, η Αρχή απάντησε ότι δεν ήταν απαραίτητη η χορήγηση άδειας εφόσον επρόκειτο για υπηρεσιακή διακίνηση εγγράφων, δηλαδή αποστολή στοιχείων από τη μια υπηρεσία σε άλλη του ίδιου υπευθύνου επεξεργασίας, δηλαδή του Γενικού Επιτελείου Στρατού (Γ/ΕΞ/5347-1/8.12.2011).

Με αφορμή προσφυγή πολίτη, ο οποίος διαμαρτυρήθηκε για τη δημοσιοποίηση της ποινής που του επιβλήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της «Φίλιππος- Ένωσις της Ελλάδος» στο διαδικτυακό τόπο του συγκεκριμένου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, η Αρχή εξέτασε τη νομιμότητα του Κώδικα Ιπποδρομιών (έχει εγκριθεί με την υπ' αριθ. 1175/1997 Υπουργική Απόφαση), ο οποίος προβλέπει μεταξύ άλλων τη δημοσιότητα των αποφάσεων του ΔΣ. Η Αρχή έκρινε ότι η δημοσιοποίηση των επιβληθεισών πειθαρχικών ποινών, και μάλιστα στο διαδίκτυο, συνιστά περιορισμό του συνταγματικά

κατοχυρωμένου δικαιώματος του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού (9Α Σ), και ως τέτοιος, θα πρέπει, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του ΣΤΕ, να ορίζεται γενικώς και αντικειμενικώς με τυπικό νόμο ή κατόπιν ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης με διάταγμα, να δικαιολογείται από αποχρώντες λόγους δημόσιου συμφέροντος, να είναι πρόσφορος και αναγκαίος για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και να μη θίγει τον πυρήνα του ατομικού δικαιώματος. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, η νομοθετική ρύθμιση θα πρέπει να υπακούει στην αρχή της αναλογικότητας. Στην προκειμένη περίπτωση, η δημοσιοποίηση των πειθαρχικών ποινών δεν προβλέπεται σε νόμο (ή σε προεδρικό διάταγμα που έχει εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση νόμου) και, κατά συνέπεια, δεν είναι νόμιμη (Γ/ΕΞ/5054/20.7.2011).

Στο πλαίσιο της ανωτέρω θεματικής, η Αρχή εξέτασε, επίσης, αίτηση της Διεύθυνσης Κοινωνικής Πρόνοιας της Νομαρχίας Ξάνθης για τη χρήση κατάλληλου λογισμικού, που θα επιτρέπει την καταχώριση των στοιχείων όλων των φυσικών προσώπων που είναι συνταξιούχοι ή λαμβάνουν επίδομα από οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα, έτσι ώστε η διασταύρωση των στοιχείων εκείνων των φυσικών προσώπων που απευθύνονται στη συγκεκριμένη υπηρεσία για ένταξη στα κοινωνικά της προγράμματα να γίνεται αυτόματα. Ειδικότερα, η εν λόγω υπηρεσία επιθυμούσε να λαμβάνει περιοδικά, τουλάχιστον 2 φορές το χρόνο, από όλους τους ασφαλιστικούς οργανισμούς τα εξής στοιχεία του συνόλου των ασφαλισμένων τους: επώνυμο, όνομα, πατρώνυμο, μητρώνυμο, έναρξη ασφάλισης ή συνταξιοδότησης, κατηγορία ασφάλισης ή σύνταξης και αριθμό μητρώου ασφάλισης ή συνταξιοδότησης.

Η Αρχή θεώρησε με το με αριθμό πρωτ. Γ/ΕΞ/4907/13-07-2011 έγγραφό της ότι η ανωτέρω επεξεργασία δεν είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας, όπως αυτή κατοχυρώνεται μεταξύ άλλων στο άρθρο 4 του Ν. 2472/1997, καθώς η συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία προσωπικών δεδομένων του συνόλου των ασφαλισμένων στους ασφαλιστικούς φορείς της χώρας δεν είναι αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, δηλαδή για τη διασταύρωση των στοιχείων των φυσικών προσώπων που αιτούνται την ένταξή τους στα κοινωνικά προγράμματα της εν λόγω υπηρεσίας.

Την Αρχή απασχόλησε, επίσης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση εφαρμογής ηλεκτρονικού μητρώου υποψηφίων από το ΑΣΕΠ με σκοπό την αυτοματοποιημένη και έγκυρη –μέσω της προβλεπόμενης διαδικασίας πιστοποίησης– συμμετοχή των υποψηφίων σε προκηρύξεις πλήρωσης θέσεων, με άμεσο επακόλουθο τη μείωση των γραφειοκρατικών διαδικασιών αλλά και τη γρήγορη και χωρίς καθυστερήσεις έκδοση των αποτελεσμάτων επιλογής (Γ/ΕΞ/2887/21-04-2011). Η Αρχή έκρινε ότι οι ανωτέρω προβαλλόμενοι σκοποί επεξεργασίας είναι καθορισμένοι, σαφείς και νόμιμοι και ότι η υλοποίηση της εν λόγω εφαρμογής βρίσκει έρεισμα στις διατάξεις των άρθρων 5 παρ. στοιχ. δ' και 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997. Σε κάθε περίπτωση το ΑΣΕΠ οφείλει να γνωστοποιήσει την εν λόγω εφαρμογή στην Αρχή και να λάβει άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τα οριζόμενα, αντίστοιχα, στις διατάξεις των άρθρων 6 και 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997. Περαιτέρω, η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη και προηγούμενη απόφασή της (56/2010), έκρινε ότι η χρήση του ΑΜΚΑ των υποψηφίων με σκοπό την εργασιακή και ασφαλιστική ταυτοποίησή τους είναι συμβατή με τη νομοθεσία περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Τέλος, κατά τη διάρκεια του 2011 η Αρχή κλήθηκε να διασαφηνίσει τις προϋποθέσεις πρόσβασης των υποψηφίων για την κατάληψη κάποιας θέσης σε στοιχεία των συνυποψηφίων τους, οι οποίοι τελικά επελέγησαν για τη θέση αυτή. Οι σχετικές αποφάσεις αναλύονται παρακάτω στην ενότητα για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων (υπό 3.8.).

3.2.4. Γενική απογραφή πληθυσμού-κατοικιών και κτιρίων

Η Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία γνωστοποίησε στην Αρχή τη σύσταση και λειτουργία αρχείων αναφορικά με το σύνολο των στατιστικών εργασιών που εκτελεί. Μεταξύ των εργασιών αυτών ήταν και η διενέργεια γενικών απογραφών οικοδομών- κτιρίων και πληθυσμού-κατοικιών κατά το έτος 2011. Η γνωστοποίηση των γενικών απογραφών διαχωρίστηκε από τις υπόλοιπες γνωστοποιήσεις επεξεργασιών και παραπέμφθηκε λόγω μείζονος σημασίας στην Ολομέλεια της Αρχής.

Αναμφισβήτητα, οι στατιστικές έρευνες είναι απαραίτητο εργαλείο στο σύγχρονο κοινωνικό κράτος δικαίου για τον ορθολογικό σχεδιασμό της πολιτικής του σε διάφορους τομείς βάσει επίκαιρων στοιχείων σχετικά με τις δημογραφικές, οικονομικές, κοινωνικές, στεγαστικές, περιβαλλοντικές, εργασιακές, κ.λπ. συνθήκες. Από την άλλη πλευρά, η απογραφή, ως καθολική αποτύπωση δημογραφικών, οικονομικών, κοινωνικών, στεγαστικών κ.ά. στοιχείων του πληθυσμού μιας χώρας, με την οποία συγκεντρώνονται εκατομμύρια σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αποτελεί περιορισμό, και μάλιστα σημαντικό, του ατομικού δικαιώματος της προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Κατά την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας οι περιορισμοί των ατομικών δικαιωμάτων πρέπει να ορίζονται γενικώς και αντικειμενικώς, με τυπικό νόμο ή κατόπιν ειδικής εξουσιοδότησης με διάταγμα, ενώ όσο εντονότερος είναι ο περιορισμός του δικαιώματος, τόσο επιτακτικότερη είναι η ανάγκη ειδικότητας της νομοθετικής ρύθμισης. Επιπλέον, κατά την ίδια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι περιορισμοί πρέπει να δικαιολογούνται από αποχρώντες λόγους δημόσιου συμφέροντος, να είναι πρόσφοροι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και να μη θίγουν τον πυρήνα του ατομικού δικαιώματος. Αντιστοίχως, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) απαιτεί η επέμβαση (περιορισμός) στην άσκηση του ατομικού δικαιώματος να προβλέπεται σε νόμο που φέρει συγκεκριμένα ποιοτικά χαρακτηριστικά σχετικά με την ειδικότητα και τη σαφήνιά του, και, εφόσον αυτή είναι καταρχάς δικαιολογημένη σε σχέση με τους θεμιτούς σκοπούς περιορισμού του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή, όπως αυτοί ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), εξετάζεται στη συνέχεια η αναλογικότητα των προβλεπόμενων μέτρων προς τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Με την Απόφαση 52/2011, η Αρχή έκρινε ότι το κατά το χρόνο έκδοσης της απόφασης ισχύον εθνικό νομικό πλαίσιο περί απογραφών (βλ. αναλυτικά σημείο 3 της Απόφασης 52/2011) δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις που θέτει το ΣτΕ και το ΕΔΔΑ για τους περιορισμούς των ατομικών δικαιωμάτων, αφού τα βασικά ζητήματα που συνδέονταν με τις γενικές απογραφές πληθυσμού-κατοικιών και κτιρίων, δηλαδή οι κατηγορίες των στοιχείων που θα συλλέγονταν, η μέθοδος, οι πηγές της απογραφής, ο καθορισμός τυχόν δευτερογενών σκοπών επεξεργασίας, οι διαδικαστικές και οργανωτικές εγγυήσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων δεν προβλέπονταν σαφώς, ειδικώς και με τρόπο ολοκληρωμένο σε νόμο ή προεδρικό διάταγμα.

Ειδικότερα, η Αρχή έκρινε ότι μια σειρά από ερωτήσεις δεν είχαν νομοθετικό έρεισμα και ότι τα στοιχεία που ζητούνταν κατά τις γενικές απογραφές θα έπρεπε να προβλεφθούν ειδικά με νόμο ή προεδρικό διάταγμα ή ενδεχομένως, ενόψει της ήδη προγραμματισμένης απογραφής του 2011, με πράξη νομοθετικού περιεχομένου. Επιπλέον, η Απόφαση 52/2011 έθεσε το ζήτημα της αναλογικότητας κάποιων από τις προβλεπόμενες (στο ερωτηματολόγιο απογραφής) ερωτήσεις (π.χ. ερωτήσεις για τους φιλοξενούμενους που επρόκειτο να απογραφούν στον τόπο της μόνιμης κατοικίας τους ή η καταγραφή της ακριβούς ημερομηνίας εισόδου στη χώρα για όσα άτομα εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα πριν από χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 12 μηνών).

Δεδομένου ότι η στατιστική έρευνα δεν απαιτεί προσωπικά δεδομένα, η Αρχή έκρινε ότι θα έπρεπε να προβλεφθεί με νόμο ή προεδρικό διάταγμα ποια από τα στοιχεία που οδηγούν στην ταυτοποίηση των ατόμων θα έπρεπε να διαγραφούν μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου της ορθότητας και πληρότητας των αποτελεσμάτων, όπως επίσης θα έπρεπε να προβλέπεται ότι οι από τον νόμο οριζόμενες κατηγορίες αποδεκτών των στοιχείων διασφαλίζουν το στατιστικό απόρρητο, υποχρεούνται σε έγκαιρη ανωνυμοποίηση των στατιστικών στοιχείων και λαμβάνουν τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα ασφάλειας, ώστε τα στοιχεία αυτά να μη χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς.

Όσον αφορά στη συλλογή ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων μέσω της απογραφής (π.χ. ασθένεια, ως λόγος μειωμένης απασχόλησης), η Αρχή έκρινε ότι δεν είχε αρμοδιότητα έκδοσης άδειας σύμφωνα με το άρθρο 7 σε συνδυασμό με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. δ' του Ν. 2472/1997, επειδή η επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων για στατιστικούς σκοπούς δεν προβλέπεται στις αποκλειστικά απαριθμούμενες περιπτώσεις του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997. Η επεξεργασία, όμως, ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων για στατιστικούς σκοπούς δεν απαγορεύεται, εφόσον, όπως ορίζει το άρθρο 8 παρ. 4 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη (34), αυτή προβλέπεται σε νόμο που παρέχει τις κατάλληλες εγγυήσεις.

Τέλος, η Αρχή έθεσε με την απόφασή της (52/2011) τις προδιαγραφές για τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα που θα έπρεπε να ληφθούν για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας (π.χ. πολιτική και σχέδιο ασφάλειας, διαδικασία διαχείρισης περιστατικών ασφάλειας, διαχωρισμός στοιχείων που οδηγούν στην ταυτοποίηση των ατόμων, ασφαλής διαγραφή ψηφιοποιημένων στοιχείων, κ.λπ.).

Τα νομοθετικά κενά που εντοπίστηκαν από την Αρχή στην υπ' αριθ. 52/2011 απόφασή της καλύφθηκαν με την από 9.5.2011 πράξη νομοθετικού περιεχομένου, η οποία δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α' 106/9.5.2011) και ακολούθως κυρώθηκε με τον Ν. 3995/2011 (ΦΕΚ Α' 166 /25.7.2011).

3.2.5. Φορολογικά

Η Αρχή κατά το έτος 2011 κλήθηκε να γνωμοδοτήσει επανειλημμένα σχετικά με θέματα φορολογικού ενδιαφέροντος και ιδίως για επιμέρους αλλά και επίκαιρα θέματα δημοσιοποίησης φορολογικών δεδομένων στο διαδίκτυο. Ειδικότερα, αντικείμενο της Γνωμοδότησης 1/2011 αποτέλεσε ερώτημα του Υπουργείου Οικονομικών-Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων αναφορικά με τη νομιμότητα υλοποίησης δύο διαφορετικών εφαρμογών δημοσιοποίησης των καταλόγων φορολογουμένων στο διαδίκτυο. Η πρώτη και κύρια εφαρμογή της δημοσιοποίησης των φορολογικών καταλόγων του άρθρου 85 παρ. 3 ΚΦΕ στο διαδίκτυο αποσκοπεί σύμφωνα με το Υπουργείο στην καλλιέργεια κλίματος φορολογικής συμμόρφωσης με απώτερο στόχο την πάταξη της φοροδιαφυγής αλλά και στην άσκηση κοινωνικής πίεσης σε φορολογούμενους που φοροδιαφεύγουν προκλητικά. Η δεύτερη εφαρμογή συνιστά ουσιαστικά μια υπηρεσία επαλήθευσης στοιχείων μητρώου φορολογουμένων, με βάση τα δεδομένα που τηρούνται στις βάσεις δεδομένων του Υπουργείου Οικονομικών-ΓΓΠΣ.

Η Αρχή προχώρησε στην εξέταση του αναγκαίου συγκερασμού μεταξύ του δημόσιου συμφέροντος για την πάταξη του φοροδιαφυγής και των επιταγών της ουσιαστικής κατοχύρωσης του θεμελιώδους δικαιώματος του ατόμου στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν.

Ως προς την πρώτη προτεινόμενη εφαρμογή, η Αρχή έκρινε, πως το μέτρο της δημοσιοποίησης των καταλόγων φορολογουμένων συνιστά έντονο περιορισμό του δικαιώματος του ατόμου για την προστασία του από την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων του. Περαιτέρω, η Αρχή έκρινε, πως αποτελεί αλυσιτελές μέτρο τόσο για την αποκάλυψη και τον περιορισμό μη δηλούμενων εισοδημάτων όσο και για την ενίσχυση της διαφάνειας αναφορικά με τη συνεισφορά του καθενός στα φορολογικά βάρη, καταλήγοντας ότι το μέτρο της δημοσιοποίησης από το Υπουργείο Οικονομικών καταλόγων φορολογουμένων δια της αναρτήσεώς τους στα καταστήματα των κατά τόπους δημόσιων οικονομικών υπηρεσιών και των δήμων ή κοινοτήτων, όπου εδρεύει δημόσια οικονομική υπηρεσία, καθώς, επίσης, και δια του Τύπου και στο διαδίκτυο δεν τηρεί την αρχή της αναλογικότητας για τον επιδιωκόμενο σκοπό της πάταξης της φοροδιαφυγής.

Ως προς τη δεύτερη εφαρμογή η Αρχή έκρινε ότι συνάδει προς τις διατάξεις υπέρτερης τυπικής ισχύος (άρθρα 9Α και 25 παρ. 1 του Συντάγματος), προεκόντως διότι δεν αποκαλύπτονται πληροφορίες σχετικές με το εισόδημα των ενδιαφερομένων φορολογουμένων και το φόρο που αναλογεί σε αυτό. Επεσήμανε δε ότι, προς αποφυγή αμφισβητήσεων, ενδείκνυται να εισαχθεί ρητή και σαφής νομοθετική πρόβλεψη για τη διενέργεια της σχετικής επεξεργασίας με σχετική συμπλήρωση του άρθρου 20 παρ. 4 του Ν. 3842/2010. Επιπλέον, τόνισε ότι η εφαρμογή αυτή θα πρέπει να πληροί τις αναγκαίες προδιαγραφές ασφάλειας (κατά τις επιταγές του άρθρου 10 του Ν. 2472/1997) και ότι θα πρέπει να παρέχεται στους φορολογούμενους, στοιχεία των οποίων περιέχονται στους καταλόγους φορολογουμένων, ενημέρωση -μέσω της σχετικής ιστοσελίδας του διαδικτυακού τόπου της ΓΓΠΣ- για το σκοπό, για τον οποίο οι χρήστες της εφαρμογής για την επαλήθευση στοιχείων μητρώου θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις παρεχόμενες πληροφορίες (σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 11 του Ν. 2472/1997).

Το συναφές ζήτημα της ανάρτησης σε ιστοσελίδα του διαδικτυακού τόπου του Υπουργείου Οικονομικών πινάκων ιατρών, φερομένων ως παραβατών της φορολογικής νομοθεσίας, κλήθηκε να κρίνει η Αρχή. Συγκεκριμένα, μετά από καταγγελίες ιατρών αλλά και του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών για παράνομη δημοσιοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η Αρχή προέβη στην εξέταση της υπόθεσης αυτής, που αφορούσε στην ανάρτηση δελτίου Τύπου συνοδευόμενου από παραρτήματα με σχετικούς πίνακες, οι οποίοι προσδιόριζαν ονομαστικά ιατρούς, στους οποίους αποδίδονταν παραβιάσεις διατάξεων της φορολογικής νομοθεσίας και περιλάμβαναν πλήρη ονοματεπώνυμα, επαγγελματική διεύθυνση, ειδικότητα των ενδιαφερομένων, το είδος των παραβάσεων που τους αποδίδονταν και το ύψος των προστίμων που είχαν καταλογιστεί ή ήταν υπό καταλογισμό.

Η Αρχή, αφού υπενθύμισε ότι οι περιορισμοί των ατομικών δικαιωμάτων πρέπει να ορίζονται γενικώς και αντικειμενικώς με τυπικό νόμο ή κατόπιν ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης με διάταγμα, να δικαιολογούνται από αποχρώντες λόγους δημόσιου συμφέροντος, να είναι πρόσφοροι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και να μη θίγουν τον πυρήνα του ατομικού δικαιώματος, έκρινε ότι η επεξεργασία διαμέσου του διαδικτύου απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ιατρών, που φέρονταν να υπέπεσαν σε φορολογικές παραβάσεις, δεν προβλεπόταν από ρητή νομοθετική διάταξη. Αντιθέτως, η επεξεργασία αυτή προσέκρουε στις διατάξεις του άρθρου 85 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ΚΦΕ) και του άρθρου 31 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (ΚΒΣ), που καθιερώνουν, ως κανόνα, το φορολογικό απόρρητο, το οποίο κάμπτεται μόνο στις περιοριστικά οριζόμενες από το νομοθέτη περιπτώσεις. Συνεπώς, η Αρχή απεφάνθη ότι αυτή η δημοσιοποίηση συνιστά μη νόμιμη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και απνήθυνε προειδοποίηση στον υπεύθυνο επεξεργασίας

να άρει, εντός προθεσμίας δεκαπέντε ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης, την επίμαχη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αποσύροντας το συγκεκριμένο δελτίο Τύπου από το διαδικτυακό του τόπο. (Απόφαση 54/2011).

Επιπλέον, η Αρχή γνωμοδότησε για το θέμα της ανάρτησης στο διαδίκτυο των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης πολιτικών προσώπων, κατόπιν σχετικού αιτήματος εκ μέρους της Βουλής των Ελλήνων (Γνωμοδότηση 7/2011). Ειδικότερα, ζητήθηκε η γνωμοδότηση της Αρχής αναφορικά με την επιλογή της ειδικής μορφής και του τύπου της αναρτητέας δήλωσης, για τον πρώτο χρόνο ανάρτησης στο διαδίκτυο, την επιλογή της μορφής που θα έχει τα επόμενα, μετά την πρώτη ανάρτηση, έτη και ειδικότερα εάν αυτή θα περιλαμβάνει μόνο τις μεταβολές του οικείου έτους με τη σχετική αιτιολόγησή τους ή εάν θα αναρτάται κάθε έτος αυτούσια η νέα δήλωση, την επιλογή ως εύλογου χρόνου ανάρτησης στο διαδίκτυο του χρονικού διαστήματος του ενός μηνός και τα απαραίτητα ληπτέα μέτρα ασφάλειας για την αποτροπή αναπαραγωγής, μεταφόρτωσης, εκτύπωσης, καταχώρισης σε μηχανές αναζήτησης και δεικτοδότησης των περιεχομένων των αρχείων.

Η Αρχή, προσεγγίζοντας την αρχή της διαφάνειας της κρατικής δράσης, η οποία ανάγεται σε συνταγματική αρχή, ερειδόμενη καταρχήν στη δημοκρατική αρχή, διαπίστωσε πως κατοχυρώνεται και με τη διάταξη του άρθρου 29 παρ. 2 περί της διαφάνειας στα οικονομικά των κομμάτων, των βουλευτών, των υποψήφιων βουλευτών και των υποψηφίων στην τοπική αυτοδιοίκηση αλλά και με διεθνείς συμβάσεις. Διαπίστωσε, επίσης, από τη δικαιοσυγκριτική μελέτη της νομοθεσίας άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ότι υπάρχει αντίστοιχη πρόβλεψη για τη δημοσιοποίηση τόσο σε δημόσια προσβάσιμα μητρώα όσο και στο διαδίκτυο δεδομένων της περιουσιακής κατάστασης πολιτικών προσώπων με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας και της υποχρέωσης λογοδοσίας. Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διατάξεις του Ν. 3023/2002 και ιδίως το άρθρο 2 παρ. 3 που ρητά προβλέπει τη δημοσιοποίηση των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης και μέσω της ανάρτησής τους στο διαδικτυακό τόπο της Βουλής, έκρινε πως ο περιορισμός του ατομικού δικαιώματος προβλέπεται σε νομοθετική διάταξη, δικαιολογείται από αποχρώντες λόγους δημόσιου συμφέροντος, καθώς εξυπηρετεί τη διαφάνεια του πολιτικού και δημόσιου βίου, και είναι εντός των ορίων της αναλογικότητας, καθώς υπηρετεί υπέρτερο έννομο συμφέρον. Ως προς την επιλογή της ειδικής μορφής και του τύπου της αναρτητέας δήλωσης, έκρινε πως οι έννοιες αυτές νοούνται ως τεχνικά χαρακτηριστικά παρουσίασης της πληροφορίας και δεν αφορούν στο περιεχόμενο των αναρτημένων δηλώσεων που, άλλωστε, καθορίζεται ρητά στο νόμο. Συνεπώς, αναρτάται στο διαδίκτυο ολόκληρο το κείμενο των ετήσιων δηλώσεων, χωρίς διάκριση μεταξύ αρχικής δημοσίευσης των δηλώσεων και μεταγενέστερης, η οποία θα περιλαμβάνει μόνον τις επελθούσες μεταβολές με σχετική αιτιολόγηση. Ως προς το άλλο ερώτημα της επιλογής ως εύλογου χρόνου ανάρτησης στο διαδίκτυο των δηλώσεων του ενός μηνός, η Αρχή δέχτηκε ότι η επί ένα μήνα διατήρηση στο διαδίκτυο των ανωτέρω δηλώσεων δεν εξέρχεται των ορίων του εύλογου χρόνου της έκθεσης των προσωπικών αυτών δεδομένων στο δημόσιο έλεγχο προς ικανοποίηση του σκοπού της διαφάνειας και κατ' αυτόν τον τρόπο δεν έρχεται σε αντίθεση προς το δίκαιο προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Επιπλέον, η πρόβλεψη δήλης ημέρας για την ανάρτηση θα συνέτεινε στην επίτευξη του σκοπού της επεξεργασίας. Επιπροσθέτως, σχετικά με το τελευταίο ερώτημα, η Αρχή επεσήμανε ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων, τα οποία πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφάλειας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων (σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 3 του Ν. 2472/1997).

Στο πλαίσιο της ίδιας προβληματικής σχετικά με τη δημοσιοποίηση φορολογικών δεδομένων βρίσκεται και η Γνωμοδότηση 4/2011 της Αρχής. Ειδικότερα, η Αρχή κλήθηκε να γνωμοδοτήσει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. θ' και ιγ' του Ν. 2472/1997, σχετικά με το εάν συνάδει με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων του η δημοσιοποίηση από το Υπουργείο Οικονομικών, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 3943/2011 για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, τη στελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών, κ.λπ., και της Υπουργικής Απόφασης ΠΟΛ 1185/01-09-2011 για τη δημοσιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο.

Και σε αυτή τη Γνωμοδότηση η Αρχή προέβη σε μια δικαιosuγκριτική μελέτη σχετικά με το μέτρο της δημοσιοποίησης των οφειλετών του Δημοσίου σε άλλες έννομες τάξεις. Υπογράμμισε, επίσης, ότι τίθεται το ζήτημα του αναγκαίου συγκερασμού μεταξύ, αφενός, του δημόσιου συμφέροντος για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και την εμπέδωση της φορολογικής δικαιοσύνης, με τη συνεπή εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων των πολιτών και, αφετέρου, των επιταγών της ουσιαστικής κατοχύρωσης του θεμελιώδους δικαιώματος του ατόμου στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Καταλήγοντας, και αφού υπενθύμισε τη συλλογιστική που εφαρμόζεται στους περιορισμούς των ατομικών δικαιωμάτων, η Αρχή έκρινε ότι το μέτρο της δημοσιοποίησης, και μάλιστα στο διαδίκτυο από το Υπουργείο Οικονομικών-ΓΓΠΣ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, καταλόγου οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο, το οποίο επέλεξε ο Έλληνας νομοθέτης, με την εισαγωγή των κρίσιμων ρυθμίσεων του άρθρου 9 παρ. 1, 2 και 4 του Ν. 3943/2011, ως καταρχήν πρόσφορο για την εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων των πολιτών προς το Κράτος, σε εποχή ιδιαίτερα δυσμενούς πορείας των δημόσιων οικονομικών, συνιστά μια συνταγματικώς ανεκτή επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των αναφερομένων προσώπων, η οποία δεν εξέρχεται των ορίων της προσφορότητας και της αναγκαιότητας και, συνεπώς, δεν έρχεται σε αντίθεση προς κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος, οι οποίοι κατοχυρώνουν το δικαίωμα του ατόμου στην προστασία από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον τηρούνται οι ακόλουθοι όροι:

1) Η δημοσιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο θα πρέπει να αφορά αποκλειστικά οφειλές από φόρους, δασμούς και λοιπά βάρη, για τα οποία οι Έλληνες πολίτες υποχρεούνται, κατά το άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος, να συνεισφέρουν, χωρίς διακρίσεις, ανάλογα με τις δυνάμεις τους.

2) Θα πρέπει να υπάρχει οριστικοποίηση της φορολογικής ενοχής, η οποία επέρχεται είτε α) με την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής κατά της πράξης καταλογισμού φόρου, είτε β) με την έκδοση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης, σχετικά με την ύπαρξη και το ύψος της οφειλής.

3) Θα πρέπει να υπάρχει προηγούμενη έγκαιρη έγγραφη ενημέρωση του εκάστοτε ενδιαφερόμενου οφειλέτη για τη σκοπούμενη δημοσιοποίηση, λαμβανομένων υπόψη και των διατάξεων του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997, από το Υπουργείο Οικονομικών-ΓΓΠΣ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας. Επίσης, θα πρέπει να έχει χορηγηθεί στον ενδιαφερόμενο οφειλέτη προθεσμία τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημερών, προκειμένου είτε να προβεί στην τακτοποίηση της οφειλής του, με βάση τις κείμενες διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας, είτε να προβάλει τις αντιρρήσεις του, λαμβανομένων υπόψη και των διατάξεων του άρθρου 13 του Ν. 2472/1997.

4) Θα πρέπει να ταυτοποιείται προσηκόντως και επαρκώς ο εκάστοτε αναφερόμενος οφειλέτης, με τη δημοσιοποίηση του επωνύμου του, του ονόματός του, του ΑΦΜ

του και του ονόματος του πατέρα του, αποκλεισμένης της χρήσης οποιουδήποτε άλλου προσδιοριστικού της ταυτότητάς του στοιχείου.

5) Δεν θα πρέπει να δημοσιεύονται ονόματα οφειλετών χρεών που είναι ανεπίδεκτα είσπραξης, κατά την έννοια του νέου άρθρου 82Α του ΚΕΔΕ, όπως αυτό προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 10 του Ν. 3943/2011. Πράγματι, η διάκριση των ληξιπρόθεσμων χρεών προς το Δημόσιο σε εισπράξιμα και ανεπίδεκτα είσπραξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 10 του Ν. 3943/2011, είναι ενδεδειγμένη και μόνο η δημοσιοποίηση ονομάτων οφειλετών εισπράξιμων χρεών πληροί τις θεμελιώδεις προϋποθέσεις, που θέτουν για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα οι διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997.

6) Δεν θα πρέπει να δημοσιεύονται στοιχεία ανήλικων οφειλετών, καθόσον η πρόβλεψη της δημοσιοποίησής τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 3 της ΠΟΛ 1185/01-09-2011, κρίνεται παντελώς απρόσφορη, εφόσον τη διαχείριση της περιουσίας έχουν οι γονείς ή άλλα πρόσωπα (επίτροποι, κ.λπ.).

7) Δεν θα πρέπει να γίνεται δημοσιοποίηση των στοιχείων αποβιωσάντων οφειλετών, καθόσον ενδέχεται μετά το θάνατο του κληρονομούμενου οφειλέτη το χρέος του να έχει διαιρεθεί κατά τρόπο ώστε στον καθέναν από τους κληρονόμους του να αναλογεί, σύμφωνα με τα άρθρα 1885 και 480 ΑΚ, χρέος μικρότερο των 150.000 ευρώ. Στην περίπτωση αυτή δεν πληρούται η θεμελιώδης προϋπόθεση της ακρίβειας των δεδομένων, που θέτει για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. (γ') του Ν. 2472/1997.

Εξάλλου, η Αρχή δέχεται πληθώρα ερωτημάτων σχετικά με την πρόσβαση τόσο υπηρεσιών όσο και τρίτων σε στοιχεία φορολογικών δηλώσεων προσώπων είτε προκειμένου να διευκολυνθεί η άσκηση δημόσιου έργου των υπηρεσιών αυτών είτε για να χρησιμοποιηθούν από τους αιτούντες τρίτους σε υφιστάμενες δικαστικές διαμάχες, αντίστοιχα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ερώτημα του Οργανισμού Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών προς την Αρχή, με το οποίο ζητήθηκε η άδεια να λαμβάνει από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών στοιχεία από τα έντυπα Ε1 και Ε9 των φορολογικών δηλώσεων των ασφαλισμένων του, προκειμένου να διασφαλιστεί η είσπραξη των καθυστερούμενων εισφορών. Συγκεκριμένα, ο Οργανισμός Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών, αφού διαπιστώσει με τον τρόπο αυτό την ύπαρξη ή μη περιουσίας και εισοδημάτων, θα έχει τη δυνατότητα να προβεί σε αναγκαστική είσπραξη των εισφορών σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΚΕ). Στην περίπτωση αυτή, η Αρχή έκρινε ότι, εφόσον η χορήγηση των αιτούμενων στοιχείων από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών στον Οργανισμό είναι αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού επεξεργασίας, που είναι ο εντοπισμός των οφειλετών των καθυστερούμενων εισφορών στο ταμείο του, μπορεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 2 εδ. δ του Ν. 2472/1997, να λάβει από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων τα αιτούμενα στοιχεία, καθώς πρόκειται για «επεξεργασία [που] είναι αναγκαία για την εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από δημόσια αρχή ή έχει ανατεθεί από αυτή είτε στον υπεύθυνο επεξεργασίας είτε σε τρίτο, στον οποίο γνωστοποιούνται τα δεδομένα». Περαιτέρω, η Αρχή σημείωσε πως δεν απαιτείται η προηγούμενη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων για τη γνωστοποίηση των στοιχείων τους, με την προϋπόθεση αυτά να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για τη βεβαίωση και την είσπραξη των οφειλόμενων εισφορών, επισημαίνοντας ταυτόχρονα την υποχρέωση τήρησης του απορρήτου και των μέτρων ασφάλειας κατά την επεξεργασία αυτή (Γ/ΕΞ/745/2011).

Σε έτερο σχετικό αίτημα προς την Αρχή αναφορικά με την έκδοση άδειας σε εφορία, ώστε να χορηγήσει αντίγραφα φορολογικών δηλώσεων σε τρίτο, με σκοπό να διαπιστωθεί το ύψος των δηλωθέντων εισοδημάτων και στη συνέχεια να χρησιμοποιηθούν τα στοιχεία αυτά σε αγωγή διανομής, η Αρχή, κατά την πάγια νομολογία της, επεσήμανε ότι για τα φορολογικά δεδομένα εφαρμόζονται οι ειδικότερες διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν. 2238/1994). Βάσει των διατάξεων του ανωτέρω νόμου, τα στοιχεία της φορολογικής δήλωσης εμπίπτουν στο ειδικό απόρρητο των φορολογικών δεδομένων με την εξαίρεση συγκεκριμένων στοιχείων του εντύπου Ε1, τα οποία άλλωστε αποτελούν στοιχεία του φορολογικού καταλόγου. Ακολούθως, η Αρχή, αφού παρατήρησε ότι αρμόδια να αποφανθεί για την εφαρμογή του σχετικού άρθρου 85 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος είναι η οικεία φορολογική αρχή και ότι, ως εκ τούτου, δεν υφίσταται αρμοδιότητα της Αρχής να χορηγήσει σχετική άδεια, έκρινε ότι τα στοιχεία αυτά μπορούν να κοινοποιηθούν σε τρίτο, υπό την προϋπόθεση ότι επικαλείται και αποδεικνύει την ύπαρξη έννομου συμφέροντος για τη χορήγησή τους (Γ/ΕΞ/ 2086/2011).

3.2.6. Δήμοι

Την Αρχή απασχόλησε και το ζήτημα της παροχής σε δήμο άδειας για τη χορήγηση ευαίσθητων δεδομένων σε τρίτο για δικαστική χρήση. Συγκεκριμένα, υποβλήθηκε αίτηση από το Τμήμα Κοινωνικής Υπηρεσίας του Δήμου Χαλανδρίου σχετικά με το εάν δύναται νομίμως να χορηγήσει σε αιτούντα τρίτο αντίγραφα κοινωνικού ιστορικού, τα οποία συντάχθηκαν από την προϊσταμένη της Κοινωνικής Υπηρεσίας του Δήμου κατόπιν εισαγγελικής εντολής για διενέργεια έρευνας των συνθηκών διαβίωσης ανήλικου τέκνου που διαβίωσε στην οικία της πρώην συζύγου του αιτούντος. Η έρευνα διεξήχθη στο πλαίσιο δικαστικής αντιμαχίας για την επιμέλεια του ανήλικου τέκνου μεταξύ των εν διαστάσει συζύγων. Ο αιτών, επικαλούμενος υπέρτερο έννομο συμφέρον για το λόγο της άσκησης αγωγής αποζημιώσεως για ηθική βλάβη, ζητούσε τη χορήγηση του προαναφερθέντος κοινωνικού ιστορικού καθώς και άλλα στοιχεία που αφορούσαν σε διαδικαστικά ζητήματα, όπως αριθμό επισκέψεων του κοινωνικού λειτουργού και αριθμούς πρωτοκόλλου επίμαχων εγγράφων του Δήμου αλλά και της Εισαγγελίας, τα οποία δεν εξέτασε η Αρχή, καθώς δεν εμπεριείχαν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Η Αρχή, αναγνωρίζοντας ότι τα αιτούμενα αντίγραφα κοινωνικού ιστορικού αποτελούν διοικητικά έγγραφα, κατά την έννοια του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, καθώς συντάσσονται από δημόσια υπηρεσία, παρατήρησε εντούτοις ότι περιέχουν μεταξύ άλλων και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, τα οποία αναφέρονται στην ιδιωτική/οικογενειακή ζωή τρίτου προσώπου. Για τη δε χορήγησή τους σε τρίτο απαιτείται σχετική άδεια της Αρχής. Στην περίπτωση αυτή, η Αρχή έκρινε ότι υφίστατο στο πρόσωπο του αιτούντος η απαραίτητη από το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997 συνδρομή του υπέρτερου έννομου συμφέροντος και ως εκ τούτου χορήγησε άδεια στο Δήμο προκειμένου να γνωστοποιήσει στον αιτούντα τα αντίγραφα του κοινωνικού ιστορικού (Απόφαση 21/2011).

3.2.7. Παιδεία και έρευνα

Η Αρχή με μια σειρά αποφάσεών της χορήγησε σε ερευνητές την προβλεπόμενη στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. στ' του Ν. 2472/1997 άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων για επιστημονικούς και ερευνητικούς σκοπούς.

Ειδικότερα, η Αρχή με τις Αποφάσεις 10, 67, 85, 121 και 167/2011 χορήγησε άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων για ερευνητικούς σκοπούς αντίστοιχα στην Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων Πειραιά (ΕΠΑΠ), στο Στρατοδικείο Αθηνών και Στρατοδικείο Ιωαννίνων, στο Γενικό Επιτελείο Στρατού και στο Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών, ώστε να επιτρέψουν, ως υπεύθυνοι επεξεργασίας των σχετικών αρχείων, την πρόσβαση σε αυτά ερευνητών, υπό τις εξής προϋποθέσεις: οι ερευνητές να έχουν πρόσβαση στον τόπο τήρησης του αρχείου, να εξάγουν μόνο τα δεδομένα που, κατά την επιστημονική τους κρίση, είναι απαραίτητα για την ολοκλήρωση της μελέτης τους, να καταγράψουν μόνο το ιστορικό της κάθε περίπτωσης και όχι τα στοιχεία που ταυτοποιούν το ιστορικό με συγκεκριμένα πρόσωπα, που δυνατόν να βρίσκονται ακόμα στη ζωή, και να τηρήσουν την ανωνυμοποίηση σε κάθε μεταγενέστερη χρήση των δεδομένων αυτών, όπως για παράδειγμα στη δημοσιοποίηση της έρευνας.

Επίσης, η Αρχή απαντώντας σε ερώτημα υποψήφιου διδάκτορα του Τομέα της Παιδαγωγικής του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ο οποίος ζήτησε στο πλαίσιο εκπόνησης της διδακτορικής του διατριβής να του χορηγηθεί πίνακας βαθμολογίας με τα ονοματεπώνυμα και το σχολείο φοίτησης των μαθητών οι οποίοι στις πανελλαδικές εξετάσεις του 2010 έλαβαν βαθμό 18,5-20 στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας, έκρινε ότι η συγκεκριμένη έρευνα θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί όχι με την απευθείας χορήγηση των στοιχείων των αριστούχων μαθητών στον ερευνητή αλλά με τρόπο πιο φιλικό προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων (Γ/ΕΞ/1274/2011). Ειδικότερα, η Αρχή πρότεινε τη χορήγηση στον ερευνητή των ονομάτων των σχολείων και του αριθμού των μαθητών που άριστευσαν σε κάθε σχολείο. Ακολουθώντας, τα κατά τόπους σχολεία θα μπορούσαν να προωθήσουν στους αποφοίτους τους επιστολές ενημέρωσης για τη σχετική έρευνα και μέσω αυτής να λάβουν τη συγκατάθεσή τους για συμμετοχή στη συγκεκριμένη έρευνα. Μετά τη λήψη της συγκατάθεσης των μαθητών, ο αιτών μπορεί νομίμως να προβεί στη συλλογή και επεξεργασία, μέσω ερωτηματολογίων/συνεντεύξεων, απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (που σχετίζονται με τα μαθησιακά χαρακτηριστικά) των ενδιαφερομένων μαθητών για τον προβαλλόμενο σκοπό επεξεργασίας, δηλαδή την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στον τομέα της Παιδαγωγικής στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (άρθρο 5 παρ. 1 του Ν. 2472/1997). Ως προς την περαιτέρω επεξεργασία των ως άνω απλών προσωπικών δεδομένων: ο αιτών θα πρέπει, μόλις ολοκληρωθεί η συλλογή των απαιτούμενων πληροφοριών για κάθε μαθητή να προβεί στην ανωνυμοποίησή τους, έτσι ώστε να μην μπορούν να προσδιοριστούν τα υποκείμενα των δεδομένων, αφού λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη διασφάλιση της εμπιστευτικότητας και της ακεραιότητας των προσωπικών δεδομένων που θα τεθούν στη διάθεσή του μέχρι αυτά να ανωνυμοποιηθούν.

Στον τομέα της παιδείας, η Αρχή, με τις Αποφάσεις 20/2011, 33/2011 και 141/2011 παρέιχε άδεια στο Τ.Ε.Ι. Αθηνών, το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, αντίστοιχα, να χορηγήσουν, ως υπεύθυνοι επεξεργασίας, σε φοιτητές υποψηφίους αλλά μη επιλεγέντες για μετεγγραφή στα εν λόγω εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα στοιχεία των συνυποψηφίων τους που ελήφθησαν υπόψη από την αρμόδια Επιτροπή κρίσης για τη διαμόρφωση της σχετικής απόφασης μετεγγραφής. Νόμιμη θεωρήθηκε και η χορήγηση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων των επιλεγέντων υποψηφίων, με την προϋπόθεση ότι τα στοιχεία αυτά θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για το σκοπό της προσβολής της σχετικής απόφασης επιλογής, και αφού προηγουμένως ενημερωθούν προσηκόντως τα υποκείμενα των δεδομένων.

Επίσης η Αρχή, απαντώντας σε ερώτημα της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.) σχετικά με το εάν είναι νόμιμη η χορήγηση

σε αναπληρωτή καθηγητή αντιγράφου της λίστας καθηγητών που αποφοίτησαν από τα τρίμηνα παιδαγωγικά σεμινάρια της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. τα έτη 2008, 2009 και 2010, προκειμένου αυτός να προγραμματίσει καλύτερα την επαγγελματική του κατάσταση, έκρινε ότι εάν οι αιτούμενες λίστες υπάρχουν στο αρχείο της διοίκησης ως αυτούσια έγγραφα, είναι επιτρεπτή η χορήγησή τους. Επιπλέον, είναι επιτρεπτή βάσει του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997 και του άρθρου 5 παρ. 1 του Ν. 2690/1999 η χορήγηση των αιτούμενων πληροφοριών, ακόμα και αν αυτές δεν περιέχονται σε συγκεκριμένα έγγραφα αλλά, αντίθετα, θα πρέπει να αναπαραχθούν από τη διοίκηση (Γ/ΕΞ/1274/2011).

Ακόμη, κατόπιν ερωτήματος της διεύθυνσης σχολείου σχετικά με το εάν είναι σύμφωνη με το Ν. 2472/1997 η χορήγηση από τη διεύθυνση σε κηδεμόνα μαθητή του σχολείου της αναλυτικής βαθμολογίας των δύο συμμαθητών που ορίστηκαν παραστάτες στην παρέλαση της 25^{ης} Μαρτίου, καθώς και αντίγραφο του πρακτικού με το οποίο ορίστηκαν παραστάτες, προκειμένου η αιτούσα να διαπιστώσει τη βαθμολογική υπεροχή τους έναντι της κόρης της, η Αρχή έκρινε ότι τα αιτούμενα στοιχεία, ήτοι τα πρακτικά του συλλόγου διδασκόντων με τα οποία ορίστηκαν παραστάτες στην παρέλαση της 25^{ης} Μαρτίου καθώς και η βαθμολογία των μαθητών του σχολείου που ορίστηκαν παραστάτες αποτελούν διοικητικά έγγραφα, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 του Ν. 2690/1999. Συνεπώς, είναι επιτρεπτή η χορήγηση αυτών στην αιτούσα και χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων, δεδομένου ότι η υποχρέωση αυτή για ανακοίνωση προκύπτει από το νόμο, εφόσον η αιτούσα επικαλείται και αποδεικνύει το απαιτούμενο από το άρθρο 5 παρ. 1 του νόμου «εύλογο ενδιαφέρον» να διαπιστώσει ως κηδεμόνας τη βαθμολογική υπεροχή των μαθητών που επελέγησαν παραστάτες έναντι της κόρης της, η οποία δεν επελέγη (Γ/ΕΞ/2187-1/2011).

Επίσης, η Αρχή, απαντώντας σε ερώτημα διεύθυνσης δημοτικού σχολείου, σχετικά με τις προϋποθέσεις επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων μαθητών ενόψει της δημιουργίας ιστοσελίδας από το σχολείο, έκρινε ότι οι φωτογραφίες, τα ονόματα και οι εργασίες των μαθητών αποτελούν απλά προσωπικά δεδομένα αυτών. Επομένως, ισχύει ο κανόνας του άρθρου 5 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, σύμφωνα με τον οποίο η επεξεργασία απλών προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Επειδή οι μαθητές είναι ανήλικοι, τη συγκατάθεση που αναφέρει ο νόμος πρέπει να δώσουν οι ασκούντες τη γονική μέριμνα αυτών, δηλαδή οι γονείς τους (Γ/ΕΞ/2635-1/2011).

Τέλος, η Αρχή έκρινε ότι τα πρακτικά των συλλόγων διδασκόντων αποτελούν διοικητικά έγγραφα σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 του Ν. 2690/1999, καθώς έχουν συνταχθεί από δημόσια αρχή και στα οποία έχει δικαίωμα πρόσβασης κάθε ενδιαφερόμενος. Κατά συνέπεια, είναι επιτρεπτή η χορήγησή τους σε εκπαιδευτικό του σχολείου και χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων, δεδομένου ότι η υποχρέωση αυτή για ανακοίνωση προκύπτει από το νόμο, εφόσον ο αιτών επικαλείται και αποδεικνύει το απαιτούμενο από το άρθρο 5 παρ. 1 του νόμου «εύλογο ενδιαφέρον» ως μέλος του συλλόγου διδασκόντων του σχολείου κατά τη χρονική περίοδο που έλαβαν χώρα οι σχετικές συνεδριάσεις (Γ/ΕΞ/2910/2011).

3.2.8. Πρόταση Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διοικητική συνεργασία μέσω συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (Κανονισμός IMI)

Η Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων ζήτησε τις απόψεις της Αρχής σχετικά με την πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη διοικητική συνεργασία μέσω του συστήματος πληροφόρησης για

την εσωτερική αγορά (IMI). Το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI) αποτελεί ένα γενικό, προσαρμόσιμο και ασφαλές δίκτυο διοικητικής συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρέχεται στα κράτη μέλη από το 2008 και χρησιμοποιείται από αυτά για πληροφορίες που αφορούν στην Οδηγία για τα επαγγελματικά προσόντα και στην Οδηγία για τις υπηρεσίες. Εντούτοις, το σύστημα αυτό κρίθηκε σκόπιμο να μετεξελιχθεί σε ένα ευέλικτο και οριζόντιο σύστημα το οποίο θα μπορεί να υποστηρίξει πολλαπλούς και διάφορους τομείς της νομοθεσίας για την εσωτερική αγορά.

Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τις γνωμοδοτήσεις της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ αλλά και του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, παρατήρησε καταρχάς ότι επειδή το IMI αποτελεί ένα κεντρικό ηλεκτρονικό σύστημα για τη διοικητική συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών σε διάφορους τομείς, όπου ενδεχομένως οι εθνικές έννομες τάξεις προβλέπουν διαφορετικές ουσιαστικές ρυθμίσεις, η πρόταση Κανονισμού επιδιώκει να εξασφαλίσει συνοχή και συνέπεια ως προς την παρεχόμενη προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Ακολούθως προέβη σε ειδικότερες παρατηρήσεις επί της πρότασης Κανονισμού, οι σημαντικότερες από τις οποίες αναφέρονται παρακάτω:

- Ως προς τη δυνατότητα πρόσβασης της Επιτροπής, των χρηστών και των τρίτων στα δεδομένα που τυγχάνουν επεξεργασίας στο IMI, παρατηρήθηκε ότι η Επιτροπή δεν θα πρέπει να έχει πρόσβαση σε αυτά, παρά μόνο στην περίπτωση που, βάσει νομοθετικών διατάξεων, υφίσταται υποχρέωση για ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών. Οι κανόνες πρόσβασης των χρηστών του συστήματος πρέπει να εξειδικευθούν περαιτέρω, ώστε να διασφαλίζεται ότι πρόσβαση πραγματοποιείται μόνο όταν αυτό είναι απαραίτητο για συγκεκριμένη υπόθεση και για συγκεκριμένο τομέα της εσωτερικής αγοράς, ενώ η δυνατότητα πρόσβασης τρίτων (ιδιωτών και επιχειρήσεων) πρέπει να απαλειφθεί από τις διατάξεις της πρότασης Κανονισμού, καθώς το IMI δημιουργήθηκε για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών μόνο μεταξύ των διοικητικών αρχών των κρατών μελών.
- Ως προς τις ρυθμίσεις της πρότασης Κανονισμού για την αποθήκευση/διατήρηση των δεδομένων και, συνεπακόλουθα για το χρόνο τήρησής τους, παρατηρήθηκε ότι η αύξηση του χρόνου τήρησης από τους 6 μήνες στα πέντε έτη, ενώ από τους 18 μήνες μετά την ολοκλήρωση της υπόθεσης τα δεδομένα δεσμεύονται, αλλάζει τη φύση του συστήματος για την ανταλλαγή πληροφοριών προς το σκοπό της διοικητικής συνεργασίας σε σύστημα τήρησης διοικητικών στοιχείων. Για το λόγο αυτό προτάθηκε να διατηρηθεί το ισχύον διάστημα τήρησης των έξι μηνών, το οποίο φαίνεται επαρκές για την εξυπηρέτηση του σκοπού της ανταλλαγής δεδομένων.
- Ως προς τη λειτουργία του «μηχανισμού συναγερμού» (*alert mechanism*), ενός συστήματος προειδοποίησης που προβλέπεται στις διατάξεις των άρθρων 29 και 32 της Οδηγίας 2006/123/ΕΚ σχετικά με τις υπηρεσίες, προτείνεται να προστεθεί ειδική διάταξη στην πρόταση Κανονισμού, ώστε τα ζητήματα της ενημέρωσης, της πρόσβασης των υποκειμένων αλλά και της αναστολής των «συναγερμών» να ρυθμίζονται ειδικά.
- Οι ρυθμίσεις για την ενημέρωση των υποκειμένων αλλά και για τα δικαιώματα πρόσβασης, διόρθωσης και διαγραφής επιδέχονται βελτίωσης, καθώς παρέχουν επίπεδο προστασίας υποδεέστερο αυτού της Οδηγίας 95/46/ΕΚ.
- Ως προς την ανταλλαγή πληροφοριών με τρίτες χώρες, η πρόταση Κανονισμού θα πρέπει να διασφαλίσει ότι τρίτες χώρες που δεν διαθέτουν επαρκή προστασία προσωπικών δεδομένων, δεν θα δύνανται να έχουν άμεση πρόσβαση στο IMI, παρά

μόνο εάν εφαρμοστούν οι δέουσες συμβατικές ρήτρες, οι οποίες θα έχουν τύχει προηγούμενης διαπραγμάτευσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

3.2.9. Έλεγχος και ανανέωση αδειάς στην Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα πραγματοποίησε έλεγχο στην Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες, αναφορικά με την ανανέωση της υπ' αριθ. 3/4-1-2000 άδειας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων. Συμπερασματικά, διαπιστώθηκε ότι οι περισσότεροι όροι της προηγούμενης αδειάς είχαν εκπληρωθεί, ενώ ορισμένοι δεν είχαν πλέον εφαρμογή, καθώς το πληροφοριακό σύστημα του υπευθύνου επεξεργασίας έχει μεταβληθεί από μεμονωμένο αρχείο σε δύο προσωπικούς υπολογιστές σε ολοκληρωμένο περιβάλλον με αρχιτεκτονική πελάτη-εξυπηρετητή, με αφιερωμένη ηλεκτρονική εφαρμογή για τη λήψη αναφορών από υπόχρεους φορείς (προς το παρόν μόνο για τα πιστωτικά ιδρύματα και τις επενδυτικές εταιρίες) και με διεπαφές προς πληροφοριακά συστήματα άλλων υπευθύνων επεξεργασίας (Τειρεσίας, Αστυνομία, Υπουργείο Οικονομικών, κ.λπ.). Με την υπ' αριθ. πρωτ. ΓΝ/ΕΞ/1554/27-12-2011 ανανέωση της εν λόγω άδειας, η Αρχή έθεσε νέους όρους, σύμφωνα με τους οποίους, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να αναπτύξει και να βελτιώσει τις διαδικασίες ασφάλειας σε τομείς που προέκυψαν από τον έλεγχο ως σημαντικοί και οι οποίοι υπαγορεύονται από ευρέως αναγνωρισμένες πρακτικές και πρότυπα ασφάλειας, σύμφωνα με τη μεθοδολογία της Αρχής για την ασφάλεια των πληροφοριακών συστημάτων.

Η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες ζήτησε περαιτέρω να της χορηγηθεί άδεια για την ανταλλαγή δεδομένων με τρίτες χώρες εκτός Ε.Ε. Η Α.Π.Δ.Π.Χ. έθεσε όρους που πρέπει να ακολουθούνται για τις διαβιβάσεις εκτός Ε.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 2 εδαφ. γ του Ν. 2472/1997. Ειδικότερα, εφόσον γίνεται διαβίβαση σε τρίτη χώρα, για την οποία δεν έχει κριθεί από την Ε.Ε., με τη διαδικασία του άρθρου 31 παρ. 2 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, ότι εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας κατά την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 25 της ανωτέρω Οδηγίας (άρθρο 9 παρ.1 β του Ν. 2472/1997) απαιτείται άδεια της Α.Π.Δ.Π.Χ. για τη σχετική διαβίβαση. Στην περίπτωση αυτή, η σύμβαση συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών, η οποία θα υποβάλλεται στην Α.Π.Δ.Π.Χ. προκειμένου να χορηγηθεί η αιτούμενη άδεια διαβίβασης για τη συγκεκριμένη κάθε φορά χώρα, θα πρέπει να περιέχει ρήτρες για την προστασία των προσωπικών δεδομένων που διαβιβάζονται.

3.2.10. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

Η Αρχή δέχθηκε σημαντικό αριθμό ερωτημάτων που αφορούσαν στην εφαρμογή του Ν. 3861/2010, ο οποίος, αποσκοπώντας στην ενίσχυση της διαφάνειας της κυβερνητικής και διοικητικής λειτουργίας και δράσης, προβλέπει την ανάρτηση στο διαδίκτυο των νομοθετικών και διοικητικών πράξεων, τις οποίες απαριθμεί αποκλειστικά (πρόγραμμα «Διαύγεια»).

Στο πλαίσιο τέτοιων ερωτημάτων, η Αρχή διευκρίνισε ότι:

- η πειθαρχική δίωξη υπαλλήλου, μολονότι δεν συνιστά ευαίσθητο προσωπικό δεδομένο, δεν περιλαμβάνεται μεταξύ αυτών που χαρακτηρίζονται αυτοτελώς ως αναρτητές στο άρθρο 2 παρ. 4 του Ν. 3861/2010 (Γ/ΕΞ/7336-1/17.11.2011).

- η ανάρτηση στο πρόγραμμα «Διαύγεια» εγγράφου, από το οποίο προκύπτει ποιοι υπάλληλοι πραγματοποίησαν στάση εργασίας και τότε ή εγγράφου, από το οποίο προκύπτει ποιοι υπάλληλοι πήραν άδειες (αναρρωτικές, αιμοδοτικές, γονικές, κ.λπ.), ώστε να γίνει η από το νόμο προβλεπόμενη περικοπή εξόδων κίνησης, δεν προβλέπεται στο Ν. 3861/2010. Σε κάθε περίπτωση πρόκειται για έγγραφα που περιλαμβάνουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα και η ανάρτησή τους δε θα έπρεπε να πραγματοποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 του Ν. 3861/2010, ακόμη κι αν προβλεπόταν καταρχήν η ανάρτηση των συγκεκριμένων τύπων πράξεων (Γ/ΕΞ/3176-1/26.10.2011).
- η βεβαίωση δημοτικού φόρου και η επιβολή τέλους επί των ακαθαρίστων εσόδων δεν συνιστούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, αλλά δεν περιλαμβάνονται μεταξύ των πράξεων που χαρακτηρίζονται αυτοτελώς ως αναρτητέες στο άρθρο 2 παρ. 4 του Ν. 3861/2010 (Γ/ΕΞ/7476-1/23.11.2011).

3.3. ΥΓΕΙΑ

3.3.1. Υποχρεώσεις υπευθύνων επεξεργασίας - Περιστατικά παραβίασης δεδομένων

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης από νοσοκομείο. Συγκεκριμένα η Α ζητούσε από το νοσοκομείο να της χορηγήσει αντίγραφο εξωδίκου που είχαν κοινοποιήσει στο νοσοκομείο συγγενικά της πρόσωπα και αναφερόταν στην ίδια και αντίγραφο του οικογενειακού ιστορικού του αδελφού της, στο οποίο υπήρχαν αναφορές και για την ίδια. Η αιτούσα ζητούσε τη χορήγηση των στοιχείων αυτών για να προβεί σε κάθε νόμιμη ενέργεια για την προστασία της υγείας του αδελφού της, κάτι που προσπαθούσαν να αποτρέψουν οι λοιποί συγγενείς της με την κοινοποίηση του επίδικου εξωδίκου. Η Αρχή αποφάνθηκε ότι σε σχέση με το εξώδικο, επειδή το περιεχόμενό του αναφέρεται κατά κύριο λόγο στην αιτούσα, νομίμως αυτή άσκησε το δικαίωμα πρόσβασης και γι' αυτόν το λόγο πρέπει το νοσοκομείο να της χορηγήσει αντίγραφο, αφού προηγουμένως ενημερώσει τα λοιπά πρόσωπα που αναφέρονται σε αυτό. Όσον αφορά το οικογενειακό ιστορικό του αδελφού της, η αιτούσα έχει δικαίωμα πρόσβασης μόνο στις αναφορές που υπάρχουν στο πρόσωπό της και γι' αυτό το νοσοκομείο πρέπει να της χορηγήσει απόσπασμα (Απόφαση 147/2011).

Μαιευτήριο ερωτά την Αρχή αν μπορεί να χορηγήσει στον Α πληροφορίες που αφορούν νεογνό, μεταξύ των οποίων το όνομα, την ημερομηνία γέννησης και την ομάδα αίματος, προκειμένου να προβεί σε εξέταση DNA και στην αναγνώριση της πατρότητας του νεογνού. Η Αρχή έκρινε ότι τα δεδομένα είναι καταρχάς απλά και όχι ευαίσθητα δεδομένα και δεν απαιτείται άδεια της. Περαιτέρω όμως δεν συντρέχει υπέρτερο έννομο συμφέρον του Α να λάβει τα στοιχεία, γιατί κατά το ΑΚ 1475 παρ. 1 ο πατέρας μπορεί να αναγνωρίσει ως δικό του το τέκνο που γεννήθηκε χωρίς γάμο, εφόσον συναινεί σ' αυτό και η μητέρα, και ως εκ τούτου η Αρχή απέρριψε το αίτημα (Απόφαση 145/2011).

Το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού ενημέρωσε την Αρχή σχετικά με περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων (data breach notification). Το περιστατικό αφορούσε κλοπή τεσσάρων ηλεκτρονικών υπολογιστών στους οποίους υπήρχαν καταχωρισμένα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα υγείας παιδιών. Η Αρχή, αφού ζήτησε περαιτέρω διευκρινίσεις προκειμένου να διαπιστώσει το μέγεθος της παραβίασης και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες συνέβη, αποφάσισε να απευθύνει προειδοποίηση στο ΙΥΠ να λάβει συγκεκριμένα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα και να ενημερώσει την Αρχή για την υλοποίησή τους εντός τριών μηνών (Απόφαση 60/2011).

3.3.2. Αποδέκτες δεδομένων υγείας/στοιχείων ιατρικού φακέλου

Η Αρχή παρέσχε άδεια σε νοσοκομείο χρόνιων παθήσεων παιδών να επιτρέψει την πρόσβαση σε επιστημονική ομάδα ψυχιατρικού νοσοκομείου στους ατομικούς ιατρικούς φακέλους συγκεκριμένων ασθενών με βαριά νοητική στέρση, στο πλαίσιο συνεργασίας με σκοπό την αξιολόγηση των περιθαλπομένων και την αρτιότερη αντιμετώπιση των περιστατικών. Η πρόσβαση επιτρέπεται υπό τους όρους της προηγούμενης ενημέρωσης των νομίμων εκπροσώπων (συγγενών) των περιθαλπομένων και της τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου (Απόφαση 84/2011).

Η Αρχή επέβαλε πρόστιμο σε ασφαλιστική εταιρεία γιατί συνέλεξε παράνομα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα ασφαλισμένης από ιδιωτική κλινική και συγκεκριμένα, προκειμένου να κρίνει αίτημα για καταβολή ασφαλιστικής αποζημίωσης μετά από χειρουργική επέμβαση, ζήτησε και έλαβε αντίγραφο ολόκληρου του ιατρικού φακέλου της ασφαλισμένης και όχι μόνο των αναγκαίων στοιχείων που σχετίζονταν με την επίμαχη ιατρική πράξη. Η Αρχή επέβαλε επίσης πρόστιμο και στην ιδιωτική κλινική για τον ίδιο λόγο, δηλαδή γιατί χορήγησε ολόκληρο τον ιατρικό φάκελο στην ασφαλιστική εταιρεία και όχι μόνο τα αναγκαία στοιχεία που σχετίζονταν με την επίμαχη ιατρική πράξη (Απόφαση 46/2011).

Η Αρχή παρέσχε άδεια σε νοσοκομείο να επιτρέψει, στο πλαίσιο εκπόνησης επιστημονικής έρευνας, στις ερευνήτριες την πρόσβαση σε ιατρικά αρχεία υπό τους όρους (α) η πρόσβαση να πραγματοποιηθεί στο χώρο του νοσοκομείου, β) οι ερευνήτριες να εξάγουν από τα αρχεία του νοσοκομείου μόνο όσα στοιχεία είναι κατά την επιστημονική τους κρίση απαραίτητα για την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου ερευνητικού έργου και γ) η ανωνυμοποίηση των δεδομένων των ασθενών να γίνει από τις ίδιες τις ερευνήτριες και ήδη κατά τη διάρκεια της πρόσβασης στα δεδομένα, υπό την έννοια ότι δεν επιτρέπεται να καταγραφούν και να συνδεθούν τα στοιχεία που ταυτοποιούν τα υπό έρευνα άτομα με τα ευαίσθητα δεδομένα που συλλέγονται και που τα αφορούν (Απόφαση 157/2011).

Η Αρχή με σειρά αποφάσεων ενέκρινε τη χορήγηση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων υγείας από ιατρικούς φακέλους που τηρούνται είτε σε νοσοκομεία, κλινικές, ιδιωτικά ιατρεία είτε σε άλλες αρμόδιες υπηρεσίες, όπως ασφαλιστικά ταμεία, υγειονομικές υπηρεσίες, διευθύνσεις δημόσιας υγείας, κ.λπ., σε τρίτα πρόσωπα για το σκοπό της υπεράσπισης δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου, κατ' εφαρμογή του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. γ του Ν. 2472/1997. Σε κάθε περίπτωση τα αιτούμενα δεδομένα πρέπει, κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, να περιορίζονται στα απολύτως αναγκαία και πρόσφορα για την υποστήριξη ή αντίκρουση ισχυρισμών που περιλαμβάνονται στο δικόγραφο της αγωγής και δεν μπορεί να χορηγείται το σύνολο του ιατρικού φακέλου κάποιου ασθενούς. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να ενημερώνει το υποκείμενο των δεδομένων πριν από τη διαβίβαση. Οι συνθήκες περιπτώσεις ένδικων διαφορών που αφορούν τα σχετικά αιτήματα είναι επιμέλεια ανηλικού, δικαστική συμπαράσταση, αποζημίωση για ιατρικό σφάλμα (Αποφάσεις 2/2011, 1/2011, 3/2011, 11/2011, 18/2011, 34/2011, 57/2011, 74/2011, 82/2011, 86/2011, 88/2011, 89/2011, 91/2011, 92/2011, 93/2011, 108/2011, 109/2011, 123/2011, 126/2011, 128/2011, 129/2011, 131/2011, 132/2011, 137/2011, 138/2011, 139/2011, 142/2011, 146/2011, 153/2011, 154/2011, 156/2011).

Η Αρχή με σειρά αποφάσεών της έχει απορρίψει το αίτημα χορήγησης σε τρίτους ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων για υπεράσπιση δικαιώματος σε δικαστήριο. Ο λόγος απόρριψης αφορά στις περισσότερες περιπτώσεις την παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας. Έτσι, η Αρχή απέρριψε αίτημα του νοσοκομείου X να διαβιβάσει σε

γιατρό του νοσοκομείου Ψ πληροφορίες για το χρόνο θεραπείας συναδέλφου του από το νοσοκομείο Ψ προκειμένου να υποστηρίξει μήνυσή του για επιθετική συμπεριφορά της συναδέλφου του. Η Αρχή θεώρησε ότι τα αιτούμενα στοιχεία δεν σχετίζονται με το περιστατικό που έλαβε χώρα στο νοσοκομείο Ψ και όχι στο νοσοκομείο Χ, όπου το υποκείμενο των δεδομένων προσήλθε ως ασθενής (Απόφαση 23/2011).

Επίσης, επί αιτήσεως Διεύθυνσης Προσωπικού Υπουργείου να χορηγήσει σε εν διαστάσει σύζυγο υπαλλήλου στοιχεία από τον υπηρεσιακό φάκελο, μεταξύ των οποίων πιστοποιητικό ιατρού για την ψυχολογική κατάσταση της υπαλλήλου, για να τα χρησιμοποιήσει σε δίκη για την επιμέλεια του τέκνου, η Αρχή θεώρησε δυσανάλογο το αίτημα, γιατί τα ζητούμενα στοιχεία μπορεί να είναι πρόσφορα για την υπεράσπιση του δικαιώματος του αιτούντος, ωστόσο η διαπίστωση της καταστάσεως της ψυχικής υγείας που επικαλείται ο αιτών θα πρέπει να γίνει με τις εγγυήσεις της προηγούμενης δικαστικής κρίσης περί της αναγκαιότητας προσκόμισης του στοιχείου αυτού. Με βάση τα προαναφερόμενα, η Αρχή έκρινε ότι στην περίπτωση αυτή δεν τεκμηριώνεται με τρόπο επαρκή η αναγκαιότητα της επεξεργασίας, δεδομένου ότι η απόδειξη της καταλληλότητας της μητέρας για την επιμέλεια των τέκνων της θα μπορούσε να γίνει με άλλα μέσα, όπως π.χ. τη διαταγή ψυχιατρικής πραγματογνωμοσύνης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 681 Γ παρ. 2 ΚΠολΔ, το οποίο καθιερώνει την υποχρεωτική ψυχιατρική έκθεση, στις περιπτώσεις που φέρεται στο δικόγραφο της αγωγής ότι ένας από τους γονείς ή το ανήλικο τέκνο παρουσιάζει ψυχικά προβλήματα. Εξάλλου, ακόμα και αν κρινόταν πρόσφορη και αναγκαία η χορήγηση των ζητηθέντων στοιχείων, το δικαστήριο θα έπρεπε να ακολουθήσει την προβλεπόμενη από το άρθρο 681 Γ ΚΠολΔ υποχρεωτική προδικασία και να διατάξει την προσκόμιση ψυχιατρικής έκθεσης (Απόφαση 27/2011).

Σε άλλη απόφαση η Αρχή συνεξέτασε δύο αιτήσεις ασφαλιστικής εταιρείας με τις οποίες ζητούσε να της χορηγηθούν ευαίσθητα δεδομένα υγείας αντιδίκου της, για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων της στο δικαστήριο, από νοσοκομείο και από άλλη ασφαλιστική εταιρεία. Η Αρχή δέχθηκε το πρώτο αίτημα, αλλά απέρριψε ως δυσανάλογο το δεύτερο, αφού για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων της ασφαλιστικής εταιρείας αρκούσαν τα στοιχεία που θα ελάμβανε από το νοσοκομείο (Απόφαση 88/2011).

Η Αρχή απέρριψε το αίτημα να χορηγήσει νοσοκομείο βεβαίωση στην Α για το χρονικό διάστημα νοσηλείας του αντιδίκου της Β προκειμένου να την προσκομίσει στο δικαστήριο κατά τη συζήτηση ανακοπής ερημοδικίας του Β κατά απόφασης που εκδόθηκε ερήμην του και με την οποία, κατόπιν αγωγής της Α, αναγνωρίστηκε ως άκυρη ιδιόγραφη διαθήκη που ωφελούσε την Α. Ο Β επικαλείται στην ανακοπή ερημοδικίας ότι δεν παρέστη στη δίκη γιατί νοσηλευόταν σε νοσοκομείο. Η Αρχή απέρριψε το αίτημα ως απρόσφορο γιατί η Α δεν επικαλείται ειδικώς συγκεκριμένο έννομο συμφέρον και γιατί το βάρος απόδειξης της νοσηλείας το φέρει ο Β που επικαλείται τον ισχυρισμό αυτό (Απόφαση 118/2011).

Η Αρχή επέβαλε πρόστιμο σε ιδιωτική κλινική γιατί χορήγησε στον εν διαστάσει σύζυγο της καταγγέλλουσας ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα σχετικά με την ψυχική υγεία της προκειμένου να τα χρησιμοποιήσει στο δικαστήριο για τη ρύθμιση της επιμέλειας του τέκνου τους, χωρίς άδεια της Αρχής. Η κλινική ισχυρίστηκε ότι διαβίβασε τα στοιχεία κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας. Όμως, αφενός μεν, η εισαγγελική παραγγελία δεν διέτασσε αλλά καλούσε τον υπεύθυνο επεξεργασίας να εκτιμήσει κατά νόμο το αίτημα, αφετέρου δε, η Αρχή παγίως αποφαινεται ότι η εισαγγελική παραγγελία που εκδίδεται βάσει του άρθρου 25 παρ. 4 εδ. β του Ν. 1756/1988 απευθύνεται στη Διοίκηση και όχι σε ιδιώτες και δεν δεσμεύει τον υπεύθυνο επεξεργασίας να προβεί στην αιτηθείσα επεξεργασία, αλλά συνιστά επιτακτική εντολή προς διερεύνηση του αιτήματος και υπ'

αυτή την έννοια υποχρεώνει τη Διοίκηση σε σαφή και αιτιολογημένη απάντηση. Για τη χορήγηση όμως ευαίσθητων δεδομένων απαιτείται άδεια της Αρχής. Στη συγκεκριμένη περίπτωση μάλιστα η εισαγγελική παραγγελία δεν μπορεί να υποχρεώσει τον υπεύθυνο επεξεργασίας γιατί αυτός είναι ιδιώτης (Απόφαση 148/2011).

Η Αρχή παρέσχε άδεια σε ψυχιατρικό νοσοκομείο να χορηγήσει ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα ψυχικής υγείας εκπαιδευτικού στη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας, γιατί τα στοιχεία αυτά ήταν απολύτως αναγκαία στο πλαίσιο νομίμως διεξαγομένης ΕΔΕ που αφορούσε τη συμπεριφορά του εκπαιδευτικού προς συγκεκριμένο μαθητή και τυχόν πειθαρχικές παραβάσεις των υπευθύνων της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σε σχέση με την απομάκρυνση του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού από τα διδακτικά του καθήκοντα και την τοποθέτησή του σε γραφείο, βάσει του άρθρου 7 παρ. 2 περ. γ του Ν. 2472/1997, επειδή η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την άσκηση δικαιώματος ενώπιον πειθαρχικού οργάνου (Απόφαση 58/2011).

Επίσης, η Αρχή παρέσχε άδεια σε νοσοκομεία για τη χορήγηση ευαίσθητων δεδομένων υγείας προσώπων κατά των οποίων διενεργείται ΕΔΕ, βάσει του άρθρου 7 παρ. 2 περ. γ του Ν. 2472/1997, καθόσον έκρινε ότι η επεξεργασία, ο σκοπός της οποίας συνίστατο στην ολοκλήρωση της νομίμως διενεργούμενης ΕΔΕ, είναι απολύτως αναγκαία για την άσκηση δικαιώματος ενώπιον πειθαρχικού οργάνου (Αποφάσεις 90/2011, 124/2011).

Σε ερώτημα νοσοκομείου αν μπορεί να χορηγήσει στοιχεία ιατρικού φακέλου στο Τμήμα Οικονομικών Εγκλημάτων της Υποδ/νσης Δίωξης Οικονομικών Εγκλημάτων, Αρχαιοκαπηλίας και Ηθών, δυνάμει εισαγγελικής παραγγελίας για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης για παράβαση του άρθρου 385 ΠΚ, η Αρχή απάντησε ότι, όπως παγίως κρίνει, ο έλεγχος της διαβίβασης στοιχείων στις δημόσιες αρχές, οι οποίες διενεργούν αρμοδίως είτε προκαταρκτική εξέταση είτε προανάκριση σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 243 και 251 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, εκφεύγει των αρμοδιοτήτων της Αρχής, σύμφωνα με τη συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της διάκρισης των λειτουργιών (άρθρο 26 Σ.), καθόσον ο φάκελος της δικογραφίας -είτε αυτός τηρείται από δικαστική αρχή είτε από αρμόδια προανακριτική αρχή- διέπεται από τις οικείες διατάξεις του ΚΠΔ, που αποτελούν ειδικότερες ρυθμίσεις σε σχέση με εκείνες του Ν. 2472/1997 (Γ/ΕΞ/2120-1/8-4-2011).

Με περισσότερα έγγραφα της η Αρχή απάντησε σε ερωτήματα υπευθύνων επεξεργασίας του κλάδου υγείας (νοσοκομεία, κλινικές, κ.λπ.) σχετικά με το περιεχόμενο και την έκταση του δικαιώματος πρόσβασης γονέων στους ιατρικούς φακέλους των ανήλικων τέκνων τους. Η Αρχή παγίως κρίνει ότι κατοχυρώνεται, καταρχάς, πλήρες δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, που το αφορούν. Γεγονός που σημαίνει, επίσης, ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει υποχρέωση να χορηγεί στο υποκείμενο αντίγραφα των ζητηθέντων εγγράφων. Περαιτέρω, οι ρυθμίσεις της παρ. 6 του άρθρου 12 του Ν. 2472/1997, σύμφωνα με την οποία «δεδομένα που αφορούν την υγεία γνωστοποιούνται στο υποκείμενο μέσω ιατρού», δεν καθιστούν υποχρεωτική για το υποκείμενο την πρόσβασή του σε ιατρικά του δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα αποκλειστικά μέσω ιατρού. Συνεπώς, κάθε ασθενής, ως υποκείμενο των δεδομένων, έχει πλήρες δικαίωμα πρόσβασης στα ιατρικά του δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω εξουσιοδοτημένου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, αντιπροσώπου. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, ο νόμιμα εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπος του υποκειμένου ταυτίζεται, από νομική άποψη, με το υποκείμενο των δεδομένων και ασκεί το δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στο

όνομα και για λογαριασμό του υποκειμένου. Δεν απαιτείται ο νόμιμος αντιπρόσωπος του υποκειμένου να είναι οπωσδήποτε συγγενής α΄ βαθμού. Αρκεί το ότι απολαύει της εμπιστοσύνης του υποκειμένου και είναι νομίμως εξουσιοδοτημένος από αυτό.

Ειδικότερα, σχετικά με τους ιατρικούς φακέλους παρακολούθησης ανηλίκων, καθέντας από τους γονείς, εφόσον δεν του έχει αφαιρεθεί η γονική μέριμνα, έχει δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του τέκνου του, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν. 2472/1997. Και τούτο διότι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 1510 και 1513 ΑΚ, κάθε γονέας ασκεί, καταρχήν, από κοινού με τον άλλο γονέα τη γονική μέριμνα των ανήλικων τέκνων τους, χωρίς να απαιτείται περαιτέρω η συνδρομή στο πρόσωπό του συγκεκριμένου έννομου συμφέροντος.

Στην περίπτωση που οι ιατρικοί φάκελοι παρακολούθησης ανηλίκων περιέχουν στοιχεία τρίτων προσώπων (πχ. συγγενών, δασκάλων, κ.λπ.), κάθε γονέας, ως αιτών τρίτος, έχει καταρχήν έννομο συμφέρον για τη διαβίβαση από τον υπεύθυνο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των τρίτων αυτών προσώπων, που ενδεχομένως περιλαμβάνονται στους ιατρικούς φακέλους παρακολούθησης των ανήλικων τέκνων του, και, ιδίως, εκείνων του εν διαστάσει ή πρώην συζύγου του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 2 στοιχ. (ε΄), για τα απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, και 7 παρ. 2 στοιχ. (γ΄) του Ν. 2472/1997, για τα ευαίσθητα δεδομένα, για τη διαβίβαση των οποίων απαιτείται, επιπροσθέτως, η προηγούμενη άδεια της Αρχής (Γ/ΕΞ/443-1/11-07-2011, Γ/ΕΞ/2202-1/11-07-2011).

Σε περισσότερες περιπτώσεις το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους ζήτησε από στρατιωτικό νοσοκομείο να σταλούν στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του ΥΕΘΑ και τη Γραμματεία του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών τα εξής: α) διοικητικοί φάκελοι που αφορούν υποκείμενα, τα οποία με αγωγές τους στράφηκαν κατά του ελληνικού Δημοσίου και του νοσοκομείου αξιώνοντας αποζημίωση, και β) έκθεση απόψεων εκ μέρους του νοσοκομείου επί των ανωτέρων αγωγών. Το νοσοκομείο ζήτησε άδεια από την Αρχή προκειμένου να διαβιβάσει το σύνολο του ιατρικού φακέλου των ενδιαφερομένων υποκειμένων, καθώς και εκθέσεις απόψεων επί του θέματος, προς το Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και προς τη Γραμματεία του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, με σκοπό την αντίκρουση των ως άνω αγωγών και την υπεράσπιση του ελληνικού Δημοσίου. Στις περιπτώσεις αυτές, η Αρχή απεφάνθη (Γ/ΕΞ/1548-1/25-10-2011, Γ/ΕΞ/1549-1/25-10-2011, Γ/ΕΞ/7232-1/11-11-2011) ότι, καταρχάς, λαμβανομένων υπόψη και των ως άνω σκοπών επεξεργασίας, η διαβίβαση των ως άνω δεδομένων (είτε αυτά είναι απλά είτε είναι ευαίσθητα) πληροί τις προϋποθέσεις νομιμότητας του άρθρου 4 του Ν. 2472/1997. Στη συνέχεια έκρινε ότι σε κάθε περίπτωση που ζητείται από το εν λόγω νοσοκομείο, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, η διαβίβαση στην αρμόδια υπηρεσία του ΝΣΚ δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που αφορούν ζώντα φυσικά πρόσωπα και τηρούνται στα αρχεία του για το σκοπό της δικαστικής υπεράσπισης των συμφερόντων του κράτους και γενικότερα για τη νομική υποστήριξή του, καθώς και στο αρμόδιο δικαστήριο, για τις ανάγκες άσκησης της δικαστικής λειτουργίας, το νοσοκομείο νομιμοποιείται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 2 στοιχ. (β΄) και (δ΄) και 7 παρ. 2 στοιχ. (δ΄) του Ν. 2472/1997, να προβαίνει στη διαβίβαση των πληροφοριών αυτών, ακόμα και χωρίς τη συναίνεση των υποκειμένων τους, καθόσον η επεξεργασία αυτή (διαβίβαση), σωρευτικά, είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης του νοσοκομείου, ως υπευθύνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από το νόμο, εκτελείται από δημόσια Αρχή και είναι αναγκαία για την εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην

άσκηση δημόσιας εξουσίας, εφαρμοζομένης επίσης της διάταξης του άρθρου 7Α παρ. 1 στοιχ. (δ΄) εδ. (β΄) του Ν. 2472/1997, η οποία ορίζει ότι «για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης τα δικαστήρια και οι δημόσιες αρχές δεν λογίζονται ως τρίτοι, εφόσον τη διαβίβαση ή κοινοποίηση επιβάλλει νόμος ή δικαστική απόφαση». Συνεπώς, οι υπηρεσίες του νοσοκομείου, ως υπευθύνου επεξεργασίας, απαλλάσσονται από την υποχρέωση λήψης άδειας από την Αρχή. Επιπλέον, το νοσοκομείο δεν απαιτείται να ενημερώσει σχετικά τα ενδιαφερόμενα υποκείμενα κατά τις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997, διότι η διαβίβαση των δεδομένων αυτών επιβάλλεται από τις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 2 και 22 του Ν. 3086/2002, 129 και 149 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, που καθορίζουν, αντίστοιχα, τις υποχρεώσεις των δημοσίων αρχών και υπηρεσιών έναντι του ΝΣΚ και των διοικητικών δικαστηρίων και, συνεπώς, η αρμόδια υπηρεσία του ΝΣΚ και το αρμόδιο δικαστήριο δεν λογίζονται ως τρίτοι στις περιπτώσεις αυτές.

Σε περισσότερες υποθέσεις, υπεύθυνοι επεξεργασίας (νοσοκομεία, ασφαλιστικές εταιρείες, κ.λπ.) ζήτησαν από την Αρχή όπως τους χορηγήσει άδεια για τη διαβίβαση στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των ενδιαφερόμενων υποκειμένων, που τηρούνται στα αρχεία τους, για το σκοπό της άσκησης δημόσιου φορολογικού ελέγχου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις οικείες διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος). Όπως έχει ήδη κρίνει η Αρχή (σχετικά είναι τα υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1031-1/16-03-2010 και Γ/ΕΞ/1778/18-03-2010), στις περιπτώσεις που η αρμόδια ΔΟΥ ή το ΣΔΟΕ ζητούν τη διαβίβαση πληροφοριών, οι οποίες αφορούν ζώντα φυσικά πρόσωπα και τηρούνται στα αρχεία υπευθύνου επεξεργασίας, ο εν λόγω υπεύθυνος επεξεργασίας, νομιμοποιείται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 2 στοιχ. (δ΄) και 7 παρ. 2 στοιχ. (ε΄) του Ν. 2472/1997, να προβεί στη διαβίβαση των πληροφοριών αυτών, ανεξάρτητα από τη συγκατάθεση των υποκειμένων τους, καθόσον η επεξεργασία αυτή (διαβίβαση) εκτελείται από δημόσια αρχή και είναι αναγκαία για την άσκηση δημόσιου φορολογικού ελέγχου. Στο πλαίσιο αυτό εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 7Α παρ. 1 στοιχ. (δ΄) εδ. β΄ του Ν. 2472/1997, η οποία ρητά ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι «για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης τα δικαστήρια και οι δημόσιες αρχές δεν λογίζονται ως τρίτοι, εφόσον τη διαβίβαση ή κοινοποίηση επιβάλλει νόμος ή δικαστική απόφαση» και, συνεπώς, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας απαλλάσσονται από την υποχρέωση λήψης άδειας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων. Επιπλέον, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεν απαιτείται να ενημερώσουν σχετικά τα ενδιαφερόμενα υποκείμενα, διότι η διαβίβαση των δεδομένων αυτών επιβάλλεται από τις οικείες διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας, που καθορίζουν την αποστολή και τις αρμοδιότητες των ΔΟΥ και του ΣΔΟΕ κατά την άσκηση δημόσιου φορολογικού ελέγχου, και, συνεπώς, η αρμόδια ΔΟΥ ή το ΣΔΟΕ δεν λογίζονται ως τρίτοι στις περιπτώσεις αυτές. Ανάλογα ισχύουν και για τις διαβιβάσεις δεδομένων στην ΥΠΕΔΥΦΚΑ (βλ. σχετικά το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1683/16-03-2010 έγγραφο της Αρχής), στις αρμόδιες υπηρεσίες Υγειονομικής Περιφέρειας (σχετικό είναι το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2344/05-04-2011 έγγραφο της Αρχής), καθώς και σε ασφαλιστικά ταμεία και οργανισμούς, στο πλαίσιο των εκ του νόμου αρμοδιοτήτων τους.

Περαιτέρω, το άρθρο 82 παρ. 2 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, όπως τροποποιήθηκε από τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 3 Ν. 3986/2001 σχετικά με τα επείγοντα μέτρα εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015 (ΦΕΚ 152, Α΄ 01/07/2011), θεσπίζει την υποχρεωτική ηλεκτρονική υποβολή στο Υπουργείο Οικονομικών κάθε στοιχείου και πληροφορίας οικονομικού και φορο-

λογικού ενδιαφέροντος που τους ζητείται, καθώς και κάθε άλλου στοιχείου αναγκαίου στις διαδικασίες βεβαίωσης και είσπραξης του φόρου, καθώς και στις διαδικασίες του ελέγχου και των διασταυρώσεων. Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο, η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για τους σκοπούς της διάταξης αυτής δεν προϋποθέτει ενημέρωση και συγκατάθεση του φυσικού προσώπου του οποίου τα δεδομένα διαβιβάζονται, ούτε άδεια της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Η Αρχή έκρινε ότι οι ως άνω ρυθμίσεις ουσιαστικά επαναλαμβάνουν τις σχετικές κρίσεις της Αρχής. Ειδικά για τα απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, η διαβίβασή τους στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών, στη βάση των διατάξεων του άρθρου 82 παρ. 2 του ΚΦΕ, συνιστά πλέον –σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. (β΄) του Ν. 2472/1997– επεξεργασία που επιτρέπεται ανεξάρτητα από τη συγκατάθεση του ενδιαφερόμενου υποκειμένου, καθόσον είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπευθύνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από το νόμο. Οι διατάξεις του άρθρου 82 παρ. 2 του ΚΦΕ συνάδουν προς κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος, οι οποίοι κατοχυρώνουν το δικαίωμα του ατόμου στην προστασία από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. (Γ/ΕΞ/6229-1/04-10-2011, Γ/ΕΞ/6541/04-10-2011).

3.3.3. Διοικητικοί έλεγχοι νοσοκομείων και κλινικών

Η Αρχή ολοκλήρωσε το έτος 2011 τα πορίσματα των διοικητικών ελέγχων για την ασφάλεια κατά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων ασθενών από νοσηλευτικά ιδρύματα, οι οποίοι πραγματοποιήθηκαν εντός του έτους 2010 (σχετική περιγραφή περιλαμβάνεται στην Ετήσια έκθεση του 2010 της Αρχής, στην παράγραφο «3.3.3. Τακτικοί διοικητικοί έλεγχοι στον τομέα υγείας»).

Η Αρχή ενέκρινε τα πορίσματα αυτά με τις υπ' αριθ. 35 έως 44 του έτους 2011 αποφάσεις της, με τις οποίες απηύθυνε προειδοποίηση στα νοσηλευτικά ιδρύματα να συμμορφωθούν με τις συστάσεις που αναφέρονται στα πορίσματα για την αντιμετώπιση των κινδύνων που δημιουργούνται εξαιτίας των ελλείπων μέτρων ασφάλειας ή διαδικασιών προστασίας προσωπικών δεδομένων που εντοπίστηκαν.

Τα γενικότερα συμπεράσματα των ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν το έτος 2011 δείχνουν ότι το επίπεδο ασφάλειας, ιδίως στα δημόσια νοσοκομεία, είναι γενικά ανεπαρκές και οφείλεται κυρίως στην έλλειψη οργάνωσης και διαδικασιών, παρά σε αμιγώς τεχνικές ελλείψεις.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν οι ανύπαρκτες ή ανεπαρκείς πολιτικές ασφάλειας, η έλλειψη συγκεκριμένων διαδικασιών για τη διαχείριση των πληροφοριακών αγαθών, του φυσικού αρχείου και των χρηστών των πληροφοριακών συστημάτων των νοσοκομείων, καθώς και το γεγονός ότι οι συμβάσεις με εκτελούντες την επεξεργασία (π.χ. εταιρείες τεχνικής υποστήριξης ή καταστροφής δεδομένων) συχνά δεν παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις αναφορικά με την ασφάλεια και την προστασία των προσωπικών δεδομένων των ασθενών. Σε επίπεδο εφαρμογών, παρά το γεγονός ότι τα περισσότερα πληροφοριακά συστήματα νοσοκομείων που ελέγχθηκαν διαθέτουν μηχανισμούς ασφάλειας, οι εν λόγω μηχανισμοί συνήθως δεν ήταν επαρκώς ενεργοποιημένοι, και πάλι λόγω έλλειψης των αντίστοιχων διαδικασιών (π.χ. μη επαρκής ορισμός ρόλων και δικαιωμάτων πρόσβασης του προσωπικού σε πόρους του πληροφοριακού συστήματος, κοινόχρηστοι λογαριασμοί χρηστών, κοινόχρηστα τερματικά, κ.ά.).

3.4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

3.4.1. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από ασφαλιστικά ταμεία - Περιστατικό παραβίασης δεδομένων

Η Αρχή ενημερώθηκε από καταγγελία ασφαλισμένου για αποστολή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από το Ε.Τ.Α.Α.-Τομέας Υγειονομικών (πρώην Τ.Σ.Α.Υ.) σε χρήστες των ηλεκτρονικών υπηρεσιών του, τα οποία περιέχουν απλά προσωπικά δεδομένα και σε ορισμένες περιπτώσεις ευαίσθητα δεδομένα άλλων χρηστών. Διεξήχθη επιτόπιος έλεγχος από πληροφορικούς ελεγκτές της Αρχής. Διαπιστώθηκε σφάλμα στον κώδικα της εφαρμογής και μη αποτελεσματικές διαδικασίες δοκιμών αποδοχής λογισμικού, καταγραφής συμβάντων και τήρησης αντιγράφων ασφάλειας. Η Αρχή με την υπ' αριθ. 87/2011 Απόφασή της απηύθυνε στον υπεύθυνο επεξεργασίας αυστηρή προειδοποίηση για συμμόρφωση στις συστάσεις που περιλαμβάνονται στο πόρισμα του ελέγχου και αφορούν στη θέσπιση συγκεκριμένων διαδικασιών ασφάλειας, προκειμένου να αποτραπούν παρόμοια περιστατικά παραβίασης προσωπικών δεδομένων στο μέλλον.

3.4.2. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από ΟΑΕΔ

Με σειρά περισσότερων αποφάσεων που εξέδωσε η Αρχή καθ' όλο το έτος 2011 απέρριψε κατά τρόπο ομοιόμορφο και συστηματικό -μετά από τις σχετικές Αποφάσεις 45/2011 και 47/2011 της Ολομέλειας της Αρχής- αιτήσεις χορήγησης σε αιτούντες τρίτους-εργοδότες από τις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες του ΟΑΕΔ, ως υπευθύνου επεξεργασίας, βεβαιώσεων εγγραφής των ενδιαφερομένων υποκειμένων-πρώην εργαζομένων στα μητρώα ανέργων, στο πλαίσιο δικαστικής αντιδικίας τους με αντικείμενο την ύπαρξη ή μη σχέσης εξαρτημένης εργασίας, κρίνοντας ότι οι εν λόγω επεξεργασίες (διαβιβάσεις) αντιβαίνουν καταρχήν στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997.

Ειδικότερα, στις υποθέσεις αυτές η Αρχή παγίως έκρινε ότι ο σκοπός επεξεργασίας, τον οποίο προέβαλαν οι αιτούντες τρίτοι-εργοδότες για τη διαβίβαση των επίμαχων ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων των ενδιαφερομένων υποκειμένων-πρώην εργαζομένων τους, συνίσταται στην αντίκρουση αγωγών που είχαν ασκήσει οι πρώην εργαζόμενοι με αίτημα την επιδίκαση απαιτήσεων από σύμβαση εξαρτημένης εργασίας κατά τα επίδικα χρονικά διαστήματα, δηλαδή στην ανάγκη αναγνώρισης, άσκησης και υπεράσπισης των νομίμων δικαιωμάτων τους ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων και διοικητικών αρχών και, υπό την έννοια αυτή, καταρχήν ερείδεται στις διατάξεις των άρθρων 7 παρ. 2 στοιχ. γ' και 4 παρ. 1 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997. Ωστόσο, από τα στοιχεία του φακέλου των υποθέσεων αυτών προέκυπτε κάθε φορά ότι η ζητηθείσα από τους αιτούντες διαβίβαση των επίμαχων ευαίσθητων δεδομένων συνιστά δυσανάλογο μέτρο σε σχέση με τον προβαλλόμενο από τους αιτούντες σκοπό επεξεργασίας και, συνεπώς, δεν συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997, καθόσον δεν είναι πρόσφορη και αναγκαία η χορήγηση σε αυτούς από τις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες του ΟΑΕΔ βεβαιώσεων για την ενδεχόμενη εγγραφή των ενδιαφερομένων υποκειμένων στα μητρώα του ΟΑΕΔ ως ανέργων κατά τα επίμαχα χρονικά διαστήματα. Και τούτο διότι η εγγραφή ενός προσώπου, ως ανέργου, στα σχετικά μητρώα του ΟΑΕΔ ούτε δύναται να αποκλείσει την ύπαρξη σχέσης (εξαρτημένης ή ανεξάρτητης) εργασίας που να τον συνδέει με συγκεκριμένο εργοδότη ούτε επιδρά στο κύρος της εν λόγω

σχέσης εργασίας, αλλά δύναται μόνο να επισύρει -ενδεχομένως- διοικητικές ή άλλες κυρώσεις σε βάρος του εν λόγω προσώπου, εφόσον συνεχίσει να λαμβάνει από τον ΟΑΕΔ κοινωνικές παροχές ως άνεργος, ενώ στην πραγματικότητα εργάζεται και λαμβάνει μισθό ως αντιπαροχή της εργασίας του (βλ. και τις Αποφάσεις της Αρχής 1/2009, 87/2009 και 2/2010).

Όπως παγίως έκρινε η Αρχή στις υποθέσεις αυτές, η εγγραφή ενός προσώπου ως ανέργου στα σχετικά μητρώα του ΟΑΕΔ μπορεί να είναι πρόσφορο μέσο για την απόδειξη της ύπαρξης ή ανυπαρξίας σχέσης (εξαρτημένης ή ανεξάρτητης) εργασίας μεταξύ του αιτούντος τρίτου και του υποκειμένου των δεδομένων μόνο στις περιπτώσεις που ο τρίτος ή το υποκείμενο των δεδομένων υποστηρίζουν ότι η εγγραφή του υποκειμένου ως ανέργου στα σχετικά μητρώα του ΟΑΕΔ συνιστά προϋπόθεση της πρόσληψής του από το φερόμενο ως εργοδότη του, όπως όταν η πρόσληψη αυτή διενεργήθηκε στο πλαίσιο εκτέλεσης ειδικού προγράμματος του ΟΑΕΔ για την απασχόληση συγκεκριμένων κατηγοριών ανέργων (βλ. και την Απόφαση της Αρχής 2/2010). Ωστόσο, η συνδρομή της προϋπόθεσης αυτής δεν διαπιστώθηκε σε καμία από τις υποθέσεις αυτές (45/2011, 47/2011, 56/2011, 78/2011, 79/2011, 80/2011, 110/2011, 114/2011, 115/2001, 116/2011, 117/2011, 133/2011, 134/2011). Επίσης, παρόμοιες υποθέσεις διεκπεραιώθηκαν με έγγραφα της Αρχής, ενημερωτικού χαρακτήρα, τα οποία γνώριζαν στους αιτούντες τρίτους τα προαναφερόμενα.

Τέλος, επισημαίνεται ότι οι περισσότερες από τις προαναφερόμενες αιτήσεις που απορρίφθηκαν με αποφάσεις της Αρχής, συνοδεύονταν από εισαγγελικές παραγγελίες, που είχαν εκδοθεί στη βάση του άρθρου 25 παρ. 4 εδ. β' του Ν. 1756/1988. Όπως παγίως έκρινε η Αρχή στις υποθέσεις αυτές, όταν ζητείται, με αίτηση που κατατίθεται στον εισαγγελέα, η χορήγηση στον αιτούντα τρίτο ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο αρμόδιος εισαγγελέας διαβιβάζει τη σχετική αίτηση προς τη Διοίκηση, με τη σημείωση ότι αυτή πρέπει να λάβει την άδεια της Αρχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997 (Γνμδ. Αρχής 3/2003, 3/2009 και πολλές άλλες αποφάσεις, βλ. ενδεικτικά πρόσφατες 78/2011 και 111/2011). Την έννοια δε αυτή έχει, έστω και αν δεν το αναφέρει ρητώς, το έγγραφο του εισαγγελέως προς το υπεύθυνο επεξεργασίας, με το οποίο διαβιβάζεται αίτηση του τρίτου για χορήγηση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων και καλείται να προβεί «στην κατά νόμο εκτίμηση των διαλαμβανόμενων σ' αυτήν και τις εντεύθεν επιβαλλόμενες ενέργειες». Αν όμως με το έγγραφο του εισαγγελέως παραγγέλλεται ο υπεύθυνος επεξεργασίας να προβεί σε επεξεργασία και διαβίβαση των αιτουμένων ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, η παραγγελία αυτή δεν δεσμεύει τον υπεύθυνο, ο οποίος και οφείλει να ζητήσει την άδεια της Αρχής. Συνεπώς, δεν δεσμεύονταν από τις σχετικές εισαγγελικές παραγγελίες οι κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες του ΟΑΕΔ, ως υπεύθυνοι επεξεργασίας, να διαβιβάζουν στους αιτούντες τρίτους τα επίμαχα ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των ενδιαφερομένων υποκειμένων (78/2011, 79/2011, 115/2001, 116/2011, 117/2011, 133/2011, 134/2011).

Στην Αρχή υποβλήθηκε ερώτημα του ΟΑΕΔ Πατρών σχετικά με τη νομιμότητα διαβίβασης απλών και ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων ανέργων στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, κατόπιν σχετικής αίτησης που κατατέθηκε μέσω της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Πατρών, για την αντίκρουση της αίτησης που έχει καταθέσει ο οφειλέτης-άνεργος στο Ειρηνοδικείο Πατρών για την υπαγωγή του στις διατάξεις του Ν. 3869/2010 (ΦΕΚ Α'130) περί ρύθμισης οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων. Η Αρχή, με την Απόφαση 122/2011, έκρινε ότι όταν ζητείται, με αίτηση που κατατίθεται στον εισαγγελέα, η χορήγηση στον αιτούντα τρίτο ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο αρ-

μόδιος εισαγγελέας διαβιβάζει τη σχετική αίτηση προς τη Διοίκηση, με τη σημείωση ότι αυτή πρέπει να λάβει την άδεια της Αρχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997 (Γνμδ. Αρχής 3/2009). Την έννοια δε αυτή έχει το σχετικό έγγραφο του Εισαγγελέως Πρωτοδικών Πατρών, με το οποίο διαβιβάσθηκε η αίτηση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος προς τον ΟΑΕΔ, έστω και αν δεν αναφέρεται ρητώς η λήψη άδειας από την Αρχή για τη χορήγηση των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Η Αρχή έκρινε ακόμα με την Απόφαση 122/2011 ότι συνάδει με τις διατάξεις του νόμου 2472/1997 η διαβίβαση των απλών προσωπικών δεδομένων του οφειλέτη-ανέργου και της συζύγου του από τον ΟΑΕΔ στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος για το σκοπό της αντίκρουσης της αίτησης που κατέθεσε ο οφειλέτης στο Ειρηνοδικείο Πατρών για την υπαγωγή του στις διατάξεις του Ν. 3869/2010, ενώ παρείχε την άδεια στον ΟΑΕΔ για τη διαβίβαση των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων του οφειλέτη-ανέργου και της συζύγου του για τον ίδιο σκοπό επεξεργασίας. Και στις δυο τελευταίες περιπτώσεις ο ΟΑΕΔ βαρύνεται, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, με την υποχρέωση να ενημερώσει προηγουμένως τα ενδιαφερόμενα υποκείμενα για τη διαβίβαση των προσωπικών τους δεδομένων.

Ο ΟΑΕΔ Αλίμου διαβίβασε στην Αρχή την αίτηση του Υπουργείου Πολιτισμού, με την οποία ζητεί να λάβει πληροφορίες σχετικά με το αν ορισμένοι εργαζόμενοι του Υπουργείου ελάμβαναν κατά συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα επίδομα ανεργίας. Τη χορήγηση των αιτουμένων στοιχείων ζήτησε το Υπουργείο Πολιτισμού στο πλαίσιο διενεργούμενης ένορκης διοικητικής εξέτασης και έκδοσης σχετικού πορίσματος αναφορικά με την πλήρωση των νομίμων προϋποθέσεων για την ένταξη των εργαζομένων του Υπουργείου στις διατάξεις του άρθρου 11 του Π.Δ. 164/2004 για τη μετατροπή των συμβάσεών τους από ορισμένου σε αορίστου χρόνου. Η Αρχή με την Απόφαση 56/2011 επανέλαβε την κρίση της ότι, καταρχήν, η εγγραφή ενός προσώπου ως ανέργου στα σχετικά μητρώα του ΟΑΕΔ δεν δύναται να αποκλείσει την ύπαρξη εξαρτημένης εργασίας ή άλλης σχέσης που να τον συνδέει με συγκεκριμένο εργοδότη, αλλά δύναται μόνο να επισύρει -ενδεχομένως- διοικητικές ή άλλες κυρώσεις σε βάρος του, εφόσον συνεχίσει να λαμβάνει από τον ΟΑΕΔ κοινωνικές παροχές ως άνεργος, ενώ στην πραγματικότητα εργάζεται και λαμβάνει μισθό ως αντιπαροχή της εργασίας του αυτής (βλ. και Αποφάσεις της Αρχής 1/2009, 87/2009, 2/2010). Για το λόγο αυτό η Αρχή με την Απόφαση 56/2011 δεν χορήγησε την άδεια στον ΟΑΕΔ για τη διαβίβαση των αιτουμένων πληροφοριών στο Υπουργείο Πολιτισμού.

Σε ερώτημα του ΟΑΕΔ, αν υποχρεούται να χορηγήσει στοιχεία ανεργίας σε πταισματοδίκη στο πλαίσιο προανάκρισης, βάσει σχετικής εισαγγελικής παραγγελίας, η Αρχή έκρινε ότι, σύμφωνα με την υπ' αριθ. 3/2009 Γνωμοδότησή της, η εισαγγελική παραγγελία είναι δεσμευτική, όταν στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων του ο εισαγγελέας ζητεί την παροχή στοιχείων λόγω άσκησης ποινικής δίωξης ή όταν τούτο ρητά ορίζεται και επιτάσσεται από τον νόμο και συνεπώς η αναζήτηση εγγράφων που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα από τον εισαγγελέα και τις ανακριτικές αρχές κατά το στάδιο προκαταρκτικής εξέτασης, προανάκρισης ή κύριας ανάκρισης είναι νόμιμη, καθόσον γίνεται με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, οι οποίες, ως ειδικότερες, κατ'εξουσιοδότηση του Ν. 2472/1997 (Γ/ΕΞ/3141-1/30-05-2011).

Η Αρχή, με έγγραφό της, απάντησε σε σειρά ερωτημάτων του Πταισματοδικείου Αθηνών σχετικά με την ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 2472/1997, και, ειδικότερα: εάν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Ν. 2472/1997 το αίτημα χορήγησης εγγράφων σχετικά με: α) τον αριθμό των ωρομισθίων ή αναπληρωτών που εργάστηκαν σε ΤΕΕ του ΟΑΕΔ, β) τον αριθμό των εκπαιδευτικών που προσελήφθη-

σαν σε αυτά και για ποιο χρονικό διάστημα προσέφεραν τις υπηρεσίες τους και γ) εάν οι ως άνω εκπαιδευτικοί είχαν ενταχθεί στο Ν. 3144/2003 και με ποια σειρά. Η Αρχή απεφάνθη ότι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 2 στοιχ. α', γ' και δ' του Ν. 2472/1997, η διαβίβαση πληροφοριών σχετικά με τον αριθμό των ωρομισθίων ή αναπληρωτών που εργάστηκαν σε ΤΕΕ του ΟΑΕΔ, τον αριθμό των εκπαιδευτικών που προσελήφθησαν σε αυτά καθώς και το χρονικό διάστημα για το οποίο αυτοί προσέφεραν τις υπηρεσίες τους αποτελούν καταρχάς στατιστικής φύσεως συγκεντρωτικά στοιχεία και ως τέτοια δεν λογίζονται ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον από τις πληροφορίες αυτές δεν είναι δυνατόν να προσδιορισθούν τα υποκείμενα των δεδομένων. Εάν, όμως, προσδιορίζονται ονομαστικά οι ενδιαφερόμενοι ωρομισθιοί ή αναπληρωτές εκπαιδευτικοί που εργάστηκαν σε ΤΕΕ του ΟΑΕΔ, οι πληροφορίες αυτές λογίζονται ως προσωπικά δεδομένα και η διαβίβασή τους σε αιτούντα τρίτο συνιστά επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Περαιτέρω, η διαβίβαση σε αιτούντα τρίτο της πληροφορίας για το εάν συγκεκριμένοι, ονομαστικά προσδιορισμένοι, εκπαιδευτικοί είχαν ενταχθεί στο πεδίο εφαρμογής των ρυθμίσεων του Ν. 3144/2003 και με ποια σειρά συνιστά, ομοίως, επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Οι προαναφερόμενες πληροφορίες συνιστούν απλά δεδομένα των ενδιαφερομένων εκπαιδευτικών και συνεπώς αρκεί για τη νομιμότητα της διαβίβασής τους ότι η επεξεργασία είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου, αφού προηγουμένως ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενημερώσει, με κάθε πρόσφορο τρόπο, τα ενδιαφερόμενα υποκείμενα (Γ/ΕΞ/2657/14-04-2011).

3.4.3. Ηλεκτρονική συνταγογράφηση

3.4.3.1. Άδεια συστήματος ηλεκτρονικής συνταγογράφησης

Με τον όρο «Ηλεκτρονική Συνταγογράφηση» αναφερόμαστε στην παραγωγή, διακίνηση και στον έλεγχο των ιατρικών συνταγών φαρμάκων με τη χρήση τεχνολογίας Η/Υ και Τηλεπικοινωνιών, με τρόπο που διασφαλίζει την εγκυρότητα, την ασφάλεια και τη διαφάνεια των διακινούμενων πληροφοριών. Το Τμήμα της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα εξέτασε τη γνωστοποίηση τήρησης αρχείου/επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΓΓΚΑ) του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης και, αφού έλαβε υπόψη τις διατάξεις που προβλέπουν την εισαγωγή συστήματος ηλεκτρονικής συνταγογράφησης (Ν. 3892/2010) και τις κείμενες διατάξεις σχετικά με τις αρμοδιότητες της ΓΓΚΑ, της Υπηρεσίας Ελέγχου Δαπανών Φορέων Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΠΕΔΥΦΚΑ) και της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Κοινωνικής Ασφάλισης - ΗΔΙΚΑ Α.Ε., αποφάσισε τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα (α/α Μητρώου Αδειών: 1039, αριθ. πρωτ. ΓΝ/ΕΞ/350/31-03-2011) σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. δ' και ε' του Ν. 2472/1997 με συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις για τη νόμιμη λειτουργία του συστήματος. Η άδεια καλύπτει την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων υγείας των ασφαλισμένων που περιέχονται σε ιατρικές συνταγές και παραπεμπτικά ιατρικών εξετάσεων, συμπεριλαμβανομένων των ιατρικών διαγνώσεων που συνδέονται με τη συνταγογράφηση φαρμάκων και παραπεμπτικών εξετάσεων. Οι όροι και προϋποθέσεις περιλαμβάνουν την ασφάλεια κατά την επεξεργασία των ευαίσθητων δεδομένων υγείας, τον ασφαλή τρόπο αναγνώρισης των χρηστών του συστήματος, τον περιορισμό της πρόσβασης στο σύστημα στα αναγκαία στοιχεία για το συγκεκριμένο κάθε φορά επιδιωκόμενο σκοπό, την επαρκή κατα-

γραφία των λεπτομερειών πρόσβασης και τη διασφάλιση ότι η πρόσβαση του ιατρού στα δεδομένα ασθενών σχετικά με προηγούμενη φαρμακευτική αγωγή ή ιατρικές πράξεις που έχουν καταχωριστεί από άλλους ιατρούς πραγματοποιείται, όπως ορίζει το άρθρο 3 παρ. 8 του Ν. 3892/2010, με τη ρητή και ειδική συγκατάθεση του ασθενούς.

3.4.3.2. Έλεγχος Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης

Το πλάνο των τακτικών ελέγχων της Αρχής για το δεύτερο εξάμηνο του 2011 αφορούσε εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Ως πρώτο προς έλεγχο σύστημα επελέγη αυτό της «Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης» του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λόγω της κρισιμότητας της συγκεκριμένης επεξεργασίας, δεδομένου ότι αφορά ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα υγείας όλων των Ελλήνων ασφαλισμένων, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι κατά την αρχική λειτουργία του συστήματος υποβλήθηκαν στην Αρχή καταγγελίες από φορείς που έθεταν, κυρίως, ζητήματα ασφαλείας. Για το σύστημα αυτό η Αρχή είχε χορηγήσει άδεια λειτουργίας, έτσι, ο σκοπός του ελέγχου ήταν διττός: α) να ελεγχθεί ο βαθμός υλοποίησης των όρων της χορηγηθείσας άδειας, και β) να αξιολογηθούν τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα ασφάλειας που είχαν ληφθεί και εφαρμόζονταν.

Ο έλεγχος, ο οποίος ξεκίνησε το Νοέμβριο του 2011, περιλάμβανε πολλές επιτόπιες επισκέψεις της Ομάδας Ελέγχου, κυρίως στις εγκαταστάσεις του εκτελούντος την επεξεργασία, που είναι η εταιρεία ΗΔΙΚΑ Α.Ε. καθώς και στις εγκαταστάσεις της αναδόχου εταιρείας που είχε αναλάβει να αναπτύξει το συγκεκριμένο σύστημα της Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης, ύστερα από δημόσιο διαγωνισμό.

Το σύστημα της Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης περιλαμβάνει διαδικτυακές εφαρμογές που λειτουργούν με πρωτόκολλο κρυπτογραφημένης επικοινωνίας (https/SSL) για την ασφάλεια των μεταδιδόμενων πληροφοριών. Λειτουργεί από τους πρώτους μήνες του 2011, αρχικά για τους ιατρούς του ΟΑΕΕ (περίπου 4.000 ιατροί). Τα φαρμακεία της χώρας εντάχθηκαν σταδιακά στο σύστημα αυτό. Στην αρχή λειτουργίας του εκτελούνταν περίπου 50.000 συνταγές κάθε μήνα, ενώ τη χρονική περίοδο του ελέγχου ο αριθμός αυτός ανήλθε σε περίπου 150.000, αφού στο μεταξύ χρησιμοποιούνταν από ιατρούς περισσότερων ασφαλιστικών ταμείων (ΙΚΑ, ΟΓΑ και ΟΠΑΔ). Στην εταιρεία ΗΔΙΚΑ Α.Ε. λειτουργεί Γραφείο Αρωγής (Help Desk) το οποίο χρησιμοποιεί συγκεκριμένη εφαρμογή υποστήριξης για την καταγραφή και επίλυση προβλημάτων που σχετίζονται με τη χρήση του συστήματος.

Η εγγραφή των ιατρών στο σύστημα της Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης γίνεται με συγκεκριμένη διαδικασία, μέσω ειδικής διαδικτυακής εφαρμογής, η οποία προβλέπει αρχικά αποστολή των στοιχείων τους από τα ασφαλιστικά ταμεία (ΟΑΕΕ, ΙΚΑ, ΟΓΑ, ΟΠΑΔ) στην εταιρεία ΗΔΙΚΑ, η οποία έτσι είναι σε θέση να πιστοποιήσει την ταυτότητά τους και να τους εγγράψει στο σύστημα. Αντίστοιχη διαδικασία υπάρχει και για τα φαρμακεία.

Στο σύστημα της Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης περιλαμβάνονται όλα τα φάρμακα εκτός των γαληνικών (θεραπευτικό μείγμα που παρασκευάζεται στο εργαστήριο του φαρμακείου από τον υπεύθυνο φαρμακοποιό κατόπιν εντολής, συνταγής και οδηγίας του θεράποντος ιατρού). Πολλά προβλήματα ωστόσο παραμένουν αναφορικά με την ενημέρωση της λίστας των κυκλοφορούντων φαρμάκων, καθότι η λίστα που παρέχει ο ΕΟΦ στην εταιρεία ΗΔΙΚΑ περιλαμβάνει τα αδειοδοτημένα φάρμακα και όχι αυτά που είναι σε κυκλοφορία από τις φαρμακευτικές εταιρείες. Ωστόσο, οι ίδιες οι εταιρείες ενημερώνουν την εταιρεία ΗΔΙΚΑ, ώστε να διορθώνει τη λίστα των φαρμάκων στο σύστημα της Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης.

Για την καταχώριση και εκτέλεση συνταγής, ο ιατρός αφού συνδεθεί στο σύστημα, καταχωρίζει το φορέα ασφάλισης του ασφαλισμένου και τον ΑΜΚΑ του, ώστε να συμπληρωθούν αυτόματα τα υπόλοιπα προσωπικά στοιχεία ταυτότητάς του (ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, τηλέφωνο). Στη συνέχεια ο ιατρός συμπληρώνει τον τύπο μέλους και τον Αριθμό Μητρώου του ασφαλισμένου (για ορισμένα ταμεία), και στη συνέχεια συμπληρώνει τον τύπο της συνταγής, τη διάγνωση και μέχρι τρία διαφορετικά σκευάσματα ανά συνταγή, με αναφορά στην ποσότητα και δοσολογία. Τα στοιχεία του ιατρού καταχωρούνται αυτόματα στη συνταγή από το σύστημα. Σύμφωνα με τον νόμο και τον αρχικό σχεδιασμό του συστήματος, ο ιατρός έχει τη δυνατότητα πρόσβασης στο πλήρες ιστορικό συνταγογράφησης ενός ασφαλισμένου μόνο ύστερα από τη ρητή του συγκατάθεση. Καθότι στον αρχικό σχεδιασμό του συστήματος δεν είχε συμπεριληφθεί η συγκεκριμένη απαίτηση, ύστερα από σύσταση της Αρχής, αποφασίστηκε να υλοποιηθεί αναδυόμενο παράθυρο, με το οποίο να ενημερώνεται ο ιατρός ότι προκειμένου να έχει πρόσβαση στο συνολικό ιστορικό συνταγογράφησης του ασφαλισμένου, πρέπει τη στιγμή της πρόσβασης να έχει ενημερώσει και να έχει λάβει τη συγκατάθεσή του, ενώ επίσης ενημερώνεται ότι η συγκεκριμένη ενέργεια θα καταγραφεί, που αποτελεί και ρητό όρο στην άδεια που χορήγησε η Αρχή. Κατά τον έλεγχο επιβεβαιώθηκε η τήρηση του όρου αυτού καταγραφής των ενεργειών των χρηστών του συστήματος.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι μέσα στη χρονική διάρκεια του ελέγχου, ορισμένες απαιτήσεις ασφάλειας, που επισημάνθηκαν από την Ομάδα Ελέγχου προς τους αρμοδίους φορείς, διορθώθηκαν αμέσως από τον υπεύθυνο επεξεργασίας.

Η Αρχή προτίθεται να πραγματοποιήσει και έλεγχο του συστήματος «Ηλεκτρονικής Διάγνωσης» (<http://www.e-diagnosis.gr/>) του Οργανισμού Περίθαλψης Ασφαλισμένων του Δημοσίου (ΟΠΑΔ), που περιλαμβάνει τις διαχειριστικές λειτουργίες της καταχώρισης, του ελέγχου και της εκτέλεσης ιατρικών πράξεων ασφαλισμένων.

3.4.3.3. Πιλοτική εφαρμογή στην Ελλάδα του ευρωπαϊκού προγράμματος ePSOS

Το ePSOS (Εξυπνες Ανοιχτές Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες για τους Ευρωπαίους Ασθενείς) είναι ένα χρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έργο για τη διαλειτουργικότητα παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών υγείας. Κατά τη διάρκεια της πιλοτικής εφαρμογής του προγράμματος ασθενείς από επιλεγμένες χώρες θα μπορούν να κάνουν χρήση της διασυνοριακής παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών υγείας, όταν επισκέπτονται κράτη-μέλη που συμμετέχουν στο ePSOS. Στην Ελλάδα η πιλοτική φάση αφορά στην εκτέλεση ιατρικών συνταγών από συγκεκριμένα φαρμακεία που συμμετέχουν στην πιλοτική φάση του ePSOS. Το Τμήμα της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα εξέτασε τη γνωστοποίηση τήρησης αρχείου για το ελληνικό τμήμα του ευρωπαϊκού πιλοτικού προγράμματος ePSOS, με υπεύθυνο επεξεργασίας το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (το οποίο έχει οριστεί ως «εθνικό σημείο επαφής» από το ePSOS) και αποφάσισε τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με το άρθρο 7, παρ. 2 στοιχ. α του Ν. 2472/1997 (α/α Μητρώου Αδειών: 1061, αρ. πρωτ. ΓΝ/ΕΞ/1269/03-11-2011). Τα ευαίσθητα δεδομένα των ασθενών τηρούνται στα αρχεία καταγραφής του υπευθύνου επεξεργασίας. Η Αρχή όρισε συγκεκριμένους όρους, οι οποίοι αφορούν τον τρόπο λήψης της συγκατάθεσης των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα, την ασφάλεια κατά την επεξεργασία, το χρόνο τήρησης των δεδομένων και τον τρόπο χρήσης τους για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος του υπευθύνου επεξεργασίας ενώπιον δικαστηρίου. Σημειώνεται ότι, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Ομάδα

Εργασίας του Άρθρου 29 ασχολήθηκε με τα θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων που προκύπτουν κατά την εφαρμογή του προγράμματος eP50S και εξέδωσε σχετικά το με αριθμό 1/2012 Έγγραφο Εργασίας.

3.5. ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Η Αρχή έδωσε άδεια σε ασφαλιστική εταιρεία με έδρα τις ΗΠΑ να προβεί σε δια του Τύπου ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 3 της Κανονιστικής Πράξης 1/1999 της Αρχής, ότι η παραπάνω ασφαλιστική εταιρεία προτίθεται να μεταβιβάσει το σύνολο του ασφαλιστικού χαρτοφυλακίου της σε υποκατάστημα, που πρόκειται να εγκαταστήσει στην Ελλάδα κοινοτική ασφαλιστική εταιρεία του ίδιου ομίλου. Η εν τοις πράγμασι επεξεργασία συνεχίζει να γίνεται από την ίδια εταιρεία που μέχρι τότε λειτουργούσε ως υποκατάστατος του υπευθύνου επεξεργασίας που εδρεύει στις ΗΠΑ. Η Αρχή επέτρεψε την δια του Τύπου ενημέρωση των υποκειμένων καθόσον πληρούντο οι σχετικές προϋποθέσεις της Κανονιστικής Πράξης 1/1999, ο σκοπός επεξεργασίας παρέμενε ο ίδιος και η μεταβίβαση συνιστούσε νόμιμη επεξεργασία βάσει του άρθρου 59 παρ. 11 του ν.δ. 400/70 σχετικά με την εποπτεία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 32 του Π.Δ. 252/1996), σύμφωνα με το οποίο, τα πρακτορεία και υποκαταστήματα που είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα και ανήκουν σε αλλοδαπές ασφαλιστικές επιχειρήσεις που δεν έχουν την έδρα τους σε κράτος μέλος της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ. μπορούν να μεταβιβάζουν ολόκληρο ή μέρος του χαρτοφυλακίου των συμβάσεών τους στο υποκατάστημα ή πρακτορείο στην Ελλάδα ασφαλιστικής επιχείρησης που έχει την εταιρική της έδρα σε άλλο κράτος μέλος, εάν η εποπτική αρχή του κράτους μέλους πιστοποιεί ότι ο εκδοχέας διαθέτει το αναγκαίο περιθώριο φερεγγυότητας και ο εκδοχέας έχει άδεια λειτουργίας των κλάδων, των οποίων το χαρτοφυλάκιο αναλαμβάνει. Επιπλέον οι σχετικές διατάξεις προβλέπουν, για λόγους προστασίας των ασφαλισμένων, υποχρέωση δημόσιας γνωστοποίησης της σκοπούμενης μεταβίβασης μέσω δημοσίευσης σχετικής ανακοίνωσης (Απόφαση 130/2011).

Η Αρχή έκρινε ότι δεν τίθεται θέμα χορήγησης άδειας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων σε εταιρεία που παρέχει υπηρεσίες ιατρικού ελέγχου και διαχείρισης περιστατικών νοσηλείας ασφαλισμένων σε αλληλοβοηθητικό ταμείο περίθαλψης συλλόγου υπαλλήλων τράπεζας, καθόσον η πιο πάνω εταιρεία δεν καθίσταται υπεύθυνος επεξεργασίας, αλλά είναι εκτελούσα την επεξεργασία για λογαριασμό του υπευθύνου που είναι το ταμείο και το οποίο πρέπει να ζητήσει τη σχετική άδεια (Απόφαση 9/2011).

3.6. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

3.6.1. Πρόσβαση κληρονόμων σε στοιχεία τραπεζικών λογαριασμών τεθνεώτων

Την Αρχή απασχόλησαν αιτήματα κληρονόμων αποβιωσάντων κατόχων κοινών τραπεζικών λογαριασμών, οι οποίοι ζήτησαν από την Αρχή να γνωμοδοτήσει εάν οι τράπεζες οφείλουν να τους ενημερώσουν για την ύπαρξη και τα στοιχεία των καταθετικών αυτών λογαριασμών. Όπως έκρινε η Αρχή, δεν κωλύονται οι τράπεζες, στη βάση των διατάξεων του Ν. 2472/1997, να προβούν στη χορήγηση των ζητηθέντων στοιχείων για τους αριθμούς των λογαριασμών και το ακριβές ποσό αυτών, μετά από προηγούμενη ενημέρωση του ετέρου συνδικαιούχου.

Η θέση της Αρχής ήταν, όπως και στην Απόφαση 22/2007, ότι η επίκληση από την τράπεζα των διατάξεων του Ν.Δ. 1059/71, σχετικά με το απόρρητο των τραπεζικών κατα-

θέσεων, ως νομική υποχρέωση που υπέχει, προκειμένου να αρνηθεί τη χορήγηση των αιτούμενων στοιχείων στον αιτούντα, πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα των διατάξεων του Ν. 2472/1997, που καθιερώνει τους όρους και τις προϋποθέσεις για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας.

Όπως αναφέρεται σε απάντηση της Αρχής (Γ/ΕΞ/799/2.2.2011), ο προβαλλόμενος σκοπός επεξεργασίας συνίσταται στην άσκηση και υπεράσπιση των παρεχομένων από το αναγκαστικό δίκαιο της νόμιμης μοίρας δικαιωμάτων του αιτούντος, βάσει των άρθρων 117 Εισ.Ν. Α.Κ. και 902, 1827, 1835 επ. ΑΚ. για τον προσδιορισμό και τυχόν συμπλήρωση της νόμιμης μοίρας του αιτούντος που πιθανόν να έχει προσβληθεί με τυχόν καταθέσεις του αποθανόντος σε κοινούς λογαριασμούς οι οποίες αποτελούν δωρεά. Ο σκοπός αυτός είναι όντως σαφής, καθορισμένος και νόμιμος, τα δε αιτούμενα στοιχεία είναι απολύτως αναγκαία για την απόδειξη του δικαιώματος αυτού, υπό την έννοια της διάταξης του άρθρου 4 του Ν. 2472/1997, αφού αφορούν το εάν, τότε και σε ποιο ποσό συντελέστηκε δωρεά από τον αποθανόντα υπέρ των επιζώντων συνδικαιούχων.

Επιπλέον, ο προσφεύγων δικαιούται να έχει πρόσβαση στα ως άνω ζητηθέντα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ακόμα και χωρίς τη συναίνεση του υποκειμένου τους, στη βάση της διάταξης του άρθρου 5 παρ. 2 εδαφ. ε του Ν. 2472/1997, αφού, ως νόμιμος μεριδιούχος του αποβιώσαντος συνδικαιούχου πατέρα του, έχει υπέρτερο έννομο συμφέρον, το οποίο υπερσχίζει προφανώς των δικαιωμάτων τυχόν ετέρου συνδικαιούχου του κοινού λογαριασμού για καθήκον εχεμύθειας, δεδομένου εξάλλου ότι δεν είχε συνομολογηθεί στην καταθετική σύμβαση ότι σε περίπτωση θανάτου οποιουδήποτε από τους συνδικαιούχους η κατάθεση και ο λογαριασμός περιέρχεται αυτοδικαίως στους επιζώντες συνδικαιούχους κατ' αποκλεισμό των κληρονόμων, βάσει του άρθρου 2 του Ν. 5638/1932.

Η Αρχή, σε άλλο απαντητικό της έγγραφο (Γ/ΕΞ/7832-1/27.12.2011) προς κληρονόμο εκ διαθήκης αποβιώσαντος καταθέτη, η οποία ήταν και εξ αδιαιρέτου κληρονόμος στα μη περιληφθέντα στη διαθήκη αντικείμενα της κληρονομιάς, επαναβεβαίωσε την ως άνω θέση της, διατύπωσε δε την άποψη, ότι η ιδιότητα κάποιου ως κληρονόμου εξαρτάται από τις κινήσεις του λογαριασμού του κληρονομούμενου, στο πλαίσιο του υπολογισμού της πλασματικής κληρονομιάς (άρθρο 1831 ΑΚ) και, επομένως, ο οποιοσδήποτε αποκλεισμός της πρόσβασης στη γνώση του λογαριασμού αυτού θα παρακώλυε τη διάγνωση της έκτασης του αληθούς κληρονομικού δικαιώματος. Εξάλλου, η πιστοποίηση του ποσοστού ιδιοκτησίας των κληρονόμων στο κληρονομητήριο δεν περιορίζει τη συμμετοχή του ως άνω κληρονόμου εκ διαθήκης σε άλλα κληρονομιαία αντικείμενα (1801 ΑΚ), καθώς και σε τυχόν χρέη της κληρονομιάς, τα οποία ενδεχομένως πληρώθηκαν διαμέσου κινήσεων των σχετικών λογαριασμών. Τούτο πολλώ μάλλον όταν το πιστοποιητικό κληρονομητηρίου δεν κάνει λόγο για ποσοστό των αιτούντων στο σύνολο της κληρονομιάς.

3.6.2. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας αιτήσεων εξωδικαστικού συμβιβασμού από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. - Απόφαση 50/2011

Ο Γενικός Γραμματέας Καταναλωτή κατέθεσε ερώτημα στην Αρχή σχετικά με τη νομιμότητα της τήρησης από την Τειρεσίας Α.Ε. στο Σύστημα Αθέτησης Υποχρεώσεων (ΣΑΥ) προσωπικών δεδομένων που αφορούν στην υποβολή αιτήσεων εξωδικαστικού συμβιβασμού κατά το άρθρο 2 του Ν. 3869/2010.

Ο Ν. 3869/2010 προβλέπει τη διαδικασία ρύθμισης οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων, η οποία διακρίνεται στη φάση προσπάθειας επίτευξης εξωδικαστικού

συμβιβασμού με τους πιστωτές του φυσικού προσώπου και στη φάση ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου με αντικείμενο τη ρύθμιση των οφειλών και την απαλλαγή αυτού από μέρος ή ακόμα και το σύνολο των οφειλών.

Η Αρχή έκρινε ότι τα σχετικά με την υποβολή αίτησης εξωδικαστικού συμβιβασμού δεδομένα νομίμως συλλέγονται από την Τειρεσίας Α.Ε. χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων τους, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. β' Ν. 2472/1997, εφόσον από τον κανόνα του χρόνου τήρησης δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς που αναφέρεται στη διαδικασία ρύθμισης οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων, ο οποίος τίθεται στη διάταξη του άρθρου 16 Ν. 3869/2010, προκύπτει εμμέσως ότι τα δεδομένα αυτά μπορούν πράγματι να τηρούνται νομίμως.

Τα δεδομένα σχετικά με την υποβολή αιτήσεων εξωδικαστικού συμβιβασμού βρίσκονται εγγύτερα από λειτουργική σκοπιά προς τα καταχωρούμενα και τηρούμενα στο Σύστημα Συγκέντρωσης Χορηγήσεων (ΣΣΧ) της Τειρεσίας Α.Ε. (π.χ. ανεξόφλητα υπόλοιπα χορηγήσεων από προσωπικά, καταναλωτικά, ανοικτά και στεγαστικά δάνεια) και η καταχώρισή τους στο ΣΣΧ είναι πρόσφορη και αναγκαία για τον επιδιωκόμενο σκοπό και εξυπηρετεί την ακρίβεια και πληρότητα του αρχείου. Ως εκ τούτου και λαμβανομένου υπόψη ότι αυτά δεν εμπίπτουν σε καμία από τις κατηγορίες δεδομένων που τηρούνται νομίμως από την Τειρεσίας Α.Ε. στο ΣΑΥ, σύμφωνα με τις Αποφάσεις 24/2004 και 25/2004 της Αρχής, ούτε υπάρχει ειδική νομοθετική πρόβλεψη για την καταχώριση και τήρηση της αίτησης εξωδικαστικού συμβιβασμού στο ΣΑΥ, η Αρχή έκρινε ότι η καταχώριση των παραπάνω στοιχείων από την Τειρεσίας Α.Ε. στο αρχείο ΣΑΥ δεν είναι νόμιμη, αλλά η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ μπορεί νομίμως να τα συλλέγει και να τα επεξεργάζεται στο τηρούμενο από αυτήν ΣΣΧ. Η πρόσβαση των πιστωτικών ιδρυμάτων σε αυτά πρέπει να γίνεται με τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, όπως ορίζεται και στο άρθρο 70 του Ν. 3476/2009, εάν και εφόσον αυτό θα αναζητήσει νέα δανειοδότηση.

3.6.3. Διοικητικός έλεγχος στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. - Απόφαση 51/2011

Η Αρχή πραγματοποίησε στις 24, 25 και 26 Ιουνίου 2009 επιτόπιο έλεγχο στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. Η ομάδα ελέγχου, αφού συνέλεξε τα απαιτούμενα στοιχεία και τα επικαιροποίησε με τις νέες διαδικασίες της εταιρείας κατέθεσε στην Αρχή το τελικό πόρισμα ελέγχου το Μάρτιο του 2011. Τα ευρήματα του ελέγχου σχετίζονται ιδίως με το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων φυσικών προσώπων (οικονομικών μονάδων) στις εγκαταστάσεις του υπεύθυνου επεξεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 2472/1997. Πέραν της ασφάλειας, ελέγχθηκε και η γενικότερη συμμόρφωση του υπεύθυνου επεξεργασίας με τις προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων που ορίζονται στα άρθρα 4, 5 και 6 του Ν. 2472/1997 καθώς και η τήρηση των υποχρεώσεων του αναφορικά με την ικανοποίηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων, σύμφωνα με τα άρθρα 11, 12 και 13 του Ν. 2472/1997.

Από τα ευρήματα του ελέγχου κρίθηκε ότι το επίπεδο της ασφάλειας, ως προς την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, είναι πολύ ικανοποιητικό. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει λάβει πολύ ικανοποιητικά οργανωτικά, φυσικά και τεχνικά μέτρα ασφάλειας, ενώ παρουσιάζει μόνο μικρές ελλείψεις ως προς τον τρόπο εφαρμογής και ελέγχου συγκεκριμένων λειτουργιών του πληροφοριακού συστήματός του. Αναφορικά με τη λειτουργία των Γραφείων Εξυπηρέτησης Κοινού, κρίθηκε ότι, ως προς την οργανωτική δομή και τις διαδικασίες που ακολουθούνται (έλεγχος πρόσβασης, αριθμός υπαλλήλων, χρόνος αναμονής, παραλαβή αιτήσεων, φύλαξη δικαιολογητικών, κ.λπ.), είναι

πολύ ικανοποιητική, συνεισφέροντας στην ικανοποίηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων. Πολύ ικανοποιητικοί κρίνονται και οι χρόνοι μέσα στους οποίους απαντάται η πλειοψηφία των αιτημάτων πρόσβασης και αντίρρησης των υποκειμένων των δεδομένων.

Η Αρχή έκρινε ότι κάποιες από τις εφαρμοζόμενες διαδικασίες χρήζουν τροποποίησης και απηύθυνε, με την υπ' αριθ. 51/2011 Απόφασή της, προειδοποίηση προς την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ να συμμορφωθεί με τις συστάσεις που αναφέρονται στο τελικό πόρισμα του ελέγχου και να ενημερώσει σχετικά την Αρχή. Οι κυριότερες συστάσεις αναφέρονται στα εξής:

- Να υπάρχει πρόβλεψη για καταχώριση από την τράπεζα του αριθμού αίτησης δανείου ή άλλου αντίστοιχου αριθμού και να βεβαιώνεται ότι έχει δοθεί η συγκατάθεση του υποκειμένου, προκειμένου να ελέγχεται η νομιμότητα πρόσβασης των χρηστών στο σύστημα. Ακόμα, να φροντίζει ώστε ενδείξεις για ύπαρξη στοιχείων λευκής λίστας, όπως και τα ίδια τα στοιχεία, να εμφανίζονται στους αποδέκτες μόνο εφόσον έχει δοθεί η συγκατάθεση για πρόσβαση. Η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ πρέπει, προκειμένου να υπάρχει ακρίβεια της επεξεργασίας, να απαλείψει τη δυνατότητα επιλεκτικής απαγόρευσης πρόσβασης.

Η εταιρεία, όπως ενημέρωσε την Αρχή, έχει παύσει την εμφάνιση ύπαρξης στοιχείων ΣΣΧ και SCORE (βαθμολογική συμπεριφορά), χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων, καθώς και τη δυνατότητα να επιλέγει το υποκείμενο τη μετάδοση ορισμένων μόνο δεδομένων του αρχείου ΣΣΧ. Ακόμα, ενημέρωσε ότι έχει απευθυνθεί στις τράπεζες για τις σχετικές ενέργειες, στις οποίες πρέπει αυτές να προβούν, προκειμένου να λαμβάνουν τη συγκατάθεση (διαβιβάζοντας σχετικό υπόδειγμα για λήψη συγκατάθεσης, ενημερώνοντας τους χρήστες για την πρόσβαση στο σύστημα ΣΣΧ και SCORE, μόνο μετά από συγκατάθεση).

- Διαπιστώθηκε ότι αν και τεχνικά έχει υλοποιηθεί από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ η διαδικασία που προβλέπεται στην Απόφαση 64/2007 της Αρχής, στην πράξη εφαρμόζεται μερικώς, κυρίως λόγω μη κατάλληλης τροφοδότησης εκ μέρους των τραπεζών ορισμένων στοιχείων, όπως π.χ. οι εξοφλήσεις από διαταγές πληρωμής. Ωστόσο, η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ έχει την ευχέρεια να διαπιστώνει και να αναφέρει στην Αρχή σε ποιες περιπτώσεις μια τράπεζα συστηματικά δεν καταχωρεί τις ανωτέρω πληροφορίες, είτε μέσω της πληροφόρησης που λαμβάνει από τα υποκείμενα των δεδομένων είτε όταν λαμβάνει καθυστερημένα τις πληροφορίες αυτές από τις τράπεζες.

Η εταιρεία γνωστοποίησε ότι, αν και υπάρχει αντικειμενική δυσκολία για την ενημέρωσή της από τις τράπεζες για τα ως άνω στοιχεία, δεδομένου ότι οι εξοφλήσεις διεκπεραιώνονται από δικηγόρους των τραπεζών οι οποίοι δεν έχουν πρόσβαση στα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, οι τράπεζες προσαρμόζουν τις σχετικές διαδικασίες για την αποφυγή ελλείψεων ή καθυστερήσεων.

- Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε η πιλοτική λειτουργία συστήματος Βαθμολογικής Συμπεριφοράς, το οποίο γνωστοποιήθηκε στην Αρχή μετά τη διενέργειά του. Κρίθηκε ότι η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. αποτελεί υπεύθυνο επεξεργασίας για την επεξεργασία αυτή. Η Αρχή έκρινε ότι, μόνο εάν το αποτέλεσμα της βαθμολόγησης στηρίζεται αποκλειστικά σε δεδομένα που παρέχει ο εκάστοτε μεμονωμένος πελάτης/τράπεζα, μπορεί η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ να θεωρηθεί εκτελούσα την επεξεργασία. Στοιχεία βαθμολόγησης επιτρέπεται να διαβιβάζονται μόνο στην τράπεζα που έχει την αίτηση του ενδιαφερόμενου και τη σχετική συγκατάθεση. Σε κάθε περίπτωση, τα αποτελέσματα της βαθμολόγησης δεν πρέπει να τηρούνται στο σύστημα μετά τη λειτουργία της δανειοδότησης ή να ανακοινώνονται σε άλλους συμμετέχοντες στο σύστημα χωρίς ξεχωριστή συγκατάθεση. Πρέπει να υπάρχει διαφάνεια για την επεξεργασία και να ενισχυθούν τα δικαιώματα των υποκειμένων.

Η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ενημέρωσε την Αρχή ότι οι τράπεζες αντλούν τη βαθμολόγηση μόνο μετά από σχετική συγκατάθεση του υποκειμένου. Δεδομένου ακόμη ότι οι βαθμολογήσεις μεταβάλλονται κάθε μήνα, δεν υπάρχει ωφέλεια από την τήρησή τους, παρά μόνο για τη δυνατότητα επανελέγχου των αποφάσεων των τραπεζών χωρίς όμως να ανακοινώνονται σε οποιαδήποτε τράπεζα, εκτός από αυτήν που άντλησε τη βαθμολόγηση, οπότε και τηρούνται για έξι μήνες καθώς και για στατιστικούς σκοπούς, μετά από ανωνυμοποίησή τους. Τα δε αναφερόμενα στη σύσταση δικαιώματα των υποκειμένων αφορούν πρωτίστως τις τράπεζες οι οποίες αξιολογούν το αποτέλεσμα της βαθμολόγησης, εν τούτοις η εταιρεία χορηγεί στο υποκείμενο, εφόσον το ζητήσει, το αποτέλεσμα της βαθμολόγησης που το αφορά και τις τρεις κυριότερες αιτίες για τη διαμόρφωση της βαθμολόγησης αυτής.

3.6.4. Εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών - Απόφαση 49/2011

Α. Στην Απόφαση 49/2011 η Αρχή απεφάνθη ως προς την αρμοδιότητά της για προσφυγές και ερωτήματα σχετικά με εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών.

Η Αρχή έκρινε ότι για τις καταγγελίες/ερωτήματα που αφορούν πρακτικές ενημέρωσης οφειλετών από πιστωτικά ιδρύματα, ασφαλιστικές εταιρείες, εταιρείες παροχής υπηρεσιών και πώλησης αγαθών, αρμόδια καταρχήν είναι η Αρχή. Οι δανειστές έχουν υποχρέωση, σύμφωνα με το άρθρο 11 Ν. 2472/97, να ενημερώνουν τον οφειλέτη (υποκείμενο των δεδομένων) ότι τα δεδομένα σχετικά με την οφειλή του ανακοινώνονται στις εταιρείες ενημέρωσης, εφόσον αυτό δεν προβλέπεται ήδη ρητώς στη σύμβαση μεταξύ δανειστή και οφειλέτη ή κατ' άλλο τρόπο. Όταν οι εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών ενεργούν υπό την ιδιότητα του υπεύθυνου επεξεργασίας, όπως π.χ. στις περιπτώσεις υπέρβασης της εντολής του δανειστή ή μετά τη λήξη της σχετικής σύμβασης, υποχρεούνται σε γνωστοποίηση της επεξεργασίας στην Αρχή, κατά το άρθρο 6 του Ν. 2472/1997.

Σύμφωνα με την απόφαση, οι καταγγελίες/ερωτήματα που αφορούν εταιρείες ενημέρωσης και έχουν υποβληθεί στην Αρχή πριν από την ισχύ του Ν. 3758/2009, δεν κρίθηκε σκόπιμο να ερευνηθούν λαμβάνοντας υπόψη τη νέα ειδική ρύθμιση του νόμου. Οι καταγγελίες/ερωτήματα που αφορούν παραβάσεις από εταιρείες ενημέρωσης του Ν. 3758/2009 και συνιστούν συγχρόνως και παραβάσεις του Ν. 2472/1997 παραπέμπονται στη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή, εφόσον ο Ν. 3758/2009 περιέχει ειδικότερες διατάξεις και αυστηρότερες κυρώσεις. Τέλος, καταγγελίες/ερωτήματα που στρέφονται κατά δικηγόρων, οι οποίοι ενεργούν κατ' εντολή των πελατών τους προς ενημέρωση των οφειλετών, παραπέμπονται στους κατά τόπο αρμόδιους δικηγορικούς συλλόγους.

Συμβολή της Αρχής στη δημόσια διαβούλευση για την τροποποίηση του νόμου για τις εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών.

Η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή έθεσε σε δημόσια διαβούλευση σχέδιο διατάξεων για την τροποποίηση του Ν. 3758/2009, στην οποία η Αρχή συμμετείχε υποβάλλοντας λεπτομερείς παρατηρήσεις. Ο ως άνω νόμος τροποποιήθηκε τελικώς με το άρθρο 36 του Ν. 4038/2012.

Η Αρχή πρότεινε να συστηματοποιηθούν οι υποχρεώσεις των δανειστών και εταιρειών που άπτονται και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων των οφειλετών, οι οποίοι είναι φυσικά πρόσωπα. Ειδικότερα, πρότεινε να περιέχονται στην παράγραφο 4 οι υποχρεώσεις που υπέχουν οι εταιρείες σχετικά με την επικοινωνία με τον οφειλέτη, στη δε παράγραφο 5 να επαναδιατυπωθούν οι υποχρεώσεις των δανειστών και εταιρειών

ών που περιλαμβάνει ο Ν. 3758/2009 και αφορούν και στην προστασία των προσωπικών δεδομένων των οφειλετών και προβλέπουν ειδικότερες ρυθμίσεις σε σχέση με το Ν. 2472/97. Προς τούτο, πρότεινε να ενσωματωθεί η παράγραφος 2 του άρθρου 8 του Ν. 3758/2009 στο άρθρο 5.

Ακόμα, η Αρχή πρότεινε να προστεθούν στο άρθρο 6 οι προτεινόμενες σε άλλο άρθρο διατάξεις για τα αρχεία καταγραφής των επικοινωνιών και την υποχρέωση των φορέων παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών να διαβιβάζουν δεδομένα κίνησης στον οφειλέτη και την Γ.Γ.Κ. Επίσης, εισηγείται να καταργηθεί το άρθρο 8 για την προστασία του απορρήτου, διότι είτε το περιεχόμενό του μπορεί να ενσωματωθεί σε άλλες διατάξεις είτε έχει απλώς διακηρυκτικό χαρακτήρα, καθώς και να ενσωματωθούν προτεινόμενες στο σχέδιο νόμου διατάξεις σε άλλα οικεία άρθρα, ιδίως όσον αφορά τις υποχρεώσεις των δανειστών. Όσον αφορά τις κυρώσεις του άρθρου 10 του Ν. 3758/2009, προτάθηκε να θεσπιστεί ότι κυρώσεις για παραβίαση των υποχρεώσεων προστασίας των προσωπικών δεδομένων των οφειλετών που είναι φυσικά πρόσωπα, όπως αυτές απορρέουν από τις προτεινόμενες διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 5, του άρθρου 6 παρ. 7 και του άρθρου 9, επιβάλλει η Α.Π.Δ.Π.Χ. και να υπάρχει ειδική αναφορά στη διοικητική κύρωση του προστίμου που προβλέπει το άρθρο 10 του Ν. 3758/2009. Σχετικά με την τήρηση των οργανωτικών και τεχνικών μέτρων ασφάλειας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, εφόσον στο αρχείο περιέχονται και προσωπικά δεδομένα οφειλετών-φυσικών προσώπων, η Αρχή διατύπωσε την άποψη ότι τα μέτρα βαρύνουν το δανειστή, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 2472/1997, αλλά και την εταιρεία, ως εκτελούσα την επεξεργασία, σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 4 του Ν. 2472/1997, ωστόσο την ευθύνη φέρει μόνον ο δανειστής ως υπεύθυνος επεξεργασίας, εφόσον βέβαια η εταιρεία ενημέρωσης δεν δρα και ως υπεύθυνος επεξεργασίας. Για την επιβολή υποχρέωσης τήρησης μέτρων ασφάλειας των δεδομένων οφειλετών, που είναι νομικά πρόσωπα, η Αρχή πρότεινε να τροποποιηθεί η διάταξη, ώστε να αναφέρεται στην αναλογική εφαρμογή του άρθρου 10 του Ν. 2472/1997.

Για τα αρχεία καταγραφής των επικοινωνιών, η Αρχή επεσήμανε ότι υπεύθυνοι επεξεργασίας για τα αρχεία καταγραφής των επικοινωνιών θα πρέπει να ορισθούν οι ίδιες οι εταιρείες, αφού κύριος σκοπός των αρχείων είναι να καταστεί δυνατός ο έλεγχος της τήρησης των υποχρεώσεων που βαρύνουν τις ίδιες. Οι εταιρείες απαλλάσσονται από την υποχρέωση γνωστοποίησης, κατά το άρθρο 6 του Ν. 2472/1997, αφού η διαφάνεια της επεξεργασίας εξυπηρετείται ήδη από το ειδικό μητρώο που προβλέπεται στο άρθρο 7 του Ν. 3758/2009 και οι σκοποί της επεξεργασίας καθορίζονται με σαφήνεια στις σχετικές διατάξεις. Ο οφειλέτης πρέπει να ενημερώνεται για την καταγραφή, το σκοπό και τη διάρκεια αυτής. Ως προς το χρόνο τήρησης των αρχείων, η Αρχή πρότεινε να είναι ενιαίος, αφού και τα δύο αρχεία εξυπηρετούν κυρίως τον έλεγχο της τήρησης των υποχρεώσεων του νόμου. Προτάθηκε να συμπληρωθεί η παράγραφος 8 του άρθρου 6, ώστε να παρέχουν οι φορείς τα σχετικά δεδομένα στον οφειλέτη ή στη ΓΓΚ, εφόσον τα τηρούν για σκοπούς χρέωσης των υπηρεσιών τους, διότι διαφορετικά δεν θα ήταν ανεκτή η επιβολή αυτοτελούς υποχρέωσης τήρησης των δεδομένων προς το σκοπό του ελέγχου των εταιρειών ενημέρωσης.

Προτάθηκε ακόμα να θεσπιστεί η δυνατότητα πρόσβασης από το δανειστή στο αρχείο καταγραφής του περιεχομένου των τηλεφωνικών επικοινωνιών για τον έλεγχο της σύμβασης μεταξύ αυτού και της εταιρείας ενημέρωσης αλλά και για την εκτέλεση της σύμβασης με τον οφειλέτη, καθώς και η πρόσβαση του ίδιου του οφειλέτη και της Γ.Γ.Κ. στο πλαίσιο αυτεπάγγελτου ελέγχου στις εταιρείες ενημέρωσης. Τελικά, οι παρατηρήσεις της Αρχής για τις προτεινόμενες παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 4 ενσω-

ματώθηκαν στο τέλος της παραγράφου 4 του ισχύοντος άρθρου 4 Ν. 3758/2009. Στο ίδιο άρθρο ενσωματώθηκε και η παράγραφος 2 του ισχύοντος άρθρου 8, καθώς και οι παρατηρήσεις της Αρχής για τη δυνατότητα χρήσης των δεδομένων των οφειλετών προς το σκοπό υπεράσπισης δικαιώματος των εταιρειών ενημέρωσης ενώπιον των δικαστηρίων ή άλλης δημόσιας αρχής. Ακόμα προβλέφθηκε η δυνατότητα πρόσβασης της Γ.Γ.Κ. στα δεδομένα για το σκοπό του ελέγχου των υποχρεώσεων του νόμου, των δικαστικών αρχών και άλλων δημόσιων αρχών στο πλαίσιο της άσκησης των εκ του νόμου αρμοδιοτήτων τους. Επίσης, προστέθηκε διάταξη ως προς τα δεδομένα οφειλετών που είναι νομικά πρόσωπα και την αναλογική σε αυτά εφαρμογή του άρθρου 10 του Ν. 2472/1997. Ενσωματώθηκε ακόμα στην παράγραφο 7 του άρθρου 6 του νόμου η πρόταση της Αρχής ότι το αρχείο καταγραφής των στοιχείων των τηλεφωνικών επικοινωνιών μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για την υπεράσπιση δικαιώματος των εταιρειών ενώπιον δικαστηρίων. Ως προς την υποχρέωση των φορέων παροχής διαθέσιμων στο κοινό τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών να διαβιβάζουν δεδομένα κίνησης στον οφειλέτη και τη Γ.Γ.Κ., συμπληρώθηκε η παράγραφος 8 του άρθρου 6 μετά από τη σχετική επισήμανση της Αρχής, ώστε οι φορείς να παρέχουν τα σχετικά δεδομένα, εφόσον τα τηρούν για τους σκοπούς της χρέωσης των υπηρεσιών τους. Η πρόταση της Αρχής σχετικά με την άσκηση δικαιώματος πρόσβασης του οφειλέτη, καθώς και της δυνατότητας πρόσβασης της Γ.Γ.Κ. στο πλαίσιο αυτεπάγγελτου ελέγχου στις εταιρείες ενημέρωσης περιλήφθηκε στην τροποποίηση της παραγράφου 2 του άρθρου 8.

Αν και καταργήθηκε το άρθρο 9^Α, δεν ενσωματώθηκαν τελικά οι υποχρεώσεις για τους δανειστές στα οικεία άρθρα, αλλά προστέθηκε στο άρθρο 9 νέα παράγραφος 6, με την οποία προβλέπεται ότι οι διατάξεις των άρθρων 4, 5 και 8 θα εφαρμόζονται και για τους δανειστές. Ακόμα, προστέθηκε στο άρθρο 10 του Ν. 378/2009 ότι οι προβλεπόμενες εκεί κυρώσεις κατά των εταιρειών θα επιβάλλονται και εις βάρος των δανειστών και ότι αρμόδια για τις παραβάσεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 4, της παραγράφου 7 του άρθρου 6 και της παραγράφου 2 του άρθρου 8, από τις οποίες θίγεται το δικαίωμα στην προστασία προσωπικών δεδομένων φυσικών προσώπων, είναι η Α.Π.Δ.Π.Χ.

3.6.5. Συμβολή της Αρχής για τα προτεινόμενα μέτρα διαχείρισης του χρέους πελατών των προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας

Η Αρχή απέστειλε τις απόψεις της στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας, στο πλαίσιο της σχετικής δημόσιας διαβούλευσης.

Ως το πλέον κατάλληλο μέτρο προστασίας κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για το σκοπό της πρόληψης και αποφυγής δημιουργίας χρέους, η Αρχή πρότεινε τη διαδικασία, κατά την οποία ο επόμενος προμηθευτής ενημερώνει τον πελάτη, στην αίτηση για αλλαγή προμηθευτή, ότι θα έχει από το νέο νόμο το δικαίωμα να αναζητήσει, είτε από τον ίδιο τον πελάτη είτε από τον υφιστάμενο προμηθευτή, τυχόν ληξιπρόθεσμες οφειλές που έχει ο πελάτης στον προηγούμενο προμηθευτή. Εφόσον ακολουθηθεί η ανωτέρω διαδικασία ενημέρωσης, η διαβίβαση του δεδομένου της ύπαρξης ληξιπρόθεσμων οφειλών από τον υφιστάμενο προμηθευτή στο νέο, μέσω της επισήμανσης χρέους, είναι νόμιμη, εφόσον δεν διαχέεται η πληροφορία σε τρίτους, μέλη του δικτύου.

Η Αρχή επεσήμανε ακόμη την ιδιαιτερότητα δημιουργίας από τον κλάδο των προμηθευτών κοινού αρχείου με δεδομένα πελατών τους, στο οποίο θα έχουν πρόσβαση τα μέλη του κλάδου, για να αντλήσουν πληροφόρηση σχετικά με τη φερεγγυότητα υφιστάμενων και νέων πελατών και των σοβαρών κινδύνων που ενέχουν τέτοιου είδους

αρχεία ως προς τον περιορισμό της ιδιωτικότητας του ατόμου. Λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαιτερότητα στη σχέση προμηθευτή και καταναλωτή, ο οποίος δεν έχει τη δυνατότητα να τροποποιήσει τη σύνδεση με το δίκτυο παροχής ενέργειας, ο έλεγχος των πληρωμών για το σκοπό αποφυγής σύναψης σύμβασης με επισφαλείς πελάτες αρκεί και είναι πρόσφορο να γίνεται στο στάδιο της αλλαγής προμηθευτή, με τη διαδικασία ενημέρωσης που προαναφέρθηκε, χωρίς να χρειάζεται η αναδρομή σε προηγούμενες οφειλές του καταναλωτή.

Ως προς τη δημιουργία βάσης δεδομένων ανά προμηθευτή-scoring του πελάτη, η Αρχή διατύπωσε επιφυλάξεις, ότι η συγκεντρωτική επεξεργασία από την κάθε επιχείρηση δεδομένων πελατών της, με σκοπό τη βαθμολογική αξιολόγηση της συναλλακτικής συμπεριφοράς τους, ενδέχεται να επιφέρει ως αποτέλεσμα την απαγόρευση πρόσβασης σε κάποιες παροχές ή την απαίτηση πρόσθετων εγγυήσεων που κάνουν πιο δύσκολη την πρόσβαση σε παρεχόμενες υπηρεσίες, ιδιαίτερα για επιχειρήσεις που κατέχουν δεσπόζουσα θέση στην αγορά. Ζητήματα νομιμότητας μπορεί να εγείρουν και αποφάσεις που λαμβάνονται από τους υπευθύνους επεξεργασίας μόνο με αυτοματοποιημένη επεξεργασία στοιχείων, όπως είναι οι τεχνικές του scoring για την εκτίμηση ύπαρξης κινδύνου αθέτησης υποχρέωσης ή διάπραξης απάτης με σκοπό την αξιολόγηση της εν γένει συμπεριφοράς του ατόμου.

3.6.6. Αναδημοσίευση προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο

Η Αρχή, το τρέχον έτος, κλήθηκε να αποφανθεί επί της νομιμότητας της αναδημοσίευσης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από ιδιωτική εταιρεία και συγκεκριμένα ονόματος, επωνύμου, πατρωνύμου, αριθμού δελτίου ταυτότητας και βαθμών, σχετικά με τη συμμετοχή ενός προσώπου σε γραπτό διαγωνισμό του ΑΣΕΠ το 2004, τα οποία είχαν αντληθεί από την ιστοσελίδα της εν λόγω ανεξάρτητης Αρχής. Η Αρχή έκρινε ότι η αναδημοσίευση, ως μορφή επεξεργασίας, των συγκεκριμένων δεδομένων είναι σύμφωνη με βάση το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997, καθώς, ως έννομο συμφέρον του τρίτου (ιδιωτικής εταιρείας), που υπερτερεί των δικαιωμάτων του προσώπου του οποίου τα δεδομένα υφίστανται επεξεργασία, θεωρείται καταρχήν η ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας, ως ιδιαίτερη έκφραση του ατομικού δικαιώματος στην ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας (άρθρο 5 παρ. 1 Συντάγματος) αλλά και η ελευθερία της έκφρασης (άρθρο 14 παρ. 1 του Συντάγματος), τόσο στην ενεργητική της διάσταση, στο δικαίωμα δηλαδή του καθενός να εκφράζεται ελεύθερα, στο οποίο περιέχεται και η μετάδοση πληροφοριών και στατιστικών στοιχείων, όσο και στην παθητική της διάσταση, στο δικαίωμα δηλαδή παθητικής πληροφόρησης του κοινού.

Η Αρχή έκρινε, εντούτοις, ότι ο τρόπος της αναδημοσίευσης, με την τεχνική της «αντιγραφής/επικόλλησης» των δεδομένων από την ιστοσελίδα του ΑΣΕΠ, σε αντίθεση με την τεχνική της χρήσης υπερσυνδέσμων για την παραπομπή στην ιστοσελίδα της ανεξάρτητης Αρχής, ενέχει τον κίνδυνο τα υπό δημοσίευση δεδομένα να είναι ανακριβή και να τηρούνται δημοσιευμένα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα απ' όσο απαιτείται για την επίτευξη του σκοπού της επεξεργασίας, γεγονός που συνέβη στην υπό κρίση περίπτωση. Επιπλέον, κρίθηκε ότι η ιδιωτική εταιρεία δεν έλαβε τα τεχνικά μέτρα ασφάλειας που είχε λάβει ο αρχικός υπεύθυνος επεξεργασίας (δηλαδή το ΑΣΕΠ), προκειμένου να αντιμετωπιστούν κάποιοι από τους εγγενείς κινδύνους του διαδικτύου, και συγκεκριμένα αυτός του αποκλεισμού των μηχανών αναζήτησης από την περαιτέρω διάδοση των δεδομένων, παραβιάζοντας με τον τρόπο αυτό το άρθρο 10 του Ν. 2472/1997. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, το γεγονός ότι η ιδιωτική εταιρεία προ-

έβη σε άμεση απενεργοποίηση και διαγραφή του συνδέσμου που περιείχε προσωπικά δεδομένα του καταγγέλλοντος από την εταιρική της ιστοσελίδα και σε αλλαγή της τεχνικής αναδημοσίευσης για μελλοντικές αναρτήσεις, η Αρχή της επέβαλε την κύρωση της προειδοποίησης.

3.6.7. Υπηρεσία χαρτογράφησης πόλεων και πλοήγησης Google Maps - Απόφαση 53/2011

Η εταιρεία «Google, Inc.» είχε γνωστοποιήσει στην Αρχή, από το 2008, την έναρξη επεξεργασίας στην Ελλάδα, στο πλαίσιο της υπηρεσίας Street View σχετικά με την παροχή υπηρεσίας τρισδιάστατης περιήγησης στους δρόμους ελληνικών περιοχών. Η Αρχή, σε απάντηση της γνωστοποίησης αυτής, είχε ζητήσει περαιτέρω διευκρινίσεις και συγκεκριμένα μέτρα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, ενώ είχε επιφυλαχθεί να κρίνει τη νομιμότητα της επεξεργασίας μετά την υποβολή των συμπληρωματικών στοιχείων. Μέχρι τότε δεν επέτρεψε να πραγματοποιηθούν εργασίες συλλογής φωτογραφικών εικόνων.

Ενδιαμέσως, η Αρχή εξέδωσε την υπ' αριθ. 91/2009 Απόφαση σε σχέση με αντίστοιχη υπηρεσία που παρέχεται από ελληνική εταιρεία, με την οποία έθεσε τις προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας, λαμβάνοντας υπόψη και τις απόψεις της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/EK στην υπόθεση «Google - Street View», με σκοπό την ομοιόμορφη εφαρμογή της Οδηγίας 95/46/EK στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τελικά, η εταιρεία «Google Inc» στις αρχές του 2011 τροποποίησε την αρχική γνωστοποίηση σε σχέση με το σκοπό επεξεργασίας. Συγκεκριμένα, η εταιρεία δήλωσε πλέον ως σκοπό επεξεργασίας τη χαρτογράφηση δρόμων ελληνικών περιοχών, που θα χρησιμοποιηθεί και σε άλλες υπηρεσίες της, όπως την υπηρεσία παροχής οδηγιών για τη μετάβαση από μια τοποθεσία σε άλλη (Google Maps - <http://maps.google.com>).

Αναφορικά με το νέο αυτό σκοπό, δηλαδή την παροχή υπηρεσιών χαρτών δρόμων και πλοήγησης από την εταιρεία στο πλαίσιο της υπηρεσίας Google Maps, η Αρχή εξέδωσε την υπ' αριθ. 53/2011 Απόφαση. Η Αρχή έκρινε, όπως και στην υπ' αριθ. 91/2009 Απόφαση, ότι η παροχή της υπηρεσίας χαρτογράφησης οδηγεί σε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, στο μέτρο που οι φωτογραφίες περιέχουν πρόσωπα, πινακίδες αυτοκινήτων και οικίες. Η επεξεργασία αυτή είναι σύμφωνη με τον Ν. 2472/1997, ειδικότερα στη βάση του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε, αφού η ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας είναι ένας καταρχήν θεμιτός σκοπός. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη ότι τα υποκείμενα των δεδομένων που τυχόν προσδιορίζονται αμέσως ή εμμέσως από τις εικόνες δεν έχουν προηγούμενη συναλλακτική επαφή με τον υπεύθυνο επεξεργασίας, που θα δικαιολογούσε τυχόν επεξεργασία των δεδομένων τους, η υπηρεσία θα πρέπει να παρέχεται υπό τις εξής προϋποθέσεις:

1. μόνιμη «θόλωση» προσώπων και πινακίδων οχημάτων μετά την πάροδο των δώδεκα μηνών από τη φωτογράφιση,
2. μόνιμη «θόλωση» και των κτηρίων που χρησιμοποιούνται ως οικίες μετά την πάροδο των δώδεκα μηνών, στο μέτρο που και αυτές χαρακτηρίζονται ως προσωπικά δεδομένα και εφόσον η τήρησή τους δεν απαιτείται για το σκοπό της επεξεργασίας, δηλαδή της χαρτογράφησης των δρόμων, σύμφωνα με τη γνωστοποίηση της εταιρείας,
3. τήρηση των πρωτογενών δεδομένων, δηλαδή των μη θολωμένων εικόνων, προς το σκοπό της βελτίωσης της ακρίβειας και της ποιότητας των χαρτών για μέγιστο διάστημα δώδεκα (12) μηνών από τη φωτογράφιση, λαμβάνοντας και κατάλληλα οργα-

νωτικά και τεχνικά μέτρα ασφάλειας, τα οποία η εταιρεία περιέγραψε στη γνωστοποίηση (όπως μέτρα φυσικής ασφάλειας για τα αποθηκευτικά μέσα των δεδομένων και για τις εγκαταστάσεις της εταιρείας, περιορισμός της λογικής πρόσβασης στα δεδομένα μόνο από το προσωπικό της εταιρείας που είναι απολύτως απαραίτητο, ύπαρξη συνολικής πολιτικής ασφάλειας που εφαρμόζεται και για τα συγκεκριμένα δεδομένα, εκπαίδευση οδηγών οχημάτων),

4. λήψη πρόσθετων μέτρων για την αποφυγή ή ελαχιστοποίηση του κινδύνου λήψης και περαιτέρω επεξεργασίας εικόνων που ενδεχομένως αποκαλύπτουν ευαίσθητα δεδομένα, κυρίως ο προγραμματισμός της φωτογράφισης πολύ πρωινές ώρες και κατά προτίμηση αργίες.

Επιπρόσθετα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ικανοποιεί το δικαίωμα πρόσβασης στα πρωτογενή δεδομένα, με τη συνδρομή του υποκειμένου των δεδομένων, υπό την έννοια ότι το υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να δίδει επαρκή στοιχεία για τον εντοπισμό των δεδομένων που το αφορούν. Αναφορικά με το δικαίωμα αντίρρησης των υποκειμένων, λαμβάνοντας υπόψη ότι στην υπό κρίση περίπτωση η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων με τα ανωτέρω χαρακτηριστικά και εγγυήσεις είναι νόμιμη, η Αρχή έκρινε ότι η άσκησή του θα ήταν αλυσιτελής, καθότι δεν θα οδηγούσε στη διαγραφή τους.

Τέλος, η υποχρέωση ενημέρωσης των υποκειμένων θα πρέπει να γίνεται όχι μόνο με τη σήμανση των οχημάτων που πραγματοποιούν τη φωτογράφιση αλλά και μέσω μέσων μαζικής ενημέρωσης, όπως εφημερίδες, καθώς και μέσω ανάρτησης σε εμφανές σημείο της σχετικής με τη συγκεκριμένη υπηρεσία ιστοσελίδας της εταιρείας.

3.6.8. Περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων

Η Αρχή πραγματοποίησε έλεγχο στην εταιρεία Sony Music Entertainment A.E. για τη διερεύνηση περιστατικού διαρροής δεδομένων των εγγεγραμμένων χρηστών του διαδικτυακού τόπου της εταιρείας. Το περιστατικό έγινε γνωστό κατόπιν δημοσιευμάτων στον Τύπο. Κατά την πραγματοποίηση του ελέγχου, εξετάστηκαν τα ακόλουθα βασικά σημεία: α) η τεχνική περιγραφή του συστήματος, το οποίο υποστηρίζει το διαδικτυακό τόπο του υπεύθυνου επεξεργασίας, β) οι κατηγορίες των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υφίστανται επεξεργασία μέσω του διαδικτυακού αυτού τόπου, γ) η περιγραφή του συγκεκριμένου περιστατικού παραβίασης προσωπικών δεδομένων και των πιθανών επιπτώσεών του στα υποκείμενα των δεδομένων, δ) τα μέτρα ασφάλειας που είχε λάβει ο υπεύθυνος επεξεργασίας πριν από το περιστατικό και ε) ο τρόπος με τον οποίο ο υπεύθυνος επεξεργασίας αντιμετώπισε το περιστατικό. Το πόρισμα του ελέγχου αυτού πρόκειται να εξεταστεί από την Αρχή κατά το έτος 2012.

3.7. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

3.7.1. Μη ζητηθείσα ηλεκτρονική επικοινωνία, εκτός της τηλεφωνικής

Η αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία ρυθμίζεται από το άρθρο 11 του Ν. 3471/2006, βάσει της αντίστοιχης διάταξης του άρθρου 13 της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ. Σε όλη την Ε.Ε., για την αποστολή απευθείας διαφήμισης με αυτοματοποιημένα μέσα, δηλαδή χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση, όπως μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή μέσω κινητού τηλεφώνου (SMS, MMS), φαξ, ισχύει το λεγόμενο σύστημα «opt-in», δηλαδή η αποστολή τους επιτρέπεται μόνο κατόπιν ρητής συγκατάθεσης του παραλήπτη, εκτός και αν

ο παραλήπτης είχε προηγούμενη συναλλακτική επαφή με τον αποστολέα σχετικά με παρόμοια προϊόντα ή υπηρεσίες. Τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και άλλα παρόμοια, π.χ. τα SMS ή τα MMS, με διαφημιστικό περιεχόμενο, που αποστέλλονται χωρίς να τα έχει ζητήσει ο παραλήπτης, χαρακτηρίζονται διεθνώς ως spam. Στο σημείο αυτό διευκρινίζουμε ότι α) η επικοινωνία για το σκοπό της πολιτικής διαφήμισης συμπεριλαμβάνεται στην έννοια της απευθείας διαφήμισης και β) η απευθείας διαφήμιση μέσω τηλεφώνου ρυθμίζεται πλέον διαφορετικώς (πβλ. οικεία ενότητα).

Το έτος 2011 η Αρχή πραγματοποίησε πολλαπλές δράσεις στον τομέα της αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας, τόσο για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών και των υπευθύνων επεξεργασίας, όσο και σε ελεγκτικό και ρυθμιστικό επίπεδο (πβλ. ενότητα για την ηλεκτρονική συγκατάθεση).

Ειδικότερα, η Αρχή εμπλούτισε την ειδική ενότητα στην ιστοσελίδα της για τη μη ζητηθείσα επικοινωνία - spam. Στην ενότητα αυτή παρατίθενται οδηγίες για τη σύννομη χρήση των ηλεκτρονικών μέσων προς το σκοπό της απευθείας διαφήμισης. Η Αρχή αξιοποίησε μάλιστα τα αποτελέσματα βιβλιογραφικής έρευνας για την ανάλυση της παράνομης οικονομίας του spam, με έμφαση στα κοινά χαρακτηριστικά δράσης των spammers, που εκπόνησαν φοιτητές του Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης. Η ομάδα των φοιτητών κατέγραψε τη μεθοδολογία και τη συμπεριφορά των spammers, και διατύπωσε μια σειρά κριτηρίων ελέγχου των καταγγελιών spam, η οποία μελλοντικά μπορεί να αξιοποιηθεί από την Αρχή.

Μέσα στο 2011 εντάθηκε η ελεγκτική δράση της Αρχής στον τομέα αυτό. Η Αρχή ακολουθεί από το τέλος του 2010 συγκεκριμένη πολιτική αντιμετώπισης των καταγγελιών spam. Οι υποθέσεις αυτές ταξινομούνται και ομαδοποιούνται ανά καταγγελλόμενο. Στη συνέχεια αποστέλλεται αρχικώς σύσταση σε κάθε υπεύθυνο επεξεργασίας για τον οποίο υπάρχει καταγγελία ότι πραγματοποιεί αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία. Σε περίπτωση που η καταγγελία αφορά πολιτική επικοινωνία, η σύσταση συνοδεύεται από την Οδηγία 1/2010 σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων προς το σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η σύσταση συνοδεύεται από ενημερωτικό έντυπο της Αρχής για τη νόμιμη προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών και το spam. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του υπευθύνου επεξεργασίας (π.χ. σε περίπτωση νέας καταγγελίας για τον ίδιο υπεύθυνο επεξεργασίας), η Αρχή αποστέλλει έγγραφο ζητώντας αναλυτικές διευκρινίσεις, οπότε και η υπόθεση εξετάζεται ανάλογα με την απάντηση του υπευθύνου επεξεργασίας.

Σε εφαρμογή της πολιτικής αυτής, η Αρχή απύθυνε εντός του έτους 2011 συνολικά πενήντα τέσσερις (54) συστάσεις σε υπευθύνους επεξεργασίας μετά από καταγγελίες πολιτών για αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας. Είκοσι οκτώ (28) συστάσεις αφορούσαν αποστολή μηνυμάτων πολιτικής επικοινωνίας (είκοσι (20) μέσω κινητού τηλεφώνου (SMS) και οκτώ (8) μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου). Είκοσι έξι (26) συστάσεις αφορούσαν αποστολή διαφημιστικών μηνυμάτων για προϊόντα/υπηρεσίες, (δέκα (10) μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, δώδεκα (12) μέσω κινητού τηλεφώνου και τέσσερις (4) μέσω φαξ).

Τέλος, η Αρχή εξέδωσε την Απόφαση 59/2011, στην οποία εξετάστηκε: i) η νομιμότητα της συλλογής διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από διάφορες πηγές (συνέδρια και κλαδικές εκθέσεις, ιστοσελίδες, πρακτική γνωστή και ως harvesting), χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων, προς το σκοπό της αποστολής αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας, ii) η ικανοποίηση του δικαιώματος αντίρρησης των υποκειμένων των δεδομένων, εν προκειμένω παραληπτών του ηλεκτρονικού μηνύμα-

τος υπό την προϋπόθεση ότι η συλλογή είναι νόμιμη, iii) η ικανοποίηση των υποχρεώσεων του υπευθύνου επεξεργασίας αναφορικά με διατάξεις του Ν. 2472/1997 που αφορούν τη γνωστοποίηση και τα μέτρα ασφάλειας της επεξεργασίας και, τέλος, iv) η αποστολή μηνυμάτων αζητήτης ηλεκτρονικής επικοινωνίας. Η Αρχή έκρινε ότι η συλλογή διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από ιστοσελίδες και οδηγούς κλαδικών εκθέσεων με σκοπό την αποστολή αζητήτης ηλεκτρονικής επικοινωνίας είναι παράνομη. Για το λόγο αυτό, επέβαλε πρόστιμο ύψους 2000 ευρώ στον υπεύθυνο επεξεργασίας, καθώς και πρόστιμο 2000 ευρώ για την αποστολή αζητήτης επικοινωνίας χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση των συνδρομητών. Επίσης, απύθυνε σύσταση στον υπεύθυνο επεξεργασίας: i) να λάβει, εντός χρονικού διαστήματος τριών (3) μηνών από την έκδοση της απόφασης, τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα ασφάλειας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων που επεξεργάζεται, ii) να ικανοποιεί το δικαίωμα αντίρρησης των παραληπτών των ενημερωτικών του φυλλαδίων και iii) να γνωστοποιήσει στην Αρχή την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 6 Ν. 2472/1997.

3.7.2. Οδηγία 2/2011 για την ηλεκτρονική συγκατάθεση στο πλαίσιο του άρθρου 11 του Ν. 3471/2006

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα εξέδωσε την Οδηγία 2/2011 για την ηλεκτρονική συγκατάθεση κατά την αποστολή μηνυμάτων διαφημιστικού χαρακτήρα. Με την Οδηγία αυτή, η Αρχή εξειδικεύει τους τρόπους έγκυρης δήλωσης της συγκατάθεσης με ηλεκτρονικά μέσα. Παράλληλα καθοδηγεί τους υπευθύνους επεξεργασίας, ως προς τις διαδικασίες και τα τεχνικά μέτρα που οφείλουν να διαθέτουν για την απόδειξη της ηλεκτρονικής συγκατάθεσης. Καταρχάς, αξίζει να σημειωθεί ότι πριν από την τελική διαμόρφωση της Οδηγίας πραγματοποιήθηκε διαβούλευση με φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς της διαδικτυακής διαφήμισης και επικοινωνίας και της κινητής τηλεφωνίας. Η Αρχή έλαβε υπόψη τις απόψεις των φορέων αυτών, ώστε να εξασφαλιστεί η προστασία των προσωπικών δεδομένων με τεχνικώς εφικτές επιλογές.

Όπως διευκρινίζεται στην Οδηγία, κατά τη δήλωση της συγκατάθεσης με ηλεκτρονικά μέσα είναι απαραίτητη η επιβεβαίωση ότι ο συγκεκριμένος συνδρομητής ή χρήστης έχει πρόσβαση στα στοιχεία ηλεκτρονικής επικοινωνίας που δηλώνει (π.χ. δηλούμενη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή δηλούμενος τηλεφωνικός αριθμός). Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να διαθέτει κατάλληλους τεχνικούς μηχανισμούς για την πραγματοποίηση της ανωτέρω επιβεβαίωσης. Μόνο με την εφαρμογή των μηχανισμών αυτών μπορεί να θεωρηθεί έγκυρη η συγκατάθεση.

Στα αρχικά άρθρα της Οδηγίας εξειδικεύονται οι νόμιμες προϋποθέσεις για την ηλεκτρονική συγκατάθεση και οι υποχρεώσεις για την ενημέρωση των συνδρομητών ή χρηστών. Συνοπτικά: α) ο συνδρομητής ή χρήστης ενεργεί με πλήρη επίγνωση των συνεπειών που έχει η δήλωσή του, β) η δήλωση του συνδρομητή ή χρήστη πρέπει να καταγράφεται με τρόπο ασφαλή, γ) η δήλωση του συνδρομητή ή χρήστη είναι ανά πάσα στιγμή διαθέσιμη σε αυτόν και δ) η δήλωση του συνδρομητή ή χρήστη μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε χωρίς αναδρομικό αποτέλεσμα.

Ακολούθως παρουσιάζονται οι ορθές πρακτικές που οφείλουν να ακολουθούν οι υπεύθυνοι επεξεργασίας, όταν πραγματοποιούν προωθητικές ενέργειες μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email), γραπτών μηνυμάτων (SMS - MMS) και τηλεφωνικών κλήσεων καθώς και όταν αποστέλλονται προσκλήσεις σε «φίλους» για ηλεκτρονική συγκατάθεση. Στις περιπτώσεις αυτές ορίζεται ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει

να ακολουθεί ειδικές διαδικασίες για την επιβεβαίωση της δήλωσης συγκατάθεσης του συνδρομητή ή χρήστη, όπως η «διαδικασία δήλωσης συγκατάθεσης με πρόσθετη ενημέρωση» ή η «διαδικασία επιβεβαιωμένης συγκατάθεσης» («double opt-in»).

Κατά την πρώτη διαδικασία, ο συνδρομητής ή χρήστης δηλώνει, αρχικά, τη συγκατάθεσή του προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν αρκείται στην καταγραφή της συγκατάθεσης, αλλά οφείλει, για να θεωρηθεί αυτή έγκυρη, να αποστείλει σχετικό ενημερωτικό μήνυμα στο συνδρομητή ή χρήστη, χρησιμοποιώντας το στοιχείο επικοινωνίας που αυτός δήλωσε, και να του δίνει τη δυνατότητα να ανακαλέσει τη συγκατάθεση ατελώς. Με τη δεύτερη διαδικασία, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να επιβεβαιώσει τη συγκατάθεση με την εξής επιπλέον ενέργεια. Μετά την αρχική δήλωση του συνδρομητή ή χρήστη, ο υπεύθυνος επεξεργασίας αποστέλλει μήνυμα προς αυτόν και τον καλεί να επιβεβαιώσει τη συγκατάθεσή του με μία επιπλέον ενέργεια, ανάλογα με το δηλούμενο στοιχείο επικοινωνίας. Τέτοια ενέργεια μπορεί να είναι η πληκτρολόγηση ειδικού αριθμού σε ιστοσελίδα για τα σύντομα μηνύματα κειμένου μέσω κινητού τηλεφώνου (SMS), ή η ενεργοποίηση ειδικού υπερσυνδέσμου για το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

Στην Οδηγία περιγράφονται οι τρόποι με τους οποίους ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να λάβει τη συγκατάθεση για περισσότερα από ένα στοιχεία ηλεκτρονικής επικοινωνίας, χωρίς να χρειάζεται να επιβεβαιώσει κάθε ένα από αυτά. Τέλος, ορίζονται τεχνικά μέτρα που οι υπεύθυνοι επεξεργασίας οφείλουν να διαθέτουν για την αποφυγή μαζικής αποστολής διαφημιστικών μηνυμάτων, όπως η χρήση κωδικών οπτικής επιβεβαίωσης (captcha), η χρήση απλών ερωτήσεων ή ο περιορισμός του αριθμού καταχωρήσεων ανά διεύθυνση IP.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η Οδηγία συνοδεύεται από Παράρτημα με αναλυτικά παραδείγματα για την πρακτική εφαρμογή των διατάξεων της.

3.7.3. Τηλεφωνικές κλήσεις με ανθρώπινη παρέμβαση - Μητρώο του άρθρου 11 παρ. 2 του Ν. 3471/2006

Για τις τηλεφωνικές κλήσεις με σκοπό την απευθείας διαφήμιση είχε αρχικά επιλεγεί ο κανόνας της προηγούμενης ρητής συγκατάθεσης, όπως και για τα υπόλοιπα μέσα ηλεκτρονικής επικοινωνίας. Ωστόσο, με τον Ν. 3917/2011 τροποποιήθηκε η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 11 Ν. 3471/2006 και πλέον οι τηλεφωνικές κλήσεις επιτρέπονται, εκτός και αν ο καλούμενος έχει δηλώσει ότι δεν τις επιθυμεί (σύστημα «opt-out»). Το τελευταίο ισχύει τόσο για πελάτες του διαφημιζόμενου όσο και για κάθε άλλο πρόσωπο, του οποίου τα στοιχεία αντλούνται από το δημόσιο κατάλογο συνδρομητών. Με άλλα λόγια ισχύει ο ίδιος κανόνας όπως και για την αποστολή διαφημιστικού υλικού μέσω παραδοσιακού ταχυδρομείου, περίπτωση που ρυθμίζεται στο άρθρο 13 Ν. 2472/1997, με τη διαφορά ότι η διάταξη για τις τηλεφωνικές κλήσεις προστατεύει και τα νομικά πρόσωπα. Μια ακόμη διαφορά εντοπίζεται στο φορέα του μητρώου ατόμων που δεν επιθυμούν τα δεδομένα τους να υποστούν επεξεργασία για το σκοπό της διαφήμισης.

Ειδικότερα, το σύστημα «opt-out» σημαίνει ότι τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα μπορούν να δηλώσουν την αντίρρησή τους, όσον αφορά την επεξεργασία των δεδομένων τους, απευθείας στον υπεύθυνο επεξεργασίας. Επιπρόσθετα, ο νόμος 3471/2006 (άρθρο 11 παρ. 2) προβλέπει τη δημιουργία μητρώων «opt-out» ανά πάροχο του συνδρομητή. Ο συνδρομητής μπορεί να δηλώσει ατελώς στο δικό του πάροχο τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών ότι δεν επιθυμεί να λαμβάνει τηλεφωνικές κλήσεις διαφημιστικού περιεχομένου. Ο πάροχος υποχρεούται να τηρεί μητρώο με αυτές τις δηλώσεις, στο οποίο έχει

πρόσβαση όποιος ενδιαφέρεται να το χρησιμοποιήσει για απευθείας προώθηση. Δυστυχώς, η διάταξη δεν προβλέπει την τήρηση ενός ενιαίου μητρώου από τους παρόχους ή άλλον φορέα, κι έτσι κάθε πάροχος τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών τηρεί το δικό του μητρώο «ort-out», με συνέπεια οι ενδιαφερόμενοι να πρέπει να συμβουλευόμαστε όλα τα υπάρχοντα μητρώα για να προβούν σε απευθείας προώθηση.

Η διάταξη αυτή τέθηκε σε ισχύ την 1^η Σεπτεμβρίου του 2011. Η Αρχή, με σκοπό την εφαρμογή της, κάλεσε σε διαβούλευση τους εκπροσώπους των παρόχων υπηρεσιών κινητής και σταθερής τηλεφωνίας, με σκοπό την ενημέρωση για τις επιμέρους υποχρεώσεις των παρόχων και την τεχνική υλοποίηση των μητρώων. Συγκεκριμένα η Αρχή επεσήμανε ότι το μητρώο τηρείται από κάθε πάροχο υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και είναι στη διάθεση κάθε ενδιαφερομένου για διαφημιστικό σκοπό, ενώ οι δηλώσεις (εγγραφής ή διαγραφής) των συνδρομητών καταχωρίζονται δωρεάν. Επιπλέον, η λειτουργία του μητρώου πρέπει να εξετασθεί σε συνδυασμό με άλλες διατάξεις. Σε συνδυασμό με το άρθρο 11 του Ν. 2472/1997 οι πάροχοι οφείλουν να παρέχουν πλήρη και κατανοητή ενημέρωση αφενός για το σκοπό και τα χαρακτηριστικά του καταλόγου συνδρομητών, ο οποίος επιτρέπεται πλέον να αποτελεί πηγή άντλησης στοιχείων για διαφημιστικές τηλεφωνικές κλήσεις, αφετέρου του μητρώου που αποτελεί το αντίμετρο για όσους δεν επιθυμούν τα στοιχεία που καταχωρίζουν στον κατάλογο συνδρομητών να χρησιμοποιηθούν προς το σκοπό της τηλεφωνικής διαφήμισης. Ταυτόχρονα, από το άρθρο 4 του Ν. 2472/1997, που προβλέπει ως γενική αρχή την ελαχιστοποίηση των προσωπικών δεδομένων, προκύπτει ότι στο μητρώο θα πρέπει να καταγράφεται μόνον ο αριθμός τηλεφώνου του συνδρομητή. Τέλος, όπως ορίζεται στο άρθρο 12 του Ν. 3471/2006 και σε συνδυασμό με το άρθρο 10 Ν. 2472/1997, ο πάροχος οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την προστασία των δεδομένων του μητρώου.

Η Αρχή παρουσίασε σχέδιο τεχνικών και οργανωτικών μέτρων σχετικά με την καταχώριση στοιχείων συνδρομητή και τη διαβίβαση του μητρώου σε ενδιαφερομένους (διαφημιστές/διαφημιζόμενους). Ειδικότερα, κατά την καταχώριση στο μητρώο, η οποία μπορεί να γίνεται με έγγραφη ή ηλεκτρονική διαδικασία, πρέπει να καταγράφεται και η ημερομηνία εγγραφής και διαγραφής των τηλεφωνικών αριθμών του συνδρομητή. Κάθε εγγραφή είναι ισχυρή μέχρι να δηλώσει ο συνδρομητής τη διαγραφή, ενώ η δήλωση εγγραφής ή διαγραφής καταχωρίζεται αμέσως στο μητρώο. Μετά από κάθε διαγραφή τα στοιχεία τηρούνται για ορισμένο χρονικό διάστημα, ώστε η αρμόδια αρχή να είναι σε θέση να εξετάσει τυχόν καταγγελίες. Στους ενδιαφερομένους διαβιβάζονται μόνο τηλεφωνικοί αριθμοί, συνολικά ή επιλεκτικά με βάση το πρόθεμα, ο πάροχος πρέπει να καταγράφει την ημέρα και ώρα της διαβίβασης, τα δεδομένα που διαβιβάστηκαν και τα στοιχεία των ενδιαφερομένων, δηλαδή και οι ενδιαφερόμενοι εγγράφονται σε ειδικό κατάλογο με σκοπό να είναι δυνατός ο μεταγενέστερος έλεγχος της σύννομης πραγματοποίησης των τηλεφωνικών κλήσεων. Πρόσβαση στα στοιχεία του μητρώου επιτρέπεται μόνο σε εξουσιοδοτημένο προσωπικό, οι ενέργειες του οποίου καταγράφονται.

Επιπλέον, επισημάνθηκε ότι οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να συμβουλευόμαστε τακτικώς το μητρώο, έτσι ώστε τα δεδομένα των συνδρομητών που στη συνέχεια χρησιμοποιούν για τις τηλεφωνικές κλήσεις να είναι ακριβή. Εξυπακούεται ότι το μητρώο δεν ισχύει έναντι των ενδιαφερομένων οι οποίοι έχουν λάβει συγκατάθεση από τους συνδρομητές για πραγματοποίηση διαφημιστικών κλήσεων. Όσον αφορά την εμπορία στοιχείων συνδρομητών, οι αγοραστές θα πρέπει να συμβουλευόμαστε το μητρώο πριν από τη χρήση των στοιχείων, ώστε να μην απευθύνονται σε πρόσωπα που έχουν εγ-

γραφεί σε αυτό. Οι πάροχοι εξέθεσαν με υπομνήματά τους τις απόψεις τους στην Αρχή και προχωρούν πλέον στην υλοποίηση του μητρώου. Ήδη στις αρχές του 2012 έχει αρχίσει να προσφέρεται από κάποιους παρόχους σε συνδρομητές τους η δυνατότητα ένταξης των αριθμών τους στο μητρώο. Η Αρχή συνεχίζει να παρακολουθεί την υλοποίηση με σκοπό την πλήρη εφαρμογή των μητρώων από τους παρόχους. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι, προς διευκόλυνση όλων, η Αρχή πρότεινε στους παρόχους σταθερής και κινητής τηλεφωνίας τη δημιουργία ενός ενοποιημένου μητρώου, το οποίο θα μπορούσε να λειτουργεί και ως υπηρεσία, με βάση την εμπειρία σε άλλα κράτη της Ε.Ε. (π.χ. το Ηνωμένο Βασίλειο).

3.7.4. Απόρριψη κλήσεων με απόκρυψη

Στο άρθρο 8 παρ. 3 του Ν. 3471/2006 ορίζεται ότι «όταν παρέχεται ένδειξη της ταυτότητας καλούσας γραμμής και η ένδειξη αυτή γίνεται πριν γίνει οριστικά η κλήση, ο καλούμενος χρήστης πρέπει να έχει τη δυνατότητα, με απλά μέσα, να μη δέχεται την εισερχόμενη κλήση, όταν ο καλών χρήστης ή συνδρομητής δεν έχει επιτρέψει την ένδειξη της ταυτότητας της καλούσας γραμμής». Με τη διάταξη αυτή καθιερώνεται η δυνατότητα του καλούμενου να απορρίπτει, εκ των προτέρων, κλήσεις που πραγματοποιούνται με απόκρυψη. Αποτελεί δηλαδή το προληπτικό αντίμετρο στη δυνατότητα του καλούντος να πραγματοποιεί κλήσεις με απόκρυψη, δυνατότητα που επίσης προβλέπεται στο άρθρο 8 παρ. 2 Ν. 3471/2006 ως υποχρέωση των παρόχων, ενώ κατασταλτικό αντίμετρο αποτελεί η δυνατότητα του συνδρομητή να πληροφορηθεί εκ των υστέρων την ταυτότητα του συνδρομητή σε περίπτωση ενοχλητικών ή κακόβουλων κλήσεων (για το τελευταίο αρμόδια αρχή είναι η Α.Δ.Α.Ε.).

Ενώ όμως οι πάροχοι υλοποίησαν τη δυνατότητα κλήσης με απόκρυψη, δεν προχώρησαν όλοι στην υλοποίηση του μέτρου της απόρριψης των κλήσεων με απόκρυψη. Αυτό προκύπτει από ερωτήματα και καταγγελίες που υποβλήθηκαν. Όπως προκύπτει από τα έγγραφα αυτά, η πλειονότητα των παρόχων δεν είχε, έως τη στιγμή υποβολής των καταγγελιών, περί τα τέλη του 2009, υλοποιήσει τη δυνατότητα που προβλέπεται στην προαναφερθείσα διάταξη.

Η Αρχή με έγγραφό της κάλεσε τους παρόχους να προχωρήσουν αμελλητί στην τεχνική υλοποίηση της απόρριψης των κλήσεων με απόκρυψη καθώς και να γνωστοποιήσουν τυχόν μέτρα που έχουν ήδη λάβει προς αυτήν την κατεύθυνση. Επείσησε δε ότι ο Ν. 3471/2006 ισχύει ήδη πέντε έτη και απαιτεί την παροχή της υπηρεσίας «με απλά μέσα», θα πρέπει δηλαδή αυτή να παρέχεται ευχερώς, όπως και η δυνατότητα πραγματοποίησης κλήσεων με απόκρυψη του αριθμού συνδρομητή.

Οι πάροχοι ενημέρωσαν την Αρχή σχετικά με την κατάσταση υλοποίησης της προαναφερθείσας υπηρεσίας. Από τις απαντήσεις προκύπτει ότι, πράγματι, λίγοι είναι οι πάροχοι που έχουν ήδη υλοποιήσει την υπηρεσία, ενώ η πλειονότητα των παρόχων σταθερής τηλεφωνίας δήλωσε ότι έχει σχεδιάσει την υπηρεσία και σύντομα θα είναι σε θέση να την παρέχει. Όσον αφορά στους παρόχους κινητής τηλεφωνίας, δήλωσαν ότι σκοπεύουν μεν να παράσχουν την υπηρεσία, αλλά απαιτείται περισσότερος χρόνος, λόγω τεχνικών δυσκολιών και υψηλού κόστους. Η Αρχή συνεχίζει να παρακολουθεί το ζήτημα με στόχο να παρέχεται η υπηρεσία από όλους τους παρόχους εντός του έτους 2012.

3.7.5. Συλλογή δικαιολογητικών

Η Αρχή εξέτασε προσφυγή σχετικά με τα προσωπικά δεδομένα που ζήτησε πάροχος τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών από πελάτη του, όταν ο τελευταίος κατέθεσε αίτηση διόρθωσης του οφειλόμενου λογαριασμού. Συγκεκριμένα, σε υποκατάστημα του παρόχου ζητήθηκε από το συνδρομητή να υποβάλει φωτοτυπία της ταυτότητάς του, καθώς και να δηλώσει υποχρεωτικά το επάγγελμά του, προκειμένου να γίνει δεκτή η αίτησή του. Η Αρχή κάλεσε τον πάροχο με έγγραφό της (4735-1/14-09-2011) να προσαρμόσει τις πρακτικές του, έτσι ώστε να μην απαιτείται από τους συνδρομητές του, που υποβάλλουν έγγραφο παράπονο, η προσκόμιση φωτοτυπίας της ταυτότητάς τους ούτε η δήλωση του επαγγέλματος, αφού μια τέτοια συλλογή δεδομένων δεν συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας των δεδομένων σε σχέση με τον προβαλλόμενο σκοπό επεξεργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 καθώς επίσης να προβεί στην καταστροφή των σχετικών δεδομένων του προσφεύγοντος.

3.7.6. Διαρροή προσωπικών δεδομένων μέσω διαδικτυακής υπηρεσίας διαχείρισης λογαριασμού

Η Αρχή εξέτασε καταγγελία συνδρομητή παρόχου τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών για διαρροή προσωπικών δεδομένων μέσω της διαδικτυακής υπηρεσίας διαχείρισης λογαριασμού που προσφέρει ο πάροχος στους συνδρομητές του. Ειδικότερα, ο συνδρομητής κατήγγειλε στην Αρχή ότι, κάνοντας απλή χρήση της εν λόγω υπηρεσίας, απέκτησε πλήρη πρόσβαση και δικαιώματα διαχείρισης σε 171 τηλεφωνικούς αριθμούς καρτοκινητής τηλεφωνίας, οι οποίοι δεν του ανήκαν. Διέθετε δυνατότητα προβολής των εξερχομένων κλήσεων, μεταφοράς πιστωτικού υπολοίπου, κ.λπ. Στο πλαίσιο εξέτασης της καταγγελίας, η Αρχή πραγματοποίησε διοικητικό έλεγχο στις εγκαταστάσεις του παρόχου. Διαπιστώθηκε ότι το περιστατικό, το οποίο, ας σημειωθεί, αντιμετωπίστηκε αμέσως από την εταιρεία μόλις έλαβε γνώση αυτού και πριν από τη διενέργεια του ελέγχου, συνέβη λόγω εσφαλμένης σχεδίασης των συστημάτων στο πλαίσιο προηγούμενης, εκτεταμένης, αναβάθμισης. Σύμφωνα με τον υπεύθυνο επεξεργασίας, το ίδιο πρόβλημα είχε εμφανιστεί σε άλλους δώδεκα συνδρομητές της, τέσσερις εκ των οποίων είχαν επικοινωνήσει με το Τεχνικό Τμήμα και οι περιπτώσεις τους είχαν αντιμετωπιστεί μεμονωμένα. Επίσης, κατά τον έλεγχο, ο υπεύθυνος επεξεργασίας έκανε γνωστά και τα εξής: α) ο καταγγέλλων δεν μπορούσε να προσδιορίσει τους κατόχους των 171 τηλεφωνικών αριθμών, β) ορισμένοι από αυτούς τους 171 αριθμούς καρτοκινητής τηλεφωνίας δεν είχαν ακόμη διατεθεί σε συνδρομητές και, ως εκ τούτου, ήταν ανενεργοί κατά το διάστημα που υπήρχε το πρόβλημα, γ) κανένας χρήστης της υπηρεσίας δεν εκμεταλλεύτηκε κακόβουλα το συγκεκριμένο πρόβλημα προκειμένου να προβεί σε κάποια αθέμιτη ενέργεια και έτσι δεν ανέκυψε η ανάγκη ακύρωσης/ανάκλησης ενεργειών των χρηστών.

Με βάση το σχετικό πόρισμα ελέγχου, η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τη βαρύτητα του περιστατικού, δηλαδή ότι υπήρξε διαρροή προσωπικών δεδομένων προς μη εξουσιοδοτημένους τρίτους, λόγω της μη λήψης των κατάλληλων μέτρων ασφάλειας, αλλά και το ότι η διαρροή αυτή δεν οδήγησε σε συγκεκριμένη βλάβη των υποκειμένων των δεδομένων καθώς επίσης και ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας έλαβε, αμέσως μόλις πληροφορήθηκε το συμβάν, μέτρα για την αντιμετώπιση του περιστατικού, απύθυνε προς αυτόν τις ακόλουθες συστάσεις (έγγραφο 3069/03-05-2011):

α) να λαμβάνει πάντοτε τα πλέον ενδεδειγμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία τους από

τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλης μορφής αθέμιτη επεξεργασία. Ειδικότερα, πριν από την αναβάθμιση οποιουδήποτε τύπου συστήματος της εταιρείας (είτε σε επίπεδο λογισμικού είτε σε επίπεδο υλικού είτε σε επίπεδο αρχιτεκτονικής συστημάτων ή/και διαχείρισης πόρων) πρέπει απαραίτητα να προηγούνται οι απαραίτητοι έλεγχοι σε περιβάλλον δοκιμών, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι δεν θα επηρεαστεί, ως προς τον τομέα της ασφάλειας, οποιοδήποτε άλλο σύστημα ή παρεχόμενη υπηρεσία από την επικείμενη αναβάθμιση.

β) να τροποποιήσει την πολιτική ασφάλειας που εφαρμόζει ως προς τον ορισμό των περιστατικών ασφάλειας, προκειμένου να αντιμετωπίζονται ως τέτοια οποιαδήποτε περιστατικά παραβιάζουν την εμπιστευτικότητα, ακεραιότητα ή διαθεσιμότητα των πληροφοριακών και τηλεπικοινωνιακών υποδομών της εταιρείας ή/και των πληροφοριών και δεδομένων τους, ανεξαρτήτως αν αυτά προέρχονται από κακόβουλη ενέργεια ή μη. Και τούτο διότι, σύμφωνα με τις διεθνώς αναγνωρισμένες τεχνικές προδιαγραφές και το ενωσιακό δίκαιο, δεν εξαιρούνται από το χαρακτηρισμό ως περιστατικών παραβίασης δεδομένων τα συμβάντα εκείνα, τα οποία πλήττουν την ασφάλεια των δεδομένων ή/και συστημάτων και δεν προέρχονται από κακόβουλη ενέργεια.

3.7.7. Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2009/136/ΕΚ - Τροποποίηση Ν. 3471/2006

Η Αρχή εκπροσωπήθηκε και συμμετείχε ενεργώς στη νομοπαρασκευαστική επιτροπή του Υπουργείου Δικαιοσύνης για την ενσωμάτωση στην εθνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2009/136/ΕΚ, κατά το μέρος που αφορά στην τροποποίηση της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Η Οδηγία 2009/136/ΕΚ ενισχύει την προστασία των προσωπικών δεδομένων, λαμβάνοντας υπόψη τις τεχνολογικές εξελίξεις και την εμπειρία των Αρχών προστασίας δεδομένων για τη διαχείριση των παραβιάσεων. Τα σημαντικότερα σημεία των τροποποιήσεων του Ν. 3471/2006 αφορούν στα εξής:

α) Το πεδίο εφαρμογής στο άρθρο 2 του Ν. 3471/2006 επεκτείνεται, ώστε να καταλαμβάνει πλέον και τις συσκευές συλλογής δεδομένων και ταυτοποίησης, όταν αυτές συνδέονται με δημόσιο δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή χρησιμοποιούν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών ως βασική υποδομή. Οι συσκευές αυτές μπορεί να είναι και ανεπαφικές, όπως ιδίως οι συσκευές αναγνώρισης μέσω ραδιοσυχνοτήτων (RFIDs) που χρησιμοποιούν τις ραδιοσυχνότητες για να λαμβάνουν δεδομένα από μονοσήμαντα προσδιορισμένα αναρτήματα. Τα δεδομένα αυτά μπορούν στη συνέχεια να μεταδίδονται μέσω υφιστάμενων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

β) Η παράγραφος 5 του άρθρου 4 του Ν. 3471/2006 αναδιατυπώνεται και θεσπίζει ως προϋπόθεση για την αποθήκευση πληροφοριών ή την απόκτηση πρόσβασης σε πληροφορίες αποθηκευμένες στον τερματικό εξοπλισμό ενός συνδρομητή ή χρήστη την προηγούμενη συγκατάθεση του συνδρομητή ή χρήστη μετά από κατάλληλη ενημέρωσή του (σύστημα opt-in σε αντιδιαστολή με τη δυνατότητα εναντίωσης/σύστημα opt-out που ισχύει). Η διάταξη αυτή αφορά κυρίως στις περιπτώσεις εγκατάστασης αρχείων «cookies» από παρόχους υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας αλλά και τις περιπτώσεις εγκατάστασης κατασκοπευτικού λογισμικού και ιών. Η Αρχή επεσήμανε ότι η συγκατάθεση του συνδρομητή ή χρήστη, που πρέπει να είναι ρητή και ειδική, μπορεί καταρχάς να δίδεται μέσω της ιστοσελίδας του παρόχου υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας, με χρήση κατάλληλων μηχανισμών (π.χ. με αναδυόμενα παράθυρα). Εναλλακτικά, η συ-

γκατάθεση μπορεί να δίδεται και μέσω κατάλληλων ρυθμίσεων στο φυλλομετρητή ιστού ή μέσω άλλης εφαρμογής, με την προϋπόθεση ότι παρέχεται στο συνδρομητή ή χρήστη η δυνατότητα ενεργής επιλογής σχετικά με την αποδοχή ή μη των «cookies» (π.χ. η διάταξη δεν ικανοποιείται εάν οι προεπιλεγμένες ρυθμίσεις του φυλλομετρητή επιτρέπουν να γίνονται αποδεκτά όλα τα «cookies» και απαιτείται ενέργεια εκ μέρους του χρήστη για την απενεργοποίησή τους ή εάν βασίζονται στην εκ των προτέρων απόρριψη των cookies από συγκεκριμένους παρόχους υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, μέσω «μαύρων» λιστών ή άλλων σχετικών μηχανισμών και τούτο διότι ο χρήστης δεν γνωρίζει, κατά κανόνα, όλους τους πιθανούς παρόχους που θα του τοποθετήσουν cookies). Η αποδοχή των «cookies» μπορεί να γίνεται μία φορά για όλα τα «cookies» που εγκαθίστανται από τον ίδιο πάροχο υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας. Τέλος, η συγκατάθεση δεν απαιτείται, όταν η αποθήκευση πληροφοριών ή η απόκτηση πρόσβασης σε πληροφορίες αποθηκευμένες στον τερματικό εξοπλισμό ενός συνδρομητή ή χρήστη είναι τεχνικά απαραίτητη για την παροχή της υπηρεσίας που έχει ζητήσει ο ίδιος ο συνδρομητής ή χρήστης, για παράδειγμα για την πραγματοποίηση αγοράς μέσω ηλεκτρονικού καταστήματος ή για την απομνημόνευση της γλώσσας της ιστοσελίδας που έχει επιλέξει ο χρήστης κατά την πρώτη του επίσκεψη. Σημειώνουμε ότι η Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ εξέδωσε το 2011 τη Γνώμη 16/2011, η οποία αναφέρεται σε περιπτώσεις νόμιμης εγκατάστασης cookies χωρίς συγκατάθεση. Γενικότερα, η τεχνική υλοποίηση αυτής της διάταξης απαιτεί τη συνδρομή των εταιρειών διαδικτυακής διαφήμισης και των εταιρειών ανάπτυξης φυλλομετρητών ιστού και η προσαρμογή στις νέες απαιτήσεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας βρίσκεται σε εξέλιξη.

γ) Το άρθρο 11 του Ν. 3471/2006 σχετικά με την αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία τροποποιείται, έτσι ώστε οι πάροχοι να υπέχουν θετική υποχρέωση λήψης μέτρων ασφάλειας κατά της αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας και οι ζημιωθέντες αποδέκτες αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας να έχουν κατά των παρόχων δικαίωμα αποζημίωσης και αξίωση παράλειψης της προσβολής στο μέλλον. Αντιστοίχως, αναγνωρίζεται και στους παρόχους δικαίωμα αποζημίωσης έναντι των αποστολέων αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας και, επιπλέον, αναγνωρίζεται αξίωση παράλειψης της προσβολής στο μέλλον υπέρ των παρόχων και των αποδεκτών αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας.

δ) Το άρθρο 12 του Ν. 3471/2006 τροποποιείται με την προσθήκη ρυθμίσεων για την ασφάλεια της επεξεργασίας. Ειδικότερα, γίνεται αναφορά στα ενδεδειγμένα μέτρα που πρέπει να λαμβάνουν οι φορείς παροχής διαθέσιμων στο κοινό ηλεκτρονικών επικοινωνιών προκειμένου να προστατεύεται η ασφάλεια των υπηρεσιών τους και προβλέπεται η έκδοση σχετικών συστάσεων από τις αρμόδιες αρχές, Α.Π.Δ.Π.Χ. και Α.Δ.Α.Ε. Περαιτέρω, εισάγονται νέες ρυθμίσεις αναφορικά με τη γνωστοποίηση παραβιάσεων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στις αρμόδιες αρχές (Α.Π.Δ.Π.Χ. και Α.Δ.Α.Ε.) και την ενημέρωση των θιγόμενων συνδρομητών ή άλλων θιγόμενων ατόμων. Επίσης, προβλέπεται η περίπτωση που η ενημέρωση του θιγόμενου συνδρομητή ή του θιγόμενου ατόμου δεν είναι αναγκαία αλλά και η δυνατότητα των αρμόδιων αρχών να ζητήσουν από το φορέα παροχής διαθέσιμων στο κοινό ηλεκτρονικών επικοινωνιών που δεν έχει ήδη ενημερώσει για την παραβίαση το συνδρομητή ή το άλλο θιγόμενο άτομο να το πράξει. Οι Α.Π.Δ.Π.Χ. και Α.Δ.Α.Ε. εξουσιοδοτούνται να εκδίδουν με κοινή πράξη οδηγίες σχετικά με τις λεπτομέρειες της γνωστοποίησης των παραβιάσεων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, της οποίας κατισχύουν τυχόν εκτελεστικά μέτρα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Αρχή συμμετέχει ενεργώς στην αρμόδια ομάδα εργασίας για τη θέσπιση των μέτρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Επίσης, θεσπίζεται υποχρέωση τήρησης αρχείου

παραβιάσεων από τους φορείς παροχής διαθέσιμων στο κοινό ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ώστε να καθίσταται δυνατή η περαιτέρω ανάλυση και αξιολόγησή τους από τις αρμόδιες αρχές και να διαπιστώνεται η συμμόρφωση των φορέων με τις σχετικές διατάξεις.

ε) Κατόπιν πρότασης της Αρχής οι διατάξεις των άρθρων 5 και 6 του Ν. 3471/2006 αναδιατυπώνονται, ώστε το άρθρο 5 να περιλαμβάνει πλέον μόνο τους γενικούς κανόνες επεξεργασίας, ενώ οι ειδικότεροι κανόνες για τα δεδομένα κίνησης και θέσης συστηματοποιούνται στο άρθρο 6. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 6 (που μεταφέρει το άρθρο 9 της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ) «τα δεδομένα θέσης, εκτός των δεδομένων κίνησης» περιγράφονται ως δεδομένα που υποδεικνύουν τη γεωγραφική θέση του τερματικού εξοπλισμού του συνδρομητή ή χρήστη. Πρόκειται δηλαδή για πιο ειδικά δεδομένα, διαφορετικά από αυτά που προκύπτουν από την ανάλυση του κωδικού ταυτότητας κυψέλης, όπως δεδομένα που παράγονται μέσω συστημάτων GPS και τα οποία δεν προστατεύονται από το απόρρητο των επικοινωνιών.

3.7.8. Συμβολή της Αρχής στη δημόσια διαβούλευση επί σχεδίου Κανονισμού της Α.Δ.Α.Ε. για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Η Αρχή συμμετείχε στη δημόσια διαβούλευση επί σχεδίου Κανονισμού της Α.Δ.Α.Ε. για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, υποβάλλοντας εγγράφως τις απόψεις της στις 15/5/2011. Ειδικότερα, η Αρχή επεσήμανε τα παρακάτω κρίσιμα ζητήματα ως προς το πεδίο εφαρμογής και τις σχετικές αρμοδιότητες των δύο αρχών, Α.Δ.Α.Ε. και Α.Π.Δ.Π.Χ.:

α) Το υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής του σχεδίου Κανονισμού εκτείνεται και στα πρόσωπα που παρέχουν εσωτερικά δίκτυα ή/και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ενώ προς τούτο δεν υφίσταται αντίστοιχη νομοθετική εξουσιοδότηση στην κείμενη νομοθεσία (Ν. 3115/2003, Ν. 3471/2006, Ν. 3674/2008 και Ν. 3917/2011). Ως εκ τούτου, η Αρχή σημείωσε ότι είναι απαραίτητη η εξαίρεση των εσωτερικών δικτύων (και των προσώπων που τα διαθέτουν) από το πεδίο εφαρμογής.

β) Το αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής του σχεδίου Κανονισμού καταλαμβάνει γενικά την ασφάλεια της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, υπερβαίνοντας και πάλι τη νομοθετική εξουσιοδότηση, η οποία, σύμφωνα με τους Ν. 3115/2003, 3471/2006, 3674/2008 και 3917/2011, αφορά μόνο στην προστασία του απορρήτου των επικοινωνιών. Ως εκ τούτου, η Αρχή τόνισε ότι το πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού δεν επιτρέπεται να επεκταθεί σε τομείς άλλους από όσους ορίζουν οι εξουσιοδοτικές διατάξεις και οφείλει να περιοριστεί στο απόρρητο των επικοινωνιών. Κατά την άποψη της Αρχής, αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί με ρητή αναφορά μόνο στους κινδύνους που συνδέονται με τη διασφάλιση του απορρήτου και κατάλληλη αντιστοίχιση των συγκεκριμένων κινδύνων με τα προτεινόμενα μέτρα ασφάλειας.

Περαιτέρω, η Αρχή επεσήμανε ότι είναι απαραίτητη η ρητή εξαίρεση από το αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από παρόχους ηλεκτρονικών επικοινωνιών, διαθέσιμων στο κοινό, για το σκοπό της διακρίβωσης ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων, η οποία ρυθμίζεται πλέον από τον Ν. 3917/2011, στο άρθρο 7 του οποίου προβλέπεται η έκδοση κοινής πράξης από τις δύο αρχές για τη συγκεκριμενοποίηση των μέτρων ασφαλείας.

γ) Η υποβολή προς έγκριση στην Α.Δ.Α.Ε. των πολιτικών ασφάλειας των παρόχων υπερβαίνει τη νομοθετική εξουσιοδότηση κατά την κείμενη νομοθεσία, καθώς μια τέτοια υποχρέωση θα έπρεπε να προβλέπεται ρητά σε νόμο. Επί του παρόντος αντίστοιχη

πρόβλεψη περιέχεται μόνο στον Ν. 3674/2008, αποκλειστικά για τη διασφάλιση του απορρήτου των διαθέσιμων στο κοινό τηλεφωνικών υπηρεσιών. Συνεπώς, η Αρχή πρότεινε τη διατήρηση της διαδικασίας έγκρισης μόνο για την περίπτωση που προβλέπεται ρητώς στον Ν. 3674/2008.

δ) Το σχέδιο Κανονισμού θίγει τις αρμοδιότητες της Αρχής σχετικά με τον έλεγχο των οργανωτικών και τεχνικών μέτρων ασφάλειας των υπευθύνων επεξεργασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 10 Ν. 2472/1997, 12 Ν. 3471/2006 σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 21 Ν. 2472/1997 και 13 Ν. 3471/2006 καθώς και τη διάταξη του άρθρου 9 Ν. 3917/2011. Ειδικότερα, επισημάνθηκε ότι το σχέδιο Κανονισμού υπεισέρχεται στο πεδίο αρμοδιοτήτων της Αρχής, καθώς η ασφάλεια είναι έννοια ευρύτερη του απορρήτου, ενώ για την προστασία των προσωπικών δεδομένων όλες οι πτυχές της ασφάλειας είναι σημαντικές. Περαιτέρω, τυχόν έγκριση της πολιτικής ασφάλειας από την Α.Δ.Α.Ε. θα οδηγούσε σε θετική σύγκρουση αρμοδιοτήτων με την Αρχή, στο μέτρο που αυτή είναι αρμόδια για την εξειδίκευση των μέτρων ασφάλειας.

ε) Η Αρχή υπέβαλε επίσης προτάσεις σχετικά με τη χρήση συγκεκριμένων όρων και ορισμών που μπορούν να οδηγήσουν σε σύγχυση (όπως η έννοια της «πολιτικής ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών»). Τέλος, για το ειδικότερο ζήτημα της διαχείρισης περιστατικών ασφάλειας, η Αρχή ανέφερε ότι αυτό άπτεται των αρμοδιοτήτων της Α.Δ.Α.Ε. μόνο στο βαθμό που σχετίζεται με το απόρρητο των επικοινωνιών, ενώ τόνισε ότι η προβλεπόμενη υποχρέωση γνωστοποίησης περιστατικών παραβίασης ασφάλειας στην Α.Δ.Α.Ε. στερείται νομοθετικής εξουσιοδότησης.

Οι παρατηρήσεις της Αρχής δεν έγιναν αποδεκτές και ο υπ' αριθ. 165/2011 Κανονισμός της Α.Δ.Α.Ε. για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ως έχει, αφήνει ανεπίλυτα τα ανωτέρω ζητήματα.

3.8. ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

3.8.1. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας

3.8.1.1. Πρόσβαση σε στοιχεία εργαζομένων

Υποβλήθηκε στην Αρχή ερώτημα Συμβούλου Πρεσβείας σε Διεύθυνση του Υπουργείου Εξωτερικών σχετικά με το αν απαιτείται άδεια της Αρχής για τη χορήγηση στοιχείων μισθοδοσίας πρώην εργαζομένου του Υπουργείου από την αρμόδια Διεύθυνση Προσωπικού για το σκοπό της προσκόμισης αυτών ενώπιον των αρμόδιων αστικών και ποινικών δικαστηρίων, στο πλαίσιο της μεταξύ τους ένδικης διαφοράς για τη διερεύνηση της τέλεσης των εγκλημάτων της συκοφαντικής δυσφήμισης και ψευδομαρτυρίας. Η Αρχή με το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/7110-1/18-11-2011 έγγραφο έκρινε ότι η διαβίβαση πληροφοριών σχετικά με τις αποδοχές ενός υπαλλήλου συνιστά επεξεργασία απλών προσωπικών δεδομένων, ότι το απόρρητο που καθιερώνεται στο άρθρο 4 παρ. 6 του Π.Δ. 178/2004 (ΦΕΚ Α'154) δεν είναι απόλυτο και ότι η νομιμότητα χορήγησης των αιτούμενων στοιχείων κρίνεται στη βάση της πλήρωσης των προϋποθέσεων των άρθρων 4 και 5 παρ. 2 του Ν. 2472/1997. Η Αρχή επεσήμανε, τέλος, στην περίπτωση της διαπίστωσης της πλήρωσης των παραπάνω προϋποθέσεων ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας βαρύνεται με την υποχρέωση να ενημερώσει προηγουμένως το υποκείμενο των δεδομένων ότι προσωπικά του δεδομένα θα διαβιβασθούν σε τρίτο πρόσωπο.

Υποβλήθηκε στην Αρχή ερώτημα εργαζομένης σχετικά με το αν έχει δικαίωμα να ενημερωθεί για το περιεχόμενο εμπιστευτικού σημειώματος που συνέταξε ο προϊστάμε-

νός της, το οποίο την αφορά προσωπικά, ποιο είναι το χρονικό σημείο ενεργοποίησης του σχετικού δικαιώματος, κ.ά. Η Αρχή με το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2255-1/01-07-2011 έγγραφο έκρινε ότι οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο υπηρεσιακό σημείωμα που συντάξε ο προϊστάμενος, οι οποίες αφορούν σε συγκεκριμένο πρόσωπο, εφόσον περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε κάποιο αρχείο, συνιστούν προσωπικά δεδομένα που αφορούν το πρόσωπο αυτό, ως υποκείμενο των δεδομένων. Το τελευταίο, με την ιδιότητά του αυτή έχει δικαίωμα να ζητήσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, δηλαδή τον εργοδότη, να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης. Ο εργοδότης υποχρεούται καταρχήν να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης, χορηγώντας αντίγραφο του υπηρεσιακού σημειώματος. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 12 του Ν. 2472/1997 δεν τίθεται κάποιος χρονικός περιορισμός για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης από το υποκείμενο των δεδομένων. Τέλος, η Αρχή ενημέρωσε το υποκείμενο των δεδομένων ότι έχει δικαίωμα να ασκήσει το δικαίωμα αντίρρησης ενώπιον του εργοδότη, υποβάλλοντας αίτημα για συγκεκριμένη ενέργεια.

Υποβλήθηκε στην Αρχή προσφυγή του υποκειμένου των δεδομένων για τη μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης στα αρχεία που τηρεί ψυχολόγος-ψυχοθεραπεύτρια, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, και αφορούν το υποκείμενο άμεσα και προσωπικά. Η άρνηση της ψυχολόγου-ψυχοθεραπεύτριας ερείδεται στη διάταξη του άρθρου 12 παρ. 6 του Ν. 2472/1997 που ορίζει ότι: «Δεδομένα που αφορούν την υγεία γνωστοποιούνται στο υποκείμενο των δεδομένων μέσω ιατρού». Η Αρχή με το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2352-1/02-05-2011 έγγραφο επεσήμανε ότι η πρόβλεψη της διάταξης του άρθρου 12 παρ. 6 του Ν. 2472/1997 αναφορικά με τη γνωστοποίηση των δεδομένων υγείας στο υποκείμενο των δεδομένων μέσω ιατρού δεν θα πρέπει να ερμηνεύεται ευρέως. Και τούτο, διότι από την τελεολογική ερμηνεία της συγκεκριμένης διάταξης, υπό το πνεύμα της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, προκύπτει ότι δεν πρόκειται για υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας που πρέπει να εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση. Το υποκείμενο, δηλαδή, των δεδομένων έχει ελεύθερα, χωρίς τη διαμεσολάβηση ιατρού, δικαίωμα πρόσβασης σε δεδομένα υγείας και, μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, που συνδέονται με την προστασία της ζωής ή της υγείας του, δικαιολογείται ο περιορισμός στην πρόσβαση μέσω ιατρού. Μάλιστα και το άρθρο 14 παρ. 8 του Ν. 3418/2005 (Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας, ΦΕΚ Α' 287) προβλέπει ότι ο ασθενής έχει δικαίωμα πρόσβασης στα ιατρικά αρχεία, καθώς και λήψης αντιγράφων του φακέλου, χωρίς να τάσσεται κάποιος περιορισμός στην άσκηση του δικαιώματος αυτού. Συνεπώς, κατέληξε η Αρχή ότι το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα πρόσβασης στα στοιχεία του φακέλου του που τηρούνται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, χωρίς καταρχήν να μπορεί να του περιοριστεί το δικαίωμα αυτό.

Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους διαβίβασε στην Αρχή την αγωγή ιδιώτη κατά του ελληνικού Δημοσίου και κατά του κατά τόπο αρμόδιου Διοικητή Τροχαίας και ερωτά την Αρχή σχετικά με τη νομιμότητα της επεξεργασίας που συνίσταται στη συλλογή και την τήρηση της ιατρικής γνωμάτευσης σχετικά με την επανεξέταση της ικανότητας οδήγησης του ιδιώτη που κατέχει την άδεια οδήγησης. Η Αρχή με το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/723/28-01-2011 έγγραφο, αφού ενημέρωσε για τη διαδικασία παραπομπής σε ιατρική επανεξέταση ενός οδηγού κατόχου άδειας (σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 13 παρ. 8 και 110 παρ. 4 του Ν. 2696/1999, την απόφαση ΣΤ 28171/1977, ΦΕΚ Β' 1190, του Υπουργού Συγκοινωνιών και το Παράρτημα ΙΙΙ του Π.Δ. 155/1996, ΦΕΚ Α' 155) έκρινε ότι με την επιφύλαξη της απόδειξης της αλήθειας των ισχυρισμών του ενάγοντος, η κατοχή-συλλογή από την Τροχαία Άργους της ιατρικής γνωμάτευσης που τον αφορά ενδέχεται να συνιστά παραβίαση των άρθρων 4 και 7 του Ν. 2472/1997.

Οι επικαλούμενες στη βάση της αγωγής επεξεργασίες, ήτοι κατοχή από την Τροχαία, διάθεση της προαναφερόμενης γνωμάτευσης στα αρχεία της Τροχαίας με ευθύνη του Διευθυντή, και συλλογή με τρόπο αθέμιτο, συνιστούν κατ' ουσία μια επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που συνίσταται στην κατοχή-συλλογή της ιατρικής γνωμάτευσης, την ευθύνη της οποίας φέρει ο Διευθυντής της Τροχαίας, ως προϊστάμενος. Διάφορο είναι το ζήτημα της διερεύνησης της επεξεργασίας της «διαρροής» της ιατρικής γνωμάτευσης από το αρχείο που νομίμως, κατά τις διατάξεις των άρθρων 14 του Ν. 3418/2005 (ΦΕΚ Α 287) και 7^α παρ. 1 στοιχ. δ' εδάφιο α' του Ν. 2472/1997, τηρεί ο ιδιώτης ιατρός, ζήτημα ωστόσο που δεν εγείρεται στη συγκεκριμένη αγωγή.

Η Αρχή έκρινε (Γ/ΕΞ/7550-1/17-11-2011) αίτηση δικηγόρου δεκαέξι απολυμένων δημοσιογράφων, πρώην εργαζομένων με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου ανώνυμης εκδοτικής εταιρείας, με την οποία ζητήθηκε να διαβιβαστούν στον ίδιο, ως νόμιμο εκπρόσωπο των εντολέων του, από την αρμόδια υπηρεσία του ΟΑΕΔ πληροφοριών σχετικά με τις ημερομηνίες των απολύσεων και των παραιτήσεων του συνόλου των εργαζομένων στην εργοδότηρα επιχείρηση «από την 21-10-2010 έως και σήμερα» προκειμένου να επιδιώξει, ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων, την ακύρωση των ομαδικών απολύσεων των εντολέων του, λόγω μη τήρησης της προβλεπόμενης από το νόμο διαδικασίας. Η αρμόδια υπηρεσία του ΟΑΕΔ αρνήθηκε τη διαβίβαση των εν λόγω πληροφοριών στον αιτούντα, με τον ισχυρισμό ότι η διαβίβαση αυτή προσκρούει στις διατάξεις του Ν. 2472/1997. Η Αρχή, αφού έλαβε υπόψη, μεταξύ άλλων, και τις διατάξεις του Ν. 1387/1983 για τον έλεγχο ομαδικών απολύσεων, του άρθρου 9 του Ν. 3198/1955 περί τροποποίησης και συμπλήρωσης των περί καταγγελίας της σχέσεως εργασίας διατάξεων, του άρθρου 6 του Ν. 2972/2001 για τον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων και της παρ. 4 του άρθρου 12 του Ν. 3144/2003, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 151 παρ. 2 του Ν. 3655/2008, έκρινε καταρχάς ότι, όσον αφορά τα προσωπικά δεδομένα των εργαζομένων εντολέων του, ο δικηγόρος έχει δικαίωμα πρόσβασης ως εκπρόσωπός τους. Περαιτέρω ο δικηγόρος έχει έννομο συμφέρον για τη διαβίβαση από την αρμόδια υπηρεσία του ΟΑΕΔ και των απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των λοιπών εργαζομένων της ανώνυμης εκδοτικής εταιρείας, που περιέχονται στις αναγγελίες απολύσεων και παραιτήσεων, οι οποίες έχουν υποβληθεί στην αρμόδια υπηρεσία του ΟΑΕΔ από την 21-10-2010 έως και σήμερα και μάλιστα χωρίς τη συγκατάθεση των ενδιαφερόμενων προσώπων ή παρά τη ρητή άρνησή τους. Όμως ο ΟΑΕΔ υποχρεούται καταρχάς να ενημερώσει τους λοιπούς εργαζομένους πριν από τη διαβίβαση των επίμαχων δεδομένων τους, εκτός αν η ενημέρωση αποδεικνύεται αδύνατη ή προϋποθέτει δυσανάλογες προσπάθειες.

Περαιτέρω, η Αρχή έκρινε (Γ/ΕΞ/7551-1/17-11-2011) και έτερη αίτηση του ιδίου δικηγόρου, ως πληρεξουσίου των δεκαέξι απολυμένων δημοσιογράφων, με την οποία ζητήθηκε από την Αρχή άδεια προκειμένου να του διαβιβαστούν αντίγραφα των καταστάσεων προσωπικού και ωρών εργασίας του άρθρου 16 του Ν. 2847/2000, οι οποίες έχουν κατατεθεί μετά την 21-10-2010 στο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας, Διεύθυνση Κοινωνικής Επιθεώρησης Αθηνών. Η εν λόγω υπηρεσία του ΣΕΠΕ αρνήθηκε τη διαβίβαση των εν λόγω πληροφοριών στον αιτούντα, με τον ισχυρισμό ότι η διαβίβαση αυτή προσκρούει στις διατάξεις του Ν. 2472/1997. Με ένα σκεπτικό ανάλογο με το προαναφερόμενο, η Αρχή έκρινε τα εξής: 1) Η αρμόδια υπηρεσία του ΣΕΠΕ οφείλει να διαβιβάσει στον αιτούντα, ως πληρεξούσιο δικηγόρο των εντολέων του, τα δεδομένα τους προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται στις καταστάσεις προσωπικού και ωρών εργασίας του άρθρου 16 του Ν. 2847/2000, οι οποίες έχουν κατατεθεί μετά την

21-10-2010 στη Διεύθυνση Κοινωνικής Επιθεώρησης Αθηνών του ΣΕΠΕ. 2) Ο πληρεξούσιος δικηγόρος έχει έννομο συμφέρον για τη διαβίβαση από την αρμόδια υπηρεσία του ΣΕΠΕ των απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των λοιπών εργαζομένων της ανώνυμης εκδοτικής εταιρείας, που περιέχονται στις ως άνω καταστάσεις προσωπικού, και μάλιστα χωρίς τη συγκατάθεση των ενδιαφερόμενων προσώπων ή παρά τη ρητή άρνησή τους. 3) Η αρμόδια υπηρεσία του ΣΕΠΕ υποχρεούται καταρχάς να ενημερώσει σχετικά τους λοιπούς εργαζομένους, εκτός αν η ενημέρωση αποδεικνύεται αδύνατη ή προϋποθέτει δυσανάλογες προσπάθειες.

3.8.1.2. Επεξεργασία δεδομένων στο πλαίσιο εύρεσης εργασίας

Υποβλήθηκε στην Αρχή ερώτημα ιδιώτη σχετικά με τη νομιμότητα υποβολής ερωτήσεων και συλλογής στοιχείων εκ μέρους υποψήφιων εργοδοτών στο πλαίσιο της προσφοράς εργασίας. Η Αρχή, με το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/858-1/05-04-2011 έγγραφο, ενημέρωσε ότι η απάντηση σε ερωτήσεις που αφορούν στην ιδιωτική ζωή των υποψηφίων/συνεντευξιαζομένων, οι οποίες περιλαμβάνονται/ή πρόκειται να περιληφθούν στο αρχείο του εργοδότη για την επιλογή προσώπων με τα οποία θα συνάψει εργασιακή σχέση, συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του νόμου αυτού. Η Αρχή παρέπεμψε ακόμη στην υπ' αριθ. 115/2001 Οδηγία της Αρχής για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο εργασιακών σχέσεων. Τέλος, ενημέρωσε ότι η νομιμότητα της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, μέσω της υποβολής συγκεκριμένων ερωτήσεων, συναρτάται με τη φύση της συγκεκριμένης θέσης εργασίας και τις ανάγκες αυτής. Ο υποψήφιος/συνεντευξιαζόμενος έχει, σε κάθε περίπτωση, το δικαίωμα να αρνηθεί να απαντήσει σε συγκεκριμένες ερωτήσεις, εφόσον θεωρεί ότι αυτές παραβιάζουν τις αρχές του άρθρου 4 του Ν. 2472/1997, καθώς και το δικαίωμα να ενημερωθεί για την αναγκαιότητα και την προσφορότητα της υποβολής συγκεκριμένων ερωτήσεων για τη συγκεκριμένη θέση εργασίας.

3.8.1.3. Υποβολή εργαζομένων σε ιατρικές εξετάσεις

Υποβλήθηκε ερώτημα μεταλλευτικής εταιρείας σχετικά με τη συλλογή προσωπικών δεδομένων υποψήφιων εργαζομένων και εργαζομένων, που πραγματοποιείται μέσω της διενέργειας ιατρικών εξετάσεων για τη διαπίστωση της χρήσης ψυχοτρόπων ουσιών. Η Αρχή με το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/6085-2/20-10-2011 έγγραφο έκρινε ότι η μεταλλευτική εταιρεία, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, απαλλάσσεται, σύμφωνα με το άρθρο 7^Α παρ. 1 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997, από την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας από την Αρχή για τη συλλογή και την τήρηση του αρχείου με ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα (δεδομένα υγείας) των υποψήφιων εργαζομένων και εργαζομένων και συγκεκριμένα για τις ιατρικές εξετάσεις πριν και κατά τη διάρκεια της εργασίας σε χρήση ψυχοτρόπων ουσιών (αλκοόλ, ναρκωτικά, κ.λπ.), στο μέτρο που αυτές είναι αναγκαίες για τη διαπίστωση της καταλληλότητας των εργαζομένων σε συγκεκριμένες -υψηλού κινδύνου- θέσεις εργασίας, εφόσον οι εργαζόμενοι έχουν προηγουμένως ενημερωθεί. Η απαλλαγή αυτή δεν συνεπάγεται επ' ουδενί απαλλαγή από τις υπόλοιπες αρχές και υποχρεώσεις που έχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας. Έτσι, ο τελευταίος βαρύνεται με την τήρηση των αρχών του άρθρου 4 του Ν. 2472/1997. Επιπλέον, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να τηρεί το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας, όπως αυτά εξειδικεύονται στο άρθρο 10 του Ν. 2472/1997.

3.8.1.4. Παρακολούθηση εργαζομένων

Υποβλήθηκε ερώτημα σωματείου εργαζομένων σχετικά με τη νομιμότητα τοποθέτησης εκ μέρους των εργοδοτών συστήματος εντοπισμού GPS στα οχήματα που χρησιμοποιούν στην εργασία τους με σκοπό την παρακολούθηση των κινήσεών τους. Η Αρχή με το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1106-1/08-04-2011 έγγραφο ενημέρωσε ότι η καταγραφή πληροφοριών μέσω συστήματος εντοπισμού GPS στα οχήματα των εργαζομένων συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο των νόμων 2472/1997 και 3471/2006, καθώς άμεσα ή έμμεσα μπορεί να προσδιοριστεί η ταυτότητα των εργαζομένων. Ο εκάστοτε εργοδότης θα πρέπει, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, να γνωστοποιήσει στην Αρχή τη σύσταση και λειτουργία αρχείου με προσωπικά δεδομένα και η Αρχή θα κρίνει, κατά περίπτωση, τη νομιμότητα λειτουργίας των συστημάτων εντοπισμού των εργαζομένων. Τέλος, η Αρχή παρέπεμψε στη σχετική Γνώμη 5/2005 της Ομάδας του Άρθρου 29 για τη χρήση δεδομένων θέσης με σκοπό την παροχή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας, υπογραμμίζοντας τα κύρια σημεία για την αποτελεσματικότερη προστασία της ιδιωτικής ζωής στην εργασία.

Η Αρχή ασχολήθηκε επίσης με το θέμα της παρακολούθησης εργαζομένων μέσω κλειστών κυκλωμάτων βιντεοεπιτήρησης, εγκατεστημένων στους χώρους εργασίας, στο πλαίσιο της έκδοσης της Οδηγίας 1/2011, με την οποία αναθεωρήθηκε παλαιότερη σχετική οδηγία (βλ. Κεφ. 3.10.1.). Το άρθρο 7 της Οδηγίας αυτής απαγορεύει ρητά καταρχάς την επιτήρηση στους χώρους εργασίας, εκτός από τις περιπτώσεις όπου κάτι τέτοιο μπορεί να δικαιολογηθεί από τη φύση και τις συνθήκες της εργασίας και είναι απαραίτητο για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων ή την προστασία κρίσιμων χώρων εργασίας (π.χ. σε στρατιωτικά εργοστάσια ή εγκαταστάσεις υψηλού κινδύνου). Το ίδιο άρθρο ορίζει ότι, σε κάθε περίπτωση, τα δεδομένα που μπορεί να συλλεγούν απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται ως αποκλειστικά κριτήρια για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς και της αποδοτικότητας των εργαζομένων.

Δημόσια υπηρεσία ζήτησε από την Αρχή να της παράσχει οδηγίες για τον τρόπο χειρισμού αιτήματος πρώην εργαζομένου, ο οποίος ζητούσε να του επιτραπεί να ανοίξει τον ηλεκτρονικό υπολογιστή τον οποίο χειριζόταν όταν εργαζόταν στην υπηρεσία, προκειμένου να απαλείψει προσωπικά του έγγραφα και σημειώσεις. Ο αιτών είχε τιμωρηθεί με την πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης για πειθαρχικό παράπτωμα. Η Αρχή απάντησε ότι, στο μέτρο που στον υπηρεσιακό ηλεκτρονικό υπολογιστή του αιτούντος υπάρχουν προσωπικά του έγγραφα και σημειώσεις, αυτά συνιστούν προσωπικά του δεδομένα τα οποία, ακόμη και αν αυτά παρανόμως ήταν αποθηκευμένα ή ετύχχαναν επεξεργασίας από τον ίδιο στον υπηρεσιακό ηλεκτρονικό υπολογιστή, αυτός έχει δικαίωμα να ανακτήσει και να ζητήσει να διαγραφούν, κατ' αναλογική εφαρμογή των άρθρων 12 και 13 του Ν. 2472/1997. Επειδή, όμως, το άρθρο 10 παρ. 2 και 3, που αναφέρεται στην ασφάλεια της επεξεργασίας, ορίζει ότι για τη διεξαγωγή της επεξεργασίας ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να επιλέγει πρόσωπα με αντίστοιχα επαγγελματικά προσόντα, που παρέχουν εγγυήσεις από πλευράς τεχνικών γνώσεων και προσωπικής ακεραιότητας για την τήρηση του απορρήτου και να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων, η Αρχή συνέστησε τα εξής:

1) Η σχετική επεξεργασία να γίνει παρουσία εκπροσώπου της υπηρεσίας, ο οποίος να πληροί τις πιο πάνω προϋποθέσεις, ώστε να διασφαλιστεί: α) ότι τα συγκεκριμένα έγγραφα και οι σημειώσεις δεν σχετίζονται όντως με την υπηρεσία, παρά αποτελούν προσωπικά στοιχεία του πρώην εργαζομένου και β) ότι δεν θα κινδυνεύσουν τα λοιπά υπηρεσιακά δεδομένα που ευρίσκονται αποθηκευμένα στον ίδιο υπολογιστή.

2) Να υπογραφεί σχετικό πρωτόκολλο καταστροφής των συγκεκριμένων δεδομένων (Γ/ΕΞ/4216-1/29-11-2011).

Εταιρεία ζήτησε άδεια από την Αρχή προκειμένου να ελέγξει και να επεξεργαστεί το φορητό ηλεκτρονικό υπολογιστή (ιδιοκτησίας της εταιρείας) παραιτηθείσας υπαλλήλου της, ο οποίος παραδόθηκε από την ίδια κατά την αποχώρησή της, προκειμένου να ελέγξει αν αποσπάστηκαν εμπορικά απόρρητα της εταιρείας καθώς υπήρχαν σχετικές ενδείξεις. Η Αρχή, με το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1835/16-03-2011 έγγραφο, απάντησε ότι, εφόσον η ίδια η εργαζόμενη επέστρεψε τον υπολογιστή στην εταιρεία με την παραίτησή της, τεκμαίρεται ότι έχει προβεί στη διαγραφή των προσωπικών της δεδομένων και ότι, επομένως, ο υπολογιστής δεν πρέπει να περιέχει κατά το στάδιο αυτό -παρά μόνο εξ αμελείας της ίδιας της εργαζομένης- πληροφορίες σχετικές με την ιδιωτική της ζωή. Συνεπώς, και με δεδομένο ότι η υπάλληλος γνώριζε κατά την παράδοση του εν λόγω υπολογιστή ότι δύναται να χρησιμοποιηθεί από άλλον υπάλληλο ή στέλεχος της εταιρείας, η εν λόγω επεξεργασία εμπίπτει στην εξαίρεση του άρθρου 5 παρ. 2 εδ. ε' του Ν. 2472/1997, βάσει του οποίου η επεξεργασία επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, όταν είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας (δηλ. η εταιρεία), και εφόσον τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών. Ωστόσο, η εταιρεία οφείλει, πριν από την έναρξη της εν λόγω επεξεργασίας, να ενημερώσει την πρώην εργαζομένη για την επικείμενη επεξεργασία του υπολογιστή και το σκοπό αυτής, καθώς επίσης και να προβεί στον κατάλληλο διαχωρισμό τυχόν προσωπικών αρχείων, που μπορεί να βρίσκονται στον υπολογιστή, από τα λοιπά δεδομένα. Η Αρχή έκρινε επίσης σκόπιμο να κληθεί η πρώην υπάλληλος να παραστεί, εφόσον επιθυμεί, κατά την παραπάνω επεξεργασία για την αποτροπή οποιασδήποτε αμφισβήτησης.

3.8.1.5. Πρόσβαση σε υπηρεσιακούς φακέλους στο πλαίσιο ειδικών διαδικασιών

Υποβλήθηκε στην Αρχή ερώτημα του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής σχετικά με τη διαβίβαση πληροφοριών που αφορούν σε ιατρούς και ασθενείς του Νοσοκομείου, στο πλαίσιο διενεργούμενης προκαταρκτικής εξέτασης. Η Αρχή, με το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/6836-1/21-10-2011 έγγραφο, επανέλαβε την κρίση της ότι κατά το στάδιο προκαταρκτικής εξέτασης, προανάκρισης ή κύριας ανάκρισης, η αναζήτηση εγγράφων από τον εισαγγελέα και τις ανακριτικές αρχές είναι νόμιμη και κρίνεται με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, οι οποίες ως ειδικές κατισχύουν του Ν. 2472/1997 (Γνμδ. 3/2009, βλ. και ΑΠ 49/2011). Εξάλλου, και το άρθρο 7^Α παρ. 1 στοιχ. δ' του Ν. 2472/1997, όπως ισχύει σήμερα, προβλέπει ότι, για τη διαβίβαση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων (δεδομένων υγείας) δεν λογίζονται ως τρίτοι τα δικαστήρια και οι δημόσιες αρχές, εφόσον τη διαβίβαση ή κοινοποίηση επιβάλλει νόμος ή δικαστική απόφαση. Συνεπώς, η διαβίβαση στην πταισματοδίκη αντιγράφων του ιατρικού φακέλου νοσηλείας ασθενούς δεν συνιστά διαβίβαση σε τρίτο. Η πταισματοδίκης που ενεργεί ως γενικός ανακριτικός υπάλληλος (άρθρο 33 ΚΠΔ) προκαταρκτική εξέταση (άρθρα 31 παρ. 2, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 5 του Ν. 3346/2005 και 240-241 ΚΠΔ) έχει δικαίωμα και υποχρέωση να συγκεντρώσει όλα τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία (251 ΚΠΔ), χωρίς να απαιτείται προηγούμενη άδεια της Αρχής, προκειμένου να τα υποβάλει στον εισαγγελέα, που παράγγειλε τη διενέργεια της προκαταρκτικής εξέτασης, για να κριθεί απ' αυτόν αν συντρέχει περίπτωση άσκησης ποινικής δίωξης για συγκεκριμένες αξιόποινες πράξεις ή αρχειοθέτησης της υπόθεσης (άρθρο 43 ΚΠΔ). Τα αυτά ισχύουν κατά μείζονα λόγο για τη διαβίβαση απλών προσωπικών δεδομένων.

3.8.1.6. Πρόσβαση σε στοιχεία συνυποψηφίων

Με σειρά αποφάσεων της (19/2011, 24/2011, 75/2011, 107/2011) η Αρχή αποφάσισε ότι είναι νόμιμη η χορήγηση πρακτικών υπηρεσιακού συμβουλίου για την επιλογή ή αξιολόγηση προϊσταμένων ή άλλων θέσεων ευθύνης ή την πλήρωση θέσεων υπαλλήλων στους συνυποψηφίους τους που δεν επελέγησαν, βάσει του άρθρου 7 παρ. 2 περ. γ του Ν. 2472/1997, γιατί τα στοιχεία αυτά είναι αναγκαία για την άσκηση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου. Η χορήγηση των στοιχείων αυτών, σύμφωνα με πάγια νομολογία της Αρχής, πρέπει να γίνεται υπό τις εξής προϋποθέσεις:

α) Τα δεδομένα να ζητούνται με τη νόμιμη διαδικασία (έγγραφο αίτηση, τεκμηρίωση υπέρτερου έννομου συμφέροντος).

β) Η ανακοίνωση πρέπει να περιορίζεται στη χορήγηση των στοιχείων εκείνων που αποτέλεσαν τη βάση της αξιολόγησης.

γ) Τα στοιχεία που ανακοινώνονται να μην περιλαμβάνουν ευαίσθητα δεδομένα. Αν όμως και τέτοια στοιχεία αποτέλεσαν τη βάση της αξιολόγησης, μπορούν και αυτά να χορηγηθούν μετά από άδεια της Αρχής βάσει του άρθρου 7 παρ. 2 περ. γ του Ν. 2472/1997.

δ) Η χορήγηση προϋποθέτει προηγούμενη ενημέρωση των υποκειμένων, η οποία μπορεί να λαμβάνει χώρα και μέσω της προκήρυξης.

Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι, ακόμα και στην περίπτωση που ο αιτών δεν αναφέρει το λόγο για τον οποίο ζητά πρόσβαση στα δεδομένα των επιλεγέντων συνυποψηφίων, αυτός μπορεί να θεωρηθεί δεδομένος. Σχετικά, η Αρχή με την υπ' αριθ. 17/2002 Απόφασή της απύθυνε σύσταση σε όλους τους αρμόδιους φορείς του δημόσιου τομέα σε κάθε προκήρυξη διαγωνισμού –το ίδιο ισχύει και ως προς τη διαδικασία επιλογής προσωπικού με άλλες διατάξεις– να γίνεται μνεία της δυνατότητας πρόσβασης των υποψηφίων σε στοιχεία που αφορούν λοιπούς συνυποψηφίους, προκειμένου να ασκήσουν τα νόμιμα δικαιώματά τους.

Εκπαιδευτικός, η οποία κρίθηκε υπεράριθμη στη σχολική μονάδα στην οποία είχε τοποθετηθεί οργανικά, υπέβαλε αίτημα να λάβει γνώση από το φάκελο του προσωπικού μητρώου των συναδέλφων της (έναντι των οποίων κρίθηκε υπεράριθμη) των δικαιολογητικών, τα οποία ελήφθησαν υπόψη από το αρμόδιο υπηρεσιακό συμβούλιο. Η Αρχή έκρινε ότι η πρόσβαση της εκπαιδευτικού στα αιτούμενα στοιχεία δεν κωλύεται από το Ν. 2472/1997 παρά το γεγονός ότι το άρθρο 4 του Π.Δ. 178/2004 προβλέπει το απόρρητο του προσωπικού μητρώου των δημοσίων υπαλλήλων, δεδομένου ότι το συγκεκριμένο απόρρητο διέπεται συμπληρωματικά από τις διατάξεις για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 4 παρ. 6 του Π.Δ. 178/2004). Κατά συνέπεια, το επίμαχο απόρρητο δεν είναι απόλυτο και η επεξεργασία των στοιχείων του προσωπικού μητρώου επιτρέπεται στην περίπτωση που συντρέχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 4, 5 και 7 του Ν. 2472/1997 (Γ/ΕΞ/2845-1/20.9.2011, 140/2011).

Παρομοίως έκρινε η Αρχή και όσον αφορά την πρόσβαση επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε στοιχεία του προσωπικού μητρώου συναδέλφου τους που προήχθη έναντι αυτών, καθόσον συντρέχουν και στην περίπτωση αυτή οι προϋποθέσεις των άρθρων 4, 5 και 7 του Ν. 2472/1997 (Γ/ΕΞ/3983-1/16.6.2011).

Ομοίως, με την Απόφαση 168/2011 η Αρχή έδωσε άδεια στο Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος να χορηγήσει σε αρχιπύραρχο που αποστρατεύθηκε αντίγραφο της έκθεσης ικανότητας συναδέλφου του που ήταν συνυποψήφιος στην ίδια διαδικασία αξιολόγησης και προήχθη έναντι αυτού στο βαθμό του υποστρατήγου (η έκθεση ικανότητας περιέχει δεδομένα υγείας των κρινόμενων αξιωματικών). Το άρθρο 11 του Π.Δ.

305/1992 προβλέπει το απόρρητο των εγγράφων αξιολόγησης των αξιωματικών του πυροσβεστικού σώματος. Δεδομένου, όμως, ότι οι ρυθμίσεις του Ν. 2472/1997 ενσωματώνουν υπερνομοθετικής ισχύος κοινοτικό δίκαιο (Οδηγία 95/46/ΕΚ), κρίθηκε ότι αυτές υπερیشχύουν του συγκεκριμένου προεδρικού διατάγματος και, άρα, στην περίπτωση που συντρέχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 4, 5 και 7 του Ν. 2472/1997 (όπως στην κρινόμενη περίπτωση) είναι δυνατή η ad hoc άρση του απόρρητου χαρακτήρα των εκθέσεων ικανότητας των αξιωματικών του πυροσβεστικού σώματος.

Με την Απόφαση 125/2011, η Αρχή χορήγησε άδεια σε Δήμο να επιτρέψει την πρόσβαση τρίτων ατόμων σε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα (υγείας-κοινωνικής πρόνοιας) συνυποψηφίων τους σε διαγωνισμό για θέσεις μερικής απασχόλησης στις υπηρεσίες κοινωνικού χαρακτήρα του Δήμου.

Σε υπόθεση με συναφές αντικείμενο, η Αρχή χορήγησε άδεια στο Υπουργείο Οικονομικών να επιτρέψει την πρόσβαση συμμετέχουσας σε διαγωνισμό για την πρόσληψη εργατών στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων σε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα (δεδομένα κοινωνικής πρόνοιας) των επιτυχόντων συνυποψηφίων της (Απόφαση 127/2011).

3.8.2. Επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από σωματεία

Προσέφυγε στην Αρχή μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου σωματείου, διαμαρτυρούμενο για τη μη ικανοποίηση εκ μέρους του σωματείου του δικαιώματος πρόσβασης στα πρακτικά των συνεδριάσεων του Δ.Σ. συγκεκριμένης χρονικής περιόδου, στις οποίες άλλοτε μετείχε ως μέλος και άλλοτε αποφασίστηκε η απόλυσή του. Η Αρχή με το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5394-1/21-09-2011 έγγραφο ενημέρωσε ότι οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στα πρακτικά των σχετικών συνεδριάσεων του σωματείου, που αφορούν αποκλειστικά στο θέμα της απόλυσης του συγκεκριμένου ατόμου, καθώς και η πληροφορία ότι το άτομο αυτό μετείχε σε συγκεκριμένες συνεδριάσεις του Δ.Σ. ως μέλος του, συνιστούν προσωπικά δεδομένα που το αφορούν άμεσα και προσωπικά, ως υποκείμενο των δεδομένων, και κάλεσε το σωματείο, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου στις πληροφορίες αυτές. Αντίθετα, οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στα πρακτικά των συνεδριάσεων του Δ.Σ., πέραν της συμμετοχής του ως μέλος, που δεν αφορούν στο θέμα της απόλυσής του, δεν συνιστούν προσωπικά δεδομένα που το αφορούν άμεσα και προσωπικά ως υποκείμενο των δεδομένων. Συνεπώς, ως προς τις πληροφορίες αυτές δεν έχει δικαίωμα πρόσβασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 12 του Ν. 2472/1997. Δικαιούται, εντούτοις, ως μέλος του σωματείου να λάβει αντίγραφα των πρακτικών των συνεδριάσεων, καθώς δεν λογίζεται τρίτος ως προς τις πληροφορίες αυτές (άρθρου 7^Α παρ. 1 στοιχ. δ' του Ν. 2472/1997).

Επί αιτήματος επιμελητηρίου, αν δικαιούται να χορηγήσει σε μέλος του Δ.Σ. λίστα με τα ονόματα των μελών που διαγράφηκαν, γιατί δεν προσκόμισαν εγκαίρως το συμβόλαιο επαγγελματικής αστικής ευθύνης, η Αρχή, επαναλαμβάνοντας πάγια νομολογία της, απεφάνθη ότι τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ενός φορέα δεν θεωρούνται τρίτοι σε σχέση με τον υπεύθυνο επεξεργασίας που είναι το επιμελητήριο. Συνεπώς, για τη χορήγηση προσωπικών δεδομένων των μελών του επιμελητηρίου στα μέλη της διοίκησής του δεν απαιτείται επίκληση έννομου συμφέροντος. Πάντως η χρήση των δεδομένων αυτών από τα μέλη του Δ.Σ. πρέπει να γίνεται μόνο για το σκοπό για τον οποίο τηρούνται (στον οποίο περιλαμβάνεται και ο έλεγχος της ορθής και νόμιμης διοίκησης του επιμελητηρίου) και σύμφωνα με τις προϋποθέσεις νομιμότητας της επεξεργασίας

που προβλέπονται από το άρθρο 4 του Ν. 2472/1997, τηρουμένων του απορρήτου ως προς τους τρίτους και των απαραίτητων μέτρων ασφάλειας, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ίδιου νόμου. Επίσης, δεν απαιτείται ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων, στο μέτρο που τα δεδομένα δεν χορηγούνται σε τρίτους (Γ/ΕΞ/497-1/06-04-2011).

Η Αρχή απεφάνθη ότι συνάδει με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997 η διαβίβαση σε σωματείο εργαζομένων από την εταιρεία (υπεύθυνος επεξεργασίας), πίνακα προσωπικού της εν λόγω εταιρείας με τα στοιχεία που προσδιορίζονται στο άρθρο 16 του Ν. 2874/2000, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων που αφορούν τις πάσης φύσεως καταβαλλόμενες αποδοχές στο προσωπικό της επιχείρησης. Όπως κατ' επανάληψη έχει κρίνει η Αρχή (βλ. σχετικά τα έγγραφα υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/4452/14-07-2009, Γ/ΕΞ/1737-1/14-07-2009, Γ/ΕΞ/78-1/12-10-2009 και Γ/ΕΞ/801-1/16-02-2010), συνάδει με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997 η ανάρτηση σε εμφανή χώρο της εργοδότης επιχείρησης πίνακα με στοιχεία των εργαζομένων στην επιχείρηση αυτή, συμπεριλαμβανομένης της ηλικίας τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν. 2874/2000. Όπως παγίως κρίνει η Αρχή, τα παραπάνω στοιχεία των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένης της ηλικίας τους, συνιστούν απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Συνεπώς, τα δεδομένα αυτά επιτρέπεται να τύχουν επεξεργασίας, ακόμα και χωρίς τη συγκατάθεση των ενδιαφερόμενων υποκειμένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 5 του Ν. 2472/1997. Ακολούθως, η ανάρτηση του πίνακα προσωπικού, που περιέχει τα οριζόμενα από τη διάταξη του άρθρου 16 του Ν. 2874/2000 στοιχεία των εργαζομένων, καθόσον επιβάλλεται από τον νόμο, συνιστά επεξεργασία αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης του εργοδότη-υπευθύνου επεξεργασίας. Περαιτέρω, όπως παγίως κρίνει η Αρχή, η ανάρτηση των στοιχείων του προσωπικού, συμπεριλαμβανομένης της ηλικίας τους, συνάδει με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997 (άρθρο 5 παρ. 2 περ. β' και ε' σε συνδυασμό με το άρθρο 4 παρ. 1, αρχή αναλογικότητας). Η αναγραφή της ηλικίας κάθε εργαζομένου συμβάλλει, εξάλλου, στην πλήρωση του πρωταρχικού σκοπού της εργατικής νομοθεσίας, που είναι η αρχή της προστασίας των εργαζομένων, καθόσον συμβάλλει στον έλεγχο της απασχόλησης στην επιχείρηση, αφενός, ανήλικων εργαζομένων και, αφετέρου, εργαζομένων οι οποίοι έχουν ήδη συμπληρώσει την προβλεπόμενη από τις οικείες διατάξεις ηλικία για συνταξιοδότηση. Ο σχετικός πίνακας προσωπικού πρέπει να αναρτάται σε χώρο προσιτό σε κάθε εργαζόμενο καθώς και στους εκπροσώπους των εργαζομένων (σωματεία, συμβούλιο εργαζομένων, επιτροπή υγιεινής και ασφάλειας, κ.λπ.) και στους επιθεωρητές του ΣΕΠΕ ή του ΙΚΑ. Ωστόσο, πρέπει να αποφεύγεται, κατά το δυνατόν, η ανάρτηση σε χώρους προσβάσιμους σε άλλους τρίτους (πελάτες ή προμηθευτές της επιχείρησης).

Σύμφωνα με την Αρχή, είναι προφανές ότι αντίγραφα των εν λόγω πινάκων προσωπικού, με τα στοιχεία που προσδιορίζονται στο άρθρο 16 του Ν. 2874/2000, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων που αφορούν τις πάσης φύσεως καταβαλλόμενες αποδοχές στο προσωπικό της επιχείρησης, επιτρέπεται να χορηγηθούν στο σωματείο εργαζομένων της επιχείρησης, ακόμα και χωρίς τη συναίνεση των εργαζομένων στην επιχείρηση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 5 του Ν. 2472/1997, καθώς συντρέχει υπέρτερο έννομο συμφέρον για τη χορήγηση στο σωματείο εργαζομένων των στοιχείων αυτών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. (ε') του Ν. 2472/1997, σε συνδυασμό με τα οριζόμενα στις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 4 του Ν. 1264/1982, 2 και 4 του Ν. 1876/1990. Και τούτο, διότι οι κρίσιμες αυτές διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας προσδιορίζουν τις αρμοδιότητες του εν λόγω σωματείου, ως νόμιμα συσταθείσας συνδικαλιστικής οργάνωσης, για την εκπλήρωση των σκοπών της διαφύλαξης και προαγωγής των εργασιακών, οικονομικών, ασφαλιστι-

κών, κοινωνικών και συνδικαλιστικών συμφερόντων των εργαζομένων και θεμελιώνουν τη νομιμότητα της χορήγησης σε αυτό των ως άνω στοιχείων, για την προάσπιση των νομίμων συμφερόντων των εργαζομένων, τα οποία συνίστανται, ιδίως, στον έλεγχο ότι τηρείται η αρχή της ίσης μεταχείρισης μεταξύ των εργαζομένων και ότι δεν έχουν εισαχθεί αθέμιτες διακρίσεις κατά την απασχόληση, στη διαφύλαξη του δικαιώματος των εργαζομένων στην ενημέρωση και τη διαβούλευση στο πλαίσιο της επιχείρησης, καθώς, επίσης, στη διαφύλαξη του δικαιώματος των εργαζομένων στη συλλογική διαπραγμάτευση και τη σύναψη συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Η εργοδότηρια επιχείρηση, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, οφείλει να ενημερώσει τα ενδιαφερόμενα υποκείμενα πριν από τη διαβίβαση των προαναφερομένων δεδομένων τους στο σωματείο εργαζομένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997, η οποία μπορεί να γίνει με κάθε πρόσφορο τρόπο (π.χ. ανάρτηση ανακοίνωσης σε χώρο προσβάσιμο στο προσωπικό της επιχείρησης) (Γ/ΕΞ/4755/06-07-2011).

3.9. ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

3.9.1. Έντυπος Τύπος

Η Αρχή επιλαμβάνεται καταγγελιών κατά δημοσιευμάτων του Τύπου. Όπως έχει ήδη κρίνει, οι διατάξεις του Ν. 2472/1997 καταλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, και τις δημοσιογραφικές δραστηριότητες στο σύνολό τους, όταν με αυτές διενεργείται ταυτόχρονα επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (βλ. απόφαση ΣτΕ 3545/2002, αιτιολ. σκέψη 10). Η δημοσίευση στον Τύπο πληροφοριών που αφορούν ένα φυσικό πρόσωπο συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. δ' του Ν. 2472/1997 («καταχώριση» και «διάδοση»), η οποία επιτρέπεται υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του προαναφερόμενου νόμου. Το άρθρο 3 παρ. 1 του ίδιου νόμου προσδιορίζει το πεδίο εφαρμογής του, το οποίο καλύπτει την εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία καθώς και τη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο. Ακόμα και αν θεωρηθεί η δημοσίευση σε εφημερίδα ως μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (πρβλ. τις με αριθ. 17 και 18/2008 αποφάσεις της Αρχής), εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 2472/1997, αφού τα αρχεία των εφημερίδων αποτελούν διαρθρωμένα αρχεία με την έννοια του Ν. 2472/1997 (βλ. και την με αριθ. 26/2007 απόφαση της Αρχής), διότι συνιστούν διαρθρωμένα σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που καθίστανται προσίτα με την εφαρμογή συγκεκριμένων κριτηρίων, όπως π.χ. τίτλος, αρίθμηση και ημερομηνία του φύλλου της εφημερίδας (άρθρο 2 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997, όπως ισχύει). Η πρόσβαση στα δεδομένα αυτά καθίσταται δυνατή όχι μόνο με τα ενδεικτικά απαριθμούμενα κριτήρια αλλά και με εσωτερικές μηχανές αναζήτησης που τηρούν οι εφημερίδες, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας (βλ. τις με αριθ. 63/2010 και 22/2011 Αποφάσεις της Αρχής).

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της παραπάνω αρμοδιότητάς της, η Αρχή εξετάζει τις καταγγελίες που αφορούν δημοσιεύματα στον Τύπο, και αφού λαμβάνει καταρχάς υπόψη ότι στις περιπτώσεις αυτές συγκρούεται το δικαίωμα για την προστασία της ιδιωτικής ζωής (άρθρο 9 παρ. 1 Σ.) και των προσωπικών δεδομένων (άρθρο 9Α Σ.) με την ελευθερία της έκφρασης και ειδικότερα του Τύπου να ενημερώνει το κοινό καθώς και με το δικαίωμα στην πληροφόρηση (άρθρο 14 παρ. 1 και 2 και άρθρο 5Α Σ.), προβαίνει σε μια ad hoc στάθμιση των αντιτιθέμενων συμφερόντων κατά τις αρχές της πρακτικής αρμονίας και αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 Σ.) με τέτοιο τρόπο, ώστε τα προστατευόμενα εκ του

Συντάγματος αγαθά, αφενός, η ελευθερία της έκφρασης και του Τύπου και το δικαίωμα στην πληροφόρηση και, αφετέρου, το δικαίωμα στην προστασία της ιδιωτικής ζωής και στον πληροφοριακό αυτοκαθορισμό, να διατηρήσουν την κανονιστική τους εμβέλεια. Η κρίση, αν η συγκεκριμένη επεξεργασία ασκήθηκε νόμιμα ή, αντίθετα, αν παραβιάστηκε κατ' αυτήν το δικαίωμα της πληροφοριακής αυτοδιάθεσης των θιγομένων προσώπων και της ιδιωτικής ζωής, υπακούει τόσο στο κριτήριο του κατά πόσο η επεξεργασία αυτή εξυπηρέτησε το συμφέρον της πληροφόρησης της κοινής γνώμης, που υπερτερεί στη συγκεκριμένη περίπτωση του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής, όσο και στο κατά πόσο η εξεταζόμενη προσβολή ήταν, στο πλαίσιο της αρχής της αναλογικότητας, αναγκαία για την άσκηση του δικαιώματος πληροφόρησης. Με άλλα λόγια, η Αρχή κρίνει (κατασταλτικά) αν υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες το καταγγελλόμενο δημοσίευμα δικαιολογείται (ή όχι) κατά την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος για την ενημέρωση του κοινού ή αν παραβίασε (ή όχι) τις διατάξεις του Ν. 2472/1997 (βλ. ιδίως άρθρα 4, 5 παρ. 2 στοιχ. ε' και 7 παρ. 2 στοιχ. ζ').

Συγκεκριμένα, υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία κατά τοπικής εφημερίδας για τρία δημοσιεύματά της που αναφέρονταν στο πρόσωπο του καταγγέλλοντος (γνωστού ιατρού επαρχιακής πόλης), στη μήνυση που του υπέβαλε δικηγόρος για εξύβριση και συκοφαντική δυσφήμιση σε βάρος της, στην επ' αυτοφώρω σύλληψή του, στην ποινική δίωξη που ασκήθηκε σε βάρος του και στην ποινική του καταδίκη για τα παραπάνω. Επί της καταγγελίας αυτής, η Αρχή έκρινε ότι η δημοσίευση στην εφημερίδα των παραπάνω πληροφοριών που αναφέρονται (πλην του πρώτου δημοσιεύματος) ονομαστικά στον καταγγέλλοντα συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του Ν. 2472/1997. Σημειώνεται ότι παρόλο που στο πρώτο δημοσίευμα δεν κατονομάζεται ο ιατρός, η δημοσιοποίηση των πληροφοριών αυτών σε συνδυασμό με το επόμενο δημοσίευμα, στο οποίο κατονομάζεται και γίνεται συσχέτισμός των δύο δημοσιευμάτων, συνιστά επίσης επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που μπορεί να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του Ν. 2472/1997. Περαιτέρω, από τα προσκομισθέντα στοιχεία, προέκυψε ότι ο καταγγέλλων είχε προσφύγει στα δικαστήρια εναντίον του εκδότη της εφημερίδας για επιδίκαση χρηματικής αποζημίωσης λόγω ηθικής βλάβης για προσβολή των προσωπικών του δεδομένων (άρθρο 23 Ν. 2472/1997), συκοφαντικής δυσφήμισης (άρθρο 363 ΠΚ) και εγκλημάτων δια του Τύπου (α.ν. 1092/1938). Ο εκδότης της εφημερίδας, στις απόψεις που υπέβαλε στην Αρχή, ισχυρίστηκε ότι ο ίδιος ο καταγγέλλων, μετά το πρώτο δημοσίευμα, τον επισκέφτηκε στο γραφείο του και, ενώπιον άλλων, του δήλωσε ότι δεν έχει κανένα πρόβλημα να γράψει το όνομά του. Ο εκδότης της εφημερίδας προσκόμισε επίσης στοιχεία για τη θεμελίωση των ανωτέρω (ένορκη βεβαίωση μάρτυρα, προτάσεις ενάγοντος που περιέχονται στο σχετικό φάκελο δικογραφίας). Λαμβάνοντας υπόψη αυτά, η Αρχή έκρινε ότι πρέπει να αναστείλει την εξέταση της υπό κρίση καταγγελίας. Και τούτο διότι η ύπαρξη (ή μη) έγκυρης συγκατάθεσης του καταγγέλλοντος για τη δημοσιοποίηση πληροφοριών που τον αφορούν άμεσα και προσωπικά από την εφημερίδα θα μπορούσε να αποτελέσει νομιμοποιητική βάση για την εν λόγω επεξεργασία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 2 στοιχ. ια', 5 παρ. 1 και 7 παρ. 2 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997. Περαιτέρω, δεδομένου ότι η προαναφερόμενη ένορκη βεβαίωση του μάρτυρα έχει εισαχθεί προς εκτίμηση και αξιολόγηση μαζί με το σύνολο των αποδεικτικών μέσων ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 270 παρ. 2 ΚΠολΔ, η Αρχή έκρινε ότι πρέπει να αναμείνει να αποδειχθεί το αληθές ή μη περιεχόμενο των μαρτυρικών καταθέσεων με τελεσίδικη απόφαση που θα εκδοθεί στην ως άνω πολιτική διαφορά (Απόφαση 22/2011, πρβ. και την Απόφαση 6/2005 της Αρχής).

3.9.2. Τηλεοπτικοί σταθμοί

Η Αρχή επιλαμβάνεται επίσης καταγγελιών κατά τηλεοπτικών σταθμών για το περιεχόμενο εκπομπών τους. Η Αρχή, όπως έχει ήδη κρίνει σε προγενέστερες αποφάσεις της, έχει αρμοδιότητα να κρίνει τη νομιμότητα τηλεοπτικής χρήσης στοιχείων («ντοκουμέντων», όπως έγγραφα, βιντεοταινίες κ.ά.), που περιέχουν προσωπικά δεδομένα. Με ανάλογες σκέψεις, η Αρχή, με την Απόφαση 135/2011, απεφάνθη ότι η τηλεοπτική προβολή βίντεο με εικόνες από την είσοδο αστυνομικού τμήματος, όπου παρουσιάζεται σε κοντινό πλάνο και ο αστυνομικός που τελούσε χρέη σκοπού της εισόδου, συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του Ν. 2472/1997 (άρθρο 3 παρ. 1). Ως επεξεργασία κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. α' και δ' του Ν. 2472/1997 ορίζεται άλλωστε κάθε εργασία που εφαρμόζεται σε προσωπικά δεδομένα, από τη συλλογή μέχρι και την καταστροφή αυτών, με τη χρήση ή μη αυτοματοποιημένων μεθόδων. Εν προκειμένω, τα προσωπικά δεδομένα υφίστανται επεξεργασία, αφού η καταγραφή της εικόνας με τεχνικά μέσα νοείται ως συλλογή δεδομένων και η προβολή της σε τηλεοπτική εκπομπή ως διάδοση. Επιπλέον, ακόμα και αν η συγκεκριμένη επεξεργασία δεν θεωρηθεί αυτοματοποιημένη, ο Ν. 2472/1997 τυγχάνει εφαρμογής, καθώς τα προσωπικά δεδομένα που τυγχάνουν επεξεργασίας περιλαμβάνονται σε αρχείο. Σημειώνεται ότι ως αρχείο νοείται κάθε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία γίνονται προσιτά με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια (άρθρο 2 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997). Τα κριτήρια, με βάση τα οποία διαρθρώνονται τα αρχεία, πρέπει να είναι ειδικά και να αφορούν στα πρόσωπα στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα, έτσι ώστε να επιτρέπεται η ευχερής πρόσβαση στα δεδομένα αυτά (βλ. προοίμιο της οδηγίας 95/46/EK, σημεία 15 και 27). Κατά συνέπεια, για τα στοιχεία (δεδομένα ήχου ή και εικόνας) μιας εκπομπής, τα οποία μπορεί κανείς να εντοπίσει και να αναζητήσει οπτικά στη ροή ενός οπτικού δίσκου DVD (αρχείο των οποίων υποχρεούνται να τηρούν οι τηλεοπτικοί σταθμοί κατ' άρθρο 3 παρ. 12 του Ν. 2328/1995), αφού ως πληροφορίες αποτελούν ανεξάρτητα τμήματα αυτοτελή, ξένα προς το περιβάλλον στο οποίο διαδραματίζεται η εκπομπή, ο οπτικός δίσκος DVD της μεταδιδόμενης εκπομπής λειτουργεί, έστω και σε υποτυπώδη μορφή, ως αρχείο διαρθρωμένο σύμφωνα με ειδικά, όσον αφορά τα πρόσωπα, κριτήρια, διότι είναι ευχερής η πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα που περιλαμβάνει, έστω με τη χρήση διάφορων ηλεκτρονικών μέσων.

Ειδικότερα, με την προαναφερόμενη απόφαση 135/2011, η Αρχή απεφάνθη σχετικά με καταγγελία αστυνομικού κατά των τηλεοπτικών σταθμών ET-1, NET και ET-3 της εταιρείας EPT A.E. για την κατά τους ισχυρισμούς του παράνομη επεξεργασία προσωπικών του δεδομένων, που συνίστατο στην προβολή του προσώπου του ως οπτική επένδυση των ρεπορτάζ που οι ανωτέρω σταθμοί πρόβαλαν στα δελτία ειδήσεων της 16^{ης} Ιουνίου 2007 σχετικά με την κακοποίηση κρατουμένων στο αστυνομικό τμήμα Ομόνοιας. Συγκεκριμένα, όπως προέκυψε, η παρουσίαση του θέματος της κακοποίησης αλλοδαπών κρατουμένων στο αστυνομικό τμήμα Ομόνοιας από το κεντρικό δελτίο ειδήσεων της NET της 16ης Ιουνίου 2007 διήρκεσε 16 λεπτά και 25 δευτερόλεπτα. Αρχικά παρουσιάστηκε ρεπορτάζ σχετικά με το περιστατικό της κακοποίησης και ακολούθησε συζήτηση με εκπρόσωπο της ελληνικής αστυνομίας και δημοσιογράφους. Το ρεπορτάζ, εικόνες του οποίου προβάλλονταν και κατά τη διάρκεια της συζήτησης, παρουσιάζει το βίντεο με τις σκηνές της κακοποίησης καθώς και εικόνες από την είσοδο του αστυνομικού τμήματος Ομόνοιας. Στο βίντεο, το οποίο κατέστη προσβάσιμο μέσω της δημοσίευσής του στο διαδίκτυο, παρουσιάζεται ο αρχιφύλακας (πρόσωπο διάφορο του προσφεύγοντος) που προβαίνει σε πράξεις κακοποίησης των δύο αλλοδαπών κρατουμένων καθώς

και οι ίδιοι οι κρατούμενοι. Στα πρόσωπα και των τριών δεν υπάρχει θόλωση (blurring) με αποτέλεσμα να είναι αναγνωρίσιμοι. Στις εικόνες από την είσοδο του αστυνομικού τμήματος παρουσιάζεται σε κοντινό πλάνο ο προσφεύγων αστυνομικός, ο οποίος κατά τη χρονική στιγμή λήψης των εικόνων από τα τεχνικά συνεργεία των τηλεοπτικών σταθμών, εκτελούσε χρέη σκοπού της εισόδου του εν λόγω αστυνομικού τμήματος. Εκτός από τον προσφεύγοντα παρουσιάζονται και άλλοι αστυνομικοί, οι οποίοι είτε εκτελούν επίσης χρέη φρουρού είτε εισέρχονται ή εξέρχονται από το κτίριο. Από το ρεπορτάζ και τη συζήτηση προκύπτει ότι εμπλεκόμενα στην υπόθεση είναι τρία άτομα: ο αρχιφύλακας, ο οποίος εικονίζεται στο σχετικό βίντεο, ένας αστυφύλακας και ένας συνοριακός φύλακας. Περαιτέρω, το ίδιο θέμα παρουσίασε στα δελτία ειδήσεων των 19:00 και 24:00 της 16ης Ιουνίου 2007 και ο τηλεοπτικός σταθμός ET-3. Στο ρεπορτάζ που παρουσιάστηκε στο πρώτο από τα ανωτέρω δελτία ειδήσεων δεν εμφανίζεται το πρόσωπο του προσφεύγοντος. Αντιθέτως, εμφανίζεται στο ρεπορτάζ που παρουσιάστηκε στο δελτίο ειδήσεων των 24:00 κατά τον τρόπο που εμφανίζεται και στο ρεπορτάζ που παρουσίασε ο τηλεοπτικός σταθμός NET. Η μόνη διαφορά συνίσταται στο γεγονός ότι τα πρόσωπα του αρχιφύλακα καθώς και των δύο αλλοδαπών κρατουμένων δεν είναι αναγνωρίσιμα καθώς σε αυτά έχει εφαρμοσθεί η μέθοδος της θόλωσης.

Και στην περίπτωση αυτή, της τηλεοπτικής προβολής του βίντεο με την αναγνωρίσιμη εικόνα του προσφεύγοντος, συγκρούεται το δικαίωμα του πληροφορείν και πληροφορείσθαι με το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων και πρέπει να εφαρμοστεί η αρχή της ad hoc στάθμισης των αντιτιθέμενων συμφερόντων και της πρακτικής αρμονίας και αναλογικής εξισορρόπησης των συγκρουόμενων δικαιωμάτων. Η Αρχή έκρινε ότι η προβολή ενός προσώπου ως οπτική επένδυση σε ρεπορτάζ που προβάλλεται από δελτίο ειδήσεων δεν παραβιάζει άνευ ετέρου τον Ν. 2472/1997. Ειδικά στις περιπτώσεις, κατά τις οποίες πρόσωπα εμφανίζονται σε ένα τηλεοπτικό πλάνο τυχαία ή ως ανώνυμα μέλη του κοινού, το δικαίωμα πληροφόρησης υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα, χωρίς παράλληλα να θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες των τελευταίων (πρβ. Κώδικα Αναμεταδόσεων της 28.2.2011 του Ofcom [αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου με αρμοδιότητες ανάλογες της ΕΕΤΤ και του ΕΣΡ], μέρος 8ο, σημείο 8.8). Έχοντας υπόψη αυτά, στη συγκεκριμένη περίπτωση κρίθηκε ότι υφίσταται δικαιολογημένο ενδιαφέρον της κοινής γνώμης να πληροφορηθεί το γεγονός της κακοποίησης κρατουμένων σε αστυνομικό τμήμα, ενώ παράλληλα η προσβολή του δικαιώματος του προσφεύγοντος στην προστασία των προσωπικών του δεδομένων, μέσω της προβολής του προσώπου του ως οπτικής επένδυσης των ρεπορτάζ που οι τηλεοπτικοί σταθμοί πρόβαλαν στα δελτία ειδήσεων, δεν υπερβαίνει τα όρια που θέτει η αρχή της αναλογικότητας, καθώς σε καμία περίπτωση δεν δημιουργείται στον τηλεθεατή η πεποίθηση ότι ο προσφεύγων εμπλέκεται στις προβαλλόμενες παράνομες πράξεις.

3.10. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

3.10.1. Συστήματα βιντεοεπιτήρησης

Οδηγία 1/2011

Γενικά

Η Αρχή εξέδωσε την Οδηγία 1/2011, η οποία ρυθμίζει τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε ιδιωτικούς χώρους, προσβάσιμους στο κοινό, για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών. Με την οδηγία αυτή αναθεώρησε παλαιότερη σχετική οδηγία.

Η Οδηγία στο γενικό της μέρος περιλαμβάνει τις ρυθμίσεις που αφορούν το πεδίο εφαρμογής, την υποχρέωση γνωστοποίησης της εγκατάστασης των συστημάτων βιντεοεπιτήρησης, την υποχρέωση ενημέρωσης των προσώπων που εισέρχονται στο χώρο εμβέλειας του συστήματος, το χρόνο τήρησης των εικόνων, κ.λπ. Επίσης, στο γενικό μέρος της Οδηγίας δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στην εξειδίκευση της αρχής της αναλογικότητας και θεσπίζεται η απαγόρευση επιτήρησης στους χώρους εργασίας.

Στο ειδικό μέρος της Οδηγίας ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις εγκατάστασης και λειτουργίας συστημάτων βιντεοεπιτήρησης στις διάφορες κατηγορίες υπευθύνων επεξεργασίας, όπως π.χ. σε πολυκατοικίες, γραφεία, τράπεζες, σχολεία, εμπορικά κέντρα κ.λπ.

Οι λόγοι που οδήγησαν στην ανάγκη αναθεώρησης ήταν κυρίως η αύξηση της χρήσης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε κτίρια και υπαίθριους χώρους από δημόσιους φορείς και ιδιώτες, ο ολοένα και μεγαλύτερος αριθμός ερωτημάτων από υπευθύνους επεξεργασίας και καταγγελιών από πολίτες που δέχεται η Αρχή και φυσικά οι τεχνολογικές εξελίξεις στον τομέα αυτόν.

Διαφορές μεταξύ της Οδηγίας 1/2011 και της Οδηγίας 1122/2000

Η Οδηγία 1/2011 αντικαθιστά την παλαιότερη Οδηγία 1122/2000 και ρυθμίζει όλα τα θέματα που αφορούν τη χρήση κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών. Η Οδηγία αυτή ακολουθεί την έως τώρα νομολογία της Αρχής, καθώς το πνεύμα της είναι ίδιο με αυτό της προγενέστερης. Μετά, όμως, από τη σχεδόν δεκαετή εφαρμογή της Οδηγίας 1122/2000 κρίθηκε σκόπιμο να εκδοθεί μια νεώτερη οδηγία που, αφενός, λαμβάνει υπόψη τις νέες σχετικές αποφάσεις της Αρχής και, αφετέρου, καθοδηγεί πληρέστερα τους υπευθύνους επεξεργασίας.

Στην Οδηγία γίνεται, πλέον, χρήση του όρου συστήματα βιντεοεπιτήρησης, σε αντικατάσταση του όρου κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, όπως άλλωστε είχε συμβεί και στη Γνωμοδότηση 2/2010. Σημαντική διαφορά, σε σχέση με την παλαιά Οδηγία, είναι ότι ο σκοπός της Οδηγίας περιορίζεται στην προστασία προσώπων και αγαθών. Εξαιρείται πια η επιτήρηση δημόσιων χώρων από δημόσιες αρχές για τους σκοπούς που ορίζονται στο Ν. 3917/2011. Αυτό, άλλωστε, είναι κάτι που είχε ήδη επισημάνει η Αρχή με την προαναφερθείσα Γνωμοδότηση 2/2010. Έτσι, για παράδειγμα, η Οδηγία δεν εφαρμόζεται για τη ρύθμιση της κυκλοφορίας. Επίσης, επισημαίνεται ότι στην έννοια της προστασίας προσώπων και αγαθών περιλαμβάνεται και η παροχή υπηρεσιών υγείας από σχετικούς φορείς.

Μετά την εξέταση πολλών σχετικών υποθέσεων κρίθηκε απαραίτητο να διευκρινιστεί περαιτέρω η έννοια της προσωπικής ή οικιακής χρήσης για συστήματα βιντεοεπιτήρησης, οπότε και η επεξεργασία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας για τα προσωπικά δεδομένα. Η Αρχή, βέβαια, επισημαίνει ότι και σε αυτές τις περιπτώσεις μπορεί κανείς να ασκήσει τα νόμιμα δικαιώματά του με βάση τις γενικές διατάξεις του δικαίου. Για παράδειγμα, εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής θυροτηλεοράσεις και θυροτηλέφωνα, ενώ η λήψη εντός ιδιωτικής οικίας δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας, εκτός αν το πεδίο ελέγχου περιλαμβάνει εξωτερικούς δημόσιους ή κοινόχρηστους χώρους.

Όπως και με την προηγούμενη Οδηγία, βασικό κριτήριο για την εξέταση της νομιμότητας της εγκατάστασης και λειτουργίας ενός συστήματος βιντεοεπιτήρησης παραμένει η αρχή της αναλογικότητας. Στη νέα Οδηγία παρατίθενται ειδικές περιπτώσεις εξειδίκευσης και εφαρμογής της αρχής αυτής. Συγκεκριμένα, αναφέρεται ρητά ότι: α) δεν επιτρέπεται λήψη εικόνας από παράπλευρες οδούς και πεζοδρόμια, εκτός από εξαιρετι-

κές και σαφώς ορισμένες περιπτώσεις, β) δεν επιτρέπεται λήψη εικόνας από εσωτερικό ή εισόδους γειτονικών κατοικιών, γ) δεν επιτρέπεται τοποθέτηση καμερών σε χώρους που προσβάλλεται ο στενός πυρήνας της ιδιωτικής ζωής, όπως χώροι και προθάλαμοι τουαλετών, αποδυτήρια και λουτρά και δ) η επεξεργασία ήχου δεν επιτρέπεται παρά μόνο αν το κρίνει απολύτως απαραίτητο η Αρχή. Επιπλέον, ως κριτήρια για την αναλογικότητα ενός συστήματος βιντεοεπιτήρησης εισάγονται οι τεχνικές προδιαγραφές ενός συστήματος, όπου οι υπεύθυνοι καλούνται να επιλέγουν τεχνολογίες που ελαχιστοποιούν τα δεδομένα εξ αρχής (privacy by design) και να χρησιμοποιούν προηγμένες κάμερες, με δυνατότητα εστίασης, μόνο όταν υπάρχει το κατάλληλο προσωπικό.

Όπως και στην Οδηγία 1122/2000, παραμένει ο χρόνος τήρησης των δεκαπέντε ημερών, αν και εισάγεται η έννοια των εργασίμων ημερών, για τα καταγεγραμμένα δεδομένα. Πλέον δεν προβλέπεται παράταση του χρόνου αυτού με άδεια της Αρχής, αλλά επιτρέπεται στον υπεύθυνο επεξεργασίας, όταν έχει διαπιστωθεί συμβάν, να απομονώνει τμήματα του καταγεγραμμένου υλικού και να τα επεξεργάζεται για το εκάστοτε οριζόμενο αναγκαίο χρονικό διάστημα.

Όσον αφορά τους αποδέκτες των καταγεγραμμένων εικόνων, εκτός από τη διαβίβαση στις αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς του υπευθύνου επεξεργασίας, προστίθεται η δυνατότητά του να διαβιβάζει τμήματα του αρχείου του στις αρχές και για συμβάντα που αφορούν τρίτους. Παράλληλα διαθέτει, πλέον, την ευχέρεια να διαβιβάσει δεδομένα και στα πρόσωπα που απεικονίζονται ως θύματα ή δράστες αξιόποινων πράξεων.

Στη νέα Οδηγία δίδονται αναλυτικότερες οδηγίες για τις υποχρεώσεις των υπευθύνων επεξεργασίας που εγκαθιστούν τέτοια συστήματα. Παρουσιάζονται οι κίνδυνοι που οι υπεύθυνοι επεξεργασίας οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη όταν σχεδιάζουν τα μέτρα ασφάλειας συστημάτων βιντεοεπιτήρησης. Για την ορθότερη ικανοποίηση του δικαιώματος ενημέρωσης η Αρχή παραθέτει, σε παράρτημα, υπόδειγμα ενημερωτικής πινακίδας, ενώ ορίζει ότι η ενημέρωση πρέπει να συνδυάζεται με έντυπο υλικό, όταν αυτό ζητηθεί.

Οι διαδικασίες για την άσκηση των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης προσδιορίζονται με σαφήνεια και απλοποιούνται. Άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης μπορεί να γίνει και με απλή επίδειξη των εικόνων, όταν υπάρχει συμφωνία, ενώ είναι, πλέον, υποχρέωση του ασκούντος το δικαίωμα να υποδείξει την ώρα και τον τόπο που βρέθηκε στην εμβέλεια των καμερών. Επίσης, κατά την άσκηση του δικαιώματος αντίρρησης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει, αν διαπιστώσει ότι το αίτημα είναι νόμιμο, να προσαρμόσει τη λειτουργία του συστήματός του, ώστε να αποφευχθεί παρόμοια μελλοντική παραβίαση.

Η Οδηγία διαθέτει και ένα ειδικό μέρος, όπου σε 8 άρθρα προσδιορίζονται οι προϋποθέσεις εγκατάστασης συστημάτων σε κατηγορίες υπευθύνων επεξεργασίας. Σε αυτά συμπεκνώνεται η εμπειρία της Αρχής μετά την εξέταση εκατοντάδων σχετικών υποθέσεων από γνωστοποιήσεις, καταγγελίες και ερωτήματα. Οι προϋποθέσεις παρουσιάζονται συστηματικά οργανωμένες ανά τομέα, ώστε να διευκολύνουν όσους εξετάζουν ή έχουν αποφασίσει να εγκαταστήσουν κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης.

Αρχικά ρυθμίζεται το θέμα εγκατάστασης κλειστών κυκλωμάτων σε συγκροτήματα κατοικιών και γραφείων, όπου ακολουθούνται σε γενικές γραμμές όσα ορίζονταν στην παλαιά οδηγία. Διευκρινίζεται όμως πλέον ότι, όταν δεν προβλέπεται σε σχετικό κανονισμό, το σύστημα μπορεί να εγκαθίσταται μετά από απόφαση του αρμοδίου οργάνου (π.χ. Γ.Σ. πολυκατοικίας) με τη σύμφωνη, όμως, γνώμη των δύο τρίτων των ενοίκων.

Οι ειδικές ρυθμίσεις για τράπεζες, ξενοδοχεία, εμπορικά κέντρα και καταστήματα, μουσεία, πρατήρια υγρών καυσίμων και λοιπούς χώρους ακολουθούν τις αποφάσεις

που κατά καιρούς είχαν εκδοθεί από την Αρχή και περιορίζουν την επιτήρηση σε χώρους εισόδου, εξόδου, ταμείου και άλλους χώρους που παρουσιάζουν αυξημένες απαιτήσεις ασφάλειας. Ειδική πρόβλεψη υπάρχει για τα σχολεία και τους χώρους ανηλίκων. Η Αρχή επισημαίνει ότι η χρήση καμερών σε τέτοιους χώρους ενδέχεται να επηρεάσει την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας των νέων. Σε κάθε περίπτωση, οι κάμερες επιτρέπεται να λειτουργούν μόνο εκτός ωραρίου λειτουργίας, εκτός ελάχιστων εξαιρέσεων για μεγάλης έκτασης εγκαταστάσεις, ενώ τα δεδομένα πρέπει να διαγράφονται την επόμενη ημέρα. Προτείνεται, μάλιστα, να πραγματοποιείται αρχικά πιλοτική εγκατάσταση και η λειτουργία του συστήματος να αξιολογείται κατ' έτος.

Τέλος, ειδική αναφορά γίνεται στις περιπτώσεις όπου συστήματα βιντεοεπιτήρησης χρησιμοποιούνται για την παροχή υπηρεσιών υγείας. Κατά κανόνα, σε χώρους όπου παρέχονται τέτοιες υπηρεσίες (νοσοκομεία, ιατρεία, φυσικοθεραπευτήρια, κ.λπ.) η επιτήρηση επιτρέπεται για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών, οπότε και πρέπει να περιορίζεται σε χώρους εισόδου-εξόδου, ταμεία και κρίσιμες εγκαταστάσεις. Όταν είναι απαραίτητη η χρήση καμερών για ιατρικούς λόγους, αυτό πρέπει να τεκμηριώνεται με απόφαση επιτροπής, αποτελούμενης από αρμόδιο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, η επιτήρηση να πραγματοποιείται μόνο από ιατρικό ή νοσηλευτικό προσωπικό και η συγκεκριμένη επεξεργασία να πραγματοποιείται μετά από άδεια της Αρχής.

Η εφαρμογή της Οδηγίας 1/2011 σε εξειδικευμένες περιπτώσεις και η εν γένει νομιμότητα εγκατάστασης συστήματος βιντεοεπιτήρησης για το σκοπό ασφάλειας ή για άλλους σκοπούς

Η Αρχή, με σειρά απαντητικών εγγράφων, ενημέρωσε υπευθύνους επεξεργασίας κατόπιν γνωστοποιήσεών τους για τις προϋποθέσεις νομιμότητας συστημάτων βιντεοεπιτήρησης που τίθενται στην Οδηγία 1/2011, ενώ επίσης ζήτησε και τροποποίηση ή/και απεγκατάσταση σε διάφορες περιπτώσεις λειτουργίας κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης, όπως σε εστιατόριο, σε πολυχώρο διασκέδασης, σε ιδιωτικά ιατρεία, σε φροντιστήριο, σε ξενοδοχείο και σε πολυκατοικίες. Επίσης, αναφορικά με τη λειτουργία κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης σε εργασιακούς χώρους, ζητήθηκε η απεγκατάσταση καμερών από χώρους γραφείου επιχείρησης (3862/02-06-2011). Η Αρχή περαιτέρω εξέδωσε, σε ιδρύματα παροχής υπηρεσιών υγείας, άδειες για χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης, υπό συγκεκριμένους όρους που τίθενται στην Οδηγία 1/2011, για το σκοπό της παροχής υπηρεσιών υγείας.

Επίσης, η Αρχή εξέτασε καταγγελία σχετικά με τοποθέτηση καμερών σε Δημαρχείο πόλης οι οποίες κατέγραφαν δημόσιους χώρους (όπως την πλατεία του Δημαρχείου). Η Αρχή κάλεσε το Δήμο με έγγραφό της (1597/03-03-2011) να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες, ώστε όλες οι εξωτερικές κάμερες να εστιάζουν αποκλειστικά στο χώρο του κτιρίου και να μη διευρύνεται η εμβέλειά τους πέραν αυτού, αφού ο Δήμος δεν έχει την αρμοδιότητα να χρησιμοποιήσει συστήματα παρακολούθησης σε δημόσιους χώρους ανεξαρτήτως του επιδιωκόμενου σκοπού, εφόσον κάτι τέτοιο δεν έχει προβλεφθεί ρητώς από τυπικό νόμο ή προεδρικό διάταγμα.

Η Αρχή εξέτασε επίσης ερώτημα σχολείου σχετικά με τη νομιμότητα τοποθέτησης δύο σταθερών εξωτερικών καμερών, με πεδίο επίβλεψης τον προαύλιο χώρο εισόδου του κτιρίου καθώς και το σημείο του δρόμου όπισθεν του κτιρίου, όπου σταθμεύουν τα οχήματά τους οι εκπαιδευτικοί. Η Αρχή απάντησε με έγγραφό της (1048-1/23-03-2011) ότι η εγκατάσταση αυτών των καμερών δεν επιτρέπεται. Ειδικότερα, για την περίπτωση του δημόσιου δρόμου επισημάνθηκε ότι το σχολείο δεν έχει την αρμοδιότητα να χρησι-

μποιήσει συστήματα παρακολούθησης ανεξαρτήτως του επιδιωκόμενου σκοπού, εφόσον κάτι τέτοιο δεν έχει προβλεφθεί ρητώς από τυπικό νόμο ή προεδρικό διάταγμα, ενώ για την περίπτωση του προαύλιου χώρου η εγκατάσταση κάμερας αντιβαίνει στις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχείο ε' του Ν. 2472/1997. Και τούτο διότι η εκπλήρωση του προβαλλόμενου σκοπού επεξεργασίας μπορεί να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα, όπως για παράδειγμα με την απασχόληση του απαραίτητου προσωπικού ή τη χρήση συστήματος συναγερμού, χωρίς να θίγεται η ελευθερία έκφρασης του συνόλου των φορέων της εκπαιδευτικής κοινότητας ούτε να προσβάλλονται υπέρμετρα τα δικαιώματα και οι προσωπικές ελευθερίες μαθητών και καθηγητών.

Περαιτέρω, εταιρεία, στην οποία είχε επιβληθεί το 2003 με απόφαση της Αρχής η αφαίρεση ορισμένων καμερών που είχε τοποθετήσει παρανόμως, επανήλθε στην Αρχή με αίτηση θεραπείας, με την οποία ενημέρωσε για τον τρόπο συμμόρφωσης προς την ανωτέρω απόφαση και ζήτησε τη διατήρηση της κάμερας που βρίσκεται στον τρίτο όροφο και εστιάζει στο χώρο στάθμευσης για το αυτοκίνητο μεταφοράς δειγματοληπτικών υλικών της εταιρείας. Όπως διαπιστώθηκε από το διενεργηθέντα διοικητικό έλεγχο, στο χώρο εμβέλειας της κάμερας περιλαμβάνεται τμήμα του πεζοδρομίου της Λεωφόρου Β. Σοφίας, η είσοδος στον περίβολο της πολυκατοικίας, καθώς και τμήμα του οδοστρώματος. Εκτός από το σταθμευμένο όχημα, λαμβάνεται εικόνα από τους πεζούς που κινούνται στο πεζοδρόμιο, που εισέρχονται στον περίβολο της πολυκατοικίας, καθώς και τα διερχόμενα αυτοκίνητα. Παρ' ότι δεν είναι εύκολη η αναγνώριση χαρακτηριστικών, μπορεί να επιτευχθεί αναγνώριση φυσικών προσώπων, ειδικά αν συνδυαστεί με άλλες πληροφορίες, όπως π.χ. του ρουχισμού, ιδίως για όσους εισέρχονται στον περίβολο της πολυκατοικίας και κατοικούν ή έχουν το χώρο εργασίας τους στο κτίριο. Κατόπιν του παραπάνω ελέγχου, με την με αριθ. 48/2011 απόφασή της η Αρχή διέταξε την απεγκατάσταση της κάμερας, με το σκεπτικό ότι δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης από ιδιώτες κατά τρόπο που να δίνουν εικόνα διερχομένων προσώπων από δημόσιους χώρους.

Υποβλήθηκε επίσης στην Αρχή ερώτημα από το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (Διεύθυνση Οδικής Κυκλοφορίας - Τμήμα Αδειών Οδήγησης και Κανόνων Κυκλοφορίας), που αφορά στη δυνατότητα τοποθέτησης κάμερας στην αίθουσα διενέργειας θεωρητικών εξετάσεων για την απόκτηση διπλώματος οδήγησης. Με το ίδιο ερώτημα ζητήθηκε από την Αρχή να γνωρίσει τον τρόπο και τις προϋποθέσεις, εφόσον δεν αντίκειται σε γενικότερες διατάξεις, βάσει των οποίων θα μπορούσε να εφαρμοστεί η βιντεοεπιτήρηση κατά τη διάρκεια τόσο θεωρητικών όσο και πρακτικών εξετάσεων, για το σκοπό της διαφάνειας στη χορήγηση άδειας οδήγησης. Σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη επεξεργασία δεν πραγματοποιείται για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών και, ως εκ τούτου, δεν εφαρμόζεται η Οδηγία 1/2011. Η Αρχή με έγγραφό της (4245-1/13-07-2011) απάντησε ότι η εν λόγω επεξεργασία δεν είναι αναγκαία για εκπλήρωση υποχρέωσης του Υπουργείου, η οποία επιβάλλεται από νόμο (οπότε και θα είχε εφαρμογή η παρ. 5 παρ. 2 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997). Και τούτο διότι δεν προκύπτει από τις ισχύουσες διατάξεις (ΥΑ 58930/480/1999 και ΥΑ 43206/6028/2008) η δυνατότητα χρήσης συστήματος βιντεοεπιτήρησης κατά τη διενέργεια (θεωρητικών ή/και πρακτικών) εξετάσεων. Το σύννομο της προαναφερθείσας επεξεργασίας δεν μπορεί επίσης να κριθεί ούτε με βάση τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997, διότι η αρχή της νομιμότητας λειτουργεί ως περιοριστικό όριο της διοικητικής δράσης, ή, με αντίστροφο συλλογισμό, η διοικητική ενέργεια πρέπει να είναι σύμφωνη προς τον κανόνα δικαίου που διέπει τη δράση της διοίκησης. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο η εν λόγω επεξεργασία να προβλέπεται σε νομοθετική διάταξη, η οποία

θα αναφέρει τα βασικά χαρακτηριστικά της επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένων του υπευθύνου επεξεργασίας, του σκοπού, των δεδομένων τα οποία θα τύχουν επεξεργασίας καθώς και των αποδεκτών αυτών. Η επεξεργασία που θα προβλέπεται στην εν λόγω διάταξη θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997, ιδίως δε με την αρχή της αναλογικότητας. Σημειώνεται, τέλος, στο ίδιο έγγραφο ότι, αν κριθεί αναγκαία η κατάρτιση σχετικής διάταξης, πρέπει σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997 να γνωμοδοτήσει επί της εν λόγω ρυθμίσεως η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Χορήγηση δεδομένων από συστήματα βιντεοεπιτήρησης για δικαστική χρήση

Η Αρχή, στη με αριθ. 64/2011 Απόφασή της, εξέτασε αίτημα με το οποίο ζητήθηκε πρόσβαση σε δεδομένα, καταγεγραμμένα από τις κάμερες του κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης, που έχει εγκαταστήσει και λειτουργεί κατάστημα EVEREST, περιοχής Αττικής. Οι δύο αιτούντες που οδηγήθηκαν στο ακροατήριο του Β Αυτόφωρου Τριμελούς Πλημ/κείου Αθηνών με τις κατηγορίες της λόγω και έργω εξύβρισης αστυνομικού και αντίστασης κατά της αρχής μετά από συμπλοκή μέσα στο κατάστημα ζήτησαν αντίγραφο της κασέτας με τα καταγεγραμμένα δεδομένα της κρίσιμης χρονικής περιόδου, προκειμένου να το χρησιμοποιήσουν στο δικαστήριο.

Η Αρχή, με την υπ' αριθ. 2/2009 Απόφασή της, είχε δεχθεί το περί προσωρινής αναστολής της επεξεργασίας αίτημα των προσφευγόντων και είχε διατάξει τη διατήρηση των εγγραφών από το αρχείο κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης του καταστήματος μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης από την Αρχή, κρίνοντας ότι η καταστροφή των στοιχείων από το κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης λόγω παρέλευσης της υπό της Οδηγίας 1122/2000 της Αρχής προβλεπόμενης προθεσμίας των 15 ημερών από την ημέρα του επίδικου συμβάντος μπορεί να παραβιάσει το δικαίωμα υπεράσπισης των αιτούντων ενώπιον του ποινικού δικαστηρίου.

Εν προκειμένω, οι αιτούντες είναι και υποκείμενα των δεδομένων -στο μέτρο που το εν λόγω αντίγραφο περιέχει και τη δική τους εικόνα- αλλά και τρίτοι σε σχέση με τα δεδομένα του εικονιζόμενου αστυνομικού (βλ. άρθρο 2 στοιχ. α', γ' και θ' του Ν. 2472/1997 για τις έννοιες του «υποκειμένου» και του «τρίτου»). Δεδομένου του πιθανολογούμενου ως βάσιμου ισχυρισμού των αιτούντων ότι η χορήγηση σε αυτούς των ζητηθέντων δεδομένων είναι απολύτως αναγκαία για την υπεράσπισή τους ως κατηγορουμένων σε εκκρεμή ποινική διαδικασία και δεν θίγει υπέρμετρα τα δικαιώματα του εικονιζόμενου αστυνομικού-αντιδίκου των αιτούντων (άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997), το κατάστημα EVEREST επιτρέπεται, κατόπιν εξέτασης του ζητηθέντος αποσπάσματος από το κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης προς διακρίβωση των ισχυρισμών των αιτούντων, να διαβιβάσει τα στοιχεία αυτά είτε στις αρμόδιες δικαστικές αρχές, είτε στους ίδιους τους αιτούντες, εφόσον εκκρεμεί ακόμη η σχετική ποινική διαδικασία. Πριν από τη διαβίβαση αυτή, το κατάστημα EVEREST οφείλει να ενημερώσει τον εικονιζόμενο αστυνομικό, ως υποκείμενο των δεδομένων, εφόσον τούτο είναι εφικτό.

Το ίδιο σκεπτικό επανέλαβε η Αρχή στην με αριθ. 65/2011 Απόφασή της, κρίνοντας ότι το καζίνο "HYATT REGENCY" της Θεσσαλονίκης επιτρέπεται να χορηγήσει σε δύο αιτούντες αντίγραφο συγκεκριμένης βιντεοκασέτας, στην οποία καταγράφηκε η συνάντηση και συνομιλία της δεύτερης αιτούσας με τρίτο πρόσωπο στο χώρο διενέργειας των παιχνιδιών του καζίνο, προκειμένου να το χρησιμοποιήσουν για την ανταπόδειξη-αντίκρουση του περιεχομένου της έγκλησης που υπέβαλε εναντίον τους το τρίτο πρόσωπο.

Η Αρχή με την παραπάνω απόφαση αποφάνθηκε ότι η ειδική νομοθεσία αναφορικά με το διοικητικό έλεγχο και την εποπτεία των καζίνο από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές εφαρμόζεται παράλληλα με τον Ν. 2472/1997 και δεν αναιρεί την αρμοδιότητα της Αρχής για την άσκηση εποπτικού ελέγχου αναφορικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τα καζίνο. Απνύθυνε, δε, προειδοποίηση στο καζίνο, όπως υποβάλει στην Αρχή την προβλεπόμενη κατά νόμο γνωστοποίηση κλειστού κύκλωμα τηλεόρασης, αφού το γεγονός ότι το καζίνο έχει εγκαταστήσει κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης για να συμμορφωθεί με Υπουργική Απόφαση σχετικά με τον Κανονισμό Διοικητικού Ελέγχου και Εποπτείας της Λειτουργίας των Καζίνο, δεν αναιρεί την υποχρέωση γνωστοποίησης του άρθρου 6 του Ν. 2472/1997, όπως εξειδικεύεται με το άρθρο 10 της Οδηγίας 1/2011 της Αρχής.

Τέλος, η Αρχή με έγγραφό της (2778-1/15-09-2011) απάντησε σε ερώτημα σχετικά με το αν βιντεοσκόπηση φυσικού προσώπου με ερασιτεχνική κάμερα χειρός εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας περί προστασίας προσωπικών δεδομένων, καθώς επίσης και εάν το προϊόν μιας τέτοιας βιντεοσκόπησης μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως αποδεικτικό υλικό σε δικαστήριο. Στην προκειμένη περίπτωση, η βιντεοσκόπηση με ερασιτεχνική κάμερα χειρός δεν αποτελεί σύστημα βιντεοεπιτήρησης, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4 της Οδηγίας 1/2011 και, ως εκ τούτου, η επεξεργασία αυτή εκφεύγει του πεδίου εφαρμογής της παραπάνω Οδηγίας. Περαιτέρω, όπως επισημαίνει η Αρχή, μεταξύ άλλων στην απάντησή της, αν το εν λόγω υλικό δεν χρησιμοποιηθεί για αποκλειστικά προσωπική ή οικιακή χρήση, τότε καταρχήν έχει εφαρμογή ο Ν. 2472/1997. Ωστόσο, αναφορικά με την προσκόμισή του σε δικαστήριο για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιωμάτων των διαδίκων, εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που, όπως έχει ήδη κριθεί, είναι ειδικότερες και κατ'εξουσίαν του Ν. 2472/1997 (πρβ. Απόφαση 81/2011, στην παρακάτω υποενότητα).

3.10.2. Χορήγηση άδειας για δικαστική χρήση, κατόπιν απόφασης δικαστηρίου που για να λάβει υπόψη το αποδεικτικό μέσο απαιτούσε άδεια της Αρχής

Με την απόφασή της 81/2011, η Αρχή χορήγησε στην αιτούσα άδεια, προκειμένου αυτή να προβεί σε δικαστική χρήση ψηφιακού δίσκου βίντεο (DVD) με ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του πρώην συζύγου της, για το σκοπό της αναγνώρισης, άσκησης ή υπεράσπισης των δικαιωμάτων της ίδιας και εκείνων του ανήλικου τέκνου τους, και το αποδεικτικό αυτό μέσο να ληφθεί υπόψη από το αρμόδιο δικαστήριο.

Ειδικότερα, στην υπό κρίση υπόθεση, η αιτούσα είχε αποκτήσει από το γάμο της μία θυγατέρα. Κατά τους ισχυρισμούς της αιτούσας, «ο βασικότερος λόγος της διάζευξης ήταν η εν γένει αλλόκοτη και ίδια αλλόκοτη σεξουαλική συμπεριφορά μεταξύ άλλων η σεξουαλική ψυχρότητα του πρώην συζύγου της και η αδιαφορία του για το συζυγικό βίο. Ο πρώην σύζυγος της είχε κάποιας μορφής σεξουαλική ανικανότητα και ολιγοσπερμία, η οποία οφειλόταν σε κάποιο τραύμα από την παιδική του ηλικία. Όλη αυτή η κατάσταση τον έκανε ιδιαίτερα νευρικό και πολλές φορές την εξύβριζε». Με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, η οποία ήδη κατέστη αμετάκλητη, έχει ανατεθεί στην αιτούσα η επιμέλεια του ανήλικου τέκνου τους. Έκτοτε υφίσταται μακρά δικαστική διαμάχη μεταξύ της ίδιας και του πρώην συζύγου της σχετικά με το θέμα της ρύθμισης του δικαιώματος επικοινωνίας του πατέρα με το ως άνω ανήλικο τέκνο τους. Κατά τους ισχυρισμούς της αιτούσας, η επικοινωνία του πρώην συζύγου της με το ανήλικο τέκνο τους εγκυμονεί κινδύνους για την ομαλή ψυχική ανάπτυξη του τέκνου αυτού, καθόσον επικαλείται σεξουαλικές διαστροφές του πρώην συζύγου της. Πάντοτε κατά τους ισχυ-

ρισμούς της αιτούσας, λίγο πριν από τη διάσπαση του έγγαμου βίου της, ανακάλυψε ότι ο πρώην σύζυγός της μαγνητοσκοπούσε τις προσωπικές τους στιγμές και αντάλλαξε τις κασέτες με φίλους του, που είχαν ανάλογες σεξουαλικές διαστροφές. Η αιτούσα ισχυρίστηκε ότι το γεγονός αυτό αναγκάστηκε να παραδεχθεί και ο πρώην σύζυγός της, χωρίς όμως να διαθέτει η ίδια πειστήρια των ισχυρισμών αυτών. Ωστόσο, τακτοποιώντας πρόσφατα τις κασέτες από τη βιντεοσκόπηση γεγονότων που αφορούσαν το παιδί και οι οποίες παρέμειναν στην κατοχή της, ανακάλυψε τυχαία και μία κασέτα, η οποία έχει καταρχάς περιεχόμενο μια παλιά οικογενειακή εκδρομή, καθώς και στιγμές της νεογέννητης κόρης τους, αλλά παρεμβάλλονται, επίσης, και στιγμές ερωτικού περιεχομένου της αιτούσας και του πρώην συζύγου της, τις οποίες –πάντοτε κατά τους ισχυρισμούς της αιτούσας– κατέγραψε εν αγνοία της ο πρώην σύζυγός της. Η αιτούσα υποστήριξε ότι από το περιεχόμενο της επίμαχης κασέτας προκύπτει το επικίνδυνο του χαρακτήρα του πρώην συζύγου της αναφορικά με την επικοινωνία του με την κόρη τους. Τη βιντεοκασέτα αυτή είχε ήδη προσκομίσει η αιτούσα ως αποδεικτικό στοιχείο ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, με τις νόμιμα κατατεθειμένες προτάσεις της προς υποστήριξη της αγωγής της, η οποία συνεκδικάσθηκε με αντίθετη αγωγή του πρώην συζύγου της, για τη ρύθμιση του δικαιώματος επικοινωνίας της ανήλικης θυγατέρας τους με τον πατέρα της. Επί των αγωγών αυτών εκδόθηκε απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, στο 4^ο φύλλο της οποίας αναφέρεται ότι το Δικαστήριο δεν λαμβάνει υπόψη την επίμαχη προσκομισθείσα βιντεοκασέτα, «καθόσον περιέχει ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν στην ερωτική ζωή των διαδίκων (άρθρο 2 περ. β' Ν. 2472/1997, όπως η περ. β' αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 παρ. 3 Ν. 3625/2007), για τη χρήση των οποίων στη δίκη αυτή δεν υπάρχει συγκατάθεση του εναγομένου (ο τελευταίος ρητά αντιτίθεται στη χρήση της συγκεκριμένης βιντεοκασέτας με την προσθήκη στις νομίμως κατατεθείσες προτάσεις του) ούτε η απαιτούμενη άδεια της αρμόδιας προς τούτο Αρχής (άρθρα 2 περ. δ' και 7 παρ. 1, 2 Ν. 2472/1997)».

Λαμβάνοντας υπόψη αυτά, η Αρχή στη συγκεκριμένη περίπτωση έκανε δεκτό το αίτημα της αιτούσας για χορήγηση της άδειας, προκειμένου αυτή να προβεί σε δικαστική χρήση του ψηφιακού δίσκου βίντεο (DVD) με ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του πρώην συζύγου της, για το σκοπό της αναγνώρισης, άσκησης ή υπεράσπισης των δικαιωμάτων της ίδιας και εκείνων του ανήλικου τέκνου τους (βλ. άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997), και το αποδεικτικό αυτό μέσο να ληφθεί υπόψη από το αρμόδιο δικαστήριο. Τέλος, έκρινε ότι όσον αφορά στα δικά της ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα που περιέχονται στο παραπάνω DVD δεν απαιτείται άδεια της Αρχής.

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

4. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

4.1. ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 29 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 95/46/ΕΚ

Στην επονομαζόμενη «Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29», που συστάθηκε βάσει του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, συμμετέχουν, ως τακτικά μέλη, όλοι οι πρόεδροι ή επίτροποι των Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων των 27 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόεδρος της Ομάδας Εργασίας για τη διετία 2010-2011 διετέλεσε ο πρόεδρος της Αρχής των Κάτω Χωρών, ο οποίος επανεκλέχθηκε για τη διετία 2012-2013. Στις συνεδριάσεις δύνανται να συμμετέχουν ως παρατηρητές, χωρίς δικαίωμα ψήφου, οι πρόεδροι ή επίτροποι των κρατών του Ε.Ο.Χ. καθώς και χωρών που έχουν λάβει επίσημη υποψηφιότητα προς ένταξη στην Ε.Ε.

Η αποστολή της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 συνίσταται κυρίως στην εξέταση της ομοιόμορφης εφαρμογής της Οδηγίας 95/46/ΕΚ στα κράτη μέλη αλλά και των μεταγενέστερων Οδηγιών 2002/58/ΕΚ και 2006/24/ΕΚ που αφορούν στον ειδικότερο τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Η Ομάδα γνωμοδοτεί, επίσης, για κάθε νομοθετικό ή διοικητικό μέτρο ή άλλη δράση των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορά στην προστασία των προσωπικών δεδομένων καθώς και αν η νομοθεσία τρίτης χώρας παρέχει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας, το οποίο επιτρέπει την ελεύθερη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων από κράτος μέλος της Ε.Ε. προς αυτή.

Προς τούτο εκδίδει Γνώμες και κείμενα εργασίας, που έχουν ως αποδέκτες τα ευρωπαϊκά νομοθετικά όργανα, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τους επεξεργαστές καθώς και τον εφαρμοστή του δικαίου, όπως τις ίδιες τις εθνικές Αρχές Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Επιπλέον προβαίνει –με δική της πρωτοβουλία ή όταν της τεθεί σχετικό ερώτημα– σε έγγραφες ή προφορικές τοποθετήσεις προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, διεθνείς οργανισμούς ή τις εκάστοτε αρμόδιες εθνικές Αρχές τρίτων χωρών καθώς και προς υπευθύνους επεξεργασίας που αναπτύσσουν δραστηριότητα σε ευρωπαϊκό ή παγκόσμιο επίπεδο, καλεί σε ακρόαση εκπροσώπους διεθνών οργανισμών και υπευθύνων επεξεργασίας, πάντα για ζητήματα που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων, και δίνει κατά την κρίση της δημοσιότητα σε αυτές τις δράσεις. Η Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29 επιδιώκει με τη δραστηριότητα που αναπτύσσει να έχει κομβικό ρόλο στα θέματα προστασίας των προσωπικών δεδομένων σε παγκόσμιο επίπεδο. Για το λόγο αυτό καλλιεργεί, τα τελευταία έτη, ιδιαίτερως το διάλογο με την Ομοσπονδιακή Επιτροπή Εμπορίου των Η.Π.Α., που είναι αρμόδια για θέματα καταναλωτή, συμπεριλαμβανομένης της ιδιωτικής ζωής των καταναλωτών, καθώς και με τον Ο.Ο.Σ.Α.

Για την αποτελεσματικότερη οργάνωση των εργασιών της η Ομάδα συγκροτεί μόνιμες υποομάδες για συγκεκριμένες κατηγορίες θεμάτων, όπως τα ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων που ανακύπτουν στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, την ομοιόμορφη ερμηνεία των βασικών εννοιών της Οδηγίας 95/46/ΕΚ καθώς και ad hoc υποομάδες για την επεξεργασία επίκαιρων ζητημάτων. Για τον ίδιο σκοπό αποφασίζει ανά διετία πρόγραμμα εργασίας, το οποίο δημοσιεύει.

1. Ένα σημαντικό μέρος των εργασιών της Ομάδας κατά το έτος 2011 συνδέεται με το νέο κανονιστικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, την Πρόταση για το οποίο δημοσίευσε η Ε. Επιτροπή στις 25/1/2012. Υπενθυμίζουμε ότι η διαβούλευση για το νέο κανονιστικό πλαίσιο, στην οποία η Ομάδα Εργασίας τοποθετήθηκε με ένα εκτενές Κείμενο Εργασίας (WP 168) και επηρέασε σημαντικά τις αποφάσεις της Ε. Επιτροπής, άρχισε το 2009. Το 2011, καταρχάς ως απάντηση στην Ανακοίνωση της Ε. Επιτροπής (COM (2010) 609 τελ.), η Ομάδα Εργασίας απέστειλε επιστολή στην αρμόδια Επίτροπο και Αντιπρόεδρο της Επιτροπής, V. Reding, με την οποία

επεσήμανε τα ζητήματα που χρήζουν προσοχής, όπως σε σχέση με το δικαίωμα στη λήψη, την πρόβλεψη συλλογικών αγωγών και προσφυγών, την κατοχύρωση των απαιτούμενων ανθρώπινων πόρων και υλικοτεχνικής υποδομής για τις Αρχές προστασίας δεδομένων, ως προϋπόθεση της ανεξαρτησίας τους, τέλος την ενίσχυση των αρμοδιοτήτων της Ομάδας Εργασίας. Στη συνέχεια, κατόπιν σχετικού ερωτήματος της Ε. Επιτροπής, η Ομάδα Εργασίας υπέβαλε τρεις γνωμοδοτήσεις σχετικά με τον κατάλογο των ευαίσθητων δεδομένων, την υποχρέωση των υπευθύνων επεξεργασίας για γνωστοποίηση και, τέλος, τη συνεργασία των ευρωπαϊκών Αρχών προστασίας δεδομένων. Στο πρώτο θέμα, η άποψη της πλειοψηφίας ήταν να τηρηθεί ο κλειστός κατάλογος των ευαίσθητων δεδομένων, ανεξαρτήτως σκοπού επεξεργασίας, με τυχόν συμπερίληψη των γενετικών και βιομετρικών δεδομένων. Τελικώς, η Πρόταση Κανονισμού της Ε. Επιτροπής συμπεριέλαβε στα ευαίσθητα δεδομένα αυτά που αφορούν ποινικές καταδίκες, όπως και ο ελληνικός νόμος 2472/1997, ενώ για τα βιομετρικά και γενετικά δεδομένα επεφύλαξε την υποχρέωση διενέργειας μελέτης επιπτώσεων ως διαδικαστική εγγύηση της επεξεργασίας τους. Στο δεύτερο θέμα, η άποψη της πλειοψηφίας ήταν να καταργηθεί ο θεσμός της γνωστοποίησης, ο οποίος κρίθηκε γραφειοκρατικός, χωρίς ιδιαίτερη προστιθέμενη αξία για τις Αρχές και τους ελεγχόμενους, και προτάθηκε να διατηρηθεί μόνο για τις επικίνδυνες επεξεργασίες. Παράλληλα προτάθηκε να τηρούν οι υπεύθυνοι επεξεργασίας αρχείο των επεξεργασιών που πραγματοποιούν. Τελικώς, η Πρόταση Κανονισμού της Ε. Επιτροπής προβλέπει υποχρέωση των υπευθύνων και εκτελούντων την επεξεργασία να τηρούν τέτοιο αρχείο, με σημαντικές όμως εξαιρέσεις, καταργεί τη γνωστοποίηση, ενώ ο προληπτικός έλεγχος, υπό τη μορφή της χορήγησης άδειας, προβλέπεται μόνο για ορισμένες περιπτώσεις διαβιβάσεων σε τρίτες χώρες και, υπό τη μορφή της διαβούλευσης, στην περίπτωση επεξεργασιών που χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνες. Στο τρίτο θέμα, τέλος, η Ομάδα Εργασίας ανέπτυξε προτάσεις για την ενίσχυση και την ομογενοποίηση των αρμοδιοτήτων των Αρχών προστασίας δεδομένων, ώστε να ασκούν αποτελεσματικά τον ελεγκτικό και εποπτικό τους ρόλο. Επίσης, πρότεινε μέτρα για τη στενότερη συνεργασία των Αρχών, υπό την έννοια της ανταλλαγής εγγράφων, διενέργειας κοινών ελέγχων και της συναπόφασης σε διασυνοριακές υποθέσεις. Η Πρόταση Κανονισμού της Ε. Επιτροπής υιοθέτησε εν μέρει ένα διαφορετικό μοντέλο που βασίζεται στην αρμοδιότητα μιας Αρχής, εκεί όπου ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει τον κρίσιμο τόπο εγκατάστασης για τη λήψη των αποφάσεων σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, ενώ κατά τα λοιπά πράγματι ενίσχυσε τις αρμοδιότητες των Αρχών, προέβλεψε τη διεξαγωγή κοινών ελέγχων καθώς και διαδικασία συνεργασίας σε περιπτώσεις επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων με διασυνοριακό χαρακτήρα.

Τέλος, η Ομάδα Εργασίας εξέδωσε την υπ' αριθ. 15/2011 Γνώμη για την έννοια της συγκατάθεσης στο πλαίσιο της ομοιόμορφης εφαρμογής της Οδηγίας και ταυτόχρονα ανταποκρινόμενη σε αίτημα της Ε. Επιτροπής να υποβάλει προτάσεις βελτίωσης ενόψει του νέου κανονιστικού πλαισίου. Η Ομάδα Εργασίας διατύπωσε τις απόψεις της ως προς επιμέρους ζητήματα, όπως την ερμηνεία της «αδιαμφισβήτητης» συγκατάθεσης, η οποία προβλέπεται για την επεξεργασία των απλών προσωπικών δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 7 (α) της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, και επεσήμανε ότι, εφόσον είναι σιωπηρή, θα πρέπει πάντως να προκύπτει σαφώς η βούληση του υποκειμένου των δεδομένων. Όσον αφορά το επικείμενο κανονιστικό πλαίσιο επεσήμανε ότι η αδιαμφισβήτητη συγκατάθεση θα πρέπει να παραμείνει ο κανόνας και να μην περιορισθεί στη ρητή συγκατάθεση -σε αντίθεση με τον ελληνικό νόμο που προβλέπει τη ρητή συγκατάθεση ως προϋπόθεση επεξεργασίας των απλών δεδομένων και την έγ-

γραφη στα ευαίσθητα δεδομένα- ενώ στις διαδικτυακές εφαρμογές οι προκαθορισμένες ρυθμίσεις δεν πρέπει να νοούνται ως σιωπηρή συγκατάθεση και ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να διασφαλίζει την εγκυρότητα της δήλωσης συγκατάθεσης που λαμβάνεται μέσω διαδικτύου - στο σημείο αυτό μάλιστα λήφθηκε υπόψη ως καλή πρακτική η γερμανική και ελληνική ρύθμιση (άρθρο 5 παρ. 3 Ν. 3471/2006). Επίσης, διευκρίνισε ότι η συγκατάθεση δεν προσιδιάζει κατά κανόνα στις επεξεργασίες που πραγματοποιεί η δημόσια διοίκηση, της οποίας η δράση πρέπει να προβλέπεται σε νόμο, ενώ δεν πρόκειται για ελεύθερη δήλωση βουλήσεως όπου το δημόσιο συνδέει τη συγκατάθεση με συγκεκριμένα οφέλη. Η Πρόταση του Κανονισμού υιοθέτησε ορισμένες παρατηρήσεις, ωστόσο δεν αποσαφήνισε τις συνθήκες υπό τις οποίες δεν επιτρέπεται η σιωπηρή συγκατάθεση.

2. Οι νέες τεχνολογίες αποτελούν σημαντικό κομμάτι των εργασιών της Ομάδας Εργασίας, με αυξανόμενο ρυθμό τα τελευταία έτη. Στο πλαίσιο αυτό, ένα ζήτημα που απασχόλησε και εξακολουθεί να απασχολεί είναι η ορθή εφαρμογή της τροποποιημένης διάταξης του άρθρου 5 παρ. 3 της Οδηγίας 2002/58/EK που αφορά στην αποθήκευση μικρών αρχείων κειμένων (cookies) στον υπολογιστή του χρήστη. Ειδικά, τα αρχεία αυτά χρησιμοποιούνται στο διαδίκτυο από διαφημιστικά δίκτυα σε συνεργασία με την ιστοσελίδα που επισκέπτεται ο χρήστης για την ανάλυση των προτιμήσεων του και την εμφάνιση στη συνέχεια στοχευμένης διαφήμισης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση Εταιρειών Διαδικτυακής Διαφήμισης, όπως και στο παρελθόν σε σχέση με τον κώδικα δεοντολογίας για την απευθείας διαφήμιση, ζήτησε τη γνωμοδότηση της Ομάδας Εργασίας για τις βέλτιστες πρακτικές που προτείνει σε σχέση με την αποθήκευση cookies και την ενημέρωση των χρηστών. Η Ομάδα Εργασίας, αφού διαβουλευθήκε με την Ένωση, εξέδωσε την υπ' αριθ. 16/2011 Γνώμη, με την οποία καταλήγει ότι οι πρακτικές που υλοποιήθηκαν μέσω της ιστοσελίδας <http://www.youronlinechoices.eu>, η οποία είναι διαθέσιμη και στην ελληνική γλώσσα, δεν ικανοποιούν τις απαιτήσεις για ενημερωμένη συγκατάθεση. Ο χρήστης δηλώνει ποια δίκτυα δεν επιθυμεί να αποθηκεύουν cookies, το οποίο αποτελεί δήλωση εναντίωσης και όχι συγκατάθεσης, ενώ και η ίδια η ιστοσελίδα περιέχει υπερσυνδέσμους, οι οποίοι αποθηκεύουν πληροφορίες για το χρήστη. Επίσης, το προτεινόμενο εικονίδιο για την ενημέρωση του χρήστη, που θα εμφανίζεται στις ιστοσελίδες που επισκέπτεται, κρίθηκε ότι δεν επικοινωνεί επαρκώς το νόημά του στο χρήστη. Στη συνέχεια, η Γνώμη δίνει πρακτικά παραδείγματα για τρόπους νόμιμης αποθήκευσης και επεξεργασίας των cookies, κατόπιν συγκατάθεσης, όπως επίσης αναφέρει ορισμένες κατηγορίες για τις οποίες δεν απαιτείται συγκατάθεση σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 3 της Οδηγίας 2002/58/EK, κυρίως όταν τα cookies είναι απαραίτητα για την παροχή μιας υπηρεσίας μέσω ιστοσελίδας που ρητώς έχει ζητήσει ο χρήστης.

Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη Ετήσια Έκθεση της Αρχής (πβλ. σελ. 113), η Ομάδα Εργασίας απέρριψε με την υπ' αριθ. 5/2010 Γνώμη το υποβληθέν πλαίσιο κανόνων για την αποτίμηση των επιπτώσεων στην ιδιωτικότητα από τη χρήση τεχνολογίας ταυτοποίησης μέσω ραδιοσυχνοτήτων (RFIDs) που είχε υποβάλει ο κλάδος των εμπλεκόμενων εταιρειών. Το 2011 υποβλήθηκε αναθεωρημένο σχέδιο σύμφωνα με τις επισημάνσεις της Ομάδας Εργασίας και εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. 9/2011 Γνώμη.

Οι υπηρεσίες γεωγραφικού εντοπισμού, μέσω ευφυών κινητών συσκευών, απασχόλησε την Ομάδα Εργασίας, με αφορμή τις αποκαλύψεις ότι η εταιρεία Google συνέλεξε, στο πλαίσιο της φωτογράφισης για την υπηρεσία Street View, δεδομένα από τα ενεργοποιημένα ασύρματα τοπικά δίκτυα, αλλά κυρίως διότι οι κινητές συσκευές παρέχουν δυνατότητες συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων, χωρίς καν

να υποπίπτουν στην αντίληψη του χρήστη. Η Ομάδα Εργασίας με την υπ' αριθ. 13/2011 Γνώμη έκρινε ότι η γεωγραφική θέση του ατόμου είναι δυνατόν στις περισσότερες περιπτώσεις να αποκαλύψει πληροφορίες σχετικά με τις συνήθειες ή τις προτιμήσεις του, επιτρέποντας τη δημιουργία προφίλ και την εξατομικευμένη διαφήμιση, συνεπώς τα δεδομένα γεωγραφικής θέσης αποτελούν προσωπικά δεδομένα. Στη συνέχεια απεφάνθη ότι στις περισσότερες περιπτώσεις η επεξεργασία επιτρέπεται μόνο με τη συγκατάθεση του χρήστη, εκτός και αν συντρέχει περίπτωση υπέρτερου έννομου συμφέροντος, όπως στην παρακολούθηση από τον εργοδότη της διαδρομής των οχημάτων υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις ή για την παροχή υπηρεσιών γεωγραφικού προσδιορισμού που χρησιμοποιούν τα μοναδικά αναγνωριστικά των ασύρματων τοπικών δικτύων πρόσβασης στο διαδίκτυο (Wi-Fi), όπως δηλαδή στην προαναφερθείσα υπόθεση της Google (χωρίς βεβαίως τη συλλογή δεδομένων του περιεχομένου της επικοινωνίας).

Η Οδηγία 2009/136/EK, που τροποποίησε την Οδηγία 2002/58/EK, επιβάλλει στους παρόχους δημοσίων δικτύων και ηλεκτρονικών επικοινωνιών, διαθέσιμων στο κοινό, τη γνωστοποίηση στις αρμόδιες αρχές και τους συνδρομητές περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων. Η Οδηγία προβλέπει ότι οι αρμόδιες αρχές μπορούν να εξειδικεύσουν τις προϋποθέσεις γνωστοποίησης α) ως προς τις συνθήκες της παραβίασης προσωπικών δεδομένων που ενεργοποιούν την ενημέρωση των συνδρομητών, β) τη μορφή και τον τρόπο της γνωστοποίησης και, επίσης, προβλέπει την αρμοδιότητα της Ε. Επιτροπής να εκδώσει εκτελεστικό κανονισμό για την ομοιόμορφη εφαρμογή των ανωτέρω προϋποθέσεων από τα κράτη μέλη. Η Ομάδα Εργασίας με το υπ' αριθ. 1/2011 Κείμενο Εργασίας επεσήμανε τα επιμέρους σημεία που χρήζουν εξειδίκευσης και κάλεσε την Επιτροπή να προχωρήσει εγκαίρως στην έκδοση του εκτελεστικού κανονισμού. Οι εργασίες συνεχίζονται και εντός του 2012 η Ομάδα Εργασίας επιδιώκει να εκπονήσει ειδική μεθοδολογία αξιολόγησης των περιστατικών παραβίασης.

Τέλος, στον τομέα των νέων τεχνολογιών, η Ομάδα Εργασίας ασχολήθηκε με τα ευφυή συστήματα στον τομέα της ενέργειας. Ειδικότερα, με την Οδηγία 2006/32/EK για την ενεργειακή απόδοση κατά την τελική χρήση και τις ενεργειακές υπηρεσίες προβλέπεται για τα κράτη μέλη, ως εθνικός στόχος, η εξοικονόμηση ενέργειας στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης. Το άρθρο 13 της Οδηγίας αυτής υποχρεώνει τα κράτη μέλη να προμηθεύουν τους τελικούς καταναλωτές με μετρητές, οι οποίοι απεικονίζουν με ακρίβεια την ενεργειακή κατανάλωση και παρέχουν πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο. Η Γενική Διεύθυνση Ενέργειας της Ε. Επιτροπής προέβη στη σύσταση ειδικής επιτροπής για τα ευφυή δίκτυα, η οποία ζήτησε με τη σειρά της τις απόψεις της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29. Με την υπ' αριθ. 12/2011 Γνώμη της η Ομάδα Εργασίας ανέλυσε καταρχάς τις δυνητικές λειτουργίες των ευφών μετρητών κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος σύμφωνα με τα ισχύοντα στα κράτη μέλη. Ως γενικό χαρακτηριστικό, οι μετρητές μπορούν να αποθηκεύουν τοπικά και να αποστέλλουν στον προμηθευτή, το διαχειριστή του δικτύου ή και τρίτα μέρη πληροφορίες σχετικά με την κατανάλωση σε προκαθορισμένα διαστήματα, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την τιμολόγηση, τη μελέτη του καταναλωτικού προφίλ προς το σκοπό παροχής συμβουλών στον καταναλωτή ή την εξατομικευμένη διαφήμιση. Τα δεδομένα που συλλέγει ο μετρητής είναι διαθέσιμα και στον ίδιο τον καταναλωτή. Η Ομάδα Εργασίας καταρχάς αποσαφηνίζει ότι τα δεδομένα αυτά αποτελούν προσωπικά δεδομένα, αφού περιλαμβάνουν τον αριθμό του μετρητή, που, με τη σειρά του, συνδέεται με τον κάτοχό του. Επειδή πρόκειται για μια αναδυόμενη αγορά και

οι ισχύουσες ρυθμίσεις διαφέρουν στα κράτη μέλη, η Ομάδα Εργασίας προέβη σε μια καταρχήν εκτίμηση των δυνατοτήτων των μετρητών και τις προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας. Αυτές διαφέρουν ανάλογα με το σκοπό της επεξεργασίας και το ισχύον δίκαιο στα κράτη μέλη και πάντως, εφόσον τα δεδομένα δεν απαιτούνται για την εκτέλεση της σύμβασης ή από τον νόμο, θα πρέπει να ζητείται η συγκατάθεση του καταναλωτή. Πέραν αυτού, η Ομάδα Εργασίας προτείνει με συγκεκριμένα παραδείγματα την ενσωμάτωση τεχνολογιών φιλικών προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων, ήδη κατά το σχεδιασμό των μετρητών.

3. Στον τομέα της εσωτερικής αγοράς, η Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29 ασχολήθηκε με τη διαβίβαση δεδομένων προς τρίτες χώρες σύμφωνα με την Οδηγία 2006/43/EK σχετικά με τη διενέργεια λογιστικών ελέγχων, την Πρόταση Κανονισμού για τη διοικητική συνεργασία στον τομέα της εσωτερικής αγοράς και, τέλος, με το χρηματοδοτούμενο από την Ε. Επιτροπή έργο STORK.

Ένα σημαντικό ζήτημα αποτέλεσε η διαβίβαση δεδομένων από τις αρμόδιες εθνικές εποπτικές αρχές για την εφαρμογή των λογιστικών και ελεγκτικών προτύπων (στην Ελλάδα η Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων -Ε.Λ.Τ.Ε.) προς την αρμόδια αρχή των Η.Π.Α., δηλαδή το Συμβούλιο Λογιστικής Εποπτείας των Εταιρειών Δημοσίου Ενδιαφέροντος (Public Company Accounting Oversight Board of the United States of America, εφεξής PCAOB) στο πλαίσιο της Οδηγίας 2006/43/EK. Εδώ παρατηρήθηκε ότι η PCAOB ήρθε σε επαφή με ορισμένες εθνικές εποπτικές αρχές των κρατών μελών με σκοπό τη σύναψη διμερών μνημονίων συνεργασίας, βάσει των οποίων να προχωρήσει η ανταλλαγή των εγγράφων που αναφέρονται στην ως άνω Οδηγία. Οι εθνικές αρχές με τη σειρά τους ζήτησαν την αρωγή των Αρχών προστασίας δεδομένων. Υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 47 της Οδηγίας 2006/43/EK αναφέρει ότι η διαβίβαση των δεδομένων προς τρίτες χώρες επιτρέπεται με την επιφύλαξη των διατάξεων της Οδηγίας 95/46/EK για τη διαβίβαση προς τρίτες χώρες, ενώ και η Απόφαση 2010/485/ΕΕ της Ε. Επιτροπής σχετικά με την καταλληλότητα των αρχών της Αυστραλίας και των Η.Π.Α. αναφέρει ότι θα πρέπει να καταρτίζονται συμφωνίες δεσμευτικής ισχύος μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών και της τρίτης χώρας. Σε αυτό το πλαίσιο, η Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29 εξέδωσε την υπ' αριθ. 14/2011 Γνώμη και απέστειλε την από 13/12/2011 επιστολή στην αρμόδια ΓΔ Εσωτερικής Αγοράς της Ε. Επιτροπής, εκθέτοντας τα ζητήματα και διατυπώνοντας συστάσεις για την άμεση καθώς και τη μεσοπρόθεσμη διευθέτηση των διαβιβάσεων. Καταρχάς η Ομάδα Εργασίας επεσήμανε ότι τα έγγραφα που δύνανται να διαβιβασθούν δυνάμει της ανωτέρω οδηγίας δεν περιορίζονται μόνο στα ονόματα των ελεγκτών, αλλά ορισμένα από αυτά περιέχουν πληροφορίες σχετικά με τους εργαζομένους στις ελεγχόμενες εταιρείες, ακόμη και πληροφορίες για πιθανή ανάμειξή τους σε παράνομες δραστηριότητες, οι οποίες υπόκεινται και στο επαγγελματικό απόρρητο των ελεγκτών σύμφωνα με τη νομοθεσία των κρατών μελών. Στη συνέχεια επεσήμανε ότι η κρίση περί «καταλληλότητας» των αρμόδιων αρχών τρίτων χωρών, όπως με την Απόφαση 2010/48/5/ΕΕ της Ε. Επιτροπής, δεν πρέπει να συγχέεται με το ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας που παρέχει η τρίτη χώρα ή τις επαρκείς εγγυήσεις που συμφωνούνται μεταξύ των υπευθύνων επεξεργασίας. Στη συνέχεια αναφέρει ότι η τυχόν επίκληση του δημόσιου συμφέροντος για τη διαβίβαση των δεδομένων είναι ατυχής επιλογή, που επιτρέπει μεν η Οδηγία 2006/43/EK αλλά, επειδή πρόκειται για εξαίρεση, σύμφωνα με την Οδηγία 95/46/EK, πρέπει να εφαρμόζεται μόνο σε μη συστηματικές και επαναλαμβανόμενες διαβιβάσεις. Συνεπώς, η προτεινόμενη νόμιμη βάση για τις εν λόγω διαβιβάσεις είναι η κατάρτιση διμερών δεσμευτικών συμφωνιών. Αυτές με τη σειρά τους θα πρέπει να περιλαμβάνουν ορισμένους όρους που να δια-

σφαλιίζουν την προστασία των προσωπικών δεδομένων, π.χ. την κλιμακωτή διαβίβαση προσωπικών δεδομένων, ανάλογα με τις ανάγκες του ελέγχου, την ανωνυμοποίηση των δεδομένων εφόσον αυτά δεν είναι απαραίτητα, τη ρητή αναφορά στο σκοπό της διαβίβασης σύμφωνα με την Οδηγία 2006/43/ΕΚ και τον περιορισμό των αποδεκτών των δεδομένων, δηλαδή μόνο για τον έλεγχο από τις συγκεκριμένες αρμόδιες αρχές. Η Ομάδα Εργασίας πρότεινε να χρησιμοποιείται καταρχάς το υπόδειγμα συμφωνίας που εκπόνησε το συντονιστικό όργανο των εθνικών εποπτικών αρχών των κρατών μελών, με τις τροποποιήσεις που επέφερε η Ομάδα Εργασίας, ενώ μεσοπρόθεσμα η Επιτροπή θα πρέπει να επεξεργασθεί πρότυπη σύμβαση, όπως και στην περίπτωση των πρότυπων συμβατικών ρητρών που ισχύουν για τη διαβίβαση δεδομένων μεταξύ ιδιωτών. Στο πλαίσιο αυτό η Ομάδα Εργασίας ανέλαβε πρωτοβουλία να υποστηρίξει -και επισπεύσει- το έργο της Ε. Επιτροπής, εξετάζοντας τα χαρακτηριστικά των εθνικών δικαίων με σκοπό την επεξεργασία σχεδίου πρότυπης συμφωνίας.

Η Πρόταση Κανονισμού της Ε. Επιτροπής για τη διοικητική συνεργασία, μέσω ενός πληροφοριακού συστήματος για την εσωτερική αγορά (IMI), προβλέπει την επέκταση του συστήματος που υποστηρίζει ήδη τους τομείς της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ για τα επαγγελματικά προσόντα και της Οδηγίας 2006/123/ΕΚ για τις υπηρεσίες, σε όλους τους τομείς της εσωτερικής αγοράς. Η Ομάδα Εργασίας διατύπωσε τις απόψεις της στην από 13/12/2011 επιστολή προς τον αρμόδιο Επίτροπο της ΓΔ Εσωτερικής Αγοράς, M. Barnier. Παρατήρησε ιδίως ότι το σύστημα, αν και δεν αναφέρεται ρητώς, μετεξελισσεται από σύστημα ανταλλαγής εγγράφων μεταξύ των αρμόδιων δημόσιων υπηρεσιών των κρατών μελών σε κεντρικό αποθετήριο εγγράφων, χωρίς να τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα προς τούτο. Το δικαίωμα πρόσβασης της Επιτροπής και τρίτων ιδιωτών δεν δικαιολογείται, επίσης, ως αποτέλεσμα της προηγούμενης παρατήρησης. Περαιτέρω, τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων καθώς και τυχόν διαβίβαση των δεδομένων προς τρίτες χώρες θα πρέπει να ρυθμίζονται σύμφωνα με όσα προβλέπει η Οδηγία 95/46/ΕΚ. Για το θέμα αυτό η Αρχή ενημέρωσε, κατόπιν σχετικού αιτήματος, την αρμόδια Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων (πβλ. ενότητα 3.2.8).

Τέλος, η Ομάδα Εργασίας εξέτασε το έργο STORK (<https://www.eid-stork.eu/>) που αφορά στην εξασφάλιση διαλειτουργικότητας μεταξύ των εθνικών συστημάτων ηλεκτρονικής ταυτοποίησης και αυθεντικοποίησης με σκοπό ένας χρήστης που διαθέτει ηλεκτρονική ταυτότητα από ένα κράτος μέλος να μπορεί να λάβει με αυτήν την ταυτότητα κάποια ηλεκτρονική υπηρεσία που προσφέρει πάροχος άλλου κράτους μέλους. Πρόκειται για μεγάλης κλίμακας έργο που συγχρηματοδοτείται από την Ε. Επιτροπή, αφορά καταρχάς μόνο υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, αλλά μπορεί να επεκταθεί και σε υπηρεσίες που προσφέρουν ιδιώτες, όπως τράπεζες. Η Ομάδα Εργασίας παρατήρησε ότι οι δύο τεχνικές λύσεις που χρησιμοποιούνται για την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας συνεπάγονται διαφορετικής έντασης επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων και πρότεινε να γίνει μελέτη επιπτώσεων στην ιδιωτικότητα, ως μέθοδο επιλογής της μίας εκ των δύο λύσεων ή της συνύπαρξής τους. Τα μέτρα ασφάλειας που εφαρμόζει το έργο, τόσο της κρυπτογράφησης κατά την επικοινωνία όσο και για τα αρχεία καταγραφής, τα οποία δεν επιτρέπουν την ανάκτηση των δεδομένων του χρήστη της υπηρεσίας, κρίθηκαν υψηλά. Η Ομάδα Εργασίας παρατήρησε επίσης ότι ενώ το έργο εφαρμόζει υψηλό επίπεδο ασφάλειας, οι απαιτήσεις αυθεντικοποίησης στα κράτη μέλη μπορεί να διαφέρουν σημαντικά και πρότεινε στο έργο να συμμετέχουν μόνο κράτη μέλη που εφαρμόζουν συγκεκριμένους ελάχιστους κανόνες ασφάλειας. Επίσης, διαπίστωσε ότι κάθε πάροχος ηλεκτρονικής υπηρεσίας δύναται να ζητά τα στοιχεία που κρίνει αναγκαία για την αυθεντικοποίηση του χρήστη, ενώ θα ήταν καλύτερα

να εκπονηθούν κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την τήρηση της αναλογικότητας, συμπεριλαμβανομένης της ελαχιστοποίησης των αιτούμενων δεδομένων. Το πόρισμα απέστειλε η Ομάδα Εργασίας στο συντονιστή του έργου, την εταιρεία ATOS, και ζήτησε να εμπλακεί εγκαίρως στην αξιολόγηση του διάδοχου έργου (ήδη STORK 2.0).

4. Στον τομέα της δημόσιας ασφάλειας και της καταπολέμησης του (διασυνοριακού) εγκλήματος, η Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29 ασχολήθηκε ιδίως με τα δεδομένα επιβατών αεροπορικών πτήσεων και τα δεδομένα χρηματοπιστωτικών μηνυμάτων προς το σκοπό παρακολούθησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Η διαβίβαση δεδομένων επιβατών αεροπορικών πτήσεων (PNR) απασχόλησε τόσο σε σχέση με τις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη των νέων διεθνών συμφωνιών μεταξύ Ε.Ε. και Η.Π.Α., Καναδά και Αυστραλίας όσο και με την Πρόταση Οδηγίας της Ε. Επιτροπής για την υιοθέτηση ενός ευρωπαϊκού συστήματος PNR που θα επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές της Ε.Ε. να συλλέγουν και να επεξεργάζονται δεδομένα επιβατών από τρίτες χώρες. Με το ζήτημα αυτό η Ομάδα Εργασίας έχει ασχοληθεί κατ'επανάληψη στο παρελθόν, στο πλαίσιο των πρώτων συμφωνιών (βλ. ενδεικτικώς Γνώμες 1/2005, 2/2007, 5/2007) και σε απάντηση προς την Ανακοίνωση της Ε. Επιτροπής για μια συνολική προσέγγιση στον τομέα αυτόν (βλ. Γνώμη 7/2010 και Ετήσια Έκθεση της Αρχής, σελ. 113-114). Στις 19/1/2011 η Ομάδα Εργασίας απέστειλε έγγραφο προς την αρμόδια Επίτροπο της ΓΔ Εσωτερικών Υποθέσεων, C. Malmström, με το οποίο εκθέτει ορισμένα σημεία σε σχέση με τις επιμέρους συμφωνίες και επαναλαμβάνει τα σημεία που πρέπει να ρυθμίζονται ενιαίως στις συμφωνίες όπως τα διατύπωσε στη Γνώμη 7/2010. Σημειώνουμε ότι οι διαπραγματεύσεις της Ε. Επιτροπής με τις τρίτες χώρες υπόκεινται σε κανόνες εμπιστευτικότητας με αποτέλεσμα η Ομάδα Εργασίας να μην έχει πρόσβαση στα σχετικά έγγραφα. Υπό αυτές τις συνθήκες, με βάση την πληροφόρηση που παρέχει η Ε. Επιτροπή, η Ομάδα Εργασίας επεσήμανε ότι α) το σχέδιο συμφωνίας με τις Η.Π.Α. δεν θα πρέπει να επιτρέπει την άμεση πρόσβαση στα συστήματα των αεροπορικών εταιρειών αλλά θα πρέπει τα στοιχεία να προωθούνται, β) το σχέδιο συμφωνίας με τον Καναδά θα πρέπει να αντιμετωπίσει το θέμα που ανέκυψε σχετικώς με την περαιτέρω διαβίβαση των δεδομένων βάσει διμερούς συμφωνίας με τις Η.Π.Α., γ) το σχέδιο συμφωνίας με την Αυστραλία θα πρέπει να μην επιτρέπει την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων καθώς και δεδομένων που δεν προβλέπονται στη συμφωνία, επιπλέον να αφορά και στις μη ευρωπαϊκές εταιρείες που έχουν εγκατάσταση στην Ε.Ε., όπως την Quantas. Το θέμα συνεχίζεται και, μετά από πρόσκληση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η Ομάδα Εργασίας απέστειλε στις 6/1/2012 επιστολή προς την αρμόδια επιτροπή του Ε. Κοινοβουλίου για τις ατομικές ελευθερίες, με την οποία εκθέτει τις απόψεις της στο σχέδιο διεθνούς συμφωνίας της Ε.Ε. με τις Η.Π.Α. Ειδικότερα, σημείωσε ότι το σχέδιο συμφωνίας δεν λαμβάνει υπόψη του το αίτημα του Ε. Κοινοβουλίου στο από 5/5/2010 Ψήφισμά του να προηγηθεί μελέτη επιπτώσεων στην ιδιωτικότητα και η χρήση των δεδομένων επιβατών από την αρμόδια υπηρεσία των Η.Π.Α. να περιορίζεται στις περιπτώσεις διασυνοριακών σοβαρών αξιόποινων πράξεων και της τρομοκρατίας. Επίσης, τα ευαίσθητα δεδομένα μπορούν να διαβιβάζονται και επιβάλλεται απλώς υποχρέωση φιλτραρίσματος, ούτε καν διαγραφής, εκ μέρους του αποδέκτη. Ο χρόνος τήρησης των δεδομένων, που ορίζεται σε 15 έτη, κρίνεται ιδιαίτερα μεγάλος. Τα δικαιώματα των επιβατών δεν περιγράφονται με σαφήνεια στη συμφωνία, ενώ η παραπομπή στο αμερικανικό δίκαιο δεν είναι αρκετή στο μέτρο που αυτό απονέμει περιορισμένα δικαιώματα σε μη αμερικανούς πολίτες. Η εποπτεία του συστήματος, εκ μέρους της αμερικανικής πλευράς, δεν υπόκειται σε ανεξάρτητη αρχή και η διαδικασία περιοδικών ελέγχων δεν προβλέπει τη συμμετοχή

εκπροσώπων των ευρωπαϊκών Αρχών προστασίας δεδομένων. Τέλος, ενώ είναι ήδη τεχνικώς δυνατό να αποστέλλουν οι αερομεταφορείς τα δεδομένα, αντί της πιο επεμβατικής μεθόδου της απευθείας πρόσβασης εκ μέρους της αμερικανικής πλευράς, προβλέπεται διετής προθεσμία εφαρμογής αυτής της μεθόδου ενώ κατ' εξαίρεση, χωρίς ειδικότερη εξειδίκευση, διατηρείται το δικαίωμα απευθείας πρόσβασης από την υπηρεσία των Η.Π.Α. Η Ομάδα Εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη την κατάρτιση της διεθνούς συμφωνίας με την Αυστραλία, επισημαίνει ότι οι προηγούμενες παρατηρήσεις της θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και ως προς την επικείμενη συμφωνία με τον Καναδά.

Όσον αφορά στην Πρόταση Οδηγίας σχετικά με τη χρήση δεδομένων επιβατών (PNR) με σκοπό την πρόληψη, ανίχνευση, έρευνα και δίωξη των αδικημάτων της τρομοκρατίας και του σοβαρού εγκλήματος, η Ομάδα Εργασίας έκρινε με την υπ' αριθ. 10/2011 Γνώμη της ότι η Πρόταση δεν εναρμονίζεται με τις διατάξεις του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και της ΕΣΔΑ, όπως εξειδικεύεται μέσω της νομολογίας του ΕΔΔΑ. Ο σκοπός, ιδίως οι κατηγορίες των αξιόποινων πράξεων, δεν ορίζεται με ακρίβεια, ενώ καταλείπεται διακριτική ευχέρεια στα κράτη μέλη, με αποτέλεσμα να μην ανταποκρίνεται το κείμενο στον έλεγχο της προβλεψιμότητας και αναλογικότητας. Επίσης, η Πρόταση δεν τεκμηριώνει την αναγκαιότητα της επεξεργασίας, δεδομένης της ύπαρξης άλλων μηχανισμών συλλογής δεδομένων για το σκοπό της καταπολέμησης του εγκλήματος και του ελέγχου της μετανάστευσης. Επίσης, δεν συγκεκριμενοποιούνται τα κριτήρια αξιολόγησης των επιβατών, ο χρόνος τήρησης ορίζεται σε πέντε έτη, ενώ περιορίζεται το δικαίωμα πρόσβασης των υποκειμένων των δεδομένων. Για το θέμα αυτό εξάλλου η Αρχή ενημέρωσε, κατόπιν αιτήματός του, και το Υπουργείο Δικαιοσύνης (πβλ. ενότητα 3.1.2).

Τέλος, στο πλαίσιο της ενίσχυσης του ελέγχου των επιβατών στα αεροδρόμια, η Ομάδα Εργασίας ζήτησε, με την από 14/12/2011 επιστολή της, από τη Διεθνή Ένωση Αερομεταφορέων (IATA) να παρουσιάσει με λεπτομέρεια τα χαρακτηριστικά του πιλοτικού έργου «Checkpoint of the Future» (<http://www.iata.org/about/ceo-brief/june-2011/Pages/checkpoint-of-the-future.aspx>), που προβλέπει τη χρήση βιομετρικών δεδομένων για την αναγνώριση των επιβατών και τον έλεγχό τους με αυτοματοποιημένα κριτήρια αξιολόγησης κινδύνων.

Η εφαρμογή της από 28/6/2010 διεθνούς συμφωνίας μεταξύ Ε.Ε. και Η.Π.Α. για τη διαβίβαση και επεξεργασία δεδομένων χρηματοπιστωτικών μηνυμάτων προς το σκοπό του προγράμματος παρακολούθησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (TFTP) απασχόλησε την Ομάδα Εργασίας, εκπρόσωποι της οποίας συμμετείχαν στον κοινό έλεγχο του συστήματος που πραγματοποιήθηκε στην έδρα της Ευρωπόλ το Νοέμβριο του 2010 (βλ. και ενότητα 4.3, σημ. Ε. της Ετήσιας Έκθεσης 2010). Μετά την υποβολή του πορίσματος η Ομάδα Εργασίας απέστειλε έγγραφο στην αρμόδια προϊσταμένη αρχή του Υπουργείου Οικονομικών των Η.Π.Α. Η Ομάδα Εργασίας εστιάζει κυρίως στον τρόπο άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης και διαγραφής των δεδομένων καθώς και στα στοιχεία επαλήθευσης της ταυτότητας που είναι αναγκαία για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης. Όσον αφορά στο τελευταίο προτείνεται η επαλήθευση της ταυτότητας να γίνεται από την εθνική Αρχή προστασίας δεδομένων, σύμφωνα με τα στοιχεία που κρίνουν απαραίτητα οι αμερικανικές αρχές. Σε σχέση με την άσκηση των δικαιωμάτων επισημαίνεται ότι καταρχάς το σύστημα δεν προβλέπει την τεχνική δυνατότητα διαγραφής των δεδομένων, ενώ για το δικαίωμα πρόσβασης, εφόσον απορρίπτεται, θα πρέπει οι λόγοι να κοινοποιούνται στην αρμόδια εθνική Αρχή προστασίας δεδομένων ως διαδικαστική εγγύηση του περιορισμού του.

Αντίστοιχου σκοπού πρόγραμμα επιδιώκει να εφαρμόσει η Ε. Επιτροπή στο έδαφος της Ε.Ε., σύμφωνα με την από 13/7/2011 Ανακοίνωσή της (COM (2011) 429 τελ.). Η Ομάδα Εργασίας με το από 29/9/2011 έγγραφό της προς την αρμόδια Επίτροπο της ΓΔ Εσωτερικών Υποθέσεων, C. Malmström, επεσήμανε ορισμένα κρίσιμα ζητήματα, ανάλογα με το βαθμό ωριμότητας της Ανακοίνωσης, ενώ επιφυλάχθηκε να επανέλθει όταν η Ε. Επιτροπή υποβάλλει πιο συγκεκριμένες προτάσεις. Καταρχάς θα πρέπει να τεκμηριώνεται η αναγκαιότητά του, λαμβάνοντας υπόψη τους υπόλοιπους σε ισχύ μηχανισμούς παρακολούθησης. Σε σχέση με τις οργανωτικές εναλλακτικές που παρουσιάζει η Ε. Επιτροπή, η Ομάδα Εργασίας επεσήμανε ότι, εφόσον η Ευρωπαϊκή αναλάβει ενεργό ρόλο, θα πρέπει να αντιμετωπισθούν οι αδυναμίες που εντοπίστηκαν σε σχέση με την εφαρμογή της Συμφωνίας ΤFTP. Εφόσον το ρόλο αυτό αναλάβει κάποια αρχή, αντίστοιχη με τις εθνικές αρχές για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, θα πρέπει την εποπτεία επ' αυτής να διατηρήσουν οι Αρχές προστασίας δεδομένων. Επίσης, θα πρέπει να καθορισθούν οι κατηγορίες των χρηματοπιστωτικών μηνυμάτων που συλλέγονται και ο χρόνος τήρησης των δεδομένων. Όσον αφορά στο δικαίωμα πρόσβασης των υποκειμένων των δεδομένων, με βάση και την εμπειρία από την εφαρμογή της συμφωνίας με τις Η.Π.Α., η Ομάδα Εργασίας πρότείνει οι Αρχές προστασίας δεδομένων να έχουν ενεργό ρόλο, αντίστοιχο με αυτό που απονέμεται στην Επιτροπή Προσφυγών της Ευρώπης, δηλαδή όταν περιορίζεται το δικαίωμα οι Αρχές προστασίας να λαμβάνουν όλα τα στοιχεία ώστε να κρίνουν τη νομιμότητα του περιορισμού. Τέλος, ως προς την εποπτεία του προγράμματος η Ομάδα Εργασίας επισημαίνει τα προβλήματα σε σχέση με το πρόγραμμα ΤFTP και καταλήγει ότι αυτή θα πρέπει σαφώς να ανατεθεί στις Αρχές προστασίας δεδομένων.

5. Τέλος, η Ομάδα Εργασίας γνωμοδότησε σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 30 παρ. 1 (β) της Οδηγίας 95/46/ΕΚ σχετικά με το επίπεδο προστασίας που παρέχει η νομοθεσία της Νέας Ζηλανδίας. Με την υπ' αριθ. 11/2011 Γνώμη απεφάνθη ότι το επίπεδο προστασίας, αν και όχι ισότιμο με της Ε.Ε., είναι πάντως ικανοποιητικό σύμφωνα με την προϋπόθεση που θέτει το άρθρο 25 της Οδηγίας. Ωστόσο, ακόμη εκκρεμεί η απόφαση της Ε. Επιτροπής, η οποία πρόσφατα ενημέρωσε ότι θα επισπεύσει τη διαδικασία αναγνώρισης.

Στην ιστοσελίδα της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/index_en.htm δημοσιεύονται όλες οι Γνώμες, τα Κείμενα Εργασίας, τα έγγραφα που αποστέλλει στους διάφορους φορείς, τα δελτία τύπου και η ημερήσια διάταξη των ολομελειών.

4.2. ΚΟΙΝΗ ΑΡΧΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΕΝΓΚΕΝ

Η Αρχή συμμετέχει με δύο τακτικά και ένα αναπληρωματικό μέλος στην Κοινή Αρχή Ελέγχου (ΚΑΕ) Σένγκεν, η οποία συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Η ΚΑΕ Σένγκεν δημιουργήθηκε βάσει του άρθρου 115 της Σύμβασης για την Εφαρμογή της Συμφωνίας Σένγκεν (εφεξής ΣΕΣΣ) με αρμοδιότητα τον έλεγχο της τεχνικής υποστήριξης του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (εφεξής ΣΠΣ) και τη διερεύνηση ζητημάτων εφαρμογής ή ερμηνείας που μπορούν να τεθούν κατά τη λειτουργία του συστήματος αυτού, καθώς και την υιοθέτηση εναρμονισμένων συστάσεων, έτσι ώστε να προτείνονται κοινές λύσεις σε κοινά προβλήματα.

Για την καλύτερη ενημέρωση των πολιτών και οποιονδήποτε άλλων ενδιαφερομένων φορέων για τις δραστηριότητές της, η ΚΑΕ ξεκίνησε εντός του 2011 τη λειτουργία του νέου ιστοτόπου της (<http://schengen.consilium.europa.eu/about.aspx?lang=el>). Τα μέλη της ΚΑΕ πρόσθεσαν σχετικούς συνδέσμους προς το νέο ιστοτόπο στους αντίστοιχους ιστοτόπους των Αρχών τους, ενώ επίσης αποφασίστηκε να ενημερωθεί σχετικά η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων (DG HOME) του Συμβουλίου της Ε.Ε., ώστε να προστεθεί ο σχετικός σύνδεσμος και στις δικτυακές της σελίδες στις οποίες γίνεται αναφορά σε θέματα Σένγκεν.

Συνολικά το έτος 2011, η ΚΑΕ Σένγκεν ασχολήθηκε κυρίως με τον έλεγχο καταχωρίσεων του άρθρου 95 ΣΕΣΣ, την παρακολούθηση του ελέγχου για τις καταχωρίσεις του άρθρου 99 ΣΕΣΣ, την εφαρμογή των άρθρων 45 και 102^Α ΣΕΣΣ, την επιθεώρηση του συστήματος SIS I+4All, την πρόσβαση της Ευρωπόλ στο ΣΠΣ και τέλος τον έλεγχο του τρόπου ικανοποίησης των δικαιωμάτων των υποκειμένων.

Συγκεκριμένα, σχετικά με τον έλεγχο καταχωρίσεων του άρθρου 95, η διενέργεια του οποίου είχε αποφασιστεί στο παρελθόν, η ΚΑΕ στη διάρκεια του 2011 προέβη σε τροποποιήσεις και βελτιώσεις στο σχετικό ερωτηματολόγιο, που είχε ήδη εκπονηθεί και εγκριθεί το προηγούμενο έτος, με στόχο την καλύτερη και αποτελεσματικότερη διεξαγωγή του. Οι εθνικές Αρχές έχουν ήδη ξεκινήσει τη διενέργεια του ελέγχου, ο οποίος αναμένεται να ολοκληρωθεί στις αρχές του 2012. Σημειώνεται ότι το άρθρο αυτό αφορά στην καταχώριση ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης στο ΣΠΣ.

Κατά το προηγούμενο έτος, είχε επίσης αποφασισθεί να πραγματοποιηθεί παρακολούθηση της πορείας του ελέγχου για τις καταχωρίσεις του άρθρου 99 ΣΕΣΣ. Το άρθρο αυτό αναφέρεται σε δεδομένα σχετικά με πρόσωπα ή με οχήματα που καταχωρούνται στο σύστημα με σκοπό τη διακριτική παρακολούθηση στο πλαίσιο καταστολής αξιόπων πράξεων και για την αποτροπή απειλών κατά της δημόσιας ασφάλειας. Η παρακολούθηση της πορείας του ελέγχου για τις καταχωρίσεις του άρθρου 99 συντελέσθηκε μέσω της αποστολής από τις αρμόδιες εθνικές Αρχές των κρατών μελών σχετικού ερωτηματολογίου. Ακολουθώντας, οι εθνικές Αρχές προστασίας δεδομένων προχώρησαν σε εκτίμηση, αφενός, της εφαρμογής του άρθρου αυτού από τις αρμόδιες αρχές, και αφετέρου, της συμμόρφωσης και υλοποίησης των συστάσεων του προηγούμενου ελέγχου, βάσει των απαντήσεων που έλαβαν. Καθώς δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί η συγκέντρωση των σχετικών αναφορών από όλα τα κράτη μέλη, η σύνταξη της σχετικής έκθεσης αναβλήθηκε για το 2012.

Επιπλέον, η ΚΑΕ ολοκλήρωσε τις εργασίες της σχετικά με τη νομική ερμηνεία και εφαρμογή του άρθρου 45 της ΣΕΣΣ. Το ζήτημα αυτό είχε αρχικά τεθεί ενώπιον της ΚΑΕ από τον εκπρόσωπο της Αρχής της Ελβετίας, καθώς περιήλθε στη γνώση της ελβετικής Αρχής ότι τα δελτία δηλώσεως που συμπληρώνονται από τους πελάτες που διαμένουν σε ξενοδοχεία στην Ελβετία διαβιβάζονται αυτόματα κατά πάγια τακτική στις αστυνομικές αρχές, προκειμένου να γίνεται έλεγχος των στοιχείων στο ΣΠΣ. Η ελβετική Αρχή, αναγνωρίζοντας το πρόβλημα που παρουσιάζεται με την εφαρμογή του εν λόγω άρθρου, είχε ζητήσει τη συνδρομή της ΚΑΕ για τη διευθέτησή του. Κατά συνέπεια, η ΚΑΕ, ήδη από το προηγούμενο έτος, είχε κρίνει πως έπρεπε να προβεί στην έκδοση Γνωμοδότησης, προκειμένου να εξετάσει ειδικότερα τη συστηματική επαλήθευση στα εθνικά Συστήματα Πληροφοριών Σένγκεν των στοιχείων πελατών που διαμένουν σε ξενοδοχεία των κρατών Σένγκεν. Τελικά, η ΚΑΕ υιοθέτησε τη σχετική Γνωμοδότηση (<http://schengen.consilium.europa.eu/media/201443/11-05%20opinion%20art.%2045.el11.pdf>), με την οποία, αφού έλαβε υπόψη της το περιεχόμενο του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν, τον περιορισμό του σκοπού χρήσης των καταχωρίσεων στο Σύστημα

Πληροφοριών Σένγκεν και τους λόγους για τη χρήση των ξενοδοχειακών μητρώων, κατέληξε ότι η συνεχής, πλήρης και συστηματική επαλήθευση όλων των ξενοδοχειακών δελτίων δηλώσεως των διαμενόντων στα ξενοδοχεία με το ΣΠΣ δεν είναι σύμφωνη με το άρθρο 45 ή το άρθρο 102 της ΣΕΣΣ.

Εξάλλου, την ΚΑΕ απασχόλησαν και οι υποχρεώσεις της που απορρέουν από το άρθρο 102^Α ΣΕΣΣ. Συγκεκριμένα, το άρθρο αυτό είχε προστεθεί στη ΣΕΣΣ με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1160/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6 Ιουλίου 2005, «για την τροποποίηση της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν της 14 Ιουνίου 1985 σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα, όσον αφορά την πρόσβαση των υπηρεσιών των κρατών μελών που είναι υπεύθυνες για την έκδοση αδειών κυκλοφορίας οχημάτων στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν». Το άρθρο παρέχει στις υπηρεσίες των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για την έκδοση αδειών κυκλοφορίας οχημάτων το δικαίωμα πρόσβασης σε συγκεκριμένα δεδομένα του ΣΠΣ σχετικά με μηχανοκίνητα οχήματα, ρυμουλκούμενα και τροχοσπίτα, τα οποία έχουν κλαπεί, υπεξαίρεθεί ή απολεσθεί και σχετικά με την καταχώριση αδειών κυκλοφορίας οχημάτων και πινακίδων αριθμού κυκλοφορίας. Στην παράγραφο 4 του άρθρου αυτού αναφέρεται ότι «κάθε έτος, αφού ζητήσει τη γνώμη της κοινής εποπτικής αρχής που συστήθηκε βάσει του άρθρου 115 σχετικά με τους κανόνες προστασίας των δεδομένων, το Συμβούλιο υποβάλλει έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Στην έκθεση αυτή περιλαμβάνονται πληροφορίες και στατιστικά στοιχεία σχετικά με τη χρήση και τα αποτελέσματα εφαρμογής του παρόντος άρθρου και δηλώνεται με ποιον τρόπο εφαρμόστηκαν οι κανόνες προστασίας των δεδομένων». Σε εφαρμογή του άρθρου αυτού, τον Οκτώβριο 2010 η ΚΑΕ έλαβε αίτημα από την Ομάδα Εργασίας SIS/SIRENE να γνωμοδοτήσει επί σχεδίου έκθεσης του Συμβουλίου το οποίο θα υποβληθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Στη Γνωμοδότηση που εξέδωσε το 2011 (<http://schengen.consilium.europa.eu/media/144087/11-02%20draft%20opinion%20jsa%20schengen%20on%20council%20report%20on%20implementation%20of%20art%20102a.el11.pdf>), η ΚΑΕ εξέφρασε την απογοήτευσή της για το γεγονός ότι τα σχόλια που διατυπώθηκαν για τα σχέδια εκθέσεων του Συμβουλίου κατά τα προηγούμενα έτη δεν φαίνεται να είχαν συνεκτιμηθεί. Για το λόγο αυτό, η ΚΑΕ στην παρούσα γνωμοδότηση επαναλαμβάνει κατά κύριο λόγο τα προηγούμενα σχόλιά της. Συγκεκριμένα, η ΚΑΕ, βάσει των πληροφοριών που παρασχέθηκαν, συνήγαγε τα εξής βασικά συμπεράσματα:

- Δεν υπάρχει επαρκής πληροφόρηση για το περιεχόμενο των αναζητήσεων στο ΣΠΣ, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τους κανόνες προστασίας δεδομένων.
- Ορισμένα κράτη μέλη δεν είναι σε θέση να διαφοροποιήσουν μεταξύ αναζητήσεων για τα άρθρα 100 και 102^Α ΣΕΣΣ.
- Ορισμένα κράτη μέλη δεν τηρούν αρχεία καταγραφής ενεργειών (logs) όπως οφείλουν δυνάμει του άρθρου 103 ΣΕΣΣ.
- Παρέχεται πληροφορία μόνο για τα κράτη μέλη που έχουν εφαρμόσει πλήρως ή μερικώς το άρθρο 102^Α, ενώ για τα υπόλοιπα δεν παρέχεται καμία πληροφορία.
- Η ΚΑΕ δεν μπορεί, με βάση τις παρεχόμενες πληροφορίες, να γνωμοδοτήσει επί του βαθμού συμμόρφωσης με τους κανόνες προστασίας δεδομένων και συνεπώς να εκφέρει σχετική γνώμη. Επίσης, προτρέπει το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωση όλων των κρατών μελών με τις νομικές τους υποχρεώσεις, που απορρέουν από τα άρθρα 102^Α και 103 της ΣΕΣΣ.

Επιπρόσθετα, η ΚΑΕ ασχολήθηκε και με την προετοιμασία της επιθεώρησης του κεντρικού ΣΠΣ (SIS I+4AII), η διενέργεια της οποίας είχε αποφασιστεί το 2010. Το πλάνο και η εντολή ελέγχου είχαν μάλιστα εγκριθεί και προέβλεπαν κυρίως τον έλεγχο των οργανωτικών και τεχνικών μέτρων ασφάλειας του συστήματος, ενώ ύστερα από απόφαση της ΚΑΕ εμπλουτίστηκαν και με θέματα σχετικά με τις προπαρασκευαστικές εργασίες για τη μετάβαση στην επόμενη γενιά του ΣΠΣ, το SIS II. Τελικά, η διενέργεια της επιθεώρησης μετατέθηκε για το επόμενο έτος, ώστε να διατεθεί περισσότερος χρόνος στην προετοιμασία του ελέγχου αυτού. Στο πλαίσιο της προσπάθειας για καλύτερη προετοιμασία και σχεδιασμό της επιθεώρησης, εκπρόσωποι των Αρχών της Ισπανίας και της Ελλάδας συμμετείχαν σε συνάντηση με εκπρόσωπο της Ομάδας Εργασίας SIS-TECH (SIS technical working party). Στόχος της συνάντησης ήταν η συγκέντρωση πληροφοριών και εγγράφων σχετικά με την υπάρχουσα υποδομή και αρχιτεκτονική του ΣΠΣ και τις αλλαγές που έχουν επέλθει από την τελευταία επιθεώρηση.

Αντικείμενο συζήτησης αποτέλεσε και το θέμα της πρόσβασης της Ευρωπόλ στο ΣΠΣ. Ειδικότερα, η Ευρωπόλ από προηγούμενα έτη είχε διατυπώσει τη βούλησή της να αλλάξει τον ήδη διαθέσιμο τρόπο πρόσβασης στο Σ.Π.Σ για λόγους διευκόλυνσης των χρηστών/αναλυτών της. Η ΚΑΕ είχε συζητήσει το θέμα αυτό, εξετάζοντας κατά πόσο η προτεινόμενη αλλαγή στον τρόπο πρόσβασης καλύπτεται από την ΣΕΣΣ. Είχε δε κρίνει ότι, με τις κατάλληλες τεχνικές και οργανωτικές εγγυήσεις, ο νέος αυτός τρόπος πρόσβασης είναι επιτρεπτός. Η αποτελεσματικότητα των εγγυήσεων αυτών ελέγχθηκε κατά την ετήσια επιθεώρηση της Ευρωπόλ από την ΚΕΑ Ευρωπόλ, η οποία στη συνέχεια γνωστοποίησε στην ΚΑΕ τα σχετικά ευρήματα. Πρόθεση της ΚΑΕ είναι να παρακολουθεί το θέμα αυτό στενά και σε τακτική βάση, ώστε να εξασφαλίζεται η εφαρμογή των εγγυήσεων αυτών.

Τέλος, η ΚΑΕ αποφάσισε τη διενέργεια ελέγχου του τρόπου ικανοποίησης των δικαιωμάτων πρόσβασης, διόρθωσης και διαγραφής των υποκειμένων των δεδομένων που τηρούνται στο Σ.Π.Σ, με τη μέθοδο της συμπλήρωσης ερωτηματολογίου. Κατόπιν εκτενών διαβουλεύσεων, που αποσκοπούσαν στον προσδιορισμό της καταλληλότερης δομής και περιεχομένου του ερωτηματολογίου, τα μέλη της ΚΑΕ προχώρησαν στην υιοθέτηση αυτού. Στόχος είναι το ερωτηματολόγιο να μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο από τα κράτη μέλη στα οποία τα υποκείμενα ασκούν τα εν λόγω δικαιώματα απευθείας στις αρμόδιες αρχές, όσο και από τα κράτη μέλη που έχουν επιλέξει έμμεσο τρόπο άσκησης αυτών. Τελικά, το σχετικό ερωτηματολόγιο εγκρίθηκε και ο έλεγχος θα διεξαχθεί εντός του 2012, προκειμένου μέχρι τα τέλη του 2012 ή τις αρχές του 2013 να είναι έτοιμη και η σχετική έκθεση.

4.3. ΚΟΙΝΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνέχισε και κατά το έτος 2011 να εκπροσωπείται στην Κοινή Εποπτική Αρχή (ΚΕΑ) για την Ευρωπόλ, που συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες, με δύο τακτικά μέλη και ένα αναπληρωματικό μέλος.

Η ίδρυση Κοινής Εποπτικής Αρχής-ΚΕΑ (Joint Supervisory Body), μιας ανεξάρτητης αρχής η οποία είναι επιφορτισμένη με τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της Ευρωπόλ προς τις βασικές αρχές της προστασίας δεδομένων, προβλέπεται στη Σύμβαση της Ευρωπόλ. Η Ευρωπόλ είναι οργανισμός που ιδρύθηκε με σκοπό να συνδράμει τα κράτη μέλη της Ε.Ε. στην πρόληψη και καταπολέμηση σοβαρών μορφών διεθνούς εγκληματικότητας, εφόσον στις συγκεκριμένες μορφές εγκληματικών πράξεων παρατηρείται

δομή οργανωμένου εγκλήματος και θίγονται δύο τουλάχιστον κράτη μέλη. Σε πρακτικό επίπεδο, κύριο καθήκον της Ευρωπόλ είναι η διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών τεχνογνωσίας μεταξύ των κρατών μελών και η παροχή αναλυτικών υπηρεσιών εμπειρογνωμοσύνης. Με δεδομένο ότι η Ευρωπόλ επεξεργάζεται μεγάλο όγκο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (απλών και ευαίσθητων), η Σύμβαση της Ευρωπόλ περιέχει διατάξεις, οι οποίες προβλέπουν ότι κατά την επεξεργασία των δεδομένων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα δικαιώματα του ατόμου. Σημειώνεται ότι, ήδη από το 2010, η προαναφερθείσα Σύμβαση της Ευρωπόλ αντικαταστάθηκε από την Απόφαση του Συμβουλίου της 6^{ης} Απριλίου 2009 (2009/371/ΔΕΥ) με απώτερο στόχο την απλούστευση και βελτίωση του νομικού πλαισίου που διέπει την Ευρωπόλ.

Η ΚΕΑ για την Ευρωπόλ κατά το έτος 2011 ασχολήθηκε κυρίως με τα παρακάτω ζητήματα:

Α) ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η τακτική ετήσια επιθεώρηση της Ευρωπόλ έλαβε χώρα το Μάρτιο του 2011 στην έδρα της Ευρωπόλ, στη Χάγη. Η σύσταση της ομάδας ελέγχου συντελέστηκε μετά από συζήτηση σχετικά με την ανάγκη τυποποίησης της διαδικασίας επιλογής των συμμετεχόντων μελών και της κατάρτισης πίνακα διαθέσιμων εμπειρογνομόνων με απώτερο στόχο την επίτευξη συνέχειας, εμπειρίας και τεχνογνωσίας στη διενέργεια των ελέγχων. Ακολούθως, η ομάδα έλαβε την εντολή ελέγχου, τον οποίο και πραγματοποίησε εστιάζοντας στα ακόλουθα θέματα:

α) το περιεχόμενο και την ποιότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που επεξεργάζεται η Ευρωπόλ μέσω των αρχείων δεδομένων εργασίας (Analysis Work Files-AWFs), επτά προεπιλεγμένα αρχεία εργασίας προς ανάλυση, και του συστήματος πληροφοριών της Ευρωπόλ,

β) τον έλεγχο των τεχνικών και οργανωτικών μέτρων ασφάλειας,

γ) τη χρήση από τον οργανισμό του συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών SIENA,

δ) την πρόσβαση της Ευρωπόλ στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν,

ε) τον έλεγχο των δεδομένων του προσωπικού της Ευρωπόλ και

στ) την εποπτεία/παρακολούθηση των ενεργειών που έχουν γίνει σε συμμόρφωση των συστάσεων των προηγούμενων επιθεωρήσεων.

Η ΚΕΑ κατόπιν της σχετικής παρουσίασης του πορίσματος, προχώρησε στην τελική έγκριση και υιοθέτησή του.

Β) ΣΥΜΦΩΝΙΑ «Προγράμματος Παρακολούθησης της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας» (ΠΠΧΤ)

Η Συμφωνία ΠΠΧΤ (TFTP Agreement-Terrorist Finance Tracking Program), η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1^η Αυγούστου 2010, αφορά στην επεξεργασία και διαβίβαση δεδομένων χρηματοπιστωτικών συναλλαγών από την Ε.Ε. στις Η.Π.Α. Βάσει της Συμφωνίας αυτής, το Υπουργείο Οικονομικών των Η.Π.Α. (Treasury Department) θα αποκτά πρόσβαση σε δεδομένα χρηματοπιστωτικών συναλλαγών της SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) για τους σκοπούς του προγράμματος TFTP. Η Συμφωνία καθιστά την Ευρωπόλ αρμόδια να διασφαλίζει ότι κάθε αίτημα του Υπουργείου Οικονομικών των Η.Π.Α. για πρόσβαση σε δεδομένα της SWIFT είναι δικαιολογημένο και αναγκαίο για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και σύμφωνα με όσα ορίζονται στη Συμφωνία.

Η ΚΕΑ, το Νοέμβριο του 2010, είχε πραγματοποιήσει επιτόπια επιθεώρηση στην Ευρωπόλ με αντικείμενο την αξιολόγηση του τρόπου εφαρμογής των σχετικών διατάξεων

της Συμφωνίας και στη συνέχεια είχε υιοθετήσει το σχετικό πόρισμα. Κατά τη διάρκεια του 2011, στο πλαίσιο της δημόσιας προβολής του ελέγχου αυτού που ανέλαβε η ΚΕΑ, αφενός, προχώρησε στη δημοσιοποίηση του δημόσια προσβάσιμου πορίσματος (και μέσω των εθνικών Αρχών Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα) και, αφετέρου, παρέστη, δια της Πρόεδρου της, σε ακρόαση ενώπιον της Επιτροπής LIBE του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (Επιτροπή για τις Πολιτικές Ελευθερίες, Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις), η οποία είχε διατυπώσει τόσο το ενδιαφέρον όσο και τους προβληματισμούς της αναφορικά με την εφαρμογή της Συμφωνίας ΠΠΧΤ.

Ταυτόχρονα, η ΚΕΑ αποφάσισε τη διενέργεια ενός νέου ελέγχου, καθώς θεωρήθηκε ότι έχουν συντελεστεί αρκετές αλλαγές στο χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από τον πρώτο έλεγχο. Ο δεύτερος έλεγχος, που πραγματοποιήθηκε το Νοέμβριο του 2011, επικεντρώθηκε στις δραστηριότητες της Ευρωπόλ στο πλαίσιο εφαρμογής του Προγράμματος Παρακολούθησης της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας (ΠΠΧΤ) αλλά και στην υλοποίηση των προηγούμενων συστάσεων ελέγχου. Το πόρισμα του ελέγχου αναμένεται να εγκριθεί και να υιοθετηθεί στις αρχές του 2012.

Δύο επιπλέον θέματα που ανέκυψαν από τον έλεγχο αυτόν αποτέλεσαν αντικείμενο εκτενών συζητήσεων στις συναντήσεις της Κοινής Αρχής Ελέγχου.

i) Το πρώτο αφορούσε στους Κανόνες Εμπιστευτικότητας. Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του προαναφερθέντος ελέγχου, η Ευρωπόλ απαίτησε διαπίστευση από μέλη της ΚΕΑ Ευρωπόλ που συμμετείχαν στον έλεγχο, προκειμένου να δοθεί πρόσβαση σε διαβαθμισμένο υλικό που τηρεί. Ουσιαστικά, η θέση που έλαβε η ΚΕΑ στο ζήτημα αυτό συνοψίζεται στα εξής: τα μέλη της ΚΕΑ διαθέτουν αυτονόητη και αυτοδίκαιη πρόσβαση στα αρχεία της Ευρωπόλ, η οποία προκύπτει από την πρόβλεψη της σχετικής διάταξης του άρθρου 34 παρ. 1 και 2 της Απόφασης Ευρωπόλ της 6^{ης} Απριλίου 2009 (2009/371/ΔΕΥ) για τη δημιουργία της ΚΕΑ και του ρόλου της. Επίσης, η σχετική διάταξη του άρθρου 40 για την υιοθέτηση μέτρων για την προστασία των πληροφοριών σύμφωνα με την υποχρέωση για την τήρηση εμπιστευτικότητας της Απόφασης Ευρωπόλ και οι κανόνες Εμπιστευτικότητας της Ευρωπόλ δεσμεύουν μόνο την Ευρωπόλ, τα κράτη μέλη και τρίτα μέρη-εταίρους. Σε αντίθετη περίπτωση, η Αρχή δεν θα εδύνατο να εκπληρώσει το ρόλο της ως εποπτεύουσα αρχή της Ευρωπόλ, με συνέπεια τα δικαιώματα των ατόμων να παραμένουν απροστάτευτα. Εξάλλου, θεωρείται αδιαμφισβήτητη η αυτοδέσμευση της Κοινής Εποπτικής Αρχής στο σεβασμό της τήρησης του απορρήτου, ενώ το μόνο που πρέπει να εξεταστεί είναι το καθεστώς των εμπειρογνομόνων που, αν και δεν είναι διορισμένα μέλη της ΚΕΑ Ευρωπόλ, συμμετέχουν σε ελέγχους και συνεπώς δεν καλύπτονται από το δικαίωμα αυτοδίκαιης πρόσβασης στα αρχεία της Ευρωπόλ.

Η ΚΕΑ Ευρωπόλ, προς άρση κάθε αμφιβολίας, αποφάσισε να συνταχθεί έγγραφο σχετικά με την εσωτερική πολιτική της για τα ζητήματα εμπιστευτικότητας, μια «δήλωση εμπιστευτικότητας/εχεμύθειας», την οποία θα υπογράφουν τα μέλη της καθώς και έναν κατάλογο με τα ονόματα των εμπειρογνομόνων τα οποία δεν είναι ορισμένα μέλη της, αλλά που διατίθενται από τα κράτη μέλη για τους σχετικούς ελέγχους, στον οποίο θα περιέχεται ταυτόχρονα η δήλωση ότι οι εμπειρογνώμονες αυτοί πληρούν τις σχετικές απαιτούμενες προϋποθέσεις.

ii) Το δεύτερο θέμα που ανέκυψε ως επακόλουθμα του ελέγχου της Συμφωνίας ΠΠΧΤ αφορά σε αίτημα πρόσβασης του Γερμανικού Κοινοβουλίου στο απόρρητο πόρισμα του ελέγχου, για το οποίο η Ευρωπόλ, ως το υπεύθυνο όργανο για τον καθορισμό της διαβάθμισης του εγγράφου, είχε εκφράσει αντιρρήσεις.

Εξ αφορμής του αιτήματος αυτού, τέθηκαν προβληματισμοί για το γενικότερο χειρισμό των αιτημάτων πρόσβασης, τον καθορισμό ευθύνης και αρμοδιότητας για τον

προσδιορισμό της διαβάθμισης του εγγράφου αλλά και τη μέθοδο και τα κριτήρια που πρέπει να χρησιμοποιούνται για την κρίση και απόφαση της χορήγησης πρόσβασης σε τέτοια έγγραφα.

Προκειμένου να καταλήξει η ΚΕΑ σε απόφαση, έλαβε υπόψη της κυρίως το ζήτημα του ευαίσθητου και διαβαθμισμένου επιχειρησιακού περιεχομένου του παραρτήματος - δεδομένης της αρμοδιότητας και ευθύνης της Ευρωπόλ να διαβαθμίζει τέτοιας μορφής έγγραφα και της αντίστοιχης δέσμευσης της ΚΕΑ για τήρηση και σεβασμό της διαβάθμισης αυτής. Επίσης, συζητήθηκε εάν θα έπρεπε να αντιμετωπιστεί η αίτηση πρόσβασης του Γερμανικού Κοινοβουλίου με διαφορετικό τρόπο από παρόμοια αίτηση οποιουδήποτε τρίτου (ατόμου ή/και οργανισμού) λόγω και του συγκεκριμένου, περιοριστικά αναφερόμενου, περιεχομένου του προαναφερθέντος άρθρου 7 παρ. 4 του Εσωτερικού Κανονισμού της ΚΕΑ Ευρωπόλ (Πράξη αριθ. 29/2009 της Κοινής Εποπτικής Αρχής της Ευρωπόλ της 22ας Ιουνίου 2009 για τη θέσπιση εσωτερικού κανονισμού της) για τις εξαιρέσεις από το δικαίωμα πρόσβασης. Εν τέλει, αποφασίστηκε το αίτημα πρόσβασης να μην γίνει δεκτό βάσει του άρθρου 7 παρ. 4 περ. γ του Εσωτερικού Κανονισμού, σύμφωνα με το οποίο «η Κοινή Εποπτική Αρχή αρνείται την πρόσβαση σε έγγραφο όταν η άρνηση αυτή είναι απαραίτητη...γ) για την ορθή εκπλήρωση των καθηκόντων της Ευρωπόλ...».

Σε στενή συνάρτηση με το θέμα αυτό, τα μέλη της ομάδας αναρωτήθηκαν σχετικά με την αναγκαιότητα της υιοθέτησης επιπρόσθετων λόγων εξαίρεσης, ώστε να εξαιρεθούν στο μέλλον παρόμοια προβλήματα και να δίνεται η δυνατότητα πρόσβασης τόσο σε εθνικά κοινοβούλια όσο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Κατά την άποψη των μελών της ΚΕΑ, η παρούσα κατάσταση, όπως διαμορφώνεται από το ισχύον νομικό καθεστώς, δύναται να θέσει εν αμφιβολία ζητήματα σχετικά με την τήρηση των δημοκρατικών αρχών.

Δεδομένου του γενικευμένου αισθήματος δυσαρέσκειας για την ανεπάρκεια του νομικού πλαισίου και της αδυναμίας να δοθεί η πρόσβαση στο Γερμανικό Κοινοβούλιο, κρίθηκε σκόπιμο να αναλάβει η ΚΕΑ Ευρωπόλ πρωτοβουλία για την έναρξη διαβουλεύσεων με πρόθεση τη βελτίωση και μεγιστοποίηση της εποπτείας από τα κοινοβούλια, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τουλάχιστον στο πεδίο της πρόσβασης των εγγράφων των εποπτικών αρχών.

Γ) ΝΕΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ των Αρχείων Δεδομένων Εργασίας προς Ανάλυση

Την ΚΕΑ Ευρωπόλ απασχόλησε εντόνως, καθ' όλη τη διάρκεια του 2011, η πρόταση για μια νέα προσέγγιση, βάσει του κεντρικού/καίριου σημείου, των αρχείων δεδομένων εργασίας προς ανάλυση, που είχε υποβάλει η Ευρωπόλ στην υποομάδα εργασίας Αναλυτικών Αρχείων Εργασίας (Hub based AWFs). Πρόκειται, ουσιαστικά, για πρόταση σύμπτυξης των υπαρχόντων αρχείων ανάλυσης σε δύο μεγάλα αρχεία, που θα ενσωματώσουν τα προϋπάρχοντα και τα οποία θα αναφέρονται σε συγκεκριμένες εστίες/κόμβους εγκληματικής δραστηριότητας, βάσει κυρίως γεωγραφικών κριτηρίων. Η προαναφερθείσα υποομάδα προέβη σε εξέταση και αξιολόγηση της πρότασης αυτής μέσω συχνών επαφών και διαβουλεύσεων με την Ευρωπόλ. Η ΚΕΑ, λαμβάνοντας υπόψη της τα σχετικά συμπεράσματα της υποομάδας, προβληματίστηκε αναφορικά με τα νομικά ζητήματα που φαίνεται να ανακύπτουν. Τα ζητήματα αφορούσαν κυρίως την εξέταση της επάρκειας της υφιστάμενης νομικής βάσης, τη διασφάλιση διαφάνειας και εποπτείας, καθώς και θέματα που σχετίζονται με το χρόνο τήρησης των δεδομένων και την αρχή του περιορισμού του σκοπού, δεδομένου του τεράστιου όγκου των προτεινόμενων αρχείων ανάλυσης. Η Κοινή Αρχή, μετά από επίμονες και

εκτενείς συζητήσεις, κατέληξε ότι η υφιστάμενη νομική βάση του άρθρου 16 για την εντολή δημιουργίας δεδομένων εργασίας προς ανάλυση της Απόφασης Ευρωπόλ της 6^{ης} Απριλίου 2009 (2009/371/ΔΕΥ) επιτρέπει τη νέα αυτή προσέγγιση, ενώ δεν επηρεάζεται η δυνατότητα άσκησης του εποπτικού έργου της ΚΕΑ. Συνεπώς, έχοντας ήδη κρίνει ότι, βάσει των σχετικών αναλύσεων που έχουν γίνει, δεν υπάρχει νομικό κώλυμα για τη δημιουργία αυτών των νέων αρχείων, η ΚΕΑ ενέκρινε καταρχάς τη νέα αυτή προσέγγιση, αλλά ζήτησε την παροχή από την Ευρωπόλ περαιτέρω δεσμευτικών εγγυήσεων προστασίας δεδομένων, ήτοι να μη μειωθεί, αφενός, το παρόν επίπεδο προστασίας δεδομένων αναφορικά και με τα δύο μεγάλα συγκεντρωτικά αρχεία και, αφετέρου, να μη μειωθεί η δυνατότητα ελέγχου από τον επόπτη προστασίας δεδομένων της Ευρωπόλ.

Δ) ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ

Πρόκειται, για το ζήτημα της αμφισβητούμενης από τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων αρμοδιότητας της ΚΕΑ Ευρωπόλ για την εποπτεία της επεξεργασίας των δεδομένων του προσωπικού της Ευρωπόλ. Συγκεκριμένα, ο Ευρωπαίος Επόπτης θεωρεί ότι η σχετική αρμοδιότητα των ελέγχων των γνωστοποιήσεων του αρχείου του προσωπικού της Ευρωπόλ αλλά και του ετήσιου ελέγχου των δεδομένων του προσωπικού της του ανήκει και ότι η Ευρωπόλ οφείλει να υποβάλλει σε αυτόν τις σχετικές γνωστοποιήσεις. Εντούτοις, η Ευρωπόλ συνεχίζει να αποστέλλει τις σχετικές γνωστοποιήσεις στην ΚΕΑ Ευρωπόλ και ταυτόχρονα η ΚΕΑ, στον ετήσιο έλεγχο της Ευρωπόλ που πραγματοποιεί, εξακολουθεί να ελέγχει τα δεδομένα των εργαζομένων.

Προκειμένου να επιλυθεί συμβιβαστικά το ζήτημα και να αποφευχθεί μια ενδεχόμενη δικαστική εμπλοκή, η ΚΕΑ ξεκίνησε σειρά διαβουλεύσεων με τον Ευρωπαίο Επόπτη που κατέληξε σε μια καταρχάς συμφωνία για συνεργασία που θα προβλέπει τη δυνατότητα συμμετοχής εμπειρογνομόνων από τον Ευρωπαίο Επόπτη σε ελέγχους που θα πραγματοποιούνται από την ΚΕΑ στην Ευρωπόλ για τον έλεγχο του αρχείου των δεδομένων των υπαλλήλων της και την εκπόνηση Μνημονίου Συμφωνίας.

Μολοντί καταβλήθηκε σημαντική προσπάθεια για τη συνομολόγηση προτεινόμενων αρχών συνεργασίας μεταξύ της ΚΕΑ Ευρωπόλ και του Ευρωπαίου Επόπτη, αυτή δεν κατέστη δυνατή. Κατόπιν της απόρριψης εκ μέρους της ΚΕΑ σχετικής αντιπρότασης του Ευρωπαίου Επόπτη, που ενέμενε στη θέση του σχετικά με το ζήτημα της υποβολής των γνωστοποιήσεων, η Κοινή Εποπτική Αρχή αποφάσισε, πως οι διαβουλεύσεις είναι δυνατό να συνεχιστούν μόνο υπό τον όρο της κοινής αποδοχής ότι, βάσει της υφιστάμενης νομικής βάσης, εποπτική αρμοδιότητα των δεδομένων των εργαζομένων έχει η ίδια.

Ε) ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΥΡΩΠΟΛ

Το θέμα αυτό απασχόλησε ιδιαίτερα την ΚΕΑ καθώς αποτελεί και σημείο αναφοράς στην τελευταία έκθεση ελέγχου της Ευρωπόλ. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 29 παρ. 1 της Απόφασης Ευρωπόλ της 6^{ης} Απριλίου 2009 (2009/371/ΔΕΥ), τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για τη νομιμότητα της συλλογής και διαβίβασης των δεδομένων στην Ευρωπόλ, την καταχώριση τους, την ακρίβεια, την ενημέρωση του περιεχομένου τους και τον έλεγχο της τήρησης των χρονικών περιορισμών στο σύστημα πληροφοριών της Ευρωπόλ (ΣΠΕ). Ταυτόχρονα, με το άρθρο 8 παρ. 1 της Απόφασης Πλαίσιο 2008/977 του Συμβουλίου της 28^{ης} Νοεμβρίου 2008, για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, ορίζεται ότι οι αρμόδιες αρχές ελέγχουν,

στο μέτρο του εφικτού, την ποιότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πριν από τη διαβίβαση ή τη διάθεση των δεδομένων αυτών. Η ΚΕΑ Ευρωπόλ έκρινε πως θα πρέπει να εντατικοποιηθεί η προσπάθεια για γενικευμένη και συστηματική εφαρμογή των κανόνων αυτών από τα κράτη μέλη, καθώς είναι εκείνα που ουσιαστικά τροφοδοτούν το ΣΠΕ με πληροφορίες.

Προκειμένου να αντιμετωπιστεί το ζήτημα αυτό, προτάθηκε και στη συνέχεια αποφασίστηκε να αναπτυχθεί συγκεκριμένη μεθοδολογία για τον έλεγχο των θεμάτων αυτών με τη μορφή ερωτηματολογίου, ώστε να καταστεί ευχερέστερος για τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ο έλεγχος στις εθνικές μονάδες και ταυτόχρονα να καταστεί σαφέστερος ο ακριβής προσδιορισμός των εφαρμοστέων μέτρων προστασίας δεδομένων. Ο έλεγχος αυτός πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 33 της Απόφασης Ευρωπόλ της 6^{ης} Απριλίου 2009 (2009/371/ΔΕΥ) και προσδιορίστηκε να διενεργηθεί από τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πρώτο εξάμηνο του 2012.

4.4. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η Αρχή συμμετέχει με ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό μέλος στην Επιτροπή Προσφυγών της Ευρωπόλ, η οποία αποτελεί επιτροπή της Κοινής Εποπτικής Αρχής της Ευρωπόλ και συνεδριάζει στην έδρα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Έργο της, βάσει του άρθρου 34 παρ. 8 της νέας Απόφασης για την Ευρωπόλ (Απόφαση του Συμβουλίου 2009/371/ΔΕΥ της 6^{ης} Απριλίου 2009) καθώς και του άρθρου 24 παρ. 7 της προϊσχύουσας Σύμβασης Ευρωπόλ και συναφών διατάξεων του Κανονισμού Λειτουργίας της Κοινής Εποπτικής Αρχής, αποτελεί η εξέταση προσφυγών πολιτών κατά των αποφάσεων της Ευρωπόλ. Συγκεκριμένα, όλοι οι πολίτες έχουν δικαίωμα πρόσβασης στις πληροφορίες που διατηρεί η Ευρωπόλ για αυτούς, όπως επίσης και το δικαίωμα να ζητούν την επαλήθευση, τη διόρθωση ή τη διαγραφή των εν λόγω πληροφοριών. Εάν κατά την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών οι πολίτες δεν ικανοποιηθούν από τις απαντήσεις της Ευρωπόλ, έχουν το δικαίωμα να απευθυνθούν στην Επιτροπή Προσφυγών, προκειμένου να εξεταστούν οι καταγγελίες και να εκδοθεί απόφαση από την Επιτροπή, η οποία είναι οριστική για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Τονίζεται ότι η Επιτροπή αυτή είναι ανεξάρτητη, αμερόληπτη και δεν δεσμεύεται από τυχόν οδηγίες της Κοινής Εποπτικής Αρχής.

Στη διάρκεια του 2011 εισήλθε στην Επιτροπή προσφυγών προς εξέταση μία νέα προσφυγή, ενώ ολοκληρώθηκαν και δύο υποθέσεις, οι οποίες όμως είχαν συζητηθεί ήδη το προηγούμενο έτος. Αναφορικά με την πρώτη εκ των δύο ήδη κριθεισών υποθέσεων, η Επιτροπή, αφού αποφάσισε για το εκκρεμές ζήτημα της επιδίκασης των δικαστικών εξόδων της αιτούσας ότι τελικά δεν θα κριθεί (σύμφωνα με το άρθρο 28 του Εσωτερικού Κανονισμού της ΚΕΑ Ευρωπόλ - Πράξη αριθ. 29/2009 της ΚΕΑ Ευρωπόλ της 22ας Ιουνίου 2009), καθώς αυτό δεν είχε εισαχθεί ως αίτημα στην προσφυγή της ενώπιον της Επιτροπής Προσφυγών, προχώρησε στη δημοσίευση και αποστολή της απόφασης στα ενδιαφερόμενα μέρη. Ως προς τη δεύτερη υπόθεση, για την οποία είχε εγκριθεί και υιοθετηθεί το σχέδιο απόφασης και είχαν κληθεί οι διάδικοι να υποβάλουν τις τελικές τους παρατηρήσεις, πριν από την τελική έκδοση της απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 24 του Κανονισμού της ΚΕΑ Ευρωπόλ, η Επιτροπή έπρεπε να κρίνει επιπροσθέτως αίτημα της προσφεύγουσας για πρόσβαση στο φάκελο της διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Κανονισμού, ώστε να ενημερωθεί η προσφεύγουσα για τη θέση της Ευρωπόλ στην υπόθεση και να μπορέσει να προ-

βεί σε τελικές παρατηρήσεις. Κατά συνέπεια, τέθηκε προς συζήτηση στην Επιτροπή Προσφυγών, αφενός, το θέμα της αποσαφήνισης των εγγράφων που αποτελούν μέρος του φακέλου της διαδικασίας και, αφετέρου, η κρίση σχετικά με τη δυνατότητα χορήγησης του δικαιώματος πρόσβασης στα έγγραφα του φακέλου της διαδικασίας. Αφού ελήφθησαν υπόψη και οι ενστάσεις της Ευρωπόλ σχετικά με την κοινοποίηση στην αιτούσα κάποιων στοιχείων που εμπεριείχονταν στα επίμαχα έγγραφα του φακέλου της διαδικασίας (βάσει του άρθρου 21 παρ. 2 του Κανονισμού), η Επιτροπή προέβη σε τροποποίηση της απόφασης, ώστε να συμπεριληφθούν τα τελικά σχόλια που υπέβαλε τόσο η Ευρωπόλ όσο και η αιτούσα και στη συνέχεια υιοθέτησε και δημοσίευσε την απόφαση αυτή.

Κατά τη διάρκεια του 2011 συνεχίστηκε όμως και η εξέταση μίας προσφυγής που είχε κατατεθεί από το προηγούμενο έτος. Ομοίως, η προσφυγή αυτή αφορούσε στην άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης ατόμου σε δεδομένα που το αφορούν και τηρούνται στα αρχεία της Ευρωπόλ και εισηγητής είχε οριστεί ο εκπρόσωπος της ισπανικής Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Μολονότι η υπόθεση αυτή είχε συζητηθεί εκτενώς, παρέμεναν επιφυλάξεις και θέματα που απαιτούσαν την περαιτέρω διερεύνηση του θέματος, με διαβουλεύσεις με την Ευρωπόλ αλλά και τις ισπανικές αρχές. Σε συνέχεια αυτών των ερευνών, ο εισηγητής, αφού ενημέρωσε την Επιτροπή σχετικά με τα αποτελέσματα των επαφών του με την εθνική μονάδα της Ευρωπόλ στην Ισπανία και τις αρμόδιες αστυνομικές αρχές, επανέλαβε ουσιαστικά την άποψη των ισπανικών αρχών, η οποία συνίστατο στην άρνηση του δικαιώματος πρόσβασης. Για την αιτιολόγηση της άρνησης οι ισπανικές αρχές επικαλέστηκαν τις διατάξεις του άρθρου 30 παρ. 5 της Απόφασης Ευρωπόλ (2009/371 ΔΕΥ) και συγκεκριμένα τους λόγους της προστασίας της εθνικής τάξης και ασφάλειας και την πρόληψη του εγκλήματος. Τονίστηκε δε ότι, αφενός, δεν έχει λήξει η εκκρεμής δικαστική διαδικασία από τα ισπανικά δικαστήρια και ότι, αφετέρου, παραμένει σε εξέλιξη η διαδικασία έρευνας της υπόθεσης και συνεπώς μια πιθανή δημοσιοποίηση των πληροφοριών της Ευρωπόλ θα επιφέρει αρνητικές συνέπειες στην εκδίκαση της υπόθεσης αυτής. Η Επιτροπή έκρινε καταρχάς ότι οι λόγοι που επικαλούνται οι ισπανικές αρχές για την άρνηση του δικαιώματος πρόσβασης είναι ασαφείς και αόριστοι και ότι δεν στοιχειοθετούνται επαρκώς από τις ισπανικές αστυνομικές αρχές οι λόγοι εξαίρεσης κατά το άρθρο 30 παρ. 5 της Απόφασης Ευρωπόλ. Επιπροσθέτως, δεν ήταν σαφές εάν τα επίμαχα στοιχεία-πληροφορίες ταυτίζονται με τα στοιχεία που αποτελούν αντικείμενο της εκκρεμούς δικαστικής διαδικασίας και συνεπώς έχουν τοιουτοτρόπως περιέλθει ήδη στη γνώση του προσφεύγοντος. Ακολούθως, η Επιτροπή προχώρησε σε μία κατ' αρχήν ευρεία ερμηνεία του άρθρου 30 παρ. 5 της Απόφασης της 6^{ης} Απριλίου 2009 (2009/371 ΔΕΥ) για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Ευρωπόλ), που αναφέρεται στους λόγους άρνησης του δικαιώματος πρόσβασης, ήτοι προκειμένου να εκπληρώσει η Ευρωπόλ τα καθήκοντά της, για λόγους προστασίας της εθνικής τάξης και ασφάλειας και πρόληψης της εγκληματικότητας, για λόγους διασφάλισης διενεργούμενης έρευνας και προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών τρίτων. Επεσήμανε, επίσης, ότι καθώς αυτή θα είναι η πρώτη απόφαση που θα ληφθεί από την Επιτροπή Προσφυγών με βάση την Απόφαση του Συμβουλίου για την Ευρωπόλ, περαιτέρω διευκρινήσεις θα πρέπει να ζητηθούν όχι από το εμπλεκόμενο κράτος μέλος -την Ισπανία- αλλά από την Ευρωπόλ, η οποία είναι πλέον η μόνη αρμόδια για να αποφασίζει για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης (βλ. άρθρο 30 παρ. 4 της Απόφασης Ευρωπόλ) και ως εκ τούτου θα πρέπει ουσιαστικά να στοιχειοθετήσει τους λόγους άρνησης του δικαιώματος πρόσβασης στον αιτούντα.

Συνεπώς, η Επιτροπή έχοντας λάβει τις απαραίτητες πληροφορίες, αλλά και τα τελικά σχόλια τόσο του προσφεύγοντος όσο και της Ευρωπόλ, και έχοντας ενημερώσει σχετικά την ισπανική Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα προκειμένου να παράσχει περαιτέρω παρατηρήσεις και η απόφαση να εκδοθεί σε στενή συνεργασία με την ισπανική Αρχή, κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 32, παρ. 3 της Απόφασης της 6^{ης} Απριλίου 2009 για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Ευρωπόλ), (2009/371 ΔΕΥ), έθεσε υπόψη των μελών της σχέδιο απόφασης προς έγκριση. Κατά τη συζήτηση του σχεδίου απόφασης, εξετάστηκε, αφενός, το ζήτημα της μερικής πρόσβασης του υποκειμένου στα δεδομένα που το αφορούν, δεδομένου ότι μερική πρόσβαση ενδεχομένως να συνεπαγόταν έμμεση και περισσότερη από την σκοπούμενη πληροφόρηση και, αφετέρου, το θέμα της απαιτούμενης κατά το άρθρο 26 του Εσωτερικού Κανονισμού (Πράξη αριθ. 29/2009 της Κοινής Εποπτικής Αρχής της Ευρωπόλ, της 22ας Ιουνίου 2009 για τη θέσπιση του Εσωτερικού Κανονισμού της) πλειοψηφίας για τη λήψη απόφασης από την Επιτροπή.

Κατόπιν διευκρινίσεων, αλλά και εκτενούς διαλόγου μεταξύ των μελών, εγκρίθηκε το κείμενο του σχεδίου απόφασης με το οποίο η Επιτροπή αποφαινεται ότι η Ευρωπόλ όφειλε να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης του προσφεύγοντος σχετικά με δεδομένα που τηρεί και που, εξάλλου, αναφέρονται σε αδικήματα για τα οποία κατηγορείται ενώπιον της ισπανικής δικαιοσύνης. Η απόφαση αναμένεται να υιοθετηθεί τυπικά στην επόμενη συνεδρίαση της Επιτροπής, που θα λάβει χώρα στις αρχές του 2012.

Αναφορικά με τη νεοεισαχθείσα στην Επιτροπή Προσφυγών υπόθεση, αντικείμενο της οποίας ήταν και πάλι η άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης ατόμου, το οποίο δεν είναι μεν υπήκοος κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ασκήθηκε δε σε κράτος μέλος της Ε.Ε. -το Ηνωμένο Βασίλειο- τέθηκε προς συζήτηση το θέμα του ορισμού εισηγητή. Ειδικότερα, σύμφωνα με το προϊσχύσαν νομικό πλαίσιο, ήτοι το άρθρο 19 παρ. 7 της Σύμβασης της Ευρωπόλ, εφαρμοστέο δίκαιο ήταν το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους, στο οποίο κατατίθετο η αίτηση για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης. Αντίθετα, βάσει των σχετικών διατάξεων των άρθρων 30 και 32 της ισχύουσας Απόφασης Ευρωπόλ (2009/371 ΔΕΥ) δεν εφαρμόζεται το εθνικό δίκαιο, ενώ η Ευρωπόλ όσο και η Επιτροπή Προσφυγών μπορεί να ζητήσει τη γνώμη και συνδρομή των εμπλεκόμενων κατά περίπτωση κρατών μελών και των αντίστοιχων αρχών προστασίας. Ως εκ τούτου, δεν είναι απαραίτητος πλέον ο αυτόματος ορισμός εισηγητή από το εμπλεκόμενο κράτος μέλος για την εξέταση όλων των προσφυγών. Τουναντίον, θα πρέπει να κρίνεται κατά περίπτωση εάν αυτό είναι αναγκαίο. Καθώς, κατά την άποψη της Επιτροπής, η προσφυγή αυτή αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα υπόθεσης που δεν επιτάσσει τον ορισμό εισηγητή από κάποιο κράτος μέλος, αποφασίστηκε να εξετάσει την υπόθεση η Γραμματεία, με άμεση και ενεργό όμως συμμετοχή του Προέδρου της Επιτροπής και του Ηνωμένου Βασιλείου, που συνδέεται με την υπόθεση. Κατόπιν εξέτασης της προσφυγής και διενέργειας των σχετικών ελέγχων και λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση της Ευρωπόλ να γνωστοποιήσει στον αιτούντα ότι δεν τηρούνται δικά του δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στην Ευρωπόλ, η Επιτροπή αποφάσισε να αναβάλει την κρίση της σχετικά με την έκδοση απόφασης, που να αποτυπώνει την αλλαγή στάσης της Ευρωπόλ, ήτοι την απόφασή της να ενημερώσει τον αιτούντα σχετικά με το εάν τηρούνται στην Ευρωπόλ δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν και να αναμείνει σχετική επιστολή επιβεβαίωσης από τον αιτούντα για τη λήψη της προαναφερθείσας απόφασης της Ευρωπόλ.

4.5. ΚΟΙΝΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Η Αρχή συμμετέχει με δύο τακτικά μέλη και ένα αναπληρωματικό μέλος στην Κοινή Εποπτική Αρχή Τελωνείων, η οποία επίσης συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Η ΚΕΑ Τελωνείων συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 18 της Σύμβασης σχετικά με τη χρήση της πληροφορικής στον τελωνειακό τομέα του 1995, η οποία βασίζεται στο άρθρο Κ.3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι αρμόδια να εποπτεύει τη λειτουργία του τελωνειακού συστήματος πληροφοριών (ΤΣΠ), να εξετάζει τυχόν προβλήματα εφαρμογής ή ερμηνείας του συστήματος αυτού και να συνδράμει τις εθνικές ελεγκτικές αρχές στην άσκηση των εποπτικών τους καθηκόντων, κυρίως μέσω της εξεύρεσης και υιοθέτησης κοινών λύσεων στα προβλήματα που ανακύπτουν.

Το έτος 2011, η ΚΕΑ Τελωνείων ασχολήθηκε κυρίως με την επιθεώρηση του ΤΣΠ, το νέο κανονισμό λειτουργίας της, τη συμμετοχή του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων στις συναντήσεις της ΚΕΑ, την αξιολόγηση του νέου εγχειριδίου για το «Αρχείο Φακέλων Τελωνειακών Ερευνών», την εφαρμογή της Απόφασης-Πλαισίου και τη νέα νομική βάση του ΤΣΠ.

Συγκεκριμένα, στις 12 και 13 Οκτωβρίου 2011 διενεργήθηκε από ειδική προς τούτο συσταθείσα ομάδα ελέγχου επιθεώρηση στις κεντρικές εγκαταστάσεις του ΤΣΠ που βρίσκονται στην έδρα της «Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας καταπολέμησης της απάτης» (OLAF - European Anti-fraud Office), στις Βρυξέλλες. Η ειδική αυτή ομάδα ελέγχου, στην οποία συμμετείχαν μέλη της ΚΕΑ Τελωνείων και εμπειρογνώμονες από το Βέλγιο, τη Γαλλία και τη Γερμανία, είχε την εντολή να εστιάσει τον έλεγχο στα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ασφάλειας του ΤΣΠ, στις διαδικασίες χειρισμού των προσωπικών δεδομένων του ΤΣΠ και του Αρχείου Φακέλων Τελωνειακών Ερευνών (FIDE - Customs Files Identification Database) καθώς και στο περιεχόμενο των καταχωρίσεων στα συστήματα αυτά. Το πόρισμα της επιθεώρησης συζητήθηκε από την ΚΕΑ, ενώ η υιοθέτησή του αναμένεται να ολοκληρωθεί το επόμενο έτος. Παράλληλα, αποφασίστηκε να συνταχθεί σχετικό ενημερωτικό κείμενο, το οποίο θα δημοσιευθεί όταν υιοθετηθεί επίσημα και το πόρισμα της επιθεώρησης.

Το 2011 συζητήθηκε αναλυτικά ο νέος Κανονισμός λειτουργίας της ΚΕΑ, σχέδιο του οποίου είχε συνταχθεί και παρουσιαστεί το προηγούμενο έτος. Το κείμενο, αφού τροποποιήθηκε βάσει των παρατηρήσεων που διατύπωσαν τα μέλη κατά τη διάρκεια των συζητήσεων, υιοθετήθηκε από την ΚΕΑ.

Αναφορικά με το ζήτημα της συμμετοχής του Ευρωπαίου Επόπτη στις συναντήσεις της, η ΚΕΑ ενέκρινε τη συμμετοχή του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ - European Data Protection Supervisor) στις ενόπτες των συνεδριάσεων που αφορούν σε θέματα συναρμοδιότητας με την Ομάδα Συντονισμού Εποπτείας του ΤΣΠ (CIS Supervision Coordination Group - υπενθυμίζεται ότι τις συναντήσεις της Ομάδας αυτής συντονίζει ο ΕΕΠΔ), όπως θέματα ελέγχου/επιθεωρήσεων του ΤΣΠ καθώς και του νέου εγχειριδίου για το «Αρχείο Φακέλων Τελωνειακών Ερευνών» (ΑΦΤΕ ή FIDE - Customs File Identification Database).

Καθόσον αφορά το εγχειρίδιο για το σύστημα FIDE, η ΚΕΑ, σε συνέχεια παλαιότερης απόφασής της, αφιέρωσε μέρος των εργασιών της στη συζήτηση επί του σχεδίου κειμένου που προετοιμάστηκε από τη Γραμματεία της ΚΕΑ, το οποίο παρουσιάζει ουσιαστικά τη συντελεσθείσα ανάλυση και αξιολόγηση του εγχειριδίου. Καθώς το εγχειρίδιο αφορά σε θέματα που εμπíπτουν στον πρώην 1^ο και 3^ο Πυλώνα, η δράση αυτή της ΚΕΑ πραγματοποιείται σε συνεργασία και με την Ομάδα Συντονισμού Εποπτείας του ΤΣΠ.

Το τελικό κείμενο της αξιολόγησης αναμένεται να εγκριθεί στις αρχές του επόμενου έτους.

Εξάλλου, την ΚΕΑ απασχόλησε η εφαρμογή της Απόφασης-Πλαισίου 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 27^{ης} Νοεμβρίου 2008 για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυγχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις σε σχέση με την απόφαση 2009/917/ΔΕΥ. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 2 της Απόφασης 2009/917/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 30^{ης} Νοεμβρίου 2009 για τη χρήση της πληροφορικής για τελωνειακούς σκοπούς, η ΚΕΑ έχει επιπλέον την αρμοδιότητα να ελέγχει και να διασφαλίζει την εφαρμογή των διατάξεων της Απόφασης-Πλαισίου 2008/977/ΔΕΥ ως προς την προστασία των φυσικών προσώπων αναφορικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω του ΤΣΠ. Για το λόγο αυτό, η ΚΕΑ, κατά τη διάρκεια του 2011, επιδόθηκε σε εκτενείς συζητήσεις επί σχεδίου υπομνήματος με το οποίο επιδιώκεται η αντιπαραβολή των δύο νομικών βάσεων, ήτοι, της Απόφασης-Πλαισίου 2008/977/ΔΕΥ με την απόφαση 2009/917/ΔΕΥ. Ουσιαστικά, το υπόμνημα αυτό αποσκοπεί στον προσδιορισμό των επικαλύψεων μεταξύ των δύο αυτών νομοθετημάτων καθώς και την οριοθέτηση των περιπτώσεων κατά τις οποίες εφαρμόζεται πλήρως η Απόφαση-Πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ και των αντίστοιχων περιπτώσεων που επιτρέπεται η παρέκκλιση από την Απόφαση-Πλαίσιο βάσει της Απόφασης 2009/917/ΔΕΥ. Η συζήτηση του υπομνήματος αυτού θα συνεχιστεί στο επόμενο έτος, οπότε και αναμένεται η τελική υιοθέτησή του.

Τέλος, αναφορικά με την αντίδραση της ΚΕΑ σε πληροφορίες για την πιθανή θέσπιση νέας νομικής βάσης για το ΤΣΠ από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η ΚΕΑ αποφάσισε να δράσει προληπτικά και να προχωρήσει στη σύνταξη επιστολής στην οποία θα διατυπώνονται οι απόψεις της για τη μελλοντική αυτή νομική βάση. Συγκεκριμένα, πρόθεση της ΚΕΑ είναι να αναφέρεται στην επιστολή ότι οποιεσδήποτε νέες διατάξεις σχετικά με την προστασία δεδομένων που θα περιέχονται στη νέα νομική βάση για τα τελωνεία θα πρέπει να είναι σύμφωνες με το νέο πλαίσιο προστασίας δεδομένων που θα προταθεί, σύμφωνα με το άρθρο 16 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Treaty of the Functioning of the European Union - TFEU). Επιπλέον, θα τονίζεται ότι στο μοντέλο εποπτείας του ΤΣΠ που θα συνοδεύει τη νέα νομική βάση θα πρέπει να εξακολουθήσουν να συμμετέχουν οι εθνικές Αρχές προστασίας δεδομένων. Η επιστολή αναμένεται να αποσταλεί στις αρχές του 2012.

4.5.1. Ομάδα Συντονισμού Εποπτείας του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών

Η Ομάδα Συντονισμού Εποπτείας του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 37 παρ. 4 του Κανονισμού (ΕΚ) 515/1997, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΚ) 766/2008. Συγκεκριμένα προβλέπεται ότι ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ - European Data Protection Supervisor), ο οποίος με βάση την παρ. 3^α του ίδιου άρθρου επιβλέπει τη συμμόρφωση του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών (ΤΣΠ) με τον Κανονισμό (ΕΚ) 45/2001, συγκαλεί τουλάχιστον μία φορά το χρόνο συνάντηση με όλες τις εθνικές εποπτικές αρχές προστασίας δεδομένων που είναι αρμόδιες για θέματα εποπτείας του ΤΣΠ.

Η Ομάδα συνεδρίασε δύο φορές το 2011 στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Η Αρχή εκπροσωπήθηκε στις συναντήσεις αυτές με δύο μέλη.

Όπως και το προηγούμενο έτος, η Ομάδα συνέχισε τις εργασίες της σε στενή συνεργασία με την ΚΕΑ Τελωνείων. Στο πλαίσιο αυτό, η Ομάδα υιοθέτησε από κοινού

με την ΚΕΑ Τελωνείων κείμενο που θέτει τις αρχές με τις οποίες θα συνεχιστεί η συνεργασία τους.

Συνολικά το έτος 2011, η Ομάδα ασχολήθηκε κυρίως με τις τελευταίες εξελίξεις στο νομοθετικό πλαίσιο του ΤΣΠ, τον έλεγχο των γνωστοποιήσεων των πληροφοριακών συστημάτων της «Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας καταπολέμησης της απάτης» (OLAF - European Anti-fraud Office) καθώς και με τον προγραμματισμό ενεργειών για τη διετία 2011-2012.

Συγκεκριμένα, στις συνεδριάσεις της Ομάδας, συζητήθηκαν οι διάφορες εξελίξεις και οι αλλαγές στο θεσμικό και νομοθετικό πλαίσιο που αφορά στο ΤΣΠ, όπως η επικείμενη αναμόρφωση των υπάρχοντων σχετικών νομικών εργαλείων, που συμπεριλαμβάνει την αναθεώρηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 515/97, αλλά και η αποτίμηση της χρήσης της νέας πλατφόρμας του «Ηλεκτρονικού Συστήματος Ανταλλαγής Πληροφοριών» (MAB - Mutual Assistance Broker) από την OLAF. Σχετική ενημέρωση για τα θέματα αυτά παρέχονταν στην Ομάδα εκπρόσωποι τόσο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσο και του OLAF.

Επιπρόσθετα, η Ομάδα ενημερώθηκε από τον ΕΕΠΔ για τα αποτελέσματα του προκαταρκτικού ελέγχου (prior check) των γνωστοποιήσεων που υπέβαλε ο OLAF. Ο ΕΕΠΔ, έχοντας ολοκληρώσει τον έλεγχο των τριών (3) γνωστοποιήσεων, παρουσίασε στην Ομάδα τα βασικά ευρήματα και τις σχετικές συστάσεις που απηύθυναν στον OLAF.

Τέλος, οριστικοποιήθηκε το πρόγραμμα δράσεων της Ομάδας για τη διετία 2011-2012, ενώ συζητήθηκε και η πορεία των δράσεων που έχουν ήδη δρομολογηθεί, όπως η έρευνα για τα δικαιώματα των υποκειμένων, ο έλεγχος των Αρχών που έχουν πρόσβαση στο ΤΣΠ και στο Αρχείο Φακέλων Τελωνειακών Ερευνών (ΑΦΤΕ ή FIDE - Customs Files Identification Database), καθώς και η αξιολόγηση του εγχειριδίου που έχει προετοιμαστεί για το FIDE. Σημειώνεται ότι οι περισσότερες εξ αυτών των δράσεων πραγματοποιούνται σε συνεργασία με την ΚΕΑ Τελωνείων. Εξάλλου, λόγω αυξημένου φόρτου εργασίας των εθνικών Αρχών, συζητήθηκε η αναβολή της έναρξης ορισμένων δράσεων, όπως για παράδειγμα της αξιολόγησης των κανόνων ασφαλείας του Πληροφοριακού Συστήματος κατά της Απάτης (ΠΣΚΑ ή AFIS - Anti-fraud Information System).

4.6. ΟΜΑΔΑ ΕΛΕΓΧΟΥ EURODAC

Η Αρχή συμμετέχει με τακτικό μέλος της στην Ομάδα Ελέγχου της EURODAC, η οποία συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις Βρυξέλλες, τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, υπό την προεδρία του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων. Αντικείμενο της Ομάδας αυτής είναι η διασφάλιση κοινής προσέγγισης και αντιμετώπισης από τα κράτη μέλη των ζητημάτων που ανακύπτουν στη λειτουργία της βάσης δεδομένων EURODAC. Η βάση αυτή, ως γνωστόν, συστάθηκε κατ' εφαρμογή της Συνθήκης του Δουβλίνου, προκειμένου να συλλέγονται αποτυπώματα των αιτούντων άσυλο και των παράνομων μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και να ταυτοποιούνται ευχερέστερα οι αιτούντες άσυλο κατά τη διαδικασία εξέτασης ασύλου. Δεδομένου ότι οι εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων είναι υπεύθυνες για τη χρήση των δεδομένων που συλλέγονται στην κεντρική βάση και ο Ευρωπαίος Επόπτης για τον έλεγχο της επεξεργασίας και τη διαβίβαση των δεδομένων στα κράτη μέλη, η Ομάδα αυτή προβαίνει σε τακτικούς ελέγχους τόσο στην κεντρική βάση όσο και στις αρμόδιες υπηρεσίες των κρατών μελών.

Στη διάρκεια του 2011 πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις. Και στις δύο συναντήσεις, τα μέλη της Ομάδας ενημερώθηκαν από εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις εξελίξεις σχετικά με την αναθεώρηση του Κανονισμού Eurodac, ζήτημα έντονου ενδιαφέροντος για την Ομάδα, τα στατιστικά του συστήματος για το 2010 και την πορεία

των εξελίξεων αναφορικά με τη νέα τεχνική υποδομή. Συγκεκριμένα, εκπρόσωποι της Επιτροπής υπενθύμισαν ότι η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2010 για το νέο Κανονισμό Eurodac δεν περιλάμβανε πρόβλεψη για πρόσβαση των αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών στο σύστημα Eurodac - σε αντίθεση με την προηγούμενη πρόταση του 2009. Εντούτοις, η νεότερη εκδοχή της πρότασης αυτής φαίνεται ότι θα εμπεριέχει πρόβλεψη για την πρόσβαση αυτή, καθώς υπάρχει σχετική ομοφωνία στο Συμβούλιο. Η Επιτροπή, μολονότι έλαβε υπόψη την αντίθετη άποψη του Ευρωπαϊκού Επόπτη, κρίνει ότι η πρόσβαση αυτή είναι αναλογική και αναγκαία. Καθώς, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (Επιτροπή LIBE) διάκειται αρνητικά στην πρόταση για πρόσβαση των αστυνομικών αρχών στο σύστημα Eurodac, οι συζητήσεις μεταξύ των δύο αυτών οργάνων έχουν παγώσει λόγω του παρόντος αδιεξόδου. Ως εκ τούτου, είναι δύσκολο να προβλεφθεί, ποια θα είναι η τύχη της πρόβλεψης αυτής στο νέο Κανονισμό Eurodac αλλά και ο ακριβής χρόνος υιοθέτησης της πρότασης που ήταν αρχικά προγραμματισμένος για το 2011. Οι εκπρόσωποι της Ε.Ε. όμως πληροφόρησαν την Ομάδα πως πιθανότατα το θέμα αυτό θα επιλυθεί στο τρέχον έτος δεδομένου ότι αποτελεί μια από τις προτεραιότητες της Επιτροπής.

Όσον αφορά την ενημέρωση της Ομάδας για το νέο τεχνικό σύστημα, σημαντικές πληροφορίες παρασχέθηκαν σχετικά με τη νέα πληροφοριακή υποδομή του Eurodac Plus, το οποίο τέθηκε σε λειτουργία το 2011 και το οποίο βασικά έχει τις ίδιες λειτουργίες εισαγωγής και εξαγωγής δεδομένων με το προηγούμενο και συνίσταται σε μία κεντρική υπολογιστική μονάδα (central unit), μια εφεδρική κεντρική μονάδα (backup central unit) και ένα σύστημα δοκιμών (test system). Σημειώθηκε δε πως η χωρητικότητα του υπολογιστικού συστήματος θα αυξηθεί και περιγράφηκε η λειτουργία του συστήματος δοκιμών και η κρυπτογράφηση των μηνυμάτων που ανταλλάσσονται στο πλαίσιο λειτουργίας της πληροφοριακής υποδομής.

Παράλληλα, ο Ευρωπαίος Επόπτης για την Προστασία των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ενημέρωσε την Ομάδα ότι πρόκειται να πραγματοποιήσει νέο έλεγχο ασφάλειας στις εγκαταστάσεις της Κεντρικής Μονάδας στις αρχές του 2012 και ακολούθως θα γνωστοποιήσει στην Ομάδα τα αποτελέσματα του ελέγχου.

Σε συνέχεια προτάσεων που περιλαμβάνονταν στο Πρόγραμμα Εργασιών της Ομάδας του 2010 για τον έλεγχο ασφάλειας στα εθνικά τμήματα του συστήματος EURODAC που καλούνται οι εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων να διεξάγουν τακτικά και σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου επικείμενου Κανονισμού τουλάχιστον μία φορά κάθε τέσσερα χρόνια, συστήθηκε υποομάδα εργασίας σχετικά με την αποτίμηση και αξιολόγηση των μέτρων ασφάλειας που εφαρμόζονται, σε οργανωτικό και τεχνικό επίπεδο, στα Εθνικά Σημεία Πρόσβασης του Eurodac, στην οποία υποομάδα συμμετέχει και η ελληνική Αρχή. Ο σκοπός της υποομάδας είναι να παράσχει συνδρομή στη διενέργεια συντονισμένων ελέγχων από τα κράτη μέλη, δεδομένου ότι οι ρητά από τη νομοθεσία προβλεπόμενοι δεν περιγράφουν τη μεθοδολογία και το ακριβές περιεχόμενό τους, τα οποία εντέλει καθορίζονται από τις εθνικές αρχές.

Στο πλαίσιο αυτό, η ελληνική Αρχή, ως μέλος της προαναφερθείσας υποομάδας, προέβη σε επιτόπιο έλεγχο του συστήματος στην Εθνική Μονάδα Eurodac, τον Ιούλιο του 2011. Ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις του Τμήματος Δακτυλοσκοπίας της Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών της Ελληνικής Αστυνομίας, στο οποίο υπάγεται η Εθνική Μονάδα Eurodac και επικεντρώθηκε στα εξής: 1. στην αναλυτική καταγραφή και περιγραφή του είδους της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων που πραγματοποιείται σύμφωνα με τον Κανονισμό Eurodac και 2. στα οργανωτικά, τεχνικά και μέτρα φυσικής ασφάλειας που εφαρμόζονται, λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο

10 του Ν. 2472/1997, καθώς και το άρθρο 14 του Κανονισμού Eurodac, τα οποία αναφέρονται στα αναγκαία μέτρα ασφάλειας που πρέπει να λαμβάνονται.

Το πόρισμα του ελέγχου, του οποίου η σύνταξη ολοκληρώθηκε, θα εξεταστεί από την Ολομέλεια της Αρχής εντός των πρώτων μηνών του 2012. Τα ευρήματα του ελέγχου αυτού, καθώς και συμπεράσματα από προηγούμενη επίσκεψη που πραγματοποιήθηκε κλιμάκιο ελεγκτών της Αρχής στο Εθνικό Σημείο Πρόσβασης, παρουσιάστηκαν ήδη στην Ομάδα Ελέγχου Eurodac. Παρουσιάστηκαν, επίσης, προτάσεις της ελληνικής Αρχής ενόψει των επικείμενων ελέγχων που θα πραγματοποιηθούν από τα κράτη-μέλη στα Εθνικά Σημεία Πρόσβασης του Eurodac, οι οποίες οδήγησαν στην απόφαση της Ομάδας για την εκπόνηση υποδειγματικού σχεδίου ελέγχου που θα παρέχει μια κοινή μεθοδολογία για τα κράτη μέλη, αξιοποιώντας τη μεθοδολογία που αναπτύχθηκε και εφαρμόστηκε από την ελληνική Αρχή κατά τον έλεγχο της Εθνικής Μονάδας Eurodac. Η ολοκλήρωση του σχεδίου ελέγχου από την ως άνω υποομάδα αναμένεται να συντελεστεί το 2012.

Στη διάρκεια του 2011 ολοκληρώθηκε και ο συντονισμένος έλεγχος για την πρόωρη απαλοιφή δεδομένων, σύμφωνα με τον Κανονισμό Eurodac (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2725/2000 του Συμβουλίου), ο οποίος συμμορφούμενος με τις αρχές της ποιότητας των δεδομένων, στο άρθρο 7 ορίζει ότι δεδομένα προσώπου, του οποίου το καθεστώς άλλαξε, επειδή για παράδειγμα απέκτησε ιθαγένεια κράτους μέλους της Ε.Ε., πρέπει να διαγράφονται πριν από τη λήξη της νόμιμης περιόδου διατήρησής τους. Καθώς είχε παρατηρηθεί ότι η εφαρμογή της διάταξης από τα κράτη μέλη εμφάνιζε προβλήματα, προγραμματίστηκε το 2010 έλεγχος βάσει κοινού ερωτηματολογίου. Αφού συγκεντρώθηκαν τα αποτελέσματα από τα κράτη μέλη και συζητήθηκαν τα ευρήματα από την Ομάδα, συντάχθηκε και υιοθετήθηκε η σχετική έκθεση, η οποία περιλαμβάνει και συστάσεις προς τους αρμόδιους υπευθύνους επεξεργασίας.

Εξάλλου, η Ομάδα ανέλαβε τη διεξαγωγή έρευνας σχετικά με το καθεστώς που επικρατεί στα κράτη μέλη σχετικά με μη αναγνώσιμα αποτυπώματα των αιτούντων άσυλο. Για το λόγο αυτό αναπτύχθηκε σχετικό ερωτηματολόγιο, το οποίο, αφενός μεν, διακρίνει τις περιπτώσεις που τα αποτυπώματα δεν αναγνωρίζονται λόγω τεχνικού προβλήματος από εκείνες που δεν αναγνωρίζονται λόγω φυσικού προβλήματος του αιτούντος άσυλο (π.χ. φθαρμένα αποτυπώματα λόγω εργασίας, ασθένειας, κ.λπ.) και, αφετέρου, δομημένο σε θεματικές ενότητες, απευθύνεται προς συμπλήρωση στις εθνικές αρχές προστασίας, στις εθνικές μονάδες Eurodac και σε Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις. Η έρευνα αυτή αναμένεται να ολοκληρωθεί και να συνταχθεί η σχετική έκθεση μέσα στο πρώτο μισό του 2012.

4.7. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΟΔΟΣ

Η Διεθνής Σύνοδος των Αρχών και Επιτρόπων Προστασίας Δεδομένων, η οποία λαμβάνει χώρα κάθε έτος το φθινόπωρο, χωρίζεται σε δύο μέρη: α. την Ανοικτή Σύνοδο που έχει μορφή διεθνούς συνεδρίου και στην οποία μετέχουν εκτός των επίσημων εθνικών φορέων προστασίας δεδομένων και εκπρόσωποι του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, μη κυβερνητικών οργανώσεων καθώς και της ερευνητικής κοινότητας και β. την Κλειστή Σύνοδο, στην οποία μετέχουν μόνο οι Αρχές ή οι Επίτροποι Προστασίας Δεδομένων και κατά τη διάρκεια της οποίας συζητούνται και υιοθετούνται σχετικές με το αντικείμενο της Ανοικτής Συνόδου Διακηρύξεις.

Η 33^η Διεθνής Σύνοδος διοργανώθηκε από τη Μεξικανική Αρχή Προστασίας Δεδομένων και πραγματοποιήθηκε στην Πόλη του Μεξικού, στις 1-3 Νοεμβρίου 2011. Η Ανοι-

κτή Σύνοδος είχε ως βασικό θέμα την ιδιωτικότητα στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, με ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τη δημιουργία και μεταφορά τεράστιου όγκου προσωπικών δεδομένων, μέσω οικουμενικών δικτύων επικοινωνίας, όπως του διαδικτύου. Νέα επιχειρηματικά μοντέλα, τεχνολογίες και υπολογιστικές εφαρμογές επιτρέπουν επεξεργασία των δεδομένων κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να δημιουργείται πραγματική οικονομική αξία, αλλά σε πολλές περιπτώσεις εγείροντας ανησυχίες απεμπόλησης της ιδιωτικότητας. Για την αποτελεσματική προστασία της ιδιωτικότητας, ο οικουμενικός χαρακτήρας της επεξεργασίας και επικοινωνίας των δεδομένων απαιτεί συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών και κοινά πρότυπα, κανονισμούς και μεθοδολογίες, πέρα από γεωγραφικά σύνορα και πολιτισμικές διαφορές.

Η πρώτη ενότητα της ανοικτής Συνόδου επικεντρώθηκε σε νέες τεχνολογίες, οι οποίες, με κατάλληλη ανάλυση δεδομένων για τα ενδιαφέροντα και τις ενέργειες του ατόμου στα οικουμενικά δίκτυα, επιτρέπουν την πρόβλεψη της συμπεριφοράς του και αποτελούν σε μεγάλο βαθμό τη βάση νέων επιχειρηματικών μοντέλων, δηλαδή στοχευμένη διαφήμιση με αντάλλαγμα την ελεύθερη χρήση υπηρεσιών πληροφόρησης και επικοινωνιών. Στα συμπεράσματα αυτής της ενότητας συγκαταλέγεται και η διαπίστωση ότι, εκτός των κοινών θεσμικών κανόνων, απαιτούνται και τεχνολογικά μέσα φιλικά στην προστασία δεδομένων, τα οποία θα δίνουν τη δυνατότητα στο άτομο να ελέγχει, με την παροχή ή όχι της συγκατάθεσής του, τη διάθεση των δεδομένων του. Ακολουθώντας, συζητήθηκε η σημασία του υπεύθυνου προστασίας δεδομένων σε φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και ο σημαντικός ρόλος που μπορεί να διαδραματίσει στη διαφύλαξη της ιδιωτικότητας των υποκειμένων, συμβάλλοντας έτσι στην επίτευξη της αποστολής των Αρχών προστασίας δεδομένων. Σε χώρες της Ασίας και της Ευρώπης προβλέπεται ήδη ο θεσμός του υπεύθυνου προστασίας δεδομένων και η συμβολή του αποτιμάται ιδιαίτερα θετικά. Συζητήθηκαν ακόμα διάφορα θέματα, όπως το «δικαίωμα στη λήθη» στον ψηφιακό κόσμο, δηλαδή η δυσκολία ελέγχου των δεδομένων από το άτομο στο οποίο αναφέρονται και ιδίως της πλήρους διαγραφής τους, λαμβάνοντας υπόψη την πολλαπλή αναπαραγωγή και αποθήκευσή τους καθώς και ζητήματα προστασίας δεδομένων, συναφή με την πραγματοποίηση φιλικής στην προστασία δεδομένων επιστημονικής έρευνας σε παγκόσμιο επίπεδο. Επίσης, η στάθμιση του δικαιώματος στην προστασία δεδομένων σε περιπτώσεις διαχείρισης φυσικών καταστροφών, η αποτελεσματική χρήση κατασταλτικών ενεργειών για τη συμμόρφωση των υπευθύνων επεξεργασίας με τις αρχές προστασίας δεδομένων και ιδίως η επιλεκτική αντιμετώπιση καταγγελιών σε συνδυασμό με τη δημοσιοποίηση παράνομης επεξεργασίας δεδομένων, ο ορισμός των προσωπικών δεδομένων υπό το πρίσμα των νέων αλγοριθμικών δυνατοτήτων και η αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου προστασίας δεδομένων αποτέλεσαν το αντικείμενο ισάριθμων παράλληλων συνεδριακών ενότητων.

Η δεύτερη κύρια ενότητα της ανοικτής Συνόδου είχε ως αντικείμενο τις θεσμικές εξελίξεις στον τομέα της προστασίας δεδομένων σε χώρες της Ασίας, Αφρικής και Λατινικής Αμερικής, όπως Νότιος Κορέα, Βιετνάμ, Μαλαισία, Μεξικό και Κολομβία και η τρίτη κύρια ενότητα αφιερώθηκε στα θέματα ασφάλειας πληροφοριών και επικοινωνιών, τα οποία αποτελούν προϋπόθεση για την προστασία της ιδιωτικότητας στον ψηφιακό κόσμο. Η γνωστοποίηση επισφαλών επεξεργασιών και παραβιάσεων δεδομένων και η ανάλυση ψηφιακών πειστηρίων σε περιπτώσεις εξέτασης καταγγελιών συζητήθηκαν ως μέσα αποτελεσματικής προστασίας, καθώς και η εφαρμογή κατάλληλων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων ασφάλειας, υπογραμμίζοντας επίσης τη σημασία της εκπόνησης μελέτης αποτίμησης επιπτώσεων και ανάλυσης απαιτήσεων προστασίας δεδομένων κατά τη σχεδίαση και ανάπτυξη τεχνολογιών, συστημάτων και εφαρμογών. Ειδικότερα

θέματα αποτέλεσαν επίσης αντικείμενο συζητήσεων σε παράλληλες θεματικές ενότητες που ακολούθησαν. Συγκεκριμένα, το ραγδαία εξελισσόμενο πεδίο του υπολογιστικού νέφους και οι συνακόλουθες δυσκολίες συμμόρφωσης με τις αρχές προστασίας των προσωπικών δεδομένων και του ιδιωτικού βίου συζητήθηκαν από την πλευρά της ανάλυσης της ευθύνης και της ανταπόκρισης, όχι μόνο του υπεύθυνου επεξεργασίας αλλά και του εμπλεκόμενου παρόχου των σχετικών υπηρεσιών. Οι ψηφιακές κοινότητες χρηστών υπηρεσιών ασύρματων επικοινωνιών, που επίσης επεκτείνονται με μεγάλο ρυθμό, εμφανίζουν παρόμοιες δυσκολίες και λόγω του μεγάλου αριθμού των εμπλεκόμενων στην παροχή των υπηρεσιών και θέτουν απαιτήσεις κοινών σχετικά με την προστασία δεδομένων ρυθμίσεων και πολιτικών. Η αρχή του «Privacy by Design» συζητήθηκε ως μεθοδολογία για την επίτευξη φιλικής στην ιδιωτικότητα επεξεργασίας δεδομένων στο δημόσιο τομέα και ακόμα επισημάνθηκε η σημαντικότητα της κατάρτισης και αποδοχής διεθνών πρότυπων κανόνων επεξεργασίας δεδομένων. Άλλα θέματα που απασχόλησαν την ανοικτή Σύνοδο σχετιζόνταν με την καλύτερη διαχείριση των διαθέσιμων μέσων από Αρχές προστασίας δεδομένων και υπευθύνους επεξεργασίας, την εκπόνηση μελετών αποτίμησης επιπτώσεων στην ιδιωτικότητα από την επεξεργασία δεδομένων στον τομέα επιβολής του νόμου, τον αυξανόμενο ρόλο που διαδραματίζουν στελέχη με τεχνικό επιστημονικό υπόβαθρο στις Αρχές προστασίας δεδομένων και την προστασία των παιδιών στο σημερινό διαδικτυωμένο κόσμο. Τέλος, η ανοικτή Σύνοδος ολοκλήρωσε τις εργασίες της με την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τη δημιουργία μιας οικουμενικής κοινότητας προστασίας δεδομένων, παρά τις όποιες διαφορές σε πολιτισμικό, οικονομικό και πολιτικό επίπεδο.

Η κλειστή Σύνοδος υιοθέτησε τις εξής Διακηρύξεις:

1. Διακήρυξη σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων κατά τη διαχείριση σοβαρών φυσικών καταστροφών.
2. Διακήρυξη για τη συνεργασία των αρμόδιων αρχών κατά την επιβολή του νόμου προστασίας δεδομένων σε διεθνές επίπεδο.
3. Διακήρυξη για την επιλογή φιλικών στην προστασία δεδομένων μοναδικών διευθύνσεων του διαδικτυακού πρωτοκόλλου IPv6.
4. Τέλος, η Διεθνής Σύνοδος ενέκρινε τη διαπίστευση των Αρχών Προστασίας Δεδομένων της Βοσνίας Ερζεγοβίνης και του Μαρόκου, ως μελών, και των Αρχών Προστασίας Δεδομένων του Μακάο και του Περού, της Αρχής Υποθέσεων Καταναλωτή της Ιαπωνίας και του Υπουργείου Δημόσιας Διοίκησης και Ασφάλειας της Νότιας Κορέας ως παρατηρητών.

Περισσότερες πληροφορίες για τη Σύνοδο και τα κείμενα της Διακήρυξης βρίσκονται στην ιστοσελίδα <http://www.privacyconference2011.org/index.php?lang=Eng>. Η 34^η Διεθνής Σύνοδος θα διοργανωθεί στο Μοντεβιδέο από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων της Ουρουγουάης.

4.8. ΕΑΡΙΝΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Η Εαρινή Σύνοδος των Αρχών και Επιτρόπων Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων της Ε.Ε., του Ε.Ο.Χ., στην οποία συμμετέχουν και εκπρόσωποι των Κοινών Εποπτικών Αρχών Ευρώπης και Τελωνείων, καθώς και ο Πρόεδρος της Ομάδας Εργασίας για την Αστυνομία και τη Δικαιοσύνη, διοργανώθηκε από τον Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων στις Βρυξέλλες, στις 5 Απριλίου 2011. Η Σύνοδος ήταν περιορισμένης έκτασης, πραγματοποιήθηκε το απόγευμα μετά το τέλος των εργασιών της 80^{ης} ολομέλειας της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29, και υιοθετήθηκε ένα Ψήφισμα, χωρίς να προ-

γηθεί θεματικό συνέδριο. Το εν λόγω Ψήφισμα αφορούσε την ανάγκη μιας συνολικής προσέγγισης κατά το υπό κατάρτιση νέο κανονιστικό πλαίσιο (βλ. για το νέο κανονιστικό πλαίσιο και ενότητα 4.1.). Σε απάντηση στην Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τους στόχους του νέου κανονιστικού πλαισίου (COM (609) τελ.) επεσήμανε την ανάγκη υψηλού επιπέδου προστασίας των δεδομένων στον αστυνομικό τομέα, δηλαδή στα ζητήματα που υπάγονταν στον πρώην τρίτο πυλώνα της Ε.Ε. Επίσης, στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, κάλεσε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τον Ο.Ο.Σ.Α. και το Συμβούλιο της Ευρώπης να συντονίσουν τις ενέργειές τους, ώστε να επιτευχθεί συνέργεια.

4.9. ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ (WPPJ)

Η Αρχή συμμετέχει με δύο τακτικά μέλη και ένα αναπληρωματικό στην Ομάδα Εργασίας για την Αστυνομία και τη Δικαιοσύνη, η οποία συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις Βρυξέλλες. Η Ομάδα αυτή, η οποία δημιουργήθηκε μετά από απόφαση της Εαρινής Συνόδου των ευρωπαϊκών αρχών προστασίας το 2007, έχει ως στόχο την εποπτεία και τον έλεγχο των εξελίξεων στον τομέα της προστασίας δεδομένων στον Τρίτο Πυλώνα, μέσω της αμοιβαίας συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ των εθνικών αρχών προστασίας των κρατών μελών.

Μολονότι η Ομάδα συνέχισε να εργάζεται και το 2010 σύμφωνα με το διετή προγραμματισμό που είχε υιοθετήσει το 2009, οι δραστηριότητές της τροποποιήθηκαν ριζικά στη διάρκεια του 2011, εξαιτίας των αλλαγών που επέφερε η μετά τη Λισσαβόνα εποχή. Συγκεκριμένα, κρίθηκε αναγκαία μια αναθεώρηση του μελλοντικού της ρόλου και των δραστηριοτήτων της ενόψει της ανάληψης κάποιων δραστηριοτήτων στον τομέα της επιβολής του νόμου από την Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29 και σύμφωνα με τις οδηγίες που δόθηκαν από την Εαρινή Σύνοδο των Αρχών Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα του 2011.

Το ζήτημα του ρόλου αλλά και της βιωσιμότητας της ίδιας της Ομάδας αποτέλεσε αντικείμενο επίπονων διαβουλεύσεων και αναλύσεων με την τελική κρίση να λαμβάνεται από την Εαρινή Σύνοδο του 2011. Ειδικότερα, η εντολή που δόθηκε στην Ομάδα συνίσταται στην εκπόνηση σχεδίου ενσωμάτωσης και μεταλαμπάδευσης της «τεχνογνωσίας» και της αποκτηθείσας εμπειρίας στο πεδίο των σχετικών με την Ε.Ε. θεμάτων ενασχόλησής της, στο έργο της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29, η οποία κατέχει πλέον διευρυμένες αρμοδιότητες βάσει του διευρυμένου ενιαίου νομικού πλαισίου που διατρέχει τους πρώην Τρεις Πυλώνες της Ε.Ε.

Με δεδομένη την προαναφερθείσα απόφαση και λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα επαφών που σημειώθηκαν ανάμεσα στις δύο Ομάδες Εργασίας και τις Κοινές Εποπτικές Αρχές στο πλαίσιο του μεταξύ τους συντονισμού αναφορικά με την εποπτεία σε θέματα προστασίας δεδομένων, κρίθηκε απαραίτητη η ολοκλήρωση του έργου της Ομάδας Εργασίας για την Αστυνομία και τη Δικαιοσύνη, που είχε ξεκινήσει το προηγούμενο έτος, και η υποβολή των σχετικών συμπερασμάτων και προτάσεων στην επόμενη Εαρινή Σύνοδο του 2012.

Ουσιαστικά, η Ομάδα δεσμεύτηκε να προχωρήσει στην εκπλήρωση τριών στόχων μέχρι την επερχόμενη Εαρινή Σύνοδο του 2012: στην ολοκλήρωση έρευνας που είχε ξεκινήσει αναφορικά με την επεξεργασία και ανταλλαγή δεδομένων DNA από φορείς επιβολής του νόμου, την ολοκλήρωση άσκησης για την αποτίμηση κινδύνων προστασίας δεδομένων στον τομέα της επιβολής του νόμου βάσει του Καταλόγου Προστασίας Δεδομένων στο πλαίσιο της Συνεργασίας και Εποπτείας στο πεδίο Επιβολής του Νόμου

στην Ε.Ε. και στη διατήρηση της συνεργασίας με το Συμβούλιο της Ευρώπης, ιδίως στο θέμα της αναθεώρησης της Σύμβασης 108/1981 του Συμβουλίου της Ευρώπης για την αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της Σύστασης R(87)15 για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από την αστυνομία. Συνεπώς, η Ομάδα στις τρεις συναντήσεις που πραγματοποίησε στη διάρκεια του 2011 επικεντρώθηκε στην επεξεργασία των τριών αυτών θεμάτων.

Αναφορικά με το πρώτο έργο της Ομάδας, υπενθυμίζεται ότι είχε ξεκινήσει από το προηγούμενο έτος μια εις βάθος έρευνα –με τη μέθοδο της συμπλήρωσης από τα μέλη της Ομάδας ερωτηματολογίου– σχετικά με τη χρήση πληροφοριών DNA, τα οποία περιέχονται σε εθνικές βάσεις δεδομένων, από τις δικαστικές και αστυνομικές αρχές. Σκοπός της έρευνας ήταν να αναζητηθούν επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τις υφιστάμενες νομικές βάσεις για τη δημιουργία και λειτουργία αυτών των εθνικών βάσεων δεδομένων αλλά και για την ανταλλαγή αυτών των δεδομένων μεταξύ κρατών μελών της Ε.Ε. και τρίτων χωρών. Μολονότι, δεν παρελήφθησαν απαντήσεις από όλα τα κράτη στο ερωτηματολόγιο, δύναται να συναχθεί, βάσει των απαντήσεων που έχει στη διάθεσή της η Ομάδα, ότι υπάρχει ανομοιογενές τοπίο εν γένει στο πεδίο των πληροφοριών DNA και ειδικότερα στο θέμα των εφαρμοζόμενων μέτρων ασφάλειας. Σχετικά με το ζήτημα αυτό, η Ομάδα έχει επιπλέον, επιστήσει την προσοχή της στο γεγονός ότι η εφαρμογή των μηχανισμών ταυτοποίησης των δεδομένων, όπως αυτοί προβλέπονται στις Αποφάσεις Prüm (2008/615/ΔΕΥ και 2008/616/ΔΕΥ), είναι ελλιπής. Στην προσπάθειά της να ολοκληρώσει το έργο αυτό και σε συμμόρφωση σχετικής αίτησης που έλαβε από την Εαρινή Σύνοδο των Αρχών Προστασίας το 2011, η Ομάδα επεξεργάζεται την έκδοση πιθανών οδηγιών για την ομοιογενή εφαρμογή αρχών προστασίας δεδομένων για τις αρμόδιες αρχές.

Ως προς την έρευνα που διεξήχθη στο πλαίσιο της κοινής εποπτικής πολιτικής της Ομάδας για την αποτίμηση κινδύνων προστασίας δεδομένων στον τομέα της επιβολής του νόμου, καταρτίστηκε αναφορά συμπερασμάτων βάσει των απαντήσεων των κρατών μελών. Σημειώνεται ότι στις απαντήσεις τους οι συμμετέχοντες, εφαρμόζοντας τα προβλεπόμενα από τον Κατάλογο Προστασίας Δεδομένων στο πλαίσιο της Συνεργασίας και Εποπτείας στο πεδίο Επιβολής του Νόμου στην Ε.Ε. κριτήρια αξιολόγησης κινδύνου, επιχείρησαν να εντοπίσουν τους επιμέρους τομείς της επιβολής του νόμου, που εγκυμονούν τους περισσότερους κινδύνους για την προστασία δεδομένων και οι οποίοι, συνεπώς, χρήζουν συντονισμένης ευρωπαϊκής προσέγγισης, μέσω ελέγχων και επιθεωρήσεων. Η υποβληθείσα αναφορά έχοντας λάβει υπόψη τα παραπάνω, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η επεξεργασία δεδομένων μη υπόπτων (συνεργατών ή/και επαφών-συνδέσμων) φαίνεται να είναι ο τομέας που πρέπει να διερευνηθεί περαιτέρω, τόσο λόγω της αυξημένης ευαισθησίας των σχετικών πληροφοριών όσο και λόγω της ασάφειας των εφαρμοστέων νομικών κανόνων. Ως εκ τούτου, η Ομάδα πρότεινε, κατ' αρχήν, την εκπόνηση και υιοθέτηση ενός κοινού καταλόγου που να ρυθμίζει το πεδίο αυτό.

Η τρίτη δραστηριότητα που είχε αναλάβει η Ομάδα αναφέρεται στη συνεργασία της με το Συμβούλιο της Ευρώπης. Συγκεκριμένα, στο βαθμό που η αναθεώρηση της Σύμβασης 108/1981 του Συμβουλίου της Ευρώπης για την αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αφορά και σε ζητήματα επεξεργασίας στον τομέα επιβολής του νόμου, αλλά και αναφορικά με την αναθεώρηση της Σύστασης R(87)15 για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από την αστυνομία, η Ομάδα, μέσω επαφών που έχει αναπτύξει, διατίθεται να εξακολουθήσει να συμμετέχει και να συνδράμει ενεργά με παρατηρήσεις και σχόλια.

Σημειώνεται ότι η Ομάδα Εργασίας για την Αστυνομία και τη Δικαιοσύνη έχει διατυπώσει την επιθυμία της να συνεχίσει το έργο της, κυρίως μέσω της συνεργασίας με τρίτους εταίρους, όπως με το Συμβούλιο της Ευρώπης, σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος. Προϋπόθεση, όμως, για τη διατήρηση των αρμοδιοτήτων και του ενεργού ρόλου της είναι η λήψη σαφούς εντολής από την επερχόμενη Εαρινή Σύνοδο των Αρχών Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα του 2012.

4.10. ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (CASE HANDLING WORKSHOP)

Στο πλαίσιο της τακτικής επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των Αρχών Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων ευρωπαϊκών κρατών, εκπρόσωποι τους, οι οποίοι συγκροτούν την Ομάδα Εργασίας για την ανταλλαγή εμπειριών από την εξέταση υποθέσεων σχετικών με την προστασία προσωπικών δεδομένων (Case Handling Workshop), συναντώνται δύο φορές το χρόνο. Κατά τη συνάντηση ανταλλάσσουν απόψεις και εμπειρίες για συγκεκριμένα επίκαιρα ζητήματα που απασχολούν τις Αρχές και γίνεται σύγκριση μεταξύ των διαφόρων εθνικών νομοθεσιών, με σκοπό την προώθηση μιας περισσότερο εναρμονισμένης και συντονισμένης προσέγγισης σχετικά με ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Στη διάρκεια του έτους 2011 πραγματοποιήθηκε μία μόνο συνάντηση της ομάδας εργασίας, το 23^ο Case Handling Workshop, στη Βαρσοβία, στις 4-5 Οκτωβρίου 2011, στο οποίο συμμετείχε η ελληνική Αρχή. Βασικό θέμα της συνάντησης ήταν: «Αντιμετώπιση διασυννοριακών υποθέσεων. Κύριες προκλήσεις, εφαρμοστέο δίκαιο, αποτελεσματική συνεργασία στην πράξη». Παρουσιάστηκαν τα νομικά και πρακτικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαϊκές Αρχές Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και σχετίζονται με διασυννοριακές υποθέσεις, το εφαρμοστέο δίκαιο και τη συνεργασία μεταξύ τους. Εξετάσθηκαν επίσης case studies και συγκεκριμένα παραδείγματα.

Άλλα θέματα που συζητήθηκαν ήταν ο χειρισμός προσφυγών που σχετίζονται με κοινωνική δικτύωση και online υπηρεσίες, όπως το υπολογιστικό νέφος (cloud computing).

Η ελληνική Αρχή παρουσίασε την Οδηγία της 2/2011 για την ηλεκτρονική συγκατάθεση στο πλαίσιο του άρθρου 11 του ν. 3471/2006, δύο υποθέσεις που αφορούσαν το Google Street View Service στην Ελλάδα και τις νομικές και τεχνικές προϋποθέσεις που έθεσε η ελληνική Αρχή για την παροχή προσωπικών υπηρεσιών από ελληνικό πάροχο κινητής τηλεφωνίας, κατόπιν προσφυγής συνδρομητή. Ένα άλλο θέμα που συζητήθηκε ήταν η μεθοδολογία των ελέγχων. Παρουσιάστηκε η μεθοδολογία ελέγχων που ακολουθούν διάφορες ευρωπαϊκές Αρχές και δόθηκαν παραδείγματα διαθέσιμων εργαλείων, μεθοδολογίες και κοινά πρότυπα σχετικά με ελέγχους. Στο πλαίσιο αυτής της ενότητας η ελληνική Αρχή αναφέρθηκε στη διαδικασία που προβλέπεται στο υπό έγκριση εγχειρίδιο ελέγχων για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Τρίτο βασικό θέμα συζήτησης ήταν η προστασία της ιδιωτικότητας στον εργασιακό χώρο, όπου παρουσιάστηκαν παραδείγματα χειρισμού χαρακτηριστικών υποθέσεων σε διάφορες χώρες, όπως ο έλεγχος των δραστηριοτήτων των εργαζομένων στον ηλεκτρονικό υπολογιστή και ζητήματα επεξεργασίας βιομετρικών δεδομένων των εργαζομένων, στο πλαίσιο των οποίων, η ελληνική Αρχή ανέπτυξε τις πρόσφατες εξελίξεις από ελληνικής πλευράς σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων στον εργασιακό χώρο.

4.11. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΡΓΟ ΤΗΣ Ε.Ε. ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΗΣ ΚΡΟΑΤΙΑΣ

Στο πλαίσιο της ένταξης της Κροατίας στην Ε.Ε. υλοποιείται πρόγραμμα τεχνικής βοήθειας σε διάφορους τομείς, μεταξύ των οποίων για τη βελτίωση της επιχειρησιακής ικανότητας της κροατικής Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Το έργο, διάρκειας 22 μηνών, έχει αναλάβει η ομόλογη ισπανική Αρχή, η οποία συνεργάζεται για την εκτέλεσή του με άλλες ομόλογες αρχές της Ε.Ε. Η ελληνική Αρχή συνέβαλε σε δύο δράσεις για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και την απευθείας διαφήμιση. Προς το σκοπό αυτό πραγματοποιήθηκαν δύο επισκέψεις τον Οκτώβριο και Νοέμβριο του 2011 από τους ελεγκτές της Αρχής Δρ. Ζωή Καρδασιάδου και Δρ. Γεώργιο Ρουσόπουλο. Κατά τις επισκέψεις έλαβαν χώρα συναντήσεις εργασίας με εκπροσώπους της Αρχής της Κροατίας και άλλων εμπλεκόμενων φορέων, όπως της ρυθμιστικής Αρχής για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες και Ενώσεων Προστασίας Καταναλωτή. Ως αποτέλεσμα των επισκέψεων εκπονήθηκε μία μελέτη ανά τομέα, όπου περιγράφεται το ισχύον θεσμικό πλαίσιο της Ε.Ε., δικαιοσυγκριτικά το ισχύον δίκαιο στα κράτη μέλη και διατυπώνονται προτάσεις για τη βελτίωση του εθνικού δικαίου και της επιχειρησιακής ικανότητας της κροατικής Αρχής. Ειδικότερα, οι προτάσεις είχαν ως αντικείμενο την επεξεργασία σχεδίου διατάξεων και κατευθυντήριων γραμμών για τη βελτίωση του ρυθμιστικού και ελεγκτικού ρόλου της κροατικής Αρχής.

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

5. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

5. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η διαρκής ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων σχετικά με τα δικαιώματά τους, που απορρέουν από τη νομοθεσία για τα προσωπικά δεδομένα, και η διασφάλιση ότι οι υπεύθυνοι επεξεργασίας γνωρίζουν τις υποχρεώσεις τους, συνιστούν την κύρια επιδίωξη της Αρχής.

Οι σχετικές δράσεις, κατά το έτος 2011, συμπεριέλαβαν διάφορες δραστηριότητες με την ευκαιρία της καθιερωμένης Ευρωπαϊκής Ημέρας Προστασίας Δεδομένων, με στόχο την ενημέρωση των μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε θέματα ασφαλούς χρήσης υπηρεσιών διαδικτύου, αλλά και πολιτών κάθε ηλικίας για την αποτροπή υποκλοπής των στοιχείων ταυτότητας (φυσικής ή ηλεκτρονικής) καθώς και παρουσιάσεις εκπροσώπων της σε επιστημονικά συνέδρια, ημερίδες και σεμινάρια, όπως επίσης και δημοσιεύσεις άρθρων σε εφημερίδες, επιστημονικά συγγράμματα και περιοδικά.

Εξειδικευμένα στελέχη της εξυπηρετούν καθημερινά το κοινό, που προσέρχεται στα γραφεία της, επικοινωνεί τηλεφωνικά ή με ηλεκτρονικό τρόπο. Ειδικότερα, παρέχουν ενημέρωση σχετικά με τη νομοθεσία, τη νομιμότητα συγκεκριμένης επεξεργασίας και γενικά τη συμμόρφωση με το νόμο αλλά και συμβουλές στα υποκείμενα των δεδομένων για τον τρόπο διεκδίκησης των δικαιωμάτων τους, που απορρέουν από τη σχετική νομοθεσία.

Εξάλλου, η διαδικτυακή πύλη της Αρχής, που αποτελεί σημαντικό επικοινωνιακό μέσο, ενημερώνεται τακτικά με ανάρτηση των αποφάσεων, γνωμοδοτήσεων και οδηγιών που έχουν εκδοθεί, των νέων για την προστασία των προσωπικών δεδομένων καθώς και των εξελίξεων στο θεσμικό πλαίσιο σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Ακόμα, πληροφορίες είναι διαθέσιμες, σχετικά με τα συμπεράσματα από τις συναντήσεις Επιτροπών και Ομάδων Εργασίας, στο πλαίσιο της συνεργασίας της Αρχής με τις αντίστοιχες αρχές άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης για την επίλυση των κοινών ζητημάτων που ανακύπτουν και την αναζήτηση βέλτιστων πρακτικών. Η ιστοσελίδα εμπλουτίζεται διαρκώς με ενημερωτικό υλικό, ταξινομημένο κατά θεματικές ενότητες για ευκολότερη αναζήτηση, περιλαμβάνει ενημερωτικά έντυπα αλλά και υλικό που απευθύνεται στους νέους, ειδική ενότητα που αφορά την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων, σχετική βιβλιογραφία, ομιλίες εκπροσώπων της Αρχής, στο πλαίσιο διαφόρων εκδηλώσεων, καθώς και τις ετήσιες εκθέσεις πεπραγμένων της Αρχής, με αποτέλεσμα να συνεισφέρει σε μεγάλο βαθμό στην ενημέρωση των ενδιαφερομένων.

Από πλευράς ΜΜΕ, τα θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων, με τα οποία οι δημοσιογράφοι ασχολήθηκαν ιδιαίτερα το 2011 και για τα οποία πολλές φορές προσέφυγαν στην Αρχή, αναζητώντας το κατάλληλο υλικό, αφορούσαν:

- α) τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε ιδιωτικούς χώρους, προσβάσιμους στο κοινό, με σκοπό την προστασία προσώπων και αγαθών, με αφορμή την Οδηγία 1/2011,
- β) τη λήψη συγκατάθεσης με ηλεκτρονικά μέσα (e-mail, SMS, τηλεφωνικές κλήσεις κ.λπ) για διαφημιστικούς σκοπούς, με αφορμή την Οδηγία 2/2011,
- γ) τη δημοσιοποίηση υπό όρους των φορολογικών δεδομένων στο διαδίκτυο από το Υπουργείο Οικονομικών, που έθεσε η Αρχή με τη Γνωμοδότηση 1/2011,
- δ) το ζήτημα της διαβίβασης προσωπικών δεδομένων μελών δικηγορικού συλλόγου σε τρίτους για δικαστική χρήση, με αφορμή τη Γνωμοδότηση 2/2011,
- ε) τη δημοσιοποίηση από το Υπουργείο Οικονομικών, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, των οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο, με αφορμή τη Γνωμοδότηση 4/2011,

στ) την ανάρτηση στο διαδίκτυο των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης πολιτικών προσώπων, με αφορμή τη Γνωμοδότηση 7/2011,

ζ) τις προϋποθέσεις για τη νόμιμη διεξαγωγή της γενικής απογραφής πληθυσμού-κατοικιών, κτιρίων κατά το έτος 2011, τις οποίες έθεσε η Αρχή με την Απόφαση 52/2011,

η) την παροχή άδειας για χορήγηση ευαίσθητων δεδομένων υγείας επιλεγέντων συνυποψηφίων για θέσεις ευθύνης σε δημόσιες υπηρεσίες σε υποψήφιους που δεν επελέγησαν ή επιλεγέντων συνυποψηφίων φοιτητών για μετεγγραφή σε διάφορες σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε φοιτητές που δεν επελέγησαν, για δικαστική χρήση,

θ) το επίπεδο ασφάλειας των προσωπικών δεδομένων των χρηστών μέσων κοινωνικής δικτύωσης (ειδικότερα το facebook), με αναφορά σε διάφορες έρευνες,

ι) το νόμο 3917/2011, με τον οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η ευρωπαϊκή οδηγία 2006/24/ΕΚ για τη διατήρηση δεδομένων σε δημόσια δίκτυα, κ.λπ.

κ) τη δημιουργία ειδικής νομοπαρασκευαστικής επιτροπής, που θα ασχοληθεί με την ταυτοποίηση διαχειριστών ιστολογίων (blogs), κατόπιν απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης,

λ) τη σχεδιαζόμενη έκδοση της φοροκάρτας για τους πολίτες από το Υπουργείο Οικονομικών και την προαιρετική χρήση της από τον Οκτώβριο 2011,

μ) την έρευνα του Ευρωβαρόμετρου, που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σχετικά με τη συμπεριφορά και στάση των πολιτών, όσον αφορά τη διαχείριση της ηλεκτρονικής τους ταυτότητας, την προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικότητας τους,

Κατωτέρω παρατίθενται αναλυτικά οι επικοινωνιακές δράσεις της Αρχής.

Το Συμβούλιο Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης έχει καθιερώσει την 28η Ιανουαρίου ως Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Ο εορτασμός της ημέρας αυτής αποσκοπεί στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των Ευρωπαίων πολιτών σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Επιδιώκεται, κυρίως, να κατανοήσουν οι πολίτες τι είδους προσωπικά τους δεδομένα συλλέγονται και τυγχάνουν επεξεργασίας, για ποιους σκοπούς, καθώς και ποια είναι τα δικαιώματά τους, όσον αφορά την εκάστοτε επεξεργασία, αλλά και περαιτέρω η συνειδητοποίηση των κινδύνων που συνδέονται με παράνομη και αθέμιτη επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων.

Ο εορτασμός 2011, εξάλλου, συνέπεσε με την επέτειο συμπλήρωσης 30 ετών από την υιοθέτηση της Συμβάσεως 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης, που αποτελεί το πρώτο διεθνές κείμενο για την προστασία των ατόμων από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, στο πλαίσιο του εορτασμού, επέλεξε να εστιάσει στην ενημέρωση των μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε θέματα ασφαλούς χρήσης υπηρεσιών διαδικτύου, δημιουργώντας ειδική θεματική ενότητα με τίτλο ΜΙΚΡΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ στην ιστοσελίδα της <http://www.dpa.gr>, και ιστότοπο, στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://www.dpa.gr/pls/portal/docs/page/apdpx/ycr/dpa_youth.html.

Ο ιστότοπος δομήθηκε σε τέσσερις (4) ενότητες, ώστε κάθε μία από αυτές να μπορεί να χρησιμοποιηθεί αυτοτελώς, είτε από τους ίδιους τους μαθητές για την ενημέρωσή τους, είτε από τους καθηγητές Πληροφορικής ως εκπαιδευτικό υλικό που μπορεί να αξιοποιηθεί σε μία ή περισσότερες διδακτικές ώρες.

Η πρώτη ενότητα «Μαθαίνω για τα προσωπικά μου δεδομένα» περιλαμβάνει γενική ενημέρωση για την προστασία της ιδιωτικότητας και τα δικαιώματα των πολιτών, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στα ψηφιακά ίχνη και την παρακολούθηση στο Διαδίκτυο. Η δεύτερη ενότητα «Σκέφτομαι πριν δημοσιεύσω» στοχεύει στην ευαισθητοποίηση των μαθητών σχετικά με τη δημοσίευση προσωπικών δεδομένων δικών τους ή άλλων (π.χ. φωτο-

γραφιών ή βίντεο) στο Διαδίκτυο, ιδίως κατά τη χρήση ηλεκτρονικών fora, ιστολογίων (blogs), ηλεκτρονικών χώρων συζητήσεων (chat), κ.λπ. Η τρίτη ενότητα «Γνωρίζω σε ποιον μιλώ» προβάλλει ιδιαίτερα το ζήτημα της πλαστοπροσωπίας στο Διαδίκτυο, όπως π.χ. κατά τη συμμετοχή σε ηλεκτρονικές ομάδες συζητήσεων ή διαδικτυακά παιχνίδια. Τέλος, η τέταρτη ενότητα «Δικτυώνομαι με ασφάλεια» εστιάζει στην προστασία προσωπικών δεδομένων κατά τη χρήση υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης (π.χ. facebook, twitter, myspace κ.λπ.).

Όλες οι ενότητες περιέχουν, εκτός του ενημερωτικού κειμένου, διαδραστικό περιεχόμενο, δηλαδή τεστ γνώσεων και σχετικά βίντεο ευαισθητοποίησης. Επίσης, σε κάθε ενότητα υπάρχει ειδικό τμήμα με εκπαιδευτικό υλικό που απευθύνεται προς τους καθηγητές, προτείνοντας μια συγκεκριμένη δομή παρουσίασης του υλικού στους μαθητές, καθώς και ιδέες για συζήτηση και ομαδική δραστηριότητα στην τάξη.

Στην πρωτοβουλία της αυτή, η Αρχή είχε αρωγό το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, το οποίο με εγκύκλιο του κάλεσε τις σχολικές μονάδες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης να αξιοποιήσουν το ενημερωτικό υλικό της Αρχής για την ασφαλή χρήση των υπηρεσιών διαδικτύου.

Επίσης, η Αρχή, απευθυνόμενη προς όλες τις ηλικιακές ομάδες, περιέλαβε στην ιστοσελίδα της ειδική ενημερωτική ενότητα για την αποτροπή υποκλοπής των στοιχείων ταυτότητας (φυσικής ή ηλεκτρονικής), προσκαλώντας τους ενδιαφερομένους να δοκιμάσουν το προτεινόμενο τεστ αυτοαξιολόγησης.

Εξάλλου, στο πλαίσιο της ενημερωτικής δράσης της Αρχής με στόχο τους μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η Δρ. Φερενίκη Παναγοπούλου, δικηγόρος του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, και ο Δρ. Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, πληροφορικός του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησαν ομιλία σε μαθητές Λυκείου του Κολλεγίου Αθηνών, στις 3 Φεβρουαρίου 2011, με κεντρικό θέμα την προστασία των προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο. Η ομιλία εστίασε σε ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων που ανακύπτουν από την εμφάνιση νέων τεχνολογιών και υπηρεσιών, όπως είναι οι υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης, στους αντίστοιχους κινδύνους που ελλοχεύουν από τη μη προσεκτική χρήση αυτών, καθώς και σε παροχή συμβουλών για ασφαλή πλοήγηση στο διαδίκτυο. Η διάλεξη ολοκληρώθηκε με σύντομη περιγραφή του νέου διαδικτυακού τόπου της Αρχής που δημιουργήθηκε για την ενημέρωση των μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων και διαδικτύου.

Η Εύη Χατζηλιάση, δικηγόρος του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, και η Γεωργία Παναγοπούλου, πληροφορικός του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, στις 13 Απριλίου 2011 παρουσίασαν εισήγηση με τίτλο «Προσωπικά Δεδομένα και Διαδίκτυο» σε μαθητές του 4ου Γυμνασίου Ιλίου, στο πλαίσιο της ημέρας σταδιοδρομίας που οργανώθηκε στο ανωτέρω σχολείο. Η εισήγηση περιλάμβανε την παρουσίαση των κινδύνων για τα προσωπικά δεδομένα από τη μη προσεκτική χρήση του διαδικτύου και τρόπους αντιμετώπισης αυτών. Παρουσιάστηκαν, επίσης, αναλυτικά οι ρυθμίσεις απορρήτου του facebook, καθώς αποδεικνύεται ότι μεγάλο ποσοστό των ανήλικων χρηστών του δεν γνωρίζει ότι μπορεί να επιλέξει ρυθμίσεις πιο φιλικές προς την προστασία των προσωπικών του δεδομένων. Η παρουσίαση ολοκληρώθηκε με συζήτηση των θεμάτων που ανέκυψαν από την παρουσίαση.

Ο Δρ. Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, πληροφορικός του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, εκπροσώπησε την Αρχή στην ημερίδα που διοργάνωσε το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, στις 8 Φεβρουαρίου 2011, με τίτλο «Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου 2011», με ομιλία του, που είχε ως θέμα την προστασία των προσωπικών

δεδομένων στο διαδίκτυο. Στο πλαίσιο της ομιλίας πραγματοποιήθηκε σύντομη παρουσίαση του ανωτέρω αναφερομένου νέου διαδικτυακού τόπου της Αρχής.

Ο Πρόεδρος της Αρχής, Χρίστος Γεραρής, διεύθυνε τις εργασίες επιμορφωτικού σεμιναρίου για δικαστές, που διοργάνωσε η Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών στη Θεσσαλονίκη, στις 1 και 2 Μαρτίου 2011, με θέμα «Σύγχρονοι προβληματισμοί για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων στο ευρωπαϊκό επίπεδο».

Για δεύτερο συναπτό έτος η Δρ. Ζωή Καρδασιάδου, δικηγόρος, προϊσταμένη του τμήματος ελεγκτών της Αρχής και οι ελέγκτριες Δρ. Αθηνά Μπούρκα, ηλεκτρολόγος μηχανικός και μηχανικός υπολογιστών και Δρ. Φερενίκη Παναγοπούλου, δικηγόρος, συμμετείχαν το Φεβρουάριο 2011, ως εισηγήτριες, στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών με θέμα «Παθολογία της κύησης», που πραγματοποιείται στο Αττικό Νοσοκομείο.

Η Δρ. Ζωή Καρδασιάδου, στην εισήγηση της, με τίτλο «Προστασία προσωπικών δεδομένων στις υπηρεσίες υγείας», παρουσίασε το ισχύον δίκαιο για την προστασία των δεδομένων υγείας και τη νομολογία της Αρχής, των εθνικών δικαστηρίων, του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Από την άλλη πλευρά, η Δρ. Αθηνά Μπούρκα παρουσίασε ομιλία με θέμα «Τεχνική ασφάλειας δεδομένων υγείας», αναλύοντας τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την ασφάλεια των δεδομένων υγείας. Τέλος, η Δρ. Φερενίκη Παναγοπούλου παρουσίασε εισήγηση με τίτλο «Η χρήση ανθρωπίνων εμβρύων για ερευνητικούς σκοπούς», όπου ανέλυσε κριτικά την ισχύουσα νομοθεσία και νομολογία επί του θέματος.

Η Εύη Χατζηλιάση, δικηγόρος του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε δύο διαλέξεις στη Σχολή Στρατολογικού ΓΕΕΘΑ, στο πλαίσιο του Προγράμματος Εκπαίδευσης του Σχολείου Επιμόρφωσης Διευθυντών Σώματος Στρατολογικού - Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων, στις 18 Απριλίου και 3 Οκτωβρίου 2011. Οι διαλέξεις περιλάμβαναν την παρουσίαση του θεσμικού πλαισίου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, ειδικότερα θέματα σχετικά με την εφαρμογή του Ν. 2472/1997 από τα στρατολογικά γραφεία και ολοκληρώθηκαν με συζήτηση των θεμάτων που ανέκυψαν από τις παρουσιάσεις.

Ο Δρ. Δημήτρης Ζωγραφόπουλος, δικηγόρος του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, έλαβε μέρος, ως εισηγητής, στις 31 Ιανουαρίου 2011, στο Μεταπτυχιακό Σεμινάριο Ποινικού Δικαίου της Νομικής Σχολής Αθηνών, με αντικείμενο εισήγησης «Ζητήματα προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα».

Επίσης, ο Δρ. Δημήτρης Ζωγραφόπουλος, καθ' όλο το έτος 2011, συμμετείχε ως εισηγητής στα εκπαιδευτικά προγράμματα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) με θέματα: «Κανόνες νομιμότητας της διοικητικής δράσης», «Νομιμότητα και διαφάνεια στη δημόσια διοίκηση και στην τοπική αυτοδιοίκηση», «Κατάρτιση εργαζομένων σε μονάδες διαφάνειας και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης» και «Εισαγωγική εκπαίδευση», αναπτύσσοντας εισηγήσεις με τίτλους: «Η διασφάλιση της νομιμότητας και της διαφάνειας μέσα από τη λειτουργία των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών και της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων», «Νομιμότητα και έλεγχος της διοικητικής δράσης», «Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας», «Πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», «Αξιακό και θεσμικό πλαίσιο προγράμματος Δι@ύγεια και διαδικασίες εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας», «Αρχές διοικητικής δράσης» «Κώδικας κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και υπαλλήλων ΝΠΔΔ», «Διοικητική επικοινωνία - Κανόνες σύνταξης, έκδοσης και δημοσίευσης δημοσίων εγγράφων», «Σύστημα διοίκησης μέσω στόχων και μέτρησης

της αποδοτικότητας: Θεσμικό πλαίσιο, εφαρμογή», «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και πολίτες», «Έλεγχος νομιμότητας διοικητικής δράσης, προσφυγές, μηχανισμοί ελέγχου».

Η Δρ. Τάνια Κυριάκου, δικηγόρος του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, δίδαξε στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης-Ινστιτούτο Επιμόρφωσης, Κατάρτιση εργαζομένων σε Μονάδες Διαφάνειας και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, τις ενότητες: α) Το πρόγραμμα Διαύγεια και β) Νομιμότητα και Διαφάνεια στη Δημόσια Διοίκηση.

Η Δρ. Φερενίκη Παναγοπούλου, δικηγόρος του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, συμμετείχε επίσης:

α) τον Ιανουάριο του 2011 στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Παντείου Πανεπιστημίου «Κοινοτική Διοίκηση» με θέμα «Νέες Τεχνολογίες και Θεμελιώδη Δικαιώματα»,

β) το Δεκέμβριο του 2011 στο Σεμινάριο της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής, με θέμα «Κοινωνική Δικτύωση και Προστασία της Προσωπικότητας».

Ακόμα, η Δρ. Φερενίκη Παναγοπούλου δίδαξε στο Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς, καθώς και στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου το μάθημα της Βιοηθικής, Δικαίου και Ηθικής και Ηθικής και Παγκοσμιοποίησης και στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης-Ινστιτούτο Επιμόρφωσης, Κατάρτιση εργαζομένων σε Μονάδες Διαφάνειας και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, τις ενότητες: α) Το πρόγραμμα Διαύγεια. β) Το θεσμικό πλαίσιο για την ενίσχυση της διαφάνειας στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και γ) Νομιμότητα και Διαφάνεια στη Δημόσια Διοίκηση.

Εξάλλου, εκπρόσωποι της Αρχής συμμετείχαν ως ομιλητές ή συντονιστές σε συνέδρια και ημερίδες. Συγκεκριμένα:

Οι Δρ. Βασίλειος Ζορκάδης, Διευθυντής της Αρχής, Στέργιος Τσιαφούλης, ερευνητής και ο Καθηγητής Ηλίας Ποιμενίδης εκπόνησαν επιστημονική εργασία με τίτλο «A Maximum Entropy Oriented Anonymization Algorithm for Privacy Preserving Data Mining», η οποία παρουσιάστηκε στο 7th International Conference on Global Security, Safety and Sustainability / 4th International Conference on e-Democracy, που πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη, στις 24-26 Αυγούστου 2011. Η εργασία αυτή αναφέρεται στο πρόβλημα της αποτελεσματικής ανωνυμοποίησης βάσεων δεδομένων με ταυτόχρονη διατήρηση της αξιοποιήσιμης για πρακτικές εφαρμογές πληροφορίας της. Ο προτεινόμενος αλγόριθμος βασίζεται σε έννοιες της Θεωρίας Πληροφορίας και εστιάζει στο σχηματισμό κλάσεων ισοδυναμίας εγγραφών μέγιστης εντροπίας. Με τον αλγόριθμο αυτόν αντιμετωπίζονται σε μεγάλο βαθμό μειονεκτήματα των μεθοδολογιών k-anonymity, l-diversity και t-closeness που σχετίζονται με τη δυνατότητα τρίτων να εξαγάουν προσωπικά στοιχεία από την ανωνυμοποιημένη έκδοση των βάσεων δεδομένων.

Επίσης, στο ίδιο συνέδριο, η Δρ. Ζωή Καρδασιάδου, δικηγόρος, προϊσταμένη του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, ως προσκεκλημένη ομιλήτρια, παρουσίασε ομιλία με τίτλο «e-Government in Greece: serving state's economic needs - respecting the fundamental right to data protection». Με την ομιλία της ανέλυσε τη διαμόρφωση των απαιτήσεων για την προστασία των προσωπικών δεδομένων από το κράτος υπό το πρίσμα της διαφάνειας καθώς και του δημόσιου συμφέροντος για την καταπολέμηση της διαφθοράς, φοροδιαφυγής και την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Ακόμα, η Δρ. Ζωή Καρδασιάδου παρουσίασε ομιλία σε ημερίδα που διοργάνωσε ο αρμόδιος οργανισμός για την Έρευνα (REA) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στις Βρυξέλλες, στις 29.9.2011, με τίτλο «Η αξιολόγηση συμμόρφωσης με τις διατάξεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στα ερευνητικά προγράμματα». Σκοπός της ημε-

ρίδας ήταν να συζητηθούν οι ηθικές και νομικές διαστάσεις των ερευνητικών έργων που έχουν ως αντικείμενο καινοτόμα τεχνολογικά προϊόντα ή την ενίσχυση της δημόσιας ασφάλειας, στο πλαίσιο του ειδικότερου άξονα του ερευνητικού προγράμματος - πλαισίου της Ε.Ε. Στην ημερίδα συμμετείχαν εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, από τις αρμόδιες υπηρεσίες για τη χρηματοδότηση της έρευνας, άτομα κύρους που συμμετέχουν στην αξιολόγηση των ερευνητικών προτάσεων, εκπρόσωποι χρηματοδοτούμενων ερευνητικών έργων και, τέλος, εκπρόσωποι από τέσσερις αρχές προστασίας προσωπικών δεδομένων. Η κα Καρδασιάδου, προσκεκλημένη εκπρόσωπος της ελληνικής Αρχής, παρουσίασε τον τρόπο εξέτασης των υποθέσεων που αφορούν σε ερευνητικά προγράμματα. Επεσήμανε ότι η Αρχή λαμβάνει υπόψη της αφενός το ατομικό δικαίωμα στην έρευνα, το οποίο σταθμίζει με το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε ερευνητικού έργου, όπως για παράδειγμα εάν κατατείνει στη δημιουργία πιο ασφαλών, υπό το πρίσμα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, προϊόντων ή υπηρεσιών, αν συντρέχει περίπτωση συγκατάθεσης κ.λπ. Στη συνέχεια παρουσίασε τους όρους που συνήθως θέτει η Αρχή για τη νομιμότητα της επεξεργασίας. Η εισήγησή της είναι διαθέσιμη στον ιστοχώρο http://ec.europa.eu/research/rea/index.cfm?pg=ethics7fp_workshop2011.

Εξάλλου, η Δρ. Ζωή Καρδασιάδου και η Γεωργία Παναγοπούλου, πληροφορικός του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, στις 16 Νοεμβρίου 2011, παρουσίασαν εισήγηση με τίτλο «Θέματα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων - eρSOS, σύστημα ηλεκτρονικής συνταγογράφησης» στο πλαίσιο ημερίδας με τίτλο «Διαλειτουργικότητα και Εθνικές υποδομές για την Ηλεκτρονική Συνταγογράφηση - Μαθήματα από την υλοποίηση της διασυνοριακής συνταγογράφησης στην Ελλάδα» που διοργανώθηκε από την ΗΔΙΚΑ με τη συμμετοχή των εθνικών φορέων υλοποίησης του προγράμματος eρSOS (Εξυπνες Ανοικτές Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες για τους Ευρωπαίους Ασθενείς). Η εισήγηση περιλάμβανε την παρουσίαση των θεμάτων προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν το σύστημα ηλεκτρονικής συνταγογράφησης, και την εφαρμογή στην Ελλάδα της πιλοτικής φάσης του προγράμματος eρSOS, καθώς και τους όρους και τις προϋποθέσεις επεξεργασίας που έθεσε η Αρχή με τη χορήγηση αδειών επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Η παρουσίαση ολοκληρώθηκε με συζήτηση των θεμάτων που ανέκυψαν από την παρουσίαση.

Η Γεωργία Παναγοπούλου, στο πλαίσιο ημερίδας με τίτλο «eρSOS pilot setting sails», που διοργανώθηκε στις 10 Νοεμβρίου 2011 από τους ελληνικούς φορείς της κοινοπραξίας του eρSOS-ΑΠΘ και ΦΑΡΜΑΞΙΣ και την ΗΔΙΚΑ, παρουσίασε εισήγηση με τίτλο «Data Protection Issues in eρSOS - the European Perspective». Η εισήγηση περιλάμβανε την παρουσίαση των θεμάτων προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν το πρόγραμμα eρSOS, τόσο στην πιλοτική φάση εφαρμογής του στην Ελλάδα, όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, θέματα τα οποία έλαβε υπόψη η ελληνική Αρχή προκειμένου να χορηγήσει την άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Η παρουσίαση ολοκληρώθηκε με συζήτηση των θεμάτων που ανέκυψαν από την παρουσίαση.

Ο Δρ. Δημήτρης Ζωγραφόπουλος, δικηγόρος του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, έλαβε μέρος στην ημερίδα της Ένωσης για την Προάσπιση των Κοινωνικών Δικαιωμάτων (ΕΠΚΟΔΙ) με θέμα «Το φάρμακο ως κοινωνικό αγαθό και ως εμπόρευμα. Προκλήσεις και προβληματισμοί σε περίοδο δημοσιονομικής κρίσης», παρουσιάζοντας εισήγηση με τίτλο: «Νομική αξιολόγηση του νόμου για την ηλεκτρονική συνταγογράφηση και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα». Η ημερίδα έλαβε χώρα την Τρίτη 1 Φεβρουαρίου 2011, στο κεντρικό κτίριο, Προπύλαια, του Πανεπιστημίου Αθηνών, με την

υποστήριξη του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και χορηγό τις εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη.

Επίσης, ο Δρ. Δημήτρης Ζωγραφόπουλος έλαβε μέρος στο 11ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Εταιρείας Δικαίου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΔΕΚΑ), που πραγματοποιήθηκε στις 6-7 Μαΐου 2011, στη Λάρισα, με θέμα: «Οι προσανατολισμοί του Εργατικού Δικαίου στις αρχές του 21ου αιώνα», υπό την αιγίδα του Δικηγορικού Συλλόγου Λάρισας και παρουσίασε εισήγηση με θέμα «Οι αντιλήψεις για την έννοια της εξάρτησης και η διεύρυνση του προσωπικού πεδίου εφαρμογής του εργατικού δικαίου», η οποία θα δημοσιευτεί στον Τιμητικό Τόμο του Καθηγητή του Εργατικού Δικαίου Ιωάννη Κουκιάδη.

Η Δρ. Χαρίκλεια Λάτσιου, δικηγόρος του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, συμμετείχε σε ημερίδα που διοργάνωσε η Ιατρική Εταιρεία Αθηνών με θέμα «Δικαιώματα και Ευθύνες του Ιατρού», στις 5 Νοεμβρίου 2011, παρουσιάζοντας εισήγηση με θέμα «Προσωπικά Δεδομένα και Απόρρητο». Στην εισήγηση αναλύθηκαν οι έννοιες της ιδιωτικότητας, των προσωπικών δεδομένων και του απορρήτου και παρουσιάστηκαν ενδιαφέρουσες περιπτώσεις (case studies), κυρίως, από την εμπειρία της Αρχής. Σκοπός της εισήγησης ήταν να καταδείξει τα κύρια ζητήματα για την προστασία του ασθενούς και των επαγγελματιών της υγείας (ιατρών και νοσηλευτών) κατά την παροχή των ιατρικών υπηρεσιών.

Η Δρ. Φερενίκη Παναγοπούλου, δικηγόρος του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, στο 4th International Conference on Information Law (ICIL), που πραγματοποιήθηκε το Μάιο 2011 στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, παρουσίασε ομιλία με θέμα «Facebook as a Challenge to Privacy».

Η Ευμορφία - Ιωσηφίνα Τσακίριδου, δικηγόρος του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, συμμετείχε ως ομιλήτρια στην επιστημονική ημερίδα του Ελληνικού Ινστιτούτου Διοικητικών Επιστημών, με κεντρικό θέμα «Η Διαφάνεια στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης - έκταση εφαρμογής», η οποία πραγματοποιήθηκε στις 27 Μαΐου 2011 στο Αμφιθέατρο Δρακοπούλου του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η παραπάνω ελέγκτρια της Αρχής παρουσίασε εισήγηση με θέμα «Διαφάνεια της κρατικής δράσης και προστασία προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο του προγράμματος «Διαύγεια». Συγκεκριμένα, αφού ανέπτυξε το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο για τη διαφάνεια και τις καινοτομίες που εισήγαγε ο ν. 3861/2010, με τη θεσμοθέτηση της ανάρτησης στο διαδίκτυο όλων των πράξεων που απαρτιζόμενες και την καθιέρωση της δωρεάν για όλους πρόσβασης στις δημοσιευόμενες πράξεις στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σε ηλεκτρονική μορφή, για το σκοπό της μέγιστης δυνατής δημοσιότητας της κυβερνητικής πολιτικής και της διοικητικής δράσης, εξέθεσε τη διάσταση της προστασίας προσωπικών δεδομένων και, λαμβάνοντας υπόψη τη στάθμιση μεταξύ διαφάνειας και προστασίας προσωπικών δεδομένων στη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων δικαστηρίων, προχώρησε σε αξιολόγηση του προγράμματος «Διαύγεια» και σε συγκεκριμένες προτάσεις για την αποτελεσματικότερη προστασία προσωπικών δεδομένων. Στο τέλος ακολούθησε ενδιαφέρουσα συζήτηση με τη συμμετοχή αξιολογών δικαστών, πανεπιστημιακών, νομικών και άλλων επιστημόνων, αλλά και εκπροσώπων του δημοσίου φορέα.

Η Εύη Χατζηλιάση, δικηγόρος του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Προστασία προσωπικών δεδομένων κατά την άσκηση του φορολογικού ελέγχου - πρόσφατες εξελίξεις», στο πλαίσιο του Νομικού Συνεδρίου με τίτλο «Αντιμέτωποι με τις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις: Προσωπικά δεδομένα - Ηλεκτρονικό έγκλημα - Ηλεκτρονικό εμπόριο», που διοργάνωσε η επιστημονική ένωση Δικηγόρων e-Θέμις, στην Αράχωβα, στις 11-12 Φεβρουαρίου 2011. Στην εισήγηση αναλύθηκαν τα ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων που ανέκυψαν από δύο πρωτοβουλίες της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και συγκεκριμένα από τη δημο-

σίευση των φορολογικών δεδομένων των πολιτών στο διαδίκτυο και από τη χρήση της «κάρτας αποδείξεων», καθώς και η θέση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα επ' αυτών.

Ο Ανάργυρος Χρυσάνθου, πληροφορικός του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε στο πλαίσιο του 6^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Ψηφιακής Εγκληματολογίας και Ανάλυσης Περιστατικών Ασφάλειας (WDFIA 2011), το οποίο πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο στις 7 και 8 Ιουλίου 2011, ομιλία με θέμα «Η ψηφιακή εγκληματολογία από τη σκοπιά της προστασίας προσωπικών δεδομένων: Εξετάζοντας υποθέσεις αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας σε ένα περιβάλλον ανάλυσης ψηφιακών πειστηρίων». Η ομιλία επικεντρώθηκε στο πρόβλημα της αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας με έμφαση στον τρόπο δράσης του Έλληνα spammer και παρουσιάστηκαν ενδεικτικά δύο υποθέσεις της Αρχής, με σκοπό να αναδειχθεί η μεθοδολογία συλλογής και ανάλυσης των πειστηρίων.

Τέλος, μια σειρά άρθρων στελεχών της Αρχής δημοσιεύθηκαν σε εφημερίδες, επιστημονικά περιοδικά και συγγράμματα. Ειδικότερα:

Στο περιοδικό Ευρωπαϊών Πολιτεία, στη θεματική ενότητα «Η προστασία προσωπικών δεδομένων» του τεύχους 2/2011, ελεγκτές της Αρχής συμμετείχαν με άρθρα τους και συγκεκριμένα:

α) Η Δρ. Ζωή Καρδασιάδου, δικηγόρος, προϊσταμένη του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, συνέγραψε άρθρο με τίτλο «Στον απόηχο της Οδηγίας 95/46/ΕΚ» (σελ. 209 - 220). Η μελέτη πραγματοποιείται καταρχάς την επίδραση της ευρωπαϊκής οδηγίας 95/46/ΕΚ στη διαμόρφωση του κοινοτικού κεκτημένου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων καθώς και την παγκόσμια απήχυσή της. Στη συνέχεια αναφέρεται στα βασικά σημεία της αναθεώρησης του θεσμικού πλαισίου που ξεκίνησε με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπό το πρίσμα της Συνθήκης της Λισσαβόνας.

β) Η Ευμορφία - Ιωσηφίνα Τσακιρίδου, δικηγόρος - ελέγκτρια, συνέγραψε άρθρο με θέμα «Το πρόγραμμα Διαύγεια στο πεδίο έντασης μεταξύ διαφάνειας της κρατικής δράσης και προστασίας προσωπικών δεδομένων» (σελ.277-289). Η εισηγήτρια αφού έλαβε υπόψη τις κρίσιμες παραμέτρους, την πρόσφατη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα προβλήματα που προέκυψαν από την μέχρι σήμερα (ήδη ένα έτος) εφαρμογή του Ν. 3861/2010, ανέπτυξε τις απόψεις της για την ανάγκη νομοθετικής βελτίωσης του παραπάνω νόμου, για να προστατευτούν τα προσωπικά δεδομένα αποτελεσματικότερα.

γ) Ο Δρ. Δημήτρης Ζωγραφόπουλος, δικηγόρος - ελεγκτής, συνέγραψε άρθρο με θέμα «Ο έλεγχος της επεξεργασίας φορολογικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» (σελ. 291-310), το οποίο παρουσιάζει αναλυτικά τις σημαντικότερες από τις πράξεις της Αρχής, του έτους 2011, σχετικά με την επεξεργασία φορολογικών προσωπικών δεδομένων. Πρόκειται για την Απόφαση 54/2011, με την οποία κρίθηκε ότι η δημοσιοποίηση στο διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Οικονομικών Δελτίου Τύπου με πίνακες ιατρών, φερομένων ως παραβατών της φορολογικής νομοθεσίας, συνιστά μη νόμιμη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, καθόσον δεν προβλέπεται από ρητή νομοθετική διάταξη, τη Γνωμοδότηση 1/2011 για τη δημοσιοποίηση, και μάλιστα στο Διαδίκτυο, από το Υπουργείο Οικονομικών καταλόγων φορολογουμένων και τη Γνωμοδότηση 4/2011 για τη δημοσιοποίηση από το Υπουργείο Οικονομικών των οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο. Στο παραπάνω άρθρο καταδεικνύεται ο έλεγχος που διενεργεί η Αρχή, ασκώντας τις αρμοδιότητές της, προκειμένου να κρίνει τη νομιμότητα ή μη της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων.

δ) Η Δρ. Χαρίκλεια Λάτσιου, δικηγόρος - ελέγκτρια και ο Ανάργυρος Χρυσάνθου, πληροφορικός - ελεγκτής συνέγραψαν άρθρο με τίτλο «Η πρόκληση της επεξεργασί-

ας των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων υγείας στο υπολογιστικό νέφος (cloud computing)» (σελ.341-356). Το άρθρο ασχολείται με το περίπλοκο θέμα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, όταν αυτά τυγχάνουν επεξεργασίας στο υπολογιστικό νέφος. Ξεκινώντας από την παρουσίαση των διαφόρων τεχνολογιών υπολογιστικού νέφους, το άρθρο πραγματεύεται τα κύρια ζητήματα στην προστασία της ιδιωτικότητας και την ασφάλεια στις υπηρεσίες στο «νέφος». Στόχος του άρθρου αυτού είναι να καταδείξει τη δυσκολία εφαρμογής του ισχύοντος νομοθετικού καθεστώτος σε πολύπλοκες υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους και να υπογραμμίσει την ανάγκη υιοθέτησης συγκεκριμένων αρχών από τους υπευθύνους επεξεργασίας για την αποτελεσματική προστασία της ιδιωτικότητας.

ε) Η Δρ. Τάνια Κυριάκου, δικηγόρος- ελέγκτρια, συνέγραψε άρθρο με τίτλο: «Πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα: στάθμιση συμφερόντων σε ένα νεφελώδες κανονιστικό τοπίο» (σελ. 263-276). Το συγκεκριμένο άρθρο αναλύει το νομοθετικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πραγματώνεται το δικαίωμα πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα και εξετάζει τη (σιωπηρή) τομή του Ν. 2472/1997 περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων με το άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας. Καταλήγει ότι η στάθμιση μεταξύ του δικαιώματος πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα και της προστασίας προσωπικών δεδομένων συνιστά μια καθαρόαιμη περίπτωση σύγκρουσης συνταγματικών δικαιωμάτων (και μάλιστα ανήκει στην κατηγορία των hard cases της θεωρίας του Dworkin), η ad hoc επίλυση της οποίας προϋποθέτει μια μεγάλη ερμηνευτική και αναστοχαστική εγρήγορση εκ μέρους του εφαρμοστή του δικαίου.

στ) Η Δρ. Φερενίκη Παναγοπούλου, δικηγόρος - ελέγκτρια, συνέγραψε άρθρο με τίτλο «Οι νέες τεχνολογίες και η προστασία της ιδιωτικής σφαίρας στο χώρο εργασίας» (σελ. 325-340). Στο πλαίσιο της μελέτης διερευνάται υπό ποιες προϋποθέσεις οι νέες τεχνολογίες μπορούν να συμβαδίσουν αρμονικά με την ανάγκη προστασίας της ιδιωτικής σφαίρας του εργαζομένου, αφού προηγουμένως προσδιορίστηκε αφενός το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής σφαίρας του εργαζομένου και αφετέρου το δικαίωμα του εργοδότη να ελέγχει την απόδοση αλλά και την ενδεχόμενη αντισυμβατική συμπεριφορά του εργαζομένου. Ακολουθεί περιπτωσιολογική εξέταση του επιτρεπτού της επιτήρησης των εργαζομένων. Τέλος, η μελέτη προτείνει συγκεκριμένο τρόπο διασφάλισης της εξισορρόπησης τόσο του δικαιώματος ιδιωτικότητας των εργαζομένων όσο και του διευθυντικού δικαιώματος.

Ο Δρ. Πέτρος Τσαντίλας, δικηγόρος, αναπληρωματικό μέλος της Αρχής και η Δρ. Χαρίκλεια Λάτσιου, δικηγόρος του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, δημοσίευσαν από κοινού στην Επιθεώρηση Δικαίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως άρθρο με θέμα «Το ιατρικό απόρρητο υπό το πρίσμα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων». Το άρθρο αυτό πραγματεύεται τις δύο βασικές έννοιες του ιατρικού απορρήτου και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, εντοπίζει τα σημεία σύγκλισης και απόκλισης των εννοιών αυτών και παραθέτει συγκεκριμένα παραδείγματα από την εμπειρία της Αρχής.

Η Δρ. Ζωή Καρδασιάδου, δικηγόρος, προϊσταμένη του τμήματος ελεγκτών και οι ελεγκτές της Αρχής Εύη Χατζηλιάση, δικηγόρος, και Δρ. Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, πληροφορικός, συνέγραψαν άρθρο με τίτλο «e-Government in Greece: serving state's economic needs - respecting the fundamental right to data protection», 7th International Conference in Global Security, Safety and Sustainability (ICGS3) / 4th e-Democracy Joint Conferences (Communications in Computer and Information Science Series, Springer, 2012, υπό δημοσίευση). Το άρθρο αποτελεί επεξεργασία της εισήγησης της κας Καρδασιάδου στο 7^ο Διεθνές Συνέδριο ICGS3 & 4^ο Διεθνές Συνέ-

δριο για την ηλεκτρονική δημοκρατία, στη Θεσσαλονίκη, 24 - 26/8/2011. Στο εν λόγω άρθρο γίνεται μία αποτίμηση των πρωτοβουλιών στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και της χρήσης του διαδικτύου που προσφάτως έλαβαν χώρα στην Ελλάδα (όπως για παράδειγμα το πρόγραμμα «Διαύγεια», η ηλεκτρονική συνταγογράφηση, η κάρτα αποδείξεων) από τη σκοπιά της προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Επίσης το άρθρο περιγράφει, με βάση τον πρόσφατο νόμο για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην Ελλάδα, ορισμένες γενικές αρχές που πρέπει να τηρηθούν κατά την εισαγωγή της κάρτας πολίτη.

Ο Δρ. Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, η Δρ. Αθηνά Μπούρκα και η Γεωργία Παναγοπούλου, πληροφορικοί ελεγκτές της Αρχής, συνέγραψαν άρθρο με τίτλο «Προσωπικά Δεδομένα και Διαδίκτυο», το οποίο συμπεριλήφθηκε στο τρίτο τεύχος του ενημερωτικού δελτίου (newsletter) που εκδίδει το Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου (Safer Internet). Στο άρθρο περιγράφονται διάφορα θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων που άπτονται των εφαρμογών του Διαδικτύου, ενώ παρέχονται και ορισμένες απλές πρακτικές συμβουλές για τους χρήστες αυτού.

Επίσης, ο Δρ. Κωνσταντίνος Λιμνιώτης από κοινού με το Νικόλαο Κολοκοτρώνη, λέκτορα του Τμήματος Επιστήμης και Τεχνολογίας Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, και τον Νικόλαο Καλουπσιδίδη, καθηγητή του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Πανεπιστημίου Αθηνών, δημοσίευσαν άρθρο με τίτλο «Constructing Boolean functions in odd number of variables with maximum algebraic immunity», στο διεθνές συνέδριο IEEE International Symposium on Information Theory (ISIT), pp. 2686–2690, 2011. Το άρθρο αναφέρεται στο πρόβλημα της κατασκευής κρυπτογραφικά ισχυρών συναρτήσεων, έτσι ώστε να αποτρέπουν την εφαρμογή αλγεβρικών επιθέσεων στα κρυπτογραφικά συστήματα. Προτείνονται συγκεκριμένες μέθοδοι για την κατάλληλη τροποποίηση γνωστών κρυπτογραφικών συναρτήσεων, ώστε να επιτυγχάνεται η μέγιστη δυνατή ανθεκτικότητα σε αυτές τις επιθέσεις.

Ακόμα, ο Δρ. Κωνσταντίνος Λιμνιώτης συνέγραψε δύο κεφάλαια του συλλογικού τόμου «Σύγχρονη Κρυπτογραφία: Θεωρία και Εφαρμογές», εκδόσεις Παπασωτηρίου, 2011: α) «Αλγοριθμική Άλγεβρα», από κοινού με τον Νικόλαο Κολοκοτρώνη, Λέκτορα του Τμήματος Επιστήμης και Τεχνολογίας Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, όπου παρουσιάζεται το βασικό μαθηματικό υπόβαθρο που διέπει το χώρο της κρυπτογραφίας, β) «Κρυπταλγόριθμοι τμήματος», όπου γίνεται παρουσίαση και ανάλυση σύγχρονων συμμετρικών αλγορίθμων κρυπτογράφησης τμήματος (block ciphers), καθώς επίσης και των βασικών αρχών σχεδίασής τους.

Η Δρ. Φερενίκη Παναγοπούλου, δικηγόρος του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, εκπόνησε τις εξής μελέτες:

α) Ηθική και Δεοντολογία της Υγείας (επιμ.), Liber amicorum Ελένης Βαλάσση-Αδάμ, Ιατρικές Εκδόσεις Πασχαλίδη, Αθήνα 2012, σελ. 1-280 (συλλογικός τόμος). Ο συλλογικός τόμος προσφέρει μια σφαιρική παρουσίαση ηθικών και δεοντολογικών διαστάσεων σε επί μέρους θέματα υγείας. Προσεγγίζονται με κριτική ματιά θεωρητικές και πρακτικές διαστάσεις παλαιών και νέων προβλημάτων - ευθανασία, δικαίωμα αναπαραγωγής, αντιμετώπιση ενδοοικογενειακής βίας, συγκρούσεις και ανακολουθίες μεταξύ νομοθεσίας, θεσμών, διεθνών συμβάσεων, διακηρύξεων, σεβασμού προσωπικότητας, ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τοπικών εθίμων, παραδόσεων, θρησκευτικών κανόνων και διοικητικών ρυθμίσεων. Παρουσιάζονται και σχολιάζονται καταστάσεις και εξελίξεις που προκύπτουν από την πρόοδο της επιστήμης και της τεχνολογίας - βιοηθική, πειραματικές θεραπείες, δωρεά γαμετών, υποκατάστατη μητέρα, τράπεζες βιολογικών υλικών, μεταμοσχεύσεις οργάνων (εικαζόμενη συναίνεση στη μεταθανάτια αφαίρεση

οργάνων) - αλλά και επιπτώσεις κοινωνικών φαινομένων, όπως η μετανάστευση στην Ευρώπη, η εφαρμογή συμβάσεων στην πράξη και οι διοικητικές δεσμεύσεις.

β) Facebook εν ώρα εργασίας, Σκέψεις με αφορμή την ΜονΠρΑθ 34/2011, Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου 2011, σελ. 205-213. Στο πλαίσιο της μελέτης διερευνάται με αφορμή την ΜονΠρΑθ 34/2011, αλλά και πέραν αυτής, κατά πόσον ο εργοδότης έχει δικαίωμα να απαγορεύσει ή να ελέγξει την επίσκεψη σελίδων κοινωνικής δικτύωσης εκ μέρους των εργαζομένων. Σκοπός της μελέτης δεν είναι η εξέταση από πλευράς εργατικού δικαίου της καταχρηστικότητας ή όχι της απόλυσης του υπαλλήλου, αλλά της ιδιωτικότητας του εργαζομένου και των τυχόν ορίων αυτής εν ώρα εργασίας.

γ) Ιδιωτικότητα και διαδίκτυο: Το παράδειγμα του Facebook, σε Τιμητικό Τόμο (Κιβωτός Φιλίας) Καθηγητή Θεοδώρου Παναγόπουλου, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2011, σελ. 543-558. Η μελέτη αναλύει την επίδραση της κοινωνικής δικτύωσης στον τομέα της προστασίας της ιδιωτικής σφαίρας, αφού προηγουμένως οριοθετήσει την έννοια της ιδιωτικότητας.

δ) Η Δι@ύγεια στη δημόσια διοίκηση υπό το πρίσμα της προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, Δικαιώματα του Ανθρώπου, Μάρτιος 2012. Η μελέτη εξετάζει το πρόγραμμα «Δι@ύγεια» υπό την οπτική γωνία της προστασίας προσωπικών δεδομένων, αφού προηγουμένως διερευνήθηκε εν συντομία η συνταγματική βάση της αρχής της διαφάνειας.

ε) Facebook as a Challenge to Privacy, σε Maria Kanellopoulou-Bottis, Ioannis Inglezakis (eds.), Values and Freedoms in Information Law and Ethics, International Society for Ethics and Technology, 4th International Conference on Information Law (ICIL), Ionian University/Thessaloniki Law School, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, καλοκαίρι 2012. Η μελέτη αναλύει από νομοθετικής πλευράς την επίδραση του facebook στην ιδιωτική ζωή των χρηστών και τονίζει την ανάγκη αναδιαμόρφωσης του δικαίου της ιδιωτικότητας, αναπροσαρμοσμένου στις ανάγκες των νέων τεχνολογιών.

στ) Η σιωπή ως χρυσός στην περίπτωση των μεταμοσχεύσεων οργάνων. Σκέψεις αναφορικά με το σχέδιο νόμου «Δωρεά και μεταμόσχευση οργάνων και άλλες διατάξεις», σε Φερενίκη Παναγοπούλου Κουτνατζή (επιμ.), Ηθική και Δεοντολογία της Υγείας, Liber amicorum Ελένης Βαλάσση-Αδάμ, Ιατρικές Εκδόσεις Πασχαλίδη, Αθήνα 2012, σελ. 123-142. Η μελέτη διερευνά κατά πόσον η αφαίρεση των οργάνων προς μεταμόσχευση, όχι μόνον από τους νεκρούς δότες που έχουν ρητώς συναινέσει προς τούτο αλλά και από όσους νεκρούς δεν έχουν εκφράσει τη ρητή εναντίωσή τους βάσει του ν. 3984/2011, είναι συνταγματικά επιτρεπτή.

ζ) Ο έλεγχος των εργαζομένων με τεχνικά μέσα: Η περίπτωση του παγκοσμίου συστήματος γεωγραφικού προσδιορισμού (GPS), Εκδόσεις Σάκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2012, σελ. 1-139. Η μονογραφία εξετάζει το ζήτημα της παρακολούθησης της θέσης του εργαζομένου μέσω παγκόσμιου συστήματος γεωγραφικού προσδιορισμού (GPS). Ζητούμενο, εν προκειμένω, είναι εάν ο εργαζόμενος χαίρει του δικαιώματος ιδιωτικότητας στο χώρο εργασίας και εάν ναι, πώς αυτό έρχεται σε αρμονία με το αντιτιθέμενο διευθυντικό δικαίωμα του εργοδότη, να ελέγχει την πορεία της εργασίας, τη συμπεριφορά του εργαζομένου, την αποδοτικότητά του, αλλά και την ασφάλεια και ακεραιότητα της ιδιοκτησίας του. Μετά από την ανάλυση του ισχύοντος νομοθετικού και νομολογιακού καθεστώτος σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, επιχειρείται η πρόταση συγκεκριμένων λύσεων, που απορρέουν από την αρχή της αναλογικότητας, αναφορικά με την τοποθέτηση συστήματος γεωγραφικού προσδιορισμού σε οχήματα αλλά και σε άλλες συσκευές που χρησιμοποιούν οι εργαζόμενοι, όπως κινητά τηλέφωνα και φορητοί ηλεκτρονικοί υπολογιστές, με την ελπίδα οι προτάσεις αυτές να αποτελέσουν το έρεισμα για τη νομοθετική αντιμετώπιση του θέματος.

n) Jens Kersten, *Das Klonen von Menschen*, Jus Publicum 115, Εκδόσεις Mohr Siebeck, Tübingen 2004, Δικαιώματα του Ανθρώπου 2011, σελ. 978-980 (βιβλιοκριτική). Η βιβλιοκριτική αναλύει μελέτη επί υφηγεσία στο πανεπιστήμιο του Χούμπολντ του Βερολίνου, η οποία διερευνά αν η κλωνοποίηση ανθρώπου είναι επιτρεπτή από άποψης γερμανικού, ευρωπαϊκού και διεθνούς δικαίου. Η εργασία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η κλωνοποίηση ολοδύναμων ανθρώπων κυττάρων παραβιάζει την αξία του ανθρώπου (άρθρο 1 παρ. 1 Γερμανικού Θεμελιώδους Νόμου-ΓΘεμΝ), το δικαίωμα φυσικής και ψυχικής ακεραιότητας (άρθρο 1 παρ. 2 ΓΘεμΝ) καθώς επίσης και τη γενική αρχή της ισότητας (άρθρο 3 ΓΘεμΝ).

Ο Ανάργυρος Χρυσάνθου, πληροφορικός του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, και η Δρ. Χαρίκλεια Λάτσιου, δικηγόρος του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, συμμετείχαν σε συλλογικό τόμο με τίτλο «Συνεργατικό Διαδίκτυο και Κοινωνία», το οποίο εκδόθηκε το 2011 από τις Εκδόσεις Παπαζήση. Αντικείμενο του κεφαλαίου είναι τα «Νομικά και Ηθικά Ζητήματα στην Ηλεκτρονική Υγεία». Το κεφάλαιο καταγράφει τις δυνατότητες που προσφέρουν τα πληροφοριακά συστήματα υγείας, τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, και αναδεικνύει τα νομικά και ηθικά ζητήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή των νέων αυτών τεχνολογιών, ιδίως, αναφορικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Αναλύεται το ισχύον νομοθετικό καθεστώς που διέπει τη διασφάλιση της προστασίας προσωπικών δεδομένων στην ηλεκτρονική υγεία και στον ηλεκτρονικό ιατρικό φάκελο και περιγράφονται οι προϋποθέσεις νόμιμης σύστασης και λειτουργίας αρχείων με δεδομένα υγείας από αρμόδιους φορείς, καθώς και οι προϋποθέσεις νόμιμης διασύνδεσης αρχείων. Επιχειρείται μια πρώτη σύγκριση με το ισχύον καθεστώς στο Ηνωμένο Βασίλειο και στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Αναλύονται οι προκλήσεις αναφορικά με τη διασφάλιση της εμπιστευτικότητας κατά την ανταλλαγή δεδομένων υγείας σε τεχνικό (συστήματα κρυπτογράφησης, έλεγχος πρόσβασης) και σε θεσμικό επίπεδο. Τέλος, αναλύονται τα ανακύπτοντα ηθικά διλήμματα των πολιτών, ενόψει της εφαρμογής των πληροφοριακών συστημάτων υγείας, ιδίως αναφορικά με τη στάθμιση πιθανής ωφέλειας και ενδεχόμενης βλάβης (ενδεχόμενου κόστους). Στόχος του κεφαλαίου είναι να καταδείξει τις αναγκαίες θεσμικές παρεμβάσεις για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των πληροφοριακών συστημάτων υγείας στην Ελλάδα.

Επίσης, ο Ανάργυρος Χρυσάνθου, η Δρ. Χαρίκλεια Λάτσιου, και ο Δρ. Ηρακλής Βαρλάμης, Λέκτορας στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο της Αθήνας (Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεματικής), δημοσίευσαν στο περιοδικό *Int. J. Electronic Healthcare της Inderscience Enterprises Ltd.* την εργασία τους με τίτλο «Ένα μοντέλο διαχείρισης ρίσκου με στόχο την επίτευξη της ασφάλειας σε εικονικές ιατρικές κοινότητες». Το άρθρο αυτό πραγματεύεται ζητήματα ασφάλειας που μπορούν να ανακύψουν μέσα σε μια εικονική ιατρική κοινότητα και σχετίζονται με την αποθήκευση και τη μεταφορά δεδομένων. Η εργασία βασίζεται σε διεθνώς αναγνωρισμένες διαδικασίες διαχείρισης ρίσκου και σε μια πρωτότυπη αρχιτεκτονική για πύλες εικονικών ιατρικών κοινοτήτων, με σκοπό να παρουσιάσει ένα μοντέλο ασφάλειας, το οποίο επιτρέπει την αναγνώριση, εκτίμηση, αποτίμηση και αντιμετώπιση πιθανών κινδύνων ασφάλειας σε μια εικονική ιατρική κοινότητα.

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ
ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ - ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΝ -
ΟΔΗΓΙΩΝ

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 22/2011**ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΓΙΑ ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ.****Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:**

Με τις υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/6814/09.12.2008, Γ/ΕΙΣ/7027/17.12.2008, Γ/ΕΙΣ/7350/06.12.2008, Γ/ΕΙΣ/329/14.01.2011 και Γ/ΕΙΣ/862/02.02.2011 αιτήσεις ο Α καταγγέλλει στην Αρχή ότι ο Β, εκδότης της εφημερίδας Χ, προέβη σε παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Συγκεκριμένα, καταγγέλλει ότι στα φύλλα της ως άνω εφημερίδας της ../.../2008, ../.../2008 και ../.../2008 υπάρχουν εκτενή δημοσιεύματα που αφορούν στο πρόσωπό του, μεταξύ άλλων και κυρίως για ποινικές διώξεις που έχουν ασκηθεί σε βάρος του, με αποτέλεσμα την προσβολή της ιδιωτικότητάς του και ζητεί από την Αρχή να επιληφθεί της δημοσιοποίησης προσωπικών του δεδομένων. Η Αρχή με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/7510/10.12.2010 έγγραφο της Αρχής έγγραφό της κάλεσε τον Β, εκδότη της συγκεκριμένης εφημερίδας όπως υποβάλει τις απόψεις του για τα καταγγελλόμενα. Σε απάντηση του εγγράφου αυτού ο Β απέστειλε τα υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/7716/22.12.2010 και Γ/ΕΙΣ/72/05.01.2011 έγγραφα, με τα οποία απορρίπτει τους ισχυρισμούς του Α ως νόμω και ουσία αβάσιμους.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Όπως έχει ήδη κρίνει η Αρχή (βλ. ενδεικτικά τις με αριθμ. 53/2004, 25/2005, 26/2007, 58/2007, 17/2008, 18/2008 και 63/2010 αποφάσεις της Αρχής), το δικαίωμα για την προστασία της ιδιωτικής ζωής (άρθρο 9 παρ. 1 Σ.) και των προσωπικών δεδομένων (άρθρο 9Α Σ.) συχνά συγκρούεται με την ελευθερία της έκφρασης και ειδικότερα του Τύπου να ενημερώνει το κοινό, καθώς και με το δικαίωμα στην πληροφόρηση (άρθρο 14 παρ. 1 και 2 και άρθρο 5Α Σ.). Από το Σύνταγμα δεν προκύπτει *in abstracto* επικράτηση του ενός ατομικού δικαιώματος επί του άλλου. Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνεται μία *ad hoc* στάθμιση των αντιτιθέμενων συμφερόντων κατά τις αρχές της πρακτικής αρμονίας και αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 Σ.) με τέτοιον τρόπο, ώστε τα προστατευόμενα αγαθά (αφενός η ελευθερία της έκφρασης και του Τύπου και το δικαίωμα στην πληροφόρηση και αφετέρου το δικαίωμα στην προστασία της ιδιωτικής ζωής και στον πληροφοριακό αυτοκαθορισμό) να διατηρήσουν την κανονιστική τους εμβέλεια.

Η αρχή της στάθμισης εφαρμόζεται κατά την πάγια νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ). Σύμφωνα με την αρχή αυτή τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης έχουν καθήκον να ενημερώνουν το κοινό για υποθέσεις και θέματα γενικού ενδιαφέροντος και αντίστοιχα το κοινό έχει δικαίωμα να ενημερώνεται για τα ζητήματα αυτά. Εφόσον πρόκειται για πρόσωπα της δημόσιας ζωής ή θέματα δημοσίου ενδιαφέροντος, η ανάγκη ενημέρωσης του κοινού καθίσταται περισσότερο έντονη. Για το λόγο αυτό το ΕΔΔΑ αναγνωρίζει καταρχήν το ρόλο των δημοσιογράφων ως δημόσιων φρουρών ("public watchdogs"), ήτοι αποδέχεται την ελεγκτική λειτουργία του Τύπου, η οποία καλύπτει τη δυνατότητά του να σπηλιτεύει τα κακώς κείμενα με τη δημοσιοποίηση και δημόσια κριτική τους (βλ., ιδίως, απόφαση ΕΔΔΑ, υπόθεση Ρίζος και Ντάσκακ κατά Ελλάδας, 27.5.2004, Prager & Oberschlink κατά Αυστρίας, 26.4.1995).

Η Οδηγία 95/46/ΕΚ αναφέρεται ρητά στην ελευθερία της έκφρασης και της πληροφόρησης, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 10 της ΕΣΔΑ (βλ. σκέψη 37 του προοιμίου της), το οποίο σύμφωνα με την νομολογία του ΕΔΔΑ κατοχυρώνει την ελευθερία της δημοσιογραφικής πληροφόρησης. Τα κράτη μέλη πρέπει να προβλέπουν τις κατάλληλες εξαιρέσεις ή παρεκκλίσεις από την προστασία των προσωπικών δεδομένων, προκειμένου τα μέσα ενημέρωσης να επιτελούν το «θεσμικό» τους ρόλο σε μια δημοκρατική κοινωνία, ώστε να συνυπάρχουν, στο βαθμό που είναι αναγκαίο, αφενός τα δικαιώματα της ιδιωτικής ζωής και του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού και αφετέρου της ελευθερίας της έκφρασης και της πληροφόρησης. Η εξασφάλιση της ελευθερίας της έκφρασης και συνακόλουθα του Τύπου, δικαιολογεί παρεκκλίσεις από την προστασία των προσωπικών δεδομένων, αλλά μόνο εντός των ορίων που καθορίζονται από την αρχή της αναλογικότητας (βλ. Σύσταση 1/97 σχετικά με τη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 της ως άνω Οδηγίας).

2. Οι διατάξεις του ν.2472/1997 καταλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, και τις δημοσιογραφικές δραστηριότητες στο σύνολό τους, όταν με αυτές διενεργείται ταυτόχρονα επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (βλ. απόφαση ΣΤΕ 3545/2002, αιτιολογ. σκέψη 10). Η δημοσίευση στον τύπο πληροφοριών που αφορούν ένα φυσικό πρόσωπο συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. δ' του ν. 2472/1997 («καταχώριση» και «διάδοση»), η οποία επιτρέπεται υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του προαναφερόμενου νόμου. Το άρθρο 3 παρ. 1 του ίδιου νόμου προσδιορίζει το πεδίο εφαρμογής του, το οποίο καλύπτει την εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία, καθώς και τη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο. Ακόμα και αν θεωρηθεί η δημοσίευση σε εφημερίδα ως μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (πρβλ. τις προαναφερθείσες με αριθ. 17 και 18/2008 αποφάσεις της Αρχής), εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2472/1997, αφού τα αρχεία των εφημερίδων αποτελούν διαρθρωμένα αρχεία με την έννοια του ν. 2472/1997 (βλ. και την με αριθ. 26/2007 απόφαση της Αρχής), διότι συνιστούν διαρθρωμένα σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που καθίστανται προσιτά με την εφαρμογή συγκεκριμένων κριτηρίων, όπως π.χ. τίτλος, αρίθμηση και ημερομηνία του φύλλου της εφημερίδας (άρθρο 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997, όπως ισχύει). Η πρόσβαση στα δεδομένα αυτά καθίσταται δυνατή όχι μόνο με τα ενδεικτικά απαριθμούμενα κριτήρια αλλά και με εσωτερικές μηχανές αναζήτησης, που τηρούν οι εφημερίδες, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας. Συνεπώς, η δημοσίευση στην εφημερίδα Χ πληροφοριών που αφορούν στον Α συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του ν.2472/1997, ο δε ισχυρισμός της καταγγελλόμενης εφημερίδος περί μη εφαρμογής του ν.2472/1997 λόγω της μη ύπαρξης αρχείου προσωπικών δεδομένων κρίνεται αβάσιμος.

3. Στο άρθρο 4 του ν. 2472/1997 τίθενται οι γενικές προϋποθέσεις για τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ενόψει των θεμελιωδών αρχών του σκοπού και της αναλογικότητας. Περαιτέρω, η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται, και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, κατά το άρθρο 5 παρ. 2 περ. ε' του ν. 2472/1997, όταν: «είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέρχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών». Ως τέτοιο έννομο

συμφέρον νοείται και το δικαίωμα της πληροφόρησης, τόσο του πληροφορείν όσο και του πληροφορείσθαι (άρθρα 14 παρ. 1-2 και 5Α Σ.).

Ειδικά για την επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων (άρθρο 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997) προβλέπεται το επιτρεπτό της επεξεργασίας για δημοσιογραφικούς σκοπούς (άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ίδιου νόμου) με τις εξής προϋποθέσεις: 1) η επεξεργασία αφορά σε δεδομένα δημοσίων προσώπων, εφόσον αυτά συνδέονται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων, 2) η επεξεργασία πραγματοποιείται αποκλειστικά για την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος, 3) άδεια της Αρχής, η οποία χορηγείται μόνο εφόσον (α) η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την εξασφάλιση του δικαιώματος πληροφόρησης επί θεμάτων δημοσίου ενδιαφέροντος και (β) εφόσον δεν παραβιάζεται καθ' οιονδήποτε τρόπο το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής. Η Αρχή, ωστόσο, δεν εφαρμόζει την προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997, στο μέτρο που αυτή απαιτεί προηγούμενη άδεια της Αρχής για την επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων κατά την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος. Και τούτο, διότι η από τη διάταξη αυτή απαιτούμενη άδεια της Αρχής συνιστά μέτρο προληπτικού ελέγχου του Τύπου και ως τέτοιο απαγορεύεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 14 παρ. 2 Σ. (έτσι ρητά και οι αποφάσεις της Αρχής με αριθ. 26/2007 σκ. 11 και με αριθ. 17/2008 σκ. 18). Κατά τα λοιπά, όμως, η διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997 είναι εφαρμοστέα, δεδομένου ότι θέτει ουσιαστικά κριτήρια για την άσκηση του δημοσιογραφικού λειτουργήματος και τη νομιμότητα της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων για δημοσιογραφικούς σκοπούς.

Η προηγούμενη ερμηνευτική προσέγγιση εναρμονίζεται πλήρως και με τις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ. Ειδικότερα, οι διατάξεις του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ, σύμφωνα με τη νομολογία του ΕΔΔΑ (βλ. ιδίως απόφαση Καρολίνα του Ανόβερου κατά Γερμανίας, 24.06.2004, παραγρ. 57) έχουν μεν ως πρωταρχικό σκοπό να προστατέψουν το άτομο από αυθαίρετες επεμβάσεις της κρατικής εξουσίας, αλλά τυγχάνουν εφαρμογής και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών, ιδίως στις περιπτώσεις, όπου το δικαίωμα κάθε προσώπου στην προστασία της ιδιωτικής και οικογενειακής του ζωής και της εικόνας του πρέπει να διαφυλαχθεί από αυθαίρετες επεμβάσεις τρίτων. Υπό την έννοια αυτή, κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο απολαύει της προστασίας, που κατοχυρώνουν οι διατάξεις αυτές, έναντι κάθε παράνομης διατάραξης της ιδιωτικής και οικογενειακής του ζωής ή ανάμειξης σε αυτήν, που επιχειρείται από οποιονδήποτε τρίτο, με οποιαδήποτε μορφή, ιδίως δε με την αυθαίρετη λήψη και δημοσίευση φωτογραφιών του. Η τριτενέργεια των ατομικών δικαιωμάτων προβλέπεται πλέον ρητώς, μετά την τελευταία αναθεώρηση, στο άρθρο 25 παρ. 1 του Σ.

4. Εν προκειμένω, στα δημοσιεύματα της εφημερίδος Χ περιλαμβάνονται απλά, αλλά και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα του Α, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. α' και β' του ν.2472/1997. Συγκεκριμένα, πρώτον, στο δημοσίευμα της .././2008 (αρ. φύλλου) γίνεται αναφορά, μεταξύ άλλων, στην κόντρα που έχει ξεσπάσει μεταξύ δικηγόρου και του ιατρού Α, στη μήνυση που έχει υποβάλει η πρώτη κατά του ιατρού για εξύβριση και συκοφαντική δυσφήμιση και στο γεγονός ότι ιατρός συνελήφθη επί τόπου και οδηγήθηκε στο αστυνομικό τμήμα. Δεύτερον, σε προγενέστερο δημοσίευμα της .././2008 (αρ. φύλλου.....) με τίτλο γίνεται αναφορά σε εξύβριση, απειλές και επικίνδυνες σωματικές βλάβες που δέχθηκε η δικηγόρος από γνωστό ιατρό της πόλης καθώς και ότι σε βάρος του τελευταίου κινήθηκε η διαδικασία του αυτοφώρου και σχηματίστηκε σε βάρος του δικογραφία, η οποία θα αποσταλεί στον Εισαγγελέα. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, παρόλο που στο συγκεκριμένο δημοσίευμα

δεν κατονομάζεται ο Α, η δημοσιοποίηση των πληροφοριών αυτών, σε συνδυασμό με το από/2008 δημοσίευμα, συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που μπορεί να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του ν.2472/1997. Και τούτο διότι, από το δημοσίευμα αυτό (της/2008), που αναφέρεται σε ένα περιστατικό που έλαβε χώρα σε δημόσιο χώρο σε μια επαρχιακή πόλη, με εμπλεκόμενα πρόσωπα που ήταν - κατά το δημοσίευμα - γνωστά πρόσωπα στην κοινωνία της, δεν προσδιορίζεται μεν άμεσα η ταυτότητα του ιατρού, ωστόσο στο μεταγενέστερο δημοσίευμα της/2008, στο οποίο κατονομάζεται ο ιατρός, γίνεται και συσχετισμός των δυο δημοσιευμάτων (πρβλ. φύλλο εφημερίδας Χ της/2008 « (...) όπως έγραψε η εφημερίδα Χ σε προηγούμενο φύλλο (...)»). Τρίτον, στο φύλλο της εν λόγω εφημερίδος της/2008 με τίτλο γίνεται ονομαστική αναφορά στην ποινική καταδίκη του Α για την συκοφαντική δυσφήμιση και την εξύβριση της δικηγόρου. Η δημοσιοποίηση των άνω πληροφοριών στην εφημερίδα Χ συνιστά επεξεργασία απλών, αλλά και ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων (στο μέτρο που αναφέρονται σε ποινική δίωξη και ποινική καταδίκη) του Α, ως υποκειμένου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 2 στοιχ. α', β', γ' και δ' του ν.2472/1997.

5. Από τα προσκομισθέντα στοιχεία προκύπτει, ωστόσο, αμφισβήτηση σχετικά με την ύπαρξη προηγούμενης συγκατάθεσης του Α σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. ια' του ν.2472/1997, ως υποκειμένου των δεδομένων, για την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων, κατά τα αναφερόμενα στην προηγούμενη παράγραφο. Ειδικότερα, ο Β στις απόψεις που υπέβαλε στην Αρχή (υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/72/05.01.2011) ισχυρίζεται, μεταξύ άλλων: « (...) Προκύπτει από το πρώτο δημοσίευμα (της/2008), ότι σ' αυτό δεν αναφέρω το όνομα του Α και τούτο παρά το γεγονός ότι με την αναφορά του ονόματός του ουδένα κανόνα δικαίου θα παραβίαζα, διότι άπαντα τα περιστατικά τα συγκροτούντα το δημοσίευμα είχαν γίνει πασίγνωστα στην πόλη (βλ. κατωτέρω) και τα είχα πληροφορηθεί διά του ρεπορτάζ. Μετά από το δημοσίευμα αυτό με επισκέφτηκε στο γραφείο μου στη ο Α και μου είπε «γιατί δεν γράφετε το όνομά μου, δεν έχω κανένα πρόβλημα να γράφετε το όνομά μου». Στηριζόμενος στην άνω δήλωσή του στα επόμενα δημοσιεύματα ανέφερα το όνομά του. Το ότι τα ανωτέρω περιστατικά είναι αληθή αποδεικνύεται με τα εξής έγγραφα: i) Με την ένορκη βεβαίωση του Γ (γιού μου) που εμπεριέχεται στην υπ' αριθμ. 198/09 πράξη του Ειρηνοδίκη, με την συνημμένη σ' αυτή υπ' αριθμ. 10039β/7-5-2009 έκθεση επίδοσεως του δικαστικού επιμελητή Δ και με τις προτάσεις μου στο Ειρηνοδικείο επί της ως άνω αγωγής του Α, με τις οποίες αποδεικνύεται ότι έλαβα αυτή (την ένορκη) για να την προσκομίσω στο Ειρηνοδικείο κατά την συζήτηση της αγωγής, και την προσκόμισα. Αποδεικνύεται με την άνω βεβαίωση, ότι ο Γ ενόρκως βεβαιώνει την αλήθεια των άνω περιστατικών. ii) Με τις προτάσεις του Α στο Ειρηνοδικείο, με τις οποίες αποδεικνύεται ότι δεν αμφισβήτησε την αλήθεια των άνω ισχυρισμών μου και της ένορκης βεβαίωσης του Γ. iii) Με τις δηλώσεις του Α, που καταχωρήθηκαν κάτω από την άνω ένορκη βεβαίωση. Προκύπτει, ότι με αυτές ισχυρίζεται ότι ο Γ διέπραξε το έγκλημα της ψευδορκίας, διότι δήλωσε ότι είναι δημοσιογράφος, ενώ δεν είναι, διότι δεν επέδειξε την δημοσιογραφική ταυτότητα, και ζητά να σταλεί η βεβαίωση στον Εισαγγελέα, για να ερευνηθεί, αν ο Γ για τους άνω λόγους (και μόνο για τους άνω λόγους) διέπραξε το έγκλημα της ψευδορκίας. Συνεπώς, αποδεικνύεται ότι και με αυτές τις δηλώσεις του επιμελώς απέφυγε να αμφισβητήσει την αλήθεια των άνω πραγματικών περιστατικών (...). Στην προαναφερόμενη ένορκη βεβαίωση, ο Γ βεβαιώνει μεταξύ άλλων: « (...) Κατά την συνάντηση ήμουν και εγώ παρών. Ο Α είπε στον Β " γιατί δεν γράφετε το όνομά μου, δεν έχω κανένα πρόβλημα να γράφετε το όνομά μου". Μετά είπε ότι θέλει να

δημοσιοποιήσει την άποψή του επί του δημοσιεύματος, αλλά ότι για να ασκήσει αυτό το δικαίωμα πρέπει να του στείλει δημοσιογράφο στο σπίτι του, να του πάρει συνέντευξη. Ο Β του είπε ότι αυτό είναι αδύνατον, ότι μπορεί να αφήσει γραπτή συνοπτική διατύπωση των θέσεών του και ότι θα δημοσίευε αυτή. Ο Α αρνήθηκε να ασκήσει το δικαίωμά του με αυτόν τον τρόπο, τον οποίο προβλέπει ο νόμος και αποχώρησε και είπε πάλι ότι δεν έχει πρόβλημα να δημοσιευθεί το όνομά του (...)».

Από τα προσκομισθέντα στην Αρχή στοιχεία προκύπτει, ακόμα, ότι με την αγωγή .../2008 (με ημερομηνία κατάθεσης2008) που κατέθεσε ο Α κατά του Β ενώπιον του Ειρηνοδικείου ζητεί την επιδίκαση χρηματικής αποζημίωσης λόγω ηθικής βλάβης που συνίσταται στην προσβολή προσωπικών δεδομένων του ν.2472/1997, συκοφαντικής δυσφήμισης (άρθρ. 363 ΠΚ) και εγκλημάτων διαπραχθέντων διά του Τύπου (Α.Ν. 1092/38). Κατά τη συζήτηση της αγωγής αυτής το Ειρηνοδικείο εξέδωσε την απόφαση .../2009 με την οποία έκρινε ότι είναι καθ' ύλην αναρμόδιο για την εκδίκαση της προαναφερόμενης αγωγής και παρέπεμψε την αγωγή ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Δικάσιμος προς συζήτηση της αγωγής αυτής έχει ορισθεί ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου την2011.

6. Ενόψει αυτών, η Αρχή πρέπει να αναστείλει την εξέταση της υπό κρίση καταγγελίας. Και τούτο, διότι η ύπαρξη (ή μη) έγκυρης συγκατάθεσης του Α για τη δημοσιοποίηση πληροφοριών που τον αφορούν άμεσα και προσωπικά από την εφημερίδα Χ θα μπορούσε να αποτελέσει νομιμοποιητική βάση για την εν λόγω επεξεργασία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 2 στοιχ. ια', 5 παρ. 1 και 7 παρ. 2 στοιχ. α' του ν.2472/1997. Περαιτέρω, δεδομένου ότι η προαναφερόμενη ένορκη βεβαίωση του Γ έχει εισαχθεί προς εκτίμηση και αξιολόγηση μαζί με το σύνολο των αποδεικτικών μέσων ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 270 παρ. 2 ΚΠολΔ, πρέπει να αναμείνει η Αρχή να αποδειχθεί το αληθές ή αναληθές περιεχόμενο των μαρτυρικών καταθέσεων με τελεσίδικη απόφαση που θα εκδοθεί στην ως άνω πολιτική διαφορά (πρβλ. την απόφαση 6/2005 της Αρχής).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή,

α) αποφαινεται ότι η δημοσίευση στην εφημερίδα Χ των προαναφερόμενων στο σκεπτικό πληροφοριών που αναφέρονται ονομαστικά στο Α συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του ν.2472/1997 και β) αναβάλλει την εξέταση της καταγγελίας του Α για τα καταγγελλόμενα δημοσιεύματα της εφημερίδος Χ μέχρι την έκδοση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης επί της εκκρεμούσας αγωγής αποζημίωσης.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 47/2011

ΑΝΕΠΙΤΡΕΠΤΗ Η ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΑΕΔ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΑ ΜΗΤΡΩΑ ΤΟΥ ΟΑΕΔ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Υποβλήθηκε στην Αρχή η υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1892/11-04-2008 αίτηση της Α, κατοίκου Πάτρας, δια του πληρεξουσίου δικηγόρου της Σωτ. Βαβαρούτα, με την οποία ζητείται η παροχή αδείας από την Αρχή για τη χορήγηση στην ίδια στοιχείων από τον ΟΑΕΔ Πάτρας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, σχετικά με την κατάσταση ανεργίας της Β, κατοίκου Πάτρας, για δικαστική χρήση.

Μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού άκουσε την πρόταση του εισηγητή και του βοηθού εισηγητή, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

Η Αρχή,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, εναρμονιζόμενη, ιδίως, με τις διατάξεις των άρθρων 9Α, 25 παρ. 1 και 28 του Συν/τος, 8 και 7 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΕ, ρητά ορίζει ότι: «Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας. (...)». Καθιερώνονται, λοιπόν, ως θεμελιώδεις προϋποθέσεις για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και για τη νομιμότητα της σύστασης και λειτουργίας κάθε αρχείου, οι αρχές του σκοπού της επεξεργασίας και της αναλογικότητας των δεδομένων σε σχέση πάντα με το σκοπό επεξεργασίας. Συνεπώς, κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, που γίνεται πέραν του επιδιωκόμενου σκοπού ή η οποία δεν είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξή του, δεν είναι νόμιμη.

2. Επειδή, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 5 και 7 του Ν. 2472/1997 προκύπτει ότι η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία απλών και ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, καταρχήν, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Ωστόσο, η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία τόσο των απλών όσο και των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου τους, στις περιπτώσεις που περιοριστικά προβλέπει ο νόμος. Ειδικότερα, επιτρέπεται για τα μεν απλά δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. (ε΄) και για τα ευαίσθητα δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. (γ΄) του Ν. 2472/1997. Όπως παγίως έχει κρίνει η Αρχή, οι όροι και προϋποθέσεις της νομιμότητας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. (γ΄) του Ν. 2472/1997, εφαρμόζονται κατά μείζονα λόγο και στην επεξεργασία απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (Βλ., ιδίως, τις αποφάσεις της Αρχής 27/2001, 75/2001, 83/2001, 8/2003, 61/2003, 8/2005, 9/2005, 75/2005, 25/2006, 38/2006, 1/2009, 2/2009, 10/2009, 37/2009, 87/2009, 89/2009, 2/2010, 3/2010, 21/2010, 22/2010 και 62/2010).

3. Επειδή, το άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 ρητά ορίζει ότι «εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς».

4. Επειδή, στην υπό κρίση υπόθεση από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η αιτούσα τρίτη Α ζήτησε, δια του πληρεξουσίου δικηγόρου της και στη βάση σχετικής εισαγγελικής της Εισαγγελίας Ακροάσεων Πάτρας, από τον ΟΑΕΔ Πάτρας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, να της χορηγήσει στοιχεία σχετικά με την κατάσταση ανεργίας της Β, κατοίκου Πάτρας, για δικαστική χρήση. Ειδικότερα, η αιτούσα τρίτη ισχυρίζεται ότι τη 15/07/2007 κατατέθηκε αγωγή από την Β κατά της ίδιας και ότι η αγωγή αυτή αφορά διαφορά από σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, καθόσον η Β διεκδικεί δεδουλευμένα για το χρονικό διάστημα από 01/09/2004 έως 19/12/2006, βάσει σύμβασης εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου. Στην υπό κρίση αίτηση αναφέρονται, επίσης, τα ακόλουθα: «Το παραπάνω διάστημα, δηλαδή από 01/09/2004 έως 19/12/2006, η Β είχε

δηλώσει ψευδώς στον ΟΑΕΔ ότι ήταν άνεργη με αποτέλεσμα να είναι εγγεγραμμένη ως άνεργη έχοντας κάρτα ανεργίας και επιπλέον παραλάμβανε επίδομα ανεργίας από τον Οργανισμό. Προκειμένου λοιπόν, να βεβαιώσουμε στο δικαστήριο ότι η Β δεν εργαζόταν αυτό το διάστημα στην επιχείρηση της πελάτισσας μας και ήταν δηλωμένη ως άνεργη κατά το επίδικο χρονικό διάστημα, ζητήσαμε από τον ΟΑΕΔ με Εισαγγελική παραγγελία να μας χορηγήσει έγγραφο που να βεβαιώνει το παραπάνω γεγονός». Ωστόσο, ο ΟΑΕΔ Πάτρας, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, απέρριψε τη σχετική αίτηση της Α, ως τρίτου προσώπου, με την αιτιολογία ότι πρόκειται για ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα της Β, για τη ζητηθείσα επεξεργασία (διαβίβαση) των οποίων απαιτείται η παροχή αδείας από την Αρχή.

5. Επειδή, τα ως άνω ζητηθέντα από την Α στοιχεία της Β συνιστούν, όπως παγίως κρίνει η Αρχή, ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 στοιχ. (β´) του Ν. 2472/1997, καθόσον τα στοιχεία αυτά αφορούν την ιδιότητα της Β ως άνεργης ή / και δικαιούχου επιδόματος κοινωνικής πρόνοιας από τον ΟΑΕΔ και είναι, συνεπώς, σχετικά με την κοινωνική πρόνοια (βλ., ιδίως, τις αποφάσεις της Αρχής 34/2007, 1/2009, 2/2009, 10/2009, 37/2009, 87/2009 και 2/2010).

6. Επειδή, όπως παγίως έχει κρίνει η Αρχή (βλ., ιδίως, τις γνωμοδοτήσεις της Αρχής 3/2003 και 3/2009), η εισαγγελική παραγγελία, η οποία εκδίδεται στη βάση της διάταξης του άρθρου 25 παρ. 4 εδ. β´ του Ν. 1756/1988 και με την οποία εντέλλεται η επεξεργασία (διαβίβαση) δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου τους σε αιτούντα τρίτο, δεν δεσμεύει τον υπεύθυνο επεξεργασίας να προβεί στη ζητηθείσα από τον αιτούντα τρίτο επεξεργασία, καθόσον δεν εκδίδεται στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Η εισαγγελική παραγγελία συνιστά επιτακτική εντολή προς διερεύνηση του αιτήματος χορήγησης των στοιχείων και υποχρεώνει τη Διοίκηση σε σαφή και αιτιολογημένη (αρνητική ή θετική) απάντηση προς τον αιτούντα. Όταν, όμως, ζητείται η χορήγηση σε τρίτο ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο αρμόδιος εισαγγελέας οφείλει να διαβιβάσει τη σχετική αίτηση προς τη Διοίκηση, με τη σημείωση ότι αυτή πρέπει να λάβει την άδεια της Αρχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997. Συνεπώς, ορθώς ο ΟΑΕΔ Πάτρας, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, προκειμένου να προβεί στη ζητηθείσα από την Α επεξεργασία των επίμαχων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της Β αντέτεινε στην αιτούσα τρίτη ότι απαιτείται σχετική άδεια της Αρχής.

7. Επειδή, ο σκοπός επεξεργασίας, τον οποίο προβάλλει η αιτούσα τρίτη Α για τη διαβίβαση των επίμαχων ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της Β συνίσταται στην αντίκρουση αγωγής με αίτημα την επιδίκαση απαιτήσεων από σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου κατά το διάστημα από 01/09/2004 έως 19/12/2006, δηλαδή στην ανάγκη αναγνώρισης, άσκησης και υπεράσπισης των νομίμων δικαιωμάτων της ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων και διοικητικών αρχών και, υπό την έννοια αυτή καταρχήν ερείδεται στις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 7 παρ. 2 στοιχ. (γ´) και 4 παρ. 1 στοιχ. (α´) του Ν. 2472/1997.

Ωστόσο, από τα στοιχεία του φακέλου της υπό κρίση υπόθεσης προκύπτει ότι η ως άνω ζητηθείσα από την αιτούσα διαβίβαση των επίμαχων ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της Β συνιστά δυσανάλογο μέτρο σε σχέση με τον προβαλλόμενο από την ίδια σκοπό επεξεργασίας και, συνεπώς, δεν συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. (β´) του Ν. 2472/1997, καθόσον δεν είναι πρόσφορη και αναγκαία η χορήγηση στην Α από τον ΟΑΕΔ Πάτρας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, βεβαίωσης για την ενδεχόμενη εγγραφή της Β στα μητρώα του ΟΑΕΔ ως άνεργης κατά το επίμαχο

χρονικό διάστημα. Και τούτο, διότι η εγγραφή ενός προσώπου ως ανέργου στα σχετικά μητρώα του ΟΑΕΔ ούτε δύναται να αποκλείσει την ύπαρξη σχέσης (εξαρτημένης ή ανεξάρτητης) εργασίας που να τον συνδέει με συγκεκριμένο εργοδότη ούτε επιδρά στο κύρος της εν λόγω σχέσης εργασίας, αλλά δύναται μόνο να επισύρει – ενδεχομένως – διοικητικές ή άλλες κυρώσεις σε βάρος του εν λόγω προσώπου, εφόσον συνεχίσει να λαμβάνει από τον ΟΑΕΔ κοινωνικές παροχές ως άνεργος, ενώ στην πραγματικότητα εργάζεται και λαμβάνει μισθό ως αντιπαροχή της εργασίας του (Βλ. και αποφάσεις της Αρχής 1/2009, 87/2009 και 2/2010). Η εγγραφή ενός προσώπου ως ανέργου στα σχετικά μητρώα του ΟΑΕΔ μπορεί να είναι πρόσφορο μέσο για την απόδειξη της ύπαρξης ή ανυπαρξίας σχέσης (εξαρτημένης ή ανεξάρτητης) εργασίας μεταξύ του αιτούντος τρίτου και του υποκειμένου των δεδομένων, μόνο στις περιπτώσεις που ο τρίτος ή το υποκείμενο των δεδομένων υποστηρίζουν ότι η εγγραφή του υποκειμένου ως ανέργου στα σχετικά μητρώα του ΟΑΕΔ συνιστά προϋπόθεση της πρόσληψής του από το φερόμενο ως εργοδότη του, όπως όταν η πρόσληψη αυτή διενεργήθηκε στο πλαίσιο εκτέλεσης ειδικού προγράμματος του ΟΑΕΔ για την απασχόληση συγκεκριμένων κατηγοριών ανέργων (Βλ. απόφαση της Αρχής 2/2010). Η τελευταία όμως περίπτωση δεν συντρέχει στην υπό κρίση υπόθεση.

Εξάλλου, στην προκειμένη περίπτωση η αιτούσα Α ρητά συνομολογεί στην αίτησή της προς την Αρχή ότι «το παραπάνω διάστημα, δηλαδή από 01/09/2004 έως 19/12/2006, η Β είχε δηλώσει ψευδώς στον ΟΑΕΔ ότι ήταν άνεργη με αποτέλεσμα να είναι εγγεγραμμένη ως άνεργη έχοντας κάρτα ανεργίας και επιπλέον παραλάμβανε επίδομα ανεργίας από τον Οργανισμό». Δηλαδή, η αιτούσα Α ουσιαστικά δεν αποκρούει τον ισχυρισμό ότι απασχολούσε την Β στο πλαίσιο σύμβασης εξαρτημένης εργασίας κατά το επίμαχο χρονικό διάστημα, αλλά ισχυρίζεται ότι αυτή, κατά το επίμαχο χρονικό διάστημα, ήταν παράλληλα εγγεγραμμένη στα μητρώα του ΟΑΕΔ ως άνεργη και λάμβανε το σχετικό επίδομα ανεργίας.

Με βάση τα προαναφερόμενα, ορθώς ο ΟΑΕΔ Πάτρας, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, παρέλειψε να ζητήσει τη σχετική άδεια της Αρχής για τη διαβίβαση των ως άνω ζητηθέντων ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της Β στην αιτούσα Α.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή,

Απορρίπτει, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, την αίτηση της Α για τη χορήγηση στον ΟΑΕΔ Πάτρας άδειας διαβίβασης στην ίδια ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της Β.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 50/2011

ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΡΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΕΞΩΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ ΤΟΥ Ν.3869/2010.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Ο Γενικός Γραμματέας Καταναλωτή (εφεξής ΓΓΚ) με το υπ' αριθμ. πρωτ. 7276/2.12.2010 έγγραφό του ερωτά την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα τα ακόλουθα: α) εάν η Τειρεσίας Α.Ε. έχει γνωστοποιήσει στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ότι επεξεργάζεται δεδομένα που αφορούν την υποβολή αιτήσεων εξωδικαστικού συμβιβασμού κατά το άρθρ. 2 του ν. 3869/2010 και β) εάν η επεξεργασία των παραπάνω δεδομένων είναι σύμφωνη προς τις διατάξεις του ν. 2472/ 1997, ιδίως

εάν η επεξεργασία των παραπάνω δεδομένων είναι πράγματι «απολύτως αναγκαία» για την ικανοποίηση του σκοπού της προστασίας της εμπορικής πίστης και της εξυγίανσης των οικονομικών συναλλαγών και «υπερέχει προφανώς» των συμφερόντων των υποκειμένων των δεδομένων, υπό την έννοια του άρθρου 5 παρ. 2 εδ. ε' του ν. 2472/ 1997, και, ως εκ τούτου, επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, καθώς και εάν η επεξεργασία των παραπάνω δεδομένων συμβιβάζεται προς τις αρχές της προσφορότητας και της αναλογικότητας σύμφωνα με τις οποίες τα δεδομένα πρέπει «Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει και των σκοπών της επεξεργασίας» (άρθρ. 4 παρ. 1 εδ. β' του ν. 2472/ 1997).

Η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε., όπως αναφέρει στο υπ' αριθμ.7594/15.12.2010 έγγραφό της, γνωστοποίησε στην Αρχή με αρ. πρωτ. Α. 1266/ 1.10.2010 την επεξεργασία των δεδομένων που αφορούν στον Ν. 3869/ 2010 και την εφαρμογή του και στη συνέχεια ενημέρωσε το κοινό δια του τύπου. Σύμφωνα με τη γνωστοποίηση, στο Σύστημα Αθέτησης Υποχρεώσεων της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ (ΣΑΥ) καταχωρίζονται πληροφορίες που αφορούν:

α) στην υποβολή της αίτησης για τον εξωδικαστικό συμβιβασμό του άρθρο 2 παρ. 1 Ν. 3869/ 2010 και την εξέλιξη αυτής όπως η κατάρτιση πρακτικού συμβιβασμού ή βεβαίωσης αποτυχίας συμβιβασμού (άρθρο 2 παρ. 2 του νόμου),

β) στην κατάθεση αίτησης για δικαστική ρύθμιση των οφειλών (άρθρο 4 παρ. 1 του νόμου) και την εξέλιξη αυτής όπως η επικύρωση δικαστικού συμβιβασμού (άρθρο 7 του νόμου) ή η τυχόν απόρριψη της αίτησης (άρθρο 8 παρ. 1 του νόμου),

γ) στην έκδοση απόφασης με την οποία ρυθμίζονται τα χρέη (άρθρο 8 παρ. 1 του νόμου) και την τυχόν μεταγενέστερη εξέλιξη όπως π.χ. τροποποίηση της απόφασης, έκπτωση του οφειλέτη, απαλλαγή από τα χρέη.

Όσον αφορά στις αιτήσεις για εξωδικαστικό συμβιβασμό και την εξέλιξη αυτών (ανωτέρω υπό α), πηγή λήψης των σχετικών δεδομένων αποτελούν τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα στα οποία οι αιτήσεις υποβάλλονται. Οι αιτήσεις εξωδικαστικού συμβιβασμού, η επέλευση ή μη του εξώδικου συμβιβασμού, καθώς και τα δεδομένα για τις αιτήσεις δικαστικής ρύθμισης οφειλών και την επικύρωση δικαστικού συμβιβασμού, θα τηρούνται για ίδιο χρονικό διάστημα: τρία (3) χρόνια από την «κανονική εκτέλεση του συμβιβασμού». Σε περίπτωση δε που οι πιο πάνω αιτήσεις (εξώδικες ή δικαστικές) δεν καταλήξουν σε συμβιβασμό, θα διαγράφονται από το αρχείο τρία (3) έτη μετά την υποβολή τους.

Κατά τον ΓΓΚ η επεξεργασία των σχετικών με την υποβολή αίτησης εξωδικαστικού συμβιβασμού, κατά το άρθρ. 2 του ν. 3869/ 2010, δεδομένων δεν είναι σύννομη για τους εξής συνοπτικά αναφερόμενους λόγους: α) η συλλογή και επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων, τα οποία αφορούν νόμιμη οικονομική συμπεριφορά, γίνεται χωρίς να ζητείται ούτε να χορηγείται η συγκατάθεση του υποκειμένου, β) οι αιτήσεις εξωδικαστικού συμβιβασμού αφορούν οφειλές όχι μόνο βεβαιωμένες και απαιτητές, αλλά και ενήμερες οφειλές, οφειλές που απλώς βρίσκονται σε καθυστέρηση ή ακόμη και αβέβαιες οφειλές, γ) ενώ η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ δεν επεξεργάζεται οικονομικά δεδομένα που αφορούν συμφωνίες ρύθμισης οφειλών στις οποίες προβαίνουν τα πιστωτικά ιδρύματα με πελάτες τους, ο εξωδικαστικός συμβιβασμός του άρθρου 2 του ν. 3869/2010 μπορεί να συνίσταται απλώς σε χορήγηση περιόδου χάριτος, επιμήκυνση του χρόνου αποπληρωμής της οφειλής, μερική ή ολική άφεση του χρέους, διαγραφή τόκων, ρήτρες κ.λ.π., δ) δεδομένου ότι αποδέκτες των δεδομένων της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ είναι τράπεζες, εταιρίες έκδοσης/ διαχείρισης καρτών, εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης καθώς και φορείς του δημοσίου τομέα οι οποίοι έχουν το δικαίωμα χρησιμοποίησης των δεδομένων, η διατήρηση των στοιχείων αυτών προκαταβολικά μπορεί να λειτουργήσει αποτρεπτικά στην

ανάληψη προσπάθειας εξωδικαστικού συμβιβασμού από τους οφειλέτες, ε) η αίτηση απευθύνεται στους πιστωτές και δεν υποβάλλεται ενώπιον δημόσιας αρχής, λ.χ. δικαστηρίου, στ) η καταβολή προσπάθειας εξώδικου συμβιβασμού δεν σημαίνει απαραίτητα ότι ο οφειλέτης θα προχωρήσει τελικά στο επόμενο στάδιο της υποβολής αίτησης για δικαστική ρύθμιση των χρεών, ζ) δεν προβλέπεται κατά το στάδιο του εξωδικαστικού συμβιβασμού δικαστικός έλεγχος της συνδρομής των υποκειμενικών και αντικειμενικών προϋποθέσεων εφαρμογής του νόμου 3869/ 2010, η) η εν λόγω επεξεργασία από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ είναι ανεξάρτητη από την εκτίμηση για τη βασιμότητα ή αποδοχή του αιτήματος εξώδικης ρύθμισης.

Κατά την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, όπως υποστηρίζει στο υπ' αριθμ. 7594/15.12.2010 έγγραφό της, η επεξεργασία των σχετικών με την υποβολή αίτησης εξωδικαστικού συμβιβασμού κατά το άρθρ. 2 του ν. 3869/ 2010 δεδομένων είναι σύννομη και επιβεβλημένη για τους εξής συνοπτικά αναφερόμενους λόγους: α) απαραίτητη προϋπόθεση για την υπαγωγή στον ν. 3869/2010 είναι η ύπαρξη ληξιπρόθεσμων οφειλών, ενώ η τυχόν ύπαρξη και ενήμερων οφειλών δεν αναιρεί την ύπαρξη ληξιπρόθεσμων οφειλών ούτε την βαρύτητα της δήλωσης του οφειλέτη ότι αδυνατεί μόνιμα να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει, ληξιπρόθεσμες και ενήμερες. Άλλωστε στο αρχείο καταχωρείται η δήλωση/ αίτηση του οφειλέτη και όχι οι υποχρεώσεις στις οποίες αυτή αφορά. β) η ομολογία του οφειλέτη ότι δεν μπορεί να ανταποκριθεί, και μάλιστα κατά τρόπο μόνιμο, είναι αυτή καθ' εαυτήν εξαιρετικά σημαντική για την αξιολόγηση της φερεγγυότητας και της πιστοληπτικής ικανότητας του οφειλέτη, γ) στα κατά το άρθρο 16 του ν. 3869/2010 δεδομένα «οικονομικής συμπεριφοράς που αναφέρονται στην διαδικασία του παρόντος νόμου» περιλαμβάνονται και αυτά που αφορούν στην υποβολή αίτησης για εξωδικαστική ρύθμιση των οφειλών που αποτελεί το πρώτο βήμα για την εφαρμογή του νόμου, δ) είναι θετική συνέπεια της προκαταβολικής διατήρησης των σχετικών δεδομένων ότι η προοπτική της καταχώρισης της σχετικής δήλωσης του οφειλέτη θα συμβάλει στη σοβαρή σκέψη και ανάλυση των δεδομένων που πρέπει να προηγηθούν της απόφασης για την υποβολή της σχετικής αίτησης, ε) η μη καταχώριση της αίτησης υπαγωγής στον ν. 3869/2010 θα είχε ως συνέπεια ότι τρίτα πιστωτικά ιδρύματα δεν θα πληροφορηθούν ότι ο οφειλέτης δήλωσε μόνιμη αδυναμία πληρωμής και μπορεί λόγω της άγνοιας αυτής, να προχωρήσουν σε περαιτέρω προς αυτόν δανεισμό με αποτέλεσμα την επιδείνωση του υπερδανεισμού, τη διόγκωση των επισφαλειών και την άδικη επιβάρυνση των συνεπών δανειοληπτών, στ) η αξιολόγηση της φερεγγυότητας των καταναλωτών - πελατών των πιστωτικών ιδρυμάτων, κατόπιν έρευνας και σε κατάλληλη βάση δεδομένων, αποτελεί υποχρέωση αυτών στο πλαίσιο της αρχής του υπεύθυνου δανεισμού (βλ. άρθρο 8 παρ. 1 της Κοινής Υπουργικής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών-Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας-Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με αριθμό Ζ1 - 699/ 2010, με την οποία έγινε προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 2008/ 48/ ΕΚ για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης).

Η Αρχή, αφού άκουσε τον εισηγητή της υπόθεσης και έλαβε υπόψη όλα τα στοιχεία του φακέλου, μετά και από διεξοδική συζήτηση

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Το άρθρο 1, παράγραφος 1, εδάφιο α' του ν. 3869/2010 ορίζει ότι «Φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν πτωχευτική ικανότητα και έχουν περιέλθει, χωρίς δόλο, σε μόνιμη αδυναμία πληρωμής ληξιπρόθεσμων χρηματικών οφειλών τους (εφεξής οφειλέτες) δικαιούνται να υποβάλουν στο αρμόδιο δικαστήριο την αίτηση που προβλέπεται

στην παράγραφο 1 του άρθρου 4 για τη ρύθμιση των οφειλών αυτών και απαλλαγή.». Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ίδιου νόμου επιτάσσει, επίσης, ότι «Προϋπόθεση για την ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου υποβολή αίτησης του οφειλέτη για ρύθμιση οφειλών και απαλλαγή αποτελεί η εκ μέρους του καταβολή προσπάθειας επίτευξης εξωδικαστικού συμβιβασμού με τους πιστωτές του και η αποτυχία αυτής, κατά το τελευταίο πριν την υποβολή της αίτησης εξάμνηο». Περαιτέρω, στο άρθρο 16 του ίδιου νόμου προβλέπεται ότι «Ο χρόνος τήρησης από τα πιστωτικά ιδρύματα ή τρίτους χάριν αυτών δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς, που αναφέρονται στη διαδικασία του παρόντος νόμου, δεν μπορεί να υπερβαίνει το χρονικό διάστημα των τριών ετών από την επέλευση της απαλλαγής από τα χρέη σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 11». Εξετέρου, ο ν. 2472/1997 ορίζει στο άρθρο 5 παράγραφος 1 ότι «Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του» και στην παράγραφο 2 στοιχ. β' ότι «Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς της συγκατάθεσης, όταν... β) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπευθύνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από τον νόμο.».

2. Από τον κανόνα του χρόνου τήρησης δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς (άρθρο 16 του ν.3869/2010) προκύπτει εμμέσως ότι τα δεδομένα αυτά μπορούν πράγματι να τηρούνται νομίμως. Η διάταξη δεν απαριθμεί τα δεδομένα που μπορούν να τηρούνται, αλλά τα προσδιορίζει γενικά αναφερόμενη «στη διαδικασία του παρόντος νόμου». Επομένως για να προσδιορισθεί ποιά επί μέρους δεδομένα καταλαμβάνονται από τη ρύθμιση αυτή, πρέπει να αποσαφηνιστεί ποιές ενέργειες περιλαμβάνονται στη διαδικασία του ν. 3869/2010.

3. Ο νόμος διακρίνει τις απαιτούμενες για τη ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων ενέργειες σε δύο φάσεις. Η πρώτη φάση ρυθμίζεται στο άρθρο 2 του νόμου και φέρει τον τίτλο «Διαδικασία εξωδικαστικού συμβιβασμού». Η δεύτερη φάση αφορά τη διαδικασία ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου και ρυθμίζεται στα άρθρα 3 επ. του νόμου. Η διάκριση της διαδικασίας για τη ρύθμιση των κρίσιμων οφειλών σε δύο φάσεις δεν υποδηλώνει νομοθετική πρόθεση για τη διαφορετική μεταχείριση των δεδομένων του οφειλετών σε κάθε φάση της διαδικασίας. Η χωριστή ρύθμιση των δύο αυτών φάσεων της ίδιας διαδικασίας δικαιολογείται από την ανάγκη καθιέρωσης ενός προσταδίου εξωδικαστικής αναζήτησης δυνατοτήτων διευθέτησης των επιπτώσεων της μόνιμης αδυναμίας πληρωμής χρεών σε αυτά. Η τήρηση αυτού του προσταδίου αποτελεί προϋπόθεση για την έναρξη της δικαστικής διαδικασίας (άρθρο 2 παρ. 1), χωρίς να συνιστά ωστόσο αυτοτελή διαδικασία. Για αυτό άλλωστε και το άρθρο 16 δεν διακρίνει ανάμεσα στις δύο φάσεις της διαδικασίας ρύθμισης των χρεών, αλλά αναφέρεται στη συνολική «διαδικασία του παρόντος νόμου». Συνεπώς, από το γράμμα και τον σκοπό του σχετικού κανόνα, συνάγεται ότι αυτός εφαρμόζεται σε δεδομένα που αφορούν τόσο τη διαδικασία εξωδικαστικού συμβιβασμού όσο και την ενώπιον του δικαστηρίου διαδικασία για τη ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων. Κατά συνέπεια τα σχετικά με την υποβολή αίτησης εξωδικαστικού συμβιβασμού κατά το άρθρ. 2 του ν. 3869/ 2010 δεδομένα νομίμως συλλέγονται από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων τους σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997.

4. Αναφορικά με το ζήτημα αν τα σχετικά με την υποβολή αίτησης εξωδικαστικού συμβιβασμού κατά το άρθρ. 2 του ν. 3869/ 2010 δεδομένα νομίμως τηρούνται στο Σύστημα Αθέτησης Υποχρεώσεων (εφεξής ΣΑΥ), γνωστό και ως αρχείο μαύρης λίστας, θα πρέπει να παρατηρηθούν τα εξής:

Η Αρχή με τις 24/2004 και 25/2004 αποφάσεις της καθόρισε, μεταξύ άλλων, και το είδος των δεδομένων που μπορεί νομίμως να τηρεί η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ στο ΣΑΥ. Τα δεδομένα αυτά αφορούν ακάλυπτες επιταγές, απλήρωτες συναλλαγματικές καταγγελίες συμβάσεων χορηγήσεων, διαταγές πληρωμής, προγράμματα πλειστηριασμών, κατασχέσεις και επιταγές του Ν.Δ.1923, διοικητικές κυρώσεις του Υπ. Οικονομικών και κηρυχθείσες πτωχεύσεις, πλέον και αιτήσεις και συμφωνίες συνδιαλλαγής του πτωχευτικού κώδικα. Τα δεδομένα τηρούνται χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων μετά από ενημέρωση δια του τύπου (απόφαση Αρχής 24/2004) για χρονικό διάστημα ανάλογα με το είδος τους (απόφαση Αρχής 25/2004 με κάποιες τροποποιήσεις που επέφεραν οι διατάξεις των άρθρων 70 του Ν.3476/2009 και 4 του Ν.3816/2010). Αποδέκτες των δεδομένων είναι τράπεζες, εταιρίες έκδοσης/ διαχείρισης καρτών, εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης καθώς και φορείς του δημοσίου τομέα. Το κρίσιμο προσωπικό δεδομένο της υποβολής αίτησης εξωδικαστικού συμβιβασμού, κατά το άρθρ. 2 του ν. 3869/ 2010, δεν εμπίπτει αυτό καθ' εαυτό σε καμία από τις παραπάνω κατηγορίες δεδομένων, ενώ ούτε ειδική νομοθετική πρόβλεψη υπάρχει για την καταχώριση και την τήρηση της εν λόγω αίτησης στο ΣΑΥ. Τα δεδομένα αυτού του αρχείου είναι αυστηρά καθορισμένα και στην 26/2004 απόφαση της Αρχής. Σύμφωνα με τα παραπάνω, η καταχώριση από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ των εν λόγω στοιχείων στο αρχείο ΣΑΥ δεν είναι νόμιμη.

5. Στο γνωστό και ως λευκή λίστα Σύστημα Συγκέντρωσης Χορηγήσεων (εφεξής ΣΣΧ) της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, τηρούνται προσωπικά δεδομένα σχετικά με ανεξόφλητα υπόλοιπα χορηγήσεων από προσωπικά, καταναλωτικά, ανοικτά και στεγαστικά δάνεια, retail factoring, υπεραναλήψεις και πιστωτικές κάρτες. Σύμφωνα με το νόμο 3746/ 2009 (άρθρο 70 παρ. 2), τα δεδομένα του αρχείου που αφορούν ανεξόφλητες οφειλές δανείων και πιστώσεων διαβιβάζονται στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ από τα πιστωτικά ιδρύματα στο σύνολό τους χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων, η δε πρόσβαση των πιστωτικών ιδρυμάτων στο σύστημα γίνεται μετά από συγκατάθεση του πελάτη/ υποψηφίου δανειολήπτη. Τα στοιχεία αυτά είναι δεδομένα οικονομικής συμπεριφοράς τα οποία, αυτά καθ' αυτά, δεν έχουν αρνητικό χαρακτήρα, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της μαύρης λίστας.

Η δήλωση του οφειλέτη προς τους πιστωτές του περί της μόνιμης αδυναμίας εκπλήρωσης των υποχρεώσεών του εξυπηρετεί την εκτίμηση από αυτούς - με τη συνδρομή των φορέων που είναι επιφορτισμένοι προς τούτο - των δυνατοτήτων εξυπηρέτησης των χρεών του και στη συνέχεια την τυχόν εκπόνηση σχεδίου εξωδικαστικού συμβιβασμού. Υπό την έννοια αυτή το σχετικό αυτό δεδομένο βρίσκεται εγγύτερα από λειτουργική σκοπιά προς τα καταχωρούμενα και τηρούμενα στο ΣΣΧ προσωπικά δεδομένα, αφού άλλωστε η τήρηση και αυτού του δεδομένου, όπως και της λευκής λίστας συνολικά, αποβλέπει πρωτίστως στο να καταστήσει δυνατή την αξιολόγηση της φερεγγυότητας του καταναλωτή και τον περαιτέρω δανεισμό του από τα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία οφείλουν να έχουν επαρκή πληροφόρηση, μεταξύ άλλων και από κατάλληλες βάσεις δεδομένων (σύμφωνα και με το άρθρο 8 της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ για την Καταναλωτική Πίστη και το άρθρο 8 της παραπάνω ΚΥΑ που ενσωμάτωσε την Οδηγία στο ελληνικό δίκαιο). Τέτοια βάση αποτελεί πρωτίστως το ΣΣΧ. Η καταχώριση των εν λόγω δεδομένων στο αρχείο αυτό είναι πρόσφορη και αναγκαία για τον επιδιωκόμενο σκοπό και εξυπηρετεί την ακρίβεια και πληρότητα του αρχείου σε σχέση μάλιστα και με τους υπόλοιπους οφειλέτες που αποπληρώνουν κανονικά τις οφειλές τους και δεν έχουν δηλώσει μόνιμη αδυναμία αποπληρωμής αυτών.

6. Ενόψει των παραπάνω εκτιθέντων, η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ μπορεί νομίμως να συλλέγει και επεξεργάζεται τα δεδομένα που αφορούν τον εξωδικαστικό συμβιβασμό του άρθρου 2 του ν.3869/2010 στο τηρούμενα από αυτήν Σύστημα Συγκέντρωσης Χορηγήσεων.

Η πρόσβαση των πιστωτικών ιδρυμάτων σε αυτά πρέπει να γίνεται με τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, όπως ορίζεται και στο άρθρο 70 του ν.3476/2009, εάν και εφόσον αυτό θα αναζητήσει νέα δανειοδότηση.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή :

Αποφάινεται ότι τα σχετικά με την υποβολή αίτησης εξωδικαστικού συμβιβασμού, κατά το άρθρ. 2 του ν. 3869/ 2010, δεδομένα οφειλετών νομίμως συλλέγονται από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. χωρίς τη συγκατάθεσή τους βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 2 στοιχ. β΄ του ν. 2472/1997 προκειμένου να καταχωρισθούν στο Σύστημα Συγκέντρωσης Χορηγήσεων (λευκή λίστα) και

Διατάσσει τη διαγραφή των δεδομένων αυτών από το Σύστημα Αθέτησης Υποχρεώσεων (μαύρη λίστα).

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 52/2011

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΙΜΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ-ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ, ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2011.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των παραπάνω στοιχείων, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης, αφού άκουσε τον εισηγητή και τους βοηθούς εισηγητές,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Οι στατιστικές έρευνες είναι απαραίτητο εργαλείο στο σύγχρονο κοινωνικό κράτος δικαίου για τον ορθολογικό σχεδιασμό της πολιτικής του σε διάφορους τομείς επί τη βάση επίκαιρων στοιχείων σχετικά με τις δημογραφικές, οικονομικές, κοινωνικές, στεγαστικές, περιβαλλοντικές, εργασιακές κλπ. συνθήκες. Τούτο ισχύει και για τις απογραφές ως ειδικότερη περίπτωση των στατιστικών ερευνών, με ειδοποιό χαρακτηριστικό ότι αφορούν το σύνολο του πληθυσμού, οικοδομικού πλούτου κλπ. ενός κράτους, ανεξαρτήτως της μεθόδου που το κράτος επιλέγει, δηλαδή των πηγών για την άντληση των στοιχείων της απογραφής (μητρώα, συμβατική απογραφή, συνδυασμός των προηγούμενων - πβλ. και άρθρο 4 του Κανονισμού 763/2008/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις απογραφές πληθυσμού και στέγασης). Τα στατιστικά στοιχεία που συγκεντρώνονται από μια απογραφή χρησιμοποιούνται συνήθως και ως βάση για διάφορες περαιτέρω στατιστικές έρευνες στο πλαίσιο της διαδικασίας του πολιτικού σχεδιασμού. Η επικαιρότητα των στοιχείων προς το σκοπό της χάραξης ορθολογικής πολιτικής εξασφαλίζεται με τη διενέργεια περιοδικών απογραφών σε τακτά χρονικά διαστήματα, συνήθως ανά δεκαετία όπως ορίζει το άρθρο 5 παρ. 1 του προμνημονευθέντος Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εξάλλου, όσον αφορά ιδίως στην απογραφή του πληθυσμού, συλλέγονται στοιχεία ονομαστικά για κάθε άτομο με αποτέλεσμα η απογραφή να οδηγεί σε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. δ) του ν. 2472/1997, τόσο στο στάδιο της συλλογής αλλά και της αποθήκευσης των στοιχείων. Το ότι η δημόσια στατιστική συγκαταλέγεται πάντως στους σημαντικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος και αποτελεί καταρχήν θεμιτό σκοπό επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ακόμη και ευαίσθητων, προκύπτει και από το άρθρο 8 παρ. 4 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη (34). Η επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται

σε αυτή την περίπτωση, εφόσον παρέχονται οι δέουσες εγγυήσεις και προβλέπεται με εθνική νομοθετική διάταξη ή με απόφαση της εθνικής αρχής προστασίας προσωπικών δεδομένων. Διάφορο είναι το ζήτημα ότι τη στατιστική έρευνα δεν θα πρέπει να ενδιαφέρει τελικώς ποιο άτομο παρουσιάζει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά αλλά τα συγκεκριμένα στοιχεία για πληθυσμιακές ομάδες, ζήτημα που πρέπει να αντιμετωπίζεται στο νόμο με κατάλληλες διαδικαστικές και οργανωτικές εγγυήσεις.

2. Η απογραφή ως καθολική αποτύπωση δημογραφικών, οικονομικών, κοινωνικών, στεγαστικών κ.ά. στοιχείων του πληθυσμού μιας χώρας, με την οποία συγκεντρώνονται εκατομμύρια σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αποτελεί περιορισμό, και μάλιστα σημαντικό, στο ατομικό δικαίωμα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Κατά την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας οι περιορισμοί των ατομικών δικαιωμάτων πρέπει να ορίζονται γενικώς και αντικειμενικώς, με τυπικό νόμο ή κατόπιν ειδικής εξουσιοδότησης με διάταγμα, ενώ όσο εντονότερος είναι ο περιορισμός του δικαιώματος, τόσο επιτακτικότερη είναι η ανάγκη ειδικότητας της νομοθετικής ρυθμίσεως. Επιπλέον, κατά την ίδια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας οι περιορισμοί πρέπει να δικαιολογούνται από αποχρώντες λόγους δημοσίου συμφέροντος, να είναι πρόσφοροι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και να μην θίγουν τον πυρήνα του ατομικού δικαιώματος. Αντιστοίχως, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) απαιτεί η επέμβαση (περιορισμός) στην άσκηση του ατομικού δικαιώματος να προβλέπεται σε νόμο που φέρει συγκεκριμένα ποιοτικά χαρακτηριστικά σχετικά με την ειδικότητα και τη σαφήνειά του, και, εφόσον αυτή είναι καταρχήν δικαιολογημένη σε σχέση με τους θεμιτούς σκοπούς περιορισμού του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή, όπως αυτοί ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), εξετάζεται στη συνέχεια η αναλογικότητα των προβλεπόμενων μέτρων προς τον επιδιωκόμενο σκοπό. Η διενέργεια απογραφών πληθυσμού προβλέπεται με ειδικούς νόμους σε διάφορα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο (βλ. ενδεικτικώς Census Act, 1920, Census Act (Northern Ireland) 1969, Census Order, Census (England) Regulations 2010, Census (North Ireland) Order 2010, Census (North Ireland) Regulations 2010), τη Γερμανία (βλ. ιδίως ZensusVorbereitungsGesetz 2011, ZensusGesetz 2011, StichprobenVerordnung), τη Γαλλία (βλ. ιδίως Loi no 50-276 du 27 Février 2002 relatif à la démocratie de la proximité, 5ος τίτλος, Le décret du 5 juin 2003, Le décret du 23 juin 2003), οι οποίοι είτε ρυθμίζουν το ζήτημα εξαντλητικώς είτε παραπέμπουν συμπληρωματικώς στην ισχύουσα νομοθεσία για τη διενέργεια δημόσιων στατιστικών και περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Επιπλέον, η καθολική απογραφή του πληθυσμού του 1983 αποτέλεσε την υπόθεση - σταθμό για τη διατύπωση του ατομικού δικαιώματος του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού από το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Συνταγματικό Δικαστήριο (BVerfGE 65, σελ. 1 - 71). Το δικαστήριο, αφού θεμελίωσε το δικαίωμα και περιέγραψε, όχι πάντως εξαντλητικά, το περιεχόμενο του δικαιώματος στον πληροφοριακό αυτοκαθορισμό, έκρινε αν ο ισχύων κατά το έτος 1983 νόμος για την απογραφή του πληθυσμού ήταν επαρκώς σαφής και προβλέψιμος και σύμφωνος με την αρχή της αναλογικότητας και εξέτασε αυτές τις προϋποθέσεις ως προς τους οριζόμενους (πρωτογενείς και δευτερογενείς) σκοπούς επεξεργασίας, τα συλλεγόμενα στοιχεία καθώς και τις διαδικαστικές και οργανωτικές εγγυήσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Το δικαστήριο υπογράμμισε ότι η στατιστική έρευνα είναι συνταγματικώς ανεκτή όταν δεν απαξιώνει το άτομο σε αντικείμενο της πληροφορίας, δεν οδηγεί στη δημιουργία ολοκληρωμένων προφίλ μέσω π.χ. της διασύνδεσης των στοιχείων της απογραφής με άλλα αρχεία

που τηρεί η δημόσια διοίκηση, και δεν συνδυάζει από τη φύση τους ασυμβίβαστους σκοπούς, δηλαδή τη στατιστική έρευνα με τη λήψη ατομικών διοικητικών μέτρων. Το τελευταίο θα ήταν συνταγματικώς μη ανεκτό σε ένα κράτος δικαίου διότι θα επέβαλε υποχρέωση αυτοενοχοποίησης στο μέτρο που τα άτομα υποχρεούνται βάσει ειδικής διάταξης στην παροχή (αληθών) στοιχείων.

3. Στην ελληνική έννομη τάξη οι γενικές απογραφές οικοδομών-κτιρίων και πληθυσμού-κατοικιών κατά το έτος 2011 διέπονται από τις εξής διατάξεις: α) το άρθρο 21 παρ. 1 του νομοθετικού διατάγματος 3627/1956 ορίζει ότι απογραφές διενεργούνται για διάφορα θέματα, στα οποία ως γενικές κατηγορίες συγκαταλέγονται και αυτά της απογραφής του 2011, ενώ τα χρονικά διαστήματα διενέργειας των απογραφών ορίζονται με βασιλικό διάταγμα, β) το άρθρο 9 παρ. 1 του ν. 2392/1996, όπως ισχύει, προβλέπει ότι η διενέργεια απογραφών και μεσοαπογραφών πληθυσμού και οικοτεχνίας, οικοδομών και κατοικιών, γεωργίας και κτηνοτροφίας, καταστημάτων και επιχειρήσεων, αποφασίζεται με προεδρικά διατάγματα, τα οποία εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και του αρμόδιου κατά περίπτωση υπουργού, γ) τα άρθρα 1 και 2 του π.δ. 168/2008 προβλέπουν τη διενέργεια των γενικών απογραφών οικοδομών-κτιρίων και πληθυσμού - κατοικιών κατά το έτος 2011 και ως σκοπό της απογραφής τη συγκέντρωση στατιστικών στοιχείων αναφορικά με τον οικοδομικό πλούτο της χώρας, το μέγεθος, τη σύνθεση, τα δημογραφικά, τα οικονομικά, και άλλα χαρακτηριστικά του πληθυσμού, δ) το άρθρο 10 του ν. 3832/2010, όπως ισχύει, προβλέπει ως αρμόδια για τη διενέργεια της απογραφής την ΕΛ.ΣΤΑΤ., ε) το άρθρο 9 παρ. 3 του ν. 2392/1996, όπως ισχύει, ορίζει ότι με κοινή υπουργική απόφαση καθορίζονται μεταξύ άλλων τα σχετικά με την προκήρυξη και εκτέλεση των απογραφών, των μεσοαπογραφών και των στατιστικών ερευνών και εργασιών, τα στοιχεία που θα συγκεντρωθούν και το χρονικό διάστημα της απογραφής. Σύμφωνα με την εξουσιοδοτική αυτή διάταξη εκδόθηκε η υπ. αριθμ. 1524/Γ5-473/14-02-2011 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ Β/425), με την οποία ορίζονται οι σκοποί της απογραφής του 2011, όπως ειδικώς προαναφέρθηκαν στο ιστορικό της παρούσας, και εξουσιοδοτείται ο Πρόεδρος της ΕΛ.ΣΤΑΤ. να καθορίσει μεταξύ άλλων τις μεθόδους της προπαρασκευής και διενέργειας της απογραφής, στις οποίες συγκαταλέγεται η προμέτρηση των κατοικιών σε οικισμούς άνω των 1000 κατοίκων, ο τύπος, η μορφή και ο τρόπος συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων και των λοιπών βοηθητικών εντύπων, ο μεταπογραφικός έλεγχος της απογραφής, ο τρόπος επεξεργασίας των στοιχείων των ερωτηματολογίων και κάθε άλλο σχετικό θέμα. στ) συμπληρωματικώς εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 3832/2010, όπως ισχύει. Ειδικότερα, το άρθρο 1 του τελευταίου νόμου προβλέπει τις αρχές που διέπουν το Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα, όπως αυτές καθορίζονται στον Κανονισμό 223/2009/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και στον Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές, που προβλέπεται στο άρθρο 11 του ίδιου Κανονισμού. Το άρθρο 2 παρ. 3 προβλέπει την υποχρέωση των φορέων του δημόσιου τομέα να παρέχουν πρωτογενή στατιστικά στοιχεία και πρωτογενείς πληροφορίες στην ΕΛ.ΣΤΑΤ. αλλά και την υποχρέωση των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, τις ενώσεις προσώπων και τα φυσικά πρόσωπα να παρέχουν τα στοιχεία που τους ζητούνται. Το άρθρο 6 ορίζει τα σχετικά με τη διάδοση των στατιστικών με κύριο στόχο τη διαφύλαξη της ανωνυμίας των στατιστικών μονάδων, εκτός και αν υπάρχει συγκατάθεση. Το άρθρο 7 προβλέπει το στατιστικό απόρρητο σε σχέση με τα στοιχεία που καθιστούν δυνατή την άμεση ή έμμεση αναγνώριση των στατιστικών μονάδων, την υποχρέωση λήψης των κατάλληλων προληπτικών μέτρων ώστε κατά τη δημοσιοποίηση των στοιχείων να μην είναι δυνατή η αναγνώρισή τους με τα τεχνικά ή άλλα μέσα που ευλόγως μπορούν να χρησιμοποιήσουν τρίτοι, τη δέσμευση από το στατιστικό απόρρητο

όσων έχουν πρόσβαση ή αποκτούν απόρρητα στοιχεία, τη χρήση των απόρρητων στοιχείων αποκλειστικά για σκοπούς στατιστικής. Επίσης, προβλέπεται μερική εξαίρεση από τη μη διαβίβαση απόρρητων στοιχείων, σε ερευνητές που διεξάγουν στατιστικές αναλύσεις για επιστημονικούς σκοπούς, στους οποίους επιτρέπεται η διαβίβαση στοιχείων που καθιστούν δυνατή την έμμεση ταύτιση των στατιστικών μονάδων, σύμφωνα με τις ειδικότερες προϋποθέσεις του Κανονισμού Στατιστικών Υποχρεώσεων. Σημειωτέον ότι ο Κανονισμός δεν έχει εκδοθεί μέχρι σήμερα. Τέλος το άρθρο 7 σε συνδυασμό με το άρθρο 8 ορίζει τα σχετικά με τις ποινικές και διοικητικές κυρώσεις για την παραβίαση του στατιστικού απορρήτου. Το άρθρο 10 καθορίζει τις αρμοδιότητες της ΕΛ.ΣΤΑΤ., το άρθρο 14 τις αρμοδιότητες του Προέδρου της ΕΛ.ΣΤΑΤ, σύμφωνα με το οποίο ασκεί μεταξύ άλλων κάθε αρμοδιότητα που δεν ανατίθεται ρητώς από το νόμο στην ΕΛ.ΣΤΑΤ. ως συλλογικό όργανο. Το άρθρο 18 ορίζει ότι η ΕΛ.ΣΤΑΤ. γνωστοποιεί στην ΑΠΔΠΧ τη σύσταση και λειτουργία αρχείου ή την έναρξη της επεξεργασίας αναφορικά με το σύνολο των στατιστικών εργασιών που εκτελεί, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 2472/1997 και ο Πρόεδρος αυτής ορίζεται ως υπεύθυνος επεξεργασίας κατά το άρθρο 2 στοιχ. ζ του ν. 2472/1997. ζ) Επίσης, συμπληρωματικώς εφαρμόζεται και το άρθρο 8 παρ. 1 του ν. 2392/1996, όπως ισχύει, το οποίο ορίζει ότι η Επιτροπή Στατιστικού Απορρήτου είναι αρμόδια να εξετάζει τα ζητήματα που αναφέρονται στη διατήρηση του εμπιστευτικού ή απόρρητου χαρακτήρα των πληροφοριών που συλλέγει η Γ.Γ. Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδας, της οποίας τις αρμοδιότητες ασκεί πλέον η ΕΛ.ΣΤΑΤ. κατά το άρθρο 10 παρ. 1 του ν. 3832/2010, όπως ισχύει. η) Τέλος, εφαρμόζονται σύμφωνα με άρθρο 288 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ε. Ένωσης ο Κανονισμός 763/2008/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις απογραφές πληθυσμού και στέγασης» καθώς και ο εκτελεστικός Κανονισμός 1201/2009 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «σχετικά με τις απογραφές πληθυσμού και στέγασης όσον αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές των θεμάτων και των αναλύσεών τους». Οι Κανονισμοί ορίζουν μεταξύ άλλων τη διενέργεια των απογραφών κατά το έτος 2011, τις πηγές των στοιχείων, τα θέματα (υποχρεωτικά και προαιρετικά) που πρέπει να καλύπτονται καθώς και σχετικά ζητήματα με τον τρόπο και χρόνο υποβολής των στατιστικών στοιχείων στην Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία. Το άρθρο 4 παρ. 2 του Κανονισμού 763/2008/ΕΚ ορίζει ότι τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την τήρηση των απαιτήσεων σχετικά με την προστασία των δεδομένων, ενώ οι εθνικές διατάξεις για την προστασία των δεδομένων δεν θίγονται από τον παρόντα κανονισμό. Ας σημειωθεί, επιπλέον, ότι ως μη νομικώς δεσμευτικό κείμενο έχουν εκδοθεί το 2006 σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία οι Συστάσεις της Συνδιάσκεψης Ευρωπαίων Στατιστολόγων για τις απογραφές πληθυσμού και στέγασης του 2010 με στόχο τη συγκρισιμότητα των στατιστικών στοιχείων και την τήρηση των αρχών που διέπουν την απογραφή, όπως του στατιστικού απορρήτου.

4. Το ως άνω εθνικό νομικό πλαίσιο δεν πληροί τις προϋποθέσεις που θέτει το ΣτΕ και το ΕΔΔΑ για τους περιορισμούς των ατομικών δικαιωμάτων. Τα βασικά ζητήματα που συνδέονται με τις γενικές απογραφές πληθυσμού - κατοικιών και κτιρίων, δηλαδή οι κατηγορίες των στοιχείων που θα συλλεχθούν, η μέθοδος / οι πηγές της απογραφής, ο καθορισμός τυχόν δευτερογενών σκοπών επεξεργασίας, οι διαδικαστικές και οργανωτικές εγγυήσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων δεν προβλέπονται σαφώς, ειδικώς και με τρόπο ολοκληρωμένο σε νόμο ή προεδρικό διάταγμα. Επιπλέον, τίθεται ζήτημα αναλογικότητας ως προς ορισμένα από τα στοιχεία που πρόκειται να συλλεχθούν καθώς και ως προς τη χρήση των στοιχείων που θα προκύψουν από την απογραφή. Ειδικότερα το ισχύον δίκαιο θα πρέπει να συμπληρωθεί ως εξής:

5. Από τα στοιχεία που πρόκειται να συλλεχθούν μέσω των «δελτίων απογραφής ατόμου» μόνο οι υπ' αριθμ. 2, 3, 5, 7, 11, 13, 14, 15, 16 ερωτήσεις προβλέπονται ως έχουν στον Κανονισμό 763/2008/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε συνδυασμό με τον εκτελεστικό Κανονισμό 1201/2009 ενώ, οι υπ' αριθμ. 6, 9, και 18 ερωτήσεις προβλέπονται μόνο σε επίπεδο χώρας και όχι οικισμού. Η υπ' αριθμ. 10 ερώτηση προβλέπεται από τον ως άνω Κανονισμό μόνο σε σχέση με το έτος εγκατάστασης στην Ελλάδα χωρίς να περιλαμβάνεται η ακριβής ημερομηνία εγκατάστασης καθώς και οι λόγοι εγκατάστασης (επαναπατρισμός, σπουδές, εργασία, επανένωση της οικογένειας, αναζήτηση ασύλου, πρόσφυγας, άλλος λόγος). Οι υπόλοιπες ερωτήσεις (1, 4, 8, 12, 17, 19, 20 και 21) δεν προβλέπονται στον Κανονισμό. Ως προς αυτές τίθεται το ζήτημα αν υπάρχει ισχυρή νομική βάση στο ελληνικό δίκαιο και αν τηρείται η αρχή της αναλογικότητας. Η υπ' αριθμ. 8 ερώτηση βρίσκει νόμιμο έρεισμα στο άρθρο 54 παρ. 2 Σ, σύμφωνα με το οποίο ο αριθμός των βουλευτών κάθε εκλογικής περιφέρειας ορίζεται με προεδρικό διάταγμα, με βάση το νόμιμο πληθυσμό της περιφέρειας που προκύπτει, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, από τους εγγεγραμμένους στα οικεία δημοτολόγια (πβλ. και άρθρο 2 κωδικοποιητικού π.δ. 96/2007 για την εκλογή βουλευτών). Η υπ' αριθμ. 4 ερώτηση που αποβλέπει στη διαπίστωση του πραγματικού πληθυσμού, προβλέπεται στην υπ. αριθμ. 1524/Γ5-473/14-02-2011 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ Β/425), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 3 του ν. 2392/1996. Η αναγκαιότητα της καταμέτρησης του πραγματικού πληθυσμού προκύπτει από τις διατάξεις για την τοπική αυτοδιοίκηση, ιδίως από το άρθρο 283 παρ. 12 του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πρόγραμμα Καλλικράτης», σύμφωνα με το οποίο η αναφορά στον πληθυσμό αφορά στον πραγματικό πληθυσμό. Ωστόσο η Αρχή έχει τη γνώμη ότι θα έπρεπε να επαναξιολογηθεί αν είναι πράγματι πρόσφορος ο σχεδιασμός σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης ή ο εν γένει σχεδιασμός της κρατικής πολιτικής επί τη βάσει του πραγματικού αντί του μόνιμου πληθυσμού. Εξάλλου, και οι εκπρόσωποι της ΕΛ.ΣΤΑΤ. δήλωσαν ότι σε άλλες χώρες δεν απαιτείται η καταμέτρηση του πραγματικού πληθυσμού. Επίσης, η υπ. αριθμ. 4 ερώτηση προκαλεί αμφιβολίες ως προς την αναγκαιότητά της σε σχέση με το επιμέρους ζήτημα αν πρέπει τα άτομα που δηλώνουν ότι πρόκειται να απογραφούν στον τόπο μόνιμης κατοικίας τους να συμπληρώσουν τα υπ' αριθμ. 1 έως 3 ερωτήματα. Σε αυτήν την περίπτωση, τα συγκεκριμένα άτομα θα απογραφούν στον τόπο μόνιμης κατοικίας τους και δεν θα προσμετρηθούν στον πραγματικό πληθυσμό της περιφέρειας, στην οποία ανήκει το νοικοκυριό όπου φιλοξενήθηκαν κατά την ημέρα της απογραφής. Τα υπόλοιπα ερωτήματα δεν προβλέπονται ειδικώς σε νόμο ή προεδρικό διάταγμα, ενώ η υπ. αριθμ. 1524/Γ5-473/14-02-2011 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ Β/425), που εκδόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 3 του ν. 2392/1996 και με την οποία εξουσιοδοτείται ο Πρόεδρος της ΕΛ.ΣΤΑΤ. να καθορίσει μεταξύ άλλων τις μεθόδους της προπαρασκευής και διενέργειας της απογραφής, στις οποίες συγκαταλέγεται η προμέτρηση των κατοικιών σε οικισμούς άνω των 1000 κατοίκων, ο τύπος, η μορφή και ο τρόπος συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων και των λοιπών βοηθητικών εντύπων αποτελεί ανεπίτρεπτη υπεξουσιοδότηση. Από τις ερωτήσεις που δεν προβλέπονται ειδικώς σε νόμο η Αρχή κρίνει ότι η πλήρης ημερομηνία εγκατάστασης στην Ελλάδα που προβλέπει η υπ' αριθμ. 10 ερώτηση δεν είναι αναγκαία για όσα άτομα εγκαταστάθηκαν πριν από χρονικό διάστημα, μεγαλύτερο του ενός έτους, και αρκεί η αναφορά απλώς του έτους εγκατάστασης. Η ακριβής ημερομηνία απαιτείται μόνο για τα άτομα που έχουν εγκατασταθεί πριν από διάστημα μικρότερο των δώδεκα μηνών και έχουν πρόθεση να παραμείνουν για δώδεκα μήνες τουλάχιστον. Συνεπώς, θα πρέπει να δοθεί κατάλληλη διευκρίνιση

ση στους απογραφείς να συμπληρώνουν την πλήρη ημερομηνία μόνο για τα άτομα που εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα τους τελευταίους δώδεκα μήνες. Όσον αφορά στα στοιχεία που συλλέγονται για τους μόνιμους κατοίκους συλλογικών καταλυμάτων παρατηρείται ότι το «δελτίο απογραφής ατόμου» περιέχει στο ερώτημα για την οικογενειακή κατάσταση τέσσερις επιπλέον εναλλακτικές απαντήσεις που αφορούν στην ελεύθερη συμβίωση. Το στοιχείο αυτό δεν είναι καν πρόσφορο διότι σύμφωνα με τις Συστάσεις της Συνδιάσκεψης Ευρωπαίων Στατιστολόγων για τις απογραφές πληθυσμού και στέγασης του 2010 η πραγματική -σε αντίθεση με τη νόμιμη- οικογενειακή κατάσταση προϋποθέτει κοινή συνήθη διαμονή στο ίδιο νοικοκυριό (πβλ. παρ. 217 - 219), στοιχείο που δεν συντρέχει όταν το ένα άτομο διαμένει μόνιμα στο συλλογικό κατάλυμα. Το δελτίο για την απογραφή των κτιρίων δεν προκαλεί παρατηρήσεις.

6. Ανακεφαλαιώνοντας, παρατηρείται ότι μια σειρά από ερωτήσεις δεν βρίσκουν νομοθετικό έρεισμα, εκτός από αυτές που προβλέπονται στον Κανονισμό 763/2008/ΕΚ σε συνδυασμό με τον εκτελεστικό Κανονισμό 1201/2009/ΕΚ ή προκύπτουν από διατάξεις της ελληνικής έννομης τάξης (ερώτηση 4 σε σχέση με τον πραγματικό πληθυσμό και ερώτηση 8 σε σχέση με το νόμιμο πληθυσμό). Με νόμο ή προεδρικό διάταγμα ή ενδεχομένως, λόγω του επείγοντος, με πράξη νομοθετικού περιεχομένου θα έπρεπε να προβλεφθούν ειδικά τα στοιχεία που ζητούνται κατά τις γενικές απογραφές και για λόγους επαύξησης της σαφήνειας της ρύθμισης θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν και όσα προβλέπονται στους Κανονισμούς της Ε. Ένωσης. Επιπλέον, ορισμένες ερωτήσεις θέτουν ζητήματα αναλογικότητας, ήτοι η υπ' αριθμ. 4 ερώτηση κατά το μέρος που οδηγεί σε συμπλήρωση των ερωτήσεων 1 έως 3 για τους φιλοξενούμενους που πρόκειται να απογραφούν στον τόπο της μόνιμης κατοικίας τους, ενώ αυτό δεν είναι αναγκαίο για την καταμέτρηση του πραγματικού πληθυσμού. Περαιτέρω, αν και βρίσκει νόμιμο έρεισμα, ο νομοθέτης θα έπρεπε στο μέλλον να επανεξετάσει την προσφορότητα της καταμέτρησης του πραγματικού πληθυσμού για το σχεδιασμό των διάφορων κρατικών δράσεων. Στην υπ' αριθμ. 10 ερώτηση κρίνεται ως μη αναγκαία η καταγραφή της ακριβούς ημερομηνίας για όσα άτομα εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα πριν από χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δώδεκα μηνών. Τέλος, στο δελτίο απογραφής ατόμου για τα συλλογικά καταλύματα θα πρέπει να απαλειφθούν οι επιπλέον εναλλακτικές απαντήσεις στο ερώτημα για την οικογενειακή κατάσταση.

7. Με δεδομένο ότι η στατιστική έρευνα δεν απαιτεί προσωπικά δεδομένα θα πρέπει να προβλεφθεί με νόμο ή προεδρικό διάταγμα το υποσύνολο των στοιχείων που οδηγούν στην ταυτοποίηση των ατόμων, τα οποία από τη στιγμή που πραγματοποιηθούν οι απαραίτητες ενέργειες για τον έλεγχο της ορθότητας και πληρότητας των αποτελεσμάτων θα διαγραφούν ενώ μέχρι τότε θα πρέπει να τηρούνται χωριστά (βλ. υπό σημείο 11). Τέτοια στοιχεία είναι το ονοματεπώνυμο του ατόμου, το όνομα πατέρα / συζύγου και μητέρας αλλά και περαιτέρω στοιχεία που ευκόλως μπορούν να οδηγήσουν στην ταυτοποίησή του, όπως, από τη διεύθυνση κατοικίας η οδός και ο αριθμός, από την ημερομηνία γέννησης η ακριβής ημέρα, καθώς και ο αύξων αριθμός του δελτίου απογραφής ατόμου που αντιστοιχεί στον αύξοντα αριθμό απογραφής νοικοκυριού (πβλ. και Συστάσεις της Συνδιάσκεψης Ευρωπαίων Στατιστολόγων για τις απογραφές πληθυσμού και στέγασης του 2010, παρ. 59). Είναι αυτονόητο ότι η Επιτροπή Στατιστικού Απορρήτου της ΕΛ.ΣΤΑΤ. λαμβάνει και επιπλέον μέτρα για να μην είναι δυνατή η έμμεση ταυτοποίηση του ατόμου στο πλαίσιο χρήσης των στοιχείων για περαιτέρω έρευνες, ανάλογα με το επίπεδο ανάλυσης των στοιχείων σε σχέση με τον αριθμό των ατόμων που φέρουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά.

8. Με βάση τη γενική αρχή του άρθρου 4 του ν. 2472/1997 για τη χρονική διάρκεια της τήρησης των προσωπικών δεδομένων θα πρέπει να προβλεφθεί ως υποχρέωση και να μην καταλείπεται απλώς στη διακριτική ευχέρεια της ΕΛ.ΣΤΑΤ. ο χρόνος διαγραφής των ψηφιοποιημένων στοιχείων που οδηγούν στην ταυτοποίηση των ατόμων, καθώς και ο χρόνος καταστροφής των εντύπων των ερωτηματολογίων που περιέχουν τις απαντήσεις των απογραφομένων. Η ΕΛ.ΣΤΑΤ. δήλωσε ότι ένα εύλογο χρονικό διάστημα για τη διαγραφή των ανωτέρω στοιχείων που περιέχονται στα δελτία απογραφής ατόμου και την καταστροφή των έντυπων ερωτηματολογίων θα μπορούσε να τεθεί στα τρία έτη από την ημερομηνία αναφοράς της απογραφής. Επίσης, στο μέτρο που οι «κατάλογοι-πλαίσιο κτιρίων» σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ. χρησιμεύουν ως οδηγοί για τη διενέργεια της απογραφής, ενώ σε αυτούς περιλαμβάνονται ονόματα ιδιοκτητών, όταν δεν υπάρχει διεύθυνση, θα πρέπει και ως προς αυτούς να προβλεφθεί συγκεκριμένος χρόνος διαγραφής τουλάχιστον των ονομάτων των ιδιοκτητών. Ομοίως, θα πρέπει να προβλεφθεί συγκεκριμένο χρονικό διάστημα για τη διαγραφή του ονοματεπωνύμου του υπεύθυνου του νοικοκυριού στις συγκεντρωτικές καταστάσεις απογραφέντων νοικοκυριών-κατοικιών-κατοικούμενων χώρων και συλλογικών καταλυμάτων.

9. Πέραν της απαγόρευσης της χρήσης των απόρρητων στοιχείων, δηλαδή των στοιχείων από τα οποία προκύπτει η ταυτότητα των ατόμων για μη στατιστικούς σκοπούς σύμφωνα με το άρθρο 7 του ν. 3832/2010, το ισχύον νομικό πλαίσιο θα έπρεπε να προβλέπει ότι οι από το νόμο οριζόμενες κατηγορίες αποδεκτών των στοιχείων διασφαλίζουν το στατιστικό απόρρητο, υποχρεούνται σε έγκαιρη ανωνυμοποίηση των στατιστικών στοιχείων και λαμβάνουν τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα ασφάλειας ώστε τα στοιχεία αυτά να μη χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς. Ως προς τη διαβίβαση στοιχείων που καθιστούν δυνατή την έμμεση ταυτοποίηση των στατιστικών μονάδων (ατόμων) για επιστημονικούς σκοπούς θα πρέπει με νόμο ή προεδρικό διάταγμα ή έστω με τον υπό έκδοση Κανονισμό Στατιστικών Υποχρεώσεων να ορισθούν οι κατάλληλες εγγυήσεις και οι προϋποθέσεις να είναι σαφείς και δημοσίως προσβάσιμες. Η έλλειψη αυτή επισημάνθηκε ήδη κατά την αξιολόγηση της Γ.Γ. Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδας, της οποίας τις αρμοδιότητες ασκεί πλέον η ΕΛ.ΣΤΑΤ., ως προς την τήρηση του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές (βλ. σελ. 11, δείκτη 5.6. του πορίσματος "Peer review on the implementation of the European Statistics Code of Practice", 21-02-2008, προσβάσιμο μέσω της ιστοσελίδας της ΕΛ.ΣΤΑΤ.). Μια τέτοια εγγύηση θα ήταν ο καθορισμός των φορέων που επιτρέπεται να λαμβάνουν απόρρητα στοιχεία, όπως αντίστοιχα έχουν ορισθεί με τους εκτελεστικούς Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 831/2002, 1104/2006, 1000/2007, 606/2008, 520/2010 για τα στοιχεία που τηρεί η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία. Από τους Κανονισμούς αυτούς αλλά και από αντίστοιχες αλλοδαπές ρυθμίσεις προκύπτει ότι η διαβίβαση απόρρητων στοιχείων για επιστημονικούς σκοπούς επιτρέπεται μόνο προς φορείς που έχουν ως σκοπό την επιστημονική έρευνα ή ερευνητές που συνδέονται συμβατικώς με τους ανωτέρω φορείς και είναι είτε δημόσιοι υπάλληλοι ή δεσμεύονται από το στατιστικό απόρρητο (όπως για την τελευταία περίπτωση προβλέπει ήδη το άρθρο 7 του ν. 3832/2010).

10. Όσον αφορά στη δημιουργία ενός στατιστικού μητρώου πληθυσμού, το οποίο θα χρησιμοποιηθεί στο μέλλον ως βασικό πλαίσιο αναφοράς για τη διενέργεια ειδικότερων στατιστικών ερευνών και εργασιών, θα πρέπει καταρχήν αυτό να προβλέπεται σε νόμο ή προεδρικό διάταγμα ενώ η Επιτροπή Στατιστικού Απορρήτου της ΕΛ.ΣΤΑΤ. δεν έχει σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 1 του ν. 2392/1996 τέτοια αρμοδιότητα. Τυχόν πρόβλεψη θα πρέπει να υπάρχει ήδη στις διατάξεις που ρυθμίζουν τις γενικές απογραφές του τρέχοντος έτους, ώστε να πληρούται η προϋπόθεση της σαφήνειας της ρύθμισης,

η οποία αποσκοπεί στην προβλεψιμότητά της. Επιπλέον, η Αρχή κρίνει ότι η τήρηση του συνόλου των δεδομένων της απογραφής, δηλαδή για όλα τα άτομα με τρόπο ώστε να είναι δυνατή η ταυτοποίησή τους, συμπεριλαμβανομένου του στοιχείου της οδού και αριθμού της διεύθυνσης μόνιμης κατοικίας των ατόμων, θα ήταν αντίθετη με την αρχή της αναλογικότητας και θα αναιρούσε την υποχρέωση διαγραφής των στοιχείων της απογραφής που οδηγούν στην ταυτοποίηση των ατόμων. Εξάλλου, περαιτέρω στατιστικές έρευνες είναι και οφείλουν να είναι περιορισμένες ως προς το σύνολο των ατόμων που αφορούν. Λαμβάνοντας υπόψη το κόστος για τη συλλογή στοιχείων για στατιστικούς σκοπούς το μητρώο αυτό θα πρέπει να αφορά περιορισμένο, ταυτόχρονα αντιπροσωπευτικό, ποσοστό του πληθυσμού και να τηρείται για περιορισμένο χρονικό διάστημα ώστε να μην υπάρχει ο κίνδυνος δημιουργίας προφίλ για τα άτομα ούτε συγκέντρωσης στοιχείων για μεγαλύτερο σύνολο πληθυσμού, όπως θα μπορούσε να συμβεί αν το μητρώο αυτό τηρούνταν για μεγαλύτερο διάστημα από αυτό που μεσολαβεί μέχρι την επόμενη απογραφή. Ως παράδειγμα αναφέρεται το άρθρο 23 του γερμανικού νόμου για τις απογραφές του έτους 2011 (ZensusG), σύμφωνα με το οποίο επιτρέπεται προς το σκοπό δειγματοληπτικών ερευνών πληθυσμού, κατοικιών και κτιρίων να χρησιμοποιηθούν ως κριτήρια επιλογής ο αριθμός των κατοικιών και ατόμων, το είδος του συλλογικού καταλύματος, η διεύθυνση του κτιρίου, συλλογικού καταλύματος ή της κατοικίας για τη δημιουργία στατιστικού μητρώου επί τη βάση σύγχρονων μαθηματικών μεθόδων. Με τα κριτήρια αυτά θα επιλεγθούν συγκεκριμένες περιοχές της γερμανικής επικράτειας, οι οποίες δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το ποσοστό του 20% επί του συνόλου. Επίσης, ορίζεται ότι τα στοιχεία αυτά που χρησιμοποιούνται ως κριτήρια επιλογής τηρούνται χωριστά από τα στατιστικά δεδομένα για χρονικό διάστημα μέχρι την επόμενη απογραφή. Τέλος, τυχόν ενημέρωση του στατιστικού μητρώου πληθυσμού από διοικητικές πηγές, μόνον για το χρονικό διάστημα διατήρησης του μητρώου, θα πρέπει επίσης να προβλέπεται ειδικώς καθώς και οι συγκεκριμένες πηγές και τα στοιχεία που θα επικαιροποιούνται.

11. Ως οργανωτικό μέτρο ασφάλειας θα πρέπει με νόμο ή προεδρικό διάταγμα να προβλέπεται, επίσης, ο διαχωρισμός των στοιχείων που οδηγούν στην ταυτοποίηση των ατόμων (βλ. υπό σημείο 7) μέχρι τη διαγραφή τους, η διαγραφή (βλ. υπό σημείο 8), και μάλιστα οι ενέργειες αυτές θα πρέπει να πραγματοποιούνται με ασφαλή τρόπο. Ο διαχωρισμός και η διαγραφή πραγματοποιούνται μετά την ψηφιοποίηση των απαντήσεων στα ερωτηματολόγια ενώ η διαγραφή αφού πραγματοποιηθεί ο έλεγχος της ορθότητας και πληρότητας των αποτελεσμάτων. Ομοίως ο διαχωρισμός των στοιχείων ισχύει και ως προς το στατιστικό μητρώο πληθυσμού (βλ. υπό σημείο 10). Τέλος, θα πρέπει να προβλέπεται η ασφαλής καταστροφή των εντύπων των ερωτηματολογίων.

12. Η υπό κατάρτιση ρύθμιση για τις γενικές απογραφές του τρέχοντος έτους θα πρέπει, επίσης, να συμπληρώνεται, όπου δεν εφαρμόζονται ειδικότερες διατάξεις σύμφωνα με όσα προτείνονται ανωτέρω, από τις γενικότερες διατάξεις για τις στατιστικές έρευνες και τη διενέργεια απογραφών (βλ. υπό σημείο 3) καθώς και να προβλέπεται η συμπληρωματική εφαρμογή του ν. 2472/1997, για όσα δεν ορίζονται ειδικότερα. Η διάταξη του άρθρου 18 του ν. 3832/2010, όπως ισχύει, ορίζει μόνον ότι η ΕΛ.ΣΤΑΤ. γνωστοποιεί τα αρχεία της και την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 2472/1997, στην Αρχή ενώ ως υπεύθυνος επεξεργασίας ορίζεται ο Πρόεδρος της ΕΛ.ΣΤΑΤ. Κατ'αρχάς, με δεδομένο ότι υπεύθυνος επεξεργασίας είναι σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. ζ) του ν. 2472/1997 οποιοσδήποτε, νομικό ή φυσικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή άλλος οργανισμός καθορίζει το σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ως υπεύθυνος θα πρέπει να ορίζεται η ίδια η ΕΛ.ΣΤΑΤ.

(βλ. και Γνώμη 1/2010 της Ο.Ε. του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ για τις έννοιες του υπευθύνου και εκτελούντα την επεξεργασία). Η Αρχή διαπιστώνοντας την αληθή έννοια της ισχύουσας διάταξης δέχεται ήδη την ΕΛ.ΣΤΑΤ. ως υπεύθυνο επεξεργασίας και κρίνει ότι η πραγματοποιούμενη από την ΕΛ.ΣΤΑΤ. επεξεργασία προσωπικών δεδομένων υπόκειται στο ν. 2472/1997.

13. Με την υπό κρίση απογραφή συλλέγονται και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, ιδίως η αναφορά στην υπ' αριθμ. 17 ερώτηση του δελτίου απογραφής ατόμου για την ασθένεια ως λόγο μειωμένης απασχόλησης. Επίσης, ευαίσθητο προσωπικό δεδομένο αποτελεί και η πληροφορία σε σχέση με τους μόνιμους κατοίκους στις εξής κατηγορίες συλλογικών καταλυμάτων: σανατόρια, ψυχιατρεία, κλινικές, νοσοκομεία, μοναστήρια, φυλακές και αναμορφωτήρια, καθότι από τα ανωτέρω στοιχεία δύναται να εξαχθούν πληροφορίες σε σχέση με την υγεία, τις θρησκευτικές πεποιθήσεις, ή το γεγονός ότι σε κάποιο άτομο έχει επιβληθεί ποινική καταδίκη ή αναμορφωτικό μέτρο. Αντιθέτως, δεν αποτελεί ευαίσθητο δεδομένο η αναφορά στο λόγο επαναπατρισμού, ειδικότερα στην ιδιότητα του πρόσφυγα ή του αιτούντα άσυλο, στην υπ' αριθμ. 10 ερώτηση του δελτίου απογραφής ατόμου. Τούτο διότι την ιδιότητα του πρόσφυγα ή του αιτούντα άσυλο αποκτά ένα άτομο για λόγους που ανάγονται στη φυλή, θρησκεία, ή εθνικότητά του, στη συμμετοχή του σε ορισμένη κοινωνική ομάδα ή λόγω των πολιτικών πεποιθήσεων του (βλ. π.δ. 114/2010 σε συνδυασμό με το άρθρο 1 της Σύμβασης της Γενεύης). Αν και οι ανωτέρω λόγοι συνδέονται με διάφορες κατηγορίες ευαίσθητων δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. β) του ν. 2472/1997, από την απλή αναφορά στο καθεστώς του πρόσφυγα ή του αιτούντα άσυλο δεν συνάγεται ο συγκεκριμένος λόγος, άλλως η συγκεκριμένη κατηγορία ευαίσθητων δεδομένων που αφορά στο απογραφόμενο άτομο. Πέραν του γεγονότος ότι οι ανωτέρω περιπτώσεις επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο της γενικής απογραφής πληθυσμού-νοικοκυριών του έτους 2011 συγκαταλέγονται στα στοιχεία για τα οποία δεν υπάρχει έρεισμα στο ισχύον δίκαιο (βλ. υπό σημείο 5), η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα έκδοσης άδειας σύμφωνα με το άρθρο 7 σε συνδυασμό με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. δ) του ν. 2472/1997 καθότι η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων για στατιστικούς σκοπούς δεν προβλέπεται στις αποκλειστικά απαριθμούμενες περιπτώσεις του άρθρου 7 παρ. 2 ν. 2472/1997. Τούτο όμως δεν απαγορεύει εν γένει την επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων για στατιστικούς σκοπούς, εφόσον, όπως ορίζει το άρθρο 8 παρ. 4 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη (34), αυτή προβλέπεται σε νόμο που παρέχει τις κατάλληλες εγγυήσεις (βλ. υπό σημείο 1).

14. Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 3 του ν. 2472/1997, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Αυτά τα μέτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφάλειας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων. Λόγω της φύσης της απογραφής, της συγκέντρωσης δηλ. στοιχείων για το σύνολο του πληθυσμού της χώρας σε μια ενιαία βάση δεδομένων, αυξάνονται οι πιθανές επιπτώσεις από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, απώλεια, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση ή άλλου είδους αθέμιτη επεξεργασία. Συνεπώς, το επίπεδο ασφάλειας θα πρέπει να είναι μεγαλύτερο και τα μέτρα ασφάλειας ιδιαίτερα αυξημένα, σε σχέση με τα μέτρα άλλων εφαρμογών ή βάσεων δεδομένων που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία των υπολοίπων στοιχείων της ΕΛ.ΣΤΑΤ., π.χ. άλλων στατιστικών ερευνών. Λαμβάνοντας υπόψη λοιπόν τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της βάσης δεδομένων που προκύπτει από μια απογραφή, τα

παρόντα μέτρα ασφάλειας και τις διαδικασίες προστασίας προσωπικών δεδομένων που έχουν γνωστοποιηθεί στην ΑΠΔΠΧ από την ΕΛ.ΣΤΑΤ., καθώς και τις διεθνώς αποδεκτές πρακτικές (όπως τη σειρά του προτύπου ISO/IEC 27000) ως προς τις διαδικασίες και τα οργανωτικά, φυσικά και τεχνικά μέτρα ασφάλειας, η Αρχή κρίνει ότι η ΕΛ.ΣΤΑΤ. οφείλει να εφαρμόζει κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα γενικά μέτρα ασφάλειας:

- Πολιτική και σχέδιο ασφάλειας: Η πολιτική ασφάλειας αποτελεί τη βάση για την εφαρμογή των ειδικότερων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων ασφάλειας και οφείλει να περιγράφει τις βασικές αρχές προστασίας προσωπικών δεδομένων και ασφάλειας που εφαρμόζονται και να καλύπτει τουλάχιστον το εύρος των συστημάτων μέσω των οποίων πραγματοποιείται η συγκεκριμένη επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Το σχέδιο ασφάλειας πρέπει να περιγράφει την υλοποίηση των αρχών της πολιτικής ασφάλειας στα τυχόν επιμέρους συστήματα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων μέσω συγκεκριμένων μέτρων. Το σχέδιο ασφάλειας μπορεί να είναι ένα ενιαίο σχέδιο υλοποίησης της πολιτικής ασφάλειας ή μπορεί να αποτελείται από επιμέρους σχέδια για τα εμπλεκόμενα πληροφοριακά συστήματα ή/και τις διάφορες διαδικασίες (π.χ. διαχείριση χρηστών, αυθεντικοποίηση, κ.α.).

Σημειώνεται ότι η πολιτική και το σχέδιο ασφάλειας πρέπει να εγκριθούν από το αρμόδιο όργανο της ΕΛ.ΣΤΑΤ. Όλοι οι υπάλληλοι πρέπει να είναι απολύτως ενήμεροι για την πολιτική αυτήν (τουλάχιστον για το τμήμα αυτής που τους αφορά), και ειδικότερα για τις αρμοδιότητες και τις ευθύνες τους ως προς τις διαδικασίες της ασφάλειας, καθώς επίσης και να δεσμευτούν εγγράφως για την τήρηση αυτής.

- Υπεύθυνος ασφάλειας: Η ΕΛ.ΣΤΑΤ οφείλει να ορίσει εγγράφως υπεύθυνο ασφάλειας (ή, ενδεχομένως, αντίστοιχη ομάδα ατόμων) των προσωπικών δεδομένων της απογραφής με συγκεκριμένες αρμοδιότητες. Ο υπεύθυνος ασφάλειας έχει σημαντικό ρόλο σε έναν οργανισμό, καθώς είναι εκείνος που ελέγχει την εφαρμογή των οργανωτικών και τεχνικών μέτρων ασφάλειας.

- Διαδικασία διαχείρισης περιστατικών ασφάλειας: Η ΕΛ.ΣΤΑΤ. οφείλει, μεταξύ των διαδικασιών που θα περιλαμβάνονται στο σχέδιο ασφάλειας, να ορίσει διαδικασία διαχείρισης (ανίχνευση - αντιμετώπιση) περιστατικών ασφάλειας, όπως για παράδειγμα περιστατικά διαρροής δεδομένων, που θα περιλαμβάνει τις ενέργειες, οι οποίες είναι αναγκαίες για τη διερεύνηση του εκάστοτε περιστατικού, το προσωπικό που θα ενεργοποιηθεί, τα αρχεία που θα πρέπει να διερευνηθούν, την εκτίμηση μεγέθους διαρροής/αποτίμηση συνεπειών κτλ.

Πέραν των ανωτέρω γενικότερων μέτρων ασφάλειας, η ΕΛ.ΣΤΑΤ. οφείλει επίσης να υλοποιήσει κατ' ελάχιστον τα εξής ειδικότερα μέτρα, ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι διάφοροι κίνδυνοι, και κυρίως ο κίνδυνος διαρροής ή μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης στα δεδομένα της απογραφής: α) Θα πρέπει να ληφθούν κατάλληλα μέτρα φυσικής ασφάλειας για τα ερωτηματολόγια και τα υπόλοιπα έντυπα που θα χρησιμοποιηθούν, τόσο κατά τη διάρκεια της απογραφής, αλλά και αφού συγκεντρωθούν στην Κεντρική Υπηρεσία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. και κατά τη διάρκεια της ψηφιοποίησής τους. β) Η πληροφοριακή υποδομή που θα χρησιμοποιηθεί για την επεξεργασία των δεδομένων της απογραφής δεν θα πρέπει να είναι προσβάσιμη από το διαδίκτυο ή να έχει σύνδεση με το διαδίκτυο (εκτός αν κάτι τέτοιο είναι απολύτως απαραίτητο στο πλαίσιο του ρόλου/αρμοδιοτήτων που έχει ανατεθεί στο χρήστη του εκάστοτε υπολογιστή, περίπτωση στην οποία θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν κατάλληλες τεχνικές ασφαλούς απομακρυσμένης πρόσβασης και κρυπτογράφησης). γ) Θα πρέπει να προβλέπεται ορθή διαχείριση των χρηστών για την απόδοση δικαιωμάτων πρόσβασης στα δεδομένα της απογραφής, ούτως ώστε οι χρήστες να έχουν πρόσβαση αποκλειστικά

στα δεδομένα που απαιτούνται για την πραγματοποίηση της εργασίας τους. δ) Για τους διαχειριστές των εμπλεκόμενων πληροφοριακών συστημάτων πρέπει να χρησιμοποιούνται αυξημένης ασφάλειας ψηφιακά πιστοποιητικά για την αυθεντικοποίησή τους, ενώ κρίσιμες λειτουργίες διαχείρισης (π.χ. έλεγχος αρχείων καταγραφής) να διενεργούνται με την έγκριση δύο διαφορετικών προσώπων. ε) Οι σταθμοί εργασίας που επεξεργάζονται δεδομένα της απογραφής πρέπει να είναι ρυθμισμένοι κατάλληλα ώστε να μην επιτρέπονται ενέργειες απλών χρηστών οι οποίες επηρεάζουν τη συνολική τους διαμόρφωση (π.χ. απενεργοποίηση προγραμμάτων προστασίας από ιούς, εγκατάσταση νέων προγραμμάτων ή αλλαγή ρυθμίσεων υαρχόντων κτλ.), ενώ επίσης, δεν θα πρέπει να επιτρέπεται η εξαγωγή δεδομένων, είτε έντυπα (π.χ. μέσω εκτυπώσεων) είτε ηλεκτρονικά, όπως με τη χρήση αποσπώμενων μέσων (π.χ. USB, CD/DVD) - εκτός αν υπάρχει έγκριση από τον Υπεύθυνο Ασφάλειας (ή άλλης μορφής έγκριση, μέσω διαδικασίας που προβλέπεται στην πολιτική ασφάλειας). στ) Θα πρέπει να ενεργοποιηθεί η δυνατότητα καταγραφής των ενεργειών (σε αρχεία καταγραφής - log files), τόσο σε επίπεδο ενεργειών στη βάση δεδομένων και του λειτουργικού συστήματος, όσο και των ενεργειών των χρηστών της εφαρμογής, και να πραγματοποιείται τακτικός έλεγχος, ειδικά των ενεργειών των διαχειριστών επί των δεδομένων που αφορούν στην απογραφή, ούτως ώστε να ελέγχεται αν κάθε πρόσβαση ή γενικότερα ενέργεια είναι εξουσιοδοτημένη.

Όσον αφορά στο διαχωρισμό των στοιχείων που οδηγούν στην ταυτοποίηση των ατόμων (βλ. υπό σημείο 11), αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί με κωδικοποίηση των στοιχείων αναγνώρισης. Το αρχείο της αντιστοίχισης των κωδικών με τα στοιχεία προσδιορισμού της ταυτότητας θα πρέπει να κρυπτογραφηθεί, να αρχειοθετηθεί, και να χρησιμοποιείται μόνο όταν απαιτείται ο προσδιορισμός της ταυτότητας του υποκειμένου (συσχέτιση ονόματος με κωδικό αριθμό), όπως για παράδειγμα όταν πιθανόν χρειαστεί για τον προσδιορισμό του στατιστικού δείγματος μελλοντικών ερευνών.

Όσον αφορά στην ασφαλή διαγραφή των ψηφιοποιημένων στοιχείων που οδηγούν στην ταυτοποίηση των ατόμων καθώς και την ασφαλή καταστροφή των εντύπων ερωτηματολογίων η Αρχή παραπέμπει στην υπ' αριθμ. 1/2005 Οδηγία για την ασφαλή καταστροφή των δεδομένων.

15. Επισημαίνεται, τέλος, ότι για μελλοντικές απογραφές θα πρέπει ο νομοθέτης να επανεξετάσει με τη δέουσα επιμέλεια τις επιμέρους πτυχές διενέργειας των απογραφών, από τις πηγές άντλησης των στοιχείων (μητρώα) μέχρι την επιλογή μέτρων που βελτιώνουν την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Σε αυτά συγκαταλέγονται το περιεχόμενο των ερωτήσεων, ο τρόπος συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων, η έγκαιρη και πλήρης ενημέρωση των πολιτών για την απογραφή, η διενέργεια μελέτης επιπτώσεων στην ιδιωτικότητα. Ειδικότερα, ως προς το περιεχόμενο των ερωτήσεων (βλ. υπό σημείο 5) θα πρέπει να επανεξετασθεί η ανάγκη καταμέτρησης του πραγματικού πληθυσμού. Όσον αφορά στη μη καταγραφή των φιλοξενούμενων ατόμων που δηλώνουν ότι θα απογραφούν στον τόπο της μόνιμης κατοικίας τους και τη μη καταγραφή της ακριβούς ημερομηνίας επαναπατρισμού, θα πρέπει επίσης, να παραλειφθούν σε επόμενη απογραφή. Επίσης, όσον αφορά στα συλλογικά καταλύματα, καταρχάς θα πρέπει να απαλειφθούν οι εναλλακτικές σχετικά με την πραγματική οικογενειακή κατάσταση, ως απρόσφορες. Η διαμονή σε μια σειρά από συλλογικών καταλυμάτων, εκτός του ότι συνδέεται με ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα κατά την έννοια του ν. 2472/1997, κυρίως δύναται να οδηγήσει στον κοινωνικό στιγματισμό των ατόμων, όταν η διαμονή σε αυτά παραπέμπει σε χαρακτηριστικά που αποκλίνουν από το επιθυμητό μέτρο οι-

κονομικής, δημόσιας ή ιδιωτικής συμπεριφοράς. Πέραν από την κατά προτεραιότητα διαγραφή των δεδομένων θα μπορούσε να επανεξετασθεί η αναγκαιότητα πλήρους απογραφής των ατόμων που διαμένουν σε συλλογικά καταλύματα, δηλαδή να παραλείπονται τα στοιχεία που αφορούν στην εργασία και το μορφωτικό επίπεδο. Ως προς τον τρόπο συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων θα μπορούσε να εξετασθεί η δυνατότητα συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων από τον ίδιο τον απογραφόμενο και η ταχυδρομική αποστολή τους, ατελώς, στην ΕΛ.ΣΤΑΤ., όπως προβλέπεται ήδη σε διάφορα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ τη δυνατότητα αυτή είχε υπογραμμίσει ήδη το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Συνταγματικό Δικαστήριο στην προμνημονευθείσα απόφασή του (BVerfGE 65, σελ. 1 – 71). Αυτό αποτελεί ηπιότερο μέσο απογραφής αφού οι απογραφόμενοι έχουν τη δυνατότητα να τηρήσουν μυστικές τις απαντήσεις τους έναντι των απογραφέντων. Υπό το ίδιο πνεύμα το δικαστήριο ζήτησε επίσης, ως διαδικαστική προϋπόθεση προστασίας των προσωπικών δεδομένων, οι απογραφείς να μην κατοικούν στην ίδια περιοχή με τους απογραφόμενους ώστε να αποφευχθεί οιαδήποτε σύγκρουση καθηκόντων και να μη θιγεί η προθυμία των απογραφόμενων να δηλώσουν τα αληθή στοιχεία. Η έγκαιρη και πλήρης ενημέρωση των απογραφόμενων σχετικά με όλα τα ζητήματα της απογραφής μπορεί να επιτευχθεί με τη δημιουργία ειδικής ιστοσελίδας. Τέλος, η διενέργεια μελέτης επιπτώσεων στην ιδιωτικότητα αποτελεί καλή πρακτική που εφαρμόζεται ήδη σε άλλες χώρες, όπως την Ηνωμένο Βασίλειο (βλ. ενδεικτικώς Report of a Privacy Impact Assessment conducted by the Office for National Statistics in relation to the 2011 Census England and Wales, Νοέμβριος 2009), την Αυστραλία (βλ. Census Enhancement Proposal: Privacy Impact Assessment Report for Australian Bureau of Statistics, Ιούνιος 2005), τον Καναδά (βλ. 2011 Census of Population and the National Household Survey Privacy Impact Assessment, 2009) και τις Η.Π.Α. (βλ. ενδεικτικώς Privacy Impact Assessment, U.S. Census Bureau, Ιανουάριος 2010). Η διενέργεια μελέτης επιπτώσεων εντοπίζει πιθανά προβλήματα που προκαλούν τα ερωτηματολόγια της απογραφής, προτείνει λύσεις, όπως επίσης εξετάζει την επιλογή κατάλληλων διαδικασιών για τη συμμόρφωση με τις αρχές της προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Τέλος, συνιστάται η αξιολόγηση από ανεξάρτητο τρίτο των συστημάτων και διαδικασιών που αφορούν στην απογραφή ήδη κατά το στάδιο της προπαρασκευής της.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή αποφαινεται ότι η διενέργεια των γενικών απογραφών πληθυσμού-κατοικιών και οικοδομών-κτιρίων πληθυσμού για το έτος 2011 καθώς και ο σχεδιασμός μελλοντικών απογραφών οφείλει να διενεργηθεί σύμφωνα με τους όρους που αναφέρονται στα σημεία 4 έως 14 του σκεπτικού της παρούσας.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 53/2011

ΛΗΨΗ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ ΔΡΟΜΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ GOOGLE MAPS

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Η εταιρεία «Google, Inc.» (εφεξής «η εταιρεία») με το υπ' αρ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/1205/22-12-2008 έγγραφο είχε γνωστοποιήσει στην Αρχή την έναρξη επεξεργασίας στην Ελλάδα στο πλαίσιο της υπηρεσίας Street View σχετικά με την τρισδιάστατη περιήγηση στους δρόμους ελληνικών περιοχών.

Η Αρχή, σε απάντηση της ανωτέρω γνωστοποίησης, ζήτησε με το υπ' αριθμ. ΓΝ/ΕΞ/14-04-2009 έγγραφό της περαιτέρω διευκρινίσεις και συγκεκριμένα μέτρα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων ενώ επιφυλάχθηκε να κρίνει τη νομιμότητα της επεξεργασίας μετά την υποβολή των συμπληρωματικών στοιχείων. Μέχρι τότε δεν επέτρεψε να πραγματοποιηθούν εργασίες συλλογής φωτογραφικών εικόνων. Ειδικότερα, ζήτησε τον ορισμό εκπροσώπου στην ελληνική επικράτεια κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 3 παρ. 3 στοιχ. β) ν. 2472/1997, όπως ισχύει, την επαρκή και πρόσφορη ενημέρωση του κοινού σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με την υπ' αριθμ. 1/1999 κανονιστική απόφαση της Αρχής, την αναφορά των μέτρων για τον περιορισμό της λήψης εικόνων από χώρους που ενδέχεται να αποκαλύψουν ευαίσθητα δεδομένα, τον προσδιορισμό του χρόνου τήρησης των πρωτογενών δεδομένων, δηλαδή των εικόνων που τηρούνται χωρίς θόλωση, καθώς και τον προσδιορισμό τυχόν αποδεκτών των δεδομένων.

Εξάλλου, η Αρχή εξέδωσε ενδιάμεσως την υπ' αριθμ. 91/2009 Απόφαση σε σχέση με αντίστοιχη υπηρεσία που παρέχεται από ελληνική εταιρεία, με την οποία έθεσε τις προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας, λαμβάνοντας υπόψη και τις απόψεις της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ στην υπόθεση «Google - Street View», με σκοπό την ομοιόμορφη εφαρμογή της Οδηγίας 95/46/ΕΚ στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η εταιρεία, με το υπ' αρ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/261/14-03-2011 έγγραφο, τροποποίησε την αρχική γνωστοποίηση σε σχέση με το σκοπό επεξεργασίας. Συγκεκριμένα, η εταιρεία δηλώνει πλέον ως σκοπό επεξεργασίας τη χαρτογράφηση δρόμων ελληνικών περιοχών που θα χρησιμοποιηθεί και σε άλλες υπηρεσίες της, όπως την υπηρεσία παροχής οδηγιών για τη μετάβαση από μία τοποθεσία σε άλλη (Google Maps).

Στο ίδιο έγγραφο η εταιρεία ορίζει την εταιρεία «Γκουγκλ Ελλάς Εφαρμογές Διαδικτύου Ε.Π.Ε.» ως εκπρόσωπό της στην Ελλάδα, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 3 στοιχ. β) ν. 2472/1997. Επιπλέον δηλώνει ότι σε ένα χρόνο από την ημερομηνία λήψης των φωτογραφιών θα εφαρμόζεται αυτοματοποιημένα μόνιμη θόλωση στα πρόσωπα και τις πινακίδες οχημάτων, όπως αυτή θα εφαρμόζονταν και για την υπηρεσία "Street View". Συγκεκριμένα, ύστερα από τη λήψη φωτογραφιών από το κινητό συνεργείο της εταιρείας, οι φωτογραφίες αυτές θα τύχουν κατάλληλης επεξεργασίας από εξειδικευμένο λογισμικό πρόγραμμα, ούτως ώστε να γίνει εντοπισμός των προσώπων διερχόμενων ατόμων ή πινακίδων αυτοκινήτων που πιθανώς διακρίνονται στις φωτογραφίες. Οι φωτογραφίες, στις οποίες εντοπίζονται ευδιάκριτα πρόσωπα ή/και πινακίδες αυτοκινήτων, θα τύχουν περαιτέρω επεξεργασίας και τα εν λόγω σημεία θα καλύπτονται με θόλωση ένα έτος μετά τη λήψη των φωτογραφιών. Η εταιρεία διευκρινίζει ότι η τήρηση των μη θολωμένων φωτογραφιών (πρωτογενών δεδομένων) για ένα έτος από τη λήψη τους είναι απαραίτητη για τη βελτίωση της ακρίβειας και της ποιότητας των χαρτών της, τη βελτίωση της ποιότητας της τεχνολογίας εντοπισμού και θόλωσης, την αντικατάσταση τυχόν προβληματικών απεικονίσεων (ψευδώς θετικών σημείων) και την παροχή χρήσιμων υπηρεσιών στους χρήστες των χαρτών της. Επιπλέον, όπως σημειώνει η εταιρεία, τα πρωτογενή δεδομένα δεν θα διαβιβάζονται σε τρίτους, εκτός αν συντρέχει νόμιμος λόγος, για τον οποίο η εταιρεία υποχρεούται να τα διαβιβάσει.

Όσον αφορά στα μέτρα ασφάλειας η εταιρεία έχει δηλώσει με το υπ' αρ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/184/17-02-2010 έγγραφο ότι λαμβάνει αυστηρά και πολυεπίπεδα μέτρα φυσικής ασφάλειας καθώς και άλλα οργανωτικά μέτρα με στόχο την ασφάλεια των δεδομένων, από τη στιγμή της λήψης των φωτογραφιών, ενώ η πρόσβαση στα δεδομένα είναι αυστηρά περιορισμένη στο προσωπικό της εταιρείας που είναι απολύτως απαραίτητο για το

σκοπό αυτό. Η επεξεργασία των δεδομένων γίνεται σύμφωνα με την πολιτική ασφαλείας και ιδιωτικότητας της εταιρείας. Πιο συγκεκριμένα, και σύμφωνα με το υπ' αρ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/334/12-03-2010 έγγραφο, οι φωτογραφίες, που συλλέγονται, αποθηκεύονται σε σκληρό δίσκο, ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε κάθε όχημα. Οι σκληροί δίσκοι παραμένουν ασφαλείς σε όλη τη διάρκεια της συλλογής φωτογραφιών και ο χειρισμός τους γίνεται μόνον από κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό, το οποίο έχει τη συνεχή εποπτεία τους. Μόλις ένας σκληρός δίσκος δεν έχει πλέον ελεύθερο αποθηκευτικό χώρο, συσκευάζεται και αποστέλλεται στα κέντρα επεξεργασίας της εταιρείας με ασφαλή τρόπο μέσω ταχυαποστολής (κούριερ) όπου πραγματοποιείται η περαιτέρω επεξεργασία.

Επιπρόσθετα, στο υπ' αρ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/1151/06-10-2010 έγγραφο, η εταιρεία αναφέρει ότι στα κέντρα επεξεργασίας των δεδομένων που διατηρεί τόσο στην Ευρώπη όσο και στις Η.Π.Α. ισχύουν κανόνες αποθήκευσης σύμφωνα με την πολιτική ασφαλείας και ιδιωτικότητας της εταιρείας, καθώς και με τις αρχές του «ασφαλούς λιμένα», στις οποίες η εταιρεία έχει προσχωρήσει.

Τέλος, η εταιρεία δηλώνει ότι πριν από την έναρξη οποιωνδήποτε εργασιών λήψης φωτογραφιών, θα προηγηθεί επαρκής και απρόσκοπτη ενημέρωση του κοινού με κάθε πρόσφορο τρόπο. Συγκεκριμένα, στο υπ' αρ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/137/08-02-2011 ηλεκτρονικό μήνυμά της, η εταιρεία αναφέρει ότι θα πραγματοποιηθεί λεπτομερής εκστρατεία ενημέρωσης τόσο πριν όσο και κατά τη διάρκεια των εργασιών λήψης των φωτογραφιών μέσω εφημερίδων τοπικής και πανελλήνιας κυκλοφορίας. Στο υπ' αρ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/1151/06-10-2010 έγγραφο, η εταιρεία διευκρινίζει ότι η ενημέρωση θα περιέχει πληροφορίες για το πρόγραμμα των εργασιών λήψης φωτογραφιών και τις περιοχές κάλυψης, την πολιτική ιδιωτικότητας της εταιρείας, και γενικότερα για τις υπηρεσίες της αυτές καθ' αυτές. Το κοινό θα μπορεί επίσης να ενημερώνεται και μέσω ειδικού ιστοτόπου που θα λειτουργεί στην ελληνική γλώσσα. Επιπλέον, όλα τα οχήματα του κινητού συνεργείου που θα χρησιμοποιηθούν θα φέρουν κατάλληλη σήμανση με το λογότυπο της εταιρείας.

Μετά από εξέταση όλων των ανωτέρω στοιχείων, αφού άκουσε τον εισηγητή και τους βοηθούς εισηγητές, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης, η Αρχή

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Η χαρτογράφηση δρόμων ελληνικών περιοχών που θα χρησιμοποιηθεί και για την παροχή άλλων υπηρεσιών, όπως της πλοήγησης, χρήζει καταρχήν ενιαίας αντιμετώπισης με τις υπηρεσίες εικονικής περιήγησης, την νομιμότητα των οποίων έκρινε η Αρχή με την υπ' αριθμ. 91/2009 Απόφασή της, στο μέτρο που παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά.

2. Καταρχάς, η χαρτογράφηση των δρόμων βασίζεται στη φωτογράφησή τους καθώς και των διερχόμενων προσώπων, οχημάτων και των παρακείμενων κτηρίων. Συνεπώς, όπως δέχθηκε η Αρχή με την υπ' αριθμ. 91/2009 Απόφαση (σκ. 1) πραγματοποιείται ως προς τα ανωτέρω στοιχεία επεξεργασία προσωπικών δεδομένων κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. α), γ) και δ) ν. 2472/1997, με μόνη τη διαφορά ότι τα δεδομένα αυτά δεν δημοσιεύονται στο διαδίκτυο. Το τελευταίο δεν είναι ωστόσο κρίσιμο για τον νομικό χαρακτηρισμό των πραγματοποιούμενων εργασιών, αφού σε κάθε περίπτωση συντρέχει συλλογή, αποθήκευση, χρήση και τροποποίηση των εικόνων που περιλαμβάνουν προσωπικά δεδομένα.

3. Η εταιρεία είναι κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. ζ) ν. 2472/1997 υπεύθυνος επεξεργασίας αφού ορίζει το σκοπό και τον τρόπο της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων για την παροχή των υπηρεσιών της. Επειδή είναι εγκατεστημένη στην Κα-

λιφώρα των Η.Π.Α., εφαρμόζεται ο ν. 2472/1997 σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 3 παρ. 3 στοιχ. β) εφόσον η εταιρεία προσφεύγει σε μέσα, αυτοματοποιημένα ή μη, ευρισκόμενα στην ελληνική επικράτεια. Τα μέσα που εν προκειμένω χρησιμοποιεί η εταιρεία είναι τα οχήματα και το προσωπικό που πραγματοποιεί τη φωτογράφιση και άλλες τυχόν εργασίες (πρβ. και Γνώμη 8/2010 της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 για το εφαρμοστέο δίκαιο, σελ. 22 - 27). Στην περίπτωση αυτή ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη να υποδείξει με γραπτή δήλωσή του προς την Αρχή εκπρόσωπο εγκατεστημένο στην ελληνική επικράτεια. Η εταιρεία όρισε, όπως εκτέθηκε στο ιστορικό της παρούσας, την εταιρεία «Γκουγκλ Ελλάς Εφαρμογές Διαδικτύου Ε.Π.Ε.».

4. Η επεξεργασία των προαναφερθέντων απλών προσωπικών δεδομένων προς το σκοπό της παροχής υπηρεσιών χαρτών και πλοήγησης αποτελεί θεμιτό σκοπό και επιτρέπεται για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος του υπευθύνου της επεξεργασίας, σύμφωνα με όσα δέχθηκε η Αρχή με την υπ' αριθμ. 91/2009 Απόφασή της (σκ. 2) σε σχέση με τις υπηρεσίες εικονικής περιήγησης. Το σύννομο της επεξεργασίας θα πρέπει να κριθεί με βάση τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε) ν. 2472/1997 στο μέτρο που προηγούμενη συγκατάθεση για την απεικόνιση ή μη ενός ατόμου ή άλλων προσδιοριστικών στοιχείων του, δεν είναι δυνατή και ούτε συντρέχει άλλος λόγος επεξεργασίας από όσους αναφέρονται στο ίδιο άρθρο. Η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας είναι απαραίτητη προϋπόθεση του περιορισμού των ατομικών δικαιωμάτων από το κράτος αλλά και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών (άρθρο 25 παρ. 1 Σ). Ο ν. 2472/1997 διαπνέεται από αυτή, καθόσον η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. β) θέτει ως γενική αρχή ότι τα δεδομένα πρέπει να είναι πρόσφορα και αναγκαία για την επίτευξη του σκοπού της επεξεργασίας, ενώ οι διατάξεις των άρθρων 5 και 7 ανάγουν την αναγκαιότητα ως προϋπόθεση της νομιμότητας της επεξεργασίας, επαγόμενες σχετική υποχρέωση του υπευθύνου της επεξεργασίας. Η έκφανση της αναγκαιότητας θέτει στο δίκαιο των προσωπικών δεδομένων την ειδικότερη αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων που πρόκειται να τύχουν επεξεργασίας. Σε σχέση με την υπό κρίση υπηρεσία θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι τα άτομα, των οποίων τα προσωπικά δεδομένα υφίστανται επεξεργασία, δεν έχουν προηγούμενη συναλλακτική επαφή με τον υπεύθυνο επεξεργασίας που θα δικαιολογούσε την επεξεργασία αυτή. Θα πρέπει συνεπώς να τηρηθούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις ώστε να ελαχιστοποιηθεί η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων για όσο διάστημα είναι αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού της και να διασφαλισθούν τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων.

5. Όσον αφορά στην απεικόνιση προσώπων και πινακίδων οχημάτων θα πρέπει να εφαρμόζεται η τεχνική της "θόλωσης". Εφόσον δεν είναι δυνατή η αναγνώριση των προσώπων και των πινακίδων οχημάτων, τα σχετικά δεδομένα καθίστανται ανώνυμα για την εταιρεία. Η εταιρεία διαβεβαίωσε ότι η τεχνική μόνιμης «θόλωσης» θα εφαρμοσθεί μετά την πάροδο δώδεκα μηνών από τη φωτογράφιση. Η θόλωση πραγματοποιείται αυτοματοποιημένα, με την εφαρμογή ειδικού λογισμικού.

6. Όσον αφορά στην τήρηση των πρωτογενών δεδομένων μέχρι τη «θόλωσή» τους αυτή θα πρέπει να δικαιολογείται με βάση το έννομο συμφέρον του υπευθύνου της επεξεργασίας, δηλαδή να συντρέχουν επαρκείς λόγοι για την τήρησή τους σε σχέση με το σκοπό της επεξεργασίας. Επιπλέον, θα πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την προστασία αυτών των δεδομένων.

Η Αρχή κρίνει ότι η τήρηση των πρωτογενών δεδομένων για δώδεκα μήνες από τη φωτογράφιση προς το σκοπό της βελτίωσης της ακρίβειας και της ποιότητας των χαρτών της, καθώς και της βελτίωσης των αποτελεσμάτων της θόλωσης, σε σχέση με τα

μέτρα ασφάλειας που αναφέρονται στο ιστορικό της παρούσας πληρούν τις προϋποθέσεις των άρθρων 4 παρ. 1 στοιχ. β) και δ), 5 παρ. 2 στοιχ. ε) και 10 ν. 2472/1997. Τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα ασφάλειας θα πρέπει να αναθεωρούνται τακτικά. Επιπλέον, προτείνεται η διενέργεια περιοδικών ελέγχων από εξειδικευμένες ελεγκτικές εταιρείες.

7. Μετά την πάροδο των δώδεκα μηνών θα πρέπει ωστόσο να θλωθούν και τα κτήρια που χρησιμοποιούνται ως οικίες. Στο μέτρο που και αυτές χαρακτηρίζονται ως προσωπικά δεδομένα, ακόμη και αν η επέμβαση στο δικαίωμα δεν είναι τόσο έντονη όπως στην περίπτωση των εικόνων προσώπων και πινακίδων οχημάτων (πβλ. υπ' αριθμ. 91/2009 Απόφαση, σκ. 1 & 4), και εφόσον η τήρησή τους δεν απαιτείται για το σκοπό της επεξεργασίας που γνωστοποίησε η εταιρεία, δεν συντρέχει νόμιμη αιτία για την αποθήκευση ή περαιτέρω επεξεργασία τους. Αν η εταιρεία προτίθεται να επεξεργασθεί τις εικόνες των οικιών για άλλο σκοπό, αυτός θα πρέπει να γνωστοποιηθεί στην Αρχή εντός των δώδεκα μηνών που νομίμως τηρούνται τα δεδομένα.

8. Η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων θα παραβίαζε την αρχή της αναλογικότητας σε σχέση με το συγκεκριμένο σκοπό επεξεργασίας και την παροχή των υπηρεσιών της εταιρείας και θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για την αποφυγή ή ελαχιστοποίηση του κινδύνου λήψης και περαιτέρω επεξεργασίας εικόνων που ενδεχομένως αποκαλύπτουν ευαίσθητα δεδομένα των ατόμων, όπως σε σχέση με θρησκευτικούς χώρους, νοσηλευτήρια, οίκους ανοχής κλπ. Η εταιρεία δήλωσε ότι ως γενικό μέτρο που λαμβάνει για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου είναι ο προγραμματισμός της φωτογράφισης πολύ πρωινές ώρες και κατά προτίμηση αργίες. Επιπλέον, δεν θα πραγματοποιείται φωτογράφιση χώρων για τους οποίους υπάρχει σχετική εκ του νόμου απαγόρευση, όπως στρατοπέδων.

9. Το δικαίωμα ενημέρωσης και η αντίστοιχη υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 11 ν. 2472/1997 κατά το στάδιο της συλλογής των προσωπικών δεδομένων, εν προκειμένω της φωτογράφισης, αποτελεί ακρογωνιαίιο λίθο ώστε η επεξεργασία να είναι θεμιτή καθόσον έτσι το υποκείμενο καθίσταται γνώστης της επεξεργασίας και δύναται να ασκήσει τα υπόλοιπα δικαιώματά του (πρβλ. και σκ. 38 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ). Σύμφωνα με όσα δέχθηκε η Αρχή στην υπ' αριθμ. 91/2009 Απόφασή της (σκ. 8), δεν αρκεί για την ενημέρωση η σήμανση των οχημάτων που διέρχονται στους υπό φωτογράφιση δρόμους αλλά θα πρέπει αυτή να περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 11 παρ. 1 ν. 2472/1997 και τα μέσα που χρησιμοποιούνται να είναι πρόσφορα για την ενημέρωση του κατά δυνατόν μέγιστου αριθμού των υποκειμένων των δεδομένων. Ως πρόσφοροι τρόποι προτείνονται η ενημέρωση δια του τύπου ή διαμέσου άλλων μέσων μαζικής ενημέρωσης (πβλ. την υπ' αριθμ. Απόφαση 91/2009 της Αρχής, σκ. 8). Η ενημέρωση δια του τύπου θα πρέπει να πραγματοποιείται σε μια καθημερινή πανελλήνιας μεγάλης κυκλοφορίας εφημερίδα της πρωτεύουσας και σε μια τοπική καθημερινή μεγάλης κυκλοφορίας εφημερίδα εκδιδόμενης στην έδρα της Γενικής Γραμματείας της Περιφέρειας, στα διοικητικά όρια της οποίας βρίσκονται οι εκάστοτε υπό φωτογράφιση δήμοι. Η ενημέρωση θα πρέπει να πραγματοποιείται και μέσω σχετικής με τη συγκεκριμένη υπηρεσία ιστοσελίδας της εταιρείας, σε εμφανές σημείο. Στην ιστοσελίδα θα πρέπει να αναφέρονται οι περιοχές όπου πρόκειται να πραγματοποιηθεί η φωτογράφιση καθώς και το προγραμματισμένο χρονικό διάστημα για κάθε περιοχή. Η εταιρεία δήλωσε ότι πρόκειται να συμμορφωθεί με την υποχρέωση του άρθρου 11 ν. 2472/1997.

10. Όσον αφορά στο δικαίωμα πρόσβασης στα πρωτογενή δεδομένα κατά το άρθρο 12 ν. 2472/1997, όπως έχει κρίνει η Αρχή στην υπ' αριθμ. 91/2009 Απόφασή της (πβλ. σκ. 7), το υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να δίδει επαρκή στοιχεία για τον εντο-

πισμό των δεδομένων που το αφορούν. Τέλος, όσον αφορά στο δικαίωμα αντίρρησης η Αρχή σημειώνει τα εξής: το δικαίωμα αυτό αποτελεί ιδιαίτερο αντισταθμιστικό μέτρο ιδίως στις περιπτώσεις όπου η επεξεργασία επιτρέπεται βάσει του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε) και δ) ν. 2472/1997 (πβλ. σκ. 45 και άρθρο 14 στοιχ. α) Οδηγίας 95/46/ΕΚ). Λαμβάνοντας όμως υπόψη ότι στην υπό κρίση περίπτωση η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων με τα ανωτέρω χαρακτηριστικά και εγγυήσεις κρίνεται νόμιμη, η άσκησή του θα ήταν αλυσιτελής καθότι δεν θα οδηγούσε στη διαγραφή τους.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή κρίνει ότι η λήψη και επεξεργασία φωτογραφιών δρόμων ελληνικών περιοχών από την εταιρεία «Google, Inc.», ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για σκοπούς δημιουργίας χαρτών ελληνικών δρόμων και παροχής συναφών υπηρεσιών (π.χ. πλοήγησης) είναι σύμφωνη με τον ν. 2472/1997, εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας τηρεί τους όρους που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 54/2011

ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΑΡΑΒΑΤΩΝ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΡΗΤΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΠΡΟΒΛΕΨΗ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Τη 13 Μαΐου 2010 αναρτήθηκε στη σχετική ιστοσελίδα του διαδικτυακού τόπου του Υπουργείου Οικονομικών (http://www.mnec.gr/el/press_office/DeltiaTyrou/articles/article1337.html) Δελτίο Τύπου με θέμα Ανακοίνωση σχετικά με τα αποτελέσματα των εκτεταμένων ελέγχων σε γιατρούς μετά από διασταυρώσεις στοιχείων. Το εν λόγω Δελτίο Τύπου συνοδευόταν από Παραρτήματα με σχετικούς πίνακες (http://www.mnec.gr/export/sites/mnec/el/press_office/DeltiaTyrou/Documents/2010_05_12_doctors.pdf), όπου περιλαμβάνονταν και δύο πίνακες (αντίστοιχα, Παραρτήματα II και III) σχετικά με Κατάσταση γιατρών στην Αθήνα για τους οποίους προέκυψαν φορολογικές παραβάσεις και με Γιατρούς για τους οποίους έχουν καταλογιστεί ή είναι υπό καταλογισμό πρόστιμα. Οι πίνακες αυτοί προσδιορίζουν ονομαστικά ιατρούς, στους οποίους αποδίδονται παραβιάσεις διατάξεων της φορολογικής νομοθεσίας. Ο Πίνακας II περιλαμβάνει συνολικά 57 ιατρούς και περιέχει 4 στήλες με τα πλήρη ονοματεπώνυμα, την επαγγελματική διεύθυνση, την ειδικότητα των ενδιαφερομένων και το είδος των παραβάσεων, που τους αποδίδονται. Ο Πίνακας III περιλαμβάνει 9 συνολικά ιατρούς και δύο διαγνωστικά κέντρα, περιέχει 3 στήλες με τα πλήρη ονοματεπώνυμα (για τα διαγνωστικά κέντρα την επωνυμία), την περιοχή άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας και το ύψος των προστίμων που έχουν καταλογιστεί ή είναι υπό καταλογισμό. Ένας τρίτος πίνακας (I) είχε ως θέμα Δηλωθέντα κέρδη γιατρών στην περιοχή του Κολωνακίου και περιέχει τρεις στήλες με τα αρχικά ονοματεπώνυμων, το δηλωθέν εισόδημα και την ειδικότητα των ενδιαφερομένων. Ο τέταρτος πίνακας (σχετικός με τη λεγόμενη υπόθεση De Puy) περιέχει τρεις στήλες για 12 συνολικά πρόσωπα, όπου η στήλη ονοματεπώνυμα είναι κενή, ωστόσο υπάρχουν δύο στήλες με το δηλωθέν οικογενειακό εισόδημα 2001-2008 των ενδιαφερομένων ιατρών ορθοπεδικών και το ύψος των συνολικών καταθέσεων έως 31/12/2009.

Υποβλήθηκαν στην Αρχή οι υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3093/14-05-2010 και Γ/ΕΙΣ/3094/14-05-2010 εξώδικες δηλώσεις (όπως αυτές συμπληρώθηκαν μεταγενέστερα, με τα υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3622/08-06-2010, Γ/ΕΙΣ/4380/13-07-2010 και Γ/ΕΙΣ/3502/03-06-2010 έγγραφα, αντίστοιχα) της Α, ιατρού Αθηνών, και της Β, ιατρού Πειραιά, οι οποίες

κατήγγειλαν στην Αρχή την κατά τα προαναφερόμενα δημοσιοποίηση δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα. Η Α περιλαμβανόταν στον Πίνακα II σχετικά με Κατάσταση γιατρών στην Αθήνα για τους οποίους προέκυψαν φορολογικές παραβάσεις ενώ η Β περιλαμβανόταν στον Πίνακα III σχετικά με Γιατρούς για τους οποίους έχουν καταλογιστεί ή είναι υπό καταλογοισμό πρόστιμα.

Ακολούθως, ο Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών, με το υπ' αρ. πρωτ./..2010 έγγραφό του, κατήγγειλε στην Αρχή, αφενός, τη δημοσίευση της λίστας των ιατρών που υπέπεσαν σε φορολογικές παραβάσεις και, αφετέρου, την αναγραφή του ΑΜΚΑ των θεραπόντων ιατρών στα συνταγολόγια των ασφαλισμένων των φορέων κοινωνικής ασφάλισης.

Με αφορμή τις προαναφερόμενες καταγγελίες, η Αρχή συνήλθε τη 10/06/2010 για να εξετάσει τη νομιμότητα της δημοσιοποίησης των επίμαχων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθόσον αφορά την τήρηση των ουσιαστικών διατάξεων του Ν. 2472/1997 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και του φορολογικού απορρήτου. Προηγουμένως, κάλεσε, με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3425/31-05-2010 έγγραφό της, το Υπουργείο Οικονομικών, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, να την ενημερώσει για τα εξής: (α) σε ποια διάταξη νόμου προβλέπεται η δημοσιοποίηση των επίμαχων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των ενδιαφερομένων ιατρών και (β) ποιος είναι ο σκοπός που εξυπηρετείται με τη δημοσιοποίηση αυτή.

Ακολούθως, η Αρχή συνεδρίασε για τη συζήτηση της υπόθεσης στις 08/07/2010. Κατά τη συνεδρίαση αυτή παρέστησαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους επί του θέματος οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών Ασ. Ροδοκάλη, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους, και Αθ. Τσιοκάνης, Πάρεδρος ΝΣΚ, οι οποίοι ζήτησαν και έλαβαν προθεσμία, προκειμένου να υποβάλουν στην Αρχή υπόμνημα για την πληρέστερη ανάπτυξη των ισχυρισμών τους. Το υπόμνημα αυτό υποβλήθηκε στην Αρχή, με αρ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/4380/13-07-2010.

Μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού αναγνώστηκαν τα πρακτικά των συνεδριάσεων της 10/06/2010 και 08/07/2010, άκουσε την πρόταση του εισηγητή και μετά από διεξοδική συζήτηση,

Η Αρχή:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, με τις διατάξεις των άρθρων 9Α του Συν/τος, 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), καθώς, επίσης, με τις διατάξεις της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, της Σύμβασης 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Ν. 2472/1997, κατοχυρώνεται το ατομικό δικαίωμα του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού, ήτοι η προστασία του ατόμου από την επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα.

2. Επειδή, κατά την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι περιορισμοί ατομικών δικαιωμάτων πρέπει να ορίζονται γενικώς και αντικειμενικώς με τυπικό νόμο ή κατόπιν ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης με διάταγμα, να δικαιολογούνται από αποχρώντες λόγους δημόσιου συμφέροντος, να είναι πρόσφοροι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και να μη θίγουν τον πυρήνα του ατομικού δικαιώματος. Αντίστοιχα, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) έχει δεχθεί, ιδίως κατά την ερμηνεία του άρθρου 8 παρ. 2 της ΕΣΔΑ, ότι οποιαδήποτε επέμβαση (περιορισμός) στην ιδιωτική ζωή του ατόμου από τη δημόσια εξουσία πρέπει να προβλέπεται σε νόμο, που φέρει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της προσβασιμότητας (accessibility) και της προβλεψιμότητας των συνεπειών

του (foreseeability). Η νομολογία αυτή απηχεί την αρχή της νομιμότητας, που διέπει τη δράση της δημόσιας διοίκησης, υπό την έννοια ότι η αρμοδιότητα των δημοσίων αρχών πρέπει να προβλέπεται από νόμο και να ασκείται σύμφωνα με το νόμο.

3. Επειδή, η ανάρτηση στο Διαδίκτυο των ονοματεπωνύμων και των επαγγελματικών διευθύνσεων παραβατών της φορολογικής νομοθεσίας συνιστά επεξεργασία απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και έντονο περιορισμό του ατομικού δικαιώματος πληροφοριακού αυτοκαθορισμού, εν όψει των ιδιαίτερων κινδύνων του Διαδικτύου για την προσωπικότητα του ατόμου (καθολική και μη τυχόν ελεγχόμενη πρόσβαση, χρήση μηχανών αναζήτησης πληροφοριών, απεριόριστη δυνατότητα συσχετισμού πληροφοριών και δημιουργία profile, μεταφόρτωση πληροφοριών, κλπ.). Συνεπώς, κατά τα προλεχθέντα, απαιτείται να προβλέπεται σε νόμο η αρμοδιότητα της δημόσιας αρχής για τη δημοσιοποίηση μέσω του Διαδικτύου των ονοματεπωνύμων και λοιπών επαγγελματικών στοιχείων φορολογουμένων προς επιδίωξη συγκεκριμένου θεμιτού σκοπού.

4. Επειδή, στην υπό κρίση υπόθεση, το Υπουργείο Οικονομικών, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, προέβη σε ανάρτηση στη σχετική ιστοσελίδα του διαδικτυακού τόπου του, στις 13 Μαΐου 2010, Δελτίου Τύπου με θέμα Ανακοίνωση σχετικά με τα αποτελέσματα των εκτεταμένων ελέγχων σε γιατρούς μετά από διασταυρώσεις στοιχείων. Το εν λόγω Δελτίο Τύπου συνοδευόταν από Παραρτήματα με σχετικούς πίνακες, όπου περιλαμβάνονταν και δύο πίνακες (αντίστοιχα, Παραρτήματα II και III) σχετικά με Κατάσταση γιατρών στην Αθήνα για τους οποίους προέκυψαν φορολογικές παραβάσεις και με Γιατρούς για τους οποίους έχουν καταλογιστεί ή είναι υπό καταλογοισμό πρόστιμα. Οι πίνακες αυτοί προσδιόριζαν ονομαστικά ιατρούς, στους οποίους αποδίδονταν παραβάσεις διατάξεων της φορολογικής νομοθεσίας. Ο Πίνακας II περιελάμβανε συνολικά 57 ιατρούς και περιείχε 4 στήλες με τα πλήρη ονοματεπώνυμα, την επαγγελματική διεύθυνση, την ειδικότητα των ενδιαφερομένων και το είδος των παραβάσεων, που τους αποδίδονταν. Ο Πίνακας III περιελάμβανε 9 συνολικά ιατρούς και δύο διαγνωστικά κέντρα, περιείχε 3 στήλες με τα πλήρη ονοματεπώνυμα (για τα διαγνωστικά κέντρα την επωνυμία), την περιοχή άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας και το ύψος των προστίμων που είχαν καταλογιστεί ή ήταν υπό καταλογοισμό.

5. Επειδή, παρά τα όσα ισχυρίζεται το Υπουργείο Οικονομικών, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, η ανωτέρω επεξεργασία δια μέσου του Διαδικτύου απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ιατρών, που φέρονται να υπέπεσαν σε φορολογικές παραβάσεις, δεν προβλέπεται από ρητή νομοθετική διάταξη. Αντιθέτως, η επεξεργασία αυτή προσκρούει στις διατάξεις του άρθρου 85 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ΚΦΕ) και του άρθρου 31 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (ΚΒΣ), που καθιερώνουν, ως κανόνα, το φορολογικό απόρρητο, το οποίο κάμπτεται μόνο στις περιοριστικά οριζόμενες από το νομοθέτη περιπτώσεις. Συνεπώς, η επίμαχη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν παρίσταται νόμιμη.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

1) Αποφαίνεται ότι η δημοσιοποίηση στο διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Οικονομικών, ως υπευθύνου επεξεργασίας, στις 13 Μαΐου 2010, Δελτίου Τύπου με πίνακες ιατρών φερομένων ως παραβατών της φορολογικής νομοθεσίας συνιστά μη νόμιμη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2) Απευθύνει προειδοποίηση στον υπεύθυνο επεξεργασίας να άρει, εντός προθεσμίας δεκαπέντε ημερών από την κοινοποίηση της παρούσας, την επίμαχη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αποσύροντας το συγκεκριμένο Δελτίο Τύπου από το διαδικτυακό του τόπο.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 60/2011**ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΥΓΕΙΑΣ.****Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:**

Το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού (εφεξής ΙΥΠ) ενημέρωσε την Αρχή, με το υπ' αριθμ. πρωτ./2009 έγγραφό του (αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/2623/27-04-2009), σχετικά με παραβίαση προσωπικών δεδομένων, λόγω κλοπής, στις 8-04-2009, τεσσάρων (4) ηλεκτρονικών υπολογιστών από τη μονάδα του ΙΥΠ στην, στους οποίους ήταν καταχωρημένα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα υγείας των εξεταζόμενων παιδιών. Η κλοπή των εν λόγω υπολογιστών αναφέρθηκε και στο Τμήμα Ασφάλειας την ημέρα του συμβάντος (8-04-2009). Σε συνέχεια του ως άνω εγγράφου, η Αρχή ζήτησε από το ΙΥΠ, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2623-1/02-06-2009 έγγραφό της, να παράσχει περαιτέρω διευκρινίσεις αναφορικά με το συγκεκριμένο περιστατικό διαρροής προσωπικών δεδομένων. Ειδικότερα, το ΙΥΠ κλήθηκε να διευκρινίσει: «α) τις κατηγορίες δεδομένων που τηρούσε στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές για τα παιδιά ή άλλα πρόσωπα (π.χ. ονοματεπώνυμο, ημερομηνία γέννησης, εθνικότητα, ημερομηνία εξέτασης, πάθηση, κτλ.), β) τον αριθμό παιδιών, ή και άλλων προσώπων, των οποίων τα δεδομένα ήταν καταχωρημένα, γ) τα μέτρα φυσικής και λογικής ασφάλειας που είχε λάβει και που ίσχυαν την ημερομηνία του συμβάντος, δ) αν υπάρχει δυνατότητα αποκατάστασης των δεδομένων που περιείχονταν στους κλεμμένους υπολογιστές, είτε από το φυσικό αρχείο είτε από αντίγραφα ασφαλείας, ε) τυχόν μέτρα που ελήφθησαν ύστερα από το συμβάν (π.χ. επιπλέον μέτρα ασφαλείας) και στ) τυχόν άλλες ενέργειες στις οποίες προέβη το ΙΥΠ (π.χ. πιθανή ενημέρωση των γονιών των εν λόγω παιδιών)».

Το ΙΥΠ απάντησε στο ως άνω έγγραφο της Αρχής, με το υπ' αριθμ. πρωτ./2009 έγγραφό του (αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/3940/23-6-2009), δηλώνοντας ότι:

1. Η κλοπή αφορούσε μόνον ηλεκτρονικά αρχεία της μονάδας του στην, ως ακολούθως:

- «το ηλεκτρονικό αρχείο του πρωτοβάθμιου παιδιατρικού ιατρείου, το οποίο περιέχει το ονοματεπώνυμο του παιδιού, την ημερομηνία γέννησης, την εθνικότητα, τον ασφαλιστικό φορέα, αριθμούς τηλεφώνων και την αιτία επίσκεψης στο Κέντρο Υγείας
- το ηλεκτρονικό αρχείο της κοινωνικής λειτουργού, το οποίο περιέχει το ονοματεπώνυμο του παιδιού, την ημερομηνία γέννησης, την εθνικότητα, τον ασφαλιστικό φορέα, αριθμούς τηλεφώνων, την αιτία επίσκεψης στο Κέντρο Υγείας και τις εκθέσεις της οικογενειακής κατάστασης των περιπτώσεων που κατατίθενται σε υπηρεσίες ή άλλους φορείς (πχ. σύλλογοι ή σωματεία, κλπ.) για τη χορήγηση επιδομάτων
- το ηλεκτρονικό αρχείο του αναπτυξιακού ιατρείου, το οποίο περιέχει κυρίως τις βεβαιώσεις με την εκτίμηση των αναγκών του παιδιού σε θεραπείες»

2. Στα παραπάνω ηλεκτρονικά αρχεία τηρούνταν προσωπικά δεδομένα 2050 παιδιών.

3. Το ΙΥΠ είχε λάβει ορισμένα μέτρα φυσικής (συναγερμός) και λογικής ασφάλειας (λήξη εβδομαδιαίων αντιγράφων ασφαλείας, χρήση προσωπικών συνθηματικών ανά υπολογιστή, αντίκκο πρόγραμμα) για την προστασία τόσο των τηρούμενων δεδομένων όσο και του πληροφοριακού εξοπλισμού του. Παρά ταύτα, ο συναγερμός δε λειτούργησε την ημέρα του περιστατικού.

4. Το ΙΥΠ ανέκτησε τα δεδομένα που περιείχονταν στους κλεμμένους υπολογιστές από τα αντίγραφα ασφαλείας, τα οποία τηρούσε, και προέβη σε ενημέρωση των γονέ-

ων των παιδιών αναφορικά με το περιστατικό. Επίσης, έλαβε επιπλέον μέτρα λογικής ασφάλειας (χρήση συνθηματικών σε ηλεκτρονικά αρχεία ασθενών, προφύλαξη οθόνης με συνθηματικό, λήψη τριμηνιαίων αντιγράφων ασφαλείας) και φυσικής ασφάλειας (φύλαξη των αντιγράφων ασφαλείας σε ειδικό χώρο) για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, τα οποία τηρούνται στην μονάδα του στην

Η Αρχή έχει χορηγήσει στο ΙΥΠ με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΓΝ/ΕΞ/2794/28-11-2003 έγγραφο της άδεια ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα για το σκοπό της παροχής των υπηρεσιών του εργαστηριακού ελέγχου και θεραπείας σπάνιων νοσημάτων νεογνών και παιδιών. Η Αρχή έχει επίσης χορηγήσει στο ΙΥΠ με το ΓΝ/ΕΞ/2795/28-11-2003 έγγραφο άδεια ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα για το σκοπό της παροχής των υπηρεσιών της κοινωνικής και αναπτυξιακής παιδιατρικής, ψυχικής υγείας, πρωτοβάθμιας φροντίδας, προαγωγής της υγείας και της ποιότητας ζωής του κακοποιούμενου παιδιού και της οικογένειάς του. Και ο δύο χορηγηθείσες άδειες περιέχουν συγκεκριμένους όρους που αφορούν το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας, οι οποίοι περιλαμβάνουν και την εκπόνηση και εφαρμογή πολιτικής και σχεδίου ασφαλείας από το ΙΥΠ. Οι άδειες αυτές ανανεώθηκαν με το ΓΝ/ΕΞ/1370/26-11-2010 έγγραφο της Αρχής μέχρι τις 20-11-2015.

Η Αρχή, αφού άκουσε τον εισηγητή της υπόθεσης και έλαβε υπόψη όλα τα στοιχεία του φακέλου, μετά και από διεξοδική συζήτηση,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Το άρθρο 4, παρ. 1, στοιχ. α' του ν. 2472/1997 ορίζει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών.

2. Το άρθρο 10, παρ. 3 του ν. 2472/1997 ορίζει ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Αυτά τα μέτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφαλείας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων που είναι αντικείμενο της επεξεργασίας.

3. Ως περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων θεωρείται κάθε περίπτωση παραβίασης της ασφαλείας των δεδομένων στο πλαίσιο του χρησιμοποιούμενου συστήματος επεξεργασίας, όπως τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας.

4. Το συγκεκριμένο περιστατικό που ανέφερε το ΙΥΠ στην Αρχή αποτελεί περιστατικό παραβίασης των προσωπικών δεδομένων των παιδιών που είχαν επισκεφτεί το κέντρο, καθώς τα εν λόγω δεδομένα διέρρευσαν -λόγω της κλοπής των μέσων επεξεργασίας - σε μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα. Η βαρύτητα του περιστατικού αυξάνεται από το γεγονός ότι α) τα δεδομένα που διέρρευσαν περιέχουν και δεδομένα υγείας, δηλαδή ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα κατά την έννοια του αρ. 2 στοιχ. β ν. 2472/1997, β) το περιστατικό αφορά μεγάλο αριθμό ατόμων (2050 παιδιά που ήταν καταχωρημένα στα αρχεία του κέντρου).

5. Σύμφωνα με τα στοιχεία του περιστατικού που αναφέρθηκαν στην Αρχή, προκύπτει ότι το περιστατικό οφείλεται στην ανεπάρκεια των μέτρων φυσικής και λογικής ασφαλείας του ΙΥΠ. Πιο συγκεκριμένα, ως προς τη φυσική ασφάλεια, το υπάρχον σύστημα συναγερμού δεν λειτούργησε κατά τη χρονική στιγμή του περιστατικού, ενώ

δεν υπήρχε επαρκής έλεγχος της φυσικής πρόσβασης στους χώρους επεξεργασίας των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Ως προς τη λογική ασφάλεια, όπως δήλωσε το ΙΥΠ, οι χρήστες του χρησιμοποιούσαν προσωπικά συνθηματικά για το άνοιγμα του σταθμού εργασίας τους, λαμβανόταν αντίγραφο ασφαλείας σε εβδομαδιαία βάση και χρησιμοποιούσαν αντιϊκό πρόγραμμα σε όλους τους υπολογιστές. Παρόλα αυτά, από τα στοιχεία που γνωστοποιήθηκαν στην Αρχή, δεν φαίνεται να υπήρχε επαρκής διαδικασία διαχείρισης των χρηστών και των συνθηματικών των συστημάτων επεξεργασίας, με αποτέλεσμα να μην είναι ασφαλής η διαδικασία αυθεντικοποίησης των χρηστών στα αρχεία των προσωπικών δεδομένων. Περαιτέρω, το ΙΥΠ δεν είχε λάβει ειδικότερα μέτρα ασφαλείας, όπως κρυπτογράφηση των σκληρών δίσκων των υπολογιστών, οι οποίοι χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, ώστε να καθίστανται τα δεδομένα ακατάληπτα σε μη εξουσιοδοτημένους χρήστες. Τα ανωτέρω διευκολύνουν την μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση στα παραπάνω δεδομένα.

6. Παρά τις ανωτέρω ελλείψεις, το ΙΥΠ έλαβε αμέσως μέτρα για την αντιμετώπιση του περιστατικού. Ειδικότερα, μετά τη διαπίστωση του περιστατικού το γνωστοποίησε στην Αρχή. Περαιτέρω, το ΙΥΠ προέβη στη λήψη επανορθωτικών/διορθωτικών μέτρων (αναφορά στην αστυνομία, ανάκτηση δεδομένων από αντίγραφα ασφαλείας και ενημέρωση των γονέων των παιδιών, τα οποία αφορούσαν τα δεδομένα), ενώ παράλληλα έλαβε νέα μέτρα για την ενίσχυση της λογικής ασφάλειας των ηλεκτρονικών αρχείων που τηρεί.

7. Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω καθώς και ότι δεν είχε συμβεί παρόμοιο περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων στις εγκαταστάσεις του ΙΥΠ στο παρελθόν, προκύπτει ότι το ΙΥΠ, αν και παραβίασε το άρθρο 10 παρ. 3 ν. 2472/1997, περιόρισε κατά το δυνατόν την έκταση της διαρροής των δεδομένων και έλαβε μέτρα για την αντιμετώπιση παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα απευθύνει στο ΙΥΠ με βάση το άρθρο 21 παρ. 1 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997 προειδοποίηση να λάβει κατ' ελάχιστο τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα ασφαλείας, τα οποία περιλαμβάνονται στο επισυναπτόμενο εμπιστευτικό Παράρτημα της παρούσας Απόφασης, και να ενημερώσει σχετικά την Αρχή εντός τριών (3) μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας Απόφασης.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 66/2011

ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΕ ΣΧΕΤΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΑΛΒΑΝΙΚΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΙΚΟΥΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Ο Α με την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3468/2/6/2010 προσφυγή του προς την Αρχή, καταγγέλλει την Δ/νση Μητρώου της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομικών για παράνομη επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων και, πιο συγκεκριμένα ότι ενώ μέχρι το 2005 τα τιμολόγια και τα μπλοκ αποδείξεων της ατομικής επιχειρησίσεώς του έφεραν τα στοιχεία της επιχειρησίσεώς του, δηλαδή το όνομα και επώνυμό του, γραμμένα στην ελληνική γλώσσα, από το έτος 2005 λόγω της Εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών ΠΟΛ 1101/15.7.2005, η αναγραφή του ονοματεπωνύμου του στα νέα τιμολόγια και μπλοκ αποδείξεων γίνεται πλέον με λατινικούς χαρακτήρες.

Κατά την συζήτηση της υπόθεσης στο Τμήμα της Αρχής την 22.11.2010 ανέκυψε το ζήτημα εάν η Αρχή θα πρέπει να εμμείνει στην προγενέστερη απόφαση της Ολομέλειας 25/2008, η οποία υποχρέωσε την Δ.Ο.Υ. Χαλανδρίου να θεωρήσει τα φορολογικά στοιχεία του προσφεύγοντος δεχόμενη την αναγραφή της επωνυμίας της επιχείρησής του με ελληνικούς χαρακτήρες, με το σκεπτικό ότι «η χορήγηση ΑΦΜ σε αλλοδαπά φυσικά πρόσωπα από την εκάστοτε αρμόδια Δ.Ο.Υ. με την καταχώριση των στοιχείων αυτών με λατινικούς χαρακτήρες και όχι με χαρακτήρες της επίσημης γλώσσας του ελληνικού κράτους, που είναι η ελληνική, αποτελεί δυσμενή διάκριση σε βάρος των αλλοδαπών φυσικών προσώπων σε σχέση με τα φυσικά πρόσωπα ελληνικής υπηκοότητας, στα οποία χορηγείται ΑΦΜ με την καταχώριση των στοιχείων τους με ελληνικούς χαρακτήρες και υπό αυτή την έννοια, συνιστά μη νόμιμη επεξεργασία, η οποία δεν είναι σύμφωνη με τις επιταγές του Ν. 2472/1997» ή να εξετάσει εκ νέου το ζήτημα και να αποφανθεί ότι δεν είναι αρμόδια να κρίνει για τον τρόπο αναγραφής.

Κατόπιν διαλογικής συζήτησης η Αρχή κατέληξε σε ισοψηφία και ως εκ τούτου η υπόθεση παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια με την υπ' αριθμ. 47/2010 απόφαση του Τμήματος.

Η Αρχή μετά από εξέταση της παραπάνω προσφυγής και των λοιπών στοιχείων του φακέλου και αφού άκουσε την πρόταση του εισηγητή, μετά από διεξοδική συζήτηση

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του Ν. 2515/1997, «χορηγείται υποχρεωτικά Αριθμός Φορολογικού Μητρώου σε όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και στις ενώσεις προσώπων που έχουν την κατοικία τους ή την επαγγελματική τους εγκατάσταση ή διενεργούν πράξεις φορολογικού ενδιαφέροντος εντός της Ελληνικής Επικράτειας. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται και ανακαθορίζεται ο χρόνος, ο τρόπος, η διαδικασία χορήγησης του Α.Φ.Μ., ο αριθμός των ψηφίων του, η αρμόδια Δ.Ο.Υ. για τη χορήγησή του, οι πράξεις, οι συναλλαγές και δραστηριότητες φορολογικού ενδιαφέροντος, οι εξαιρέσεις, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη διαδικασία χορήγησης του Α.Φ.Μ.».

Με την υπ' αριθμ. 1027411/842/ΔΜ/26.2.1998 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω διάταξης και στη συνέχεια με τις εγκυκλίους του Υπουργείου Οικονομικών ΠΟΛ 1106/98, ΠΟΛ1120/98 και ΠΟΛ1199/99 ορίστηκαν οι διαδικασίες απόδοσης του Αριθμού Φορολογικού Μητρώου και παρασχέθηκαν ειδικότερες οδηγίες για την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή των προβλεπόμενων διαδικασιών. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 5 της ανωτέρω Υπουργικής Απόφασης, για την απόδοση ΑΦΜ στα φυσικά πρόσωπα υποβάλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. το έντυπο απόδοσης ΑΦΜ, με το οποίο δηλώνονται τα προσωπικά στοιχεία του υπόχρεου, τα στοιχεία ταυτότητάς του, η υπηκοότητα, το επάγγελμα και η οικογενειακή του κατάσταση, καθώς και η πλήρης διεύθυνση κατοικίας του. Κατά την υποβολή της παραπάνω δήλωσης, επιδεικνύεται υποχρεωτικά η ταυτότητα ή σε περίπτωση αλλοδαπού το διαβατήριό του υπόχρεου. Περαιτέρω, με την Εγκύκλιο ΠΟΛ 1199/99, δόθηκε η δυνατότητα χορήγησης ΑΦΜ στους ομογενείς κατόχους του Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς (εφεξής ΕΔΤΟ), με την καταχώριση του εν λόγω δελτίου.

Στη συνέχεια, με την ΠΟΛ 1135/2002, διευκρινίσθηκε ότι για τους αλλοδαπούς που προσέρχονται στην Δ.Ο.Υ. για χορήγηση ΑΦΜ, η καταχώριση των στοιχείων τους στο σύστημα TAXIS θα γίνεται με λατινικούς χαρακτήρες, εφόσον δεν έχουν την ελληνική ιθαγένεια, ενώ για τους ομογενείς που προσέρχονται στην Δ.Ο.Υ. για χορήγηση ΑΦΜ, η

καταχώριση των στοιχείων τους θα γίνεται με ελληνικούς χαρακτήρες, με την αιτιολογία ότι «ομογενής ή Έλληνας το γένος είναι το πρόσωπο του οποίου οι άμεσοι ή απώτεροι γεννήτορες υπήρξαν Έλληνες πολίτες και γενικότερα το πρόσωπο το οποίο με την καταγωγή του από Έλληνες συνδέεται γενεαλογικώς με τους δεσμούς του αίματος με την Ελληνική πολιτεία».

Η νεώτερη όμως και ήδη ισχύουσα εγκύκλιος του Υπουργείου Οικονομικών ΠΟΛ 1101/2005 ανακάλεσε την προηγούμενη εγκύκλιο και ορίζει ότι στο μηχανογραφικό σύστημα TAXIS καταχωρούνται τα προσωπικά στοιχεία των φυσικών προσώπων με ελληνικούς χαρακτήρες για τους έχοντες την ελληνική υπηκοότητα και με λατινικούς χαρακτήρες για τους έχοντες αλλοδαπή υπηκοότητα.

Ειδικά για τους ομογενείς, όπως αναφέρει η ανωτέρω εγκύκλιος, λόγω του ότι έως σήμερα, από τις Δ.Ο.Υ. της χώρας, δεν υπήρξε ενιαία αντιμετώπιση του θέματος, διότι σε ορισμένες κατηγορίες ομογενών το ΕΔΤΟ αναγράφει τα στοιχεία τους με διπλή γραφή, με αποτέλεσμα να έχουν χορηγηθεί ΑΦΜ και όλα τα στοιχεία τους να έχουν καταχωρισθεί με λατινικούς χαρακτήρες ή μόνον με ελληνικούς χαρακτήρες και σε άλλες με λατινικούς και ελληνικούς, «η χορήγηση ΑΦΜ στους ομογενείς κατόχους ΕΔΤΟ θα πραγματοποιείται πλέον με την καταχώριση των στοιχείων τους μόνο με λατινικούς χαρακτήρες, δεδομένου ότι πρόκειται για πρόσωπα αλλοδαπής υπηκοότητας». Με τον ίδιο τρόπο θα αναγράφεται και το ονοματεπώνυμο επί των φορολογικών στοιχείων που εκδίδουν τα παραπάνω πρόσωπα που έχουν ατομική επιχείρηση ή επάγγελμα.

2. Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 παρ. 4 του Ν. 1975/1991, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Οικονομικών, Εργασίας και Δημόσιας Τάξης καθορίζονται οι προϋποθέσεις, η διάρκεια και η διαδικασία παροχής δικαιώματος εισόδου, διαμονής και εργασίας των ομογενών. Ειδικότερα το άρθρο 1 της ΚΥΑ 400/2010, η οποία εκδόθηκε κατ' εφαρμογή της ανωτέρω εξουσιοδοτικής διατάξεως, ορίζει ότι στους ομογενείς με αλβανική ιθαγένεια και στα τέκνα τους, που διαμένουν στην Ελλάδα, χορηγείται μετά από αίτησή τους Ειδικό Δελτίο Ταυτότητα Ομογενούς (Ε.Δ.Τ.Ο.), ισχύος έως δέκα έτη. Σύμφωνα δε, με τις διατάξεις του άρθρου 8 της ανωτέρω Υπουργικής Απόφασης, «ο κάτοχος του Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς, έχει δικαίωμα ελεύθερης πρόσβασης στην ημεδαπή αγορά εργασίας και απολαμβάνει όλα τα δικαιώματα, που αναγνωρίζονται σχετικά από τις ισχύουσες διατάξεις. Επιπλέον, με την επιφύλαξη τυχόν ευνοϊκότερων ρυθμίσεων, ο κάτοχος του Ε.Δ.Τ.Ο. απολαμβάνει την ίδια, με τον έλληνα εργαζόμενο μεταχείριση. Επίσης, δεν υπόκειται σε περιοριστικά μέτρα, όσον αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία και εγκατάσταση του εντός της ελληνικής επικράτειας».

3. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997, νοούνται «ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων». Σύμφωνα δε με το άρθρο 2 στοιχ. γ' του ίδιου νόμου, ως «υποκείμενο των δεδομένων νοείται το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα, και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί...». Το όνομα αποτελεί βασική πτυχή της προσωπικότητας και εντάσσεται στο προστατευτικό πεδίο του ιδιωτικού βίου, συνιστά δε πληροφορία η οποία αναφέρεται σε φυσικό πρόσωπο και το εξατομικεύει, αποτελώντας το κύριο στοιχείο για την ταυτοποίησή του. Υπό το πρίσμα αυτό, το όνομα του προσώπου είναι δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997. Περαιτέρω, η επιλογή του τρόπου γραφής του, που αποτελεί και εκδήλωση του δικαιώματος πληροφοριακής αυτοδιάθεσης (άρθρο 9^Α Σ), υπόκειται στους περιορισμούς και τους κανόνες του Ν. 2472/1997, εφόσον περιλαμβάνεται σε διαρθρωμένο μητρώο.

4. Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997, «τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας, πρέπει: α) να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών».

5. Επειδή στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου προέκυψαν τα εξής:

Ο προσφεύγων Α, ομογενής, Αλβανικής υπηκοότητας και εγκατεστημένος, επί δεκαοκτώ έτη νομίμως με την οικογένειά του στην Ελλάδα, είναι κάτοχος Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς (στο εξής : ΕΔΤΟ), το οποίο αναγράφει το ονοματεπώνυμό του με ελληνικούς και λατινικούς χαρακτήρες. Ο προσφεύγων λειτουργεί από το 2004 ατομική επιχείρηση με έδρα το Κορωπί Αττικής, προς είσπραξη δε του ΦΠΑ και απόδοσή του στην Δ.Ο.Υ. στην οποία υπάγεται, εξέδιδε και χορηγούσε στους πελάτες του διάτρητες αποδείξεις θεωρημένες από την Δ.Ο.Υ., οι οποίες έφεραν τα στοιχεία της επωνυμίας της επιχείρησής του, δηλαδή το όνομα και το επώνυμό του, γραμμένα στην ελληνική γλώσσα. Από το έτος όμως 2005 λόγω της εγκύκλιου του Υπουργείου Οικονομικών ΠΟΛ 1101/15.7.2005, η αναγραφή του ονοματεπωνύμου του στα νέα τιμολόγια και μπλοκ αποδείξεων γίνεται πλέον με λατινικούς χαρακτήρες. Κατόπιν αυτού, υπέβαλε τις αντιρρήσεις του με την από 13.11.2009 επιστολή του, η οποία διαβιβάσθηκε αρμοδίως από το Γραφείο του Υπουργού Οικονομικών στην αρμόδια Δ/νση Μητρώου της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομικών. Με τις αντιρρήσεις του ζήτησε η αναγραφή του ονοματεπωνύμου του επί των φορολογικών του στοιχείων του να γίνεται με ελληνικούς χαρακτήρες. Ωστόσο η ανωτέρω αρμόδια Δ/νση του Υπουργείου με την από 20.5.2010 έγγραφη απάντησή της απέρριψε τις αντιρρήσεις με την αιτιολογία ότι, σύμφωνα με την εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών ΠΟΛ 1101/15.07.05, η καταχώριση των στοιχείων ταυτότητας των ομογενών κατόχων Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς, αλλά και των ομογενών γενικότερα, διενεργείται πλέον στο Μητρώο μόνον με λατινικούς χαρακτήρες.

6. Επειδή, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην τρίτη σκέψη, η Αρχή κρίνει κατά πλειοψηφία, ότι ο τρόπος αναγραφής του ονοματεπωνύμου και των λοιπών προσωπικών στοιχείων του προσφεύγοντος στο τηρούμενο από το Υπουργείο Οικονομικών μητρώο φορολογουμένων συνιστά επεξεργασία που εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Αρχής. Μειοψήφησαν δύο μέλη, τα οποία είχαν τη γνώμη ότι η Αρχή είναι αναρμόδια να αποφανθεί στην υπό κρίση περίπτωση, διότι ο τρόπος αναγραφής του ονόματος δεν συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

7. Επειδή, από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων της φορολογικής νομοθεσίας (άρθρο 31 Ν. 2515/97 και Κ.Υ.Α. 1027411/842/ΔΜ/26.2.1998) και της νομοθεσίας για τη διαμονή και εργασία ομογενών αλβανικής υπηκοότητας (άρθρο 17 παρ. 4 Ν. 1975/1991 και Κ.Υ.Α. 400/2010), προκύπτει ότι οι ομογενείς αλβανικής υπηκοότητας, οι οποίοι είναι εφοδιασμένοι με ειδικό δελτίο ταυτότητας ομογενούς (ΕΔΤΟ) και εργάζονται στην Ελλάδα, απολαύουν όλων των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στους έλληνες υπηκόους. Επομένως, ως φορολογούμενοι, δικαιούνται να έχουν ΑΦΜ και να καταχωρίζονται στο μηχανογραφικό σύστημα TAXIS με τα ονοματεπώνυμα γραμμένα με ελληνικούς χαρακτήρες, αλλά συγχρόνως και με λατινικούς χαρακτήρες, όπως ως αλλοδαπής υπηκοότητας αναγράφονται στα οικεία έγγραφα των αλβανικών αρχών, για την ασφαλή ταυτοποίησή τους και την αποφυγή διπλοεγγραφών. Μειοψήφησε ένα μέλος που έχει τη γνώμη ότι η εγγραφή του ονοματεπωνύμου των ανωτέρω προσώπων στα φορολογικά μητρώα πρέπει να γίνεται μόνο με ελληνικούς χαρακτήρες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή αποφαινεται ότι η Δ/νση Μητρώου της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομικών οφείλει να καταχωρίσει στο τηρούμενο Μητρώο το όνομα, το επώνυμο καθώς και τα λοιπά προσωπικά στοιχεία του προσφεύγοντος με ελληνικούς και λατινικούς χαρακτήρες.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 75/2011**ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΥΠΟΨΗΦΙΟΥ.****Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:**

Με τημε αριθμ. πρωτ. ΔΙΔΚ/Φ.42/175/30.12.2010 (αριθμ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/53/4.1.2011) αίτησή του, όπως αυτή επαναλήφθηκε με τα με αριθμ. πρωτ. ΔΙΔΚ/Φ.42/6384/22.3.2011 (αριθμ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/2121/24.3.2011) και ΔΙΔΚ/Φ.42/7433/6.4.2001 (αριθμ. πρωτ. της Αρχής Γ/ΕΙΣ/2483/8.4.2011) έγγραφα, και κατ' ορθή εκτίμηση αυτής το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ζήτησε από την Αρχή: α) να γνωμοδοτήσει σχετικά με τη νομιμότητα της χορήγησης των πρακτικών της συνεδρίασης της 12ης Ιουλίου 2010 του υπηρεσιακού συμβουλίου, κατά την οποία επελέγησαν οι προϊστάμενοι οργανικών μονάδων του Υπουργείου, σε υποψηφίους για τις ανωτέρω θέσεις που δεν επελέγησαν και β) να χορηγήσει άδεια στο Υπουργείο να διαθέσει στους εν λόγω υποψηφίους και τα χωρία εκείνα του πρακτικών που περιέχουν ευαίσθητα δεδομένα (δεδομένα υγείας) των συνυποψηφίων τους.

Συγκεκριμένα στη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης πραγματοποιήθηκε την 12η Ιουλίου 2010 επιλογή προϊσταμένων οργανικών μονάδων σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 84, 85 και 86 του Κώδικα Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως αυτές ισχύουν. Στα υπηρεσιακά σημειώματα που τέθηκαν υπόψη του υπηρεσιακού συμβουλίου και κατ' ακολουθία στα πρακτικά επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων περιέχονται, μεταξύ άλλων, αριθμητικά οι αναρρωτικές άδειες που έχουν λάβει οι υποψήφιοι για τις εν λόγω θέσεις. Η Αρχή ήδη με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/53-1/26-04-2011 έγγραφό της και με την αιτιολογία που αναφέρεται σε αυτό ενημέρωσε το Υπουργείο ότι η χορήγηση αντιγράφου των πρακτικών του υπηρεσιακού συμβουλίου, το οποίο προέβη στην επιλογή των προϊσταμένων οργανικών μονάδων, σε υποψήφιους που δεν επελέγησαν δεν κωλύεται από το ν. 2472/1997. Ειδικά, όμως, για την ανακοίνωση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων των υποψηφίων (όπως για παράδειγμα δεδομένων σχετικών με αναρρωτικές άδειες) η Αρχή με το ίδιο έγγραφο επιφυλάχθηκε να εκδώσει σχετική άδεια.

Μετά από εξέταση όλων των παραπάνω στοιχείων και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Το άρθρο 2 στοιχ. α', β', δ' και θ' του ν. 2472/1997 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προβλέπει ότι «Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως: “Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα”, κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων... “Ευαίσθητα δεδομένα” τα δεδομένα που αφορούν τη φυλετική ή εθνική προέλευση, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, τη συμμετοχή σε ένωση, σωματείο και συνδικαλιστική οργάνωση, την υγεία, την κοινωνική πρόνοια και την ερωτική ζωή, καθώς και τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες...” “Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού

χαρακτήρα” κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται, από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση (κλείδωμα), η διαγραφή, η καταστροφή... “Τρίτος”, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία, ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, εκτός από το υποκείμενο των δεδομένων, τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τα πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία ή για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας ».

Το άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. α΄ και β΄ του ν. 2472/1997 ορίζει ότι ο σκοπός της επεξεργασίας πρέπει να είναι καθορισμένος, σαφής και νόμιμος, τα δε δεδομένα να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα απαιτούνται ενόψει του σκοπού της επεξεργασίας.

Για τη νόμιμη επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων απαραίτητη είναι η χορήγηση άδειας από την Αρχή στην περίπτωση που συντρέχει κάποια από τις βάσεις νομιμότητας της επεξεργασίας που ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 7 του ν. 2472/1997. Κατά το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ΄ του προαναφερθέντος νόμου «Κατ’ εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:...γ) Η επεξεργασία αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου...».

Η διάταξη του άρθρου 11 παρ. 3 του ν. 2472/1997 προβλέπει ότι «Εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς».

2. Τα στοιχεία του προσωπικού μητρώου των δημοσίων υπαλλήλων και των υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. αποτελούν προσωπικά δεδομένα αυτών κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. α΄ και β΄ του ν. 2472/1997. Σύμφωνα, μάλιστα, με τη διάταξη του άρθρου 4 του π.δ/τος 178/2004 για τον τρόπο τήρησης και ενημέρωσης του προσωπικού μητρώου των δημοσίων υπαλλήλων «...2. Ο προϊστάμενος της οικείας υπηρεσίας προσωπικού είναι υπεύθυνος για την τήρηση, ασφαλή φύλαξη και ενημέρωση όλων των στοιχείων που συγκροτούν το προσωπικό μητρώο, όπως επίσης και για τη διαβίβαση των στοιχείων αυτών, όταν αυτό επιβάλλεται από ειδικές διατάξεις νόμων, αφού προηγουμένως ενημερώσει σχετικά τον υπάλληλο, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη διασφάλιση του απορρήτου του περιεχομένου αυτού... 4. Πέραν των οριζόμενων στις προηγούμενες παραγράφους 2 και 3 και με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 23 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. που κυρώθηκε με το Ν. 2683/1999, αποκλείεται η γνώση και πρόσβαση οιαδήποτε τρίτου στο περιεχόμενο των στοιχείων του προσωπικού μητρώου... 6. Η τήρηση και επεξεργασία των στοιχείων του προσωπικού μητρώου του υπαλλήλου, καθώς και οι υποχρεώσεις των υπεύθυνων για την τήρηση αυτού, διέπονται συμπληρωματικά από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα».

Από τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 6 του ανωτέρω π.δ/τος προκύπτει ότι το απόρρητο που καθιερώνεται στο συγκεκριμένο άρθρο δεν είναι απόλυτο και κατά συνέπεια η επεξεργασία των στοιχείων του προσωπικού μητρώου επιτρέπεται στην περίπτωση που

συντρέχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 4, 5 και 7 του ν. 2472/1997 (βλ. ενδεικτικά Γνμ ΝΣΚ 165/2008, διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του ΝΣΚ www.nsk.gov.gr).

3. Τα πρακτικά του υπηρεσιακού συμβουλίου το οποίο προέβη στην επιλογή προϋσταμένων οργανικών μονάδων του Υπουργείου Εσωτερικών καθώς και τα στοιχεία του προσωπικού μητρώου των υπαλλήλων που τέθηκαν υπόψη του περιέχουν πληροφορίες που εμπίπτουν στη νομική έννοια τόσο των «απλών» όσο και των «ευαίσθητων» δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (για παράδειγμα δεδομένα σχετικά με αναρρωτικές άδειες). Συνεπώς, η επεξεργασία τους επιτρέπεται στην περίπτωση που συντρέχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 4, 5 και 7 του ίδιου νόμου. Ειδικότερα, όπως έχει ήδη κρίνει η Αρχή με τις με αριθμ. 17/2002, 56/2003 και 40/2005 αποφάσεις της, η ανακοίνωση των στοιχείων των συνυποψηφίων που επιλέχθηκαν σε άλλο υποψήφιο είναι νόμιμη και χωρίς τη συγκατάθεσή τους υπό τις εξής σωρευτικά εξεταζόμενες προϋποθέσεις:

α) Τα δεδομένα ζητούνται με τη νόμιμη διαδικασία (έγγραφο αίτηση, τεκμηρίωση υπέρτερου έννομου συμφέροντος). Το υπέρτερο έννομο συμφέρον συνίσταται, κατ'εφαρμογή του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997, στο δικαίωμα του αιτούντος να ασκήσει τα εκ του νόμου δικαιώματά του προσβολής των σχετικών αποφάσεων (π.χ. υποβολή ένστασης, άσκηση αίτησης ακύρωσης κλπ). Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι ακόμα και στην περίπτωση που ο αιτών δεν αναφέρει το λόγο για τον οποίο ζητά πρόσβαση στα δεδομένα των επιλεγέντων συνυποψηφίων, αυτός μπορεί να θεωρηθεί δεδομένος λαμβάνοντας υπόψη ότι η Αρχή με τη με αριθμ. 17/2002 απόφασή της απνύθινε σύσταση σε όλους τους αρμόδιους φορείς του δημόσιου τομέα σε κάθε προκήρυξη δημόσιου διαγωνισμού να γίνεται μνεία της δυνατότητας πρόσβασης των υποψηφίων σε στοιχεία που αφορούν λοιπούς συνυποψηφίους, προκειμένου να ασκήσουν τα εκ του νόμου δικαιώματά τους. Η ύπαρξη υπέρτερου έννομου συμφέροντος προϋποθέτει, επίσης, ότι ο αιτών υποβάλλει το αίτημά του εμπρόθεσμα, γεγονός που οφείλει να ελέγχει κάθε υπηρεσία πριν την ανακοίνωση των δεδομένων.

β) Η ανακοίνωση στοιχείων των συνυποψηφίων περιορίζεται στη χορήγηση των στοιχείων εκείνων μόνο που αποτέλεσαν τη βάση της αξιολόγησης των υποψηφίων για την κατάληψη των προς πλήρωση θέσεων. Στην περίπτωση, δηλαδή, που οι υποψήφιοι επικαλέστηκαν και πρόσθετα προσόντα μπορούν να χορηγηθούν και αυτά τα δικαιολογητικά στο συνυποψήφιο που απορρίφθηκε, με την προϋπόθεση ότι υπήρξε σύγκριση των υποψηφίων και επί των πρόσθετων αυτών προσόντων.

γ) Τα στοιχεία που ανακοινώνονται δεν περιλαμβάνουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα. Αν όμως και τέτοια στοιχεία αποτέλεσαν τη βάση αξιολόγησης των υποψηφίων και υπήρξε σύγκριση των υποψηφίων και επί των στοιχείων αυτών, μπορεί να χορηγηθεί, ενόψει της διατάξεως του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του ν. 2472/1997, η άδεια στον υπεύθυνο επεξεργασίας να επιτρέψει την πρόσβαση στα στοιχεία αυτά σε κάθε υποψήφιο που δεν επιλέχθηκε, προκειμένου να ασκήσει τα δικαιώματά του προσβολής της επιλογής άλλου συνυποψηφίου (βλ. με αριθμ. 40/2005 απόφαση της ΑΠΔΠΧ).

δ) Η ανακοίνωση των στοιχείων των συνυποψηφίων στον αιτούντα προϋποθέτει σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 την προηγούμενη ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων, η οποία δύναται να λάβει χώρα και μέσω της προκήρυξης.

4. Στην υπό κρίση περίπτωση από την αίτηση του Υπουργείου Εσωτερικών προέκυψε ότι τα δεδομένα υγείας (αριθμός αναρρωτικών αδειών) ελήφθησαν υπόψη κατά τη διαδικασία επιλογής και ως εκ τούτου είναι απολύτως αναγκαία και πρόσφορα για την άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων των αιτούντων - μη επιλεγέντων υποψηφίων, εφόσον οι τελευταίοι έχουν ζητήσει τη χορήγηση των πρακτικών με τη νόμιμη διαδικασία.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή χορηγεί άδεια στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης να παρέχει στους αιτούντες αντίγραφα των πρακτικών του υπηρεσιακού συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2010 ακόμα και των χωρίων που περιέχουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα (δεδομένα υγείας) των υποψηφίων. Το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης οφείλει ως υπεύθυνος επεξεργασίας να ενημερώσει τα υποκείμενα των δεδομένων ότι προσωπικά τους δεδομένα θα διαβιβασθούν σε τρίτους.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 113/2011

ΑΔΕΙΑ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΤΡΙΤΟ ΓΙΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Υποβλήθηκε στην Αρχή η υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5227/27-07-2011 αίτηση (και τα συνημμένα σε αυτή έγγραφα) της Α, κατοίκου Δήμου, όπως αυτή συμπληρώθηκε με τα υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5465/08-08-2011 και Γ/ΕΙΣ/5490/09-08-2011 και τα συνημμένα σε αυτά έγγραφα, για τη διαβίβαση από το ΝΠΙΔ με την επωνυμία «ΣΙΚΙΑΡΙΔΕΙΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΑΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ» στην ίδια γνωμάτευσης σχετικά με τα συμπεράσματα, στα οποία κατέληξε η διαγνωστική διαδικασία και η κλινική - παιδαγωγική παρατήρηση της συμπεριφοράς της Β, της οποίας η Α είναι ανάδοχος μητέρα. Εξάλλου, υποβλήθηκε στην Αρχή η υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5306/02-08-2011 αίτηση του ΝΠΙΔ με επωνυμία «ΣΙΚΙΑΡΙΔΕΙΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΑΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ» όπως νομίμως εκπροσωπείται από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Νικόλαο Αστεριάδη, με την οποία ζητείται από την Αρχή η απαιτούμενη από τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997 για την Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τη διαβίβαση στην αιτούσα τρίτη Α της προαναφερόμενης γνωμάτευσης, που αφορά, ως υποκείμενο, την Β. Οι δύο αιτήσεις πρέπει να εξεταστούν από κοινού, λόγω συνάφειας (Βλ., ιδίως, τις αποφάσεις της Αρχής 88/2011 και 91/2011).

Μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης, αφού άκουσε την πρόταση του εισηγητή και των βοηθών εισηγητή, ο οποίος στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

Η Αρχή,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, το άρθρο 2 του Ν. 2472/1997 ορίζει ότι για τους σκοπούς του νόμου αυτού νοούνται ως «ευαίσθητα δεδομένα», τα δεδομένα που αφορούν, μεταξύ άλλων, στην υγεία.

2. Επειδή, η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, εναρμονιζόμενη, ιδίως, με τις διατάξεις των άρθρων 9Α, 25 παρ. 1 και 28 του Συν/τος, 8 και 7 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΕ, ρητά ορίζει ότι: «Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας. (...)».

3. Επειδή, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 5 και 7 του Ν. 2472/1997 προκύπτει ότι η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία απλών και ευαίσθητων δε-

δομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, καταρχήν, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Ωστόσο, η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία τόσο των απλών όσο και των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου τους, στις περιπτώσεις που περιοριστικά προβλέπει ο νόμος. Ειδικότερα, επιτρέπεται, για τα μεν απλά δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. (ε΄) και για τα ευαίσθητα δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. (γ΄) του Ν. 2472/1997. Συγκεκριμένα επιτρέπεται, στην πρώτη περίπτωση όταν «η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών», στη δε δεύτερη, που περιλαμβάνει και τα δεδομένα που αφορούν την υγεία, όταν «η επεξεργασία αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου».

4. Επειδή με τις διατάξεις αυτές καθιερώνονται ως θεμελιώδεις προϋποθέσεις για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και για τη νομιμότητα της σύστασης και λειτουργίας κάθε αρχείου, οι αρχές του σκοπού της επεξεργασίας και της αναλογικότητας των δεδομένων σε σχέση πάντα με το σκοπό επεξεργασίας. Συνεπώς, κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, που γίνεται πέραν του επιδιωκόμενου σκοπού η οποία δεν είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξή του, δεν είναι νόμιμη. Συνακόλουθα, τόσο για τα απλά όσο και για τα ευαίσθητα δεδομένα, πρέπει ο σκοπός επεξεργασίας να είναι νόμιμος, σαφής και καθορισμένος, και τα δεδομένα να μην υπερβαίνουν το σκοπό της επεξεργασίας. Ειδικότερα δε για τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, όπως και εκείνα που αφορούν την υγεία, η επεξεργασία επιτρέπεται, όπως λέχθηκε ανωτέρω, όταν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου. Η προϋπόθεση αυτή ισχύει, όπως έχει κρίνει η Αρχή, κατά μείζονα λόγο και για τα απλά δεδομένα (βλ. αντί πολλών ιδίως τις αποφάσεις της Αρχής 27/2001, 75/2001 και πρόσφατες 92/2011 και 111/2011).

5. Επειδή, επιπλέον, το άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 ρητά ορίζει ότι «εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς».

6. Επειδή, το άρθρο 14 του Ν. 3418/2005 σχετικά με τον Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «1. Ο ιατρός υποχρεούται να τηρεί ιατρικό αρχείο, σε ηλεκτρονική ή μη μορφή, το οποίο περιέχει δεδομένα που συνδέονται αρρήκτως ή αιτιωδώς με την ασθένεια ή την υγεία των ασθενών του. Για την τήρηση του αρχείου αυτού και την επεξεργασία των δεδομένων του εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 2472/1997 (ΦΕΚ 50 Α΄). 2. Τα ιατρικά αρχεία πρέπει να περιέχουν το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, το φύλο, την ηλικία, το επάγγελμα, τη διεύθυνση του ασθενή, τις ημερομηνίες της επίσκεψης, καθώς και κάθε άλλο ουσιώδες στοιχείο που συνδέεται με την παροχή φροντίδας στον ασθενή, όπως, ενδεικτικά και ανάλογα με την ειδικότητα, τα ενοχλήματα της υγείας του και το λόγο της επίσκεψης, την πρωτογενή και δευτερογενή διάγνωση ή την αγωγή που ακολουθήθηκε. 3. Οι κλινικές και τα νοσοκομεία τηρούν στα ιατρικά τους αρχεία και τα αποτελέσματα όλων των κλινικών και παρακλινικών εξετάσεων. 4. Η υποχρέωση διατήρησης των ιατρικών αρχείων ισχύει: α) στα ιδιωτικά ιατρεία και τις λοιπές μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας του ιδιωτικού τομέα, για μία δεκαετία από την

τελευταία επίσκεψη του ασθενή και β) σε κάθε άλλη περίπτωση, για μία εικοσαετία από την τελευταία επίσκεψη του ασθενή. (...) 6. Ο ιατρός τηρεί τα επαγγελματικά του βιβλία με τέτοιο τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται το ιατρικό απόρρητο και η προστασία των προσωπικών δεδομένων. 7. Στα ιατρικά αρχεία δεν πρέπει να αναγράφονται κρίσεις ή σχολιασμοί για τους ασθενείς, παρά μόνον εάν αφορούν στην ασθένεια τους. 8. Ο ασθενής έχει δικαίωμα πρόσβασης στα ιατρικά αρχεία, καθώς και λήψης αντιγράφων του φακέλου του. Το δικαίωμα αυτό, μετά το θάνατο του, ασκούν οι κληρονόμοι του, εφόσον είναι συγγενείς μέχρι τετάρτου βαθμού. 9. Δεν επιτρέπεται σε τρίτο η πρόσβαση στα ιατρικά αρχεία ασθενή. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η πρόσβαση: α) στις δικαστικές και εισαγγελικές αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους αυτεπάγγελα ή μετά από αίτηση τρίτου που επικαλείται έννομο συμφέρον και σύμφωνα με τις νόμιμες διαδικασίες, β) σε άλλα όργανα της Ελληνικής Πολιτείας, που με βάση τις καταστατικές τους διατάξεις έχουν τέτοιο δικαίωμα και αρμοδιότητα. 10. Ο ασθενής έχει το δικαίωμα πρόσβασης, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις, στα εθνικά ή διεθνή αρχεία στα οποία έχουν εισέλθει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν». Εξάλλου, το άρθρο 5 παρ. 3 του Ν. 3418/2005 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «(...) 3. Τα ιατρικά πιστοποιητικά και οι ιατρικές γνωματεύσεις εκδίδονται μετά από προηγούμενη γραπτή ή προφορική αίτηση του προσώπου στο οποίο αφορούν ή, κατ' εξαίρεση, τρίτου προσώπου που έχει έννομο συμφέρον και το αποδεικνύει, καθώς και όταν αυτό ρητά προβλέπεται στο νόμο (...)». Τέλος, το άρθρο 13 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «(...) 3. Η άρση ιατρικού απορρήτου επιτρέπεται όταν: (...) β) Ο ιατρός αποβλέπει στη διαφύλαξη έννομου ή άλλου δικαιολογημένου, ουσιώδους δημοσίου συμφέροντος ή συμφέροντος του ίδιου του ιατρού ή κάποιου άλλου, το οποίο δεν μπορεί να διαφυλαχθεί διαφορετικά (...)». Οι προαναφερόμενες διατάξεις του Ν. 3418/2005 δεν καθιερώνουν απόλυτη προστασία του ιατρικού απορρήτου και επιφυλάσσουν την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 2472/1997 κατά την επεξεργασία ιατρικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

7. Επειδή, όταν ζητείται, με αίτηση που κατατίθεται στον εισαγγελέα, η χορήγηση στον αιτούντα τρίτο ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο αρμόδιος εισαγγελέας διαβιβάζει τη σχετική αίτηση προς τη Διοίκηση, με τη σημείωση ότι αυτή πρέπει να λάβει την άδεια της Αρχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 του ν. 2472/1997. (Γνμδ. Αρχής 3/2003, 3/2009 και πολλές άλλες αποφάσεις, Βλ. ενδεικτικά πρόσφατες 78/2011 και 111/2011). Την έννοια δε αυτή έχει, έστω και αν δεν το αναφέρει ρητώς, το έγγραφο του Εισαγγελέως προς το Νοσηλευτικό ίδρυμα με το οποίο διαβιβάζεται αίτηση του τρίτου για χορήγηση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων και καλείται το ίδρυμα να προβεί «στην κατά νόμο εκτίμηση των διαλαμβανόμενων σ' αυτήν και τις εντεύθεν επιβαλλόμενες ενέργειες», οπότε νομίμως, κατά τα προαναφερθέντα, το τελευταίο ζητάει την άδεια της Αρχής για να χορηγήσει τα εν λόγω δεδομένα.

8. Επειδή, στην υπό κρίση περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: Η Α ορίστηκε, με την υπ' αρ. πρωτ./..04-1995 απόφαση του Προέδρου του ΠΙΚΠΑ ανάδοχος μητέρα της Β, η οποία φέρεται να έχει γεννηθεί το έτος 19.. και εγκαταλείφθηκε, στη συνέχεια, στο Νοσοκομείο Παίδων «Η Αγία Σοφία», την .././1994. Δεν έχουν έκτοτε εντοπιστεί ούτε οι φυσικοί της γονείς ούτε άλλοι συγγενείς. Το πλησιέστερο σε εκείνη πρόσωπο παραμένει η Α η οποία νομίμως ορίστηκε κατά τα προαναφερόμενα - με βάση το τότε ισχύον νομικό πλαίσιο - ανάδοχός της μητέρα. Με την ιδιότητά της αυτή ασκούσε, από τον ορισμό της κατά τα προαναφερόμενα, την επιμέλεια της Β. Εξάλλου, η Β - σύμφωνα με την υπ' αρ. πρωτ./2011 βεβαίωση του Διευθυντή του Κέντρου Κοινωνικής Ψυχικής Υγιεινής της Ψυχιατρικής Κλινικής του

Πανεπιστημίου Αθηνών, η οποία χορηγήθηκε στην Α, την/07/2011, προκειμένου να την χρησιμοποιήσει ούτως ώστε η Β να συνεχίσει τη φοίτηση της σε ειδικό αποκαταστασιακό πρόγραμμα στο Σικιαρίδειο Ίδρυμα – «πάσχει από διάχυτη αναπτυξιακή διαταραχή (αυτισμό). Επίσης παρουσιάζει, διαταραχές συμπεριφοράς στα πλαίσια της βασικής νόσου της. Η Β χρήζει καθολικής και συστηματικής φροντίδας. Η συνεχής φοίτηση της σε ειδικό αποκαταστασιακό πρόγραμμα αποτελεί ουσιαστικό κρίκο φροντίδας της και κρίνεται απαραίτητη». Επίσης, σύμφωνα με την υπ' αρ. πρωτ./..-06-2011 βεβαίωση του αρμόδιου παιδοψυχιάτρου της Ειδικής Θεραπευτικής Μονάδας Αυτιστικών Παιδιών με Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές του Παιδοψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής η Β «παρουσιάζει Διάχυτη Αναπτυξιακή Διαταραχή (Αυτιστική Διαταραχή) με αποτέλεσμα δυσκολία σε επικοινωνία, κοινωνικότητα και συμπεριφορά. Επιπλέον εμφανίζει Νοητική Στέρση. Είναι επιτακτική ανάγκη να συνεχίσει η εκπαίδευση της σε οργανωμένο πλαίσιο καθώς και η συνεργασία μεταξύ ειδικών – σχολείου –οικογένειας». Από τα προαναφερόμενα προκύπτει ότι η Β δύναται να υπαχθεί είτε στη νομική έννοια του ανίκανου για δικαιοπραξία (άρθρο 128 ΑΚ) είτε σε εκείνη του περιορισμένα ικανού για δικαιοπραξία (άρθρο 129 ΑΚ).

Καθ' όλη την διάρκεια της φοίτησης της Β στο Σικιαρίδειο Ίδρυμα, οι νόμιμοι εκπρόσωποι του Ιδρύματος επικοινωνούσαν για τις υποθέσεις της με την Α, ως ασκούσα την επιμέλεια αυτής με την ιδιότητά της ως ανάδοχης μητέρας. Αυτό συνεχίστηκε και μετά από την ενηλικίωσή της, το έτος 20.., λαμβανομένης υπόψη της εν γένει κατάστασης της υγείας της (αυτιστική διαταραχή και νοητική στέρση). Αυτό συνομολογείται και από το Σικιαρίδειο Ίδρυμα, το οποίο αναφέρει, στην προαναφερόμενη αίτησή του προς την Αρχή, μεταξύ άλλων, τα εξής: «(...) Κατά την ετήσια αξιολόγηση της, η Επιστημονική Επιτροπή του Ιδρύματος απεφάνθη ότι δεν μπορεί πλέον να παρακολουθήσει το Πρόγραμμα των Επαγγελματικών Εργαστηρίων του Ιδρύματος, διότι χρήζει εξατομικευμένης φροντίδας, που δεν παρέχει το Ίδρυμα. Την απόφασιν ταύτην γνωστοποιήσαμε και αναλύσαμε προφορικός εις την ανάδοχο μητέρα (...). Ωστόσο, οι νόμιμοι εκπρόσωποι του ιδρύματος αρνήθηκαν να χορηγήσουν στην Α την ως άνω ζητηθείσα από την ίδια γνωμάτευση σχετικά με τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η διαγνωστική διαδικασία και η κλινική – παιδαγωγική παρατήρηση της συμπεριφοράς της Β, με βάση την οποία «χρήζει εξατομικευμένης φροντίδας, που δεν παρέχει το Ίδρυμα». Στη συνέχεια, η Α ζήτησε, με την από 24/06/2011 αίτησή της, προς την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών να της δοθεί εισαγγελική παραγγελία για τη διαβίβαση στην ίδια από το Σικιαρίδειο Ίδρυμα της ως άνω ζητηθείσας γνωμάτευσης. Για τη χορήγηση στην Α αντιγράφου της προαναφερόμενης γνωμάτευσης εκδόθηκε η υπ' αρ. πρωτ./..-07-2011 εισαγγελική παραγγελία της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών (Τμήμα Ακροάσεων), με την οποία ο αρμόδιος εισαγγελικός λειτουργός διαβίβασε την αίτησή της στο Σικιαρίδειο Ίδρυμα, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, και κάλεσε το ίδρυμα να προβεί «στην κατά νόμο εκτίμηση των διαλαμβανομένων σ' αυτήν και τις εντεύθεν επιβαλλόμενες ενέργειες». Στη συνέχεια, η Α ζήτησε, με την από 24/06/2011 αίτησή της, προς την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών να της δοθεί εισαγγελική παραγγελία για την διαβίβαση στην ίδια από το Σικιαρίδειο Ίδρυμα της ως άνω ζητηθείσας γνωμάτευσης. Για τη χορήγηση στην Α αντιγράφου της προαναφερόμενης γνωμάτευσης εκδόθηκε η υπ' αρ. πρωτ./..-07-2011 εισαγγελική παραγγελία της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών (Τμήμα Ακροάσεων), με την οποία ο αρμόδιος εισαγγελικός λειτουργός διαβίβασε την αίτησή της στο Σικιαρίδειο Ίδρυμα, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, και κάλεσε το ίδρυμα να προβεί «στην κατά νόμο εκτίμηση των διαλαμβανομένων σ' αυτήν και τις εντεύθεν επιβαλλόμενες ενέργειες».

Συνεπώς, σύμφωνα με αυτά που αναφέρθηκαν ανωτέρω, νομίμως το ίδρυμα με την προαναφερόμενη υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5306/02-08-2011 αίτησή του. Ζητάει την άδεια της Αρχής για χορήγηση των ευαίσθητων αυτών προσωπικών δεδομένων στην αιτούσα, στην οποία με το υπ' αρ. πρωτ./-07-2011 έγγραφό του, γνώρισε τα εξής: «Μας διαβιβάσατε, δυνάμει της από 14/07/2011 Εισαγγελικής παραγγελίας την από 24/06/2011 αίτησίν σας, δυνάμει της οποίας ζητάτε μίαν γνωμάτευση, όσον αφορά εις τα συμπεράσματα εις τα οποία κατέληξε η διαγνωστική διαδικασία και η κλινική - παιδαγωγική παρατήρησης της συμπεριφοράς της Β της οποίας είστε ανάδοχος μητέρα. Η ανωτέρω έχει γεννηθεί το έτος 19.. και κατά συνέπειαν σήμερα είναι ενήλικη και θα έπρεπε να υποβάλει η ίδια το σχετικό αίτημα. Τα στοιχεία τα οποία ζητάτε χαρακτηρίζονται από τον νόμο «ευαίσθητα» και δεν μπορούν να σας χορηγηθούν, παρά μόνον κατόπιν αδείας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, διό και θα υποβάλουμε σχετικόν αίτημα προς την Αρχή». Συνεπώς, μετά τα ανωτέρω, η Αρχή θα ερευνήσει την αίτηση του ιδρύματος για χορήγηση στην Α της ως άνω ζητηθείσας από την ίδια γνωμάτευσης, οπότε παρέλκει η εξέταση της υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5227/27-07-2011 αυτοτελούς αιτήσεως της Α με το ίδιο αντικείμενο (Βλ. σχετικά τις αποφάσεις της Αρχής 25/2010 και 89/2011).

9. Επειδή, οι ως άνω ζητηθείσες από την Α πληροφορίες σχετικά με τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η διαγνωστική διαδικασία και η κλινική - παιδαγωγική παρατήρηση της συμπεριφοράς της Β, συνιστούν ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 στοιχ. (β΄) του Ν. 2472/1997, καθόσον αφορούν την υγεία της. Και τούτο, ανεξάρτητα από το εάν για τη σύνταξη της γνωμάτευσης αυτής συνεργάστηκε εντεταλμένος ιατρός του ιδρύματος.

10. Επειδή, ακολούθως, η Α επέχει θέση αιτούσας τρίτης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 στοιχ. (θ΄) του Ν. 2472/1997, σε σχέση με τα επίμαχα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα της Β. Και τούτο, διότι ναι μεν η Α έχει οριστεί με την υπ' αρ. πρωτ./-04-1995 απόφαση του Προέδρου του ΠΙΚΠΑ ανάδοχος μητέρα της Β, ωστόσο αποτελεί γεγονός το ότι η Β, ως υποκείμενο των επίμαχων δεδομένων, έχει ήδη ενηλικιωθεί. Από τις διατάξεις των άρθρων 1655 έως και 1665 ΑΚ, όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 12 του Ν. 2447/1997 και ρυθμίζουν την αναδοχή ανηλίκου, δεν προβλέπεται ρητά η λήξη της αναδοχής ανηλίκου με την ενηλικίωσή του. Προβλέπεται μόνο η δυνατότητα άρσης της αναδοχής (άρθρα 1662 και 1663 ΑΚ). Ωστόσο, ρυθμίζονται πλέον από τις οικείες διατάξεις του ΑΚ δύο διακριτοί θεσμοί: εκείνος της αναδοχής ανηλίκου (άρθρα 1655επ.) και εκείνος της δικαστικής συμπαράστασης ανηλίκου (άρθρα 1666επ.). Συνεπώς, η Α, ως ανάδοχος μητέρα της Β νομιμοποιείται, μετά από την ενηλικίωση της Β και ελλείψει γνωστών συγγενών της, να κινήσει την διαδικασία για την υποβολή της σε δικαστική συμπαράσταση.

Μέχρι την έκδοση απόφασης από τα αρμόδια πολιτικά δικαστήρια για τον διορισμό δικαστικού συμπαραστάτη (άρθρο 1669 ΑΚ) ή προσωρινού δικαστικού συμπαραστάτη (άρθρα 1672 και 1673 ΑΚ), η Α, παραμένει το πλησιέστερο οικείο στην Β πρόσωπο, ως ορισθείσα ανάδοχος μητέρα της, και αποτελεί ουσιαστικά την οικογένειά της. Παραμένει, συνεπώς, υπεύθυνη για την επιμέλειά της, λαμβανομένης υπόψη της εν γένει κατάστασης της υγείας της, η οποία δεν της επιτρέπει να επιμεληθεί η ίδια των υποθέσεών της.

11. Επειδή, ο σκοπός επεξεργασίας, τον οποίο προβάλλει η αιτούσα τρίτη Α για τη διαβίβαση στην ίδια των προαναφερομένων πληροφοριών σχετικά με την κατάσταση της υγείας της Β συνίσταται στην ανάγκη αναγνώρισης, άσκησης και υπεράσπισης των νομίμων δικαιωμάτων της ίδιας και της Β ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων και

διοικητικών αρχών και, επιπλέον, η Β τελεί, κατά τα προαναφερόμενα, σε φυσική και νομική αδυναμία να δώσει τη συγκατάθεσή της για την επεξεργασία των δεδομένων της προσωπικού χαρακτήρα. Υπό την έννοια αυτή, ο εν λόγω σκοπός επεξεργασίας, τον οποίο προβάλλει η αιτούσα τρίτη Α συνάδει με τις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 7 παρ. 2 στοιχ. (γ'), 7 παρ. 2 στοιχ. (β') και 4 παρ. 1 στοιχ. (α') του Ν. 2472/1997. Επιπλέον, οι προαναφερόμενες πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας της Β, είναι πρόσφορες και αναγκαίες για την πλήρωση του ως άνω σκοπού επεξεργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 στοιχ. (β') του Ν. 2472/1997, λαμβανομένης υπόψη και της εν γένει κατάστασης της υγείας της Β. Εξάλλου, για τους προαναφερόμενους σκοπούς επεξεργασίας, η Α δικαιούται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. (γ') και (ε') το Ν. 2472/1997, να έχει πρόσβαση στα απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα της Β που τηρούνται στα αρχεία του Σικιαρίδειου Ιδρύματος, ως υπευθύνου επεξεργασίας.

12. Επειδή, για τη νομιμότητα της διαβίβασης των προαναφερομένων ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της Β στην αιτούσα τρίτη Α, το Σικιαρίδειο Ίδρυμα, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, υποχρεούται τυπικά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997, να ενημερώσει το υποκείμενο των επίμαχων δεδομένων, διότι, παρόλο που τελεί, κατά τα προαναφερόμενα, σε φυσική και νομική αδυναμία να δώσει τη συγκατάθεσή της για την επεξεργασία των δεδομένων της προσωπικού χαρακτήρα, έχει ήδη ενηλικιωθεί και δεν έχει ακόμα υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή,

1) Αποφαίνεται ότι η αιτούσα τρίτη Α δικαιούται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. (γ') και (ε') το Ν. 2472/1997, για τους λόγους που διεξοδικά αναπτύχθηκαν στο σκεπτικό της παρούσας, να έχει πρόσβαση στα απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα της Β, που τηρούνται στα αρχεία του Σικιαρίδειου Ιδρύματος, ως υπευθύνου επεξεργασίας.

2) Παρέχει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. (β') και (γ') του Ν. 2472/1997, στο Σικιαρίδειο Ίδρυμα, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, την άδεια να χορηγήσει στην αιτούσα τρίτη Α τα ως άνω ζητηθέντα από την ίδια ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα της Β καθώς και κάθε άλλο ευαίσθητο δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα της Β, που τηρείται στα αρχεία του Σικιαρίδειου Ιδρύματος, ως υπευθύνου επεξεργασίας, για τους ίδιους σκοπούς επεξεργασίας. Το Σικιαρίδειο Ίδρυμα θα χορηγήσει, επίσης, στην Α βεβαίωση, στην οποία θα αναγράφεται ότι τα προαναφερόμενα έγγραφα της χορηγούνται προκειμένου να προσκομιστούν αποκλειστικά ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων και διοικητικών αρχών για τον ως άνω προβαλλόμενο από την ίδια σκοπό της αναγνώρισης, άσκησης και υπεράσπισης των νομίμων δικαιωμάτων της ίδιας και της Β.

3) Το Σικιαρίδειο Ίδρυμα, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, υποχρεούται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997, να ενημερώσει την Β, πριν από τη διαβίβαση των προαναφερομένων δεδομένων της στην Α.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 150/2011**ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥ ΓΙΑ ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΤΑΛΟΓΟ ΑΝΕΠΙΘΥΜΗΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ.****Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:**

Ο Α, υπήκοος Αλβανίας, με τη με αριθμ. πρωτοκόλλου Α/ΕΙΣ/173/28.7.2008 προσφυγή του προς την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ζήτησε τη διαγραφή του από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (στο εξής και ΣΠΣ) και από τον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (στο εξής και ΕΚΑΝΑ).

Όπως προκύπτει από το με αριθμ. πρωτοκόλλου ../...../.....2010 (αριθμ. πρωτ. Αρχής Α/ΕΙΣ/223/30.6.2010) έγγραφο της Διεύθυνσης Αλλοδαπών του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, ο προσφεύγων συνελήφθη από το Α.Τ. Νέας Κυδωνίας Χανίων μετά την αποφυλάκισή του από την Αγροτική φυλακή Αγιάς, διότι με την υπ' αριθμ. .. από ...1.07 απόφαση Τριμελούς Πλημ/κείου Φλώρινας, καταδικάσθηκε σε ποινή φυλάκισης δώδεκα μηνών και χρηματική ποινή πέντε χιλιάδες Ευρώ, για παράνομη είσοδο και παραμονή. Από την Αστυνομική Δ/νση Χανίων εκδόθηκε σε βάρος του απόφαση απέλασης και την 22.6.07 απελάθηκε στη χώρα του και την 25.5.07 καταχωρίσθηκε στον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών καταρτισθέντος σχετικού μέτρου απαγόρευσης εισόδου στη χώρα. Το ανωτέρω μέτρο απαγόρευσης εισόδου στη χώρα καταχωρίσθηκε και στον κατάλογο Σένγκεν, σύμφωνα με το άρθρο 96 της Σ.Ε.Σ.Σ.

Με την υπ' αριθμ. από ...10.07 απόφαση του Τριμελούς Πλημ/κείου Λαμίας, καταδικάσθηκε σε συνολική ποινή φυλάκισης πέντε μηνών και συνολική χρηματική ποινή τρεις χιλιάδες διακόσια Ευρώ για παράνομη είσοδο, παραμονή, παράβαση του Νόμου «Περί φωτοβολιδων και πυροτεχνημάτων» και παράβαση του Νόμου «Περί όπλων», η οποία ανεστάλη επ' αόριστον και διατάχθηκε η απέλασή του από τη χώρα. Την 24.11.07 απελάθηκε στη χώρα του και το υφιστάμενο σε βάρος του μέτρο απαγόρευσης εισόδου μετατράπηκε σε αορίστου διάρκειας. Παρά το υφιστάμενο σε βάρος του μέτρο απαγόρευσης εισόδου στη χώρα, επανήλθε λάθρα και την 30.1.2010 συνελήφθη στην Αθήνα για παράνομη είσοδο και παραμονή και την 12.2.2010 απελάθηκε στη χώρα του.

Μετά από εξέταση όλων των παραπάνω στοιχείων, αφού άκουσε τον εισηγητή και την βοηθό εισηγητού, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Το άρθρο 96 της Σύμβασης Εφαρμογής της Συνθήκης Σένγκεν ορίζει ότι: «1. Τα δεδομένα σχετικά με αλλοδαπούς καταχωρούνται σε αρχείο βάσει μιας εθνικής καταχώρισης, η οποία έχει έρεισμα στις αποφάσεις των αρμοδίων διοικητικών αρχών και δικαστηρίων, σύμφωνα με τους διαδικαστικούς κανόνες της εθνικής νομοθεσίας. (2)..... 3. Οι αποφάσεις μπορούν επίσης να έχουν αιτιολογία ότι εις βάρος του αλλοδαπού έχει επιβληθεί το μέτρο της απομακρύνσεως, αποπομπής ή απελάσεως, το οποίο δεν αναβλήθηκε ούτε ανεστάλη και περιέχει ως παρεπόμενη κύρωση την απαγόρευση εισόδου ή διαμονής, στηριζόμενη στη μη τήρηση του εθνικού δικαίου ως προς την είσοδο και διαμονή των αλλοδαπών».

Από το παραπάνω άρθρο της ΣΕΣΣ προκύπτει ότι η καταχώριση στο ΣΠΣ λαμβάνει χώρα βάσει μίας εθνικής καταχώρισης, η οποία έχει έρεισμα στις αποφάσεις των αρμοδίων διοικητικών αρχών και δικαστηρίων.

Στην Ελλάδα η τήρηση του Εθνικού Καταλόγου Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών προβλέπεται στο άρθρο 82 του ν. 3386/2005, το οποίο ορίζει ότι «Το Υπουργείο Δημόσιας

Τάξης τηρεί κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών. Τα κριτήρια και η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής αλλοδαπών από τον κατάλογο αυτόν καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξης». Με βάση την ανωτέρω εξουσιοδοτική διάταξη εκδόθηκε η με αριθμό 4000/4/32-ιβ´/4.9.2006 ΚΥΑ, το άρθρο 1 της οποίας προβλέπει ότι: «1. Στον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (Ε.Κ.ΑΝ.Α.) εγγράφονται: α. Οι αλλοδαποί σε βάρος των οποίων διατάχθηκε η απέλαση από τη χώρα, βάσει δικαστικής ή διοικητικής απόφασης. (β)..... [(άρθρο 96 Σύμβασης Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν (SCHENGEN) (Σ.Ε.Σ.Σ.), όπως αυτή κυρώθηκε με το ν. 2514/1997 (Α´-140)]. (γ)..... 2 Οι αλλοδαποί που εγγράφονται στον Ε.Κ.ΑΝ.Α. εγγράφονται παράλληλα και στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SCHENGEN), εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 94 της Σ.Ε.Σ.Σ.». Εξάλλου κατά το άρθρο 3 παρ. 2 της ίδιας Υ.Α. η εγγραφή στο ΕΚΑΝΑ παύει αυτοδικαίως να ισχύει: « α. Με την παρέλευση της χρονικής διάρκειας ισχύος της απόφασης εγγραφής. (β).... γ. Από την έκδοση απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης, με την οποία επιτρέπεται η επάνοδος του αλλοδαπού στη χώρα, σύμφωνα με τα άρθρα 74 ή 99 του Ποινικού Κώδικα και για όσο χρονικό διάστημα ορίζεται στην απόφαση. δ. Με την κατάργηση της δικαστικής απόφασης που επέβαλε την απέλαση. ε. Με την αναστολή εκτελέσεως της απόφασης απέλασης από το αρμόδιο δικαστήριο και για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή αυτή». Τέλος κατά το άρθρο 1 παρ. 3 της, κατόπιν εξουσιοδοτήσεως της αυτής ως άνω διατάξεως του άρθρου 82 Ν. 3386/2005, εκδοθείσης Υ.Α. 4000/4/46-α´/2009, η απέλαση αλλοδαπού που αποφασίστηκε από το δικαστήριο σύμφωνα με τα άρθρα 74 και 99 του Ποινικού Κώδικα εκτελείται με διαταγή του αρμόδιου εισαγγελέα, ο οποίος παραγγέλλει στην αρμόδια αστυνομική αρχή να παραλάβει τον καταδικασθέντα από το κατάστημα κράτησης ή το θεραπευτικό κατάστημα και να πραγματοποιήσει αμέσως την απέλαση του.

2. Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 96 της ΣΕΣΣ και 1 της ΚΥΑ 4000/4/32-ιβ´/4.9.2006 προκύπτει ότι δεν είναι αυτοδίκαιη η καταχώριση στο ΣΠΣ κάθε προσώπου που εγγράφεται στον ΕΚΑΝΑ. Η καταχώριση στο ΣΠΣ επιτρέπεται μόνον όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 96 της ΣΕΣΣ (βλ. Γνμδ. 3/2010 της ΑΠΔΠΧ).

3. Περαιτέρω, από τη συνδυαστική ερμηνεία των διατάξεων των άρθρων 96 παρ. 3 της ΣΕΣΣ και 76 παρ. 1 στοιχ. β´ του ν. 3386/2005 προκύπτει ότι οποιαδήποτε παραβίαση του τελευταίου νόμου σχετικά με την είσοδο και διαμονή υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια, η οποία έχει οδηγήσει στη διοικητική απέλαση του αλλοδαπού (όπως για παράδειγμα η χρήση πλαστών ταξιδιωτικών εγγράφων ή η ανάκληση ιθαγένειας λόγω χρήσης πλαστών πιστοποιητικών) δικαιολογεί την καταχώριση του στον ΕΚΑΝΑ και στο ΣΠΣ. Το ίδιο ισχύει και στις περιπτώσεις που έχει διαταχθεί η δικαστική απέλαση αλλοδαπού βάσει του άρθρου 74 του ΠΚ λόγω καταδίκης για τις αξιόποινες πράξεις που προβλέπονται στο ν. 3386/2005 (άρθρο 82, παράνομη επάνοδος στη χώρα αλλοδαπού ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στον ΕΚΑΝΑ, άρθρο 83 είσοδος/έξοδος αλλοδαπού από την Ελλάδα χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις). Συνεπώς η δικαστική απέλαση κατ' εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας για την είσοδο και διαμονή υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια δικαιολογεί την καταχώριση του αλλοδαπού και στους δύο καταλόγους -ΕΚΑΝΑ και ΣΠΣ (Γνμδ. 3/2010 της Αρχής).

4. Στην υπό κρίση περίπτωση και όπως προκύπτει από το με αριθμ. πρωτοκόλλου/...../.....2010 (αριθμ. πρωτ. Αρχής Α/ΕΙΣ/223/30.6.2010) έγγραφο της Διεύθυνσης Αλλοδαπών του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, σε βάρος του προσφεύγοντος εκδόθηκε η υπ' αριθμ./...10.07 απόφαση δικαστικής απέλασης του Τριμελούς Πλημ-

μελαιοδικείου Λαμίας, επειδή συνελήφθη για παράνομη είσοδο στη χώρα, παραμονή και παράβαση του Νόμου «Περί φωτοβολίδων και πυροτεχνημάτων» και παράβαση του Νόμου «Περί όπλων».

Συνεπώς, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 96 παρ. 3 της ΣΕΣΣ, 76 παρ. 1 β' και 83 Ν. 3386/2005 και του άρθρου 74 του ΠΚ, η καταχώριση στον ΕΚΑΝΑ και στο ΣΠΣ του προσφεύγοντος, που απελάθηκε δικαστικώς, έγινε νομίμως και μέχρι σήμερα δεν ανεστάλη ούτε ανακλήθηκε η απόφαση που την επέβαλε, ούτε απώλεσε κατά κάποιο από τους αναφερθέντες τρόπους την ισχύ της.

Κατ' ακολουθία η προσφυγή του ανωτέρω αλλοδαπού, που υποστηρίζει τα αντίθετα και έχει το ανωτέρω αίτημα τυγχάνει αβάσιμη και πρέπει να απορριφθεί.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή απορρίπτει την προσφυγή του Α για τη διαγραφή του από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και από τον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 167/2011

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΡΙΑΣ ΣΤΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΒΡΕΦΟΚΟΜΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Το Βρεφοκομείο Αθηνών με το με αριθμ. πρωτοκόλλου 2681./24.2.2010 (αριθ. πρωτ. της Αρχής Γ/ΕΙΣ/1226/25.2.2010) έγγραφο του ζήτησε την άδεια της Αρχής προκειμένου να επιτρέψει την πρόσβαση της Α, αναπληρώτριας καθηγήτριας του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών Πανεπιστημίου Αθηνών, στα πρακτικά των συνεδριάσεων του Αδελφάτου των ετών 1900-1960, στο πλαίσιο ερευνητικού της έργου με αντικείμενο την κοινωνική ιστορία της Αθήνας κατά την ως άνω περίοδο. Σύμφωνα με το έγγραφο που υποβλήθηκε στην Αρχή, αλλά και όπως προέκυψε κατά την τηλεφωνική επικοινωνία της βοηθού εισηγήτριας με την γραμματεία του διοικητικού συμβουλίου του βρεφοκομείου, τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Αδελφάτου περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τα εισαχθέντα στο ίδρυμα βρέφη και τους φυσικούς τους γονείς όπως ονοματεπώνυμο, διευθύνσεις, ημερομηνίες γέννησης. Σε κάποιες περιπτώσεις αναφέρονται δεδομένα υγείας/ το θρήσκευμα των βρεφών ή των γονέων τους/στοιχεία υιοθεσιών πρώην τροφίμων του Βρεφοκομείου, ενώ σε κάποιες άλλες αναφέρονται και πληροφορίες για ποινική δίωξη/καταδίκη των γονέων των εισαχθέντων στο ίδρυμα βρεφών. Τέλος, η Αρχή ενημερώθηκε (μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας της βοηθού εισηγήτριας με την γραμματεία του διοικητικού συμβουλίου του βρεφοκομείου), ότι λόγω του μεγάλου όγκου του υπό έρευνα υλικού, δεν είναι δυνατό να προβεί στην ανωνυμοποίηση των πρακτικών ο υπεύθυνος επεξεργασίας.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και την βοηθό εισηγητή, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, το άρθρο 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997 ορίζει ότι για τους σκοπούς του νόμου αυτού νοούνται ως «ευαίσθητα δεδομένα», τα δεδομένα που αφορούν, μεταξύ άλλων, στην υγεία, στις θρησκευτικές πεποιθήσεις, στις ποινικές διώξεις/καταδίκες.

2. Επειδή, η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 2472/1997, εναρμονιζόμενη, ιδίως, με τις διατάξεις των άρθρων 9Α, 25 παρ. 1 και 28 του Συν/τος, 8 και 7 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΕ, ορίζει ότι:

«Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας. (...)».

3. Επειδή, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 5 και 7 του ν. 2472/1997 προκύπτει ότι η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία απλών και ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, καταρχήν, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Ωστόσο, η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία τόσο των απλών όσο και των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου τους, στις περιπτώσεις που περιοριστικά προβλέπει ο νόμος. Ειδικότερα, επιτρέπεται για τα μεν απλά δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' και για τα ευαίσθητα δεδομένα και υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. στ' του ν. 2472/1997. Συγκεκριμένα επιτρέπεται, στην πρώτη περίπτωση όταν «η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών», στην δε δεύτερη, που περιλαμβάνει και τα δεδομένα που αφορούν την υγεία/τις θρησκευτικές πεποιθήσεις/τις ποινικές διώξεις ή καταδίκες, όταν «η επεξεργασία πραγματοποιείται για ερευνητικούς και επιστημονικούς αποκλειστικά σκοπούς και υπό τον όρο ότι τηρείται η ανωνυμία και λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων στα οποία αναφέρονται».

4. Επειδή το άρθρο 1559 ΑΚ προβλέπει ότι «Η υιοθεσία ανηλίκων τηρείται μυστική. Το θετό τέκνο έχει μετά την ενηλικίωσή του, το δικαίωμα να πληροφορείται πλήρως από τους θετούς γονείς και από κάθε αρμόδια αρχή τα στοιχεία των φυσικών γονέων του».

5. Επειδή, η Αρχή έχει προδιαγράψει, με σειρά πράξεων και αποφάσεων της (βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις 46/2004, 47/2004, 16/2005 και 32/2006) τις προϋποθέσεις νομιμότητας επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τόσο απλών όσο και ευαίσθητων, για ερευνητικούς σκοπούς. Στο πλαίσιο αυτό, όπως η Αρχή παγίως κρίνει, η διενέργεια επιστημονικής έρευνας συνιστά νόμιμο σκοπό επεξεργασίας, κατά την έννοια του άρθρου 4 του ν. 2472/1997, μεταξύ άλλων και λόγω του ότι, σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 1 του Συντάγματος, η ανάπτυξη και προαγωγή της έρευνας αποτελεί υποχρέωση του Κράτους.

6. Επειδή, η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, εφόσον ο σκοπός της είναι νόμιμος, καταρχήν, με την έγγραφη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων. Και τούτο, διότι η έγγραφη και ρητή συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων αποτελεί το μέσο για τη μεγαλύτερη δυνατή διασφάλιση του δικαιωμάτος τους στην προστασία των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα και θα πρέπει καταρχήν να αναζητείται και στις περιπτώσεις επεξεργασίας για ερευνητικούς ή επιστημονικούς σκοπούς. Ωστόσο, το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. στ' του ν. 2472/1997 ρητά προβλέπει τη δυνατότητα της επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου τους υπό ορισμένες προϋποθέσεις, δηλαδή εκείνες της τήρησης της ανωνυμίας και της λήψης των απαραίτητων μέτρων για την προστασία των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων.

7. Εξάλλου, όπως έχει ήδη κρίνει η Αρχή, η διάταξη αυτή περιλαμβάνει τουλάχιστον την περίπτωση όπου η επεξεργασία, όπως η πρόσβαση ή η χρήση για άλλον σκοπό

από αυτόν για τον οποίο συλλέχθηκαν τα δεδομένα (π.χ. την φροντίδα βρεφών που για κάποιο λόγο δεν μπορούν να φροντίσουν οι γονείς τους) και η ανωνυμοποίηση των δεδομένων διενεργούνται από τον ίδιο τον υπεύθυνο της επεξεργασίας των δεδομένων, έτσι ώστε τα δεδομένα να μην εκφεύγουν από τη σφαίρα επιρροής του υπεύθυνου επεξεργασίας, δηλαδή να ανακοινώνονται ή διατίθενται σε τρίτον χωρίς προηγουμένως να έχουν ανωνυμοποιηθεί. Επιπλέον, το αντικείμενο της έρευνας πρέπει να είναι σαφώς καθορισμένο, ούτως ώστε να είναι δυνατή και η κρίση εάν τα δεδομένα, που υφίστανται επεξεργασία, είναι απαραίτητα για τον επιδιωκόμενο σκοπό. Τέλος, κατά το διάστημα της επεξεργασίας των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων και πριν από την ανωνυμοποίηση αυτών, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. στ' του ν. 2472/1997 να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων. Τέτοια μέτρα αφορούν, μεταξύ άλλων, στη διασφάλιση της εμπιστευτικότητας και ακεραιότητας των δεδομένων. Η εμπιστευτικότητα περιλαμβάνει τον έλεγχο της πρόσβασης στα δεδομένα, ώστε μόνο εξουσιοδοτημένα άτομα από το σύνολο των εργαζομένων στον υπεύθυνο επεξεργασίας να έχουν πρόσβαση στα συγκεκριμένα δεδομένα. Η ακεραιότητα αφορά στην προστασία των προσωπικών δεδομένων από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, απώλεια ή αλλοίωση.

8. Επειδή, στην υπό κρίση υπόθεση, ο προβαλλόμενος σκοπός επεξεργασίας της αναπληρώτριας καθηγήτριας Α, όπως περιγράφεται στο ιστορικό, είναι καθορισμένος, σαφής και νόμιμος, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 2472/1997.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή χορηγεί στο Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών την άδεια να επιτρέψει την πρόσβαση στα πρακτικά των συνεδριάσεων του Αδελφάτου των ετών 1900-1960 στην αναπληρώτρια καθηγήτρια Α για την επιστημονική τεκμηρίωση ερευνητικού έργου με αντικείμενο την κοινωνική ιστορία της Αθήνας κατά την περίοδο 1900-1960, υπό τους εξής όρους: α) η πρόσβαση να πραγματοποιηθεί στο χώρο του Δημοτικού Βρεφοκομείου, β) η ερευνήτρια να εξαγάγει αυτοπροσώπως από τα αρχεία του Δημοτικού Βρεφοκομείου μόνο όσα στοιχεία είναι κατά την επιστημονική της κρίση απαραίτητα για την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου ερευνητικού της έργου και γ) η ανωνυμοποίηση των δεδομένων να γίνει από την ίδια την ερευνήτρια και ήδη κατά τη διάρκεια της πρόσβασης στα δεδομένα υπό την έννοια ότι δεν επιτρέπεται να εξαχθούν από τα αρχεία του βρεφοκομείου στοιχεία που ταυτοποιούν τα ονομαστικά αναφερόμενα πρόσωπα με τα δεδομένα (τόσο τα ευαίσθητα, όσο και τα απλά) που συλλέγονται και που τα αφορούν.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΑΡ. 1/2011

ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Μετά από την εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού αναγνώστηκαν τα πρακτικά των συνεδριάσεων της 02/12/2010, 09/12/2010, 16/12/2010 και 23/12/2010 άκουσε τους εισηγητές και μετά από διεξοδική συζήτηση,

Η Αρχή εκδίδει την ακόλουθη

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

1. Το άρθρο 9Α του Συν/τος ορίζει ότι «καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί όπως νόμος ορίζει». Το άρθρο 5Α του Συν/τος ορίζει τα εξής: «1. Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων. 2. Καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παραγωγής, ανταλλαγής και διάδοσής τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, τηρουμένων πάντοτε των εγγυήσεων των άρθρων 9, 9Α και 19». Τέλος, το άρθρο 25 παρ. 1 του Συν/τος ορίζει ότι «Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιση και αποτελεσματική άσκησή τους. Τα δικαιώματα αυτά ισχύουν και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών στις οποίες προσιδιάζουν. Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας».

2. Το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ, που αναφέρεται στο δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, ορίζει ότι: «1. Παν πρόσωπον δικαιούται εις τον σεβασμόν της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του. 2. Δεν επιτρέπεται να υπάρξη επέμβασις δημοσίας αρχής εν τη ασκήσει του δικαιώματος τούτου, εκτός εάν η επέμβασις αυτή προβλέπεται υπό του νόμου και αποτελεί μέτρον το οποίον, εις μίαν δημοκρατικήν κοινωνίαν είναι αναγκαίον δια την εθνικήν ασφάλειαν, την δημοσίαν ασφάλειαν, την οικονομικήν ευημερίαν της χώρας, την προάσπισιν της τάξεως και την πρόληψιν ποινικών παραβάσεων, την προστασίαν της υγείας ή της ηθικής, ή την προστασίαν των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων».

3. Το άρθρο 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα ακόλουθα: «1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. 2. Η επεξεργασία αυτών των δεδομένων πρέπει να γίνεται νομίμως, για καθορισμένους σκοπούς και με βάση τη συγκατάθεση του ενδιαφερομένου ή για άλλους θεμιτούς λόγους που προβλέπονται από το νόμο. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να έχει πρόσβαση στα συλλεγμένα δεδομένα που το αφορούν και να επιτυγχάνει τη διόρθωσή τους. 3. Ο σεβασμός των κανόνων αυτών υπόκειται στον έλεγχο

ανεξάρτητης αρχής». Εξάλλου, το άρθρο 51 παρ. 1 του ιδίου Χάρτη ορίζει ότι: «1. Οι διατάξεις του παρόντος Χάρτη απευθύνονται στα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, τηρουμένης της αρχής της επικουρικότητας, καθώς και στα κράτη μέλη, μόνον όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης. Κατά συνέπεια, οι ανωτέρω σέβονται τα δικαιώματα, τηρούν τις αρχές και προάγουν την εφαρμογή τους, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους». Ακολούθως, το άρθρο 52 του Χάρτη ορίζει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: «1. Κάθε περιορισμός στην άσκηση των δικαιωμάτων και ελευθεριών που αναγνωρίζονται στον παρόντα Χάρτη πρέπει να προβλέπεται από το νόμο και να τηρεί το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών. Τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, περιορισμοί επιτρέπεται να επιβάλλονται μόνον εφόσον είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε στόχους γενικού ενδιαφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των τρίτων. (...)». Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι εφαρμοστέος, καθόσον το αντικείμενο της γνωμοδοτήσεως διέπεται και από τις διατάξεις του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ειδικότερα της Οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24^{ης} Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.

4. Το άρθρο 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ ορίζει για τις αρχές, που πρέπει να τηρούνται ως προς την ποιότητα των δεδομένων, τα ακόλουθα: «1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει: α) να υφίστανται σύννομη και θεμιτή επεξεργασία. β) να συλλέγονται για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και η μεταγενέστερη επεξεργασία τους να συμβιβάζεται με τους σκοπούς αυτούς. Η μεταγενέστερη επεξεργασία για ιστορικούς, στατιστικούς ή επιστημονικούς σκοπούς δεν θεωρείται ασυμβίβαστη εφόσον τα κράτη μέλη προβλέπουν κατάλληλες εγγυήσεις. γ) να είναι κατάλληλα, συναφή προς το θέμα και όχι υπερβολικά σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέγονται και υφίστανται επεξεργασία. δ) να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να ενημερώνονται πρέπει να λαμβάνονται όλα τα εύλογα μέτρα ώστε δεδομένα ανακριβή ή ελλιπή σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους έχουν συλλεγεί ή υφίστανται κατόπιν επεξεργασία, να διαγράφονται ή να διορθώνονται. ε) να διατηρούνται με μορφή που επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των προσώπων στα οποία αναφέρονται μόνο κατά τη διάρκεια περιόδου που δεν υπερβαίνει την απαιτούμενη για την επίτευξη των σκοπών για τους οποίους έχουν συλλεγεί ή για τους οποίους αργότερα υφίστανται επεξεργασία. Τα κράτη μέλη προβλέπουν κατάλληλες εγγυήσεις για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που διατηρούνται πέραν της περιόδου αυτής για σκοπούς ιστορικούς, στατιστικούς ή επιστημονικούς. 2. Εναπόκειται στον υπεύθυνο της επεξεργασίας να εξασφαλίσει την τήρηση της παραγράφου 1».

5. Το άρθρο 15 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 ορίζει ότι: «Συνιστάται Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Αρχή), με αποστολή την εποπτεία της εφαρμογής του παρόντος νόμου και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά».

6. Το άρθρο 19 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «Η Αρχή έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες: (...) (θ´) Γνωμοδοτεί για κάθε ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. (...) (ιγ´) (...) Εξετάζει επίσης αιτήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας. (...)».

7. Οι διατάξεις του άρθρου 85 ΚΦΕ, όπως τροποποιήθηκαν πρόσφατα από την παρ. 20 του άρθρου 8 του Ν. 3842/2010 για την αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ Α΄ 58/23.04.2010), έχουν ως εξής: «1. Οι δηλώσεις φόρου του παρόντος χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για φορολογικούς σκοπούς και δεν επιτρέπεται η χρησιμοποίησή τους για δίωξη εκείνου που υπέβαλε τη δήλωση ή του προσώπου από το οποίο αυτός απέκτησε το εισόδημα, για παράβαση των κειμένων διατάξεων. 2. Οι φορολογικές δηλώσεις, τα φορολογικά στοιχεία, οι εκθέσεις, οι πράξεις προσδιορισμού αποτελεσμάτων, τα φύλλα ελέγχου, οι αποφάσεις του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και κάθε στοιχείο του φακέλου που έχει σχέση με τη φορολογία ή άπτεται αυτής είναι απόρρητα και δεν επιτρέπεται η γνωστοποίηση τους σε οποιονδήποτε άλλον εκτός από το φορολογούμενο στον οποίο αφορούν αυτά. 3. Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας συντάσσει κάθε έτος, με βάση τις δηλώσεις που του επιδίδονται, κατάλογο φορολογουμένων, ο οποίος περιέχει το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία, τον τίτλο και τα λοιπά στοιχεία τους, το καθαρό εισόδημα από τις κατηγορίες Δ και Ζ, το συνολικό καθαρό εισόδημα το οποίο υπόκειται σε φορολογία, καθώς και το φόρο που αναλογεί σε αυτό. Ο κατάλογος αυτός καταρτίζεται μέσα σε έξι (6) μήνες από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των δηλώσεων και συμπληρώνεται με τα αντίστοιχα στοιχεία της οριστικοποίησης της εγγραφής του υποχρέου. Τοποθετείται σε πρόσφορη θέση στο κατάστημα της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και των δήμων ή κοινοτήτων όπου εδρεύει δημόσια οικονομική υπηρεσία, ώστε να μπορεί να λαμβάνει γνώση αυτού οποιοσδήποτε. Επιτρέπεται η έκδοση καταλόγων των φορολογουμένων όλης της χώρας, καθώς και η δημοσίευση τους στις εφημερίδες. Ο κατάλογος είναι διαθέσιμος στο διαδικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων. Η πρόσβαση στον κατάλογο γίνεται κατόπιν ταυτοποίησης του χρήστη και περιορίζεται με βάση συγκεκριμένα ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την πρόσβαση στον κατάλογο αυτόν. Επιτρέπεται να γίνεται από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών η προεκτύπωση στις ετήσιες δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων των ποσών του καθαρού εισοδήματος μισθωτών υπηρεσιών και του αναλογούντος και παρακρατηθέντος φόρου επί αυτών, καθώς και των λοιπών διαθέσιμων στοιχείων του υποχρέου, της συζύγου του και των προσώπων που τους βαρύνουν. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν για δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2006 και μετά. 4. Τα στοιχεία που αναφέρονται στους καταλόγους των φορολογουμένων δεν αποτελούν απόρρητο και ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας υποχρεούται να χορηγεί, ύστερα από αίτηση, βεβαίωση για τα στοιχεία αυτά σε οποιονδήποτε τρίτο ο οποίος έχει έννομο συμφέρον και το αποδεικνύει. 5. Κατ'εξαίρεση επιτρέπεται, αποκλειστικά και μόνο: (στη συνέχεια της παραγράφου αυτής ορίζονται κατά τρόπο ειδικό και περιοριστικό έντεκα περιπτώσεις κάμψης του φορολογικού απορρήτου, όπως αυτό ορίζεται στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου) (...) 9. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζεται για όλη τη χώρα ή για ορισμένες μόνο περιφέρειες, ανάλογα με τον πληθυσμό, το ύψος του εισοδήματος πάνω από το οποίο, οι φορολογούμενοι που το αποκτούν, θα περιλαμβάνονται στους καταλόγους των φορολογουμένων, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 3».

Εξάλλου, οι παρ. 6, 7 και 8 του άρθρου 85 του ΚΦΕ προβλέπουν πειθαρχικές και ποινικές ευθύνες για τα πρόσωπα, που παραβιάζουν φορολογικό απόρρητο του ίδιου άρθρου.

8. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. (θ´) και (ιγ´) του Ν. 2472/1997, η Αρχή έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει στο ερώτημα του Υπουργείου Οικονομικών - ΓΓΠΣ, ως υπευθύνου επεξεργασίας, σχετικά με το εάν συνάδει με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα η δημοσιοποίηση από το Υπουργείο Οικονομικών καταλόγων φορολογουμένων στο Διαδίκτυο. Εξάλλου, από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών, ερμηνευομένων υπό το πρίσμα του άρθρου 28 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, προκύπτει ότι η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της Αρχής πρέπει να ασκείται εγκαίρως τόσο στο στάδιο καταρτίσεως νομοθετικών ή κανονιστικών ρυθμίσεων όσο και στο σχεδιασμό επιμέρους επεξεργασιών. Στην προκειμένη περίπτωση, η Αρχή δεν είχε μέχρι τώρα την ευκαιρία να εξετάσει τη συμβατότητα των ρυθμίσεων του άρθρου 85 παρ. 3 του ΚΦΕ προς κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος, όπως το άρθρο 9Α του Συντάγματος, το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ και η Οδηγία 95/46/ΕΚ. Συνεπώς, με την παρούσα γνωμοδότησή της η Αρχή πρέπει να κρίνει το κατά πόσον συνάδει με τις ρυθμίσεις για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα όχι μόνο η δημοσιοποίηση από το Υπουργείο Οικονομικών, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, καταλόγων φορολογουμένων στο Διαδίκτυο, εν όψει του ως άνω υποβληθέντος σχεδίου Υπουργικής Απόφασης, αλλά και ευρύτερα η δημοσιοποίηση καταλόγων φορολογουμένων δια της αναρτήσεώς τους στα καταστήματα των κατά τόπους δημόσιων οικονομικών υπηρεσιών και των δήμων ή κοινοτήτων, όπου εδρεύει δημόσια οικονομική υπηρεσία, καθώς, επίσης, και η δημοσιοποίησή τους δια του Τύπου.

9. Ειδικότερα, η Αρχή έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει σχετικά με τα προαναφερθέντα ζητήματα, καθόσον: (1) οι πληροφορίες, που περιέχονται στους καταλόγους φορολογουμένων, συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων τους, εφόσον αφορούν φυσικά πρόσωπα. Αντίθετα, τα φορολογικά δεδομένα, που αναφέρονται σε νομικά πρόσωπα, δεν συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως ρητά προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 στοιχ. (γ´) του Ν. 2472/1997. (2) τα προαναφερόμενα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υφίστανται περισσότερες διαδοχικές και διακριτές επεξεργασίες (συλλογή, καταχώριση, οργάνωση, διατήρηση ή αποθήκευση, τροποποίηση, εξαγωγή, χρήση, διαβίβαση, συσχέτιση ή συνδυασμό, διασύνδεση, δέσμευση, διαγραφή, καταστροφή), σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. (δ´) του Ν. 2472/1997, (3) οι εν λόγω επεξεργασίες είναι τουλάχιστον εν μέρει αυτοματοποιημένες, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, και (4) τα προαναφερόμενα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τηρούνται σε αρχεία, τα οποία είναι όντως διαρθρωμένα, υπό την έννοια των διατάξεων των άρθρων 2 στοιχ. (ε´) και 3 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, καθόσον είναι προσιτά στους αρμόδιους υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών, ως υπευθύνου επεξεργασίας, με κριτήρια, τουλάχιστον, το ονοματεπώνυμο και το ΑΦΜ του φορολογουμένου.

10. Όπως προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 85 ΚΦΕ, ο πρωταρχικός σκοπός των ρυθμίσεων αυτών συνίσταται στην κατοχύρωση του φορολογικού απορρήτου, ως βασικής αρχής του φορολογικού δικαίου, και, ακολούθως, στην πρόβλεψη των κατ' εξαίρεση περιοριστικά οριζόμενων περιπτώσεων κάμψης του. Στο πλαίσιο αυτό, όπως παγίως δέχεται η νομολογία των δικαστηρίων της χώρας¹ καθώς, επίσης, και η Αρχή στις σχετικές πράξεις και αποφάσεις της² και το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους στις οικείες

1. Βλ., ενδεικτικά, ΣτΕ 245/1984, Μον. Πρ. Θεσ/κης 929/1987, Μον. Πρ. Θεσ/κης 1884/1988, Πολ. Πρωτ. Αθηνών 10131/1991 in ΝΟΜΟΣ, και τις εκεί αναφερόμενες αποφάσεις.

2. Βλ. ιδίως τις αποφάσεις της Αρχής 59/1999 σχετικά με σύσταση προς τον ΟΠΑΠ, 47/2003 και 30/2007, καθώς και τις πράξεις της Αρχής με αρ. πρωτ. 1423/19.04.2005 και 3820/13.10.2005.

γνωμοδοτήσεις του³, από τις διατάξεις που θεσπίζουν το απόρρητο φορολογικών στοιχείων – και, ιδίως, από εκείνες του άρθρου 85 παρ. 2 ΚΦΕ, που ορίζει ότι «οι φορολογικές δηλώσεις, τα φορολογικά στοιχεία, οι εκθέσεις, οι πράξεις προσδιορισμού αποτελεσμάτων, τα φύλλα ελέγχου, οι αποφάσεις του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και κάθε στοιχείο του φακέλου που έχει σχέση με τη φορολογία ή άπτεται αυτής είναι απόρρητα και δεν επιτρέπεται η γνωστοποίησή τους σε οποιονδήποτε άλλον εκτός από το φορολογούμενο στον οποίο αφορούν αυτά» – προκύπτει ότι κανόνας είναι το φορολογικό απόρρητο, το οποίο κάμπτεται μόνο στις περιπτώσεις, που θεσπίζει ρητά και κατά τρόπο περιοριστικό ο νομοθέτης. Στο πλαίσιο αυτό, όπως παγίως γίνεται δεκτό, σκοπός της καθιέρωσης του απορρήτου των φορολογικών στοιχείων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 85 παρ. 2 ΚΦΕ, «είναι αφενός μεν η προστασία του συμφέροντος των φορολογουμένων και η εδραίωση της πεποίθησης σε αυτούς ότι τα φορολογικά τους στοιχεία δεν πρόκειται να περιέλθουν σε γνώση οιασδήποτε τρίτου, αφετέρου δε η προστασία του δημόσιου συμφέροντος, αφού στο πλαίσιο του φορολογικού απορρήτου οι φορολογούμενοι δηλώνουν ευχερέστερα πληροφορίες χρήσιμες για την ανίχνευση και εξακρίβωση της φορολογητέας ύλης από τη φορολογική αρχή»⁴. Συναφώς και η ολομέλεια του ΝΣΚ έχει δεχθεί προσφάτως⁵ ότι: «οι ρυθμίσεις που θεσπίζουν το φορολογικό απόρρητο και την προστασία του, συγκροτούν ένα αυστηρό νομοθετικό πλαίσιο που καλύπτει το σύνολο των στοιχείων εκείνων τα οποία δημιουργούν ή προσδιορίζουν τη φορολογική ενοχή του φυσικού ή νομικού προσώπου στα πλαίσια της άμεσης ή έμμεσης φορολογίας (βλ. εισηγητική έκθεση επί του άρθρου 69 του Ν.Δ. 3323/55). Είναι σαφές ότι η καθιέρωση του απορρήτου των φορολογικών στοιχείων αποβλέπει προεχόντως στην εδραίωση της πεποιθήσεως μεταξύ των φορολογουμένων ότι τα φορολογικά αυτών στοιχεία δεν θα περιέλθουν σε γνώση οιασδήποτε τρίτου. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται η οικοδόμηση σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ φορολογούμενου και φορολογικής αρχής, οι οποίες υποστηρίζουν την αποτελεσματικότερη ευδωσση των δημοσιονομικών σκοπών. Είναι προφανές επίσης ότι, θεσπίζοντας ο νομοθέτης το φορολογικό απόρρητο, σκοπό έχει και την προστασία του φορολογούμενου, με την απαγόρευση υπεισελεύσεως αναρμόδιων τρίτων στον κύκλο της οικονομικής του δράσεως και γενικότερα της περιουσιακής του καταστάσεως. (...)». Συνεπώς, από την αυστηρή και απόλυτη διατύπωση των περί φορολογικού απορρήτου διατάξεων προκύπτει ότι το φορολογικό απόρρητο δεσμεύει την αρμόδια φορολογική αρχή έναντι του εκάστοτε ενδιαφερόμενου φορολογούμενου προσώπου και υποχρεώνει τα αρμόδια φορολογικά όργανα να απέχουν από κάθε ενέργεια, εξ αιτίας της οποίας τα φορολογικά στοιχεία του εν λόγω φορολογούμενου θα μπορούσαν να περιέλθουν σε οποιοδήποτε τρίτο πρόσωπο, εκτός από τις εξαιρέσεις, που ορίζονται κατά τρόπο περιοριστικό στο νόμο.

11. Ωστόσο, από τις διατάξεις του άρθρου 85 παρ. 3 και 9 ΚΦΕ προβλέπεται, επίσης ρητά, η δυνατότητα δημοσιοποίησης καταλόγων φορολογουμένων τόσο σε έντυπη μορ-

3. Βλ. ιδίως Γνωμ. ΝΣΚ 326/2004, Γνωμ. ΟΛΝΣΚ 208/2005, Γνωμ. ΝΣΚ 244/2010, in NOMOS. Επίσης, Γνωμ. ΟΛΝΣΚ 19/2009, in NOMOS. Για τους λόγους, που πρόκρινε η πλειοψηφία της ΟΛΝΣΚ στη γνωμοδότησή της αυτή, τροποποιήθηκαν, άλλωστε, στη συνέχεια οι διατάξεις του άρθρου 85 παρ. 5 του ΚΦΕ, οπότε και προστέθηκε εκεί το στοιχείο (θ´), που έχει ως εξής: Η χορήγηση στοιχείων στα Γραφεία και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, καθώς και στους δικηγόρους του Δημοσίου για την υποστήριξη των δικαιωμάτων του Δημοσίου ή απόκρουση των κατ' αυτού αξιώσεων τρίτων ενώπιον των δικαστηρίων».

4. Βλ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ Θεόδωρος, Το φορολογικό απόρρητο, ΔΦΝ, 2000. σσ. 163-170, σελ. 166, ο οποίος παραπέμπει σχετικά σε γνωμ. Εισ. ΑΠ. 36/1959 Ποιν. Χρον. Θ´ σελ. 585, 182/1959 ΕΕΝ 1959 σελ. 656, 46/1956 ΕΕΝ 1957 σελ. 117, Εγκ. ΠΔ 99/77 παρ. 205

5. Βλ. Γνωμ. ΟΛΝΣΚ 19/2009, in NOMOS.

φή (από τη Διοίκηση και δια του Τύπου) όσο, πλέον, και σε ηλεκτρονική μορφή μέσω Διαδικτύου. Οι πληροφορίες, που αναφέρονται κατά τρόπο περιοριστικό στο άρθρο 85 παρ. 3 ΚΦΕ ως στοιχεία των καταλόγων φορολογουμένων, που δύνανται να καταρτιστούν ετησίως και να δημοσιοποιηθούν, εξαιρούνται, συνεπώς, ρητά από την προστασία του φορολογικού απορρήτου, που κατοχυρώνεται, κατά τα προαναφερόμενα, στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου. Οι πληροφορίες αυτές είναι: το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία του υπόχρεου, ο τίτλος και τα λοιπά στοιχεία τους (εδώ δύνανται να υπαχθούν και οι πληροφορίες σχετικά με το ΑΦΜ του υπόχρεου και τη δηλωθείσα διεύθυνση κατοικίας ή έδρας), το καθαρό εισόδημα από τις κατηγορίες Δ και Ζ (δηλαδή, τις κατηγορίες Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις και Εισόδημα από υπηρεσίες ελεύθερων επαγγελματιών και από κάθε άλλη πηγή), το συνολικό καθαρό εισόδημα το οποίο υπόκειται σε φορολογία, καθώς και το φόρο που αναλογεί σε αυτό.

12. Στην υπό κρίση περίπτωση τίθεται το ζήτημα του αναγκαίου συγκερασμού μεταξύ του δημοσίου συμφέροντος για την πάταξη της φοροδιαφυγής και της καταχρηστικής φοροαποφυγής και των επιταγών της ουσιαστικής κατοχύρωσης του θεμελιώδους δικαιώματος του ατόμου στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις υπέρτερης τυπικής ισχύος των άρθρων 9Α του Συν/τος, 8 της ΕΣΔΑ, 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Σύμβασης 108 (1981) του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των ατόμων από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, η οποία κυρώθηκε με το Ν. 2068/1992 (ΦΕΚ Α΄ 118) και τέθηκε σε ισχύ ως προς την Ελλάδα την 01/12/1995 με την Ανακοίνωση Υπ. Εξωτερικών Φ.0546/4173 (ΦΕΚ Α΄ 207/1995) και της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, καθόσον το προαναφερόμενο δημόσιο συμφέρον προτείνεται ως λόγος δικαιολόγησεως ενός περιορισμού του συγκεκριμένου θεμελιώδους δικαιώματος.

Σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΚ σχετικά με την ανάγκη εφαρμογής των επιταγών της αρχής της αναλογικότητας κατά τη θέσπιση περιορισμών στην άσκηση θεμελιωδών δικαιωμάτων του ατόμου, ο νομοθέτης διαθέτει καταρχήν ευρεία εξουσία εκτιμήσεως για την επιλογή του ενδεδειγμένου μέτρου, πού θα υλοποιεί τους σκοπούς δημοσίου συμφέροντος τους οποίους εκάστοτε επιδιώκει. Στο πλαίσιο αυτό, μπορούν να επιβληθούν περιορισμοί στην άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, αρκεί οι περιορισμοί αυτοί να εξυπηρετούν όντως σκοπούς γενικού συμφέροντος και να μην αποτελούν, σε σχέση με τον επιδιωκόμενο με τους εν λόγω περιορισμούς σκοπό, υπέρμετρη παρέμβαση που θίγει την ίδια την υπόσταση των δικαιωμάτων που προστατεύονται (βλ., ιδίως, ΔΕΚ, Απόφαση 12/06/2003, στην υπόθεση C-112/00, Eugen Schmidberger, Internationale Transporte und Planzüge, σκέψεις 77-82, και τις αποφάσεις που αναφέρονται στη σκέψη υπ' αρ. 80).

Εξάλλου, το Συμβούλιο της Επικρατείας έχει κρίνει ως προς τη συνταγματική αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 του Συν/τος εδ. δ΄) ότι οι επιβαλλόμενοι από το νόμο περιορισμοί σε συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα πρέπει να είναι πρόσφοροι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από το νομοθέτη σκοπού δημοσίου ή κοινωνικού συμφέροντος και να μην είναι δυσανάλογοι σε σχέση προς αυτόν. Όσον αφορά τον έλεγχο της προσφορότητας και αναγκαιότητας των μέτρων, που θεσπίζονται για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού, ο νομοθέτης διαθέτει ευρύ περιθώριο εκτίμησης, για τον καθορισμό των ρυθμίσεων, που αυτός κρίνει πρόσφορες και αναγκαίες. Ως εκ τούτου, ο δικαστικός έλεγχος της τήρησης της αρχής της αναλογικότητας περιορίζεται στην κρίση για το εάν η θεσπιζόμενη ρύθμιση είτε είναι προδήλως απρόσφορη, είτε υπερβαίνει προδήλως το απαραίτητο για την πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού μέτρο (βλ. σχετικά, ιδίως, ΟΛΣΤΕ 3031/2008, σκέψη υπ' αρ. 9, και ΟΛΣΤΕ 2010/2010, σκέψη υπ' αρ. 24, in NOMOS).

13. Σύμφωνα με την Εισηγητική Έκθεση του Ν. 3842/2010, με τις διατάξεις της παρ. 20 του άρθρου 8 του νόμου αυτού τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 85 παρ. 3 του ΚΦΕ, προκειμένου να επιτρέπεται στο εξής η δημοσιοποίηση ενιαίου καταλόγου φορολογουμένων δια της αναρτήσεώς του στο διαδικτυακό τόπο της ΓΓΠΣ του Υπουργείου Οικονομικών. Σχετικά με τον επιδιωκόμενο από το νομοθέτη σκοπό επεξεργασίας αναφέρονται επιγραμματικά τα εξής: «η δημοσιότητα των φορολογικών δεδομένων συγκεκριμένων κατηγοριών φορολογουμένων, που - σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία - αποφεύγουν να δηλώνουν τα πραγματικά τους εισοδήματα, αποτελεί ένα εύλογο μέτρο αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής». Αν και η Εισηγητική Έκθεση του Ν. 3842/2010 αναφέρεται σε συγκεκριμένες κατηγορίες φορολογουμένων (προφανώς, τις κατηγορίες εισοδημάτων Δ και Ζ) και στην ανάγκη αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής των κατηγοριών αυτών, η σαφής έννοια των διατάξεων του άρθρου 85 παρ. 3 του ΚΦΕ - όπως συμπληρώθηκαν από τις προαναφερόμενες διατάξεις της παρ. 20 του άρθρου 8 του Ν. 3842/2010 - είναι ότι η σύνταξη καταλόγων φορολογουμένων και δημοσιοποίηση των καταλόγων αυτών αφορούν το σύνολο των φορολογουμένων της χώρας. Εξάλλου, το υπό κρίση σχέδιο Υπουργικής Απόφασης, το οποίο αποσκοπεί - σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περιεχόμενη στη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 85 του ΚΦΕ νομοθετική εξουσιοδότηση - να υλοποιήσει το μέτρο της δημοσιοποίησης ενιαίου καταλόγου φορολογουμένων της χώρας στο Διαδίκτυο, αναφέρεται σε φορολογικά δεδομένα του συνόλου των φορολογουμένων της χώρας, συμπεριλαμβανομένων των κατηγοριών εισοδημάτων Δ και Ζ.

14. Σχετικά πάντοτε με τους σκοπούς της δημοσιοποίησης ενιαίου καταλόγου φορολογουμένων, και μάλιστα στο Διαδίκτυο, το Υπουργείο Οικονομικών - ΓΓΠΣ, με το προαναφερόμενο υπ' αρ. πρωτ. ΓρΓΓΠ 00001675 ΕΞ 2010 / 04.11.2010 έγγραφό του, επιχειρεί ουσιαστικά μία διεύρυνση των επιδιωκόμενων από το νομοθέτη σκοπών επεξεργασίας σε σχέση με τα διαλαμβανόμενα στην προαναφερόμενη Εισηγητική Έκθεση του Ν. 3842/2010, προβάλλοντας ενώπιον της Αρχής τα εξής: «οι σκοποί δημοσίου συμφέροντος που εξυπηρετούνται από το μέτρο δημοσιοποίησης των φορολογικών καταλόγων στο διαδίκτυο είναι δύο, ένας κύριος κι ένας παρεπόμενος. Ο κύριος σκοπός αφορά στον περιορισμό της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής και στην επίτευξη φορολογικής συμμόρφωσης και δικαιοσύνης μέσω της ενίσχυσης της διαφάνειας. Ο παρεπόμενος σκοπός σχετίζεται με την επαλήθευση των στοιχείων μητρώου και τον περιορισμό των συναλλαγών με πλαστά στοιχεία και παραστατικά».

15. Οι ως άνω προβαλλόμενοι από το Υπουργείο Οικονομικών - ΓΓΠΣ σκοποί για τη δημοσιοποίηση, και μάλιστα στο Διαδίκτυο, των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που περιέχονται στους καταλόγους φορολογουμένων του άρθρου 85 παρ. 3 ΚΦΕ, δηλαδή ο περιορισμός της φοροδιαφυγής και καταχρηστικής φοροαποφυγής, η επίτευξη φορολογικής συμμόρφωσης και δικαιοσύνης μέσω της ενίσχυσης της διαφάνειας και η επαλήθευση των στοιχείων μητρώου και τον περιορισμό των συναλλαγών με πλαστά στοιχεία και παραστατικά, είναι καταρχήν καθορισμένοι, σαφείς και νόμιμοι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. (α') του Ν. 2472/1997. Υπό την έννοια αυτή, οι εν λόγω επιδιωκόμενοι σκοποί επεξεργασίας αυτοί καθαυτοί δεν έρχονται σε αντίθεση με κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος, όπως το άρθρο 9Α του Συντάγματος και το άρθρο 6 παρ. 1 στοιχ. (β') της Οδηγίας 95/46/ΕΚ.

16. Περαιτέρω, η εν λόγω Εισηγητική Έκθεση του Ν. 3842/2010 αναφέρει ότι «με την τροποποιημένη διάταξη το δικαίωμα πρόσβασης στο συγκεκριμένο κατάλογο φορολογουμένων, που αποτελεί δημόσια πληροφορία, περιλαμβάνει και τη χρήση του διαδικτύου». Η πρόσβαση στον κατάλογο θα γίνεται κατόπιν ταυτοποίησης του χρήστη και θα περιορίζεται με βάση συγκεκριμένα «ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια». Ειδικότερα: «η

ταυτοποίηση του χρήστη που έχει πρόσβαση στο συγκεκριμένο κατάλογο επιτρέπει τη θέσπιση ποσοτικών κριτηρίων ως προς τον αριθμό των δεδομένων που θα εξαχθούν. Αυτό το μέτρο δυσχεραίνει τη μαζική εξαγωγή δεδομένων προστατεύοντάς τα έτσι από επεξεργασία που δεν δικαιολογείται από το σκοπό της διάταξης αυτής, όπως π.χ. την εμπορική εκμετάλλευση των οικονομικών στοιχείων. Έτσι, επειδή η πρόσβαση στον κατάλογο δεν είναι ανοικτή, αλλά ελέγξιμη και γίνεται με βάση συγκεκριμένες διαδικασίες και ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια, που θα καθοριστούν από Υπουργική Απόφαση, τηρείται η αρχή της αναλογικότητας σε σχέση με την προστασία των προσωπικών δεδομένων και την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής».

17. Στο πλαίσιο αυτό, σύμφωνα με το προαναφερόμενο έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών - ΓΓΠΣ «η δημοσιοποίηση των φορολογικών καταλόγων στο διαδίκτυο κρίνεται ως αναγκαίο, πρόσφορο και αναλογικό μέτρο σε σχέση με τους σκοπούς δημοσίου συμφέροντος που εξυπηρετούνται, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων συνθηκών που έχουν διαμορφωθεί στη χώρα μας μετά το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης».

Ειδικότερα, το εν λόγω μέτρο προκρίνεται από το Υπουργείο Οικονομικών - ΓΓΠΣ ως αναγκαίο «λόγω της υφιστάμενης δημοσιονομικής κατάστασης, της αυξημένης φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής και της μεγάλης έκτασης της διαφθοράς που υπάρχει στη χώρα μας», λαμβανομένων υπόψη και των σχετικών στατιστικών δεδομένων.

Ακολούθως, το εν λόγω μέτρο προκρίνεται από το Υπουργείο Οικονομικών - ΓΓΠΣ ως πρόσφορο, «διότι θα βελτιώσει τη δημοσιονομική θέση της χώρας μέσω του περιορισμού της φοροδιαφυγής και της διαφθοράς. Ειδικότερα, θα ενισχύσει τη διαφάνεια αναφορικά με τη συνεισφορά του καθενός στα φορολογικά βάρη κι έτσι θα λειτουργήσει ως κίνητρο για φορολογική αυτό-συμμόρφωση. Η διαφάνεια στα εισοδήματα που δηλώνονται μπορεί επιπλέον να αποκαλύψει και να περιορίσει μη δηλούμενα εισοδήματα που προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες. Περαιτέρω, η χρήση του διαδικτύου κρίνεται πρόσφορη για τη δημοσιοποίηση των φορολογικών καταλόγων, διότι εκμηδενίζει αποστάσεις, χρονικούς περιορισμούς και επιτρέπει σε όλους τους πολίτες να έχουν πρόσβαση χωρίς αποκλεισμούς π.χ. άτομα με ειδικές ανάγκες (άρ. 5Α παρ. 2 Σ)».

Στη συνέχεια, το εν λόγω μέτρο προκρίνεται από το Υπουργείο Οικονομικών - ΓΓΠΣ ως αναλογικό, «διότι η δημοσιοποίηση των φορολογικών καταλόγων δεν περιλαμβάνει το σύνολο των στοιχείων της φορολογικής δήλωσης και του περιουσιολογίου, αλλά τα ελάχιστα δυνατά στοιχεία που προάγουν τη διαφάνεια σχετικά με τη φορολογική συνέπεια και συνεισφορά του καθενός στα δημόσια βάρη ανάλογα με τις δυνάμεις του (άρ. 4 παρ. 5 Σ). Έτσι, στον κατάλογο δεν περιλαμβάνονται αναλυτικά όλα τα πεδία της φορολογικής δήλωσης αλλά ούτε και τα περιουσιακά στοιχεία των φορολογουμένων, όπως ακίνητα, αυτοκίνητα ΙΧ, σκάφη αναψυχής ούτε αναλύει στοιχεία της δήλωσης κτλ. (...) Τέλος η δημοσιοποίηση των φορολογικών καταλόγων είναι το λιγότερο αυστηρό μέτρο που θα μπορούσε να επιλέξει ένα κράτος από το νομικό του οπλοστάσιο προκειμένου να επιτύχει σκοπούς όπως οι επιδιωκόμενοι. Το μέτρο της δημοσιοποίησης είναι ένα μέτρο που στοχεύει στην αύξηση του αισθήματος ευθύνης των πολιτών μέσω της αυτό-συμμόρφωσης που θα επέλθει ως αποτέλεσμα της διαφάνειας. Συνεπώς δεν είναι μέτρο κατασταλακτικό αλλά προληπτικό και άρα ανώδυνο για τους νομοταγείς φορολογούμενους».

Τέλος, σύμφωνα με τα όσα περιέχονται στο ίδιο πάντοτε έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών - ΓΓΠΣ, «ο παρεπόμενος σκοπός που επιδιώκεται μέσω του μέτρου της δημοσιοποίησης των φορολογικών καταλόγων στο διαδίκτυο είναι ο περιορισμός των συναλλαγών με πλαστά στοιχεία και παραστατικά μέσω της υποβολής κυρίως των ιδιωτών κατά τη σύνταξη ιδιωτικών συμφωνητικών. Η επιβεβαίωση των στοιχείων των

συμβαλλομένων μερών μέσω της ταυτοποίησης των στοιχείων του ΑΦΜ και της ύπαρξης μιας επιχείρησης ως ενεργούς κατά την ημερομηνία της συναλλαγής είναι απαραίτητο στοιχείο για την εγκυρότητα των συναλλαγών και η δημοσιοποίηση τους στο διαδίκτυο αποτελεί ένα αποτελεσματικό εργαλείο προς αυτή την κατεύθυνση».

Το Υπουργείο Οικονομικών - ΓΓΠΣ καταλήγει στο ότι «από τα παραπάνω προκύπτει ότι υπάρχει η απαιτούμενη “συνάφεια μέσου και σκοπού” και η δημοσιοποίηση του φορολογικού καταλόγου στο διαδίκτυο θεωρούμε πως στις μέρες μας και υπό τις ειδικές συνθήκες που διανύουμε αποτελεί αναγκαίο, κατάλληλο και αναλογικό μέτρο - μεταξύ άλλων που έχει δρομολογήσει η κυβέρνηση - για την αύξηση του αισθήματος ευθύνης των πολιτών, τον περιορισμό της φοροδιαφυγής και την επίτευξη της φορολογικής συμμόρφωσης και δικαιοσύνης».

18. Καταρχάς, η Αρχή κρίνει ότι το μέτρο της δημοσιοποίησης από το Υπουργείο Οικονομικών, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, καταλόγων φορολογουμένων δια της αναρτήσεώς τους στα καταστήματα των κατά τόπους δημόσιων οικονομικών υπηρεσιών και των δήμων ή κοινοτήτων, όπου εδρεύει δημόσια οικονομική υπηρεσία, καθώς, επίσης, και δια του Τύπου και στο Διαδίκτυο συνιστά έντονο περιορισμό του δικαιώματος του ατόμου για την προστασία του από την επεξεργασία, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, όπως αυτό κατοχυρώνεται ιδίως από τις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 9Α του Συν/τος, 8 της ΕΣΔΑ, 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς, επίσης, από τις διατάξεις της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και της Σύμβασης 108 (1981) του Συμβουλίου της Ευρώπης.

19. Παρά τα όσα υποστηρίζει το Υπουργείο Οικονομικών - ΓΓΠΣ, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, το μέτρο της δημοσιοποίησης, και μάλιστα στο Διαδίκτυο, καταλόγων φορολογουμένων, δεν είναι ένα μέτρο ανώδυνο για τους ειλικρινείς φορολογούμενους, αλλά αντίθετα ενέχει σοβαρούς κινδύνους γι' αυτούς. Ειδικότερα, το μέτρο της δημοσιοποίησης των καταλόγων φορολογουμένων ενέχει για κατηγορίες ολόκληρες ειλικρινών φορολογουμένων όχι μόνο τον κίνδυνο της αναίτιας έκθεσης των φορολογικών τους δεδομένων στη βορά της απλής περιέργειας τρίτων, αλλά, πολύ περισσότερο, στον κίνδυνο τα φορολογικά δεδομένα τους να τύχουν επεξεργασίας για σκοπούς, που επηρεάζουν άμεσα την ατομική ελευθερία συμμετοχής τους στην κοινωνική και οικονομική ζωή της χώρας. Συναφώς, η δυνατότητα άμεσης πρόσβασης σε φορολογικά δεδομένα μπορεί να επηρεάζει αθεμίτως τις συναλλακτικές σχέσεις, διότι θα είναι δυνατό να εξυπηρετούνται σκοποί ξένοι προς εκείνους, για τους οποίους τα δεδομένα αυτά έχουν συλλεγεί από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές (για παράδειγμα, θα μπορεί να γίνει χρήση των δεδομένων αυτών για τον καθορισμό τιμήματος σε αμφοτεροβαρείς συμβάσεις όπως είναι οι πωλήσεις, για τον καθορισμό του ύψους ενοικίου κατοικίας, για τη διαπραγμάτευση του ύψους της αμοιβής σε σχέσεις εργασίας, για την επιλογή προσώπων προς απόλυση στο πλαίσιο της διενέργειας ατομικών ή ομαδικών απολύσεων προσωπικού, κλπ.). Εξάλλου, το μέτρο της δημοσιοποίησης καταλόγων φορολογουμένων ενέχει και σοβαρούς κινδύνους εγκληματικών ενεργειών (πχ. εκβιασμούς, κλοπές, ληστείες, απαγωγές) σε βάρος μερίδας, τουλάχιστον, των φορολογουμένων. Οι κίνδυνοι αυτοί δεν είναι απλά θεωρητικοί, αλλά, αντίθετα, είναι πολύ πιθανοί, καθόσον, όπως προκύπτει και από τα στοιχεία που υποβλήθηκαν στην Αρχή, στην επίσημη απάντησή τους προς το Υπουργείο Οικονομικών - ΓΓΠΣ οι νορβηγικές αρχές παραδέχονται ότι η νορβηγική αστυνομία έχει αποκαλύψει περιπτώσεις εγκληματικών ενεργειών, όπου είναι αποδεδειγμένο ότι στοιχεία από τους εκεί δημοσιευμένους καταλόγους φορολογουμένων χρησιμοποιήθηκαν από δράστες εγκληματικών ενεργειών για την επιλογή θυμάτων με βάση το εισόδημά τους.

20. Περαιτέρω, το Υπουργείο Οικονομικών - ΓΓΠΣ, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, ισχυρίζεται ότι η αποτελεσματικότητα του μέτρου της δημοσιοποίησης, και μάλιστα στο Διαδίκτυο, καταλόγων φορολογουμένων, έχει ήδη δοκιμαστεί θετικά στις σκανδιναβικές χώρες. Όμως, το επιχείρημα αυτό δεν προδικάζει την αποτελεσματικότητα εφαρμογής του μέτρου στην ελληνική έννομη τάξη, διότι η δημοσιοποίηση καταλόγων με στοιχεία φορολογουμένων στη Νορβηγία και στη Φινλανδία - τόσο σε έντυπη όσο και σε ηλεκτρονική μορφή και στο Διαδίκτυο - θεμελιώνεται πρωτίστως στις διαφορετικές συνθήκες, που επικρατούν στις χώρες αυτές για τις έννοιες της διαφάνειας, της πρόσβασης σε δημόσια έγγραφα, του φορολογικού απορρήτου και των κοινωνικών παροχών. Στο πλαίσιο της συγκριτικής επισκόπησης εννόμων τάξεων, η αξιολόγηση της συμβολής αυτού καθαυτού του μέτρου της δημοσιοποίησης καταλόγων με στοιχεία φορολογουμένων στην εδραίωση φορολογικής συνείδησης στις χώρες αυτές πρέπει να αποτιμηθεί αφού ληφθούν διεξοδικά υπόψη οι ιδιάζουσες οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές τους συνθήκες, οι οποίες σαφώς επηρεάζουν τα ποσοστά φορολογικής συμμόρφωσης των φορολογουμένων.

21. Αντιθέτως προς τα υποστηριζόμενα από το Υπουργείο Οικονομικών - ΓΓΠΣ, το μέτρο της δημοσιοποίησης, και μάλιστα στο Διαδίκτυο, καταλόγων φορολογουμένων, είναι αλυσιτελές για την αποκάλυψη και τον περιορισμό μη δηλούμενων εισοδημάτων που προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες και, με τον τρόπο αυτό, για τη βελτίωση της δημοσιονομικής θέσης της χώρας μέσω του περιορισμού της φοροδιαφυγής και της διαφθοράς. Η αποκάλυψη και ο περιορισμός μη δηλούμενων εισοδημάτων, που προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες, μπορούν να επιτευχθούν μόνο με τη διενέργεια πρόσφορων και ενδεδειγμένων ελέγχων από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές και με τη διασταύρωση από τις αρχές αυτές των πληροφοριών που συλλέγονται σχετικά με την πραγματική περιουσιακή κατάσταση των φορολογουμένων. Η βελτίωση της δημοσιονομικής θέσης της χώρας μέσω της αντιμετώπισης της καταχρηστικής φοροαποφυγής και της φοροδιαφυγής και του περιορισμού της διαφθοράς δύνανται να επιτευχθούν με τη διαμόρφωση του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου, το οποίο θα αποβλέπει πρωτίστως στην ενίσχυση των δυνατοτήτων των αρμόδιων φορολογικών αρχών να εντοπίζουν και να ελέγχουν τη φορολογητέα ύλη.

Ο νομοθέτης έχει ήδη εισάγει πληθώρα τέτοιου είδους ρυθμίσεων ιδίως με τις διατάξεις του προαναφερθέντος Ν. 3842/2010 για την αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις. Οι πρόσφορες και αναγκαίες ρυθμίσεις για την επίτευξη του σκοπού αυτού προσδιορίζονται από τον ίδιο το νομοθέτη στην Εισαγωγική Έκθεση του πρόσφατου Ν. 3888/2010 για την εκούσια κατάργηση φορολογικών διαφορών, ρύθμιση ληξιπρόθεσμων χρεών, διατάξεις για την αποτελεσματική τιμωρία της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ Α' 175/30.09.2010), όπου αναφέρονται ως αναγκαία και πρόσφορα σχετικά μέτρα τα εξής: «Το ΣΔΟΕ επανασυστήθηκε και ενισχύθηκε με δυνατότητες απευθείας επιβολής φορολογικών ποινών. Καθιερώθηκαν οι έλεγχοι στη βάση διασταυρώσεων και με βάση κριτήρια κινδύνου από τη ΓΓΠΣ. Η ΓΓΠΣ αποκτά πρόσβαση σε κάθε βάση οικονομικών δεδομένων του Δημοσίου, ώστε να υπάρχει δυνατότητα συγκέντρωσης και διασταύρωσης κάθε πληροφορίας με οικονομικό ενδιαφέρον. Καθιερώθηκαν τεκμήρια προσδιορισμού εισοδήματος, ώστε να μπορεί με βάση τα μέσα διαβίωσης να προσεγγίζεται το ελάχιστο δυνατό εισόδημα όλων των φορολογούμενων. Πολλαπλασιάζονται και αξιοποιούνται τα δεδομένα - τραπεζικά και φορολογικά - από το εξωτερικό, στο πλαίσιο διεθνών διμερών συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας ή / και ανταλλαγής πληροφοριών. Από 01.01.2011 όλα τα τιμολόγια άνω των 3.000 ευρώ θα υποβάλλονται μόνο ηλεκτρονικά. Από 01.01.2011 όλες οι πληρω-

μές άνω των 1.500 ευρώ θα πραγματοποιούνται μόνο μέσω τραπεζικής συναλλαγής (πιστωτική ή χρεωστική κάρτα, τραπεζική κατάθεση ή επιταγή). Όλες οι επαγγελματικές συναλλαγές, συμπεριλαμβανομένης της μισθοδοσίας, θα γίνονται μόνο μέσω του τραπεζικού συστήματος». Επιπλέον, στην ίδια Εισηγητική Έκθεση αναφέρεται η ανάγκη για «μειζονες θεσμικές αλλαγές στη διαδικασία εκδίκασης των φορολογικών και τελωνειακών διαφορών από τα Διοικητικά Δικαστήρια», καθώς, επίσης, και στην ανάγκη εισαγωγής ρυθμίσεων για το σκοπό «της δραστηκής ποινικής καταστολής της φοροδιαφυγής σε όλες της τις εκφάνσεις». Τέτοιου είδους ρυθμίσεις εισήχθησαν ήδη στην ελληνική έννομη τάξη με τις διατάξεις των νόμων 3900/2010 για τον εξορθολογισμό διαδικασιών και την επιτάχυνση της διοικητικής δίκης και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ Α΄ 213/17.12.2010) και 3904/2010 για τον εξορθολογισμό και τη βελτίωση στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ Α΄ 218/ 23.12.2010).

Είναι ενδεικτικό ότι τόσο από τις προαναφερόμενες αναφορές του ίδιου του νομοθέτη στα αναγκαία και πρόσφορα μέτρα για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού όσο και από την κριτική επισκόπηση των μέτρων αυτών από την Τράπεζα της Ελλάδος⁶ απουσιάζει κάθε ειδικότερη μνεία στο μέτρο της δημοσιοποίησης, και μάλιστα στο Διαδίκτυο, καταλόγων φορολογουμένων. Το γεγονός αυτό ενισχύει την κρίση της Αρχής ότι το εν λόγω μέτρο είναι προδήλως απρόσφορο για την αποκάλυψη και τον περιορισμό μη δηλούμενων εισοδημάτων που προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες και, με τον τρόπο αυτό, για τη βελτίωση της δημοσιονομικής θέσης της χώρας μέσω του περιορισμού της φοροδιαφυγής και της διαφθοράς.

22. Ακολούθως, παρατηρείται ότι το μέτρο της δημοσιοποίησης, και μάλιστα στο Διαδίκτυο, καταλόγων φορολογουμένων, δεν προφέρεται για την ενίσχυση της διαφάνειας αναφορικά με τη συνεισφορά του καθενός στα φορολογικά βάρη, καθόσον – όπως το ίδιο το Υπουργείο Οικονομικών – ΓΓΠΣ – αναφέρει ενώπιον της Αρχής «η δημοσιοποίηση των φορολογικών καταλόγων δεν περιλαμβάνει το σύνολο των στοιχείων της φορολογικής δήλωσης και του περιουσιολογίου, αλλά τα ελάχιστα δυνατά στοιχεία (...). Έτσι, στον κατάλογο δεν περιλαμβάνονται αναλυτικά όλα τα πεδία της φορολογικής δήλωσης αλλά ούτε και τα περιουσιακά στοιχεία των φορολογουμένων, όπως ακίνητα, αυτοκίνητα ΙΧ, σκάφη αναψυχής ούτε αναλύει στοιχεία της δήλωσης κτλ. (...)». Κατά τον τρόπο, όμως, αυτό δεν προάγεται η διαφάνεια σχετικά με τη φορολογική συνέπεια και τη συνεισφορά του καθενός στα δημόσια βάρη ανάλογα με τις δυνάμεις του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 5 Συν/τος, καθόσον δεν παρέχονται αναλυτικές πληροφορίες ούτε για τη συνολική περιουσιακή κατάσταση του κάθε φορολογουμένου, ούτε για την ακριβή προέλευση των περιουσιακών του στοιχείων, ούτε για τον ακριβή τρόπο φορολόγησής του, ούτε για τους ακριβείς λόγους που δηλωθέντα εισοδήματα ενδεχομένως εκπίπτουν του φορολογητέου εισοδήματος, κλπ. Συνεπώς, καθ' όσον αφορά την ενίσχυση της διαφάνειας αναφορικά με τη συνεισφορά του καθενός στα φορολογικά βάρη η σκοπούμενη δημοσιοποίηση, και μάλιστα στο Διαδίκτυο, καταλόγων φορολογουμένων αποτελεί μάλλον απρόσφορο ημίμετρο, παρά αποτελεσματικό μέτρο.

23. Τέλος, παρά τα όσα υποστηρίζει το Υπουργείο Οικονομικών – ΓΓΠΣ, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, το μέτρο της δημοσιοποίησης, και μάλιστα στο Διαδίκτυο, καταλόγων φορολογουμένων, είναι ιδιαίτερος αμφίβολο κατά πόσο θα συνεισφέρει στην «αύξηση του αισθήματος ευθύνης των πολιτών μέσω της αυτό-συμμόρφωσης». Από το σύνολο

6. Βλ. Τράπεζα της Ελλάδος, *Νομισματική Πολιτική. Ενδιάμεση Έκθεση 2010*, Αθήνα, Οκτώβριος 2010, 232 σελ., σσ. 170-181.

των διατάξεων της φορολογικής νομοθεσίας προκύπτει η νομική υποχρέωση κάθε φορολογουμένου να δηλώνει ειλικρινώς τα εισοδήματά του στις αρμόδιες φορολογικές αρχές. Όπως προαναφέρθηκε, έχει καθιερωθεί στην ελληνική έννομη τάξη αυστηρή έννοια του φορολογικού απορρήτου, προκειμένου αυτή να ενισχύσει την εκπλήρωση της σχετικής νομικής υποχρέωσης από κάθε φορολογούμενο. Η ύπαρξη νομικής υποχρέωσης και οι προβλεπόμενες διοικητικές και ποινικές κυρώσεις σε περίπτωση διαπίστωσης - μέσω των διενεργούμενων φορολογικών ελέγχων - περιπτώσεων φοροδιαφυγής και καταχρηστικής φοροαποφυγής αρκούν πλήρως για την «αυτό-συμμόρφωση» των φορολογουμένων. Ο κατά σύστημα ανειλικρινής φορολογούμενος, που δεν υπολογίζει τις αυστηρές διοικητικές και ποινικές κυρώσεις, δεν αναμένεται με τη δημοσιοποίηση των ετήσιων φορολογικών καταλόγων ότι θα «αυτό-συμμορφωθεί» προς τη φορολογική του υποχρέωση υπό το βάρος της ενδεχόμενης προσωπικής ηθικής αποδοκιμασίας από τους συμπολίτες του. Αντίθετα, η σκοπούμενη δημοσιοποίηση, και μάλιστα στο Διαδίκτυο, καταλόγων φορολογουμένων, όπως προτείνεται από το Υπουργείο Οικονομικών - ΓΓΠΣ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, δηλαδή ως μέτρο έκθεσης κάθε φορολογουμένου στην επιτήρηση οιοδήποτε τρίτου, στην κοινωνική αποδοκιμασία καθώς και στο ενδεχόμενο καταγγελίας, λειτουργεί μάλλον ως μέσο ενστάλαξης φόβου και ψυχολογικού καταναγκασμού των φορολογουμένων, το οποίο υπερβαίνει προδήλως το αναγκαίο μέτρο για τη συμμόρφωσή τους.

24. Με βάση τα προαναφερόμενα, η Αρχή σταθμίζοντας, αφενός, τις δυσμενείς επιπτώσεις, που ενέχει το επίμαχο μέτρο για την ελεύθερη συμμετοχή των ειλικρινών φορολογουμένων στην οικονομική και κοινωνική ζωή καθώς και τους κινδύνους για τη διάπραξη σε βάρος τους εγκληματικών ενεργειών και, αφετέρου, τη λίαν αμφίβολη αποτελεσματικότητα του μέτρου για τον εντοπισμό και τη σύλληψη της φορολογητέας ύλης, έχει τη γνώμη ότι η δημοσιοποίηση των φορολογικών καταλόγων δια της αναρτήσεώς τους στα καταστήματα των κατά τόπους δημόσιων οικονομικών υπηρεσιών και των δήμων ή κοινοτήτων, όπου εδρεύει δημόσια οικονομική υπηρεσία, καθώς και δια του Τύπου και στο Διαδίκτυο δεν τηρεί την αρχή της αναλογικότητας για τον επιδιωκόμενο σκοπό της πάταξης της φοροδιαφυγής. Συνεπώς, το εν λόγω μέτρο κρίνεται, κατά πλειοψηφία, ότι δεν συνάδει προς κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος, όπως τα άρθρα 9Α και 25 παρ. 1 του Συντάγματος, 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 6 παρ. 1 στοιχ. (γ') της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και 9 παρ. 2 της Σύμβασης 108 (1981) του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Επισημαίνεται, εξάλλου, ότι τόσο οι σκοποί δημόσιου συμφέροντος, που επιδιώκει η Πολιτεία, όσο και τα ειδικά έννομα συμφέροντα, που έχουν τρίτοι, προστατεύονται επαρκώς. Η Πολιτεία έχει ικανά πρόσφορα μέσα, όπως τα μνημονευόμενα στη σκέψη υπ' αρ. 21, ενώ κάθε τρίτος, που έχει πραγματικό έννομο συμφέρον και το αποδεικνύει να αποκτήσει πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συγκεκριμένου φορολογουμένου ή συγκεκριμένων φορολογουμένων, τα οποία περιέχονται στους καταλόγους φορολογουμένων, μπορεί να έχει τη σχετική πληροφορία κατ' εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 85 ΚΦΕ. Η εν λόγω διάταξη συνάδει προς τους κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος των άρθρων 5 παρ. 1 και 9Α του Συντάγματος και 7 στοιχ. (στ') της Οδηγίας 95/46/ΕΚ.

25. Ωστόσο, ένα μέλος της Αρχής έχει την άποψη ότι η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων των φορολογουμένων, με την ανάρτηση στο Διαδίκτυο στοιχείων τους εκ των φορολογικών καταλόγων, σύμφωνα με το άρθρο 85 παρ. 3 του ΚΦΕ, δεν αντίκειται στο Ν. 2472/1997, διότι η επεξεργασία των δεδομένων αυτών από το Υπουργείο Οικονομικών είναι αναγκαία προς αντιμετώπιση της εκτεταμένης και από ετών υφισταμένης φο-

ροδιαφυγής. Προς τούτο πρέπει να ληφθεί υπόψη η δεινή οικονομική κατάσταση στην οποία βρίσκεται η Χώρα, η οποία απειλείται με χρεοκοπία, οπότε, όπως είναι ευνόητο, διακινδυνεύονται μείζονα αγαθά, που είναι υπέρτερα των προσωπικών δεδομένων των φορολογουμένων. Είναι δε, κατά την άποψη αυτή, η επεξεργασία αυτή και πρόσφορο μέσο προς περιστολή της φοροδιαφυγής, διότι θα εμπεδωθεί εκ των πραγμάτων η ειλικρίνεια των φορολογουμένων προ του κινδύνου αποκαλύψεως της τυχόν σκοπούμενης φοροδιαφυγής.

26. Σε ό,τι αφορά τη δεύτερη από τις ως άνω εφαρμογές, κρίνεται ότι η επιχειρούμενη από το Υπουργείο Οικονομικών - ΓΓΠΣ, κατά τα προαναφερόμενα, επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που περιέχονται στους καταλόγους φορολογουμένων, για το σκοπό της επαλήθευσης των στοιχείων μητρώου και τον περιορισμό των συναλλαγών με πλαστά στοιχεία και παραστατικά, συνάδει προς τις προαναφερόμενες διατάξεις υπέρτερης τυπικής ισχύος, προεχόντως διότι δεν αποκαλύπτονται πληροφορίες σχετικές με το εισόδημα των ενδιαφερομένων φορολογουμένων και το φόρο, που αναλογεί σε αυτό. Αν και θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι η επεξεργασία των επίμαχων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τον εν λόγω θεμιτό σκοπό επεξεργασίας έχει ως έρεισμα το άρθρο 20 παρ. 4 του Ν 3842/2010 σε συνδυασμό με το άρθρο 5 αρ. 2 στοιχ. (δ΄) του Ν. 2472/1997, επισημαίνεται ότι, προς αποφυγή αμφισβητήσεων, ενδείκνυται να εισαχθεί ρητή και σαφής νομοθετική πρόβλεψη για τη διενέργεια της σχετικής επεξεργασίας με σχετική συμπλήρωση του άρθρου 20 παρ. 4 του Ν. 3842/2010.

Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι οι κατάλογοι φορολογουμένων, από τους οποίους θα αντλεί στοιχεία η εν λόγω εφαρμογή, συνιστούν, από την κατάρτισή τους, διοικητικά έγγραφα, υπό την έννοια του άρθρου 5 του ΚΔΔ, στα οποία - σύμφωνα με την πάγια νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων - καθένας (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) έχει δικαίωμα πρόσβασης, εφόσον έχει τουλάχιστον εύλογο ενδιαφέρον. Επιπλέον, οι προαναφερόμενες πληροφορίες, που δεν καλύπτονται από το φορολογικό απόρρητο, συνιστούν πληροφορίες φορέων του δημόσιου τομέα (καθόσον όντως τηρούνται σε αρχεία δημοσίων υπηρεσιών) προς περαιτέρω χρήση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του Ν. 3448/2006. Συνεπώς, παρά το γεγονός ότι οι σχετικοί κατάλογοι φορολογουμένων θα καταρτίζονται από τις φορολογικές αρχές και στοιχεία από τους καταλόγους αυτούς θα τίθενται στη διάθεση των χρηστών το διαδικτυακού τόπου της ΓΓΠΣ για το σκοπό της επιβεβαίωσης των στοιχείων των συναλλασσομένων μερών με απώτερο στόχο την αποτροπή των φαινομένων εξαπάτησης σε συναλλαγές με πλαστά ή ψευδή στοιχεία, δεν δύναται, υπό το ισχύον νομικό πλαίσιο, να αποκλειστεί ακόμα και η εμπορική χρήση των πληροφοριών αυτών από οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο (φυσικό ή νομικό) πρόσωπο και, ιδίως, από εκδοτικές επιχειρήσεις ή εταιρείες αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας. Και τούτο, διότι ούτε οι διατάξεις του άρθρου 3 του Ν. 3448/2006 ούτε άλλες διατάξεις εξαιρούν ρητά τις πληροφορίες αυτές από την περαιτέρω χρήση πληροφοριών φορέων του δημόσιου τομέα. Εκτός και εάν γίνει δεκτό ότι η επιφύλαξη τήρησης των διατάξεων για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της παρ. 2 του άρθρου 3 του Ν. 3448/2006 για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του δημόσιου τομέα μπορεί να εφαρμοστεί, προκειμένου να αποκλείσει την περαιτέρω χρήση των προαναφερόμενων πληροφοριών, που περιέχονται στους καταλόγους φορολογουμένων του άρθρου 85 παρ. 3 ΚΦΕ. Τα προαναφερόμενα τέθηκαν ήδη υπόψη των εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών - ΓΓΠΣ από τους εντεταλμένους εισηγητές της Αρχής και ήδη το Υπουργείο Οικονομικών - ΓΓΠΣ, με το ως άνω έγγραφό του (με αρ. πρωτ. ΓρΠΠ 0001711 ΕΞ 2010), ενημέρωσε την Αρχή ότι εξετάζει το ενδεχόμενο να εισαχθεί ρητή νομοθετική πρόβλεψη για μη δυνατότητα περαιτέρω χρήσης κατά το

N. 3448/2006 των πληροφοριών, που περιέχονται στους φορολογικούς καταλόγους. Συνεπώς, είναι σκόπιμο να εισαχθεί ρητή και σαφής νομοθετική πρόβλεψη για τη μη δυνατότητα περαιτέρω χρήσης κατά το N. 3448/2006 των πληροφοριών, που περιέχονται στους φορολογικούς καταλόγους, πριν τεθεί σε λειτουργία η δεύτερη αυτή εφαρμογή.

27. Εξάλλου, προκειμένου να είναι σύμφωνη με τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 και 10 του N. 2472/1997, η δεύτερη αυτή εφαρμογή πρέπει να πληροί τις αναγκαίες προδιαγραφές ασφαλείας. Όπως προαναφέρθηκε, η εφαρμογή αυτή θα αποτελεί μέρος του πληροφοριακού συστήματος του TAXISnet και η πιστοποίηση των χρηστών της υπηρεσίας θα γίνεται μέσω της υπηρεσίας πιστοποίησης του TAXISnet με τη χρήση των πρωτοκόλλων ασφαλούς επικοινωνίας με τους χρήστες του συγκεκριμένου πληροφοριακού συστήματος. Τα πληροφοριακά συστήματα της ΓΓΠΣ, στα οποία εντάσσονται το TAXISnet καθώς και η εφαρμογή για την επαλήθευση στοιχείων μητρώου, υπόκεινται σε συγκεκριμένη πολιτική ασφαλείας, η τρέχουσα έκδοση της οποίας υποβλήθηκε πρόσφατα στην Αρχή (με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6837/16-11-2010 έγγραφο). Τα μέτρα ασφαλείας, που λαμβάνονται κατά το άρθρο 10 του N. 2472/1997, πρέπει να περιγράφονται σε ολοκληρωμένο σχέδιο ασφαλείας της εφαρμογής, το οποίο θα αποτελεί τμήμα του σχεδίου ασφαλείας για το TAXISnet. Επιπλέον, η αρχική ιστοσελίδα του διαδικτυακού τόπου της ΓΓΠΣ, που θα φιλοξενεί την εν λόγω υπηρεσία επαλήθευσης στοιχείων μητρώου, θα πρέπει να περιλαμβάνει κατάλληλη ενημέρωση των ενδιαφερομένων υποκειμένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 11 του N. 2472/1997 και 3 παρ. 2 στοιχ. (ε') της Κανονιστικής Πράξης της Αρχής 1/1999. Ειδικότερα, θα πρέπει να παρέχεται στους φορολογούμενους, στοιχεία των οποίων περιέχονται στους καταλόγους φορολογουμένων, ενημέρωση για το σκοπό, για τον οποίο οι χρήστες της εφαρμογής για την επαλήθευση στοιχείων μητρώου θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις παρεχόμενες πληροφορίες

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΑΡ. 2/2011

ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΩΝ ΠΟΙΝΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Μετά από την εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού αναγνώστηκαν τα πρακτικά της συνεδρίασης της 26/11/2009, άκουσε τον εισηγητή και μετά από διεξοδική συζήτηση,

Η Αρχή εκδίδει την ακόλουθη

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

1. Το άρθρο 9Α του Συν/τος ορίζει ότι «καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί όπως νόμος ορίζει». Το άρθρο 5Α του Συν/τος ορίζει τα εξής: «1. Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων. 2. Καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παρα-

γωγής, ανταλλαγής και διάδοσής τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, τηρουμένων πάντοτε των εγγυήσεων των άρθρων 9, 9Α και 19». Τέλος, το άρθρο 25 παρ. 1 του Συν/τος ορίζει ότι «Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιση και αποτελεσματική άσκησή τους. Τα δικαιώματα αυτά ισχύουν και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών στις οποίες προσιδιάζουν. Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας».

2. Το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ, που αναφέρεται στο δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, ορίζει ότι: «1. Παν πρόσωπον δικαιούται εις τον σεβασμόν της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του. 2. Δεν επιτρέπεται να υπάρξη επέμβασις δημοσίας αρχής εν τη ασκήσει του δικαιώματος τούτου, εκτός εάν η επέμβασις αυτή προβλέπεται υπό του νόμου και αποτελεί μέτρον το οποίον, εις μίαν δημοκρατικήν κοινωνίαν είναι αναγκαίον δια την εθνικήν ασφάλειαν, την δημοσίαν ασφάλειαν, την οικονομικήν ευημερίαν της χώρας, την προάσπισιν της τάξεως και την πρόληψιν ποινικών παραβάσεων, την προστασίαν της υγείας ή της ηθικής, ή την προστασίαν των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων».

3. Το άρθρο 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ ορίζει για τις αρχές, που πρέπει να τηρούνται ως προς την ποιότητα των δεδομένων, τα ακόλουθα: «1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει: α) να υφίστανται σύννομη και θεμιτή επεξεργασία. β) να συλλέγονται για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και η μεταγενέστερη επεξεργασία τους να συμβιβάζεται με τους σκοπούς αυτούς. Η μεταγενέστερη επεξεργασία για ιστορικούς, στατιστικούς ή επιστημονικούς σκοπούς δεν θεωρείται ασυμβίβαστη εφόσον τα κράτη μέλη προβλέπουν κατάλληλες εγγυήσεις. γ) να είναι κατάλληλα, συναφή προς το θέμα και όχι υπερβολικά σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέγονται και υφίστανται επεξεργασία. δ) να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να ενημερώνονται πρέπει να λαμβάνονται όλα τα εύλογα μέτρα ώστε δεδομένα ανακριβή ή ελλιπή σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους έχουν συλλεγεί ή υφίστανται κατόπιν επεξεργασία, να διαγράφονται ή να διορθώνονται. ε) να διατηρούνται με μορφή που επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των προσώπων στα οποία αναφέρονται μόνο κατά τη διάρκεια περιόδου που δεν υπερβαίνει την απαιτούμενη για την επίτευξη των σκοπών για τους οποίους έχουν συλλεγεί ή για τους οποίους αργότερα υφίστανται επεξεργασία. Τα κράτη μέλη προβλέπουν κατάλληλες εγγυήσεις για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που διατηρούνται πέραν της περιόδου αυτής για σκοπούς ιστορικούς, στατιστικούς ή επιστημονικούς. 2. Εναπόκειται στον υπεύθυνο της επεξεργασίας να εξασφαλίσει την τήρηση της παραγράφου 1».

4. Το άρθρο 19 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «Η Αρχή έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες: (...) (θ´) Γνωμοδοτεί για κάθε ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. (...) (ιγ´) (...) Εξετάζει επίσης αιτήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας. (...)».

5. Οι διατάξεις του άρθρου 76 του Κώδικα περί Δικηγόρων, που κυρώθηκε με το ΝΔ 3026/1954 (ΦΕΚ Α´, 235), όπως ισχύουν, ορίζουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: «Αι υπό του Πειθαρχικού Συμβουλίου επιβαλλόμεναι πειθαρχικαί ποιναί είναι: α) επίπληξις, β) πρόστιμον, γ) προσωρινή παύσις από του Δικηγορικού λειτουργήματος, 8 ημερών

μέχρις 6 μηνών και δ) οριστική παύσις. 2. Το ανώτατον και κατώτατον όριον του ποσού του προστίμου καθορίζεται δι' αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου εκάστου Δικηγορικού Συλλόγου κατά Ιανουάριον εκάστου έτους. (...) 3. Η ποινή της οριστικής παύσεως επιβάλλεται μόνον εάν συντρέχη περίπτωσις εκ των εν άρθρω 81 αναφερομένων. 4. Η επιβάλλουσα ποινήν αποφάσις επιδίδεται εντός τριάκοντα ημερών από της εκδόσεώς της εις τον εγκαλούμενον».

Τέλος, οι διατάξεις του άρθρου 79 του Κώδικα περί Δικηγόρων, όπως ισχύουν, ορίζουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: «1. Αι τελεσίδικοι αποφάσεις εκτελούνται υπό του Προέδρου του Συλλόγου. 2. Η επίκληξις και το πρόστιμον ανακοινούνται δι' εγγράφου προς τον τιμωρηθέντα παρά του Προέδρου του Συλλόγου. Το πρόστιμον εισπράττεται κατά τον νόμον περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων και εισάγεται εις το Ταμείον του Συλλόγου. Η μη καταβολή τούτου καθιστά अपαράδεκτον την υποβολήν της κατά το άρθρ. 28 δηλώσεως του τιμωρηθέντος. 3. Αι αποφάσεις του Πειθαρχικού συμβουλίου των Δικηγορικών Συλλόγων αι καταγινώσκουσαι οριστικήν παύσιν ή προσωρινήν τουλάχιστον μηνός παύσιν, δημοσιεύονται υποχρεωτικώς εν περιλήψει, άμα καταστάσαι τελεσίδικοι, εις νομικόν περιοδικόν δαπάνη του τιμωρηθέντος εισπραττομένη κατά τον νόμον περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων, προσέτι δε διά τοιχοκολλήσεως εις τα γραφεία των Συλλόγων, τας αιθούσας των Δικαστηρίων και το γραφείον του γραμματέως της Εισαγγελίας Πλημμελειοδικών. 4. Αι λοιπαί αποφάσεις, πλην των επιβαλλουσών την ποινήν της επιπλήξεων, δημοσιεύονται μόνον διά τοιχοκολλήσεως εις τα γραφεία των Συλλόγων. Αι επιβάλλουσαι την προσωρινήν ή οριστικήν παύσιν αποφάσεις, διαβιβάζονται προς τους Εισαγγελείς των Δικαστηρίων και τους Γραμματείς των Διοικητικών Δικαστηρίων, παρ' οίς τελεί ο τιμωρηθείς, ίνα ανακοινωθώσι προς τα οικεία Δικαστήρια. Εντός πέντε ημερών από της εν άρθρω 78 παρ. 3 κοινοποιήσεως της τελεσιδίκου αποφάσεως εις τον τιμωρηθέντα Δικηγόρον, διά προσωρινής ή οριστικής παύσεως, οφείλει ούτος να προσέλθη ενώπιον του Γενικού Γραμματέως του Δικηγ. Συλλόγου και καταθέση το δελτίον ταυτότητός του, συντασσομένης εκθέσεως. Από της συντάξεως της εκθέσεως θεωρείται εκτιομένη η ποινή, εν περιπτώσει δε προσωρινής παύσεως, άμα τη λήξει ταύτης, συντάσσεται έκθεσις περί αποδόσεως του δελτίου εις τον τιμωρηθέντα. Η μη εμπρόθεσμος κατάθεσις του δελτίου του τιμωρηθέντος τιμωρείται διά της ποινής του άρθρ. 175 του Ποινικού Κώδικος. 5. Ως προς τους δι' οριστικής παύσεως τιμωρηθέντας Δικηγόρους, τηρείται περαιτέρω η εν άρθρω 82 διαδικασία».

6. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. (θ') και (ιγ') του Ν. 2472/1997, η Αρχή έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει στα ως άνω ερωτήματα του ΔΣΑ, ως υπευθύνου επεξεργασίας, σχετικά με το εάν συνάδει με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα η δημοσιοποίηση από δικηγορικούς συλλόγους, ως υπευθύνους επεξεργασίας, πειθαρχικών κυρώσεων δικηγόρων. Στην προκειμένη περίπτωση, η Αρχή δεν είχε μέχρι τώρα την ευκαιρία να εξετάσει τη συμβατότητα των ρυθμίσεων του άρθρου 79 του Κώδικα περί Δικηγόρων προς κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος, όπως το άρθρο 9Α του Συντάγματος, το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ και η Οδηγία 95/46/ΕΚ.

7. Ειδικότερα, η Αρχή έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει σχετικά με τα προαναφερθέντα ζητήματα, καθόσον: (1) οι πληροφορίες, σχετικά με την επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων από τα αρμόδια πειθαρχικά συμβούλια των οικείων Δικηγορικών Συλλόγων σε δικηγόρους - μέλη τους, συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων τους - δικηγόρων. (2) τα προαναφερόμενα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υφίστανται περισσότερες διαδοχικές και διακριτές επεξεργασίες (όπως, συλλογή, καταχώριση, οργάνωση, διατήρηση ή αποθήκευση, τροποποίηση, εξαγωγή, χρήση, διαβί-

βαση, συσχέτιση ή συνδυασμό, διαγραφή, καταστροφή), σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. (δ΄) του Ν. 2472/1997, (3) οι εν λόγω επεξεργασίες είναι τουλάχιστον εν μέρει αυτοματοποιημένες, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, και (4) τα προαναφερόμενα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τηρούνται σε αρχεία, τα οποία είναι όντως διαρθρωμένα, υπό την έννοια των διατάξεων των άρθρων 2 στοιχ. (ε΄) και 3 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, καθόσον είναι προσιτά στα αρμόδια όργανα του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, ως υπευθύνου επεξεργασίας, με κριτήρια, τουλάχιστον, το ονοματεπώνυμο και τον Αριθμό Μητρώου του ενδιαφερομένου δικηγόρου.

8. Καταρχάς, παρατηρείται ότι σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του Κώδικα περί Δικηγόρων, ερμηνευόμενες υπό το φως των διατάξεων ιδίως των άρθρων 8, 87 και 20 παρ. 1 του Συν/τος, τα Πειθαρχικά συμβούλια Δικηγόρων, δεν συνιστούν δικαστήρια και δεν αποτελούν όργανα, εντεταγμένα στη δικαστική οργάνωση του Κράτους, ανεξάρτητα από την προβλεπόμενη από το νόμο συμμετοχή στο πενταμελές Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο Δικηγόρων και δύο τακτικών δικαστών πέραν των τριών μετεχόντων σε αυτό δικηγόρων, αλλά αποτελούν πειθαρχικά όργανα της Διοικήσεως, οι αποφάσεις των οποίων, υπόκεινται, σε δικαστικό έλεγχο (Βλ. ΟΛΣΤΕ 189/2007, in NOMOS).

9. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 79 του Κώδικα περί Δικηγόρων, οι αποφάσεις του Πειθαρχικού συμβουλίου των Δικηγορικών Συλλόγων, που επιβάλλουν την κύρωση είτε της οριστικής παύσης είτε της προσωρινής παύσης ενός τουλάχιστον μνός, αφού καταστούν τελεσίδικες, δημοσιεύονται υποχρεωτικά σε περίληψη σε νομικό περιοδικό, με δαπάνη του τιμωρηθέντος δικηγόρου, η οποία εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων. Επιπλέον, δημοσιεύονται με τοιχοκόλληση στα γραφεία των Δικηγορικών Συλλόγων, στις αίθουσες των Δικαστηρίων και στο γραφείο του γραμματέα της οικείας Εισαγγελίας Πλημμελειοδικών. Οι υπόλοιπες αποφάσεις, εκτός από εκείνες που επιβάλλουν την κύρωση της επίπληξης, δημοσιεύονται μόνον με τοιχοκόλληση στα γραφεία των Συλλόγων. Περαιτέρω, οι αποφάσεις που επιβάλλουν την προσωρινή ή οριστική παύση, διαβιβάζονται στους Εισαγγελείς των Δικαστηρίων και στους γραμματείς των Διοικητικών Δικαστηρίων, στα οποία υπηρετεί ο τιμωρηθείς δικηγόρος, προκειμένου να ανακοινωθούν αυτές στα οικεία Δικαστήρια.

Οι σκοποί, που επιδιώκονται με τις κατά τα προαναφερόμενα δημοσιοποιήσεις αποφάσεων των Πειθαρχικών συμβουλίων των Δικηγορικών Συλλόγων, συνδέονται με το χαρακτήρα του δικηγορικού επαγγέλματος ως δημόσιου λειτουργήματος και αποσκοπούν στην ενημέρωση πρωτίτως των αρμόδιων δικαστικών αρχών, στις περιοριστικά αναφερόμενες στο νόμο περιπτώσεις επιβολής των κυρώσεων είτε της οριστικής παύσης είτε της προσωρινής παύσης, και ακολούθως των πολιτών (ιδίως, των ενδιαφερομένων διαδίκων) για την επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων σε δικηγόρους καθώς, επίσης, και στην ηθική αποδοκιμασία των πράξεων, που κολάζονται από τις οικείες διατάξεις του Κώδικα περί Δικηγόρων ως πειθαρχικά παραπτώματα. Υπό τη έννοια αυτή, οι ως άνω διατάξεις του Κώδικα περί Δικηγόρων, οι οποίες προβλέπουν δημοσιοποιήσεις αποφάσεων των Πειθαρχικών συμβουλίων των Δικηγορικών Συλλόγων, εξυπηρετούν λόγους δημοσίου συμφέροντος.

10. Στην υπό κρίση περίπτωση τίθεται το ζήτημα του αναγκαίου συγκερασμού μεταξύ των λόγων δημοσίου συμφέροντος, που επιβάλλουν κατά τα προαναφερόμενα τις δημοσιοποιήσεις αποφάσεων των Πειθαρχικών συμβουλίων των Δικηγορικών Συλλόγων, και των επιταγών της ουσιαστικής κατοχύρωσης του θεμελιώδους δικαιώματος του ατόμου στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, σύμφω-

να με τα οριζόμενα στις διατάξεις υπέρτερης τυπικής ισχύος των άρθρων 9Α του Συν/τος, 8 της ΕΣΔΑ, 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Σύμβασης 108 (1981) του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των ατόμων από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, η οποία κυρώθηκε με το Ν. 2068/1992 (ΦΕΚ Α΄ 118) και της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, καθόσον οι προαναφερόμενοι λόγοι δημοσίου συμφέροντος προτείνονται ως λόγοι δικαιολογήσεως ενός περιορισμού του συγκεκριμένου θεμελιώδους δικαιώματος.

Σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΚ σχετικά με την ανάγκη εφαρμογής των επιταγών της αρχής της αναλογικότητας κατά τη θέσπιση περιορισμών στην άσκηση θεμελιωδών δικαιωμάτων του ατόμου, ο νομοθέτης διαθέτει καταρχήν ευρεία εξουσία εκτιμήσεως για την επιλογή του ενδεδειγμένου μέτρου, πού θα υλοποιεί τους σκοπούς δημοσίου συμφέροντος τους οποίους εκάστοτε επιδιώκει. Στο πλαίσιο αυτό, μπορούν να επιβληθούν περιορισμοί στην άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, αρκεί οι περιορισμοί αυτοί να εξυπηρετούν όντως σκοπούς γενικού συμφέροντος και να μην αποτελούν, σε σχέση με τον επιδιωκόμενο με τους εν λόγω περιορισμούς σκοπό, υπέρμετρη παρέμβαση που θίγει την ίδια την υπόσταση των δικαιωμάτων που προστατεύονται (βλ., ιδίως, ΔΕΚ, Απόφαση 12/06/2003, στην υπόθεση C-112/00, Eugen Schmidberger, Internationale Transporte und Planzüge, σκέψεις 77-82, και τις αποφάσεις που αναφέρονται στη σκέψη υπ' αρ. 80).

Εξάλλου, το Συμβούλιο της Επικρατείας έχει κρίνει ως προς τη συνταγματική αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 του Συν/τος) ότι οι επιβαλλόμενοι από το νόμο περιορισμοί σε συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα πρέπει να είναι πρόσφοροι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από το νομοθέτη σκοπού δημοσίου ή κοινωνικού συμφέροντος και να μην είναι δυσανάλογοι σε σχέση προς αυτόν. Όσον αφορά τον έλεγχο της προσφορότητας και αναγκαιότητας των μέτρων, που θεσπίζονται για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού, ο νομοθέτης διαθέτει ευρύ περιθώριο εκτίμησης, για τον καθορισμό των ρυθμίσεων, που αυτός κρίνει πρόσφορες και αναγκαίες. Ως εκ τούτου, ο δικαστικός έλεγχος της τήρησης της αρχής της αναλογικότητας περιορίζεται στην κρίση για το εάν η θεσπιζόμενη ρύθμιση είτε είναι προδήλως απρόσφορη, είτε υπερβαίνει προδήλως το απαραίτητο για την πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού μέτρο (βλ. σχετικά, ιδίως, ΟλΣΤΕ 3031/2008, σκέψη υπ' αρ. 9).

11. Όσον αφορά τη δημοσιοποίηση σε περίληψη σε νομικό περιοδικό αποφάσεων των Πειθαρχικών συμβουλίων των Δικηγορικών Συλλόγων, οι οποίες επιβάλλουν την κύρωση είτε της οριστικής παύσης είτε της προσωρινής παύσης ενός τουλάχιστον μηνός, αφού αυτές καταστούν τελεσίδικες, ισχύουν για αυτή ανάλογα τα διαλαμβανόμενα στην απόφαση της Αρχής υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1319/25-10-2000 για την ανακοίνωση των αποφάσεων του ΣΤΕ σε τρίτους και στη Γνωμοδότηση της Αρχής 2/2006 για τη δημοσίευση δικαστικών αποφάσεων στο Διαδίκτυο. Δηλαδή, οι επιδιωκόμενοι με τη δημοσιοποίηση αυτή σκοποί επεξεργασίας είναι καταρχήν καθορισμένοι, σαφείς και νόμιμοι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. (α΄) του Ν. 2472/1997 και, υπό την έννοια αυτή, οι εν λόγω σκοποί επεξεργασίας αυτοί καθαυτοί δεν έρχονται σε αντίθεση με κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος, όπως το άρθρο 9Α του Συντάγματος και το άρθρο 6 παρ. 1 στοιχ. (β΄) της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Ωστόσο, προκειμένου να πληρούται και η θεμελιώδης αρχή της αναλογικότητας των δεδομένων εν όψει των προβαλλόμενων σκοπών επεξεργασίας, η οποία κατοχυρώνεται ρητά από τις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. (β΄) του Ν. 2472/1997, και προκειμένου, συνεπώς, η εν λόγω δημοσιοποίηση, που προβλέπεται στο άρθρο 79 του Κώδικα περί Δικηγόρων, να συνάδει προς κανόνες υπέρτερης

τυπικής ισχύος, όπως τα άρθρα 9Α και 25 παρ. 1 του Συντάγματος, 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 6 παρ. 1 στοιχ. (γ') της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και 9 παρ. 2 της Σύμβασης 108 (1981) του Συμβουλίου της Ευρώπης, η Αρχή κρίνει ότι η δημοσιοποίηση σε περίληψη σε νομικό περιοδικό αποφάσεων των Πειθαρχικών συμβουλίων των Δικηγορικών Συλλόγων, οι οποίες επιβάλλουν την κύρωση είτε της οριστικής παύσης είτε της προσωρινής παύσης ενός τουλάχιστον μηνός, αφού αυτές καταστούν τελεσίδικες, επιτρέπεται να διενεργηθεί μόνο μετά από μερική ανωνυμοποίηση, δηλαδή μόνο μετά από την απάλειψη εκείνων των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προσδιορίζουν την ταυτότητα των υποκειμένων τους, πλην των δεδομένων εκείνων που αναφέρονται σε πρόσωπα τα οποία παρίστανται είτε ως μέλη των οικείων Πειθαρχικών συμβουλίων των Δικηγορικών Συλλόγων είτε ως πληρεξούσιοι δικηγόροι.

12. Περαιτέρω, όσον αφορά, τις διατάξεις του άρθρου 79 του Κώδικα περί Δικηγόρων, που προβλέπουν την περαιτέρω δημοσιοποίηση αποφάσεων των Πειθαρχικών συμβουλίων των Δικηγορικών Συλλόγων, οι οποίες επιβάλλουν την κύρωση είτε της οριστικής παύσης είτε της προσωρινής παύσης ενός τουλάχιστον μηνός, αφού αυτές καταστούν τελεσίδικες, η Αρχή κρίνει ότι συνάδει προς τους ανωτέρω κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος η δημοσιοποίηση αποφάσεων των Πειθαρχικών συμβουλίων των Δικηγορικών Συλλόγων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 79 του Κώδικα περί Δικηγόρων, η οποία συνίσταται στην ενημέρωση των αρμόδιων δικαστικών αρχών μέσω της διαβίβασης των πειθαρχικών αποφάσεων της προσωρινής ή οριστικής παύσης, στους Εισαγγελείς των Δικαστηρίων και στους γραμματείς των Διοικητικών Δικαστηρίων, στα οποία υπηρετεί ο τιμωρηθείς δικηγόρος, προκειμένου να ανακοινωθούν οι κυρώσεις αυτές στα οικεία Δικαστήρια.

13. Ακολουθώντας, η Αρχή έχει, κατά πλειοψηφία, τη γνώμη ότι συνάδει προς τους προαναφερόμενους κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος μόνο η τοιχοκόλληση στα γραφεία των Δικηγορικών Συλλόγων των αποφάσεων εκείνων που επιβάλλουν την κύρωση της οριστικής παύσης. Αντίθετα, δεν συνάδει προς τους προαναφερόμενους κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος, διότι υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο, η τοιχοκόλληση στις αίθουσες των Δικαστηρίων και στο γραφείο του γραμματέα της οικείας Εισαγγελίας Πλημμελειοδικών, όπου υπάρχει πρόσβαση του οποιουδήποτε πολίτη. Κατά μείζονα λόγο, δεν συνάδει προς τους προαναφερόμενους κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος η τοιχοκόλληση στα γραφεία των Δικηγορικών Συλλόγων, στις αίθουσες των Δικαστηρίων και στο γραφείο του γραμματέα της οικείας Εισαγγελίας Πλημμελειοδικών, των αποφάσεων εκείνων που επιβάλλουν κύρωση προσωρινής παύσης.

14. Ωστόσο, δύο μέλη της Αρχής έχουν την άποψη ότι δεν προσκρούει στους ανωτέρω κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος η δημοσιοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των τιμωρηθέντων δικηγόρων για παραπτώματα που συνδέονται ευθέως με την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος, ήτοι η τοιχοκόλληση στα γραφεία των Δικηγορικών Συλλόγων, στις αίθουσες των Δικαστηρίων και στο γραφείο του γραμματέα της οικείας Εισαγγελίας Πλημμελειοδικών, αποφάσεων των Πειθαρχικών συμβουλίων των Δικηγορικών Συλλόγων.

Τέλος, ένα μέλος της Αρχής έχει τη γνώμη ότι η προβλεπόμενη από το νόμο τοιχοκόλληση των πειθαρχικών αποφάσεων προσωρινής και οριστικής παύσης στα δικαστικά καταστήματα και τα γραφεία των Δικηγορικών Συλλόγων δεν αντίκειται σε διατάξεις υπέρτερης τυπικής ισχύος, διότι προέχει το δημόσιο συμφέρον της ενημέρωσης του προσωπικού των Δικαστηρίων και των μελών του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου για το ήθος και τη συμπεριφορά των παραγόντων απονομής της Δικαιοσύνης.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΑΡ. 3/2011**ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΜΕΛΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ ΓΙΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ.****Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:**

Μετά από την εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού αναγνώστηκαν τα πρακτικά των συνεδριάσεων της 26/11/2009 και της 10/12/2009, άκουσε τον εισηγητή και μετά από διεξοδική συζήτηση,

Η Αρχή εκδίδει την ακόλουθη

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

1. Το άρθρο 9Α του Συν/τος ορίζει ότι «καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί όπως νόμος ορίζει». Το άρθρο 5Α του Συν/τος ορίζει τα εξής: «1. Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων. 2. Καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παραγωγής, ανταλλαγής και διάδοσής τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, τηρουμένων πάντοτε των εγγυήσεων των άρθρων 9, 9Α και 19». Τέλος, το άρθρο 25 παρ. 1 του Συν/τος ορίζει ότι «Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιση και αποτελεσματική άσκησή τους. Τα δικαιώματα αυτά ισχύουν και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών στις οποίες προσιδιάζουν. Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας».

2. Το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ, που αναφέρεται στο δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, ορίζει ότι: «1. Παν πρόσωπον δικαιούται εις τον σεβασμόν της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του. 2. Δεν επιτρέπεται να υπάρξη επέμβασις δημοσίας αρχής εν τη ασκήσει του δικαιώματος τούτου, εκτός εάν η επέμβασις αυτή προβλέπεται υπό του νόμου και αποτελεί μέτρον το οποίον, εις μίαν δημοκρατικήν κοινωνίαν είναι αναγκαίον δια την εθνικήν ασφάλειαν, την δημοσίαν ασφάλειαν, την οικονομικήν ευημερίαν της χώρας, την προάσπισιν της τάξεως και την πρόληψιν ποινικών παραβάσεων, την προστασίαν της υγείας ή της ηθικής, ή την προστασίαν των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων».

3. Το άρθρο 19 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «Η Αρχή έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες: (...) (θ´) Γνωμοδοτεί για κάθε ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. (...) (ιγ´) (...) Εξετάζει επίσης αιτήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας. (...)».

4. Η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, εναρμονιζόμενη, ιδίως, με τις διατάξεις των άρθρων 9Α, 25 παρ. 1 και 28 του Συν/τος, 8 και 7 του Χάρτη Θεμελιωδών

Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΕ, ρητά ορίζει ότι: «Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας. (...)». Καθιερώνονται, λοιπόν, ως θεμελιώδεις προϋποθέσεις για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και για τη νομιμότητα της σύστασης και λειτουργίας κάθε αρχείου, οι αρχές του σκοπού της επεξεργασίας και της αναλογικότητας των δεδομένων σε σχέση πάντα με το σκοπό επεξεργασίας. Συνεπώς, κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, που γίνεται πέραν του επιδιωκόμενου σκοπού ή η οποία δεν είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξή του, δεν είναι νόμιμη.

5. Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 5 και 7 του Ν. 2472/1997 προκύπτει ότι η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία απλών και ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, καταρχήν, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Ωστόσο, η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία τόσο των απλών όσο και των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου τους, στις περιπτώσεις που περιοριστικά προβλέπει ο νόμος. Ειδικότερα, επιτρέπεται για τα μεν απλά δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. (ε΄) και για τα ευαίσθητα δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. (γ΄) του Ν. 2472/1997. Όπως παγίως έχει κρίνει η Αρχή, οι όροι και προϋποθέσεις της νομιμότητας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. (γ΄) του Ν. 2472/1997, εφαρμόζονται κατά μείζονα λόγο και στην επεξεργασία απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (Βλ., ιδίως, τις αποφάσεις της Αρχής 27/2001, 75/2001, 83/2001, 8/2003, 61/2003, 8/2005, 9/2005, 75/2005, 25/2006, 38/2006, 1/2009, 2/2009, 10/2009, 37/2009, 2/2010, 3/2010, 21/2010, 22/2010 και 62/2010).

6. Επιπλέον, το άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 ρητά ορίζει ότι «εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς».

7. Το άρθρο 2 παρ. 1 του Κώδικα περί Δικηγόρων, που κυρώθηκε με το ΝΔ 3026/1954 (ΦΕΚ Α΄, 235), όπως ισχύουν, ορίζουν τα ακόλουθα: «1. Το λειτούργημα του Δικηγόρου δύναται ν' ασκή μόνον ο εγγεγραμμένος εις το μητρώον ενός των εν τω Κράτει Δικηγορικών Συλλόγων κατά τα ειδικώτερον περί της τοιαύτης εγγραφής εν άρθρ. 195 επομ. οριζόμενα».

Οι διατάξεις του άρθρου 193 του ίδιου Κώδικα ορίζουν τα ακόλουθα: «Οι εν τη περιφέρεια εκάστου Πρωτοδικείου διωρισμένοι και νομίμως ασκούντες το λειτούργημα αυτών παρ' οιωδήποτε Δικαστηρίω Δικηγόροι αποτελούσι Δικηγορικών Σύλλογον του οποίου πάντες είναι υποχρεωτικώς μέλη. Ο Σύλλογος ούτος εδρεύει εν τη έδρα του Πρωτοδικείου και λαμβάνει εξ αυτής την επωνυμίαν του. (...)». Περαιτέρω, το άρθρο 194 του ίδιου Κώδικα ορίζει τα ακόλουθα: «Οι Δικηγορικοί Σύλλογοι είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, έχουν ιδία περιουσία και υπόκεινται στις διατάξεις του κοινού δικαίου ως προς την απόκτηση δικαιωμάτων, την ανάληψη υποχρεώσεων και την εν γένει διαχείριση και αξιοποίηση της περιουσίας τους, διοικούνται δε δια Συμβουλίου. (...)», ενώ στο επόμενο άρθρο 195 προβλέπεται ότι: «1. Εν τω γραφείω εκάστου συλλόγου τηρείται μητρώον. Εις τούτο εγγράφεται ο κατά τας διατάξεις των άρθρ. 21 και 24 διοριζόμενος Δικηγόρος, εφ' όσον υποβάλη την περί εγγραφής αίτησίν του προς τον Σύλλογον εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δύο μηνών από της κατά το άρθρ. 22 του παρόντος δόσεως του όρκου. (...)».

Στη συνέχεια, το άρθρο 199 του ίδιου Κώδικα ορίζει ότι: «Εις τους Δικηγορικούς Συλλόγους και τα Διοικητικά Συμβούλια αυτών ανήκουσιν, α) η μέριμνα περί της εν γένει αξιοπρεπείας των Δικηγόρων και της απονομής παρά πάσης αρχής του προς αυτούς οφειλομένου σεβασμού, κατά την ενάσκησιν του λειτουργήματος αυτών, β) η υποβολή προτάσεων και γνωμών αφορωσών εις την βελτίωσιν της νομοθεσίας εις την ερμηνείαν και την εφαρμογήν αυτής, γ) η διατύπωσις παρατηρήσεων και κρίσεων ως προς την απονομήν της δικαιοσύνης και δ) η συζήτησις και η απόφασις περί παντός ζητήματος ενδιαφέροντος το Δικηγορικόν Σώμα ή τα μέλη του Συλλόγου ως τοιαύτα ή ως επαγγελματικήν τάξιν και επί παντός γενικωτέρου ζητήματος Εθνικού ή Κοινωνικού περιεχομένου».

Τέλος, το άρθρο 203 παρ. 4 του ίδιου Κώδικα ορίζει ότι: «1. Οι Σύλλογοι συνεδριάζουσιν είτε εν ιδίοις καταστάσεσιν είτε εν τη αιθούσῃ του οικείου Πρωτοδικείου. (...)», το άρθρο 208 του ίδιου Κώδικα ότι: «1. Τα μέλη του συλλόγου καλούνται υπό του Προέδρου είτε διά προσωπικών προσκλήσεων αναγραφουσών κατά σειράν και τα συζητητέα θέματα, είτε διά γενικής προσκλήσεως δημοσιευομένης εις δύο τουλάχιστον ημερησίας εφημερίδας και τοιχοκολλημένης εις το κατάστημα του Συλλόγου και εις τα ακροατήρια των δικαστηρίων, 24 τουλάχιστον ώρας προ της συνεδριάσεως. -2. Οι προσερχόμενοι εις την συνεδρίασιν Δικηγόροι υπογράφουσιν εις ίδιον κατάλογον, όστις τηρείται δι' εκάστην συνεδρίασιν και χρησιμεύει προς βεβαίωσιν της απαρτίας».

8. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στις μνημονευόμενες διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. (θ´) και (ιγ´) του Ν. 2472/1997, η Αρχή έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει στα ως άνω ερωτήματα του Δικηγορικού Συλλόγου πόλης Χ, ως υπευθύνου επεξεργασίας, σχετικά με το εάν συνάδει με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα η διαβίβαση από τον εν λόγω Σύλλογο σε αιτούντες τρίτους δικαστικούς λειτουργούς τα ζητηθέντα από τους ίδιους έγγραφα, τα οποία τηρούνται στα οικεία αρχεία του εν λόγω Συλλόγου και περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μελών του.

9. Ειδικότερα, η Αρχή έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει σχετικά με τα προαναφερθέντα ζητήματα, καθόσον: (1) οι ως άνω ζητηθείσες από τους αιτούντες τρίτους δικαστικούς λειτουργούς πληροφορίες, που αφορούν δικηγόρους - μέλη του Δικηγορικού Συλλόγου πόλης Χ συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων τους - δικηγόρων, (2) η ως άνω ζητηθείσα διαβίβαση των επίμαχων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων τους συνιστά επεξεργασία των δεδομένων αυτών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. (δ´) του Ν. 2472/1997, (3) η εν λόγω επεξεργασία είναι τουλάχιστον εν μέρει αυτοματοποιημένη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, και (4) τα προαναφερόμενα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τηρούνται σε αρχεία, τα οποία είναι όντως διαρθρωμένα, υπό την έννοια των διατάξεων των άρθρων 2 στοιχ. (ε´) και 3 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, καθόσον είναι προσιτά στα αρμόδια όργανα του Δικηγορικού Συλλόγου πόλης Χ, ως υπευθύνου επεξεργασίας, με συγκεκριμένα κριτήρια (ιδίως, την ημερομηνία και τον αρ. πρωτ. των ζητηθέντων εγγράφων, το ονοματεπώνυμο και τον Αριθμό Μητρώου εκάστου ενδιαφερομένου δικηγόρου).

10. Από τα στοιχεία του φακέλου της υπό κρίση υπόθεσης προκύπτει ότι κατά τη συνεδρίαση του ΔΣ του Δικηγορικού Συλλόγου πόλης Χ της ../../2008, στην οποία παραβρέθηκαν όλα τα μέλη του ΔΣ του εν λόγω Συλλόγου, με θέμα «Συζήτηση και λήψη αποφάσεως για την αντιμετώπιση των προβλημάτων στις σχέσεις του Συλλόγου με Δικαστές και Εισαγγελείς τον Πρωτοδικείου» αποφασίστηκαν ομόφωνα τα ακόλουθα:

«Α. Να ζητηθεί η μετάθεση των Πρωτοδικών Α και Γ και του Αντεισαγγελέα Πρωτοδικών Β με το τέλος του δικαστικού έτους για τους παρακάτω λόγους:

α) Διότι δίδουν την εντύπωση της προκατάληψης εναντίον των δικηγόρων του Πρωτοδικείου πόλης Χ και ότι δεν σέβονται τον θεσμικό ρόλο τους ως συλλειτουργών της Δικαιοσύνης.

β) Διότι κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ουδόλως διευκολύνουν το έργο των δικηγόρων και είναι μονίμως και πεισματικά αρνητικοί στην διευκόλυνση και θεμιτή εξυπηρέτηση τους, αδιαφορώντας για τα επαγγελματικά πλήγματα, που τους προκαλούν με την στάση τους αυτή.

γ) Διότι με υπαιτιότητα τους, από ικανού χρόνου το οποίο οσημέραι επιβαρύνεται ραγδαίως έχουν προκαλέσει κλίμα αμοιβαίας καχυποψίας και αντιπάθειας σε αφόρητο πλέον για τους δικηγόρους, βαθμό, γεγονός, που επιδρά δυσμενέστατα στην εκτέλεση των καθηκόντων τους στο Πρωτοδικείο και στην Εισαγγελία Πρωτοδικείου πόλης Χ, εν πλήρη αντιθέσει με την επικρατούσα κατάσταση στο Εφετείο και στην Εισαγγελία Εφετών πόλης Χ και στα υπόλοιπα δικαστήρια της περιφέρειας του Πρωτοδικείου πόλης Χ.

δ) Διότι με την εν γένει συμπεριφορά τους ρηγματώνουν συνειδητά την αναγκαία για την απονομή της δικαιοσύνης και επιβαλλόμενη από το νομικό πολιτισμό μας και την έννομη τάξη της χώρας μας αρμονική σχέση μεταξύ δικαστών και δικηγόρων, ως συλλειτουργών της δικαιοσύνης και επιχειρούν, επί μονίμου βάσεως, την υποβάθμιση και την απαξίωση του λειτουργησιακού ρόλου του επαγγέλματος των δικηγόρων, προκαλώντας την εντύπωση ότι διαπνέονται από την αντίληψη, ότι ο ρόλος αυτός είναι τουλάχιστον περιττός για το δικαιοσύνη μας σύστημα.

ε) Διότι συνειδητά προβάλλουν και καλλιεργούν μοντέλο προσωπικής αυθεντίας και προσωπικής απονομής της δικαιοσύνης, στην διαδικασία δε αυτή θεωρούν και προβάλλουν την άκρως επικίνδυνη για τη δημοκρατική τάξη στη χώρα μας αντίληψη ότι κατά την διαδικασία απονομής της δικαιοσύνης δεν υφίσταται ανάγκη παρεμβολής άλλων παραγόντων και δη των δικηγόρων.

στ) Αρκετά μεγάλος αριθμός των συναδέλφων μας, ιδίως οι πιο ενεργοί από αυτούς, θεωρούν ότι έχουν περιπέσει στη δυσμένεια τους, εξαιτίας της οποίας βλάπτονται τόσο οι ίδιοι, όσο και το κυριότερο οι υποθέσεις των εντολέων-πελατών τους και κατ' εξοχήν η ασφάλεια του δικαίου και η εκπληγόμενη από αυτήν εμπιστοσύνη των πολιτών προς το Πρωτοδικείο και την Εισαγγελία Πρωτοδικών πόλης Χ και προς την δικαιοσύνη γενικότερα.

ζ) Δίδουν την εντύπωση ότι δεν έχουν συνείδηση της αποστολής τους, ούτε συναίσθηση του θεσμικού ρόλου τους, ότι σκέπτονται, αποφασίζουν και ενεργούν με σύμβολο το θυμικό τους και ότι εμφορούνται από μικροψυχία, εκδικητικότητα, καχυποψία και αντιπαλότητα έναντι των δικηγόρων.

η) Δίδουν επιπλέον την εντύπωση ότι εξαιτίας των αντιλήψεων τους και της επί μεγάλο χρονικό διάστημα πρακτικής τους στο Πρωτοδικείο και στην Εισαγγελία Πρωτοδικών πόλης Χ, έχει διαταραχθεί σοβαρότατα και γι' αυτό ανησυχητικά η αναγκαία και επιβαλλόμενη ενότητα, σύμπνοια και συνεργασία που πρέπει να υπάρχει μεταξύ όλων των συναδέλφων τους και ότι στερούνται της χρησιμότητας ικανότητας παραδειγματισμού από τις άξιες μιμήσεως στάσεις και συμπεριφορές των αρχαιοτέρων και ανωτέρων συναδέλφων τους.

B. Να συγκληθεί για το θέμα αυτό Έκτακτη Γενική Συνέλευση, η οποία ορίζεται να γίνει την .. Απριλίου του 2008, ημέρα ... και ώρα 12.00 στην αίθουσα του Κακουργιοδικείου του Δικαστικού Μεγάρου πόλης Χ, με εισήγηση προς λήψη αποφάσεως για το θέμα αυτό την παραπάνω απόφαση.

11. Ακολούθως, προκύπτει ότι κατά τη συνεδρίαση της έκτακτης ΓΣ του ΔΣ πόλης Χ της .././2008, στην οποία παραβρέθηκαν 93 από τα 219 εγγεγραμμένα μέλη του ΔΣ

πόλης Χ, με θέμα «Συζήτηση και λήψη αποφάσεως για την αντιμετώπιση των προβλημάτων στις σχέσεις του Συλλόγου με Δικαστές και Εισαγγελείς τον Πρωτοδικείου» αποφασίστηκε ομόφωνα με φανερή ψηφοφορία (δια βοής και με ανάρτηση των χειρών των παρισταμένων δικηγόρων) τα ακόλουθα:

«Επομένως, ομοφώνως αποφασίστηκε:

1. Η υποβολή αιτήματος στον Άρειο Πάγο περί άμεσης μετακινήσεως από το Πρωτοδικείο πόλης Χ των Πρωτοδικών Α, Γ και του Αντεισαγγελέα Πρωτοδικών Β, για τους εξής λόγους:

α) Διότι δίδουν την εντύπωση της προκατάληψης εναντίον των δικηγόρων του Πρωτοδικείου πόλης Χ και ότι δεν σέβονται τον θεσμικό ρόλο τους ως συλλειτουργών της Δικαιοσύνης.

β) Διότι κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ουδόλως διευκολύνουν το έργο των δικηγόρων και είναι μονίμως και πεισματικά αρνητικοί στην διευκόλυνση και θεμιτή εξυπηρέτηση τους, αδιαφορώντας για τα επαγγελματικά πλήγματα, που τους προκαλούν με την στάση τους αυτή.

γ) Διότι με υπαιτιότητα τους, από ικανού χρόνου το οποίο οσημέραι επιβαρύνεται ραγδαίως έχουν προκαλέσει κλίμα αμοιβαίας καχυποψίας και αντιπάθειας σε αφόρητο πλέον για τους δικηγόρους, βαθμό, γεγονός, που επιδρά δυσμενέστατα στην εκτέλεση των καθηκόντων τους στο Πρωτοδικείο και στην Εισαγγελία Πρωτοδικείου πόλης Χ, εν πλήρη αντιθέσει με την επικρατούσα κατάσταση στο Εφετείο και στην Εισαγγελία Εφετών πόλης Χ και στα υπόλοιπα δικαστήρια της περιφέρειας του Πρωτοδικείου πόλης Χ.

δ) Διότι με την εν γένει συμπεριφορά τους ρηγματώνουν συνειδητά την αναγκαία για την απονομή της δικαιοσύνης και επιβαλλόμενη από το νομικό πολιτισμό μας και την έννομη τάξη της χώρας μας αρμονική σχέση μεταξύ δικαστών και δικηγόρων, ως συλλειτουργών της δικαιοσύνης και επιχειρούν, επί μονίμου βάσεως, την υποβάθμιση και την απαξίωση του λειτουργησιακού ρόλου του επαγγέλματος των δικηγόρων, προκαλώντας την εντύπωση ότι διαπνέονται από την αντίληψη, ότι ο ρόλος αυτός είναι τουλάχιστον περιττός για το δικαιοσύνη μας σύστημα.

ε) Διότι συνειδητά προβάλλουν και καλλιεργούν μοντέλο προσωπικής αυθεντίας και προσωπικής απονομής της δικαιοσύνης, στην διαδικασία δε αυτή θεωρούν και προβάλλουν την άκρως επικίνδυνη για τη δημοκρατική τάξη στη χώρα μας αντίληψη ότι κατά την διαδικασία απονομής της δικαιοσύνης δεν υφίσταται ανάγκη παρεμβολής άλλων παραγόντων και δη των δικηγόρων.

στ) Αρκετά μεγάλος αριθμός των συναδέλφων μας, ιδίως οι πιο ενεργοί από αυτούς, θεωρούν ότι έχουν περιπέσει στη δυσμένεια τους, εξαιτίας της οποίας βλάπτονται τόσο οι ίδιοι, όσο και το κυριότερο οι υποθέσεις των εντολέων-πελατών τους και κατ' εξοχήν η ασφάλεια του δικαίου και η εκπηγάζουσα από αυτήν εμπιστοσύνη των πολιτών προς το Πρωτοδικείο και την Εισαγγελία Πρωτοδικών πόλης Χ και προς την δικαιοσύνη γενικότερα.

ζ) Δίδουν την εντύπωση ότι δεν έχουν συνείδηση της αποστολής τους, ούτε συναίσθηση του θεσμικού ρόλου τους, ότι σκέπτονται, αποφασίζουν και ενεργούν με σύμβουλο το θυμικό τους και ότι εμφορούνται από μικροψυχία, εκδικητικότητα, καχυποψία και αντιπαλότητα έναντι των δικηγόρων.

η) Δίδουν επιπλέον την εντύπωση ότι εξαιτίας των αντιλήψεων τους και της επί μεγάλο χρονικό διάστημα πρακτικής τους στο Πρωτοδικείο και στην Εισαγγελία Πρωτοδικών πόλης Χ, έχει διαταραχθεί σοβαρότατα και γι' αυτό ανησυχητικά η αναγκαία και επιβαλλόμενη ενότητα, σύμπνοια και συνεργασία που πρέπει να υπάρχει μεταξύ όλων των συναδέλφων τους και ότι στερούνται της χρησιμότητας ικανότητας παραδειγματισμού

από τις άξιες μιμήσεως στάσεις και συμπεριφορές των αρχαιότερων και ανωτέρων συναδέλφων τους.

2. Η κοινοποίηση της παραπάνω αποφάσεως στους ιεραρχικά ανωτέρους των εν λόγω δικαστικών λειτουργών.

3. Η άμεση πραγματοποίηση επισκέψεως όλων των μελών του Δ.Σ. στον κ. Πρόεδρο του Αρείου Πάγου για την ενώπιον του προφορική γνωστοποίηση και ανάπτυξη της παραπάνω αποφάσεως και

4. Η παροχή εξουσιοδοτήσεως στο Δ.Σ. για την λήψη οποιασδήποτε αποφάσεως που θα κατατείνει στην άμεση μετακίνηση των παραπάνω προσώπων, στην οποία να περιλαμβάνεται ο προγραμματισμός και η διενέργεια κινητοποιήσεων, όπως αποχή διαρκείας, αποχή στο πρόσωπο των ανωτέρω δικαστικών λειτουργών, συνεντεύξεις και γνωστοποίηση του προβλήματος στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο».

12. Στη συνέχεια, οι αιτούντες τρίτοι δικαστικοί λειτουργοί Α και Β ζήτησαν από το ΔΣ πόλης Χ, με την από ../../2008 αίτησή τους, όπως τους χορηγηθούν: «(...) α) ακριβές αντίγραφο των χειρόγραφων ενυπόγραφων περιληπτικών πρακτικών συνεδριάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου του συλλόγου σας (άρθρο 236 του Ν.Δ. 3026/1954 «Περί του Κωδικός των Δικηγόρων») που συνεδρίασε την ../.../2008 στην πόλη Χ και στην βιβλιοθήκη του συλλόγου σας και αποφάσισε τη σύγκληση έκτακτης γενικής συνέλευσης την 10η.04.2008 στην αίθουσα του Κακουργιοδικείου του Δικαστικού Μεγάρου πόλης Χ για συζήτηση και λήψη απόφασης για την αντιμετώπιση των προβλημάτων στις σχέσεις του Συλλόγου με Δικαστές και Εισαγγελείς του Πρωτοδικείου, β) ακριβές αντίγραφο των χειρόγραφων ενυπόγραφων περιληπτικών πρακτικών συνεδριάσεως (άρθρο 214 παρ.4 του Ν.Δ. 3026/1954 «Περί του Κωδικός των Δικηγόρων») της έκτακτης γενικής συνέλευσης του συλλόγου σας που συνεδρίασε την ../../.2008 στην πόλη Χ στην αίθουσα του Πρωτοδικείου του Δικαστικού Μεγάρου πόλης Χ με μοναδικό θέμα της ημερησίας διατάξεως «Συζήτηση και λήψη αποφάσεως για την αντιμετώπιση των προβλημάτων στις σχέσεις του Συλλόγου με Δικαστές και Εισαγγελείς του Πρωτοδικείου», γ) ακριβές αντίγραφο του ενυπόγραφου καταλόγου που τηρείτε (άρθρο 208 παρ. 2 του Ν.Δ. 3026/1954 «Περί του Κώδικος των Δικηγόρων»), από τον οποίο να προκύπτουν τα πλήρη στοιχεία των μελών του συλλόγου σας τα οποία συμμετείχαν στην ως άνω έκτακτη γενική συνέλευση του συλλόγου σας και δια βοής, κατά παράβαση του άρθρου 213παρ.4 και 5 του ανωτέρω Ν.Δ., αποφάσισαν ομόφωνα, μεταξύ άλλων, την υποβολή αιτήματος στον Άρειο Πάγο περί άμεσης μετακινήσεως μας από το Πρωτοδικείο πόλης Χ και δ) καταστατικό λειτουργίας του συλλόγου σας (...) Τέλος, παρακαλούμε να μας χορηγήσετε αντίγραφο της παρούσας αιτήσεως». Οι προαναφερόμενοι τρίτοι αιτούντες δικαιολογούν την ως άνω αίτησή τους ως εξής: «Για την χορήγηση των ως άνω εγγράφων προδήλως έχουμε έννομο συμφέρον, καθότι οι προαναφερόμενες αποφάσεις έχουν άκρως προσβλητικό για την προσωπικότητα μας περιεχόμενο θίγοντας την τιμή και την υπόληψη μας, προκειμένου να ασκήσουμε τα κατά το νόμο δικαιώματά μας».

13. Καταρχάς, παρατηρείται ότι τα ως άνω ζητηθέντα από τους αιτούντες δικαστικούς λειτουργούς έγγραφα συνιστούν, εν όψει του γεγονότος ότι ο ΔΣ πόλης Χ είναι εκ του νόμου (άρθρο 194 του ΝΔ 3026/54) Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, δημόσια έγγραφα, η χορήγηση των οποίων δύναται να διενεργηθεί και στη βάση των διατάξεων του άρθρου 5 ΚΔΔ, υπό την επιφύλαξη της παράλληλης εφαρμογής των διατάξεων του Ν. 2472/1997, όπως παγίως έχει κρίνει η Αρχή (Βλ. ιδίως τη Γνωμοδότηση της Αρχής 3/2009).

14. Περαιτέρω, από τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με εκείνες, ιδίως, των άρθρων 2 παρ. 1 και 193 του ΝΔ 3026/54 συνάγεται ότι η πληροφορία

για την εγγραφή και, συνακολούθως, τη συμμετοχή δικηγόρου στον οικείο δικηγορικό σύλλογο συνιστά απλό και όχι ευαίσθητο δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα του ενδιαφερομένου υποκειμένου. Συνεπώς, δεν ευσταθεί ο σχετικός αντίθετος ισχυρισμός του ΔΣ πόλης Χ, καθόσον οι δικηγορικοί σύλλογοι δεν συνιστούν συνδικαλιστικές οργανώσεις υπό την έννοια του άρθρου 23 του Συν/τος και του Ν. 1264/1982, αλλά, όπως αναφέρεται παραπάνω, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Με βάση τα προαναφερόμενα, για τη διαβίβαση των ως άνω ζητηθέντων υπό (α'), (β') και (γ') εγγράφων από το ΔΣ πόλης Χ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, στους αιτούντες δικαστικούς λειτουργούς δεν απαιτείται άδεια της Αρχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997, και η διαβίβαση αυτή υπόκειται, ιδίως, στις διατάξεις των άρθρων 4, 5 και 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997. Αντίθετα, το καταστατικό λειτουργίας του ΔΣ πόλης Χ δεν περιέχει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, συνιστά δημόσιο έγγραφο, η χορήγηση των οποίων δύναται να διενεργηθεί και στη βάση των διατάξεων του άρθρου 5 ΚΔΔ, χωρίς να εφαρμόζονται παράλληλα οι διατάξεις του Ν. 2472/1997.

15. Στην κρίσιμη ΓΣ του ΔΣ πόλης Χ δεν αναφέρονται στα πρακτικά ονόματα ομιλητών μεταξύ των παρισταμένων μελών του Συλλόγου. Αναφέρεται η πληροφορία ότι έλαβε το λόγο και μίλησε ο Πρόεδρος του ΔΣ πόλης Χ, ενώ κανένα άλλο μέλος δεν προσδιορίζεται ως ομιλητής είτε ονομαστικά είτε με συγκεκριμένη ιδιότητα. Συνεπώς, πέρα από τον Πρόεδρο του ΔΣ πόλης Χ δεν τίθεται θέμα ταυτοποίησης άλλου παρισταμένου ως ομιλητή μέλους του ΔΣ πόλης Χ. Προφανώς, για το λόγο αυτό οι αιτούντες τρίτοι δικαστικοί λειτουργοί ζητούν να τους χορηγηθεί ονομαστικός κατάλογος των παρισταμένων στην κρίσιμη ΓΣ δικηγόρων.

16. Με βάση τα προαναφερόμενα, η Αρχή αποφαινεται, κατά πλειοψηφία, ότι η διαβίβαση των ως άνω ζητηθέντων υπό (α'), (β') και (γ') εγγράφων από το ΔΣ πόλης Χ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, στους αιτούντες τρίτους δικαστικούς λειτουργούς συνάδει με τις διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 2 στοιχ. (ε') και 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997. Και τούτο, διότι η διαβίβαση των εγγράφων αυτών είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση των δικαιωμάτων και εννόμων συμφερόντων των αιτούντων τρίτων δικαστικών λειτουργών ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων ή πειθαρχικών οργάνων. Περαιτέρω, εν όψει των αποδιδόμενων στους δύο δικαστικούς λειτουργούς αιτιάσεων, δεν παραβιάζεται η αρχή της αναλογικότητας με τη διαβίβαση των επίμαχων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων τους - μελών του ΔΣ πόλης Χ, για την επιδίωξη του προβαλλόμενου σκοπού επεξεργασίας. Το ζήτημα κατά πόσο είναι παραδεκτή και κατ' ουσία βάσιμη η αγωγή ή η έγκληση, που προτίθενται να ασκήσουν οι τρίτοι δικαστικοί λειτουργοί, θα κριθεί από τα αρμόδια δικαστήρια και δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Αρχής, εφόσον η οποιαδήποτε δικαστική ενέργεια δεν παρίσταται ως προδήλως νόμω αβάσιμη.

17. Ωστόσο, τρία μέλη της Αρχής έχουν την άποψη ότι δεν συνάδει με τις διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 2 στοιχ. (ε') και 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 η διαβίβαση στους αιτούντες τρίτους δικαστικούς λειτουργούς του ως άνω ζητηθέντος υπό (γ') εγγράφου, δηλαδή του ονομαστικού καταλόγου των παρισταμένων στην κρίσιμη ΓΣ δικηγόρων - μελών του ΔΣ πόλης Χ. Και τούτο, διότι, καταρχάς από τη σκοπιά των διατάξεων του αστικού δικαίου, εφόσον υποτεθεί ότι υπάρχει αδικοπραξία από το ομόφωνο ψήφισμα της κρίσιμης ΓΣ του ΔΣ πόλης Χ σε βάρος των τρίτων αιτούντων δικαστικών λειτουργών, υπόχρεος προς αποζημίωση είναι, με βάση ιδίως τις διατάξεις των άρθρων 57επ. ΑΚ και 914επ. ΑΚ, το νομικό πρόσωπο του ΔΣ πόλης Χ και όχι καθένας από τους παρισταμένους στην κρίσιμη ΓΣ δικηγόρους - μέλη του ΔΣ πόλης Χ. Και, ακολούθως, διότι, από τη σκοπιά των διατάξεων του ποινικού δικαίου, εφόσον υποτεθεί ότι έχει τελεστεί σε

βάρος των αιτούντων τρίτων δικαστικών λειτουργών κάποιο από τα προαναφερόμενα εγκλήματα των άρθρων 361επ. ΠΚ, δεν προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου της υπό κρίση υπόθεσης ότι οι αιτούντες τρίτοι δικαστικοί λειτουργοί υπέβαλαν όντως έγκληση για τη ποινική δίωξη της αξιόποινης αυτής πράξης, που τελέστηκε σε βάρος τους, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα που έλαβαν γνώση για την πράξη αυτή ή για έναν, τουλάχιστον, από τους συμμετόχους της, αν και γνώριζαν τουλάχιστον ότι στην κρίσιμη ΓΣ του ΔΣ πόλης Χ παρίστατο ο Πρόεδρος του ΔΣ πόλης Χ, η ταυτότητα του οποίου τους ήταν επίσης γνωστή. Συνεπώς, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 117 και 119 ΠΚ προκύπτει ότι δεν υπάρχει πλέον δυνατότητα άσκησης ποινικής δίωξης σε βάρος οιοδήποτε από τους παριστάμενους στην κρίσιμη ΓΣ δικηγόρους - μέλη του ΔΣ πόλης Χ στη βάση των διατάξεων των άρθρων 361επ. ΠΚ, λόγω εξαλειψής του αξιοποιήσιμου.

18. Τέλος, ο ΔΣ πόλης Χ, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, υποχρεούται να ενημερώσει τους ενδιαφερόμενους δικηγόρους - μέλη του πριν από τη διαβίβαση των ως άνω ζητηθέντων υπό (α'), (β') και (γ') εγγράφων στους αιτούντες τρίτους δικαστικούς λειτουργούς, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 και 5 της Κανονιστικής Πράξης της Αρχής 1/1999.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΑΡ. 4/2011

ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ ΛΗΙΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Μετά από την εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού αναγνώστηκαν τα πρακτικά της συνεδρίασης της 06/10/2011, άκουσε τους εισηγητές καθώς και τους βοηθούς εισηγητές, οι οποίοι μετά από τη διατύπωση των απόψεών τους αποχώρησαν, και μετά από διεξοδική συζήτηση,

Η Αρχή εκδίδει την ακόλουθη

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

1. Το άρθρο 9Α του Συν/τος ορίζει ότι «καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί όπως νόμος ορίζει». Το άρθρο 5Α του Συν/τος ορίζει τα εξής: «1. Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων. 2. Καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παραγωγής, ανταλλαγής και διάδοσής τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, τηρουμένων πάντοτε των εγγυήσεων των άρθρων 9, 9Α και 19». Το άρθρο 2 παρ. 1 του Συν/τος ορίζει ότι «ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν την πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας». Το άρθρο 4 παρ. 1 του Συν/τος ορίζει ότι «οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου», ενώ η παρ. 5 του ίδιου άρθρου ορίζει ότι «οι Έλληνες πολίτες συνεισφέρουν χωρίς διακρίσεις στα δημόσια βάρη, ανάλογα με τις δυνάμεις τους». Το άρθρο 25 παρ. 1 του Συν/τος ορίζει ότι: «Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν

υπό την εγγύηση του Κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιστη και αποτελεσματική άσκσή τους. Τα δικαιώματα αυτά ισχύουν και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών στις οποίες προσιδιάζουν. Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας». Τέλος, το άρθρο 25 παρ. 4 του Συν/τος ορίζει ότι: «Το Κράτος δικαιούται να αξιώνει από όλους τους πολίτες την εκπλήρωση του χρέους της κοινωνικής και εθνικής αλληλεγγύης».

2. Το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ, που αναφέρεται στο δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, ορίζει ότι: «1. Παν πρόσωπον δικαιούται εις τον σεβασμόν της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του. 2. Δεν επιτρέπεται να υπάρξη επέμβασις δημοσίας αρχής εν τη ασκήσει του δικαιώματος τούτου, εκτός εάν η επέμβασις αυτή προβλέπεται υπό του νόμου και αποτελεί μέτρον το οποίον, εις μίαν δημοκρατικήν κοινωνίαν είναι αναγκαίον δια την εθνικήν ασφάλειαν, την δημοσίαν ασφάλειαν, την οικονομικήν ευημερίαν της χώρας, την προάσπισιν της τάξεως και την πρόληψιν ποινικών παραβάσεων, την προστασίαν της υγείας ή της ηθικής, ή την προστασίαν των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων».

3. Το άρθρο 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα ακόλουθα: «1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. 2. Η επεξεργασία αυτών των δεδομένων πρέπει να γίνεται νομίμως, για καθορισμένους σκοπούς και με βάση τη συγκατάθεση του ενδιαφερομένου ή για άλλους θεμιτούς λόγους που προβλέπονται από το νόμο. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να έχει πρόσβαση στα συλλεγόμενα δεδομένα που το αφορούν και να επιτυγχάνει τη διόρθωσή τους. 3. Ο σεβασμός των κανόνων αυτών υπόκειται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής». Εξάλλου, το άρθρο 51 παρ. 1 του ιδίου Χάρτη ορίζει ότι: «1. Οι διατάξεις του παρόντος Χάρτη απευθύνονται στα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, τηρουμένης της αρχής της επικουρικότητας, καθώς και στα κράτη μέλη, μόνον όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης. Κατά συνέπεια, οι ανωτέρω σέβονται τα δικαιώματα, τηρούν τις αρχές και προάγουν την εφαρμογή τους, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους». Ακολούθως, το άρθρο 52 του Χάρτη ορίζει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: «1. Κάθε περιορισμός στην άσκηση των δικαιωμάτων και ελευθεριών που αναγνωρίζονται στον παρόντα Χάρτη πρέπει να προβλέπεται από το νόμο και να τηρεί το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών. Τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, περιορισμοί επιτρέπεται να επιβάλλονται μόνον εφόσον είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε στόχους γενικού ενδιαφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των τρίτων. (...)». Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι εφαρμοστέος, καθόσον το αντικείμενο της γνωμοδοτήσεως διέπεται και από τις διατάξεις του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ειδικότερα της Οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24^{ης} Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.

4. Το άρθρο 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ ορίζει για τις αρχές, που πρέπει να τηρούνται ως προς την ποιότητα των δεδομένων, τα ακόλουθα: «1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει: α) να υφίστανται σύννομη και θεμιτή επεξεργασία. β) να συλλέγονται για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και η μεταγενέστερη επεξεργασία τους να συμβιβάζεται με τους σκοπούς αυτούς. Η μετα-

γενέστερη επεξεργασία για ιστορικούς, στατιστικούς ή επιστημονικούς σκοπούς δεν θεωρείται ασυμβίβαστη εφόσον τα κράτη μέλη προβλέπουν κατάλληλες εγγυήσεις. γ) να είναι κατάλληλα, συναφή προς το θέμα και όχι υπερβολικά σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέγονται και υφίστανται επεξεργασία. δ) να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να ενημερώνονται πρέπει να λαμβάνονται όλα τα εύλογα μέτρα ώστε δεδομένα ανακριβή ή ελλιπή σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους έχουν συλλεγεί ή υφίστανται κατόπιν επεξεργασία, να διαγράφονται ή να διορθώνονται. ε) να διατηρούνται με μορφή που επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των προσώπων στα οποία αναφέρονται μόνο κατά τη διάρκεια περιόδου που δεν υπερβαίνει την απαιτούμενη για την επίτευξη των σκοπών για τους οποίους έχουν συλλεγεί ή για τους οποίους αργότερα υφίστανται επεξεργασία. Τα κράτη μέλη προβλέπουν κατάλληλες εγγυήσεις για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που διατηρούνται πέραν της περιόδου αυτής για σκοπούς ιστορικούς, στατιστικούς ή επιστημονικούς. 2. Εναπόκειται στον υπεύθυνο της επεξεργασίας να εξασφαλίσει την τήρηση της παραγράφου 1».

5. Το άρθρο 15 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 ορίζει ότι: «Συνιστάται Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Αρχή), με αποστολή την εποπτεία της εφαρμογής του παρόντος νόμου και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά».

6. Το άρθρο 19 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «Η Αρχή έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες: (...) (θ´) Γνωμοδοτεί για κάθε ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. (...) (ιγ´) (...) Εξετάζει επίσης αιτήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας. (...)».

7. Οι κρίσιμες διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 3943/2011 για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, τη στελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών (ΦΕΚ 66/Α/31.3.2011) σχετικά με τη δημοσιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο έχουν ως εξής: «1. Τα στοιχεία των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο από κάθε αιτία, όταν αυτές υπερβαίνουν το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ ανά φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημοσιοποιούνται υποχρεωτικά σε δικτυακό τόπο του Υπουργείου Οικονομικών, εφόσον η καταβολή τους καθυστερεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του έτους. 2. Από τη ρύθμιση της προηγούμενης παραγράφου εξαιρούνται οι οφειλές, για τις οποίες έχει χορηγηθεί στον οφειλέτη διευκόλυνση τμηματικής καταβολής του χρέους, για όσο χρόνο διαρκεί η διευκόλυνση και εφόσον ο οφειλέτης είναι συνεπής με τους όρους της, καθώς και οι οφειλές για την καταβολή των οποίων έχει διαταχθεί αναστολή με δικαστική απόφαση. (...) 4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και οι τεχνικές προδιαγραφές δημοσιοποίησης στο διαδίκτυο, τα δεδομένα που δημοσιοποιούνται, μεταξύ των οποίων και τα στοιχεία των οφειλετών, των παραβατών και των συνυπόχρεων με αυτούς προσώπων, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις άρσης της δημοσιοποίησης, τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας και κάθε άλλο σχετικό θέμα, αφού ληφθούν υπόψη και οι διατάξεις του ν. 2472/1997 (ΦΕΚ 50 Α´)».

8. Οι διατάξεις ΠΟΛ 1185 / 01-09-2011 για τη δημοσιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο έχουν ως εξής:

«Άρθρο 1 Δημοσιοποίηση στοιχείων

Την ηλεκτρονική δημοσιοποίηση σε δικτυακό τόπο του Υπουργείου Οικονομικών των στοιχείων των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο από κάθε αιτία,

όταν αυτές υπερβαίνουν το ποσό των 150.000 ευρώ ανά φυσικό ή νομικό πρόσωπο και εφόσον η καταβολή τους καθυστερεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του έτους.

Άρθρο 2 Προϋποθέσεις ανάρτησης και περιεχόμενο των δημοσιοποιούμενων στοιχείων

Αναρτώνται συνολικές ληξιπρόθεσμες κατά Κ.Ε.Δ.Ε., βασικές οφειλές προς το Δημόσιο άνω των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ, βεβαιωμένες, ανά φυσικό ή νομικό πρόσωπο, των οποίων η καταβολή, κατά την ημερομηνία άντλησης των στοιχείων από τις βάσεις δεδομένων των Πληροφοριακών Συστημάτων Φορολογίας (ΤΑΧΙΣ) και Τελωνείων (ICIS), καθυστερεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του έτους.

Οι ανωτέρω οφειλές δύναται να δημοσιοποιούνται σε χωριστές καταστάσεις με βάση την κατηγορία ή / και τη νομική μορφή των οφειλετών.

Στο ποσό των ανωτέρω οφειλών που δημοσιοποιούνται προστίθενται και οι προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής και λοιπές επιβαρύνσεις, με ημερομηνία υπολογισμού την ημερομηνία άντλησης των στοιχείων.

Στα στοιχεία της δημοσιοποίησης περιλαμβάνονται:

1. Για φυσικά πρόσωπα: ΑΦΜ, επώνυμο, όνομα, όνομα πατέρα, όνομα μητέρας, βασική οφειλή (Δ.Ο.Υ. / ΤΕΛΩΝΕΙΑ), συνεισπραπτόμενα, σύνολο οφειλόμενου ποσού και παρατηρήσεις.

2. Για νομικά πρόσωπα: ΑΦΜ, επωνυμία, διεύθυνση έδρας, βασική οφειλή (Δ.Ο.Υ. / ΤΕΛΩΝΕΙΑ), συνεισπραπτόμενα, σύνολο οφειλόμενου ποσού και παρατηρήσεις.

3. Ειδικά για τους ανηλίκους: αναγράφονται μόνο τα αρχικά του επωνύμου, του ονόματος, του ονόματος του πατέρα, του ονόματος της μητέρας, βασική οφειλή (Δ.Ο.Υ. / ΤΕΛΩΝΕΙΑ), συνεισπραπτόμενα, σύνολο οφειλόμενου ποσού, καθώς και η ένδειξη «ανήλικος» στις παρατηρήσεις, μη αναγραφόμενου του ΑΦΜ.

4. Στις περιπτώσεις αποβιωσάντων οφειλετών: προστίθεται η ένδειξη «κληρονόμοι» πριν το ονοματεπώνυμο των αποβιωσάντων.

5. Η ανάρτηση γίνεται με τα στοιχεία που αντλεί η ΓΓΠΣ από τα ως άνω πληροφορικά συστήματα. Υπεύθυνες για την ορθή και πλήρη ενημέρωση των μηχανογραφικών συστημάτων είναι οι κατά περίπτωση και καθ' ύλην αρμόδιες περιφερειακές υπηρεσίες.

6. Σε εμφανές μέρος της δημοσιοποιούμενης κατάστασης καταχωρίζεται η ημερομηνία άντλησης των δεδομένων από τις βάσεις δεδομένων της Γ.Γ.Π.Σ.

7. Η κατάσταση φέρει τον τίτλο: «Δημοσιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο βάσει των διατάξεων του άρθρου 9 ν. 3943/2011 (ΦΕΚ 66Α)». Εάν η δημοσιοποίηση γίνεται σε ξεχωριστές καταστάσεις ο τίτλος διαφοροποιείται με βάση το επιμέρους περιεχόμενο αυτών.

Άρθρο 3 Εξαιρέσεις

Από τη ρύθμιση της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 3943/2011 (ΦΕΚ 66 Α) εξαιρούνται: α) οι οφειλές για τις οποίες έχει χορηγηθεί διευκόλυνση τμηματικής καταβολής ή έχουν υπαχθεί σε νομοθετική ρύθμιση τμηματικής καταβολής ληξιπρόθεσμων οφειλών, για όσο χρόνο διαρκεί η διευκόλυνση ή η ρύθμιση και εφόσον ο οφειλέτης είναι συνεπής με τους όρους ισχύος τους, β) οι οφειλές για την καταβολή των οποίων έχει διαταχθεί αναστολή με δικαστική απόφαση.

Άρθρο 4 Εφαρμογή των διατάξεων των § 1, 2 & 4 του άρθρου 9 του ν. 3943/11 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ν. 2472/97.

Ο «υπεύθυνος επεξεργασίας», ενεργεί ως προς την εκτέλεση της παρούσας σύμφωνα με τα οριζόμενα στις § 1, 2 & 4 του αρ. 9 ν. 3943/2011 και τις διατάξεις του ν. 2472/1997, ιδία ως προς την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του που προκύπτουν από τη διατύπωση των άρθρων 6, και 19 § 1 στοιχ. (θ) & (ιγ) του προαναφερθέντος νόμου.

Άρθρο 5 Τεχνικές Προδιαγραφές

Όλες οι τεχνικές προδιαγραφές καθορίζονται από την Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, η οποία είναι υπεύθυνη για την άντληση των δεδομένων από τα πληροφοριακά συστήματα, την ασφαλή επεξεργασία αυτών, καθώς και για την ασφαλή ανάρτησή τους, ώστε να εξασφαλίζεται η μη αλλοίωσή τους.

Τα ανωτέρω στοιχεία δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο www.gsis.gr της Γ.Γ.Π.Σ. του Υπουργείου Οικονομικών.

Άρθρο 6 Χρόνος επικαιροποίησης κατάστασης δημοσιοποιούμενων στοιχείων

Η κατάσταση δημοσιοποιούμενων οφειλών επικαιροποιείται στο σύνολο της ανά τρίμηνο. Η ήδη αναρτημένη κατάσταση αντικαθίσταται με άλλη, που προκύπτει από νέα άντληση στοιχείων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα ανωτέρω άρθρα.

Άρθρο 7 Προϋποθέσεις και διαδικασία άρσης / διόρθωσης δημοσιοποίησης εγγραφής από την κατάσταση

Άρση / διόρθωση δημοσιοποίησης, πραγματοποιείται κατόπιν αιτήματος του οφειλέτη, μέσω της αρμόδιας υπηρεσίας για την παρακολούθηση τμήματος ή όλης της δημοσιοποιημένης οφειλής, λόγω μερικής ή ολικής εξόφλησης, μερικής ή ολικής υπαγωγής του στις εξαιρέσεις του άρθρου 3 της παρούσας ή για οποιοδήποτε άλλο νόμιμο λόγο που τελικά μεταβάλλει τη συνολική του οφειλή. Η υπηρεσία που δέχεται το αίτημα, μετά από σχετική έρευνα και εξέταση των επικαλούμενων λόγων, κατά το μέρος της αρμοδιότητας της και αφού διαπιστώσει την βασιμότητα αυτών και προβεί στις τυχόν απαιτούμενες ενέργειες για την ενημέρωση της βάσης δεδομένων του Πληροφοριακού Συστήματος, το διαβιβάζει σε περίπτωση θετικής εισήγησης στη Γ.Γ.Π.Σ., Η Γ.Γ.Π.Σ. αντλεί εκ νέου συνολικά στοιχεία για το συγκεκριμένο οφειλέτη και εφόσον πράγματι συνολικά μεταβάλλεται το ποσό, προβαίνει στην άρση /διόρθωσή του.

Η αρμόδια υπηρεσία για την παρακολούθηση τμήματος ή όλης της δημοσιοποιημένης οφειλής, δύναται, για τους ίδιους ως άνω λόγους και με την ίδια διαδικασία, να ενεργεί και αυτεπάγγελα διαβιβάζοντας στη Γ.Γ.Π.Σ. δικό της αίτημα.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως»

9. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. (θ´) και (ιγ´) του Ν. 2472/1997, η Αρχή έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει στο ερώτημα του Υπουργείου Οικονομικών - ΓΓΠΣ, ως υπευθύνου επεξεργασίας, σχετικά με το εάν προσκρούει καθ' οιονδήποτε τρόπο στην ισχύουσα νομοθεσία περί προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα η δημοσιοποίηση από το Υπουργείο Οικονομικών των οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 3943/2011 και της ΠΟΛ 1185 / 01-09-2011. Εξάλλου, από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών, ερμηνευομένων υπό το πρίσμα του άρθρου 28 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, προκύπτει ότι η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της Αρχής πρέπει να ασκείται εγκαίρως τόσο στο στάδιο καταρτίσεως νομοθετικών ή κανονιστικών ρυθμίσεων όσο και στο σχεδιασμό επιμέρους επεξεργασιών (βλ. σχετικά και τη Γνωμοδότηση της Αρχής 1/2011, σκέψη υπ' αρ. 8). Στην προκειμένη περίπτωση, η Αρχή δεν είχε μέχρι τώρα την ευκαιρία να εξετάσει τη συμβατότητα ούτε των ρυθμίσεων του άρθρου 9 του Ν. 3943/2011 ούτε της ΠΟΛ 1185 / 01-09-2011 προς κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος, όπως τα άρθρα 9Α και 2 παρ. 1 του Συντάγματος, το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ και η Οδηγία 95/46/ΕΚ. Συνεπώς, με την παρούσα γνωμοδότησή της η Αρχή πρέπει να κρίνει το κατά πόσον συνάδει με τις ρυθμίσεις για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα η δημοσιοποίηση από το Υπουργείο Οικονομικών, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, καταλόγων οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο όχι μόνο

στη βάση των ρυθμίσεων της ΠΟΛ 1185 / 01-09-2011, αλλά και εκείνων των διατάξεων του άρθρου 9 παρ. 1, 2 και 4 του Ν. 3943/2011.

10. Ειδικότερα, η Αρχή έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει σχετικά με τα προαναφερθέντα ζητήματα, καθόσον: (1) οι πληροφορίες, που περιέχονται στους καταλόγους οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο, συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων τους, εφόσον αφορούν φυσικά πρόσωπα. Αντίθετα, τα φορολογικά δεδομένα, που αναφέρονται σε νομικά πρόσωπα, δεν συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως ρητά προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 στοιχ. (γ´) του Ν. 2472/1997 (βλ. σχετικά και τη Γνωμοδότηση της Αρχής 1/2011, σκέψη υπ' αρ. 9). (2) τα προαναφερόμενα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υφίστανται περισσότερες διαδοχικές και διακριτές επεξεργασίες (συλλογή, καταχώριση, οργάνωση, διατήρηση ή αποθήκευση, τροποποίηση, εξαγωγή, χρήση, διαβίβαση, συσχέτιση ή συνδυασμό, διασύνδεση, δέσμευση, διαγραφή, καταστροφή), σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. (δ´) του Ν. 2472/1997, (3) οι εν λόγω επεξεργασίες είναι τουλάχιστον εν μέρει αυτοματοποιημένες, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, και (4) τα προαναφερόμενα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τηρούνται σε αρχεία, τα οποία είναι όντως διαρθρωμένα, υπό την έννοια των διατάξεων των άρθρων 2 στοιχ. (ε´) και 3 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, καθόσον είναι προσιτά στους αρμόδιους υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών, ως υπευθύνου επεξεργασίας, με κριτήρια, τουλάχιστον, το ονοματεπώνυμο και το ΑΦΜ του φορολογουμένου.

11. Όπως προκύπτει από τον τίτλο και τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α´ του Ν. 3943/2011, ο πρωταρχικός σκοπός των ρυθμίσεων αυτών συνίσταται στην ανάγκη καταπολέμησης της φοροδιαφυγής.

Ειδικότερα, στην αιτιολογική έκθεση του Ν. 3943/2011 αναφέρονται σχετικά με τις ρυθμίσεις του άρθρου 9, μεταξύ άλλων, και τα εξής (σελ. 7) : «Με την παρ. 1 θεσπίζεται για πρώτη φορά για λόγους πληροφόρησης και ενημέρωσης των πολιτών, φορολογικής δικαιοσύνης έναντι των συνεπών φορολογουμένων, αλλά και για λόγους φορολογικής συμμόρφωσης, η υποχρέωση της φορολογικής διοίκησης να δημοσιοποιεί σε διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Οικονομικών τα στοιχεία των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο, όταν αυτές υπερβαίνουν το ποσό των 150.000 ευρώ και υπό την προϋπόθεση ότι η καταβολή τους καθυστερεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του έτους».

12. Με τις διατάξεις των άρθρων 9Α του Συν/τος, 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), καθώς, επίσης, με τις διατάξεις της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, της Σύμβασης 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Ν. 2472/1997, κατοχυρώνεται το ατομικό δικαίωμα του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού, ήτοι η προστασία του ατόμου από την επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα (βλ. σχετικά και την Απόφαση της Αρχής 54/2011, σκέψη υπ' αρ. 2).

13. Στην υπό κρίση περίπτωση τίθεται το ζήτημα του αναγκαίου συγκερασμού μεταξύ, αφενός, του δημοσίου συμφέροντος για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και την εμπέδωση της φορολογικής δικαιοσύνης με τη συνεπή εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων των πολιτών και, αφετέρου, των επιταγών της ουσιαστικής κατοχύρωσης του θεμελιώδους δικαιώματος του ατόμου στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις υπέρτερης τυπικής ισχύος των άρθρων 9Α του Συν/τος, 8 της ΕΣΔΑ, 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Σύμβασης 108 (1981) του Συμβουλίου της Ευρώπης

για την προστασία των ατόμων από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, η οποία κυρώθηκε με το Ν. 2068/1992 (ΦΕΚ Α΄ 118) και τέθηκε σε ισχύ ως προς την Ελλάδα την 01/12/1995 με την Ανακοίνωση Υπ. Εξωτερικών Φ.0546/4173 (ΦΕΚ Α΄ 207/1995) και της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, καθόσον το προαναφερόμενο δημόσιο συμφέρον προτείνεται ως λόγος δικαιολογήσεως ενός περιορισμού του συγκεκριμένου θεμελιώδους δικαιώματος (Βλ. σχετικά και τη Γνωμοδότηση της Αρχής 1/2011, σκέψη υπ' αρ. 12).

Κατά την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι περιορισμοί ατομικών δικαιωμάτων πρέπει να ορίζονται γενικώς και αντικειμενικώς με τυπικό νόμο ή κατόπιν ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης με διάταγμα, να δικαιολογούνται από αποχρώντες λόγους δημόσιου συμφέροντος, να είναι πρόσφοροι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και να μη θίγουν τον πυρήνα του ατομικού δικαιώματος. Αντίστοιχα, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) έχει δεχθεί, ιδίως κατά την ερμηνεία του άρθρου 8 παρ. 2 της ΕΣΔΑ, ότι οποιαδήποτε επέμβαση (περιορισμός) στην ιδιωτική ζωή του ατόμου από τη δημόσια εξουσία πρέπει να προβλέπεται σε νόμο, που φέρει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της προσβασιμότητας (accessibility) και της προβλεψιμότητας των συνεπειών του (foreseeability). Η νομολογία αυτή απηχεί την αρχή της νομιμότητας, που διέπει τη δράση της δημόσιας διοίκησης, υπό την έννοια ότι η αρμοδιότητα των δημόσιων αρχών πρέπει να προβλέπεται από νόμο και να ασκείται σύμφωνα με το νόμο (Βλ. σχετικά και την Απόφαση της Αρχής 54/2011, σκέψη υπ' αρ. 2).

Εξάλλου, σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΚ σχετικά με την ανάγκη εφαρμογής των επιταγών της αρχής της αναλογικότητας κατά τη θέσπιση περιορισμών στην άσκηση θεμελιωδών δικαιωμάτων του ατόμου, ο νομοθέτης διαθέτει καταρχήν ευρεία εξουσία εκτιμήσεως για την επιλογή του ενδεδειγμένου μέτρου, πού θα υλοποιεί τους σκοπούς δημοσίου συμφέροντος τους οποίους εκάστοτε επιδιώκει. Στο πλαίσιο αυτό, μπορούν να επιβληθούν περιορισμοί στην άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, αρκεί οι περιορισμοί αυτοί να εξυπηρετούν όντως σκοπούς γενικού συμφέροντος και να μην αποτελούν, σε σχέση με τον επιδιωκόμενο με τους εν λόγω περιορισμούς σκοπό, υπέρμετρη παρέμβαση που θίγει την ίδια την υπόσταση των δικαιωμάτων που προστατεύονται (Βλ., ιδίως, ΔΕΚ, Απόφαση 12/06/2003, στην υπόθεση C-112/00, Eugen Schmidberger, Internationale Transporte und Planzüge, σκέψεις 77-82, και τις αποφάσεις που αναφέρονται στη σκέψη υπ' αρ. 80).

Περαιτέρω, το Συμβούλιο της Επικρατείας έχει κρίνει ως προς τη συνταγματική αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 του Συν/τος εδ. δ΄) ότι οι επιβαλλόμενοι από το νόμο περιορισμοί σε συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα πρέπει να είναι πρόσφοροι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από το νομοθέτη σκοπού δημοσίου ή κοινωνικού συμφέροντος και να μην είναι δυσανάλογοι σε σχέση προς αυτόν. Όσον αφορά τον έλεγχο της προσφορότητας και αναγκαιότητας των μέτρων, που θεσπίζονται για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού, ο νομοθέτης διαθέτει ευρύ περιθώριο εκτίμησης, για τον καθορισμό των ρυθμίσεων, που αυτός κρίνει πρόσφορες και αναγκαίες. Ως εκ τούτου, ο δικαστικός έλεγχος της τήρησης της αρχής της αναλογικότητας περιορίζεται στην κρίση για το εάν η θεσπιζόμενη ρύθμιση είτε είναι προδήλως απρόσφορη, είτε υπερβαίνει προδήλως το απαραίτητο για την πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού μέτρο (Βλ. σχετικά, ιδίως, ΟΛΣΤΕ 3031/2008, σκέψη υπ' αρ. 9, και ΟΛΣΤΕ 2010/2010, σκέψη υπ' αρ. 24, in NOMOS).

14. Οι ως άνω προβαλλόμενοι από το Υπουργείο Οικονομικών - ΓΓΠΣ σκοποί για τη δημοσιοποίηση, και μάλιστα στο Διαδίκτυο, απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις

διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 1, 2 και 4 του Ν. 3943/2011 και της ΠΟΛ 1185 / 01-09-2011, δηλαδή η εμπέδωση της φορολογικής δικαιοσύνης με τη συνεπή εκπλήρωση από τους φορολογουμένους των φορολογικών υποχρεώσεων τους μέσω της ενίσχυσης της διαφάνειας, της πληροφόρησης και ενημέρωσης των πολιτών, είναι καταρχήν καθορισμένοι, σαφείς και νόμιμοι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. (α΄) του Ν. 2472/1997. Υπό την έννοια αυτή, οι εν λόγω επιδιωκόμενοι σκοποί επεξεργασίας αυτοί καθαυτοί δεν έρχονται σε αντίθεση με κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος, όπως το άρθρο 9Α του Συντάγματος και το άρθρο 6 παρ. 1 στοιχ. (β΄) της Οδηγίας 95/46/ΕΚ.

15. Ειδικότερα, η μη εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων, σε όλες τις μορφές της, αποτελεί μια συμπεριφορά με ιδιαίτερη συνταγματική απαξία, καθόσον παραβιάζει πολλαπλώς το Σύνταγμα. Καταρχάς, παραβιάζει το άρθρο 4 παρ. 5 του Συν/τος, και ειδικότερα την αρχή της καθολικότητας του φόρου, που αποτελεί συστατικό στοιχείο της φορολογικής υποχρέωσης. Συγχρόνως, παραβιάζει και το άρθρο 4 παρ. 1 του Συν/τος, δηλαδή τη γενική αρχή της ισότητας, αφού λειτουργεί στην πράξη ως μηχανισμός αναδιανομής εισοδήματος από τους συνεπείς φορολογούμενους στους μη συνεπείς⁷. Περαιτέρω, παραβιάζει και το άρθρο 25 παρ 4 του Συν/τος, το οποίο καθιερώνει την αρχή της κοινωνικής και εθνικής αλληλεγγύης, αφού διαρρηγνύει την ελάχιστη κοινωνική και εθνική συνοχή, που διασφαλίζεται μέσα από την εκπλήρωση των συνταγματικών καθηκόντων, μεταξύ των οποίων υψηλή θέση κατέχει η φορολογική υποχρέωση⁸. Τέλος, παραβιάζει έμμεσα και το άρθρο 25 παρ. 1 του Συν/τος., το οποίο καθιερώνει την αρχή του κοινωνικού Κράτους δικαίου, αφού στερεί από το κράτος ένα μεγάλο μέρος νόμιμων εσόδων που προορίζονται για την υλοποίηση των κοινωνικών δικαιωμάτων και γενικότερα για την ικανοποίηση δημοσίων αναγκών.⁹ Τα άρθρα 4 παρ. 5, 4 παρ. 1, και 25 παρ. 1 και 4 του Συν/τος, ερμηνευόμενα σε συνδυασμό μεταξύ τους, προσδίδουν ένα αυξημένο συνταγματικό βάρος στο στόχο της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής και της συνεπούς εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων, που αποτελεί «έργο που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας» κατά την έννοια του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. (δ΄) του Ν. 2472/1997, και δικαιολογούν καταρχήν τη θέσπιση μέτρων που εξυπηρετούν την επίτευξη του στόχου αυτού, έστω και αν τα μέτρα αυτά συνεπάγονται περιορισμούς στο δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων (ιδίως, όταν πρόκειται, όπως στην προκειμένη περίπτωση, για απλά και όχι για ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα), υπό την προϋπόθεση ότι τα μέτρα αυτά συνάδουν προς κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος, που κατοχυρώνουν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα.

16. Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή λαμβάνει υπόψη ότι το μέτρο της δημοσιοποίησης και μάλιστα στο Διαδίκτυο από το Υπουργείο Οικονομικών - ΓΓΠΣ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, καταλόγων οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο συνιστά σοβαρό περιορισμό του δικαιώματος του ατόμου για την προστασία του από την επεξεργασία, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, όπως αυτό κατοχυρώνεται ιδίως από τις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 9Α του Συν/τος, 8 της ΕΣΔΑ, 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς, επίσης, από τις διατάξεις της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και της Σύμβασης 108 (1981) του Συμβουλίου της Ευρώπης.

7. Πρβλ. Κ. Φινοκαλιώτη σε: Κ. Φινοκαλιώτη - Ν. Μπάρμπα, Δημόσια Οικονομικά, 2001, σ. 34.

8. Πρβλ. Χ. Ανθόπουλου, Το πρόβλημα της λειτουργικής δέσμευσης των θεμελιωδών δικαιωμάτων, 1993, σ. 303 επ.

9. Πρβλ. Θ. Παπακυριάκου, Φορολογικό Ποινικό Δίκαιο, 2005, σ. 15 επ.

Ειδικά, όμως, οι κρίσιμες ρυθμίσεις του άρθρου 9 παρ. 1, 2 και 4 του Ν. 3943/2011 συνιστούν καταρχήν ειδικές, ρητές και με σαφές περιεχόμενο εθνικές ρυθμίσεις για τη δημοσιοποίηση οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο. Συντρέχει, συνεπώς, η βασική απαραίτητη προϋπόθεση, κατά τα προαναφερόμενα, για τη νομιμότητα της εν λόγω επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, δηλαδή η ύπαρξη σχετικής διάταξης τυπικού νόμου, που να την προβλέπει.

17. Συμπερασματικώς, η Αρχή κρίνει ότι το μέτρο της δημοσιοποίησης και μάλιστα στο Διαδίκτυο από το Υπουργείο Οικονομικών - ΓΓΠΣ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, καταλόγου οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο, το οποίο επέλεξε ο Έλληνας νομοθέτης (με την εισαγωγή των κρίσιμων ρυθμίσεων του άρθρου 9 παρ. 1, 2 και 4 του Ν. 3943/2011) ως καταρχήν πρόσφορο για την εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων των πολιτών προς το Κράτος, σε εποχή ιδιαίτερα δυσμενούς πορείας των δημοσίων οικονομικών, συνιστά μία συνταγματικώς ανεκτή επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των αναφερομένων προσώπων, η οποία δεν εξέρχεται των ορίων της προσφορότητας και της αναγκαιότητας και, συνεπώς, δεν έρχεται σε αντίθεση προς κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος, οι οποίοι κατοχυρώνουν το δικαίωμα του ατόμου στην προστασία από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, και, ειδικότερα, προς τα άρθρα 2 παρ. 1, 9Α και 25 παρ. 1 του Συν/τος, 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 8 της ΕΣΔΑ, 6 παρ. 1 στοιχ. (γ') της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και 9 παρ. 2 της Σύμβασης 108 (1981) του Συμβουλίου της Ευρώπης, εφόσον τηρούνται οι ακόλουθοι όροι:

(1) Η δημοσιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο θα πρέπει να αφορά αποκλειστικά οφειλές από φόρους, δασμούς και λοιπά βάρη, για τα οποία οι Έλληνες πολίτες υποχρεούνται, κατά το άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος, να συνεισφέρουν, χωρίς διακρίσεις, ανάλογα με της δυνάμεις τους.

(2) Θα πρέπει να υπάρχει οριστικοποίηση της φορολογικής ενοχής η οποία επέρχεται είτε (α) με την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής κατά της πράξης καταλογισμού φόρου, είτε (β) με την έκδοση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης, σχετικά με την ύπαρξη και το ύψος της οφειλής¹⁰. Ο όρος αυτός κρίνεται από την Αρχή ως απαραίτητος κατά πλειοψηφία, καθόσον ένα μέλος έχει την άποψη ότι αρκεί για τη νομιμότητα της σκοπούμενης δημοσιοποίησης η ύπαρξη απλής ταμειακής βεβαίωσης, της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών.

(3) Θα πρέπει να υπάρχει προηγούμενη έγκαιρη έγγραφη ενημέρωση του εκάστοτε ενδιαφερόμενου οφειλέτη για τη σκοπούμενη δημοσιοποίηση, λαμβανομένων υπόψη και των διατάξεων του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997, από το Υπουργείο Οικονομικών - ΓΓΠΣ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας. Επίσης, θα πρέπει να έχει χορηγηθεί στον ενδιαφερόμενο οφειλέτη προθεσμία τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημερών, προκειμένου είτε να προβεί στην τακτοποίηση της οφειλής του, με βάση τις κείμενες διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας, είτε να προβάλει τις αντιρρήσεις του, λαμβανομένων υπόψη και των διατάξεων του άρθρου 13 του Ν. 2472/1997.

(4) Θα πρέπει να ταυτοποιείται προσηκόντως και επαρκώς ο εκάστοτε αναφερόμενος οφειλέτης, με τη δημοσιοποίηση του επωνύμου του, του ονόματός του, του ΑΦΜ του και του ονόματος του πατέρα του, αποκλεισμένης της χρήσης οποιουδήποτε άλλου προσδιοριστικού της ταυτότητάς του στοιχείου.

10. Πρβλ. Θ. Ψυχογιού, Το φορολογικό απόρρητο, Δελτίο Φορολογικής Νομοθεσίας 2000, σελ. 163 (169-υποσ. 10), Θ. Παπακυριάκου Φορολογικό ποινικό δίκαιο ο.π., σελ. 47, 314, Σπ. Βλαχόπουλου, Διαφάνεια της κρατικής δράσης και προστασία των προσωπικών δεδομένων, Αθήνα-Κομοτηνή 2007, σελ. 325-326, 339-342.

(5) Δεν θα πρέπει να δημοσιεύονται ονόματα οφειλετών χρεών που είναι ανεπίδεκτα είσπραξης, κατά την έννοια του νέου άρθρου 82Α του ΚΕΔΕ, όπως αυτό προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 10 του Ν. 3943/2011. Πράγματι, η διάκριση των ληξιπρόθεσμων χρεών προς το Δημόσιο σε εισπράξιμα και ανεπίδεκτα είσπραξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 10 του Ν. 3943/2011, είναι ενδεδειγμένη και μόνο η δημοσιοποίηση ονομάτων οφειλετών εισπράξιμων χρεών πληροί τις θεμελιώδεις προϋποθέσεις, που θέτουν για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα οι διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997.

(6) Δεν θα πρέπει να δημοσιεύονται στοιχεία ανηλίκων οφειλετών, καθόσον η πρόβλεψη της δημοσιοποίησής τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 3 της ΠΟΛ 1185 / 01-09-2011, κρίνεται παντελώς απρόσφορη, εφόσον τη διαχείριση της περιουσίας έχουν οι γονείς ή άλλα πρόσωπα (επίτροποι, κλπ.).

(7) Δεν θα πρέπει να γίνεται δημοσιοποίηση των στοιχείων αποβιωσάντων οφειλετών, καθόσον ενδέχεται μετά το θάνατο του κληρονομούμενου οφειλέτη το χρέος του να έχει διαιρεθεί κατά τρόπο ώστε στον καθέναν από τους κληρονόμους του να αναλογεί, σύμφωνα με τα άρθρα 1885 και 480 ΑΚ, χρέος μικρότερο των 150.000 Ευρώ. Στην περίπτωση αυτή δεν πληρούται η θεμελιώδης προϋπόθεση της ακρίβειας των δεδομένων, που θέτει για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. (γ´) του Ν. 2472/1997.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΑΡ. 7/2011

ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΤΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Η Αρχή, αφού έλαβε υπόψη τη γραπτή και προφορική εισήγηση των εισηγητών και βοηθών εισηγητών, οι οποίοι μετά τη διατύπωση των απόψεών τους αποχώρησαν, μετά από διεξοδική συζήτηση, εκδίδει την ακόλουθη

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

1. Η Αρχή έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει επί της προβλεπόμενης στο άρθρο 2 παρ. 3 του ν. 3213/ 2003 δημοσιοποίησης στο διαδίκτυο των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α´ έως ε´ της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ίδιου νόμου βάσει του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. θ´ και ιγ´ του ν. 2472/1997. Το ανωτέρω άρθρο ορίζει ότι «1. Η Αρχή έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες: ... θ) Γνωμοδοτεί για κάθε ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ... ιγ) ... Εξετάζει επίσης αιτήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας...». Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών, ερμηνευομένων υπό το πρίσμα του άρθρου 28 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, προκύπτει ότι η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της Αρχής πρέπει να ασκείται εγκαίρως τόσο στο στάδιο καταρτίσεως νομοθετικών ή κανονιστικών ρυθμίσεων όσο και στο σχεδιασμό επιμέρους επεξεργασιών.

2. Η διαφάνεια στην άσκηση δημόσιας εξουσίας, στο πλαίσιο της σύγχρονης αντίληψης της δημοκρατίας, ανάγεται σε συνταγματική αρχή ερειδόμενη καταρχήν στη δημοκρατική αρχή (άρθρο 1 Σ) που διέπει το πολίτευμα της χώρας αλλά και στο κράτος δικαίου. Στη συμμετοχική δημοκρατία ή δημοκρατία της κοινωνίας των πολιτών ο πολίτης συμμετέχει διαρκώς στη διαμόρφωση της κρατικής βούλησης και ελέγχει την άσκηση της κρατικής εξουσίας, η οποία λογοδοτεί διαρκώς σε αυτόν.

Ενόψει της καταπολέμησης της διαφθοράς κρατικών λειτουργιών, η οποία απασχολεί στις μέρες μας πολλές έννομες τάξεις, η διαφάνεια νοείται επιπλέον και ως λόγος θέσπισης μηχανισμών αποτρεπτικών της εκμετάλλευσης της δημόσιας θέσης πολιτικών/κρατικών αξιωματούχων για τον προσπορισμό αθέμιτων οικονομικών ωφελημάτων. Με αυτήν την έννοια, η αρχή της διαφάνειας κατοχυρώνεται, μεταξύ άλλων, στη διάταξη του άρθρ. 29 παρ. 2 Σ περί της διαφάνειας στα οικονομικά των κομμάτων, των βουλευτών, των υποψηφίων βουλευτών και των υποψηφίων στην τοπική αυτοδιοίκηση, αλλά και σε διεθνή κείμενα. Ειδικότερα, στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς, η οποία έχει κυρωθεί από την Ελλάδα με το ν. 3666/2008 (ΦΕΚ 113/Α΄/18.06.2008), γίνεται αναφορά στην αρχή της διαφάνειας ως μέσου πρόληψης της διαφθοράς, τόσο στο προοίμιο όσο και σε επιμέρους διατάξεις (άρ. 5 παρ. 1, 7 παρ. 1) και προβλέπεται ότι τα κράτη μέρη «θα προσπαθήσουν να υιοθετήσουν, να διατηρήσουν και να ενισχύσουν συστήματα που προάγουν τη διαφάνεια και προλαμβάνουν τη σύγκρουση συμφερόντων» (άρ. 7 παρ. 4). Σύμφωνα δε με τη διάταξη του άρ. 8, «τα κράτη μέρη οφείλουν να προσπαθήσουν να θεσπίσουν μέτρα και συστήματα που απαιτούν από τους δημόσιους λειτουργούς να υποβάλλουν δηλώσεις στις αρμόδιες αρχές σχετικά, μεταξύ άλλων, με τις εξυπηρεσιακές δραστηριότητες, την απασχόληση, τις επενδύσεις, τα περιουσιακά στοιχεία και τα σημαντικά δώρα ή οφέλη από τα οποία μπορεί να προκύψει σύγκρουση συμφερόντων σε σχέση με τις λειτουργίες τους ως δημόσιων λειτουργών». Επιπλέον με το άρ. 52 παρ. 5 προβλέπεται ότι «κάθε κράτος μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο δημιουργίας, σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία του, αποτελεσματικών συστημάτων αποκάλυψης χρηματοπιστωτικών πληροφοριών για κατάλληλους δημόσιους αξιωματούχους και προβλέπει κατάλληλες κυρώσεις για περιπτώσεις μη συμμόρφωσης».

3. Από τη δικαιosuγκριτική μελέτη της νομοθεσίας άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ειδικά αυτής του Ηνωμένου Βασιλείου και της Γερμανίας προκύπτει ότι υπάρχει αντίστοιχη πρόβλεψη για τη δημοσιοποίηση τόσο σε δημόσια προσβάσιμα μητρώα όσο και στο διαδίκτυο δεδομένων της περιουσιακής κατάστασης πολιτικών προσώπων με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας και της υποχρέωσης λογοδοσίας. Προκύπτει, επίσης, ότι τα στοιχεία που καταχωρούνται σε δημόσια προσβάσιμα μητρώα και που δημοσιεύονται στο διαδίκτυο για την ικανοποίηση του ανωτέρω σκοπού είναι κοινά.

Πιο συγκεκριμένα, στη Βουλή των Κοινοτήτων του Ηνωμένου Βασιλείου τηρείται το Μητρώο Οικονομικών Συμφερόντων (House of Commons Register of Financial Interests). Σκοπός του Μητρώου είναι η ενίσχυση της διαφάνειας και της υποχρέωσης λογοδοσίας, μέσω της παροχής πληροφοριών για οποιοδήποτε οικονομικό συμφέρον ή άλλο υλικό προνόμιο που λαμβάνει ένα μέλος του κοινοβουλίου, το οποίο θα μπορούσε εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζει τις πράξεις, ομιλίες ή ψήφους του στη Βουλή ή τις πράξεις του με την ιδιότητα του βουλευτή. Στο εν λόγω μητρώο καταγράφονται τα εξής στοιχεία: επαγγελματική απασχόληση, επ' αμοιβή διευθυντική θέση στον ιδιωτικό ή το δημόσιο τομέα, πελατολόγιο, χορηγίες, οικονομική ή υλική υποστήριξη, δώρα, προνόμια και φιλοξενία, ταξίδια στο εξωτερικό, προνόμια και δώρα στο εξωτερικό, ακίνητη περιουσία, μετοχές. Η υποχρέωση καταγραφής στο Μητρώο είναι απόλυτη όσον αφορά την επαγγελματική απασχόληση, τις χορηγίες, την ακίνητη περιουσία και τις μετοχές, ενώ άλλα προνόμια και δώρα απαιτείται να δηλώνονται μόνο εφόσον συνδέονται με την ιδιότητα του βουλευτή. Τα εισοδήματα από επαγγελματική απασχόληση, διευθυντικές θέσεις και το πελατολόγιο καταχωρούνται στο Μητρώο ούτως ή άλλως ενώ τα υπόλοιπα, εφόσον υπερβαίνουν σε αξία συγκεκριμένα ποσοστά της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης (περίπου 66.000 £). Το Μητρώο δημοσιεύεται από τη γραμματεία της Βουλής κάθε χρόνο στην αρχή της βουλευτικής περιόδου. Οι βουλευτές είναι υπεύθυνοι για τη

γνωστοποίηση τυχόν αλλαγών στα δηλωτέα στοιχεία εντός τεσσάρων εβδομάδων από την εκάστοτε αλλαγή, το δε Μητρώο ενημερώνεται κάθε δύο μήνες. Τηρείται στη Βουλή και είναι ελεύθερα προσβάσιμο στο κοινό συγκεκριμένες μέρες και ώρες, αναρτάται δε και στο διαδικτυακό τόπο του κοινοβουλίου.

4. Στο πεδίο της εθνικής νομοθεσίας ο σκοπός της διαφάνειας στον πολιτικό και δημόσιο βίο επιχειρείται, μεταξύ άλλων, να επιτευχθεί μέσω της νομοθέτησης της υποχρέωσης υποβολής ετήσιας δήλωσης περιουσιακής κατάστασης από κατηγορίες κρατικών λειτουργών, οι οποίες θα τυχάνουν ενδελεχούς και λεπτομερούς εξέτασης από ανεξάρτητα όργανα, με τη συμμετοχή ανώτατων δικαστικών λειτουργών αλλά και την επικουρία ορκωτών ελεγκτών. Η εν λόγω υποχρέωση θεσπίστηκε αρχικά με το ν. 4351/1964 «περί προστασίας της τιμής του πολιτικού κόσμου», η ισχύς του οποίου επεκτάθηκε δυνάμει της, μεταβατικού χαρακτήρα, διάταξης του άρθρου 66 του ν. 12/1975 και μετά την αποκατάσταση του ελεύθερου πολιτικού βίου. Ο ν. 4351/1964 καταργήθηκε από το ν. 1738/1987. Με τις διατάξεις του ν. 1738/1987, όπως αντικαταστάθηκαν από τις αντίστοιχου περιεχομένου διατάξεις του ν. 2429/1996 (Α΄ 155) θεσπίστηκε εκ νέου η υποχρέωση υποβολής ετήσιας δήλωσης περιουσιακής κατάστασης από κατηγορίες κρατικών λειτουργών αλλά και δημοσίων υπαλλήλων και λοιπών υπόχρεων προς τούτο προσώπων, ιδρύθηκαν όργανα ελέγχου και επαλήθευσης των δηλώσεων αυτών και προβλέφθηκε η δυνατότητα δημοσίευσής τους στον τύπο με την προϋπόθεση ότι δημοσιεύεται ολόκληρο το κείμενο της δήλωσης. Σήμερα, η υποχρέωση υποβολής ετήσιας δήλωσης περιουσιακής κατάστασης επιβάλλεται δυνάμει των διατάξεων του ν. 3213/2003 (Α΄ 309), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Το περιεχόμενο των ανωτέρω δηλώσεων προβλέπεται στο άρθρο 2 παρ. 1 του ν. 3213/2003 το οποίο ορίζει ότι « 1.α. Η δήλωση περιουσιακής κατάστασης περιέχει, λεπτομερώς, τα υφιστάμενα κατά το χρόνο υποβολής της περιουσιακά στοιχεία. Ως περιουσιακά στοιχεία, θεωρούνται, ιδίως: i. Τα έσοδα, από κάθε πηγή, κατά τα τρία τελευταία οικονομικά έτη πριν από την αρχική υποβολή της δήλωσης και κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος για τις μετέπειτα υποβαλλόμενες δηλώσεις. ii. Τα ακίνητα, καθώς και τα εμπράγματα δικαιώματα σε αυτά, με ακριβή προσδιορισμό τους. iii. Οι μετοχές ημεδαπών και αλλοδαπών εταιρειών, τα ομόλογα και ομολογίες κάθε είδους, τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων κάθε είδους και τα παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα κάθε είδους. iv. Οι καταθέσεις σε τράπεζες, ταμειωτήρια και άλλα ημεδαπά ή αλλοδαπά πιστωτικά ιδρύματα. v. Τα πλωτά και τα εναέρια μεταφορικά μέσα, καθώς και τα κάθε χρήσης οχήματα. vi. Η συμμετοχή σε κάθε είδους επιχείρηση. β.i. Σε περίπτωση απόκτησης νέου περιουσιακού στοιχείου ή επαύξησης υφιστάμενου, στη δήλωση περιλαμβάνεται, υποχρεωτικώς, το ύψος της σχετικής δαπάνης, καθώς και αναλυτική παράθεση της πηγής προέλευσης των σχετικών πόρων. Σε περίπτωση εκποίησης μνημονεύεται το εισπραχθέν τίμημα ii. Οι υπόχρεοι οφείλουν να επισυνάψουν στη δήλωση και αντίγραφα των οικείων παραστατικών. γ. Η δήλωση υποβάλλεται από τον υπόχρεο και υπογράφεται από τον ίδιο, αν σε αυτή αναγράφονται μόνον τα δικά του περιουσιακά στοιχεία, από τη σύζυγό του, αν αναγράφονται μόνο δικά της στοιχεία, και από αμφότερους τους συζύγους, αν αναγράφονται περιουσιακά στοιχεία και των δύο ή των ανήλικων τέκνων τους. Η δήλωση περιουσιακής κατάστασης του υπόχρεου συνοδεύεται από αντίγραφο της φορολογικής του δήλωσης για το προηγούμενο οικονομικό έτος και αντίγραφο του τελευταίου Εντύπου Ε9 που υποβλήθηκε στην αρμόδια ΔΟΥ».

Ο τρόπος της αναλυτικής παράθεσης σε ειδικό έντυπο των περιουσιακών στοιχείων των προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α΄ έως και ε΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ίδιου νόμου, δηλαδή, του Πρωθυπουργού, των αρχηγών των πολιτικών

κομμάτων, των υπουργών, αναπληρωτών υπουργών και υφυπουργών, των βουλευτών και ευρωβουλευτών καθώς και όσων διαχειρίζονται τα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων, καθορίζεται με απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Ειδικά για τη δημοσίευση των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης το άρθρο 2 παρ. 3 του ανωτέρω νόμου ορίζει ότι «Η δημοσίευση στον τύπο των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης που υποβάλλουν ετησίως τα πρόσωπα που ορίζονται στο άρθρο 1 παρ. 1 περιπτώσεις α΄ - ε΄ του παρόντος επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι δημοσιεύεται ολόκληρο το κείμενο τους. Σε κάθε περίπτωση, δεν είναι επιτρεπτή η επιλεκτική δημοσιοποίηση ονομαστικών στοιχείων. Οι ανωτέρω δηλώσεις αναρτώνται στο διαδικτυακό τόπο της Βουλής με μέριμνα του Προέδρου της Επιτροπής του άρθρου 21 του ν. 3023/2002 (Α΄ 146), όπως ισχύει, ο οποίος καθορίζει τη μορφή, τον τύπο, τη χρονική διάρκεια της ανάρτησης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια» (Η παράγραφος 3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 56 παρ.1 του ν. 3979/2011).

5. Η δημοσίευση στο διαδίκτυο δεδομένων που αφορούν στην περιουσιακή κατάσταση προσώπων συνιστά περιορισμό του ατομικού δικαιώματος στην προστασία των προσωπικών δεδομένων (άρ. 9Α Σ.). Κατά τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας για τα χαρακτηριστικά των περιορισμών των συνταγματικώς κατοχυρωμένων ατομικών δικαιωμάτων, οι περιορισμοί αυτοί πρέπει να ορίζονται γενικώς και αντικειμενικώς με τυπικό νόμο ή κατόπιν ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης με διάταγμα, να δικαιολογούνται από αποχρώντες λόγους δημοσίου συμφέροντος, να τελούν σε πρόδηλη λογική συνάφεια με το σκοπό αυτό, να είναι πρόσφοροι, κατάλληλοι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, να μην θίγουν τον πυρήνα του δικαιώματος και να μην απονέμουν στη Διοίκηση ευρεία διακριτική ευχέρεια (βλ. ενδεικτικά ΟΛΣΤΕ 3665/2005, ΔΔΙΚΗ 2006, σελ. 391 και ειδικά για το ζήτημα του περιορισμού της διακριτικής ευχέρειας της Διοίκησης βλ. ΟΛΣΤΕ 3037/2008, in NOMOS). Ειδικά όσον αφορά τον έλεγχο της προσφορότητας και αναγκαιότητας των μέτρων, που θεσπίζονται για την επίτευξη ενός σκοπού, ο νομοθέτης διαθέτει ευρύ περιθώριο εκτίμησης, για τον καθορισμό των ρυθμίσεων, που αυτός κρίνει πρόσφορες και αναγκαίες. Ως εκ τούτου, ο δικαστικός έλεγχος της τήρησης της αρχής της αναλογικότητας περιορίζεται στην κρίση για το εάν η θεσπιζόμενη ρύθμιση είτε είναι προδήλως απρόσφορη, είτε υπερβαίνει προδήλως το απαραίτητο για την πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού μέτρο (βλ. ΟΛΣΤΕ 3031/2008, ΟΛΣΤΕ 2010/2010, in NOMOS).

6. Στην υπό κρίση περίπτωση ο περιορισμός του ατομικού δικαιώματος προβλέπεται σε νομοθετική διάταξη, δικαιολογείται από αποχρώντες λόγους δημοσίου συμφέροντος, καθώς εξυπηρετεί τη διαφάνεια του πολιτικού και δημόσιου βίου, και είναι εντός των ορίων της αναλογικότητας, καθώς υπηρετεί υπέρτερο έννομο συμφέρον. Ειδικότερα, ο περιορισμός αυτός αφορά σε δημόσια πρόσωπα, δηλαδή σε πρόσωπα που κατέχουν δημόσια θέση ή διαχειρίζονται δημόσιο χρήμα ή ακόμα διαδραματίζουν ρόλο στη δημόσια πολιτική και οικονομική ζωή, για τα οποία είναι ανεκτός ένας εντονότερος περιορισμός του δικαιώματος στην προστασία των προσωπικών τους δεδομένων. Εξάλλου τα πρόσωπα αυτά εκουσίως ανέλαβαν την άσκηση δημοσίων αξιωμάτων και έτσι συναίνεσαν στο να εκτεθούν σε ένα ευρύτερο έλεγχο της ιδιωτικής και οικονομικής τους ζωής. Τούτο είναι σύμφωνο και σε αντιστοιχία με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το οποίο επιλύοντας τη σύγκρουση του δικαιώματος στην ελευθερία της έκφρασης και αυτού της προστασίας της ιδιωτικής ζωής δέχεται ότι είναι ανεκτή η επέμβαση σε πτυχές της ιδιωτικής ζωής δημοσίων προσώπων προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός της ενημέρωσης του κοινού (βλ. ενδεικτικά von Hanover v. Germany, απόφαση της 24.6.2004).

7. Περαιτέρω, στον Πρόεδρο της Επιτροπής του άρθρου 21 του ν. 3023/2002 παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση για τον καθορισμό της μορφής, του τύπου, της χρονικής διάρκειας καθώς και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας της ανάρτησης. Κατά την έννοια της ανωτέρω διατάξεως, όπως δέχεται η πλειοψηφία των μελών της Αρχής, οι λέξεις «μορφή» και «τύπος» ανάγονται στον διαδικτυακό τρόπο αναρτήσεως των δηλώσεων, δηλαδή στα τεχνικά χαρακτηριστικά παρουσίασης της πληροφορίας, και δεν αφορούν στο περιεχόμενο των αναρτημένων δηλώσεων, το οποίο ρητώς ορίζεται στην παράγραφο 1 του ν. 3213/2003 και εξειδικεύεται με την προβλεπόμενη από την παράγραφο 2 του αυτού άρθρου απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Συνεπώς, κατά την κρατήσασα αυτή άποψη, αναρτάται στο διαδίκτυο ολόκληρο το κείμενο των ετήσιων δηλώσεων, όπως ακριβώς αυτό δημοσιεύεται στον Τύπο και δεν είναι δυνατό να γίνει οποιαδήποτε διάκριση μεταξύ αρχικής δημοσίευσης των δηλώσεων και μεταγενέστερης η οποία θα περιλαμβάνει μόνον τις επελθούσες μεταβολές με σχετική αιτιολόγηση. Άλλωστε η δημοσίευση ολόκληρου του κειμένου στον Τύπο, τα περισσότερα έντυπα του οποίου έχουν και ηλεκτρονική έκδοση και η σχετική ειδησεογραφία έχουν ήδη επιφέρει την οποιαδήποτε ενδεχόμενη «προσβολή» στην ιδιωτικότητα των ανωτέρω προσώπων.

Δύο μέλη της Αρχής, διαφωνώντας προς τη γνώμη της πλειοψηφίας, διατύπωσαν την άποψη ότι η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 3 του ν. 3213/2003 (σύμφωνα με την οποία ο Πρόεδρος της Επιτροπής του άρθρου 21 του ν. 3023/2002 καθορίζει τη μορφή και τον τύπο της ανάρτησης) θα πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα του ατομικού δικαιώματος της προστασίας των προσωπικών δεδομένων (άρ. 9Α Σ.) και της ομοίως συνταγματικά κατοχυρωμένης (άρ. 25 Σ.) αρχής της αναλογικότητας υπό την ειδικότερη έκφανση της αναγκαιότητας που αποτελεί και βασική αρχή του δικαίου της προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Σκοπός της ανάρτησης των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης στο διαδίκτυο είναι ο δημόσιος έλεγχος για την περιουσιακή κατάσταση του δημόσιου λειτουργού όταν ανέλαβε τα καθήκοντά του, καθώς και οι περιουσιακές μεταβολές κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων του. Υπό τα δεδομένα αυτά και λαμβανομένης υπόψη της ιδιαίτερης επικινδυνότητας του μέσου του διαδικτύου, η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 3 του ν. 3213/2003, ερμηνευόμενη υπό το πρίσμα των ως άνω συνταγματικών διατάξεων, επιβάλλει κατά το πρώτο έτος ανάρτησης τη δημοσιοποίηση του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων των υπόχρεων, κατά τα επόμενα όμως έτη την ανάρτηση μόνον των περιουσιακών μεταβολών και την αιτιολόγηση των μεταβολών αυτών. Η δημοσιοποίηση περαιτέρω στοιχείων κατά τα έτη που ακολουθούν το πρώτο έτος ανάρτησης, δεν είναι αναγκαία αφού δεν συνδέεται με την πραγμάτωση της αρχής της διαφάνειας, θα μπορούσε μάλιστα να υποστηριχθεί ότι απομακρύνει την προσοχή του κοινού από το ζητούμενο που συνίσταται στη μεταβολή της περιουσιακής κατάστασης του υπόχρεου δημόσιου λειτουργού κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων του.

8. Ως προς το άλλο ερώτημα της επιλογής ως εύλογου χρόνου ανάρτησης στο διαδίκτυο των δηλώσεων του ενός μηνός, η Αρχή δέχεται κατά πλειοψηφία ότι η επί ένα μήνα διατήρηση στο διαδίκτυο των ανωτέρω δηλώσεων δεν εξέρχεται των ορίων του ευλόγου χρόνου της εκθέσεως των προσωπικών αυτών δεδομένων στο δημόσιο έλεγχο προς ικανοποίηση του σκοπού της διαφάνειας και κατ' αυτό τον τρόπο δεν έρχεται σε αντίθεση προς το δίκαιο προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Επιπλέον, η πρόβλεψη δήλης ημέρας για την ανάρτηση θα συνέτεινε στην επίτευξη του σκοπού της επεξεργασίας.

Ένα μέλος της Αρχής, διαφωνώντας προς τη γνώμη της πλειοψηφίας, διατύπωσε την άποψη ότι από τη διατύπωση της διάταξης του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. δ' του ν. 2472/1997,

καθώς και από αυτή της αντίστοιχης διάταξης του άρθρου 6 παρ. 1 στοιχ. ε΄ της Οδηγίας 95/46/ΕΚ συνάγεται ότι με το ν. 2472/1997 δεν θεσπίζεται το *minimum*, αλλά το *maximum* του εύλογου χρόνου της ανάρτησης των εν λόγω στοιχείων στο διαδίκτυο, κατ' εκτίμηση της φύσης και του είδους των προσωπικών δεδομένων, καθώς και των λόγων που επιβάλλουν τη μείζονα διαφάνεια (βλ. ενδεικτικά Γνωμοδότηση 1/2010 της ΑΠΔΠΧ, Απόφαση 62/2004 της ΑΠΔΠΧ). Κατά τούτο, η αποδοχή του χρονικού διαστήματος του ενός μηνός ως εύλογου χρόνου, αναιρεί στην πράξη τη δυνατότητα εκπλήρωσης του σκοπού της δημόσιας λογοδοσίας και, συνακόλουθα, της διαφάνειας του δημόσιου βίου, καθώς είναι πιθανό η ανάγκη ελέγχου να προκύψει σε χρόνο μεταγενέστερο. Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι ο σκοπός της δημοσιοποίησης είναι η διαφάνεια του δημόσιου βίου των αναφερόμενων πολιτικών προσώπων και η δυνατότητα κάθε πολίτη να ελέγχει και μάλιστα ανά πάσα στιγμή τα ανωτέρω πρόσωπα, ως εύλογος χρόνος αναρτήσεως των εν λόγω δηλώσεων θα πρέπει να κριθεί ο χρόνος εκείνος, που δεν θα υπερβαίνει την περίοδο που είναι αναγκαία για την επίτευξη του ανωτέρω σκοπού, δηλαδή την περίοδο του ενός έτους από την εκάστοτε προηγούμενη ανάρτηση.

9. Το άρθρο 10 παρ. 3 του ν. 2472/1997 προβλέπει ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Αυτά τα μέτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφάλειας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων.

Λόγω της φύσης του διαδικτύου απαραίτητο κρίνεται να ληφθούν μέτρα που περιορίζουν τη δυνατότητα αυτοματοποιημένης συσχέτισης των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης με άλλα στοιχεία που είναι διαθέσιμα στο διαδίκτυο για τα ίδια πρόσωπα. Αυτό, για παράδειγμα, μπορεί να επιτυγχάνεται μέσω της δημοσίευσής τους με μορφότυπο τέτοιο που καθιστά δυσχερή την εξαγωγή πληροφοριών από τις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης. Σύμφωνα με το σημείωμα της Διεύθυνσης Πληροφορικής και Νέων Τεχνολογιών της Βουλής των Ελλήνων έχει επιλεγεί, για τη δημοσίευση των δηλώσεων, η χρήση της τεχνολογίας Adobe Flash. Η δημοσίευση κάθε δήλωσης θα πραγματοποιείται σε ένα αρχείο, με μορφότυπο *swf*, ανά βουλευτή. Τα περιεχόμενα του αρχείου θα είναι κρυπτογραφημένα, ενώ το κλειδί της κρυπτογράφησης θα ανακτάται αυτόματα, όταν ο χρήστης εμφανίζει το αρχείο της δήλωσης μέσω του λογισμικού φυλλομετρητή (*browser*) που χρησιμοποιεί. Το περιεχόμενο των αρχείων δεν μπορεί να γίνει κατανοητό χωρίς το κλειδί αυτό, επομένως μετά την πάροδο του χρονικού διαστήματος ανάρτησης των δηλώσεων τα στοιχεία αυτά δεν θα είναι αναγνώσιμα. Επιπρόσθετα, στο παραπάνω σημείωμα, δηλώνεται ότι θα αξιοποιηθούν και οι μηχανισμοί καθοδήγησης μηχανών αναζήτησης. Με τη μέθοδο αυτή εξασφαλίζεται σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό η αυθεντικότητα των δηλώσεων, η τεχνική υλοποίηση του χρονικού περιορισμού της ανάρτησης, αλλά και η αποφυγή αυτοματοποιημένης επεξεργασίας, τόσο από μηχανές αναζήτησης όσο και από τρίτους. Βέβαια, με δεδομένο το μικρό αριθμό των προσώπων για τα οποία θα δημοσιεύονται οι δηλώσεις, το ενδιαφέρον του κοινού και το γεγονός ότι οι πληροφορίες θα απεικονίζονται στην οθόνη ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο κάποιος, τρίτος, να αντιγράψει με άλλες, μη αυτοματοποιημένες μεθόδους, τα δεδομένα αυτά.

10. Περαιτέρω, από επίσκεψη στο δικτυακό χώρο της Βουλής των Ελλήνων <http://www.hellenicparliament.gr/>, στον οποίο θα πραγματοποιηθεί η δημοσιοποίηση των δηλώσεων, διαπιστώθηκε ότι χρησιμοποιούνται κρυφά αναγνωριστικά στοιχεία («*cookies*») της υπηρεσίας *google analytics*. Η εγκατάσταση και χρήση «*cookies*» ρυθμίζεται ειδικό-

τερα από την παράγραφο 5 του άρθρου 4 του ν. 3471/2006 (ο οποίος μετέφερε στην ελληνική έννομη τάξη την Οδηγία 2002/58/ΕΚ), σύμφωνα με την οποία «Απαγορεύεται η χρήση των δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών για την αποθήκευση πληροφοριών ή την απόκτηση πρόσβασης σε πληροφορίες αποθηκευμένες στον τερματικό εξοπλισμό συνδρομητή ή χρήστη, ιδίως δε με την εγκατάσταση κατασκοπευτικών λογισμικών, κρυφών αναγνωριστικών στοιχείων και άλλων παρόμοιων διατάξεων. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η οποιαδήποτε τεχνικής φύσεως αποθήκευση ή πρόσβαση, αποκλειστικός σκοπός της οποίας είναι η διενέργεια ή διευκόλυνση της διαβίβασης μίας επικοινωνίας μέσω δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή η οποία είναι αναγκαία μόνο για την παροχή υπηρεσίας στην κοινωνία των πληροφοριών, την οποία έχει ζητήσει ρητά ο χρήστης ή ο συνδρομητής. Στην τελευταία αυτή περίπτωση η χρησιμοποίηση τέτοιων διατάξεων επιτρέπεται μόνον εάν παρέχονται στον συγκεκριμένο συνδρομητή ή χρήστη σαφείς και εκτεταμένες πληροφορίες, σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 2472/1997, όπως ισχύει, και ο υπεύθυνος ελέγχου των δεδομένων παρέχει στον συνδρομητή ή χρήστη το δικαίωμα να αρνείται την επεξεργασία αυτή». Η ερμηνεία της ανωτέρω διάταξης, υπό το πρίσμα της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί από την Οδηγία 2009/136/ΕΚ, στην οποία πρέπει να αναγνωριστεί άμεσο αποτέλεσμα καθώς έχει ήδη παρέλθει ο χρόνος μεταφοράς της στο εθνικό δίκαιο (25.5.2011) και επιπλέον το περιεχόμενό της δεν περιέχει αιρέσεις και είναι επαρκώς σαφές, είναι ότι η εγκατάσταση και χρήση του «cookie» επιτρέπεται μόνο με τη συγκατάθεση του χρήστη. Με βάση τα προαναφερόμενα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να εγκαταστήσει ένα τέτοιο «cookie» μόνο εάν ο εκάστοτε χρήστης της ιστοσελίδας έχει δώσει τη συγκατάθεσή του μετά από σαφή και εκτενή ενημέρωση για την εγκατάσταση αυτή, το σκοπό της επεξεργασίας, την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης και τυχόν αποδέκτες των δεδομένων. Η συγκατάθεση αυτή μπορεί να δίδεται μέσω κατάλληλων ρυθμίσεων στο φυλλομετρητή ιστού ή μέσω άλλης εφαρμογής.

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΟΔΗΓΙΑ ΑΡ. 1/2011

ΧΡΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΒΙΝΤΕΟΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΑΓΑΘΩΝ.

Η ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ:
Αποφασίζει την έκδοση της παρούσας Οδηγίας:

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Άρθρο 1

Σκοπός της Οδηγίας

1. Η λήψη και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με συστήματα βιντεοεπιτήρησης συνιστά περιορισμό του ατομικού δικαιώματος προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών δεδομένων, το οποίο καθιερώνεται από το άρθρο 9^Α του Συντάγματος. Έτσι η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε χώρους που δεν είναι δημόσιοι αλλά είναι προσβάσιμοι στο κοινό πρέπει να γίνεται μετά από ουσιαστική αξιολόγηση της αναγκαιότητας της συγκεκριμένης επεξεργασίας σε σχέση (α) με τον κίνδυνο που ο υπεύθυνος επεξεργασίας επιδιώκει να αντιμετωπίσει και (β) με το μέγεθος της επίπτωσης στην ιδιωτική ζωή των προσώπων που αφορά. Η αξιολόγηση αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει και τη διερεύνηση ηπιότερων μέσων ασφάλειας προσώπων και αγαθών.

2. Σκοπός εκδόσεως της παρούσας Οδηγίας είναι να καθορίσει τις ελάχιστες προϋποθέσεις βάσει των οποίων επιτρέπεται η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης.

3. Η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε δημόσιους χώρους για τους σκοπούς που ορίζονται στο άρθρο 14 παρ. 1 του ν. 3917/2011 δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας Οδηγίας.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής - Σκοποί επεξεργασίας

Η παρούσα Οδηγία εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων εικόνας ή/και ήχου που πραγματοποιείται μέσω συστημάτων βιντεοεπιτήρησης από πάσης φύσεως δημόσιους φορείς ή από φυσικά ή νομικά πρόσωπα για τον σκοπό της προστασίας προσώπων ή/και αγαθών στον οποίο εντάσσονται και ειδικές περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών υγείας. Ειδικότερα:

α) Προστασία προσώπων ή/και αγαθών. Ο σκοπός της προστασίας προσώπων ή/και αγαθών δικαιολογείται από το έννομο συμφέρον ή την νομική υποχρέωση του ιδιοκτήτη ή του διαχειριστή ενός χώρου να προστατεύσει τον χώρο καθώς και τα αγαθά που ευρίσκονται στον χώρο αυτό από παράνομες πράξεις. Το ίδιο ισχύει και για την ασφάλεια της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας, της υγείας καθώς και της περιουσίας τρίτων που νομίμως ευρίσκονται στον επιτηρούμενο χώρο.

Για παράδειγμα, ένα ξενοδοχείο έχει υποχρέωση προστασίας των περιουσιακών αγαθών των πελατών του (πρβλ. ΑΚ 834 επ. για την ευθύνη των ξενοδόχων), καθώς και έννομο συμφέρον να διαφυλάξει τη φήμη του ως ασφαλούς τόπου διαμονής. Άλλα πα-

ραδείγματα αποτελούν η προστασία εγκαταστάσεων και κρίσιμων υποδομών (π.χ. ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός δικτύων υποδομής), η διασφάλιση των συναλλαγών (π.χ. σε τράπεζες και ταμεία καταστημάτων) ή η ασφαλής παραμονή και διακίνηση των επιβατών στους χώρους επιβίβασης.

Η προστασία προσώπων ή/και αγαθών με συστήματα βιντεοεπιτήρησης μπορεί να επιδιώκεται είτε από την οικεία δημόσια ή δημοτική αρχή ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) που διαχειρίζεται ή έχει κατά την κείμενη νομοθεσία σχετική αρμοδιότητα σε κάποιον συγκεκριμένο χώρο είτε από νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) ή φυσικό πρόσωπο που διαχειρίζεται τον χώρο ή έχει νόμιμο δικαίωμα ή υποχρέωση σύμφωνα με διατάξεις νόμου ή σε εκτέλεση σύμβασης με τον κύριο του χώρου.

β) Παροχή υπηρεσιών υγείας. Η παροχή υπηρεσιών υγείας αφορά την παρακολούθηση βαριά ψυχικά ή νοητικά ασθενών που εκτιμάται ότι μπορούν να προκαλέσουν βλάβη στην υγεία τους ή σε τρίτους και την παρακολούθηση ασθενών σε Μονάδες Εντατικής Θεραπείας. Ο σκοπός αυτός μπορεί να επιδιώκεται μόνο από νοσηλευτικά ιδρύματα, ψυχιατρικά ιδρύματα, ιδρύματα περίθαλψης ατόμων με αναπηρίες και παρόμοιους φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας. Η παρακολούθηση πρέπει να πραγματοποιείται από πρόσωπα που δεσμεύονται από το επαγγελματικό απόρρητο και να τελεί υπό τις ειδικότερες προϋποθέσεις που ορίζονται στο Ειδικό μέρος της παρούσας Οδηγίας.

Άρθρο 3

Περιπτώσεις που δεν ρυθμίζονται από την παρούσα Οδηγία

Η παρούσα Οδηγία δεν εφαρμόζεται:

1. Όταν η επεξεργασία δεδομένων εικόνας ή/και ήχου (α) πραγματοποιείται με χρήση οπτικοακουστικών συστημάτων που δεν εμπίπτουν στην έννοια του άρθρου 4 της παρούσας Οδηγίας και (β) δεν πραγματοποιείται για τους σκοπούς που περιγράφονται περιοριστικά στο άρθρο 2. Τέτοιες περιπτώσεις είναι ιδίως οι εξής: λειτουργία συστημάτων τηλεδιάσκεψης, βιντεοσκόπηση που γίνεται για παραγωγή τηλεοπτικού ή κινηματογραφικού υλικού, καταγραφή σε οπτικοακουστικό υλικό μιας εκδήλωσης (π.χ. συνέδριο, σεμινάριο, κοινωνική ή σχολική εκδήλωση), λήψη εικόνας (ή και ήχου) με φωτογραφική μηχανή, συσκευή κινητού τηλεφώνου κλπ.).

2. Όταν η επεξεργασία δεδομένων εικόνας (ή και ήχου) δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2472/1997, όπως ιδίως στις εξής περιπτώσεις:

α) Δραστηριότητες που δεν συνιστούν “επεξεργασία” προσωπικών δεδομένων υπό την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. δ' σε συνδυασμό με το άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 2472/1997, όπως η λειτουργία απλών συστημάτων ελέγχου εισόδου χωρίς καταγραφή, που ενεργοποιούνται κατόπιν συγκεκριμένης ενέργειας του εισερχομένου (π.χ. θυροτηλέφωνα-θυροτηλεοράσεις), δεδομένου ότι δεν πραγματοποιείται συνεχής λήψη εικόνας ή/και ήχου.

β) Άσκηση δραστηριοτήτων αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών (άρθρο 3 παρ. 2 του ν. 2472/1997). Ως αποκλειστικά προσωπική ή οικιακή δραστηριότητα νοείται εκείνη που αναφέρεται στο ιδιωτικό πεδίο δράσης ενός προσώπου ή μιας οικογένειας, δηλαδή εκείνη που δεν εμπίπτει στην επαγγελματική ή/και εμπορική του δραστηριότητα και δεν έχει ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα τη συστηματική διαβίβαση ή τη διάδοση δεδομένων σε τρίτους, όπως συμβαίνει στην περίπτωση που γίνεται ανάρτηση στο διαδίκτυο ή δημοσίευση σε εφημερίδες του συλλεγέντος οπτικοακουστικού υλικού. Δεν θεωρείται αποκλειστικά προσωπική ή οικιακή δραστηριότητα η λήψη και επεξεργασία εικόνας ή και ήχου με σύστημα βιντεοεπιτήρησης που είναι εγκατεστημένο σε ιδιωτική οικία, όταν το πεδίο ελέγχου της κάμερας περιλαμβάνει εξωτερικούς δημόσιους ή κοινόχρηστους χώρους.

3. Στις περιπτώσεις χρήσης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για αποκλειστικά προσωπικές ή οικιακές δραστηριότητες, το πρόσωπο το οποίο θεωρεί ότι θίγεται από την επεξεργασία, μπορεί να ασκήσει τα νόμιμα δικαιώματά του με βάση τις γενικές διατάξεις του δικαίου για την προστασία της προσωπικότητας, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η εικόνα του ατόμου (βλ. ενδεικτικά άρθρα 5 παρ. 1 και 9Α Συντάγματος, άρθρα 57, 59, 914 και 932 Αστικού Κώδικα, άρθρα 361-362 Ποινικού Κώδικα).

Άρθρο 4

Ορισμός συστημάτων βιντεοεπιτήρησης

Ως συστήματα βιντεοεπιτήρησης, στα οποία περιλαμβάνονται ιδίως τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, ορίζονται τα συστήματα που είναι μόνιμα εγκατεστημένα σε ένα χώρο, λειτουργούν συνεχώς ή σε τακτά χρονικά διαστήματα και έχουν τη δυνατότητα λήψης ή/και μετάδοσης σήματος εικόνας ή/και ήχου από τον χώρο αυτό προς έναν περιορισμένο αριθμό οθονών προβολής ή/και μηχανημάτων καταγραφής (πρβλ. και υπ' αρ. 2/2010 Γνωμοδότηση της Αρχής, σκέψη 8). Η μετάδοση της εικόνας μπορεί να γίνεται με απευθείας σύνδεση της κάμερας στην οθόνη προβολής ή/και στο μηχανήμα καταγραφής ή μέσω εσωτερικού δικτύου ή μέσω διαδικτύου για περιορισμένο όμως αριθμό νομιμοποιούμενων προς τούτο αποδεκτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Άρθρο 5

Αρχή της αναλογικότητας

Η νομιμότητα της επεξεργασίας εξετάζεται στο πλαίσιο του σκοπού που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η οποία επιβάλλει τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης να είναι πρόσφορα και αναγκαία σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος θα πρέπει να μη δύναται να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα (άρθρο 4 του ν. 2472/1997).

Η προσφορότητα και η αναγκαιότητα της βιντεοεπιτήρησης εκτιμάται με βάση τον κίνδυνο που ο υπεύθυνος επεξεργασίας θέλει να αντιμετωπίσει σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Για το λόγο αυτό πρέπει να αποφεύγεται η εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης για παραβάσεις ήσσονος σημασίας, π.χ. για την αντιμετώπιση του καπνίσματος στα σχολεία ή τη ρίψη απορριμμάτων σε δημόσιους χώρους (πρβλ. Έγγραφο εργασίας για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων μέσω βιντεοεπιτήρησης της 25 Νοεμβρίου 2002 της 'Ομάδας εργασίας για την προστασία των προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα' σελ. 19 επ.).

Ως ηπιότερα νοούνται τα μέσα που είναι εξίσου αποτελεσματικά, αλλά λιγότερο επαχθή για το άτομο, π.χ. τακτικότεροι έλεγχοι από υπάρχον προσωπικό ασφαλείας, σύστημα συναγερμού στην είσοδο και την έξοδο κλειστών χώρων, καλύτερος φωτισμός κλπ.

Περαιτέρω, τα σημεία εγκατάστασης των καμερών και ο τρόπος λήψης των δεδομένων πρέπει να προσδιορίζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε τα δεδομένα που συλλέγονται να μην είναι περισσότερα από όσα είναι απολύτως αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού της επεξεργασίας και να μη θίγονται τα θεμελιώδη δικαιώματα των προσώπων που ευρίσκονται στο χώρο που επιτηρείται και ιδίως να μην παραβιάζεται αυτό το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ως «νόμιμη προσδοκία κάποιου βαθμού προστασίας της ιδιωτικής ζωής» σε κάποιον χώρο (πρβλ. Έγγραφο εργασίας για την επιτήρηση των ηλεκτρονικών επικοινωνιών στον τόπο εργασίας WP55 της 29 Μαΐου 2002 της 'Ομάδας εργασίας για την προστασία των προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα' σελ. 4).

Άρθρο 6**Εξειδίκευση της αρχής της αναλογικότητας**

Ειδικές περιπτώσεις εφαρμογής της αρχής της αναλογικότητας είναι ιδίως οι ακόλουθες:

1. Λήψη εικόνας από παράπλευρες οδούς και πεζοδρόμια: Κατά την επιτήρηση της περιμέτρου κτιρίων με σκοπό την ασφάλεια προσώπων ή/και αγαθών (π.χ. προστασία της ιδιοκτησίας από φθορές), απαγορεύεται η λήψη εικόνας από παράπλευρες οδούς και πεζοδρόμια, καθώς ενυπάρχει ο κίνδυνος παρακολούθησης των περαστικών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μια τέτοια λήψη μπορεί να επιτρέπεται μόνο εφόσον πρόκειται για χώρο με αυξημένες ανάγκες ασφαλείας οι οποίες προσδιορίζονται (α) είτε λόγω της “φύσεως” του χώρου (π.χ. κρατικά κτίρια, μεγάλα ξενοδοχεία) (β) είτε επειδή πρόκειται για χώρο όπου έχουν προηγηθεί επικίνδυνες επιθέσεις κατά της ζωής και της περιουσίας και υπάρχουν πλέον δικαιολογημένες υπόνοιες ότι ενδέχεται να πραγματοποιηθούν και άλλες, (π.χ. μηχανήματα αυτόματης συναλλαγής των τραπεζών - ATM, χώροι εισόδου-εξόδου ξενοδοχείων). Στις περιπτώσεις αυτές η λήψη πρέπει να περιορίζεται στον απολύτως απαραίτητο παράπλευρο χώρο (π.χ. η τοποθέτηση καμερών στα ATM πραγματοποιείται έτσι ώστε να λαμβάνεται εικόνα μόνο από το χώρο εγκατάστασης του μηχανήματος και το χώρο που βρίσκεται ο εκάστοτε χρήστης).
2. Λήψη εικόνας από εισόδους ή εσωτερικό γειτονικών κατοικιών, κτιρίων ή άλλων χώρων: Ο υπεύθυνος επεξεργασίας απαγορεύεται να λαμβάνει εικόνα από εισόδους ή εσωτερικό γειτονικών κατοικιών, κτιρίων ή άλλων χώρων.
3. Χώροι στους οποίους η εγκατάσταση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης απαγορεύεται, καθώς προσβάλλεται ο σκληρός πυρήνας του δικαιώματος στην προστασία της ιδιωτικής ζωής: Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν επιτρέπεται σε καμιά περίπτωση να λαμβάνει εικόνα από χώρους στους οποίους τα υποκείμενα των δεδομένων έχουν αυξημένες προσδοκίες για την ιδιωτικότητά τους, όπως από α) χώρους και προθαλάμους τουαλετών ανεξάρτητα του είδους της επιχείρησης ή του φορέα που βρίσκονται οι χώροι αυτοί και β) αποδυτήρια και λουτρά προσωπικού ή πελατών. Ειδικά για την αποφυγή κλοπών, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει εναλλακτικά μέτρα, όπως τη χρήση ερμαρίων που κλειδώνουν ή διαχωρισμένων χώρων φύλαξης.
4. Κάμερες με δυνατότητα στρέψης και εστίασης: Η χρήση τέτοιων καμερών μπορεί να επιτρέπεται μόνο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρακολουθεί κινήσεις φυσικών προσώπων σε πραγματικό χρόνο προκειμένου να επέμβει άμεσα προς αποτροπή κάποιου συμβάντος (π.χ. νυχτερινή ασφάλεια σε μεγάλους χώρους, όπως εργοστάσια, αποθήκες κ.α.) και εφόσον έχουν ληφθεί όλα τα απαιτούμενα τεχνικά μέτρα για τον περιορισμό της περιοχής λήψης στην απολύτως απαραίτητη (π.χ. με χρήση της λειτουργίας απόκρυψης περιοχών - λειτουργία “μάσκας”).
5. Δεδομένα ήχου: Απαγορεύεται η επεξεργασία δεδομένων ήχου για τους αναφερόμενους στην παρούσα Οδηγία σκοπούς. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις η επεξεργασία δεδομένων ήχου μπορεί να επιτραπεί μόνο εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας αιτιολογήσει την αναγκαιότητα του μέτρου αυτού ειδικά και η Αρχή το κρίνει ως απολύτως απαραίτητο για την εξυπηρέτηση του επιδιωκόμενου σκοπού (π.χ. συσκευές λήψης και μετάδοσης ήχου σε δωμάτιο νοσοκομείου ή ιδρύματος όπου φιλοξενούνται βρέφη, επειδή δεν υπάρχει δυνατότητα συνεχούς παρουσίας αρμόδιου προσωπικού στο συγκεκριμένο δωμάτιο και επειδή θα πρέπει να υπάρξει άμεση επέμβαση σε περίπτωση που ακουστεί η φωνή/το κλάμα ενός βρέφους).
6. Ελαχιστοποίηση δεδομένων με βάση την επιλογή συγκεκριμένων τεχνολογιών (privacy by design): Ο υπεύθυνος επεξεργασίας καλείται να επιλέγει τεχνολογίες όσο το δυνατόν πιο “φιλικές” προς την ιδιωτικότητα (π.χ. συστήματα με δυνατότητα κρυπτογράφησης των αποθηκευμένων εικόνων ή/και δυνατότητα “θόλωσης”).

Άρθρο 7**Απαγόρευση επιτήρησης στους χώρους εργασίας**

1. Η εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας έχει ιδιαίτερη σημασία στις περιπτώσεις λειτουργίας συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε χώρους εργασίας. Το σύστημα δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την επιτήρηση των εργαζομένων εντός των χώρων αυτών, εκτός από ειδικές εξαιρετικές περιπτώσεις όπου αυτό δικαιολογείται από τη φύση και τις συνθήκες εργασίας και είναι απαραίτητο για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων ή την προστασία κρίσιμων χώρων εργασίας (π.χ. στρατιωτικά εργοστάσια, τράπεζες, εγκαταστάσεις υψηλού κινδύνου). Για παράδειγμα, σε έναν τυπικό χώρο γραφείων επιχείρησης, η βιντεοεπιτήρηση πρέπει να περιορίζεται σε χώρους εισόδου και εξόδου, χωρίς να επιτηρούνται συγκεκριμένες αίθουσες γραφείων ή διάδρομοι. Εξαίρεση μπορεί να αποτελούν συγκεκριμένοι χώροι, όπως ταμεία ή χώροι με χρηματοκιβώτια, ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό κλπ., υπό τον όρο ότι οι κάμερες εστιάζουν στο αγαθό που προστατεύουν κι όχι στους χώρους των εργαζομένων. Επίσης, σε ειδικούς χώρους, όπως χώροι με ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις ο υπεύθυνος βάρδιας ή ο υπεύθυνος ασφαλείας μπορεί να παρακολουθεί σε πραγματικό χρόνο τους χειριστές μηχανημάτων υψηλής επικινδυνότητας, με σκοπό να επέμβει άμεσα αν συμβεί κάποιο περιστατικό ασφαλείας.

2. Σε κάθε περίπτωση, τα δεδομένα που συλλέγονται μέσω συστήματος βιντεοεπιτήρησης δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν ως αποκλειστικά κριτήρια για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς και της αποδοτικότητας των εργαζομένων (βλ. Οδηγία υπ' αρ. 115/2001 για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων, τμήμα Ε', παρ. 6 - 8).

Άρθρο 8**Χρόνος τήρησης**

1. Τα δεδομένα πρέπει να τηρούνται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ενόψει του επιδιωκόμενου κάθε φορά σκοπού επεξεργασίας. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον από τη λήψη εικόνων που αποθηκεύονται ή τη λήψη που γίνεται σε πραγματικό χρόνο δεν προκύπτει επέλευση συμβάντος που εμπίπτει στον επιδιωκόμενο σκοπό, τα δεδομένα πρέπει να καταστρέφονται το αργότερο μέσα σε δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες, με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας που ισχύουν για συγκεκριμένες κατηγορίες υπεύθυνων επεξεργασίας (π.χ. καζίνο) ή αν στην παρούσα Οδηγία ορίζεται διαφορετικά.

2. Σε περίπτωση συμβάντος (π.χ. κλοπή, ληστεία, ξυλοδαρμός) σε βάρος του προσώπου ή των αγαθών του υπεύθυνου επεξεργασίας, αυτός επιτρέπεται να τηρεί τις εικόνες στις οποίες έχει καταγραφεί το συγκεκριμένο συμβάν σε χωριστό αρχείο για 30 ημέρες.

3. Αν το συμβάν αφορά τρίτον, ο υπεύθυνος επεξεργασίας επιτρέπεται να τηρεί τις εικόνες για 3 μήνες.

4. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που το συμβάν αφορά τον ίδιο τον υπεύθυνο επεξεργασίας και χρήζει περαιτέρω διερεύνησης (π.χ. διερεύνηση απάτης ή διαφθοράς στο πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου μιας τράπεζας), ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει την υποχρέωση να γνωστοποιήσει στην Αρχή το αναγκαίο χρονικό διάστημα τήρησης των εικόνων.

Άρθρο 9**Διαβίβαση δεδομένων σε τρίτους**

1. Η διαβίβαση σε τρίτους δεδομένων που προέρχονται από σύστημα βιντεοεπιτήρησης επιτρέπεται κατόπιν προηγούμενης συγκατάθεσης του υποκειμένου των δεδομένων.

Κατ' εξαίρεση, μια τέτοια διαβίβαση επιτρέπεται και χωρίς συγκατάθεση μόνο υπό τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

2. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να διαβιβάζει στις αρμόδιες δικαστικές, εισαγγελικές και αστυνομικές αρχές δεδομένα που οι τελευταίες ζητούν νομίμως κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

3. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας, πέραν των ειδικότερων υποχρεώσεων και δικαιωμάτων του που προβλέπονται από τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, δύναται να διαβιβάζει στις αρμόδιες δικαστικές, εισαγγελικές και αστυνομικές αρχές δεδομένα που ενδέχεται να αποτελούν αποδεικτικά στοιχεία μιας αξιόποινης πράξης (π.χ. κλοπή, ξυλοδαρμός) που τελέσθηκε στον χώρο τον οποίο έχει έννομο συμφέρον ή νομική υποχρέωση να προστατεύσει κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2 της παρούσας Οδηγίας και που μπορούν να συνεισφέρουν στη διερεύνηση των πραγματικών περιστατικών ή στην αναγνώριση των δραστών.

4. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας επιτρέπεται να διαβιβάσει δεδομένα που ενδέχεται να αποτελούν αποδεικτικά στοιχεία μιας αξιόποινης πράξης στο πρόσωπο που απεικονίζεται ως θύμα ή δράστης της πράξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Άρθρο 10

Υποχρέωση γνωστοποίησης

1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να γνωστοποιεί στην Αρχή την εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης πριν την έναρξη της επεξεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 2472/1997. Στο πλαίσιο αυτό, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να εκθέτει με σαφήνεια το σκοπό της επεξεργασίας, το είδος των δεδομένων που προτίθεται να συλλέξει και τους τυχόν αποδέκτες των δεδομένων αυτών. Ειδικότερα, ο σκοπός ή οι σκοποί επεξεργασίας πρέπει να είναι συγκεκριμένοι και επαρκώς αιτιολογημένοι ώστε να καθίσταται σαφές ότι η επεξεργασία είναι πρόσφορη και αναγκαία και ότι έχουν ληφθεί υπόψη οι επιπτώσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων.

2. Η γνωστοποίηση πρέπει να περιλαμβάνει σύντομη περιγραφή των τεχνικών μέσων που θα χρησιμοποιηθούν και των μέτρων που έχουν προβλεφθεί για την προστασία του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας.

3. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει επίσης να γνωστοποιεί τον χρόνο τήρησης των δεδομένων, εφόσον για ειδικούς, συγκεκριμένους και επαρκώς αιτιολογημένους λόγους που σχετίζονται με τον σκοπό της επεξεργασίας, επιδιώκει την τήρηση των δεδομένων που συλλέγονται για χρονικό διάστημα διαφορετικό από αυτό που ορίζεται στο άρθρο 8 της παρούσας Οδηγίας.

Αν η επεξεργασία αφορά ευαίσθητα δεδομένα, απαιτείται άδεια της Αρχής.

Άρθρο 11

Απόρρητο και ασφάλεια της επεξεργασίας

1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για το απόρρητο και την ασφάλεια των δεδομένων καθώς και για την προστασία τους από κάθε μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Η υποχρέωση αυτή βαρύνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας για όλο το διάστημα κατά το οποίο τηρεί τα δεδομένα. Ειδικότερα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει, μεταξύ άλλων, να μεριμνά για:

- την ασφάλεια του καταγεγραμμένου υλικού και τη αποφυγή διάδοσής του σε μη νόμιμους αποδέκτες,

- τον έλεγχο της πρόσβασης στον κεντρικό χώρο ελέγχου, το χώρο αποθήκευσης του καταγεγραμμένου υλικού και σε τυχόν σύστημα επεξεργασίας (σε επίπεδο υλικού και λογισμικού),
 - την αποφυγή αλόγιστης χρήσης οθονών προβολής,
 - την ασφαλή διαβίβαση των καταγεγραμμένων συμβάντων στους νόμιμους αποδέκτες και την αποφυγή διάδοσης του υλικού σε μη νόμιμους αποδέκτες,
 - την επιλογή κατάλληλου προσωπικού για το χειρισμό του συστήματος βιντεοεπιτήρησης,
 - τη συνεχή εκπαίδευση του προσωπικού σε θέματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τον εν γένει σεβασμό των κανόνων του ν. 2472/1997,
 - την επιλογή διαδικασιών και προϊόντων που υποστηρίζουν την προστασία προσωπικών δεδομένων (ιδιωτικότητα κατά τον σχεδιασμό - “privacy by design”). Ενδεικτικά, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να εξετάζει τη χρήση συσκευών λήψης εικόνων με δυνατότητα απόκρυψης περιοχών (μάσκας), τον έλεγχο της πρόσβασης στο αποθηκευμένο υλικό με τη μεσολάβηση έμπιστης τρίτης οντότητας, την αποθήκευση του υλικού σε κρυπτογραφημένη μορφή, την ψηφιακή πιστοποίηση (υπογραφή) του διαβιβαζόμενου υλικού.
2. Σε περίπτωση που η λειτουργία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης ανατίθεται σε εκτελούντα την επεξεργασία, η σχετική ανάθεση πρέπει να γίνεται εγγράφως, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 10 παρ. 4 του ν. 2472/1997.

Άρθρο 12

Υποχρέωση ενημέρωσης

Πριν ένα πρόσωπο εισέλθει στην εμβέλεια του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να το ενημερώνει, με τρόπο εμφανή και κατανοητό, ότι πρόκειται να εισέλθει σε χώρο που βιντεοσκοπείται. Προς τούτο, πρέπει: α) να αναρτώνται σε επαρκή αριθμό και εμφανές μέρος ευδιάκριτες πινακίδες, όπου θα αναγράφεται το πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου γίνεται η βιντεοσκοπήση (υπεύθυνος επεξεργασίας), ο σκοπός, καθώς και το άτομο με το οποίο οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνήσουν για να ασκήσουν τα δικαιώματα που ο ν. 2472/1997 αναγνωρίζει στο υποκείμενο των δεδομένων (σχετικό υπόδειγμα παρατίθεται ως παράρτημα της παρούσας Οδηγίας) και β) να είναι διαθέσιμη στο κοινό, εφόσον ζητηθεί, με κάθε πρόσφορο τρόπο σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 της Κανονιστικής Πράξης 1/1999 της Αρχής (π.χ. διάθεση έντυπου υλικού) αναλυτικότερη ενημέρωση, η οποία θα περιλαμβάνει:

- εξειδίκευση του σκοπού για τον οποίο γίνεται η επεξεργασία,
- συνοπτική περιγραφή του συστήματος που χρησιμοποιείται,
- προσδιορισμός των χώρων εγκατάστασης και εμβέλειας των καμερών,
- το χρονικό διάστημα τήρησης των δεδομένων,
- κατηγορίες/ιδιότητες προσώπων που χειρίζονται το σύστημα (π.χ. υπάλληλοι του τμήματος ασφαλείας), και
- τυχόν νόμιμοι αποδέκτες.

Άρθρο 13

Δικαίωμα πρόσβασης και αντίρρησης

1. Δικαίωμα πρόσβασης. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα του συστήματος βιντεοεπιτήρησης που το αφορούν.
Ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει υποχρέωση να χορηγεί εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης αντίγραφο του τμήματος της εγγραφής σήματος

εικόνας όπου έχει καταγραφεί το υποκείμενο των δεδομένων ή έντυπη σειρά στιγμιοτύπων από τις καταγεγραμμένες εικόνες ή, αναλόγως, να ενημερώσει εγγράφως το ενδιαφερόμενο πρόσωπο μέσα στην ίδια χρονική διορία είτε ότι δεν απεικονίζεται είτε ότι το σχετικό τμήμα της εγγραφής έχει καταστραφεί. Εναλλακτικά, εφόσον συμφωνεί και το υποκείμενο των δεδομένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί απλώς να επιδείξει, άμεσα, το ανωτέρω τμήμα. Προς το σκοπό αυτό το υποκείμενο των δεδομένων οφείλει να υποδείξει την ακριβή ώρα και τον τόπο που ευρέθη στην εμβέλεια των καμερών.

Όταν χορηγεί αντίγραφο εικόνας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να καλύπτει την εικόνα τρίτων προσώπων (π.χ. με θόλωση τμήματος της εικόνας), εφόσον ενδέχεται να παραβιάζεται το δικαίωμά τους στην ιδιωτική ζωή. Στην περίπτωση της απλής επίδειξης, η κάλυψη της εικόνας τρίτων προσώπων δεν είναι αναγκαία.

2. Δικαίωμα αντίρρησης. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να προβάλλει αντιρρήσεις για την επεξεργασία της εικόνας του από το σύστημα βιντεοεπιτήρησης και να απαιτήσει τη διαγραφή ή τη δέσμευση (κλειδωμα) των δεδομένων. Αν ο υπεύθυνος επεξεργασίας διαπιστώσει ότι το αίτημα του υποκειμένου για διαγραφή ή δέσμευση των δεδομένων είναι νόμιμο, πρέπει να προβεί αμέσως στη διαγραφή ή τη δέσμευση των δεδομένων και να προσαρμόσει τη λειτουργία του συστήματος εν γένει, ώστε να αποφευχθεί αντίστοιχη παράνομη επεξεργασία στο μέλλον.

3. Για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης και αντίρρησης καταβάλλεται χρηματικό ποσό το οποίο επιστρέφεται στο υποκείμενο των δεδομένων εάν το αίτημα διαγραφής ή δέσμευσης των δεδομένων κριθεί βάσιμο. Σχετικά εφαρμόζονται όσα ορίζονται στο άρθρο 12 παρ. 3 του ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με την υπ' αρ. 122/2001 Κανονιστική Πράξη της Αρχής [ΦΕΚ 1345/13-10-2001 (τεύχος Β')].

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άρθρο 14

1. Η εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης από τις κατηγορίες υπευθύνων επεξεργασίας που αναφέρονται στο Ειδικό μέρος της Οδηγίας επιτρέπεται χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων υπό τις προϋποθέσεις που τίθενται για κάθε συγκεκριμένη κατηγορία. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση γνωστοποίησης, η οποία καταχωρίζεται στο μητρώο του άρθρου 6 παρ. 3 του ν. 2472/97.

2. Εφόσον δεν συντρέχουν οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις, ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται με τη γνωστοποίηση να αιτιολογεί την ανάγκη της συγκεκριμένης επεξεργασίας. Στην περίπτωση αυτή η Αρχή ερευνά τη νομιμότητα της επεξεργασίας σταθμίζοντας τον επιδιωκόμενο σκοπό με τις επιπτώσεις της συγκεκριμένης επεξεργασίας στην ιδιωτική ζωή.

3. Στις περιπτώσεις που ρυθμίζονται με τα άρθρα 16, 19 και 21, οι προϋποθέσεις που ορίζονται για την εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης εφαρμόζονται κατά τις ώρες που οι χώροι αυτοί είναι ανοικτοί για το κοινό. Τις ώρες που οι χώροι είναι κλειστοί για το κοινό, το σύστημα βιντεοεπιτήρησης επιτρέπεται να λειτουργεί σύμφωνα με τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές του γενικού μέρους της Οδηγίας.

Άρθρο 15

Συγκροτήματα κατοικιών ή γραφείων

1. Η εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε συγκροτήματα κατοικιών ή γραφείων για την ασφάλεια των κοινόχρηστων χώρων και των προσώπων που κυκλοφορούν

σε αυτούς μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο με απόφαση του οργάνου που είναι αρμόδιο για τη διαχείριση του συγκροτήματος (π.χ. της Γενικής Συνέλευσης της πολυκατοικίας) σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις του οικείου Κανονισμού. Αν η εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης δεν προβλέπεται στον Κανονισμό, απαιτείται συναπόφαση των δύο τρίτων των ενοίκων της πολυκατοικίας ή του κτιρίου που λαμβάνεται με πρωτοβουλία του διαχειριστή. Για την ψηφοφορία σε κάθε ένοικο αντιστοιχεί μία ψήφος. Στην απόφαση πρέπει να ορίζονται οι χώροι που θα επιτηρούνται και το ή τα φυσικά πρόσωπα που μπορούν να έχουν πρόσβαση στη μονάδα ελέγχου του συστήματος. (π.χ. ο διαχειριστής της πολυκατοικίας).

2. Υπεύθυνος επεξεργασίας του συστήματος βιντεοεπιτήρησης είναι η Γενική Συνέλευση του συγκροτήματος.

3. Οι κάμερες του συστήματος βιντεοεπιτήρησης δεν επιτρέπεται να ελέγχουν την πρόσβαση στα κατ' ιδίαν διαμερίσματα.

Η μονάδα ελέγχου δεν επιτρέπεται να βρίσκεται σε διαμέρισμα, αλλά πρέπει να εγκαθίσταται σε κοινόχρηστο χώρο με ελεγχόμενη πρόσβαση (π.χ. κοινόχρηστη αποθήκη), εκτός αν η επεξεργασία πραγματοποιείται από εξουσιοδοτημένο προσωπικό ασφαλείας (π.χ. εταιρεία ασφαλείας ως εκτελούσα την επεξεργασία).

Τα δεδομένα διατηρούνται το πολύ έως σαράντα οκτώ (48) ώρες.

Η χρήση οθόνης σε συνεχή λειτουργία απαγορεύεται σε περίπτωση που δεν υπάρχει παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο από προσωπικό ασφαλείας. Δεν επιτρέπεται μετάδοση σήματος εικόνας στα κατ' ιδίαν διαμερίσματα.

4. Η εγκατάσταση κάμερας από μεμονωμένο ιδιοκτήτη ή ένοικο σε κοινόχρηστο χώρο στάθμευσης της πολυκατοικίας ή του κτιρίου για την επιτήρηση προσωπικού οχήματος, επιτρέπεται υπό τις εξής προϋποθέσεις:

α) Να προβλέπεται στον Κανονισμό της πολυκατοικίας ή να υπάρχει συναπόφαση των ενοίκων που λαμβάνεται κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

β) Να μην υπάρχει σύστημα βιντεοεπιτήρησης στους χώρους στάθμευσης εγκατεστημένο για λογαριασμό της πολυκατοικίας.

γ) Η κάμερα να εστιάζει μόνο στο επιτηρούμενο όχημα.

δ) Ο ενδιαφερόμενος ιδιοκτήτης ή ένοικος να τοποθετήσει με δικά του έξοδα σχετική ευδιάκριτη ενημερωτική πινακίδα σε εμφανές σημείο του χώρου στάθμευσης.

Άρθρο 16

Τράπεζες και λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

1. Η εγκατάσταση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης επιτρέπεται σε όλους τους χώρους των τραπεζών εκτός από τους χώρους που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 6 της παρούσας Οδηγίας, όπου η βιντεοεπιτήρηση προσβάλλει τον σκληρό πυρήνα του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή.

2. Οι τράπεζες και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα δύνανται να διατηρούν τα δεδομένα για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των σαράντα πέντε (45) ημερών. Αν κατά το χρονικό αυτό διάστημα καταγραφούν περιστατικά οργανωμένης οικονομικής απάτης ή αμφισβήτησης οικονομικής συναλλαγής, τα σχετικά τμήματα των δεδομένων του συστήματος βιντεοεπιτήρησης δύνανται να διατηρηθούν σε ξεχωριστό αρχείο με ανάλογα μέτρα ασφαλείας για όσο διάστημα απαιτείται για τη διερεύνηση και την πειθαρχική ή δικαστική δίωξη των περιστατικών αυτών.

3. Ειδικά για τις εταιρείες εκτύπωσης πιστωτικών καρτών και προσωπικών αναγνωριστικών στοιχείων, επιτρέπεται η τήρηση των δεδομένων που καταγράφονται αποκλειστικά από τους χώρους όπου πραγματοποιείται η διαδικασία εκτύπωσης και αποστολής των πιστωτικών καρτών και των σχετικών κωδικών, για διάστημα έως ενενήντα (90) ημέρες.

Άρθρο 17**Ξενοδοχεία**

1. Η λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε ξενοδοχειακές μονάδες υπό οποιαδήποτε μορφή (ξενοδοχεία, πανσιόν, ενοικιαζόμενα δωμάτια κλπ.) πρέπει να περιορίζεται αποκλειστικά σε χώρους που αποσκοπούν στον έλεγχο εισερχομένων/εξερχομένων (όπως π.χ. η κεντρική είσοδος, ο χώρος υποδοχής, οι είσοδοι/έξοδοι των ανελκυστήρων και των κλιμακοστασίων) καθώς και στους χώρους φύλαξης χρημάτων (π.χ. ταμεία) και στις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις.

2. Δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση καμερών στους χώρους εστίασης και στους διαδρόμους που οδηγούν στα δωμάτια του ξενοδοχείου και σε χώρους όπου ενδέχεται να παρακολουθούνται οι πελάτες ή/και επισκέπτες του ξενοδοχείου. Τέτοιοι χώροι είναι ιδίως οι είσοδοι των κατ' ιδίαν δωματίων, οι τουαλέτες και οι χώροι όπου πραγματοποιούνται δραστηριότητες αναψυχής (όπως πισίνες, γυμναστήρια, χώροι άθλησης, αποδυτήρια κλπ.)

Άρθρο 18**Σχολεία και λοιποί χώροι όπου δραστηριοποιούνται ανήλικοι**

1. Η ύπαρξη και μόνο καμερών σε σχολεία και άλλους χώρους όπου δραστηριοποιούνται ανήλικοι (όπως παιδικό σταθμοί, οικοτροφεία, φροντιστήρια κλπ.) χρήζει ιδιαίτερης προσοχής, αφού δεν είναι εύκολο να αξιολογηθούν οι συνέπειες που μια τέτοια επεξεργασία μπορεί να έχει για την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας των ανηλίκων. Συγκεκριμένα, υπάρχει ο κίνδυνος να περιορισθεί η ανάπτυξη της έννοιας της ελευθερίας τους, εάν πιστέψουν από μικρή ηλικία ότι είναι φυσιολογικό να παρακολουθούνται μέσω καμερών (βλ. και Γνωμοδότηση 2/2009 της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29, καθώς επίσης και την Απόφαση 77/2009 της Αρχής).

2. Το σύστημα βιντεοεπιτήρησης επιτρέπεται να λειτουργεί μόνο κατά τις ώρες που το σχολείο δεν λειτουργεί. Οι ώρες λειτουργίας του συστήματος πρέπει να αναγράφονται με σαφήνεια στις σχετικές ενημερωτικές πινακίδες, έτσι ώστε να γνωρίζουν πλήρως όλοι οι μαθητές και οι φορείς της εκπαιδευτικής κοινότητας ότι καθ' όλη τη διάρκεια της παρουσίας τους στο σχολείο/φροντιστήριο δεν παρακολουθούνται.

3. Κατ' εξαίρεση σε περιπτώσεις σχολικών εγκαταστάσεων μεγάλης έκτασης, όπου δεν είναι πρακτικός ο έλεγχος των απομακρυσμένων σημείων των εγκαταστάσεων με ηπιότερα μέσα (π.χ. φύλακες), είναι δυνατόν να επιτραπεί η λειτουργία των καμερών που εστιάζουν στα απομακρυσμένα σημεία και κατά τις ώρες λειτουργίας του σχολείου, μετά από έγκριση της Αρχής.

4. Τα δεδομένα που καταγράφουν οι κάμερες πρέπει να διαγράφονται κατά την επόμενη εργάσιμη μέρα. Σε περίπτωση συμβάντος εφαρμόζονται οι παράγραφοι 2, 3 και 4 του άρθρου 8. Η διαχείριση του συστήματος μπορεί να πραγματοποιείται μόνο από εξουσιοδοτημένο πρόσωπο.

5. Η απόφαση για την εγκατάσταση και τη λειτουργία του συστήματος πρέπει να λαμβάνεται από το αρμόδιο όργανο για τη διοίκηση του σχολείου, αφού ληφθεί υπόψη η γνώμη των εκπροσώπων του διδακτικού προσωπικού, του συλλόγου γονέων και των μαθητικών συλλόγων όπου υπάρχουν.

6. Προτείνεται η λειτουργία του συστήματος να πραγματοποιείται κατ' αρχήν δοκιμαστικά, αφού προηγουμένως γνωστοποιηθεί στην Αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 10 της παρούσας Οδηγίας, προκειμένου να διαπιστωθεί η αποτελεσματικότητά του σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό και τις επιπτώσεις του στην ανάπτυξη της προσωπικότητας και την ιδιωτική ζωή των μαθητών. Στη συνέχεια η λειτουργία του συστήματος πρέπει να αξιολογείται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας κατά τακτά χρονικά διαστήματα που δεν

μπορούν να υπερβαίνουν το ένα έτος, και να σταθμίζεται κάθε φορά εκ νέου η αναγκαιότητα λειτουργίας του. Τα στοιχεία τα σχετικά με την αξιολόγηση του συστήματος πρέπει να είναι διαθέσιμα στην Αρχή. Οι μαθητές, οι γονείς τους, οι εκπαιδευτικοί και οι λοιποί εργαζόμενοι στο σχολείο μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αυτά.

7. Οι παραπάνω προϋποθέσεις ισχύουν αναλόγως και για κάθε άλλο χώρο όπου δραστηριοποιούνται ανήλικοι.

8. Ειδικά για τις περιπτώσεις βρεφονηπιακών σταθμών είναι δυνατή κατ' εξαίρεση η λήψη εικόνας από χώρους όπου φιλοξενούνται/κοιμούνται αποκλειστικά βρέφη, με την προϋπόθεση ότι γίνεται παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο, ώστε να υπάρχει δυνατότητα άμεσης επέμβασης σε περίπτωση επέλευσης συμβάντος που σχετίζεται με την ασφάλεια, την υγεία ή τη σωματική ακεραιότητα του βρέφους.

9. Δεν επιτρέπεται η μετάδοση εικόνων των χώρων των βρεφονηπιακών σταθμών ή οικοτροφείων στους γονείς μέσω του Διαδικτύου.

Άρθρο 19

Εμπορικά κέντρα και καταστήματα

1. Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας επικαλούνται ως αναγκαία τη λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε εμπορικά κέντρα και πάσης φύσεως καταστήματα για την ασφάλεια των χώρων και των αγαθών που διακινούνται, ιδίως όταν σε κάποιο εμπορικό κέντρο διακινείται μεγάλος αριθμός προσώπων ή διατίθενται αγαθά μεγάλης αξίας. Ωστόσο η εγκατάσταση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης στους χώρους πρέπει να γίνεται με φειδώ και να προτιμώνται πάντα ηπιότερα μέσα προστασίας, όπως η εγκατάσταση ανιχνευτών στα σημεία εισόδου/εξόδου ή πρόσληψη ειδικευμένου προσωπικού. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται τα πάσης φύσεως καταστήματα καθώς επίσης τα εστιατόρια, τα καφέ και οι λοιποί χώροι εστίασης και αναψυχής. Αν το κατάστημα ευρίσκεται σε εσωτερικό χώρο ή σε όροφο κτιρίου, ισχύουν επιπροσθέτως οι προϋποθέσεις για τα συγκροτήματα κατοικιών ή γραφείων, για τις κάμερες που εστιάζουν σε κοινόχρηστους χώρους.

2. Κάμερες επιτρέπεται να τοποθετούνται στα σημεία εισόδου και εξόδου των καταστημάτων, στα ταμεία και τους χώρους φύλαξης χρημάτων, στις αποθήκες εμπορευμάτων, στους χώρους των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων καθώς και στους χώρους στάθμευσης, υπό τις προϋποθέσεις του γενικού μέρους της παρούσας Οδηγίας.

3. Εγκατάσταση καμερών στους χώρους των καταστημάτων όπου κυκλοφορούν και συναλλάσσονται οι πελάτες μπορεί να επιτραπεί κατ' εξαίρεση υπό την προϋπόθεση ότι (α) πρόκειται για μεγάλης επιφάνειας καταστήματα (π.χ. εμπορικά κέντρα) και (β) διακινούνται εμπορεύματα μεγάλης αξίας (π.χ. κοσμηματοπωλεία). Η επιτήρηση πρέπει να μην μπορεί να εξασφαλιστεί με άλλο τρόπο. Στις περιπτώσεις αυτές η γωνία λήψης των καμερών πρέπει να είναι τέτοια ώστε να εστιάζει όσο το δυνατόν λιγότερο στα πρόσωπα των πελατών και των υπαλλήλων και να προτιμώνται λήψεις όσο το δυνατόν ευρύτερης οπτικής γωνίας.

4. Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η λειτουργία καμερών σε χώρους εστίασης και αναψυχής, στα δοκιμαστήρια, στις τουαλέτες και στους χώρους όπου εργάζονται υπάλληλοι του καταστήματος και δεν είναι προσιτοί στο κοινό.

Άρθρο 20

Νοσοκομεία, κλινικές, ιατρεία, φυσικοθεραπευτήρια, διαγνωστικά κέντρα

1. Η λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε νοσοκομεία, κλινικές, ιατρεία και λοιπούς χώρους όπου παρέχονται υπηρεσίες υγείας για τον σκοπό της ασφάλειας προσώπων και αγαθών πρέπει να περιορίζεται αποκλειστικά στα σημεία εισόδου και εξόδου,

στους χώρους ταμείων ή χώρους κρίσιμων εγκαταστάσεων (π.χ. ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις, αποθήκες ιατροφαρμακευτικού υλικού κλπ) όπου, κατ' αρχήν, δεν μπορεί να έχει πρόσβαση ένας επισκέπτης ή ασθενής. Οι κάμερες δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση να ελέγχουν την κίνηση στις αίθουσες αναμονής, τα κυλικεία και τους χώρους εστίασης, τους διαδρόμους του νοσοκομείου, τους θαλάμους ασθενών, τους θαλάμους εξέτασης ή ιατρικών επεμβάσεων, τις τουαλέτες και τα λουτρά, τα γραφεία ιατρών και τους χώρους εργασίας του λοιπού ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού.

2. Εγκατάσταση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης με σκοπό την παροχή υπηρεσιών υγείας μπορεί να πραγματοποιείται υπό προϋποθέσεις μόνο από νοσηλευτικά ιδρύματα, ψυχιατρικά ιδρύματα, ιδρύματα περίθαλψης ατόμων με αναπηρίες και παρόμοιους φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας. Χαρακτηριστικές περιπτώσεις λειτουργίας συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για τον παραπάνω σκοπό είναι η επιτήρηση βαριά ψυχικά ή νοητικά ασθενούς που μπορεί να προκαλέσει βλάβη στην υγεία του ή σε τρίτους ή η επιτήρηση ασθενών σε Μονάδες Εντατικής Θεραπείας.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει:

α. Να έχει λάβει την άδεια της Αρχής για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων με σκοπό την παροχή υπηρεσιών υγείας. Στην άδεια αυτή πρέπει να περιλαμβάνονται και τα δεδομένα που λαμβάνονται από το σύστημα βιντεοεπιτήρησης.

β. Η εγκατάσταση των καμερών να περιορίζεται αποκλειστικά στους χώρους όπου αυτό είναι απαραίτητο για την προστασία της ζωής και της υγείας των ασθενών.

γ. Η ανάγκη χρήσης καμερών για το σκοπό της παροχής υπηρεσιών υγείας πρέπει να τεκμηριώνεται από επιτροπή αποτελούμενη από αρμόδιο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, η οποία θα αποφασίσει για τους χώρους τοποθέτησης των καμερών και την εμβέλειά τους. Η σχετική απόφαση πρέπει να αναθεωρείται τακτικά και όχι αργότερα από ένα έτος.

δ. Η μονάδα ελέγχου του κυκλώματος να εγκαθίσταται σε απομονωμένο χώρο, πρόσβαση στον οποίο θα μπορούν να έχουν μόνο τα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα του ιατρικού/νοσηλευτικού προσωπικού που ασχολούνται με την παρακολούθηση των ασθενών. Σε περίπτωση που ο ίδιος φορέας χρησιμοποιεί σύστημα βιντεοεπιτήρησης και για σκοπούς προστασίας προσώπων ή αγαθών, οι μονάδες ελέγχου πρέπει να είναι διαχωρισμένες.

ε. Εκτός των πινακίδων που ενημερώνουν σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης πρέπει να παρέχεται και ξεχωριστή έγγραφη ενημέρωση στους νόμιμους πληρεξούσιους ή στους δικαστικούς συμπαραστάτες ή στους ασκούντες τη γονική μέριμνα των συγκεκριμένων ασθενών σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος και τους λόγους τήρησης των δεδομένων.

στ. Καταγραφή των δεδομένων επιτρέπεται το πολύ για σαράντα οκτώ (48) ώρες με σκοπό τη διερεύνηση συμβάντων υγείας από αρμόδιο ιατρικό προσωπικό.

ζ. Σε περίπτωση που συγκεκριμένα δεδομένα που έχουν καταγραφεί για τον σκοπό παροχής υπηρεσιών υγείας απαιτείται να χρησιμοποιηθούν περαιτέρω για σκοπούς επιστημονικής έρευνας, είναι δυνατή η αποθήκευσή τους σε ξεχωριστό αρχείο αφού ανωνυμοποιηθούν (π.χ. με θόλωση του προσώπου του ασθενούς). Στην περίπτωση αυτή απαιτείται (α) έγκριση της αρμόδιας επιστημονικής επιτροπής του νοσοκομείου και (β) προηγούμενη συγκατάθεση του ασθενούς ή του νομίμου εκπροσώπου του.

Άρθρο 21

Λοιποί χώροι

1. Μουσεία και αρχαιολογικοί χώροι

Η προστασία εκθεμάτων ιδιαίτερης καλλιτεχνικής και πνευματικής αξίας σε μουσεία και λοιπούς εκθεσιακούς χώρους καθώς και σε αρχαιολογικούς χώρους μπορεί να δικαιο-

λογήσει την εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης, ακόμη και όταν οι χώροι αυτοί είναι ανοικτοί για το κοινό. Στις περιπτώσεις αυτές οι κάμερες πρέπει να εστιάζουν στα εκθέματα ή να λαμβάνονται εικόνες των αιθουσών όσο το δυνατόν ευρύτερης οπτικής γωνίας ώστε να αποφεύγεται η εστίαση στα πρόσωπα των επισκεπτών. Η επιτήρηση μπορεί να γίνεται σε πραγματικό χρόνο από ειδικά εξουσιοδοτημένο προσωπικό.

Για τα μουσεία και τους εκθεσιακούς χώρους εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι προϋποθέσεις που αφορούν τα καταστήματα.

2. Γήπεδα και αθλητικές εγκαταστάσεις

Η εγκατάσταση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε γήπεδα και αθλητικές εγκαταστάσεις επιτρέπεται υπό τους όρους των σχετικών νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων (Υ.Α. αριθ. 24560/24.7.2003 των Υπουργών Δικαιοσύνης, Πολιτισμού και Δημόσιας Τάξης - ΦΕΚ Β' 1071/1.8.2003).

3. Δημόσιοι χώροι στάθμευσης

Επιτρέπεται η εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε κλειστούς ή ανοιχτούς δημόσιους χώρους στάθμευσης με σκοπό την αποφυγή κλοπής, διάρρηξης ή άλλης παράνομης ενέργειας που ενδέχεται να προκαλέσει περιουσιακή βλάβη.

4. Πρατήρια υγρών καυσίμων

α) Η λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε πρατήρια υγρών καυσίμων και στα καταστήματα που λειτουργούν μέσα στο χώρο του πρατηρίου επιτρέπεται κατά τη διάρκεια της ημέρας υπό τις προϋποθέσεις που ισχύουν για τα καταστήματα.

β) Κατά τις νυκτερινές ώρες (20.00 ως 08.00) επιτρέπεται η λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης στους χώρους όπου βρίσκονται οι αντλίες βενζίνης και οι αποθήκες καυσίμων.

5. Χώροι λατρείας και χώροι ταφής (π.χ. εκκλησίες, νεκροταφεία)

Λαμβανομένου υπόψη ότι οι παραπάνω χώροι είναι, κατά κανόνα, ελεύθερα προσβάσιμοι, δεν επιτρέπεται η λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης κατά τις ώρες που οι χώροι παραμένουν ανοικτοί για το κοινό.

Από την έκδοση και δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της παρούσας Οδηγίας καταργείται η Οδηγία αρ. 1122/2000 για τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, όπως τροποποιήθηκε με τις αποφάσεις 40/2001 και 46/2009.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Υπόδειγμα ενημερωτικής πινακίδας

Η παρακάτω πινακίδα είναι ενδεικτική και μπορεί να προσαρμόζεται ανάλογα με τις εκάστοτε συνθήκες. Το μέγεθος και το σχήμα της μπορεί να ποικίλουν, ώστε να εξασφαλίζουν, σε κάθε περίπτωση, ότι όποιο φυσικό πρόσωπο εισέρχεται στον υπό επιτήρηση χώρο έχει ενημερωθεί πριν την είσοδό του σε αυτόν. Στην ενημερωτική πινακίδα μπορεί να χρησιμοποιηθεί σήμα που υποδηλώνει την λειτουργία κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης, όπως αυτό που εμφανίζεται παραπάνω.

Επισημαίνεται ότι η αναγραφή κειμένου που δηλώνει ότι η επεξεργασία πραγματοποιείται «με βάση το ν. 2472/1997» δεν είναι ορθή. Ο ν. 2472/1997 ρυθμίζει θέματα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, στα οποία περιλαμβάνεται η χρήση κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης, αλλά καμία διάταξή του δεν επιβάλλει επεξεργασία μέσω αυτών των συστημάτων.

**Ο ΧΩΡΟΣ ΕΠΙΤΗΡΕΙΤΑΙ ΑΠΟ
ΚΛΕΙΣΤΟ ΚΥΚΛΩΜΑ ΜΕ ΣΚΟΠΟ
ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΚΑΙ ΑΓΑΘΩΝ**

Για περισσότερες πληροφορίες και την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης (άρθρο 12 ν. 2472/1997) επικοινωνήστε με:

Υπεύθυνος επεξεργασίας:

ΟΔΗΓΙΑ ΑΡ. 2/2011**ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 11 ΤΟΥ Ν. 3471/2006.**

Η ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ:
Αποφασίζει την έκδοση της παρούσας Οδηγίας:

Άρθρο 1**Πεδίο Εφαρμογής**

1. Η Οδηγία αφορά στη διαδικασία δήλωσης συγκατάθεσης που πραγματοποιείται με ηλεκτρονικά μέσα (εφεξής ηλεκτρονική συγκατάθεση) για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων ενός συνδρομητή ή χρήστη από έναν υπεύθυνο επεξεργασίας στο πλαίσιο του άρθρου 11 του ν. 3471/2006, όπως αυτό τροποποιήθηκε από το άρθρο 16 του ν. 3917/2011, δηλαδή για την πραγματοποίηση επικοινωνιών προς το σκοπό απευθείας προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών ή άλλους διαφημιστικούς σκοπούς με χρήση συστημάτων κλήσης χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση. Τέτοιες επικοινωνίες είναι ιδίως τα μηνύματα τηλεμοιοτυπίας, οι αυτόματες τηλεφωνικές κλήσεις, κατά τις οποίες με την αποδοχή της κλήσης ακούγεται μαγνητοφωνημένο μήνυμα, τα φωνητικά μηνύματα που αποθηκεύονται μέσω υπηρεσίας αυτόματου τηλεφωνητή, τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τα σύντομα γραπτά μηνύματα και τα μηνύματα πολυμέσων.

2. Για τους σκοπούς της Οδηγίας, ως υπεύθυνος επεξεργασίας ορίζεται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που επεξεργάζεται προσωπικά δεδομένα συνδρομητών ή χρηστών υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών για την απευθείας προώθηση προϊόντων ή υπηρεσιών ή κάθε άλλο διαφημιστικό σκοπό.

3. Η Οδηγία δεν εφαρμόζεται σε λοιπές περιπτώσεις όπου απαιτείται η δήλωση της συγκατάθεσης με ηλεκτρονικά μέσα, στο πλαίσιο του ν. 3471/2006 (όπως το άρθρο 4 παρ. 5 που αφορά την απόκτηση πρόσβασης στο τερματικό εξοπλισμό του συνδρομητή ή χρήστη, π.χ. με την εγκατάσταση αρχείων «cookies»).

4. Η Οδηγία δεν καταλαμβάνει τις περιπτώσεις υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3471/2006 στις οποίες εφαρμόζονται μόνο οι γενικότερες διατάξεις του ν. 2472/1997. Ωστόσο, όταν στο πλαίσιο τέτοιων υπηρεσιών δηλώνεται, με ηλεκτρονικά μέσα, η συγκατάθεση του συνδρομητή ή χρήστη για την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων (π.χ. κατά την εγγραφή σε μία ιστοσελίδα ή τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς για την απόκτηση προϊόντων ή/και υπηρεσιών) συνιστάται η εφαρμογή της αναφερόμενης στην Οδηγία διαδικασίας δήλωσης συγκατάθεσης [βλ. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1].

5. Οι περιπτώσεις που περιγράφονται στα άρθρα της Οδηγίας είναι οι συννηθέστερες μέθοδοι δήλωσης συγκατάθεσης με ηλεκτρονικά μέσα, χωρίς ωστόσο να αποτελούν εξαντλητικό κατάλογο των δυνατών μεθόδων.

Άρθρο 2**Νόμιμες προϋποθέσεις για την ηλεκτρονική συγκατάθεση**

1. Σύμφωνα με το αρ. 5 του ν. 3471/2006, όταν ο συνδρομητής ή χρήστης δηλώνει τη συγκατάθεσή του με ηλεκτρονικά μέσα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να εξασφαλίζει ότι:

α) Ο συνδρομητής ή χρήστης ενεργεί με πλήρη επίγνωση των συνεπειών που έχει η δήλωσή του. Για το σκοπό αυτό ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ενημερώνει τον συνδρομητή ή χρήστη με τρόπο εύληπτο και κατανοητό και να διασφαλίζει ότι η ενημέ-

ρωση πραγματοποιείται πριν δηλωθεί η ηλεκτρονική συγκατάθεση. Η ενημέρωση αυτή πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3 της Οδηγίας.

β) Η δήλωση του συνδρομητή ή χρήστη καταγράφεται με τρόπο ασφαλή. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να εξασφαλίζει ότι η δήλωση του συνδρομητή ή χρήστη έχει καταγραφεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να μην μπορεί να αμφισβητηθεί τόσο η ίδια η δήλωση της συγκατάθεσης ως ενέργεια, όσο και το γεγονός ότι ο συνδρομητής ή χρήστης έχει πρόσβαση στην ηλεκτρονική διεύθυνση ή στον τηλεφωνικό αριθμό που δηλώνεται για την πραγματοποίηση ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 2472/1997, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ώστε να αποφεύγεται η τυχαία ή αθέμιτη αλλοίωση, διάδοση, καταστροφή ή πρόσβαση στα τηρούμενα δεδομένα που αφορούν την ηλεκτρονική συγκατάθεση του συνδρομητή ή χρήστη.

γ) Η δήλωση του συνδρομητή ή χρήστη είναι ανά πάσα στιγμή διαθέσιμη σε αυτόν. Ο συνδρομητής ή χρήστης πρέπει να έχει πρόσβαση στο τυποποιημένο (κοινό για όλους) κείμενο δήλωσης της συγκατάθεσης που διαθέτει ο υπεύθυνος επεξεργασίας. Σε περίπτωση που επιθυμεί να λάβει τα συγκεκριμένα στοιχεία της δικής του δήλωσης συγκατάθεσης (ημερομηνία, ώρα, κλπ.), μπορεί να ασκήσει το κατά το άρθρο 12 του ν. 2472/1997 δικαίωμα πρόσβασης. Η άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης πρέπει να μπορεί να πραγματοποιηθεί με χρήση συστήματος ανάλογου με το σύστημα μέσω του οποίου πραγματοποιήθηκε η δήλωση της συγκατάθεσης και χωρίς να ζητείται από τον συνδρομητή ή χρήστη η δήλωση περισσότερων προσωπικών δεδομένων από όσα είναι ήδη γνωστά στον υπεύθυνο επεξεργασίας (π.χ. αποκάλυψη στοιχείων ταυτότητας, όταν κατά τη δήλωση της συγκατάθεσης είχε ζητηθεί μόνο η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου). Σε περίπτωση που ο συνδρομητής ή χρήστης είναι εγγεγραμμένος σε ηλεκτρονική υπηρεσία του υπευθύνου επεξεργασίας, ο τελευταίος μπορεί να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης παρέχοντας τα ως άνω στοιχεία μέσω ενός μηχανισμού αυθεντικοποίησης (π.χ. "login" με κωδικό χρήστη και συνθηματικό).

δ) Η δήλωση του συνδρομητή ή χρήστη μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε χωρίς αναδρομικό αποτέλεσμα. Για τον σκοπό αυτό ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να παρέχει ηλεκτρονική υπηρεσία ανάκλησης της συγκατάθεσης, διαθέσιμη ανά πάσα στιγμή, με χρήση συστήματος ανάλογου με το σύστημα μέσω του οποίου πραγματοποιήθηκε η δήλωση της συγκατάθεσης. Για παράδειγμα, αν η δήλωση της συγκατάθεσης του συνδρομητή ή χρήστη έχει πραγματοποιηθεί μέσω ιστοσελίδας, η ανάκληση της συγκατάθεσης πρέπει επίσης να είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί μέσω της ίδιας ιστοσελίδας. Σε κάθε περίπτωση, η ανάκληση της συγκατάθεσης πρέπει να πραγματοποιείται χωρίς να ζητείται από τον συνδρομητή ή χρήστη η δήλωση περισσότερων προσωπικών δεδομένων από όσα είναι ήδη γνωστά στον υπεύθυνο επεξεργασίας (π.χ. αποκάλυψη στοιχείων ταυτότητας, όταν κατά τη δήλωση της συγκατάθεσης είχε ζητηθεί μόνο η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου). Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να εξασφαλίζει ότι η ανάκληση της συγκατάθεσης δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ως ενέργεια που προέρχεται από τον συγκεκριμένο συνδρομητή ή χρήστη. Προς το σκοπό αυτό, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να διατηρεί στο αρχείο του όλες τις δηλώσεις ανάκλησης της συγκατάθεσης.

2. Η δήλωση της συγκατάθεσης πρέπει να τηρείται για όσο χρόνο αποστέλλονται στον συνδρομητή ή χρήστη οι διαφημιστικές επικοινωνίες και πάντως όχι περισσότερο από έξι μήνες από τη διακοπή των προωθητικών ενεργειών του υπευθύνου ή από την ανάκληση της συγκατάθεσης του συνδρομητή ή χρήστη. Η ανάκληση της συγκατάθεσης πρέπει να τηρείται για το ίδιο χρονικό διάστημα.

3. Η δήλωση της συγκατάθεσης και η τυχούσα ανάκληση αυτής επιτρέπεται να διαβιβάζεται αποκλειστικά στις αρμόδιες δικαστικές, διοικητικές ή άλλες αρμόδιες αρχές.

Άρθρο 3

Προηγούμενη ενημέρωση του συνδρομητή ή χρήστη

1. Πριν από τη δήλωση της ηλεκτρονικής συγκατάθεσης του συνδρομητή ή χρήστη, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να παρέχει κατάλληλη ενημέρωση τουλάχιστον για το σκοπό της επεξεργασίας, τα δεδομένα ή τις κατηγορίες δεδομένων που αυτή αφορά, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων, την ύπαρξη του δικαιώματος πρόσβασης καθώς και τα στοιχεία ταυτότητάς του ιδίου ή τυχόν εκπροσώπου του και συγκεκριμένα το όνομα ή την επωνυμία και τη διεύθυνση επικοινωνίας.

2. Η ενημέρωση πρέπει να είναι αναλυτική και διακριτή από τη γενική ενημέρωση που παρέχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας, π.χ. τους όρους χρήσης της αντίστοιχης ιστοσελίδας.

3. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να εξασφαλίζει ότι προτού ο συνδρομητής ή χρήστης προχωρήσει σε ενέργεια δήλωσης συγκατάθεσης θα έχει λάβει πλήρη γνώση της παρεχόμενης ενημέρωσης. Για το σκοπό αυτό, η ενημέρωση πρέπει να παρέχεται τουλάχιστον με το ίδιο επίπεδο ευχρηστίας με το οποίο δηλώνεται η συγκατάθεση. Για παράδειγμα, η δήλωση από τον συνδρομητή ή χρήστη ότι ενημερώθηκε (π.χ. μέσω σημείωσης ή επιλογής σχετικού πεδίου) δεν είναι επαρκής όταν το κείμενο της ενημέρωσης δεν είναι εύκολα και άμεσα προσβάσιμο από το συνδρομητή ή χρήστη (π.χ. όταν το κείμενο δεν παρατίθεται πριν από τη δήλωση της συγκατάθεσης, αλλά είναι προσβάσιμο μέσω ειδικού συνδέσμου που πρέπει να επιλέξει ο συνδρομητής ή χρήστης).

4. Ειδικά για την περίπτωση που η δήλωση της ηλεκτρονικής συγκατάθεσης γίνεται μέσω ιστοσελίδας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να εξασφαλίζει την ενημέρωση του συνδρομητή ή χρήστη με διάφορους τρόπους [βλ. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2], όπως ενδεικτικά:

α) Υποχρεώνοντας το συνδρομητή ή χρήστη να αποκτήσει πρόσβαση στο κείμενο της ενημέρωσης (π.χ. με αναδυόμενο πλαίσιο ή παράθυρο) πριν από τη δήλωση της συγκατάθεσης.

β) Παρουσιάζοντας το κείμενο ενημέρωσης σε ειδικό πεδίο φόρμας, ικανού μεγέθους, και υποχρεώνοντας το συνδρομητή ή χρήστη να φτάσει τη γραμμή κύλισης του πεδίου αυτού έως το τέλος, πριν δηλώσει τη συγκατάθεσή του.

γ) Τοποθετώντας το κείμενο ενημέρωσης σε ξεχωριστή ιστοσελίδα, από την οποία ο συνδρομητής ή χρήστης πρέπει να διέλθει υποχρεωτικά πριν δηλώσει τη συγκατάθεσή του.

Άρθρο 4

Ηλεκτρονική συγκατάθεση για την αποστολή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email) μέσω διαδικτύου

1. Όταν ο συνδρομητής ή χρήστης δηλώνει τη συγκατάθεσή του για την αποστολή διαφημιστικών μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε συγκεκριμένη ηλεκτρονική διεύθυνση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει καταρχάς, να επιβεβαιώνει ότι ο συνδρομητής ή χρήστης έχει πρόσβαση στη διεύθυνση αυτή. Η δήλωση συγκατάθεσης στην περίπτωση αυτή γίνεται συνήθως είτε με την αποστολή μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από την ηλεκτρονική διεύθυνση του συνδρομητή ή χρήστη σε ηλεκτρονική διεύθυνση του υπεύθυνου επεξεργασίας, είτε με άλλο τρόπο, όπως π.χ. μέσω της ιστοσελίδας του υπεύθυνου επεξεργασίας.

2. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ακολουθεί ειδικές διαδικασίες για την επιβεβαίωση της δήλωσης συγκατάθεσης του συνδρομητή ή χρήστη, όπως οι ακόλουθες:

α) Διαδικασία δήλωσης συγκατάθεσης με πρόσθετη ενημέρωση. Η διαδικασία αυτή πρέπει κατ' ελάχιστο να εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις που ο συνδρομητής ή χρήστης δηλώνει τη συγκατάθεσή του για την αποστολή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [βλ. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3].

αα) Μετά τη δήλωση της συγκατάθεσης του συνδρομητή ή χρήστη, ο υπεύθυνος επεξεργασίας αποστέλλει αρχικό ενημερωτικό μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που δηλώθηκε ως στοιχείο επικοινωνίας του συνδρομητή ή χρήστη. Στο μήνυμα αυτό ο συνδρομητής ή χρήστης ενημερώνεται σχετικά με το γεγονός ότι δήλωσε τη συγκατάθεσή του για τη συγκεκριμένη επεξεργασία, ενώ παράλληλα του παρέχεται ένας εύκολος τρόπος ανάκλησης της συγκατάθεσής του, εφόσον το επιθυμεί. Η ανάκληση της συγκατάθεσης πρέπει να μπορεί να πραγματοποιηθεί άμεσα και εύκολα μετά τη λήψη του παραπάνω ενημερωτικού μηνύματος και σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή επιθυμεί ο συνδρομητής ή χρήστης, π.χ. μέσω αποστολής μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς συγκεκριμένη διεύθυνση του υπεύθυνου επεξεργασίας ή μέσω ειδικού υπερσυνδέσμου (URL) στην ιστοσελίδα του υπεύθυνου επεξεργασίας, μοναδικού για κάθε συνδρομητή ή χρήστη.

ββ) Στο αρχικό ενημερωτικό μήνυμα πρέπει επίσης να αναγράφεται ο σκοπός αποστολής του (για την ενημέρωση του συνδρομητή ή χρήστη σχετικά με τη συγκεκριμένη δήλωση συγκατάθεσής του), η προέλευσή του (π.χ. ταυτότητα του υπεύθυνου επεξεργασίας ή/και ιστοσελίδα από την οποία έχει προέλθει το μήνυμα) και να υπάρχει υπερσύνδεσμος προς το κείμενο ενημέρωσης σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που αφορά η εν λόγω δήλωση συγκατάθεσης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 της Οδηγίας.

β) Διαδικασία επιβεβαιωμένης συγκατάθεσης. Η διαδικασία αυτή, που περιλαμβάνει τη διπλή επιβεβαίωση της συγκατάθεσης του συνδρομητή ή χρήστη («double opt-in») μπορεί να εφαρμόζεται ως εναλλακτική αυτής που αναφέρεται στο στοιχ α) της παρούσας παραγράφου, ιδίως σε περιπτώσεις που η δήλωση της συγκατάθεσης περιλαμβάνει και τη λήψη περαιτέρω υπηρεσιών από τον συνδρομητή ή χρήστη (όπως π.χ. την εγγραφή σε ιστοσελίδα με κωδικό χρήστη και συνθηματικό) [βλ. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3α].

αα) Μετά τη δήλωση της συγκατάθεσης του συνδρομητή ή χρήστη, ο υπεύθυνος επεξεργασίας αποστέλλει αρχικό επιβεβαιωτικό μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που δηλώθηκε ως στοιχείο επικοινωνίας του συνδρομητή ή χρήστη. Με το μήνυμα αυτό ο συνδρομητής ή χρήστης καλείται να ενεργοποιήσει τη δήλωση συγκατάθεσής του, π.χ. μέσω αποστολής μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς συγκεκριμένη διεύθυνση του υπεύθυνου επεξεργασίας ή μέσω επιλογής ειδικού υπερσυνδέσμου (URL), μοναδικού για κάθε συνδρομητή ή χρήστη, στην ιστοσελίδα του υπεύθυνου επεξεργασίας.

ββ) Στο αρχικό επιβεβαιωτικό μήνυμα πρέπει να αναγράφεται ο σκοπός αποστολής του (για την ενεργοποίηση της δήλωσης συγκατάθεσης), η προέλευσή του (π.χ. ταυτότητα του υπεύθυνου επεξεργασίας ή/και ιστοσελίδα από την οποία έχει προέλθει το μήνυμα) και να υπάρχει υπερσύνδεσμος προς το κείμενο ενημέρωσης σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που αφορά η εν λόγω δήλωση συγκατάθεσης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 της Οδηγίας. Το μήνυμα πρέπει επίσης να αναφέρει τον τρόπο με τον οποίο ο συνδρομητής ή χρήστης μπορεί να ανακαλέσει τη συγκατάθεσή του όποτε το επιθυμήσει.

γγ) Η συγκατάθεση στην περίπτωση αυτή θεωρείται έγκυρη μόνο εφόσον ο συνδρομητής ή χρήστης ενεργοποιήσει τη δήλωσή του. Αν η ενεργοποίηση δεν πραγματοποιηθεί εντός χρονικού διαστήματος, που ορίζεται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλωθεί πρέπει να διαγράφεται αυτόματα από το αρχείο του υπεύθυνου επεξεργασίας.

δδ) Όταν για την εγγραφή σε διαδικτυακή υπηρεσία έχει πραγματοποιηθεί διαδικασία επιβεβαίωσης της διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα παραπάνω, δεν απαιτείται εκ νέου επιβεβαίωση της πρόσβασης του συνδρομητή ή χρήστη στο δηλούμενο λογαριασμό ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

3. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να καταγράφει, με ασφαλή τρόπο, τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την απόδειξη της δήλωσης της συγκατάθεσης του συνδρομητή ή χρήστη. Συγκεκριμένα οφείλει να καταγράφει τον τρόπο δήλωσης της συγκατάθεσης για τη συγκεκριμένη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, καθώς και την ημέρα και ώρα της δήλωσης. Στην περίπτωση της επιβεβαιωμένης συγκατάθεσης, τα παραπάνω στοιχεία πρέπει να τηρούνται τόσο για την αρχική δήλωση, όσο και για την επιβεβαίωση της δήλωσης συγκατάθεσης.

4. Η ανάκληση της συγκατάθεσης πρέπει να είναι δυνατή, ανά πάσα στιγμή, με χρήση συστήματος αντίστοιχου με αυτό μέσω του οποίου δηλώθηκε η συγκατάθεση, π.χ. μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή ειδικού υπερσυνδέσμου στην ιστοσελίδα του υπεύθυνου επεξεργασίας, ή μέσω επιλογών στην ειδική περιοχή χρήστη της ιστοσελίδας (π.χ. σε περιπτώσεις εγγεγραμμένων χρηστών). Ο συνδρομητής ή χρήστης είναι σκόπιμο να ενημερώνεται για την ολοκλήρωση της διαδικασίας ανάκλησης της συγκατάθεσης, π.χ. με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Άρθρο 5

Ηλεκτρονική συγκατάθεση για την αποστολή σύντομων γραπτών μηνυμάτων και μηνυμάτων πολυμέσων (SMS, MMS)

1. Όταν ο συνδρομητής ή χρήστης δηλώνει τη συγκατάθεσή του για την αποστολή διαφημιστικών σύντομων γραπτών μηνυμάτων ή αντίστοιχων μηνυμάτων πολυμέσων σε συγκεκριμένο τηλεφωνικό αριθμό, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει καταρχάς να επιβεβαιώνει ότι ο συνδρομητής ή χρήστης έχει πρόσβαση στον αριθμό αυτό. Η ηλεκτρονική δήλωση της συγκατάθεσης στην περίπτωση αυτή γίνεται συνήθως είτε με την αποστολή σύντομου γραπτού μηνύματος ή μηνύματος πολυμέσων από τον συνδρομητή ή χρήστη σε τηλεφωνικό αριθμό του υπεύθυνου επεξεργασίας, είτε με άλλο τρόπο, όπως π.χ. μέσω της ιστοσελίδας του υπεύθυνου επεξεργασίας.

2. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ακολουθεί ειδικές διαδικασίες για την επιβεβαίωση της δήλωσης συγκατάθεσης του συνδρομητή ή χρήστη, όπως οι ακόλουθες:

α) Διαδικασία δήλωσης συγκατάθεσης με πρόσθετη ενημέρωση. Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται καταρχήν όταν ο συνδρομητής ή χρήστης δηλώνει τη συγκατάθεσή του μέσω αποστολής σύντομου γραπτού μηνύματος ή μηνύματος πολυμέσων. Στην περίπτωση αυτή, μετά τη δήλωση της συγκατάθεσης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να αποστέλλει άμεσα στο συνδρομητή ή χρήστη ένα αντίστοιχο γραπτό μήνυμα, με το οποίο θα τον ενημερώνει για το γεγονός ότι έχει δηλώσει τη συγκατάθεσή του για τη συγκεκριμένη επεξεργασία, για την προέλευση του μηνύματος (π.χ. ταυτότητα του υπεύθυνου επεξεργασίας), καθώς και για τη δυνατότητα ανάκλησης της συγκατάθεσης οποιαδήποτε χρονική στιγμή ο συνδρομητής ή χρήστης το επιθυμήσει. Η ανάκληση της συγκατάθεσης μπορεί να γίνεται μέσω αποστολής από το συνδρομητή ή χρήστη νέου μηνύματος προς συγκεκριμένο τηλεφωνικό αριθμό του υπεύθυνου επεξεργασίας. Η

παραπάνω διαδικασία μπορεί να εφαρμοστεί και στην περίπτωση που η δήλωση της συγκατάθεσης πραγματοποιείται με υπηρεσία διαφορετική της τηλεφωνικής (π.χ. μέσω ιστοσελίδας) με την προϋπόθεση ότι η δυνατότητα αποστολής σύντομου γραπτού μηνύματος ανάκλησης της συγκατάθεσης από τον συνδρομητή ή χρήστη προσφέρεται ατελώς (χωρίς χρέωση) από τον υπεύθυνο επεξεργασίας και ο αποδέκτης του μηνύματος ενημερώνεται για αυτό.

β) Διαδικασία επιβεβαιωμένης συγκατάθεσης. Η διαδικασία αυτή μπορεί να εφαρμοστεί για τη δήλωση συγκατάθεσης που πραγματοποιείται με υπηρεσία διαφορετική της τηλεφωνικής, όπως π.χ. στην περίπτωση που ο συνδρομητής ή χρήστης παρέχει μέσω της ιστοσελίδας του υπεύθυνου επεξεργασίας τη συγκατάθεσή του για αποστολή διαφημιστικών σύντομων γραπτών μηνυμάτων στο κινητό του τηλέφωνο [βλ. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 4].

αα) Μετά τη δήλωση συγκατάθεσης του συνδρομητή ή χρήστη, ο υπεύθυνος επεξεργασίας αποστέλλει ένα αρχικό επιβεβαιωτικό σύντομο γραπτό μήνυμα προς τον αριθμό τηλεφώνου που έχει δηλωθεί, στο οποίο περιλαμβάνεται τυχαίος κωδικός αριθμός, τουλάχιστον τεσσάρων ψηφίων (π.χ. με τη μορφή του PIN). Ο συνδρομητής ή χρήστης καλείται να εισάγει τον κωδικό αυτό αριθμό σε ειδικό υπερσύνδεσμο στην ιστοσελίδα του υπεύθυνου επεξεργασίας, ώστε να ενεργοποιήσει τη δήλωση συγκατάθεσής του.

ββ) Στο επιβεβαιωτικό μήνυμα πρέπει να αναγράφεται ο σκοπός αποστολής του (για τη ενεργοποίηση της δήλωσης συγκατάθεσης), η προέλευσή του (π.χ. ταυτότητα του υπεύθυνου επεξεργασίας ή/και ιστοσελίδα από την οποία έχει προέλθει το μήνυμα) και να παρέχεται ο υπερσύνδεσμος στην ιστοσελίδα όπου ο συνδρομητής ή χρήστης θα πρέπει να εισάγει τον κωδικό αριθμό για να γίνει η ενεργοποίηση της συγκατάθεσης. Ο υπερσύνδεσμος μπορεί να παραλείπεται αν ο χρήστης οδηγείται αυτόματα στην ιστοσελίδα αυτή μετά από την αρχική δήλωση της συγκατάθεσής του στην ιστοσελίδα του υπεύθυνου επεξεργασίας.

γγ) Η συγκατάθεση θεωρείται έγκυρη μόνο εφόσον η δήλωσή της ενεργοποιηθεί με την χρήση του κωδικού αριθμού. Αν η ενεργοποίηση δεν πραγματοποιηθεί εντός χρονικού διαστήματος, που ορίζεται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, τότε ο αριθμός τηλεφώνου που έχει δηλωθεί πρέπει να διαγράφεται αυτόματα από το αρχείο του υπεύθυνου επεξεργασίας.

3. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να καταγράφει, με ασφαλή τρόπο, τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την απόδειξη της δήλωσης της συγκατάθεσης του συνδρομητή ή χρήστη. Συγκεκριμένα οφείλει να καταγράφει τον τρόπο δήλωσης της συγκατάθεσης για τον συγκεκριμένο τηλεφωνικό αριθμό, καθώς και την ημέρα και ώρα της δήλωσης. Στην περίπτωση της επιβεβαιωμένης συγκατάθεσης, τα παραπάνω στοιχεία πρέπει να τηρούνται τόσο για την αρχική δήλωση, όσο και για την επιβεβαίωση της δήλωσης συγκατάθεσης (π.χ. την εισαγωγή του κωδικού αριθμού από τον συνδρομητή ή χρήστη).

4. Η ανάκληση της συγκατάθεσης πρέπει να είναι δυνατή ανά πάσα στιγμή με χρήση συστήματος αντίστοιχου με αυτό μέσω του οποίου δηλώθηκε η συγκατάθεση, π.χ. με αποστολή μηνύματος σε συγκεκριμένο αριθμό ή μέσω ειδικού υπερσυνδέσμου στον διαδικτυακό τόπο του υπεύθυνου επεξεργασίας, όπως αναφέρθηκε παραπάνω.

Άρθρο 6

Ηλεκτρονική συγκατάθεση για την πραγματοποίηση τηλεφωνικών κλήσεων

1. Οι διαδικασίες που αναφέρονται στο παρόν άρθρο αφορούν στη δήλωση συγκατάθεσης για τη πραγματοποίηση αυτόματων τηλεφωνικών κλήσεων χωρίς ανθρώπινη

παρέμβαση σε συγκεκριμένο τηλεφωνικό αριθμό του συνδρομητή ή χρήστη (όπως π.χ. μηνύματα τηλεμοιοτυπίας, αυτόματες τηλεφωνικές κλήσεις, κατά τις οποίες με την αποδοχή της κλήσης ακούγεται μαγνητοφωνημένο μήνυμα, φωνητικά μηνύματα που αποθηκεύονται μέσω υπηρεσίας αυτόματου τηλεφωνητή). Επίσης, εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις τηλεφωνικών κλήσεων με ανθρώπινη παρέμβαση ως μέσο παροχής ειδικότερης συγκατάθεσης, όταν ο συνδρομητής έχει δηλώσει προς τον φορέα παροχής της διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ότι δεν επιθυμεί γενικώς να δέχεται τέτοιες κλήσεις (βλ. αιτιολογική σκέψη 4 της Οδηγίας). Η δήλωση της συγκατάθεσης στις περιπτώσεις αυτές γίνεται συνήθως είτε με την πραγματοποίηση τηλεφωνικής κλήσης από τον συνδρομητή ή χρήστη προς συγκεκριμένο τηλεφωνικό αριθμό του υπεύθυνου επεξεργασίας, είτε με άλλο τρόπο, όπως π.χ. δήλωση του τηλεφωνικού αριθμού του συνδρομητή ή χρήστη μέσω της ιστοσελίδας του υπεύθυνου επεξεργασίας (βλ. άρθρο 7 της Οδηγίας).

2. Όταν η δήλωση συγκατάθεσης γίνεται με την πραγματοποίηση τηλεφωνικής κλήσης προς αριθμό του υπεύθυνου επεξεργασίας, ο τελευταίος οφείλει να ενημερώσει, με ηχητικό μήνυμα, για τα στοιχεία που περιγράφονται στο άρθρο 3 της παρούσας Οδηγίας.

3. Προς εκπλήρωση της υποχρέωσης του υπεύθυνου επεξεργασίας για ασφαλή καταγραφή της συγκατάθεσης, ώστε να μπορεί αυτή να αποδεικνύεται, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να καταγράψει το περιεχόμενο της τηλεφωνικής κλήσης με την οποία παρέχεται η συγκατάθεση (σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 3471/2006), καθώς και την ημέρα και ώρα της κλήσης.

4. Η ανάκληση της συγκατάθεσης πρέπει να είναι δυνατή ανά πάσα στιγμή με χρήση συστήματος αντίστοιχου με αυτό μέσω του οποίου δηλώθηκε η συγκατάθεση, π.χ. με πραγματοποίηση κλήσης από τον συνδρομητή ή χρήστη προς συγκεκριμένο τηλεφωνικό αριθμό του υπεύθυνου επεξεργασίας.

5. Οι παραπάνω ενέργειες (δήλωση/καταγραφή/ανάκληση συγκατάθεσης) μπορούν να πραγματοποιούνται με ή χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση, όπως ενδεικτικά μέσω Αυτόματου Συστήματος Τηλεφωνικής Εξυπηρέτησης (IVR - Interactive Voice Response).

Άρθρο 7

Ηλεκτρονική συγκατάθεση για την πραγματοποίηση επικοινωνιών σε περισσότερα του ενός στοιχεία ηλεκτρονικής επικοινωνίας

1. Όταν ο συνδρομητής ή χρήστης δηλώνει τη συγκατάθεσή του στον υπεύθυνο επεξεργασίας για την πραγματοποίηση ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε περισσότερα του ενός στοιχεία ηλεκτρονικής επικοινωνίας που του ανήκουν (π.χ. σε μια διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ένα αριθμό κινητού τηλεφώνου), δεν είναι απαραίτητη η επιβεβαίωση της συγκατάθεσής του για κάθε ένα από τα εν λόγω στοιχεία επικοινωνίας. Στην περίπτωση αυτή η συγκατάθεση του συνδρομητή ή χρήστη λαμβάνεται με έναν από τους παρακάτω τρόπους:

α) Στην περίπτωση που μεταξύ των δηλούμενων στοιχείων επικοινωνίας περιλαμβάνεται και ο αριθμός κινητού τηλεφώνου του συνδρομητή ή χρήστη, αρκεί η επιβεβαίωση της συγκατάθεσής του μόνο για τον αριθμό αυτό, υπό την προϋπόθεση ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας ακολουθεί τη διαδικασία επιβεβαιωμένης συγκατάθεσης ή αλλιώς «double opt-in», όπως αυτή περιγράφεται στο άρθρο 5 της Οδηγίας. Για παράδειγμα, όταν η συγκατάθεση δηλώνεται μέσω ιστοσελίδας για την αποστολή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύντομων γραπτών μηνυμάτων και τη πραγματοποίηση αυτόματων τηλεφωνικών κλήσεων σε συγκεκριμένα ηλεκτρονικά στοιχεία του συνδρομητή ή χρήστη (δηλ. τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αριθμό κινητού τηλεφώνου

και αριθμό σταθερού τηλεφώνου του αντίστοιχα) αρκεί η εφαρμογή της διαδικασίας επιβεβαιωμένης συγκατάθεσης στον αριθμό κινητού τηλεφώνου.

β) Στην περίπτωση που μεταξύ των δηλούμενων στοιχείων επικοινωνίας δεν περιλαμβάνεται αριθμός κινητού τηλεφώνου, αρκεί η επιβεβαίωση της συγκατάθεσης του συνδρομητή ή χρήστη μόνο για τη δηλούμενη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, υπό την προϋπόθεση ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας ακολουθεί τη διαδικασία επιβεβαιωμένης συγκατάθεσης ή αλλιώς «double opt-in», όπως αυτή περιγράφεται στο άρθρο 4 της Οδηγίας. Για παράδειγμα, όταν η συγκατάθεση δηλώνεται μέσω ιστοσελίδας για την αποστολή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και την πραγματοποίηση αυτόματων τηλεφωνικών κλήσεων σε συγκεκριμένα ηλεκτρονικά στοιχεία του συνδρομητή ή χρήστη (δηλ. τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τον αριθμό σταθερού τηλεφώνου του αντίστοιχα) αρκεί η εφαρμογή της διαδικασίας επιβεβαιωμένης συγκατάθεσης στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Όταν δηλώνονται περισσότερες από μία διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από το συνδρομητή ή χρήστη, η διαδικασία επιβεβαιωμένης συγκατάθεσης πρέπει να εφαρμόζεται για κάθε μία διεύθυνση ξεχωριστά.

Άρθρο 8

Πρόσκληση από τρίτους για την ηλεκτρονική συγκατάθεση

1. Η πραγματοποίηση αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση από τον υπεύθυνο επεξεργασίας προς τον συνδρομητή ή χρήστη με σκοπό την προτροπή του τελευταίου να δηλώσει τη συγκατάθεσή του για την περαιτέρω λήψη διαφημιστικών μηνυμάτων από τον πρώτο δεν επιτρέπεται (βλ. αιτιολογική σκέψη 2 της Οδηγίας).

2. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δύναται να παρέχει τα μέσα για να μπορεί κάποιος συνδρομητής ή χρήστης να αποστείλει πρόσκληση (π.χ. μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) σε άλλον συνδρομητή ή χρήστη (π.χ. φίλο ή συνεργάτη) για να δηλώσει τη συγκατάθεσή του προς την λήψη προωθητικής ή/και διαφημιστικής ηλεκτρονικής επικοινωνίας από τον υπεύθυνο επεξεργασίας (όπως π.χ. πρόσκληση για τη λήψη ενημερωτικών μηνυμάτων από αεροπορικές εταιρείες, εταιρείες διοργάνωσης συνεδρίων, πολιτικά κόμματα, κ.α.) [βλ. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 5]. Στην περίπτωση αυτή, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει:

α) Να βεβαιώνεται για την εγκυρότητα των στοιχείων επικοινωνίας του προσκαλούντος συνδρομητή ή χρήστη. Συγκεκριμένα, να διαθέτει κατάλληλους μηχανισμούς που να εξασφαλίζουν ότι ο προσκαλών συνδρομητής ή χρήστης έχει πρόσβαση στα στοιχεία ηλεκτρονικής επικοινωνίας που έχουν δηλωθεί για αυτόν (π.χ. στη δηλούμενη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή στο δηλούμενο αριθμό κινητού τηλεφώνου) με τη διαδικασία επιβεβαιωμένης συγκατάθεσης που αναφέρεται στα άρθρα 4 παρ. 2 στοιχ. β' και 5 παρ. 2 στοιχ. β' της Οδηγίας αντίστοιχα.

β) Να διευκρινίζει κατάλληλα ότι η αποστελλόμενη πρόσκληση αποτελεί προσωπικό μήνυμα του προσκαλούντος προς τον προσκαλούμενο συνδρομητή ή χρήστη με χρήση της τεχνολογικής υποδομής του υπεύθυνου επεξεργασίας.

γ) Να μην περιλαμβάνει στην πρόσκληση κανενός είδους διαφημιστικό περιεχόμενο. Στο μήνυμα μπορεί να εμπεριέχεται κατάλληλος σύνδεσμος (π.χ. ηλεκτρονικός σύνδεσμος URL), μέσω του οποίου θα παρέχεται η ενημέρωση του συνδρομητή ή χρήστη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3 της Οδηγίας. Μετά την ενημέρωση, ο προσκαλούμενος θα έχει τη δυνατότητα να επιλέξει αν θα δηλώσει ή όχι τη συγκατάθεσή του για την συγκεκριμένη επεξεργασία.

δ) Να μην πραγματοποιεί αποστολή ηλεκτρονικής επικοινωνίας προς τον προσκαλούμενο συνδρομητή ή χρήστη αν ο τελευταίος δεν δηλώσει τη συγκατάθεσή του προς το σκοπό αυτό (π.χ. μέσω της επιλογής συγκεκριμένου υπερσυνδέσμου που μπορεί να περιέχεται στο μήνυμα της πρόσκλησης).

Άρθρο 9

Τεχνικά μέτρα για την αποφυγή μαζικής αποστολής μηνυμάτων

1. Όταν ο υπεύθυνος επεξεργασίας διατηρεί ιστοσελίδα μέσω της οποίας είναι δυνατή η δήλωση ηλεκτρονικής συγκατάθεσης των συνδρομητών ή χρηστών για την προώθηση προϊόντων ή υπηρεσιών ή την αποστολή προσκλήσεων σε άλλους συνδρομητές ή χρήστες, κατά τα αναφερόμενα στα άρθρα 4 έως και 8 της Οδηγίας, οφείλει να λαμβάνει τεχνικά μέτρα ώστε να μην επιτρέπει τις μαζικές καταχωρίσεις στα αντίστοιχα πεδία. Τα μέτρα αυτά έχουν ως σκοπό την αποφυγή μαζικών καταχωρίσεων, ιδίως διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ή μαζικής αποστολής προσκλήσεων, με αυτοματοποιημένο τρόπο, που μπορεί να είναι ενοχλητικά για τους συνδρομητές ή χρήστες και να οδηγούν σε τεχνικά προβλήματα λειτουργίας του διαδικτυακού τόπου του υπεύθυνου επεξεργασίας.

2. Τεχνικά μέτρα που μπορούν να λαμβάνονται κυρίως κατά το στάδιο της δήλωσης της συγκατάθεσης συνδρομητών ή χρηστών ή την αποστολή προσκλήσεων σε συνδρομητές ή χρήστες μέσω ιστοσελίδας του υπεύθυνου επεξεργασίας είναι ενδεικτικά τα ακόλουθα:

α) Η χρήση κωδικών οπτικής επιβεβαίωσης (captcha) και η εναλλακτική χρήση νηπτικών κωδικών για άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμΕΑ).

β) Η χρήση απλών ερωτήσεων ώστε να πιστοποιείται ότι ο συνδρομητής ή χρήστης είναι φυσικό πρόσωπο και όχι αυτόματο μηχανήμα.

γ) Ο περιορισμός του αριθμού των καταχωρίσεων για κάθε συνδρομητή (π.χ. σε υπηρεσίες αποστολής προσκλήσεων σε φίλους μπορούν να επιτρέπονται έως 3 προσκλήσεις από τον ίδιο συνδρομητή ή χρήστη ανά ώρα).

δ) Ο αρχικός τεχνικός έλεγχος ορθότητας των διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με αυτόματα μέσα.

ε) Ο έλεγχος των πεδίων επικεφαλίδας του χρησιμοποιούμενου από το συνδρομητή ή χρήστη λογισμικού περιήγησης (έλεγχος πεδίων browser header π.χ. User-Agent, Referrer) για την ανίχνευση πιθανών αυτόματων μηχανών (bot).

στ) Η διαγραφή δηλώσεων συγκατάθεσης για όσες ηλεκτρονικές διευθύνσεις διαπιστώνεται ότι είναι μη έγκυρες ή μη λειτουργικές (π.χ. μέσω μηνυμάτων που δεν παραδίδονται ορθά - bounce).

Άρθρο 10

Έναρξη Ισχύος

Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας οφείλουν να συμμορφωθούν με τις ρυθμίσεις της οδηγίας σε εύλογο χρονικό διάστημα και πάντως όχι αργότερα από την 1η Σεπτεμβρίου 2011. Η παρούσα να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ

Ν. 3917/2011 (ΦΕΚ 22 Α/2011)

«Διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημόσιων δικτύων επικοινωνιών, χρήση συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους και συναφείς διατάξεις».

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 22

21 Φεβρουαρίου 2011

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3917

Διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημόσιων δικτύων επικοινωνιών, χρήση συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους και συναφείς διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2006/24/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 15ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΙ Ή ΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΣΕ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΣΤΟ ΚΟΙΝΟ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Ή ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2002/58/ΕΚ

Άρθρο 1 Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής (Άρθρο 1 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ)

1. Οι πάροχοι διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημόσιου δικτύου επικοινωνιών υποχρεούνται να διατηρούν τα δεδομένα του άρθρου 5 που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία από αυτούς, προκειμένου τα δεδομένα αυτά να καθίστανται διαθέσιμα στις αρμόδιες αρχές για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 4 του ν. 2225/1994 (ΦΕΚ 121 Α΄).

2. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται σε δεδομένα κίνησης και θέσης φυσικών και νομικών προσώπων και στα συναφή δεδομένα που απαιτούνται για την αναγνώριση του συνδρομητή ή του εγγεγραμμένου χρήστη. Δεν εφαρμόζονται στο περιεχόμενο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και στις πληροφορίες, στις οποίες η πρόσβαση πραγματοποιείται με τη χρήση δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Άρθρο 2 Ορισμοί (Άρθρο 2 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ)

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται οι ορισμοί του άρθρου 2 του ν. 3471/2006 (ΦΕΚ 133 Α΄), του άρθρου 2 του ν. 3431/2006 (ΦΕΚ 13 Α΄) και του άρθρου 2 του ν. 2472/1997 (ΦΕΚ 50 Α΄).

2. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου νοούνται ως:

α) «δεδομένα»: τα δεδομένα κίνησης και θέσης και τα συναφή δεδομένα που είναι αναγκαία για την αναγνώριση του συνδρομητή ή χρήστη·

β) «χρήστης»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που χρησιμοποιεί διαθέσιμη στο κοινό υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών, για ιδιωτικούς ή εμπορικούς σκοπούς, χωρίς να είναι απαραίτητα συνδρομητής της εν λόγω υπηρεσίας·

γ) «τηλεφωνική υπηρεσία»: κλήσεις (στις οποίες συμπεριλαμβάνονται τα φωνητικά τηλεφωνήματα, το φωνητικό τηλεταχυδρομείο, οι τηλεδιασκέψεις και η τηλεφωνική μεταφορά δεδομένων), συμπληρωματικές υπηρεσίες (στις οποίες συμπεριλαμβάνονται η προώθηση και η εκτροπή κλήσεων), υπηρεσίες μηνυμάτων και πολυμέσων (στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι υπηρεσίες γραπτών μηνυμάτων, ενισχυμένων μέσων και πολυμέσων)·

δ) «κωδικός ταυτότητας χρήστη»: ο μοναδικός αναγνωριστικός κωδικός που αποδίδεται σε κάθε πρόσωπο, όταν καθίσταται συνδρομητής ή εγγράφεται σε κάποια υπηρεσία πρόσβασης στο διαδίκτυο ή επικοινωνίας μέσω του διαδικτύου·

ε) «κωδικός ταυτότητας κυψέλης»: η ταυτότητα του κυψελωτού κυττάρου, από το οποίο ξεκινά ή στο οποίο καταλήγει συγκεκριμένη κλήση κινητής τηλεφωνίας·

στ) «ανεπιτυχής κλήση»: κλήση, κατά την οποία επιτυγχάνεται μεν σύνδεση με τον αριθμό προορισμού, η κλήση όμως παραμένει αναπάντητη ή σημειώνεται επέμβαση της διαχείρισης του δικτύου.

Άρθρο 3 Υποχρεώσεις παρόχων ως προς τη διατήρηση των δεδομένων (Άρθρα 3 και 5 παρ. 2 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ)

1. Κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων του ν. 3471/2006, οι πάροχοι διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημόσιου δικτύου επικοι-

ωνιών υποχρεούνται να διατηρούν τα δεδομένα του άρθρου 5, όταν αυτά παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία από αυτούς κατά την παροχή των υπηρεσιών επικοινωνιών.

2. Στην υποχρέωση διατήρησης δεδομένων της παραγράφου 1 περιλαμβάνεται και η διατήρηση των κατά το άρθρο 5 δεδομένων των ανεπιτυχών κλήσεων, όταν αυτά παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία ή αποθηκεύονται ή καταγράφονται από τους παρόχους.

3. Απαγορεύεται η διατήρηση δεδομένων που αποκάλυπτουν το περιεχόμενο των επικοινωνιών.

Άρθρο 4

Πρόσβαση στα δεδομένα (Άρθρο 4 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ)

Τα δεδομένα του άρθρου 5 παρέχονται μόνο στις αρμόδιες αρχές, σύμφωνα με τη διαδικασία, τις προϋποθέσεις και τους όρους πρόσβασης που ορίζονται στο ν. 2225/1994.

Άρθρο 5

Κατηγορίες διατηρούμενων δεδομένων (Άρθρο 5 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ)

Διατηρούνται οι ακόλουθες κατηγορίες δεδομένων:

1) Δεδομένα αναγκαία για την ανίχνευση και τον προσδιορισμό της πηγής της επικοινωνίας:

α. όσον αφορά την τηλεφωνία σταθερού δικτύου και την κινητή τηλεφωνία:

αα) ο τηλεφωνικός αριθμός του καλούντος,

ββ) το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του συνδρομητή ή του εγγεγραμμένου χρήστη·

β. όσον αφορά την πρόσβαση στο διαδίκτυο και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τηλεφωνίας μέσω διαδικτύου:

αα) ο αποδοθείς κωδικός ταυτότητας χρήστη,

ββ) ο κωδικός ταυτότητας χρήστη και ο τηλεφωνικός αριθμός που δίνονται σε κάθε επικοινωνία που εισέρχεται στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο,

γγ) το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του συνδρομητή ή εγγεγραμμένου χρήστη στον οποίο είχε αποδοθεί κατά το χρόνο επικοινωνίας διεύθυνση IP (πρωτοκόλλου διαδικτύου), κωδικός ταυτότητας χρήστη ή αριθμός τηλεφώνου·

2) δεδομένα αναγκαία για τον προσδιορισμό του προορισμού της επικοινωνίας:

α. όσον αφορά την τηλεφωνία σταθερού δικτύου και την κινητή τηλεφωνία:

αα) ο καλούμενος αριθμός ή αριθμοί (ο αριθμός ή οι αριθμοί τηλεφώνου που κλήθηκαν), στις δε περιπτώσεις όπου υπεισέρχονται συμπληρωματικές υπηρεσίες όπως προώθηση/εκτροπή κλήσης, ο αριθμός ή οι αριθμοί τηλεφώνου προς τους οποίους προωθήθηκε η κλήση,

ββ) τα ονοματεπώνυμα και οι διευθύνσεις των συνδρομητών ή εγγεγραμμένων χρηστών·

β. όσον αφορά τις υπηρεσίες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τηλεφωνίας μέσω διαδικτύου:

αα) το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του συνδρομητή ή εγγεγραμμένου χρήστη και ο κωδικός ταυτότητας χρήστη του παραλήπτη της επικοινωνίας,

ββ) ο κωδικός ταυτότητας χρήστη ή ο αριθμός τηλεφώνου του παραλήπτη διαδικτυακής τηλεφωνικής κλήσης·

3) δεδομένα αναγκαία για τον προσδιορισμό της ημερομηνίας, ώρας και διάρκειας της επικοινωνίας:

α. όσον αφορά την τηλεφωνία σταθερού δικτύου και την κινητή τηλεφωνία, η ημερομηνία και η ώρα έναρξης και λήξης της επικοινωνίας·

β. όσον αφορά την πρόσβαση στο διαδίκτυο και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τηλεφωνίας μέσω διαδικτύου:

αα) η ημερομηνία και η ώρα σύνδεσης και αποσύνδεσης με το διαδίκτυο με βάση συγκεκριμένη ωριαία ζώνη, καθώς και η διεύθυνση πρωτοκόλλου του διαδικτύου (IP), είτε δυναμική είτε στατική, που απέδωσε στην επικοινωνία ο πάροχος υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, καθώς και ο κωδικός ταυτότητας χρήστη του συνδρομητή ή εγγεγραμμένου χρήστη,

ββ) η ημερομηνία και η ώρα σύνδεσης και αποσύνδεσης με την υπηρεσία ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή τηλεφωνίας μέσω διαδικτύου, με βάση συγκεκριμένη ωριαία ζώνη·

4) δεδομένα αναγκαία για τον προσδιορισμό του είδους της επικοινωνίας:

α. όσον αφορά την τηλεφωνία σταθερού δικτύου και την κινητή τηλεφωνία: η χρησιμοποιηθείσα τηλεφωνική υπηρεσία·

β. όσον αφορά τις υπηρεσίες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τηλεφωνίας μέσω διαδικτύου: η χρησιμοποιηθείσα διαδικτυακή υπηρεσία·

5) δεδομένα αναγκαία για τον προσδιορισμό του εξοπλισμού επικοινωνίας των χρηστών ή του φερομένου ως εξοπλισμού επικοινωνίας τους:

α. όσον αφορά την τηλεφωνία σταθερού δικτύου, οι τηλεφωνικοί αριθμοί καλούντος και καλουμένου·

β. όσον αφορά την κινητή τηλεφωνία:

αα) οι τηλεφωνικοί αριθμοί καλούντος και καλουμένου,

ββ) η διεθνής ταυτότητα συνδρομητή κινητής τηλεφωνίας (IMSI) του καλούντος,

γγ) η διεθνής ταυτότητα εξοπλισμού κινητής τηλεφωνίας (IMEI) του καλούντος,

δδ) η IMSI του καλουμένου,

εε) η IMEI του καλουμένου,

στστ) στην περίπτωση προπληρωμένων ανώνυμων υπηρεσιών, η ημερομηνία και ώρα της αρχικής ενεργοποίησης της υπηρεσίας και ο κωδικός θέσης (κωδικός ταυτότητας κυψέλης) από την οποία πραγματοποιήθηκε η ενεργοποίηση·

γ. όσον αφορά την πρόσβαση στο διαδίκτυο και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τηλεφωνίας μέσω διαδικτύου:

αα) ο τηλεφωνικός αριθμός καλούντος για την πρόσβαση μέσω τηλεφώνου,

ββ) η ψηφιακή συνδρομητική γραμμή (DSL) ή άλλη απόληξη της πηγής της επικοινωνίας·

6) δεδομένα αναγκαία για τον προσδιορισμό της θέσης του εξοπλισμού κινητής επικοινωνίας:

α. ο κωδικός θέσης (κωδικός ταυτότητας κυψέλης) κατά την έναρξη και λήξη της επικοινωνίας·

β. δεδομένα με τα οποία προσδιορίζεται η γεωγραφική θέση των κυψελών βάσει των κωδικών θέσης (κωδικών ταυτότητας κυψέλης), κατά το χρονικό διάστημα για το οποίο διατηρούνται τα δεδομένα των επικοινωνιών.

Άρθρο 6**Τόπος και διάρκεια διατήρησης
(Άρθρο 6 και 7 στοιχείο δ΄ της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ)**

Τα δεδομένα του άρθρου 5 παράγονται και αποθηκεύονται σε φυσικά μέσα, τα οποία βρίσκονται μέσα στα όρια της Ελληνικής Επικράτειας, εντός της οποίας και διατηρούνται για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου επί 12 μήνες από την ημερομηνία της επικοινωνίας, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στα άρθρα 7 και 8. Τα δεδομένα καταστρέφονται στο τέλος του χρονικού διαστήματος διατήρησης με αυτοματοποιημένη διαδικασία από τον πάροχο, εκτός από εκείνα στα οποία έχει αποκτηθεί νομίμως πρόσβαση. Τα τελευταία, εφόσον παρήλθε η παραπάνω προθεσμία των 12 μηνών, καταστρέφονται από τον πάροχο μέσα σε δέκα ημέρες από την κοινοποίηση σε αυτόν σχετικής διάταξης που υποχρεώνεται να εκδώσει το κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο, όπως ορίζεται στις παραγράφους 4, 5 και 6 του άρθρου 4 του ν. 2225/1994, όταν παύσουν οι λόγοι για τους οποίους διατάχθηκε η πρόσβαση στα δεδομένα.

Άρθρο 7**Υποχρεώσεις παρόχων ως προς την προστασία και ασφάλεια των δεδομένων
(Άρθρο 7 στοιχεία α΄ έως γ΄ της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ)**

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και του απορρήτου της επικοινωνίας, στα δεδομένα που διατηρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται από τους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών διαθέσιμων στο κοινό ή δημόσιου δικτύου επικοινωνιών οι ακόλουθες αρχές ασφάλειας:

α) τα διατηρούμενα δεδομένα είναι ίδιας ποιότητας και έχουν την ίδια προστασία και ασφάλεια με τα δεδομένα που περιέχει το δίκτυο·

β) λαμβάνονται τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προστασίας των δεδομένων κατά τυχαίας ή παράνομης καταστροφής τους ή τυχαίας απώλειας, αλλοίωσης, μη εξουσιοδοτημένης ή παράνομης αποθήκευσης, επεξεργασίας, πρόσβασης ή αποκάλυψης·

γ) λαμβάνονται τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για να διασφαλισθεί ότι στα δεδομένα έχει πρόσβαση μόνον ειδικά εξουσιοδοτημένο προσωπικό.

2. Οι πάροχοι διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημόσιου δικτύου επικοινωνιών υποχρεούνται να καταρτίζουν και να εφαρμόζουν ειδικό σχέδιο πολιτικής ασφάλειας ως προς τα μέσα, τις μεθόδους και τα μέτρα που διασφαλίζουν την τήρηση των αρχών της παραγράφου 1. Η εφαρμογή του σχεδίου αυτού ανατίθεται από τον πάροχο σε εξουσιοδοτημένο στέλεχος, το οποίο ορίζεται ως υπεύθυνος ασφάλειας δεδομένων. Με κοινή πράξη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Α.Π.Δ.Π.Χ.) και της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.), η οποία εκδίδεται μέσα σε τρεις μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με τη διαδικασία και τον τρόπο εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 8**Τρόπος διατήρησης και διαβίβασης δεδομένων
(Άρθρο 8 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ)**

1. Ο πάροχος διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημόσιου δικτύου επικοινωνιών

υποχρεούται να διατηρεί τα δεδομένα του άρθρου 5 κατά τρόπο που να του επιτρέπει να τα επεξεργάζεται ηλεκτρονικά και να τα διαβιβάζει το αργότερο μέσα σε πέντε εργάσιμες ημέρες από τη γνωστοποίηση της διάταξης για την πρόσβαση στα δεδομένα που εκδίδει η αρμόδια αρχή κατά τους ορισμούς των παραγράφων 4, 5 και 6 του άρθρου 4 του ν. 2225/1994. Η διαβίβαση των παραπάνω δεδομένων γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 4 του παρόντος.

2. Με κανονισμό της Α.Δ.Α.Ε., ο οποίος εκδίδεται μέσα σε τρεις μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με τις ειδικότερες αρχές ασφάλειας, τη διαδικασία και τον τρόπο εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου 1.

Άρθρο 9**Εποπτικές Αρχές
(Άρθρο 9 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ)**

Εφόσον δεν ρυθμίζεται διαφορετικά στο παρόν κεφάλαιο: α) η Α.Δ.Α.Ε. έχει, ως προς την τήρηση των διατάξεών του, τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο ν. 3115/2003 (ΦΕΚ 47 Α΄)· β) η Α.Π.Δ.Π.Χ. έχει, ως προς την τήρηση των διατάξεών του, τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο ν. 2472/1997.

Άρθρο 10**Στατιστικά στοιχεία
(Άρθρο 10 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ)**

1. Τον Ιανουάριο κάθε έτους η Α.Δ.Α.Ε. διαβιβάζει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δια του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τα ακόλουθα στατιστικά στοιχεία για το προηγούμενο ημερολογιακό έτος:

α) τις περιπτώσεις στις οποίες παρασχέθηκαν πληροφορίες στις αρμόδιες αρχές·

β) το χρονικό διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας έναρξης διατήρησης των δεδομένων και της ημερομηνίας υποβολής του αιτήματος από την αρμόδια αρχή για τη διαβίβαση των δεδομένων·

γ) τις περιπτώσεις στις οποίες δεν κατέστη δυνατόν να ικανοποιηθούν τα αιτήματα για τη χορήγηση των δεδομένων.

2. Τα στατιστικά στοιχεία της παραγράφου 1 δεν περιλαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 11**Ποινικές κυρώσεις
(Άρθρο 13 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ)**

1. Όποιος, κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, λαμβάνει γνώση των δεδομένων που διατηρούνται από τον πάροχο διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημόσιου δικτύου επικοινωνιών, τα συλλέγει, αποθηκεύει, αντιγράφει, αφαιρεί, μεταφέρει, αλλοιώνει, βλάπτει, καταστρέφει, μεταδίδει, ανακοινώνει ή με άλλο τρόπο τα επεξεργάζεται, τα καθιστά προσιτά σε μη δικαιούμενα πρόσωπα ή επιτρέπει στα πρόσωπα αυτά να λάβουν γνώση των εν λόγω δεδομένων ή τα εκμεταλλεύεται με οποιονδήποτε τρόπο, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλες διατάξεις.

2. Αν ο δράστης των πράξεων της παραγράφου 1 είναι νόμιμος εκπρόσωπος ή μέλος της διοίκησης ή υπεύθυ-

νος ασφάλειας δεδομένων ή εργαζόμενος ή συνεργάτης του παρόχου ή τελεί τις πράξεις αυτές κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια ή απέβλεπε σε οικονομικό ή άλλο αντάλλαγμα, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και χρηματική ποινή από 55.000 μέχρι 200.000 ευρώ.

3. Αν από τις πράξεις των παραγράφων 1 και 2 προκλήθηκε κίνδυνος για την ελεύθερη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος ή την εθνική ασφάλεια, επιβάλλεται κάθειρξη και χρηματική ποινή από 55.000 μέχρι 300.000 ευρώ.

4. Αν οι πράξεις των παραγράφων 1 και 2 έχουν τελεστεί από αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

Άρθρο 12

Διοικητικές κυρώσεις

(Άρθρο 13 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ)

1. Όταν παραβιάζεται υποχρέωση που προβλέπεται στα άρθρα 3, 4, 6, 7 και 8 ή υποχρέωση που προβλέπεται στις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων των άρθρων 7 παράγραφος 2 και 8 παράγραφος 2, από το νόμιμο εκπρόσωπο ή μέλος της διοίκησης, τον υπεύθυνο ασφάλειας δεδομένων, εργαζόμενο ή συνεργάτη του παρόχου, επιβάλλεται, για κάθε παράβαση, στον πάροχο, ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης και το εάν συντρέχει περίπτωση υποτροπής, μία από τις παρακάτω κυρώσεις:

α) σύσταση για συμμόρφωση μέσα στα χρονικά όρια της τασσόμενης προθεσμίας με προειδοποίηση επιβολής προστίμου σε περίπτωση παράλειψης συμμόρφωσης·

β) πρόστιμο από 20.000 έως 5.000.000 ευρώ·

γ) οριστική ανάκληση του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών.

2. Οι κυρώσεις της σύστασης και του προστίμου επιβάλλονται με αιτιολογημένη απόφαση της Α.Δ.Α.Ε. ύστερα από προηγούμενη κλήση του ενδιαφερομένου για παροχή εξηγήσεων. Αν η Α.Δ.Α.Ε. κρίνει ότι πρέπει να επιβληθεί κύρωση αυστηρότερη του προστίμου, διαβιβάζει το φάκελο της υπόθεσης στην Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.), η οποία μπορεί με απόφασή της να επιβάλει την κύρωση της ανάκλησης του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών ύστερα από προηγούμενη κλήση του ενδιαφερομένου για παροχή εξηγήσεων επί της επιβλητέας κύρωσης. Όταν η Ε.Ε.Τ.Τ. κρίνει ότι δεν είναι προσήκουσα η επιβολή ανάκλησης του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών επιβάλλει μία από τις κυρώσεις που προβλέπονται στις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1.

3. Οι αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου υπόκεινται σε προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. Για την άσκηση και εκδίκαση της προσφυγής εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, ΦΕΚ 97 Α'). Κατά των αποφάσεων του Διοικητικού Εφετείου επιτρέπεται αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 13

Αστική ευθύνη

(Άρθρο 13 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ)

1. Φυσικό ή νομικό πρόσωπο που, κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου προκαλεί σε άλλον πε-

ριουσιακή ζημία ή ηθική βλάβη, υποχρεούται σε πλήρη αποζημίωση ή χρηματική ικανοποίηση. Η χρηματική ικανοποίηση ορίζεται, κατ' ελάχιστον, στο ποσό των δέκα χιλιάδων ευρώ, εκτός αν ζητηθεί από τον ενάγοντα μικρότερο ποσό.

2. Οι διαφορές της παραγράφου 1 εκδικάζονται κατά τη διαδικασία των άρθρων 664 έως 676 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ανεξάρτητα από την επιβολή ή μη διοικητικών κυρώσεων ή την άσκηση ποινικής δίωξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΧΡΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ ΜΕ ΤΗ ΛΗΨΗ Η΄ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΗΧΟΥ Η΄ ΕΙΚΟΝΑΣ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 14

Χρήση συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους

1. Η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους, εφόσον συνεπάγεται την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, επιτρέπεται μόνο για: α) τη διαφύλαξη της εθνικής άμυνας, β) την προστασία του πολιτεύματος και την αποτροπή εγκλημάτων προδοσίας της χώρας, γ) την αποτροπή και καταστολή εγκλημάτων που συνιστούν επιβουλή της δημόσιας τάξης, δ) την αποτροπή και καταστολή εγκλημάτων βίας, εμπορίας ναρκωτικών, κοινώς επικίνδυνων εγκλημάτων, εγκλημάτων κατά της ασφάλειας των συγκοινωνιών και εγκλημάτων κατά της ιδιοκτησίας, όταν με βάση πραγματικά στοιχεία συντρέχουν επαρκείς ενδείξεις ότι τελέστηκαν ή πρόκειται να τελεσθούν τέτοιες πράξεις και ε) τη διαχείριση της κυκλοφορίας.

2. Η εγκατάσταση και λειτουργία των συστημάτων επιτήρησης σε δημόσιους χώρους γίνεται μόνο από κρατικές αρχές με τήρηση της αρχής της αναλογικότητας.

3. Δημόσιοι χώροι για την εφαρμογή των προηγούμενων παραγράφων νοούνται:

α) οι κατά την κείμενη νομοθεσία και τα σχέδια πόλεων προοριζόμενοι για κοινή χρήση,

β) οι ελεύθερος προσβάσιμοι σε απροσδιόριστο αριθμό προσώπων ανοικτοί χώροι (περιφραγμένοι ή μη) που τίθενται σε κοινή χρήση με νόμιμο τρόπο και

γ) οι σταθμοί διακίνησης επιβατών με μέσα μαζικής μεταφοράς.

4. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, ύστερα από γνώμη της Α.Π.Δ.Π.Χ., ορίζονται οι αρμόδιες κρατικές αρχές, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις για την εγκατάσταση και λειτουργία των συστημάτων επιτήρησης, τα κριτήρια για την τήρηση της αναλογικότητας μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μέσων και του επιδιωκόμενου σκοπού, το είδος των προσωπικών δεδομένων που τυγχάνουν επεξεργασίας, η συλλογή, αποθήκευση, χρήση, διαβίβαση και οι αποδέκτες, ο χρόνος αποθήκευσης, η διαδικασία καταστροφής, τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων, οι βασικές λειτουργίες και η περιοδική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων επιτήρησης, τα δικαιώματα των φυσικών προσώπων στα οποία αφορούν τα δεδομένα, η

έννομη προστασία, η γνωστοποίηση της επεξεργασίας και ο έλεγχος από την Α.Π.Δ.Π.Χ. και κάθε σχετικό θέμα, σύμφωνα με τις βασικές αρχές του ν. 2472/1997.

5. Η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας από δημόσιες αρχές, Ο.Τ.Α., φυσικά ή νομικά πρόσωπα στους χώρους που διαχειρίζονται επιτρέπεται για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2472/1997 και τις κατευθυντήριες οδηγίες που εκδίδονται από την Α.Π.Δ.Π.Χ..

6. Τα τρία τελευταία εδάφια της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 2472/1997, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο όγδοο παρ. 1 του ν. 3625/2007 (ΦΕΚ 290 Α'), καταργούνται με την έναρξη ισχύος του προεδρικού διατάγματος που προβλέπεται από την παράγραφο 4.

7. Εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις: α) του άρθρου 104 παρ. 4 του ν. 2696/1999 (Κ.Ο.Κ., ΦΕΚ 57 Α') και του π.δ. 287/2001 (ΦΕΚ 198 Α'), β) του άρθρου 41Ε του ν. 2725/1999 (ΦΕΚ 125 Α') και της 24560/2003 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Δικαιοσύνης, Πολιτισμού και Δημόσιας Τάξης (ΦΕΚ 1071 Β'), γ) του άρθρου 253Α παρ. 1 περίπτωση δ' του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (π.δ. 258/1986, ΦΕΚ 121 Α'). Ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν την εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων επιτήρησης σε δημόσιους χώρους, κατά την έννοια της παραγράφου 3, εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 15

Τροποποιήσεις του ν. 2472/1997

1. Η περίπτωση β' της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 2472/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

«Έναν καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή πανεπιστημιακού ή τεχνολογικού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης στο γνωστικό αντικείμενο της πληροφορικής.»

2. Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 16 του ν. 2472/1997 προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Ειδικά οι αναπληρωτές των καθηγητών τακτικών μελών μπορεί να μην έχουν την ίδια ιδιότητα, αλλά πρέπει να είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και να διαθέτουν επαρκή εμπειρία στον τομέα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.»

3. Στο τέλος της περίπτωσης ιγ' της παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 2472/1997 προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Η προτεραιότητα εξέτασης των αιτήσεων, παραπόνων και ερωτημάτων εκτιμάται από την Αρχή με κριτήριο τη σπουδαιότητα και το γενικότερο ενδιαφέρον του θέματος.»

4. Στο άρθρο 20 του ν. 2472/1997 προστίθεται παράγραφος 11 με το εξής περιεχόμενο:

«11. Κατά παρέκκλιση της ισχύουσας νομοθεσίας, επιτρέπεται η απόσπαση στην Αρχή μέχρι δέκα υπαλλήλων κατηγορίας ΠΕ από δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, Ο.Τ.Α. και νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, με σκοπό την εξειδίκευσή τους στα θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Οι υπάλληλοι επιλέγονται με κοινή απόφαση της Αρχής και του φορέα προέλευσης και αποσπώνται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού. Η απόσπαση διαρκεί δύο έτη, οι αποσπασμένοι αμείβονται από τον φορέα προέλευσής τους και

λαμβάνουν το μισθό και τα επιδόματα της οργανικής τους θέσης που δεν συνδέονται με την ενεργό άσκηση των καθηκόντων τους. Μετά τη λήξη της απόσπασης επανέρχονται αυτοδικαίως στη θέση τους.»

Άρθρο 16

Τροποποιήσεις του ν. 3471/2006

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3471/2006 διαγράφονται οι λέξεις «με ή».

2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 3471/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«Δεν επιτρέπεται η πραγματοποίηση μη ζητηθεισών επικοινωνιών με ανθρώπινη παρέμβαση (κλήσεων) για τους ανωτέρω σκοπούς, εφόσον ο συνδρομητής έχει δηλώσει προς τον φορέα παροχής της διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας, ότι δεν επιθυμεί γενικώς να δέχεται τέτοιες κλήσεις.»

3. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει την πρώτη του επόμενου μήνα μετά την πάροδο εξαμήνου από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

Άρθρο 17

Κωδικοποίηση διατάξεων

1. Επιτροπή που συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καταρτίζει σχέδιο νόμου για την κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων που αφορούν στο απόρρητο και στην ασφάλεια των επικοινωνιών, καθώς και στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

2. Για την πληρότητα της κωδικοποίησης μπορεί να μεταβάλλεται η σειρά, η αρίθμηση και η διατύπωση άρθρων και παραγράφων, καθώς επίσης να καταργούνται διατάξεις, στο μέτρο που είναι περιττές ή να προστίθενται νέες, αναγκαίες για την ενότητα της κωδικοποίησης.

Άρθρο 18

Τροποποίηση του ν. 3783/2009 (ΦΕΚ 136 Α')

1. Στην περίπτωση α' της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3783/2009 προστίθεται υποπερίπτωση στ' ως εξής:

«στ. διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής.»

2. Η υποχρέωση των παρόχων για διατήρηση και διαβίβαση της διεύθυνσης του συνδρομητή ή του εγγεγραμμένου χρήστη ως κατηγορίας δεδομένων του άρθρου 5 αφορά στις συμβάσεις παρόχου με συνδρομητή ή εγγεγραμμένο χρήστη που συνάπτονται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

Άρθρο 19

1. Η πλήρωση κενών θέσεων δικαστικών υπαλλήλων των δικαστηρίων της χώρας κατηγορίας ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ και ΥΕ επιτρέπεται να γίνεται με μετάταξη από μόνιμους υπαλλήλους που υπηρετούν στο Δημόσιο, σε Ν.Π.Δ.Δ., στα οποία περιλαμβάνονται οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης του α' και του β' βαθμού, καθώς επίσης από εργαζομένους σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, με αποκλειστικό ή βασικό μέτοχο το κράτος, και στις θυγατρικές τους επιχειρήσεις.

2. α) Οι προς πλήρωση με μετάταξη θέσεις ανακοινώνονται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων το πρώτο τρίμηνο κάθε ημερολογιακού έτους.

β) Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, οι προς πλήρωση θέσεις ανακοινώνονται εντός τριάντα ημερών από τη θέση του σε ισχύ.

γ) Η ανακοίνωση αποστέλλεται σε όλα τα Υπουργεία, που την κοινοποιούν σε όλους τους εποπτευόμενους από αυτά φορείς, από τους οποίους επιτρέπεται μετάταξη κατά την προηγούμενη παράγραφο. Στην ανακοίνωση ορίζεται αποκλειστική προθεσμία ενός μηνός για την υποβολή σχετικής αίτησης.

3. Η μετάταξη διενεργείται με αίτηση του υπαλλήλου που υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία του οικείου δικαστηρίου. Για την πραγματοποίησή της απαιτείται η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου της υπηρεσίας, στην οποία υπηρετεί ο υποψήφιος προς μετάταξη υπάλληλος ή, στην περίπτωση εργαζομένου σε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου ή επιχείρησης, του οργάνου διοίκησής τους. Ο αιτούμενος μετάταξη πρέπει να έχει συμπληρώσει πενταετή υπηρεσία από το διορισμό ή την πρόσληψή του και να μην έχει υπερβεί το πεντηκοστό έτος της ηλικίας του.

4. Η μετάταξη γίνεται σε κενή θέση κλάδου της κατηγορίας στην οποία ανήκει αυτός που υπέβαλε την αίτηση για μετάταξη, εφόσον διαθέτει τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που απαιτούνται για τον κλάδο αυτόν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις για τους δικαστικούς υπαλλήλους. Η κατάταξη στους βαθμούς του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων γίνεται με βάση το συνολικό χρόνο υπηρεσίας, με εξαίρεση το χρόνο, ο οποίος δεν υπολογίζεται για προαγωγή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 89 του ν. 3528/2007 (ΦΕΚ 26 Α'), που εφαρμόζεται αναλόγως.

5. Οι αιτήσεις μετάταξης εισάγονται στο υπηρεσιακό συμβούλιο του οικείου δικαστηρίου, το οποίο συνεκτιμά τόσο την καταλληλότητα του υποψηφίου για την άσκηση των καθηκόντων του κλάδου στον οποίο ζητεί να μεταταγεί όσο και τις ανάγκες της υπηρεσίας. Αν υποβληθούν περισσότερες αιτήσεις για μετάταξη στην ίδια θέση, το υπηρεσιακό συμβούλιο λαμβάνει υπόψη την απόδοση των υπαλλήλων, το χρόνο συνολικής υπηρεσίας στο βαθμό και τον κλάδο και τα λοιπά στοιχεία του προσωπικού τους μητρώου.

6. Η μετάταξη διενεργείται, μετά από σύμφωνη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου του οικείου δικαστηρίου, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, που δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

7. Θέσεις για τις οποίες εκδόθηκε προκήρυξη πλήρωσής τους με διορισμό δεν καλύπτονται με μετάταξη.

8. Οι μεταταχθέντες, για να καταλάβουν θέση προϊσταμένου τμήματος ή αυτοτελούς γραφείου της γραμματείας, πρέπει να υπηρετήσουν στο δικαστήριο πέντε (5) έτη. Οι ανωτέρω δεν μπορούν να αιτηθούν απόσπαση σε άλλη υπηρεσία πριν από τη συμπλήρωση υπηρεσίας δέκα (10) ετών στη γραμματεία του δικαστηρίου, εξαιρουμένων των αποσπάσεων που προβλέπονται στα άρθρα 55 του π. δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98 Α'), 6 του ν. 1878/1990 (ΦΕΚ 33 Α') και 2 του ν. 1895/1990 (ΦΕΚ 116 Α').

9. Οι μεταταχθέντες ασφαλιζονται για τους κλάδους ασθένειας, κύριας και επικουρικής ασφάλισης και λήψης εφάπαξ βοηθήματος, επιλέγουν δε, εντός μηνός από τη μετάταξή τους, μεταξύ των ασφαλιστικών ταμείων των φορέων από τους οποίους μετατάχθηκαν ή των αντίστοιχων του Δημοσίου.

10. Για τους μετατασσόμενους από νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, με αποκλειστικό ή βασικό μέτοχο το κράτος και τις θυγατρικές τους επιχειρήσεις, ο χρόνος υπηρεσίας που έχει διανυθεί στο φορέα από τον οποίο γίνεται η μετάταξη λογίζεται ως χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας για τη βαθμολογική και μισθολογική τους κατάταξη και για κάθε άλλη συνέπεια στην υπηρεσία τους.

11. Οι μετατασσόμενοι δικαιούνται το σύνολο των αποδοχών της θέσης στην οποία μετατάσσονται, χωρίς να διατηρούν ως προσωπική διαφορά τυχόν επιπλέον αποδοχές που ελάμβαναν στο φορέα από τον οποίο μετατάσσονται.

12. Οι ρυθμίσεις των παραγράφων 8, 9, 10 και 11 ισχύουν και για όσους μετατάσσονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο από νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με αποκλειστικό ή βασικό μέτοχο το Κράτος ή τις θυγατρικές τους επιχειρήσεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 40 του ν. 3772/2009 (ΦΕΚ 102 Α').

Άρθρο 20
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν στις επί μέρους διατάξεις του ορίζεται διαφορετικά.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 17 Φεβρουαρίου 2011

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Ι. ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Χ. ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

Δ. ΡΕΠΠΑΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Χ. ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 17 Φεβρουαρίου 2011

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Χ. ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

ΝΟΜΟΙ

Ν. 3994/2011 (ΦΕΚ 165 Α/2011)

«Εξορθολογισμός και βελτίωση στην απονομή της πολιτικής δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις».

- Άρθρο 71 (προσθήκη δευτέρου εδαφίου στην παράγραφο 6 του άρθρου 14 του Ν. 3917/2011)

1. Από την 1η Ιανουαρίου 2011:

- α) των Προέδρων Εφετών κατά τέσσερις και ο συνολικός τους αριθμός ορίζεται σε εξήντα τρεις,
- β) των Εφετών κατά δεκαπέντε και ο συνολικός τους αριθμός ορίζεται σε διακόσιους είκοσι,
- γ) των Προέδρων Πρωτοδικών κατά τέσσερις και ο συνολικός τους αριθμός ορίζεται σε εκατόν δύο, και
- δ) των Παρέδρων - Πρωτοδικών κατά είκοσι πέντε και ο συνολικός τους αριθμός ορίζεται σε τετρακόσιους πενήντα δύο.

2. Από την 1η Ιανουαρίου 2012:

- α) των Προέδρων Εφετών κατά τέσσερις και ο συνολικός τους αριθμός ορίζεται σε εξήντα επτά,
- β) των Εφετών κατά δεκαπέντε και ο συνολικός τους αριθμός ορίζεται σε διακόσιους τριάντα πέντε,
- γ) των Προέδρων Πρωτοδικών κατά τέσσερις και ο συνολικός τους αριθμός ορίζεται σε εκατόν έξι, και
- δ) των Παρέδρων - Πρωτοδικών κατά είκοσι πέντε και ο συνολικός τους αριθμός ορίζεται σε τετρακόσιους εβδομήντα επτά.

3. Από την 1η Ιανουαρίου 2013:

- α) των Προέδρων Εφετών κατά τέσσερις και ο συνολικός τους αριθμός ορίζεται σε εβδομήντα ένα,
- β) των Εφετών κατά δεκαπέντε και ο συνολικός τους αριθμός ορίζεται σε διακόσιους πενήντα,
- γ) των Προέδρων Πρωτοδικών κατά τέσσερις και ο συνολικός τους αριθμός ορίζεται σε εκατόν δέκα, και
- δ) των Παρέδρων - Πρωτοδικών κατά είκοσι πέντε και ο συνολικός τους αριθμός ορίζεται σε πεντακόσιους δύο.»

Άρθρο 67

1. Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 99 του Ποινικού Κώδικα, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 παράγραφος 5 του ν. 3090/2002 (Α' 329), η φράση «στην παράγραφο 2 του άρθρου 100Α» αντικαθίσταται με τη φράση «στην παράγραφο 3 του άρθρου 100».

2. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 5 του ν. 3126/2003 (Α' 66), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3961/2011 (Α' 97), η φράση «τέταρτου εδαφίου» αντικαθίσταται με τη φράση «τρίτου εδαφίου».

3. Στο δεύτερο στίχο της παραγράφου 1 του άρθρου 100 του Ποινικού Κώδικα, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του ν. 3904/2010 (Α' 218), μετά τις λέξεις «τρία έτη» τίθενται οι λέξεις «και μέχρι πέντε έτη».

Άρθρο 68

Η παράγραφος 5 του άρθρου 6 του νομοθετικού διατάγματος 3026/1954 (Α' 235) όπως προστέθηκε με το άρθρο 33 του ν. 3910/2011 (Α' 11) συμπληρώνεται ως εξής:

- α) Στο πρώτο εδάφιο μετά τη λέξη «Εισαγγελία» προστίθενται οι λέξεις «ή στο Ειρηνοδικείο».
- β) Στο δεύτερο εδάφιο μετά τη λέξη «Εισαγγελιάς» προστίθενται οι λέξεις «ή του Ειρηνοδικείου».

Άρθρο 69

Στην παράγραφο 6 του άρθρου 73 του ν. 2812/2000 (Α' 67), όπως ισχύει, προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Η ανωτέρω ρύθμιση δεν καταλαμβάνει τους προϊσταμένους των τμημάτων Τεκμηρίωσης και Πληροφορικής.»

Άρθρο 70

Η παράγραφος 3 του άρθρου 7 του ν.δ. 144/1942 (Α' 189) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Στο τέλος, που επιβάλλεται κατά το άρθρο 2 του ν. ΓΠΟΗ/1912 δεν υπόκεινται οι αγωγές περί εξαλείψεως υποθήκης και προσημειώσεως, καθώς και περί ακυρώσεως πλειστηριασμού.»

Άρθρο 71

Στην παράγραφο 6 του άρθρου 14 του ν. 3917/2011 (Α' 22) προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Ομοίως, καταργείται η περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του ν. 2472/1997, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 12 παράγραφος 1 του ν. 3873/2009 (Α' 136).»

Άρθρο 72

Μεταβατικές διατάξεις

1. Όλα τα χρηματικά ποσά που ορίζουν οι διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας σε ευρώ, επιτρέπεται να αυξομειώνονται με διατάγματα που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

2. Στις δίκες που κατά την εισαγωγή του παρόντος νόμου είναι εκκρεμείς στον πρώτο βαθμό, οι διαδικαστικές πράξεις ρυθμίζονται από τις διατάξεις του, όσες όμως είχαν ενεργηθεί πριν από την εισαγωγή του ρυθμίζονται από το προγενέστερο δίκαιο.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 214Α και 233 παράγραφοι 2-4 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας εφαρμόζονται και στις αγωγές που ασκήθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του και δεν έχουν ακόμη συζητηθεί.

4. Το παραδεκτό των ενδίκων μέσων, το επιτρεπτό των προβαλλόμενων λόγων και ο χρόνος της άσκησης τους κρίνονται σύμφωνα με το νόμο που ισχύει κατά το χρόνο που δημοσιεύεται η απόφαση. Στα ένδικα μέσα που είχαν ασκηθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 2.

5. Οι σχετικές με την αναγκαστική εκτέλεση, διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται στις εκτελέσεις που αρχίζουν μετά την έναρξη της ισχύος του. Τα άρθρα 959 παράγραφος 2, 963 και 975 παράγραφος 3 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας εφαρμόζονται και επί πλειστηριασμών, που θα διενεργηθούν μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

6. Οι διατάξεις των άρθρων 960 παράγραφος 2 εδάφιο β' και 999 παράγραφος 3 εδάφιο β' του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας θα τεθούν σε εφαρμογή με προεδρικό διάταγμα που θα εκδοθεί με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και θα εξειδικεύει τους όρους δημιουργίας της κατάλληλης υποδομής της Ιστοσελίδας Δημοσιεύσεων Πλειστηριασμών, τις απαιτούμενες προϋποθέσεις και τις λοιπές λεπτομέρειες για τη δημοσίευση του αποσπάσματος της περιλήψης κατασχετήριας έκθεσης.

7. Η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 119 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας θα τεθεί σε εφαρμογή με προεδρικό διάταγμα που θα εκδοθεί με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στο οποίο θα ορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται.

8. Η κατάθεση της αγωγής με ηλεκτρονικά μέσα, η σύνταξη της έκθεσης κατάθεσης με ηλεκτρονικά μέσα

ΝΟΜΟΙ

Ν. 4055/2012 (ΦΕΚ 51 Α/2012)

«Δίκαιη δίκη και εύλογη διάρκεια αυτής».

- Άρθρα 61, 110 και 112 (για τις Ανεξάρτητες Αρχές)

το 1/3 των υποθέσεων κάθε δικασίμου. Τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη για την εξέταση των αιτήσεων είναι τα οριζόμενα στην παράγραφο 2, καθώς και ο επείγων χαρακτήρας των υποθέσεων.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 61

Τροποποίηση και συμπλήρωση της νομοθεσίας των συνταγματικά κατοχυρωμένων ανεξάρτητων αρχών

1. Η παρ. 7 του άρθρου 2 του ν. 3051/2002 (Α΄ 220) αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Η λειτουργία κάθε ανεξάρτητης αρχής ρυθμίζεται από εσωτερικό κανονισμό, ο οποίος εκδίδεται από την ίδια και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο Κανονισμός ακολουθεί τις ρυθμίσεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας. Παρεκκλίσεις επιτρέπονται μόνο ως προς τη δημοσιότητα των συνεδριάσεων, ανάλογα με τη φύση και αποστολή της κάθε αρχής.

Κατά τη διαδικασία επιβολής διοικητικών κυρώσεων, οι συνεδριάσεις των ανεξάρτητων αρχών είναι μυστικές, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά από άλλη διάταξη νόμου ή τον κανονισμό τους. Αν ο κανονισμός δεν προβλέπει δημόσια συνεδρίαση κατά τη διαδικασία επιβολής κυρώσεων, ο έχων δικαιολογημένο ενδιαφέρον μπορεί, με γραπτή αίτησή του, να ζητήσει την έκδοση της απόφασης ύστερα από δημόσια συνεδρίαση, στην οποία παρίστανται, εκτός από τα ενδιαφερόμενα μέρη και τρίτοι. Η αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει, επί ποινή απαραδέκτου, τους λόγους που στηρίζουν το αίτημα. Η αρχή αποφαινεται επί του αιτήματος, πριν από την έναρξη της διαδικασίας για την οποία ζητείται η δημόσια συνεδρίαση, χωρίς να απαιτείται η τήρηση οποιασδήποτε άλλης προϋπόθεσης ή πρόσκληση των ενδιαφερομένων να ακουστούν. Η απόφαση γνωστοποιείται προφορικά στον αιτούντα και στους ενδιαφερόμενους, εφόσον παρίστανται και καταχωρίζεται στο πρακτικό ή την απόφαση της αρχής.

Η δημόσια συνεδρίαση της αρχής αποκλείεται:

α. αν παραβιάσσεται το συμφέρον απονομής της δικαιοσύνης,

β. εφόσον συντρέχουν λόγοι προστασίας: αα) των συμφερόντων των ανηλίκων, ββ) του ιδιωτικού βίου, γγ) της εθνικής άμυνας και ασφάλειας, δδ) της δημόσιας τάξης, εε) του επιχειρηματικού απορρήτου και

γ. όταν, κατά την κρίση της αρχής, η δημόσια συνεδρίαση παρεμποδίζει ουσιαστικά τη διερεύνηση της υπόθεσης.

Εάν ο κανονισμός της αρχής προβλέπει δημόσια συνεδρίαση, η αρχή μπορεί, για τους ανωτέρω λόγους, να συνεδριάσει μυστικά. Αν κατά τη διάρκεια της δημόσιας συνεδρίασης παρακωλύεται η διαδικασία από την παρουσία τρίτων προσώπων ή διαπιστωθεί ότι συντρέχουν οι παραπάνω λόγοι, με απόφαση της αρχής που λαμβάνεται παραχρήμα και καταχωρίζεται στο πρακτικό ή την απόφαση, μπορεί να διακοπεί η δημόσια διαδικασία και να συνεχισθεί με την παρουσία μόνο των ενδιαφερομένων.

Αν πράξη ανεξάρτητης αρχής ακυρώθηκε με απόφαση δικαστηρίου για το λόγο ότι η πράξη δεν ελήφθη σε δημόσια συνεδρίαση, η αρχή επαναλαμβάνει τη διαδικασία σε δημόσια συνεδρίαση, σύμφωνα με τα όσα κρίθηκαν με την ακυρωτική απόφαση, εφόσον στη συγκεκριμένη

περίπτωση δεν συντρέχουν, κατά την αιτιολογημένη κρίση της αρχής, λόγοι οι οποίοι αποκλείουν τη δημόσια συνεδρίαση.»

2. Οι παράγραφοι 2 και 5 του άρθρου 3 του ν. 3051/2002 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Τα μέλη των ανεξάρτητων αρχών και οι αναπληρωτές τους, όπου προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, επιλέγονται με απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής των Ελλήνων, σύμφωνα με το άρθρο 101Α του Συντάγματος, μετά από προηγούμενη εισήγηση της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας κατά τα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής. Η απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής κοινοποιείται αμελλητί στον αρμόδιο κατά περίπτωση Υπουργό, ο οποίος οφείλει να εκδώσει την πράξη διορισμού εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση.

Η θητεία των μελών είναι εξαετής χωρίς δυνατότητα ανανέωσης.

Ο Πρόεδρος της ανεξάρτητης αρχής ενημερώνει εγγράφως τον Πρόεδρο της Βουλής για τη λήξη της θητείας των μελών τρεις μήνες πριν από την ημερομηνία λήξης της θητείας τους.

Σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή έκπτωσης μέλους ανεξάρτητης αρχής διορίζεται νέο μέλος για το υπόλοιπο της θητείας. Στις μονοπρόσωπες αρχές το μέλος διορίζεται για πλήρη θητεία. Η παραίτηση θεωρείται ότι έγινε αποδεκτή μετά την πάροδο τριών μηνών από την υποβολή της, εφόσον μέχρι την ημερομηνία αυτή δεν έχει εκδοθεί και κοινοποιηθεί η πράξη αποδοχής της παραίτησης.

Η θητεία των μελών των ανεξάρτητων αρχών παρατείνεται αυτοδίκαια μέχρι το διορισμό νέων. Ο χρόνος παράτασης της θητείας δεν μπορεί να υπερβεί σε κάθε περίπτωση τους έξι μήνες. Η ανεξάρτητη αρχή μπορεί να συνεχίσει να λειτουργεί όχι όμως πέρα από ένα εξάμηνο, εάν κάποια από τα μέλη της εκλείψουν ή αποχωρήσουν για οποιονδήποτε λόγο ή απολέσουν την ιδιότητα, βάσει της οποίας ορίστηκαν, εφόσον τα λοιπά μέλη επαρκούν για το σχηματισμό απαρτίας.»

«5. Ο Πρόεδρος, ο Αναπληρωτής Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος κάθε ανεξάρτητης αρχής υπηρετούν με καθεστώς πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Με την ειδική νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία της οικείας αρχής μπορεί να προβλέπεται πλήρης και αποκλειστική απασχόληση και για άλλα μέλη της αρχής. Κατά τη διάρκεια της θητείας των μελών των ανεξάρτητων αρχών αναστέλλεται η άσκηση οποιουδήποτε δημοσίου λειτουργήματος, καθώς και η άσκηση καθηκόντων σε οποιαδήποτε θέση του Δημοσίου, σε Ν.Π.Δ.Δ. και νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται ο διορισμός μελών του διδακτικού προσωπικού πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης στις ανεξάρτητες αρχές με καθεστώς μερικής απασχόλησης, χωρίς να αναστέλλεται ολικά ή μερικά η άσκηση των διδακτικών και ερευνητικών τους καθηκόντων.»

3. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 4 του ν. 3051/2002 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Το επιστημονικό και λοιπό προσωπικό κάθε ανεξάρτητης αρχής προσλαμβάνεται στις θέσεις που προβλέπονται στον οργανισμό της και επιλέγεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 1 του ν. 3812/2009. Η προκήρυξη εκδίδεται από το ΑΣΕΠ μετά από εισήγηση της οικείας αρχής. Η επιλογή γίνεται σύμφωνα με τα κριτήρια που

καθορίζονται στην προκήρυξη, τηρούνται δε οι αρχές της δημοσιότητας, της διαφάνειας, της αντικειμενικότητας και της αξιοκρατίας. Στην εξεταστική επιτροπή μετέχουν τουλάχιστον δύο μέλη της οικείας αρχής. Στις περιπτώσεις που προβλέπεται συνέντευξη, αυτή είναι δημόσια. Για την επιλογή του ειδικού επιστημονικού προσωπικού η συνέντευξη είναι υποχρεωτική. Παρέχεται η δυνατότητα να προβλέπεται στην προκήρυξη στάδιο γραπτής δοκιμασίας μετά από εισήγηση της οικείας αρχής προς το ΑΣΕΠ.»

«2. Το ειδικό επιστημονικό προσωπικό που εκτελεί την κύρια αποστολή της ανεξάρτητης αρχής προσλαμβάνεται με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου ή έμμισθης εντολής επιφυλασσομένων των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 3094/2003 και υπόκειται στη διάταξη του άρθρου 22 παρ. 3 του ν. 4024/2011. Το λοιπό προσωπικό κάθε ανεξάρτητης αρχής υπόκειται στις διατάξεις του ν. 4024/2011. Με την επιφύλαξη των ειδικών ρυθμίσεων του παρόντος νόμου η υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού τους διέπεται, κατά περίπτωση, από τις διατάξεις:

Α. Του Κώδικα Καταστάσεως Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (ν. 3528/2007, Α' 26) και του ν. 4024/2011, όπως εκάστοτε ισχύουν, ως προς το τακτικό προσωπικό, που εφαρμόζονται αναλόγως.

Β. Του Κώδικα Προσωπικού Ιδιωτικού Δικαίου του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. (π.δ. 410/1988, Α' 191) όπως εκάστοτε ισχύει, και του ν. 3801/2009 (Α' 163) ως προς το προσωπικό που απασχολείται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

Γ. Του Κώδικα περί Δικηγόρων για τους δικηγόρους που προσλαμβάνονται με σύμβαση έμμισθης εντολής.

Δ. Των ειδικών νόμων και των κανονιστικών πράξεων που ισχύουν για κάθε αρχή.»

«3. Σε κάθε ανεξάρτητη αρχή συνιστώνται υπηρεσιακό συμβούλιο και πειθαρχικό συμβούλιο, τα οποία συγκροτούνται με απόφαση του Προέδρου της.

Στη σύνθεση του υπηρεσιακού συμβουλίου μετέχουν με διετή θητεία: α) Ένα μέλος της οικείας αρχής και ένα μέλος άλλης αρχής ή Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους με κλήρωση. Η κλήρωση διεξάγεται σε δημόσια συνεδρίαση από τον Πρόεδρο της Αρχής ή τον Συνήγορο του Πολίτη, ανάλογα με την Αρχή που υπηρετεί ο υπάλληλος. Το ένα μέλος από τα ανωτέρω ορίζεται ως Πρόεδρος του συμβουλίου από τον Πρόεδρο της Αρχής ή τον Συνήγορο του Πολίτη. β) Ο Γενικός Διευθυντής ή ο υπηρεσιακός προϊστάμενος των διοικητικών υπηρεσιών της Αρχής που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους και γ) δύο αιρετοί εκπρόσωποι των υπαλλήλων και οι αναπληρωτές τους κατά τη σειρά εκλογής τους.

Στη σύνθεση του πειθαρχικού συμβουλίου μετέχουν με διετή θητεία: α) ο Αναπληρωτής Πρόεδρος της Αρχής ή ο αρχαιότερος Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη, β) δύο πάρεδροι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Οι ανωτέρω ορίζονται με τους αναπληρωτές τους.

Συνιστάται δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο κοινό για όλες τις Αρχές, το οποίο εδρεύει στο ΑΣΕΠ, είναι επταμελές και συγκροτείται από: α) έναν Σύμβουλο της Επικρατείας, ως Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Δικαστη-

ρίου, β) δύο μέλη της Αρχής στην οποία υπηρετεί ο πειθαρχικά διωκόμενος υπάλληλος που ορίζονται, με τους αναπληρωτές τους, από τον Πρόεδρο της Αρχής ή τον Συνήγορο του Πολίτη και γ) τέσσερις διοικητικούς προϊσταμένους των άλλων Αρχών με τους αναπληρωτές τους που ορίζονται από τους Προέδρους των Αρχών και τον Συνήγορο του Πολίτη. Το δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Η θητεία των μελών είναι διετής. Το δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο υποστηρίζεται γραμματειακά από το ΑΣΕΠ. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι ισχύουσες διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα για τα υπηρεσιακά συμβούλια, τα πειθαρχικά συμβούλια και το δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο.»

4. Με προεδρικό διάταγμα που προτείνεται από τον εποπτευόμενα Υπουργό μπορούν να υπαχθούν εν όλω ή εν μέρει στο καθεστώς του παρόντος νόμου και ανεξάρτητες αρχές η σύσταση των οποίων δεν προβλέπεται στο Σύνταγμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 62

Αίτηση προτίμησης από τον Υπουργό

Σε δίκες ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, ο Υπουργός, ο οποίος εποπτεύει νομικό πρόσωπο που είναι διάδικο, μπορεί να υποβάλει αίτηση προτίμησης για λόγους δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι επιβάλλουν την ταχεία εκδίκαση της υπόθεσης.

Άρθρο 63

Τροποποίηση του ν. 3886/2010

1. Η παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 3886/2010 (Α'173) αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Η αναθέτουσα αρχή οφείλει να αποφανθεί αιτιολογημένα, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής και, αν την κρίνει βάσιμη, λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία, τεκμαίρεται η απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί πάντως να δεχθεί εν όλω ή εν μέρει την προδικαστική προσφυγή και μετά την πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας, έως την προτεραία της συζήτησης της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων, στην περίπτωση δε αυτή καταργείται αντιστοίχως η δίκη επί της εν λόγω αίτησης κατά το μέρος για το οποίο έγινε αποδεκτή η προδικαστική προσφυγή του αιτούντος. Η αρχή δύναται επίσης να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία για την απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής, η οποία πρέπει να περιέλθει στο δικαστήριο το αργότερο έξι (6) ημέρες πριν από την, αρχική ή μετ' αναβολή, δικάσιμο της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων. Η καθυστερημένη περιέλευση του σχετικού εγγράφου δεν υποχρεώνει το δικαστήριο σε αναβολή.»

2. Η παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3886/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής, η άσκηση αυτής, καθώς και η προθεσμία και η άσκηση της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης, εκτός εάν με την προσωρινή διαταγή ο αρμόδιος δικαστής αποφανθεί διαφορετικά.

γ) Σύλλογος Δικαστικών Επιμελητών Εφετείων Πάτρας και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας με έδρα την Πάτρα,

δ) Σύλλογος Δικαστικών Επιμελητών Εφετείων Λάρισας και Δυτικής Μακεδονίας με έδρα τη Λάρισα,

ε) Σύλλογος Δικαστικών Επιμελητών Εφετείων Ναυπλίου και Καλαμάτας με έδρα το Ναύπλιο,

στ) Σύλλογος Δικαστικών Επιμελητών Εφετείων Κρήτης και Ανατολικής Κρήτης με έδρα το Ηράκλειο,

ζ) Σύλλογος Δικαστικών Επιμελητών Εφετείου Θράκης με έδρα την Κομοτηνή και

η) Σύλλογος Δικαστικών Επιμελητών Εφετείων Ιωαννίνων και Κέρκυρας με έδρα τα Ιωάννινα.

Στους συλλόγους αυτούς είναι υποχρεωτικά μέλη όλοι οι δικαστικοί επιμελητές, που είναι διορισμένοι και υπηρετούν στις περιφέρειες των πρωτοδικείων των αντίστοιχων προς τους συλλόγους αυτούς εφετείων.»

4. Επαναφέρεται σε ισχύ η παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 3689/2008 (Α' 164) ως είχε πριν από την τροποποίησή της με την παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 3910/2011 (Α' 11) και καταργείται από τότε που ίσχυσε η περίπτωση β' του άρθρου 35 του ν. 3910/2011 (Α' 11).

5. Στην παράγραφο 5 του ν.δ. 811/1971 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετική με την επιλογή, πρόσληψη, υπηρεσιακή κατάσταση, με οποιονδήποτε τρόπο μετατροπή ή λύση της εργασιακής σχέσης των υπαλλήλων των Υποθηκοφυλακείων.»

6. Στην υποπερίπτωση α' της περίπτωσης Α' της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν.δ. 1017/1971, όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 10 του άρθρου 7 του ν. 4043/2012, μετά τη φράση «εισαγωγικά της δίκης» προστίθεται η φράση «έγγραφα, προτάσεις ή σημειώματα ή».

ΜΕΡΟΣ Ζ'

ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 109

Καταργούμενες διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

α) Οι παράγραφοι 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 99 του Ποινικού Κώδικα.

β) Το άρθρο 220 και οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 485 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

γ) Η παράγραφος 3 του άρθρου 32 του ν. 3900/2010.

δ) Ο τίτλος του άρθρου 14 του ν. 3387/2005.

ε) Η παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 2318/1995.

στ) Το άρθρο 11 του ν. 3090/2002.

ζ) Τα άρθρα 8, 9 και 11 του ν. 3068/2002.

η) Η παράγραφος 2 του άρθρου 191 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, που προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 32 του ν. 3900/2010 και απαλείφεται η ένδειξη «1».

θ) Η παράγραφος 4 του άρθρου 30 του π.δ. 774/1980 καταργείται.

ι) Η παράγραφος 1 του άρθρου 50 του π.δ. 1225/1981 καταργείται.

ια) Το άρθρο 7 του ν. 2928/2001 και τα άρθρα 20 και 21 του ν. 663/1977.

2. Μέσα σε ένα μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται η περίπτωση θ' του άρθρου

29 του ΚΟΔΚΔΛ, που προστέθηκε με το άρθρο 39 του ν. 3659/2008 και αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 57 του ν. 3900/2010.

3. Οι διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 67 του ν. 3842/2010 «Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις» (Α' 58) καταργούνται από τότε που ίσχυσαν.

Άρθρο 110

Μεταβατικές διατάξεις

1. Οι διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφος 2 εφαρμόζονται και για τις συζητηθείσες σε πρώτη συζήτηση αιτήσεις συναινετικών διαζυγίων.

2. Οι υποθέσεις εκουσίας δικαιοδοσίας των άρθρων 1, 4 και 5 του παρόντος μέχρι της υπαγωγής τους στα ειρηνοδικεία υπάγονται στην αρμοδιότητα του προέδρου πρωτοδικών ή του μονομελούς πρωτοδικείου.

3. Η διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 237 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας θα τεθεί σε εφαρμογή με προεδρικό διάταγμα, που θα εκδοθεί με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στο οποίο θα ορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για τον τρόπο και τη διαδικασία κατάθεσης των προτάσεων και υποβολής των σχετικών εγγράφων ηλεκτρονικά.

4. Απελάσεις που επιβλήθηκαν με βάση ποινή φυλάκισης μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, παράγουν αποτελέσματα και αποκλείουν την είσοδο των αλλοδαπών που απελάθηκαν για χρονικό διάστημα πέντε ετών από την εκτέλεση της απέλασης. Για τις απελάσεις που επιβλήθηκαν με βάση ποινή κάθειρξης μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, το χρονικό διάστημα ισχύος της απαγόρευσης εισόδου του αλλοδαπού στη χώρα καθορίζεται από το συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου του δικαστηρίου που επέβαλε την απέλαση, ύστερα από αίτηση του απελαθέντα που υποβάλλεται κατά τη διαδικασία του άρθρου 74 παρ. 3 του Π.Κ., όπως τροποποιήθηκε με τον παρόντα νόμο.

5. Η εκτέλεση απελάσεων που έχουν επιβληθεί, έως την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού, με βάση ποινή φυλάκισης, αναστέλλεται υποχρεωτικά εάν για οποιονδήποτε λόγο δεν πραγματοποιηθεί εντός τριάντα ημερών από τότε που διαταχθεί η απόλυση υπό όρους του κρατούμενου αλλοδαπού ή που εκτιθεί πλήρως ή χαριστεί η ποινή του.

Εάν οι ανωτέρω προϋποθέσεις πληρούνται ήδη κατά την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού ή εάν πρόκειται περί αλλοδαπών κρατουμένων των οποίων η ποινή έχει ανασταλεί κατ' άρθρο 99 παρ. 1 του Π.Κ., όπως ίσχυε έως τη θέση σε ισχύ του νόμου αυτού, ή κατ' άρθρο 100 του Π.Κ. ή κατ' άρθρο 100Α του Π.Κ., όπως ίσχυε πριν την κατάργησή του από το άρθρο 34 περίπτωση β' του ν. 3904/2010 (Α' 218) και εφόσον πληρούνται οι τεθέντες από το Δικαστήριο όροι, η αναστολή επέρχεται, εάν δεν εκτελεστεί η απέλαση μέσα σε τριάντα ημέρες από την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού.

Η αναστολή διατάσσεται για διάστημα ενός έτους, που μπορεί να παρατείνεται για ίσο χρονικό διάστημα εφόσον εξακολουθεί να είναι ανέφικτη η απέλαση, από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης, υπό τον όρο της εμφάνισης του απολυόμενου μέσα στο πρώτο πενήμηρο κάθε μήνα στο αστυνομικό τμήμα διαμονής του. Στους απολυόμενους αλλοδαπούς

μπορεί να επιτραπεί η εργασία υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρ. 5 του άρθρου 37 του ν. 3907/2011 για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή εκτέλεσης της απέλασής τους.

Εάν κατά την αιτιολογημένη γνώμη της αστυνομικής αρχής η απέλαση οποιουδήποτε από τους απολυόμενους αλλοδαπούς καταστεί οποτεδήποτε επικτή, με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης ανακαλείται η χορηγηθείσα αναστολή και διατάσσεται η κράτηση του αλλοδαπού για χρονικό διάστημα το πολύ δεκαπέντε (15) ημερών προς πραγματοποίηση της απέλασης.

6. Υποθέσεις, οι οποίες με τις διατάξεις του παρόντος νόμου υπάγονται πλέον στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του μονομελούς εφετείου κακουργημάτων, εάν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έχει γίνει επίδοση κλητηρίου θεσπίσματος ή κλήσης στον κατηγορούμενο, εκδικάζονται από το αρμόδιο δικαστήριο στο οποίο έχουν εισαχθεί, ενώ εάν δεν έχει γίνει τέτοια επίδοση καταλαμβάνονται από τις νέες διατάξεις και εκδικάζονται από το μονομελές εφετείο.

7. Υποθέσεις του άρθρου 36 οι οποίες δεν έχουν παραπεμφθεί στο ακροατήριο του αρμοδίου μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου δικαστηρίου με επίδοση κλητηρίου θεσπίσματος ή κλήσης στον κατηγορούμενο, εισάγονται αμέσως με πράξη του εισαγγελέα εφετών στο κατά τόπον και σύμφωνα με τις νέες διατάξεις καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο.

8. Υποθέσεις του άρθρου 36 που εκκρεμούν στην ανάκριση ή σε οποιοδήποτε στάδιο και σε οποιονδήποτε βαθμό συνεχίζονται σύμφωνα με τις νέες διατάξεις. Οι πράξεις της ποινικής προδικασίας που τελέστηκαν υπό την ισχύ των διατάξεων που τροποποιούνται με το άρθρο 36 διατηρούν το κύρος τους.

9. Υποθέσεις του άρθρου 38 σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας και αν βρίσκονται, εκδικάζονται σύμφωνα με τις νέες διατάξεις, αν δε ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διαπιστώσει τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής, με πράξη του θέτει αυτές στο αρχείο.

10. Η ισχύς των άρθρων 41 και 44 αρχίζει τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

11. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, οι τεχνικές λεπτομέρειες, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα με την εφαρμογή των άρθρων 42, 49 και 74 του παρόντος.

12. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου λήγει η θητεία των μελών των προβλεπόμενων από το Σύνταγμα ανεξάρτητων αρχών, που έχουν επιλεγεί από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής και έχουν υπηρετήσει ως τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη στην ίδια αρχή συνολικά για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο της οκταετίας. Για όσα από τα υπηρετούντα μέλη δεν έχουν συμπληρώσει οκταετία, από την αρχική επιλογή τους, η θητεία τους παρατείνεται μέχρι τη συμπλήρωση της οκταετίας. Η αντικατάσταση των αποχωρούντων κατά τα ανωτέρω μελών πραγματοποιείται μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου. Μέχρι την αντικατάσταση παρατείνεται η θητεία των αποχωρούντων.

13. Η Διάσκεψη των Προέδρων αποφασίζει σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό της Βουλής και

τις διατάξεις του ν. 3051/2002, όπως τροποποιείται με τον παρόντα νόμο. Κατά την πρώτη ανασυγκρότηση κάθε ανεξάρτητης αρχής τα μισά από τα πρωτοεπιλεγόμενα μέλη, πλην του Προέδρου της, ορίζονται δια κληρώσεως για θητεία τριών ετών, εφόσον συντρέχει περίπτωση για τη συμπλήρωση του αριθμού των μελών με τριετή θητεία.

14. Η ισχύς του άρθρου 66 δεν καταλαμβάνει τις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υποθέσεις. Από την έναρξη ισχύος του εν λόγω άρθρου καταργούνται: α) οι διατάξεις των παραγράφων 4Α και 5 του άρθρου 1 του ν. 1406/1983 (Α' 182), όπως η παράγραφος 4Α προστέθηκε με το άρθρο 48 παρ. 3 του ν. 3900/2010 (Α' 213) και η παράγραφος 5 προστέθηκε με το άρθρο 51 παρ. 2 του ν. 3659/2008 και τροποποιήθηκε με το άρθρο 48 παρ. 4 του ν. 3900/2010 και β) κάθε γενική ή ειδική διάταξη, η οποία ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα στα οποία αναφέρεται το παρόν άρθρο.

15. Οι διατάξεις των άρθρων 47 και 67 του παρόντος εφαρμόζονται στις εκκρεμείς υποθέσεις, για τις οποίες δεν έχει ορισθεί δικάσιμος.

16. Οι διατάξεις του άρθρου 68 ισχύουν από 16.9.2012 και εφαρμόζονται στις πράξεις και στις δικαστικές αποφάσεις που θα εκδοθούν από την ημερομηνία αυτή και εφεξής.

17. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 70 εφαρμόζονται επί αιτήσεων που ασκούνται μετά την πάροδο ενός μηνός από τη δημοσίευση της απόφασης που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 3 του ν. 3900/2010 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

18. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 71 εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς ενώπιον των Τμημάτων υποθέσεις.

19. Οι διατάξεις του άρθρου 79 δεν εφαρμόζονται στις εκκρεμείς υποθέσεις ενώπιον του αρμοδίου Κλιμακίου.

20. Οι διατάξεις των άρθρων 9 και 16 του Α' Μέρους (Πολιτική Δίκη) ισχύουν μετά την πάροδο δύο (2) μηνών από της δημοσίευσής του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

21. Οι διατάξεις των άρθρων 1, 4, 5, 8, 17 και 20 ισχύουν από 16 Σεπτεμβρίου 2012.

22. Η ισχύς του άρθρου 61 αρχίζει τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, πλην των ρυθμίσεων που αναφέρονται στην τριετή διαδικασία και τη δημοσιότητα των συνεδριάσεων των αρχών, οι οποίες ισχύουν από τη δημοσίευση του παρόντος.

23. Η διάταξη του άρθρου 94, κατά το μέρος που αναφέρεται στη μη μετάθεση δικαστικού λειτουργού πριν τη συμπλήρωση έτους στον τόπο, όπου τοποθετήθηκε, ισχύει από 16 Σεπτεμβρίου 2012.

24. Εκκρεμείς υποθέσεις των περιπτώσεων β' και γ' της παρ. 8 του άρθρου 51 του ν. 2172/1993, όπως αυτή αντικαθίσταται με την παράγραφο 6 του άρθρου 111 του παρόντος νόμου, σε οποιοδήποτε στάδιο βρίσκονται σε άλλες ανακριτικές, εισαγγελικές και δικαστικές αρχές, με την έναρξη ισχύος του νόμου διαβιβάζονται στις εισαγγελίες πρωτοδικών ή εφετών Πειραιώς.

25. Το ειδικό επιστημονικό προσωπικό, που υπηρετεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου στις πέντε συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές και εκπληρώνει την κύρια αποστολή τους, εξακολουθεί να παρέχει τις υπηρεσίες του με την προβλεπόμενη

από την κείμενη νομοθεσία εργασιακή και ασφαλιστική σχέση, υπαγόμενο σε ενιαίο μισθολογικό καθεστώς σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 3 του ν. 4024/2011 (Α' 226). Η ρύθμιση της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 3051/2002 (Α' 220), όπως αντικαθίσταται με το άρθρο 61 παρ. 3 του παρόντος εφαρμόζεται για τους εφεξής προσλαμβανόμενους υπαλλήλους.

26. Για εκκρεμείς υποθέσεις του άρθρου 25, ως προς τις οποίες συμπληρώνεται ο χρόνος παραγραφής, την εξάλειψη του αξιολογίου μπορεί να διαπιστώσει και ο εισαγγελέας εφετών ή πλημμελειοδικών, κατά περίπτωση, και με πράξη του θέτει τη δικογραφία στο αρχείο.

27. Η απόφαση της παραγράφου 5 του άρθρου 108 εκδίδεται, κατά την πρώτη εφαρμογή, εντός τριμήνου από την δημοσίευση του παρόντος. Κατά το διάστημα αυτό δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε μετατροπή ή λύση της εργασιακής σχέσης των υπαλλήλων των Υποθηκοφυλακείων.

Άρθρο 111

Ρυθμίσεις για το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

1. Στο τέλος της παρ. 7 του άρθρου 1 του ν. 2286/1995 (Α' 19) προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά για την ανάδειξη προμηθευτών σε πετρελαιοειδή για τις ανάγκες των υπηρεσιών αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αρμόδιος είναι ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ο οποίος δύναται να εξουσιοδοτεί προς τούτο τους προϊσταμένους των ως άνω υπηρεσιών.»

2. Η παράγραφος 5 του άρθρου 6 του ν.δ. 3026/1954 (Α' 235) αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Μέρος της άσκησης, διάρκειας έως έξι μηνών, μπορεί να γίνει στο Συμβούλιο της Επικρατείας ή στο πολιτικό και διοικητικό εφετείο ή πρωτοδικείο ή στην αντίστοιχη εισαγγελία ή στο ειρηνοδικείο της έδρας του Δικηγορικού Συλλόγου που είναι εγγεγραμμένος ο ασκούμενος. Ο συνολικός αριθμός, η κατανομή των ασκούμενων δικηγόρων στα δικαστήρια και τις εισαγγελίες, η διαδικασία, ο τρόπος επιλογής, ο καθορισμός της έναρξης, ο ακριβής χρόνος άσκησης, η εξειδίκευση των καθηκόντων που οι ασκούμενοι επιτελούν, ο τρόπος καταβολής της αμοιβής, καθώς και κάθε ζήτημα σχετικά με την άσκηση καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η περαιτέρω κατανομή των ασκούμενων δικηγόρων στο Συμβούλιο της Επικρατείας ή ανά εφετείο, πρωτοδικείο, εισαγγελία ή ειρηνοδικείο καθορίζονται από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας ή τα όργανα διοίκησης του εφετείου, πρωτοδικείου, της εισαγγελίας ή του ειρηνοδικείου αντίστοιχως, μετά από γνώμη του οικείου δικηγορικού συλλόγου. Ο ασκούμενος λαμβάνει αμοιβή που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μπορεί να παραταθεί ο χρόνος άσκησης των ασκούμενων δικηγόρων για ένα εξάμηνο ακόμη και για μία μόνο φορά για κάθε ασκούμενο και μόνον για όσες θέσεις δεν καλύφθηκαν κατά το τρέχον εξάμηνο.»

3. Καταργείται στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

η Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης και η υφιστάμενη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του άρθρου 49 του ν. 3943/2011 μετονομάζεται σε Γενική Διεύθυνση Οικονομικών - Διοικητικών Υπηρεσιών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Η μονάδα αυτή συγκροτείται από τις Διευθύνσεις: α) Διοίκησης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, β) Οικονομικού, γ) Οργάνωσης και Πληροφορικής και δ) Τεχνικής Υπηρεσίας. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του π. δ. 36/2000 (Α' 29) «Οργανισμός του Υπουργείου Δικαιοσύνης», όπως ισχύει.

4. Η παράγραφος 3 του άρθρου 75 του ν. 2812/2000 (Α' 67) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η μετάθεση διενεργείται με πράξη του Υπουργού Δικαιοσύνης, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του οικείου δικαστικού (υπηρεσιακού) συμβουλίου. Κατά τους μήνες Απρίλιο και Νοέμβριο κάθε έτους αποστέλλονται από την αρμόδια υπηρεσία στα οικεία υπηρεσιακά συμβούλια τα ερωτήματα μεταθέσεων. Με βάση τα ερωτήματα αυτά, τα υπηρεσιακά συμβούλια επιλαμβάνονται, έως τις 30 Μαΐου και 31 Δεκεμβρίου του ίδιου έτους.

Ερωτήματα των μεταθέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 76 και 79 του Κώδικα αποστέλλονται οπωσδήποτε. Η πράξη μετάθεσης εκδίδεται μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την περιέλευση της απόφασης στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και αποστέλλεται στη γραμματεία του δικαστηρίου, της εισαγγελίας ή της υπηρεσίας, στην οποία υπηρετεί ο δικαστικός υπάλληλος, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την έκδοσή της και επιδίδεται με επιμέλεια του προϊσταμένου της γραμματείας ή της υπηρεσίας χωρίς καθυστέρηση σε αυτόν που μετατίθεται, ο οποίος υποχρεούται μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την επίδοση της πράξης να εμφανιστεί στη νέα του θέση.»

5. Οι νέες οργανικές θέσεις συμβολαιογράφων οι οποίες συστάθηκαν με το π.δ. 114/2011 (Α' 250), θα πληρωθούν κατά τα οριζόμενα σε αυτό και με τους διαγωνισμούς των ετών 2012 και 2013 αντίστοιχα.

6. Η παρ. 8 του άρθρου 51 του ν. 2172/1993 αντικαθίσταται ως εξής:

«8.α) Για την ανάκριση των αξιόποινων πράξεων που προβλέπει το ν.δ. 187/1973 «Περί Κώδικος Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου» ή έχουν σχέση με το θαλάσσιο εμπόριο ή τη χρησιμοποίηση ή λειτουργία πλοίου ή την παροχή εργασίας σε αυτό ή τη ναυσιπλοΐα, ο πρόεδρος του συμβουλίου που διευθύνει το δικαστήριο ορίζει κατά προτίμηση ανακριτικό τμήμα στο οποίο υπηρετεί δικαστής που έχει τα προσόντα της παραγράφου 7.

β) Ποινικά αδικήματα, σχετιζόμενα με ναυτικές διαφορές, κατά την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 51 του παρόντος νόμου, καθώς και συναφείς με αυτά αξιόποινες πράξεις, ανακρίνονται και δικάζονται αποκλειστικά από τις δικαστικές αρχές του Πρωτοδικείου και Εφετείου Πειραιά, η δικαιοδοσία των οποίων εκτείνεται σε ολόκληρο το Νομό Αττικής, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

γ) Για εγκλήματα που διαπράχθηκαν σε ελληνικό πλοίο στο εξωτερικό ή σε ανοιχτή θάλασσα, καθώς επίσης και σε πλοίο με ξένη σημαία, τιμωρούνται όμως στην Ελλάδα, αποκλειστικά αρμόδιες για τη δίωξη, ανάκριση και εκδίκασή τους ορίζονται οι εισαγγελικές και δικαστικές αρχές του Πειραιά.»

7. Το άρθρο 38 του ν. 3772/2009 (Α' 112) αντικαθίσταται ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων η οποία εκδίδεται μετά από πρόταση του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί να χορηγείται ειδική άδεια σε δικαστές ή υπαλλήλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μέχρι έξι κατ' έτος, οι οποίοι γνωρίζουν μια εκ των επισήμων γλωσσών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να απασχοληθούν για επιμορφωτικούς σκοπούς ή για απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο. Κατά τη διάρκεια της ειδικής αυτής άδειας, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους πέντε μήνες, καταβάλλονται στους δικαστές ή υπαλλήλους αυτούς οι μηνιαίες τακτικές αποδοχές της οργανικής τους θέσης.»

8. Η παρ. 4 του άρθρου 38 του ν. 2721/1999, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 30 του ν. 2915/2001, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Σε περίπτωση έλλειψης, απουσίας ή κωλύματος, ο Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου αναπληρώνεται, σε κάθε περίπτωση με απόφαση του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, από άλλον Επίτροπο και, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, από Προϊστάμενο Τμήματος.»

Άρθρο 112

Ρυθμίσεις επι μέρους θεμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

1. Η κυριότητα του κινητού εξοπλισμού της εταιρίας «ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ» περιέρχεται στο Ταμείο Χρηματοδότησεως Δικαστικών Κτιρίων (Τ.Α.Χ.Δ.Ι.Κ.). Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Μεταφορών, Υποδομών και Δικτύων καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την περιέλευση αυτή.

2. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3898/2010 (Α' 211) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η ως άνω αποζημίωση βαρύνει τον προϋπολογισμό του Ταμείου Χρηματοδότησεως Δικαστικών Κτιρίων.»

3. Στο τέλος της περίπτωσης α' της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 3898/2010 (Α' 211) προστίθεται εδάφιο ως εξής: «η οποία αμοιβή βαρύνει τον προϋπολογισμό του Ταμείου Χρηματοδότησεως Δικαστικών Κτιρίων.»

4. Το άρθρο 14 του ν. 3226/2004 (Α' 24) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίζεται η αποζημίωση των δικηγόρων υπηρεσίας, συμβολαιογράφων, δικαστικών επιμελητών και άλλων προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες στο πλαίσιο της παροχής νομικής βοήθειας, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες νόμιμες αμοιβές. Η αμοιβή μπορεί να υπολείπεται των προβλεπόμενων νόμιμων αμοιβών σε περίπτωση αναιρέσης και παράστασης ενώπιον του μικτού ορκωτού δικαστηρίου, του μικτού ορκωτού εφετείου και του πενταμελούς εφετείου κακουρηγμάτων. Με όμοια απόφαση καθορίζεται το πλαίσιο και η διαδικασία εκκαθάρισης και είσπραξης της αποζημίωσης.

2. Αρμόδιο όργανο για τη συλλογή των δικαιολογητικών των αιτήσεων των δικαιούχων δικηγόρων και άλλων προσώπων για τη διαβίβασή τους στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι η διοίκηση του αρμόδιου δικαστηρίου.»

5. Η παρ. 8 του άρθρου 4 του ν. 663/1977 (Α' 215), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 37 του ν. 3858/2010 (Α' 102), αντικαθίσταται ως εξής:

«Για την είσπραξη των σύμφωνα με τις παραγράφους 4 του άρθρου 42, 2 του άρθρου 46, 2 του άρθρου 48 και 1 του άρθρου 322 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και των σύμφωνα με τις παραγράφους 4 του άρθρου 495 και 3 του άρθρου 53 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ποσών των παραβόλων, εκδίδονται ειδικά έντυπα παραβόλων από το Ταμείο Χρηματοδότησεως Δικαστικών Κτιρίων (Τ.Α.Χ.Δ.Ι.Κ.), ονομαστικής αξίας ίσης με ποσοστό 60% επί του εκάστοτε οριζόμενου ποσού παραβόλου, καθώς και έντυπο παραβόλου υπέρ Δημοσίου ονομαστικής αξίας ίσης με ποσοστό 40% επί του εκάστοτε οριζόμενου ποσού παραβόλου. Ο τρόπος της προμήθειας των ως άνω παραβόλων, ο τύπος, ο τρόπος χρήσεως, διαθέσεως και διαχειρίσεως αυτών, ο τρόπος της ακυρώσεως και εν γένει κάθε λεπτομέρεια, καθορίζονται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Ταμείου, εγκρινόμενη με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας έκδοσης των ως άνω παραβόλων υπέρ του Ταμείου Χρηματοδότησεως Δικαστικών Κτιρίων (Τ.Α.Χ.Δ.Ι.Κ.), εκδίδεται ισόποσο διπλότυπο είσπραξης από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, τα οποία καταμερίζεται σε δύο (2) Κ.Α.Ε.»

6. Η περίπτωση γ' του πρώτου εδαφίου της παρ. 10 του άρθρου 10 του ν. 2331/1995 (Α' 173) αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) η υποβοήθηση του νομοπαρασκευαστικού έργου και η αντιμετώπιση κάθε θέματος που αφορά στην εφαρμογή του ενωσιακού και διεθνούς δικαίου αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.»

7. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 10 του άρθρου 10 του ν. 2331/1995 (Α' 173) αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τη στελέχωση της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας συνιστώνται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων πέντε (5) θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, οι οποίες καλύπτονται ως εξής:

α) Από δικαστικούς λειτουργούς με βαθμό προέδρου πρωτοδικών, εφέτη, εισαγγελέα πρωτοδικών ή αντεισαγγελέα εφετών πολιτικών και ποινικών ή διοικητικών δικαστηρίων ή παρέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι οποίοι γνωρίζουν άριστα την αγγλική γλώσσα και αποσπώνται με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση στο Υπουργείο, με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του οικείου ανώτατου δικαστικού συμβουλίου. Τα καθήκοντα των αποσπώμενων δικαστικών λειτουργών αφορούν αποκλειστικά στους τομείς της εκτέλεσης νομοπαρασκευαστικού έργου και της εκπροσώπησης της χώρας σε διεθνείς οργανισμούς.

β) Από μέλη του διδακτικού προσωπικού νομικών τμημάτων Α.Ε.Ι, πλήρους ή μερικής απασχόλησης, με βαθμό Επίκουρου ή Αναπληρωτή Καθηγητή και άριστη γνώση της αγγλικής γλώσσας, τα οποία αποσπώνται στο Υπουργείο κατά παρέκκλιση κάθε άλλης σχετικής με τη διαδικασία της απόσπασης διάταξης, με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Κοσμήτορα της σχολής, στην οποία ανήκουν και σχετική απόφαση του Πρύτανη.

Η απόσπαση των προσώπων που αναφέρονται στις

περιπτώσεις α' και β' στη συνιστώμενη Ειδική Νομική Υπηρεσία γίνεται για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών.»

8. Οι οργανικές θέσεις πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ) του κλάδου ελεγκτών της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα μετατρέπονται σε αντίστοιχες θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού με σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Οι ήδη υπηρετούντες υποχρεούνται να δηλώσουν εντός μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου εάν αποδέχονται να υπηρετήσουν στη θέση αυτή. Οι αποδεχόμενοι να υπηρετήσουν με σχέση ιδιωτικού δικαίου προσμετρούν για τη βαθμολογική και μισθολογική κατάταξη και το χρόνο προηγούμενης σχετικής απασχόλησης σύμφωνα με βεβαίωση του οικείου ασφαλιστικού φορέα. Σε περίπτωση αρνητικής δήλωσης ή παράλειψη υποβολής δήλωσης, εξακολουθούν να υπηρετούν ως μόνιμοι υπάλληλοι σε προσωποπαγείς θέσεις κατηγορίας ΠΕ Ελεγκτών της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Για το διάστημα αυτό, δεν πληρώνονται οι αντίστοιχες κενές στην ανωτέρω Αρχή θέσεις του ειδικού επιστημονικού προσωπικού της ίδιας Αρχής.

9. Μετά το Κεφάλαιο Θ' του Δεύτερου Μέρους του Πρώτου Τμήματος του ν. 1756/1988 «Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών» (Α' 35), όπως ο νόμος αυτός έχει τροποποιηθεί και ισχύει, προστίθεται Κεφάλαιο Ι' με τον τίτλο: «Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου» και τα άρθρα 32 Α, 32 Β, 32 Γ και 32 Δ ως εξής:

«Άρθρο 32 Α
Ανεξάρτητη δικαστική αρχή

Η Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι ανεξάρτητη δικαστική αρχή, η οποία δρα ενιαία και αδιαίρετα.

Άρθρο 32 Β
Διάρθρωση της Γενικής Επιτροπείας

1. Επικεφαλής της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως γενικός δημοσιονομικός εισαγγελέας είναι ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Η Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποτελείται από: α) Τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας. β) Τον Επίτροπο Επικρατείας. γ) Τρεις (3) Αντεπιτρόπους Επικρατείας. δ) Δύο (2) Παρέδρους. ε) Οκτώ (8) Εισηγητές.

3. Οι ανωτέρω θέσεις Εισηγητών και Παρέδρων συνιστώνται με προεδρικό διάταγμα με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και πάντως μετά την 1.1.2018. Μέχρι τη σύσταση των ανωτέρω θέσεων, οι σχετικές ανάγκες καλύπτονται, με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, με απόφαση, χρονικής διάρκειας δύο ετών που μπορεί να παραταθεί, ισάριθμων Παρέδρων και Εισηγητών του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

4. Στο βαθμό του Επιτρόπου Επικρατείας προάγεται Αντεπίτροπος Επικρατείας, ο οποίος έχει συμπληρώσει τρία έτη υπηρεσίας στο βαθμό αυτόν και κρίνεται προακτός από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

5. Στο βαθμό του Αντεπιτρόπου Επικρατείας προάγεται Πάρεδρος της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας,

ο οποίος έχει συμπληρώσει τουλάχιστον πέντε έτη υπηρεσίας στο βαθμό αυτόν και κρίνεται προακτός από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Οι διατάξεις των άρθρων 71 Α του παρόντος νόμου, 79 παρ. 3 του π.δ. 774/1980 (Οργανισμός του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Α' 189) και 58 παρ. 7 του ν. 3160/2003 (Α' 165) εξακολουθούν να ισχύουν, καθώς και η διάταξη του άρθρου 79 παρ. 3 του π. δ. 774/1980.

6. Στο βαθμό του Παρέδρου της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας προάγεται Εισηγητής αυτής, ο οποίος έχει συμπληρώσει επτά χρόνια υπηρεσίας στο βαθμό αυτόν και κρίνεται προακτός από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

7. Ως εισαγωγικός βαθμός στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας προβλέπεται αυτός του Εισηγητή. Σε θέσεις Εισηγητών της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας διορίζονται απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών κατεύθυνσης Διοικητικής Δικαιοσύνης, οι οποίοι έχουν ευδοκίμως διανύσει περίοδο δοκιμαστικής υπηρεσίας, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων που ισχύουν για τους Εισηγητές του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 32 Γ
Αρμοδιότητες

1. Ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας, με την επιφύλαξη των διατάξεων του Οργανισμού του Ελεγκτικού Συνεδρίου:

Α. Ασκεί εποπτεία, με την έννοια ότι μπορεί να λαμβάνει γνώση, να παρακολουθεί την πορεία και να δίνει οδηγίες: α) στους Οικονομικούς Επιθεωρητές του Δημοσίου ή των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι Οικονομικοί Επιθεωρητές των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης κάθε βαθμού, αναφορικά με υποθέσεις διαχείρισης δημοσίου χρήματος, β) στους Επιθεωρητές Δημόσιας Διοίκησης, αναφορικά με υποθέσεις ελέγχου περιουσιακής κατάστασης δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών.

Β. Ασκεί αιτήσεις, για τις οποίες καθιερύεται δικαιοδοτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καταλογισμού εις βάρος των υπαλλήλων εν γένει, που αναφέρονται στο άρθρο 14 του ν. 3213/2003 (Α' 309), όπως ισχύει, με χρηματικό ποσό ίσης αξίας με το περιουσιακό όφελος που απέκτησε ο ίδιος, η σύζυγος ή ανήλικο τέκνο του, εφόσον η απόκτηση του οφέλους αυτού δεν δικαιολογείται.

Γ. Θέτει στο αρχείο αναφορές, αιτήσεις ή καταγγελίες για τις οποίες κρίνει ότι είναι απαράδεκτες ή νόμω ή ουσία αβάσιμες.

2. Ο Επίτροπος Επικρατείας αναπληρώνει τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας. Με πράξη του τελευταίου, ασκεί οποιαδήποτε αρμοδιότητα Αντεπιτρόπου Επικρατείας ή Παρέδρου της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας.

3. Οι Αντεπιτρόποι Επικρατείας: Α. Αναπληρώνουν τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας και τον Επίτροπο Επικρατείας. Β. Μετέχουν σε υπηρεσιακά συμβούλια και επιτροπές του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

4. Οι Πάρεδροι της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας: Α. Αναπληρώνουν τους Αντεπιτρόπους Επικρατείας. Β. Ελέγχουν, κατόπιν έγγραφης εντολής του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας ή νομιμότητα των διοικητικών πράξεων απονομής ή βοήθημάτων, που συνεχούνται με τη σύνταξη, από το Δημόσιο ή από άλλο φορέα, εφόσον οι ανακύπτουσες από την απονο-

μή σύνταξης ή βοηθήματος διαφορές υπάγονται στη δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Γ. Επικουρούν τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, τον Επίτροπο Επικρατείας και τους Αντεπιτρόπους Επικρατείας στο έργο τους.

5. Οι δόκιμοι Εισηγητές και οι Εισηγητές της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας: Α. Επικουρούν τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, τον Επίτροπο Επικρατείας, τους Αντεπιτρόπους Επικρατείας και τους Παρέδρους της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο έργο τους. Β. Μπορούν να παρίστανται και να

προτείνουν σε υποθέσεις στα Κλιμάκια του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Γ. Δύναται να τους ανατεθεί η αρμοδιότητα της περίπτωσης Β΄ της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 32 Δ
Διεθνής συνεργασία

Η Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας δύναται να συνεργάζεται με ευρωπαϊκές και διεθνείς υπηρεσίες για την καταπολέμηση της διαφθοράς.»

Άρθρο 113 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από την 2α Απριλίου 2012, εκτός των διατάξεων του άρθρου 110, στις οποίες ορίζεται διαφορετικός χρόνος έναρξης ισχύος.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 9 Μαρτίου 2012

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΞΥΝΙΔΗΣ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 12 Μαρτίου 2012

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

* 0 1 0 0 5 1 1 2 0 3 1 2 0 5 2 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004

ΑΠΟΦΑΣΗ

Γ/ΕΞ/3082/2011 (ΦΕΚ 989 Β/2011)

«Τροποποίηση Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα».

Αριθμ. Γ/ΕΞ/3082

(2)

Τροποποίηση Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Η ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις παραγράφους 3 και 8 του άρθρου 19 ν.2472/1997 «Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» (ΦΕΚ 50Α), όπως η παράγραφος 3 συμπληρώθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 34 του ν.2915/2001.

2. Την υπ' αριθμ. 3319/2011 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας.

3. Την από 14 Απριλίου 2011 απόφαση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος δεν προκαλείται καμία δαπάνη ή άλλη επιβάρυνση του προϋπολογισμού.

Άρθρο μόνο

Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Β' 336/17-3-2000), όπως τροποποιήθηκε με την Γ/ΕΞ/2015/22-4-2008 απόφαση (Β' 859/13-5-2008), τροποποιείται κατά τα κατωτέρω οριζόμενα.

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 9 αντικαθίσταται ως εξής: «Η Αρχή ή ο Πρόεδρος μπορούν να συστήσουν ομάδες εργασίας από μέλη, τακτικά και αναπληρωματικά, και υπαλλήλους της Γραμματείας για τη σύνταξη

προσχεδίων οδηγιών ή άλλων κανονιστικών πράξεων, καθώς και για τη μελέτη ειδικών θεμάτων και την υποβολή προτάσεων. Στις ομάδες αυτές μπορούν να μετέχουν διατελέσαντες Πρόεδροι και μέλη της Αρχής, καθώς και πρόσωπα με ειδικές γνώσεις».

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 6 αντικαθίσταται ως εξής: «Οι συνεδριάσεις της Αρχής γίνονται στην έδρα της και είναι μυστικές. Όταν η Αρχή συνεδριάζει για την επιβολή κυρώσεων, η απόφαση εκδίδεται ύστερα από δημόσια συνεδρίαση. Κατόπιν αιτήματος ή αυτεπαγγέλτως η Αρχή δύναται να αποφασίσει τη διεξαγωγή όλης της διαδικασίας ή μέρους αυτής χωρίς δημοσιότητα, α) όταν τούτο επιβάλλεται από λόγους προστασίας της εθνικής άμυνας και ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, των συμφερόντων των ανηλίκων, της διασφάλισης του επιχειρηματικού απορρήτου, β) όταν συντρέχουν ειδικοί λόγοι προστασίας του ιδιωτικού βίου, και γ) όταν η δημοσιότητα μπορεί να παραβλάπτει τα συμφέροντα απονομής της δικαιοσύνης».

Με απόφασή της η Αρχή μπορεί να συνεδριάζει οπουδήποτε αλλού εντός της ελληνικής επικράτειας».

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 3 Μαΐου 2011

Ο Πρόεδρος κ.α.α.

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος της Αρχής

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΛΗΟΚΩΣΤΑΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2011

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΚΗΦΙΣΙΑΣ 1-3, 115 23 ΑΘΗΝΑ
www.dpa.gr, e-mail: contact@dpa.gr